Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

នមោ តស្ស ភគវតោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស

ខុទ្ទកនិកាយេ

វិមានវត្ថុ-អដ្ឋកថា

គន្ថារម្ភកថា

មហាការុណិកំ នាថំ, ញេយ្យសាគរបារគុំ;

វន្ទេ និបុណគម្ភីរ-វិចិត្រនយទេសនំ។

វិជ្ជាចរណសម្បន្នា, យេន និយ្យន្តិ លោកតោ;

វន្ទេ តមុត្តមំ ធម្មំ, សម្មាសម្ពុទ្ធបូជិតំ។

សីលាទិគុណសម្បន្នោ, ឋិតោ មគ្គផលេសុ យោ;

វន្ទេ អរិយសង្ឃំ តំ, បុញ្ញក្ខេត្តំ អនុត្តរំ។

វន្ទនាជនិតំ បុញ្ញំ, ឥតិ យំ រតនត្តយេ;

ហតន្តរាយោ សព្វត្ថ, ហុត្វាហំ តស្ស តេជសា។

ទេវតាហិ កតំ បុញ្ញំ, យំ យំ បុរិមជាតិសុ;

តស្ស តស្ស វិបាកាទិ-ផលសម្បត្តិភេទតោ។

បុច្ឆាវសេន យា តាសំ, វិស្សជ្ជនវសេន ច;

បវត្តា ទេសនា កម្ម-ផលបច្ចក្ខការិនី។

វិមានវត្ថុ ឥច្ចេវ, នាមេន វសិនោ បុរេ;

យំ ខុទ្ទកនិកាយស្មិំ, សង្គាយិំសុ មហេសយោ។

តស្សាហមវលម្ពិត្វា, បោរាណដ្ឋកថានយំ;

តត្ថ តត្ថ និទានានិ, វិភាវេន្តោ វិសេសតោ។

សុវិសុទ្ធំ អសំកិណ្ណំ, និបុណត្ថវិនិច្ឆយំ;

មហាវិហារវាសីនំ, សមយំ អវិលោមយំ។

យថាពលំ ករិស្សាមិ, អត្ថសំវណ្ណនំ សុភំ;

សក្កច្ចំ ភាសតោ តំ មេ, និសាមយថ សាធវោតិ។

តត្ថ វិមានានីតិ វិសិដ្ឋមានានិ ទេវតានំ កីឡានិវាសដ្ឋានានិ។ តានិ ហិ តាសំ សុចរិតកម្មានុភាវនិព្វត្តានិ យោជនិកទ្វិយោជនិកាទិប្បមាណវិសេសយុត្តតាយ , នានារតនសមុជ្ជលានិ វិចិត្តវណ្ណសណ្ឋានានិ សោភាតិសយយោគេន វិសេសតោ មានិតព្វតាយ ច “វិមានានី”តិ វុច្ចន្តិ។ វិមានានិ វត្ថុ ការណំ ឯតិស្សាតិ វិមានវត្ថុ, “បីឋំ តេ សោវណ្ណមយ”ន្តិអាទិនយប្បវត្តា ទេសនា។ និទស្សនមត្តញ្ចេតំ តាសំ ទេវតានំ រូបភោគបរិវារាទិសម្បត្តិយោ តំនិព្វត្តកកម្មញ្ច និស្សាយ ឧទ្ទិស្ស ទេសនាយ បវត្តត្តា។ វិបាកមុខេន វា កម្មត្តរមានស្ស ការណភាវតោ វិមានវត្ថូតិ វេទិតព្វំ។

តយិទំ កេន ភាសិតំ, កត្ថ ភាសិតំ, កទា ភាសិតំ, កស្មា ច ភាសិតន្តិ? វុច្ចតេ – ឥទញ្ហិ វិមានវត្ថុ ទុវិធេន បវត្តំ – បុច្ឆាវសេន វិស្សជ្ជនវសេន ច។ តត្ថ វិស្សជ្ជនគាថា តាហិ តាហិ ទេវតាហិ ភាសិតា, បុច្ឆាគាថា បន កាចិ ភគវតា ភាសិតា, កាចិ សក្កាទីហិ, កាចិ សាវកេហិ ថេរេហិ។ តត្ថាបិ យេភុយ្យេន យោ សោ កប្បានំ សតសហស្សាធិកំ ឯកំ អសង្ខ្យេយ្យំ ពុទ្ធស្ស ភគវតោ

អគ្គសាវកភាវាយ បុញ្ញញាណសម្ភារេ សម្ភរន្តោ អនុក្កមេន សាវកបារមិយា បូរេត្វា, ឆឡភិញ្ញាចតុបដិសម្ភិទាទិគុណវិសេសបរិវារស្ស, សកលស្ស សាវកបារមិញាណស្ស មត្ថកំ បត្វា ទុតិយេ អគ្គសាវកដ្ឋានេ ឋិតោ ឥទ្ធិមន្តេសុ ច ភគវតា ឯតទគ្គេ ឋបិតោ អាយស្មា មហាមោគ្គល្លានោ, តេន ភាសិតា។

ភាសន្តេន ច បនាយំ តាវ លោកហិតាយ ទេវចារិកំ ចរន្តោ ទេវលោកេ ទេវតានំ បុច្ឆាវសេន បុន តតោ មនុស្សលោកំ អាគន្ត្វា មនុស្សានំ បុញ្ញផលស្ស បច្ចក្ខករណត្ថំ បុដ្ឋំ វិស្សជ្ជិតញ្ច ឯកជ្ឈំ កត្វា ភគវតោ បវេទេត្វា ភិក្ខូនំ ភាសិតា, សក្កេន បុច្ឆាវសេន, ទេវតាហិ តស្ស វិស្សជ្ជិតវសេន ភាសិតាបិ មហាមោគ្គល្លានត្ថេរស្ស ភាសិតា ឯវ។ ឯវំ ភគវតា ថេរេហិ ច ទេវតាហិ ច បុច្ឆាវសេន, ទេវតាហិ តស្សា វិស្សជ្ជិតវសេន ច តត្ថ តត្ថ ភាសិតា បច្ឆា ធម្មវិនយំ សង្គាយន្តេហិ ធម្មសង្គាហកេហិ ឯកតោ កត្វា “វិមានវត្ថុ”នាមេន សង្គហំ អារោបិតា។ អយំ តាវេត្ថ “កេន ភាសិត”ន្តិអាទីនំ បទានំ សង្ខេបតោ សាធារណតោ ច វិស្សជ្ជនា។

វិត្ថារតោ បន “កេន ភាសិត”ន្តិ បទស្ស អនោមទស្សិស្ស ភគវតោ បាទមូលេ កតបណិធានតោ បដ្ឋាយ មហាថេរស្ស អាគមនីយបដិបទា កថេតព្ពា, សា បន អាគមដ្ឋកថាសុ តត្ថ តត្ថ វិត្ថារិតាតិ តត្ថ អាគតនយេនេវ វេទិតព្ពា។ អសាធារណតោ “កត្ថ ភាសិត”ន្តិអាទីនំ បទានំ វិស្សជ្ជនា តស្ស តស្ស វិមានស្ស អត្ថវណ្ណនាយមេវ អាគមិស្សតិ។

អបរេ បន ភណន្តិ – ឯកទិវសំ អាយស្មតោ មហាមោគ្គល្លានស្ស រហោគតស្ស បដិសល្លីនស្ស ឯវំ ចេតសោ បរិវិតក្កោ ឧទបាទិ “ឯតរហិ ខោ មនុស្សា អសតិបិ វត្ថុសម្បត្តិយា ខេត្តសម្បត្តិយា អត្តនោ ច ចិត្តប្បសាទសម្បត្តិយា តានិ តានិ បុញ្ញានិ កត្វា ទេវលោកេ និព្វត្តា ទិព្វសម្បត្តិំ បច្ចនុភោន្តិ, យំនូនាហំ ទេវចារិកំ ចរន្តោ តា ទេវតា កាយសក្ខិំ កត្វា តាហិ យថូបចិតំ បុញ្ញំ យថាធិគតញ្ច បុញ្ញផលំ កថាបេត្វា តមត្ថំ ភគវតោ អារោចេយ្យំ។ ឯវំ មេ សត្ថា គគនតលេ បុណ្ណចន្ទំ ឋានបត្តោ វិយ មនុស្សានំ កម្មផលំ បច្ចក្ខតោ ទស្សេន្តោ អប្បកានម្បិ ការានំ អាយតនគតាយ សទ្ធាយ វសេន ឧឡារផលតំ វិភាវេន្តោ តំ តំ វិមានវត្ថុំ អដ្ឋុប្បត្តិំ កត្វា មហតិំ ធម្មទេសនំ បវត្តេស្សតិ, សា ហោតិ ពហុជនស្ស អត្ថាយ ហិតាយ សុខាយ ទេវមនុស្សាន”ន្តិ។ សោ អាយស្មា វុដ្ឋហិត្វា រត្តទុបដ្ដំ និវាសេត្វា អបរំ រត្តទុបដ្ដំ ឯកំសំ កត្វា សមន្តតោ ជាតិហិង្គុលិកធារា វិជ្ជុលតា វិយ សញ្ឈាប្បភានុរញ្ជិតោ វិយ ច ជង្គមោ អញ្ជនគិរិសិខរោ, ភគវន្តំ ឧបសង្កមិត្វា អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសិន្នោ អត្តនោ អធិប្បាយំ អារោចេត្វា ភគវតា អនុញ្ញាតោ ឧដ្ឋាយាសនា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា បទក្ខិណំ កត្វា អភិញ្ញាបាទកំ ចតុត្ថជ្ឈានំ សមាបជ្ជិត្វា, តតោ វុដ្ឋាយ ឥទ្ធិពលេន តង្ខណញ្ញេវ តាវតិំសភវនំ គន្ត្វា តត្ថ តត្ថ តាហិ តាហិ ទេវតាហិ យថូបចិតំ បុញ្ញកម្មំ បុច្ឆិ, តស្ស តា កថេសុំ។ តតោ មនុស្សលោកំ អាគន្ត្វា តំ សព្វំ តត្ថ បវត្តិតនិយាមេនេវ ភគវតោ អារោចេសិ, តំ សមនុញ្ញោ សត្ថា អហោសិ។ ឥទញ្ច អដ្ឋុប្បត្តិំ កត្វា សម្បត្តបរិសាយ វិត្ថារេន ធម្មំ ទេសេសីតិ។

តំ បនេតំ វិមានវត្ថុ វិនយបិដកំ សុត្តន្តបិដកំ អភិធម្មបិដកន្តិ តីសុ បិដកេសុ សុត្តន្តបិដកបរិយាបន្នំ, ទីឃនិកាយោ មជ្ឈិមនិកាយោ សំយុត្តនិកាយោ អង្គុត្តរនិកាយោ ខុទ្ទកនិកាយោតិ បញ្ចសុ និកាយេសុ ខុទ្ទកនិកាយបរិយាបន្នំ, សុត្តំ គេយ្យំ វេយ្យាករណំ គាថា

ឧទានំ ឥតិវុត្តកំ ជាតកំ អព្ភុតធម្មំ វេទល្លន្តិ នវសុ សាសនង្គេសុ គាថាសង្គហំ។

“ទ្វាសីតិ ពុទ្ធតោ គណ្ហិំ ទ្វេ សហស្សានិ ភិក្ខុតោ;

ចតុរាសីតិ សហស្សានិ, យេ មេ ធម្មា បវត្តិនោ”តិ។ (ថេរគា។ ១០២៧) –

ឯវំ ធម្មក្ខន្ធាការាទិភេទ បដិញ្ញាតេសុ ចតុរាសីតិយា ធម្មក្ខន្ធសហស្សេសុ កតិបយធម្មក្ខន្ធសង្គហំ។ វគ្គតោ បីឋវគ្គោ ចិត្តលតាវគ្គោ បារិច្ឆត្តកវគ្គោ មញ្ជិដ្ឋកវគ្គោ មហារថវគ្គោ បាយាសិវគ្គោ សុនិក្ខិត្តវគ្គោតិ សត្ត វគ្គា។ វត្ថុតោ បឋមេ វគ្គេ សត្តរស វត្ថូនិ, ទុតិយេ ឯកាទស, តតិយេ ទស, ចតុត្ថេ ទ្វាទស , បញ្ចមេ ចតុទ្ទស, ឆដ្ឋេ ទស, សត្តមេ ឯកាទសាតិ អន្តរវិមានានំ អគ្គហណេន បញ្ចាសីតិ, គហណេ បន តេវីសសតំ វត្ថូនិ, គាថាតោ បន ទិយឌ្ឍសហស្សគាថា។ តស្ស វគ្គេសុ បីឋវគ្គោ អាទិ, វត្ថូសុ សោវណ្ណបីឋវត្ថុ អាទិ, តស្សាបិ “បីឋំ តេ សោវណ្ណមយ”ន្តិ គាថា អាទិ។

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

១. ฏฺาตฺ๊ิซิยาภ๊

១. ปีฒชเกฺา

១. บฒยปีฒชิยาภจณฺฏภา

ตตฺ๊ บฒยจตฺฬสฺส อยํ อรุปุพฺพี – ภกจติ ฆาจตฺ๊ยํ ชิทรตฺต ฆตจฅต อภาธปิณฺฑิกสฺส อารามย รฎฺฐา บรฆภชิตา ตกาฆลต ตฺตลฺปยฺยลสฺส ห็กฺตฆญฺญสฺส ฆตฺตาหํ อฆชิฆภาต บธตฺ๊ตต ตฅตฺรฺฆปต อภาธปิณฺฑิตกภ ยทารฆฺวฺฒิภา ตรฆา ชิธรฆ, ตฆา ชิฆาตาฆ ยทาตฺปิบิกาฆ ยทาภาต ชิตฺต อฆชิฆภาฆสฺส บธตฺ๊ ฆกลฅยฺชีเย ปิภาปิ อรทาซิ อฆ ยทาฆเภา ตตฺ๊ ตตฺ๊ กธ๊ ฆยฺฎฺฐาเยซิ

“กิ ตุ เขา ตุจิ ตฺตฺวฺอารชิภจปริจฺฆาตเภจ ภาภ๊ ยทปฺยลตเร ภชิสฺสฺติ, ตฺตาหฺ อตฺตภา ชิภจาตฺรฺปปริจฺฆาตกภาปี”ติ ห็ตฺต ตํ กธ๊ ฆฺตฺวา ภกจตา อาตรารตฆิ ภกจา “ภ, ห็ตฺตรธ, ฅตฺยฺฆยฺฆยฺยตฺ๊ฆาจ ภาภ๊ ยทปฺยลตเร ภชิสฺสฺติ, อฆ ตุจา ชิตฺตปฆาฅฆยฺยตฺ๊ฆา ธ ตฺตฺฆยฺยตฺ๊ฆา ธ, ตฆฺวา กฺตฺตยฺยฺ๊ยตฺตยฺยิ ปิเลิติกายตฺตยฺยิ ติลาปฺตฺตฆตฺตฺราเยตฺตยฺยิ ปฺติยฺตฺตหฺรีตกยตฺตยฺยิ ชิปฺยฆเตฺตภ ฆฆตฆา ฅตฺตฺตลฺยฺปุกฺกฺล บติฏฺวาปิตํ, ตยฺยิ ยทปฺยลตเร ภชิสฺสฺติ ยทาตฺติภํ ยทาชิปฺยาร”ตฺติ อาทา ตฆา หิ ตฺตํ ฆเกฺกภ ฆฅธาภยิเตฺภ –

“ภตฺ๊ ชิเตฺต บฆตฺฆิ,ฺฆปฺยิกา ภาย ฅตฺตลา;

ตฆาเภต ธา ฆยฺฎฺเฒ, อฆ ธา ตฆฺส ฆาธเภ”ติ (ชิ. ธ. ป๐๓);

ฆา บเภฆา กฆา ฆภลฅยฺชีเย ชิตฺตาริกา อรทาซิ ยฺตฺฆฺยา ฆยตฺตราทฺลาภบลฺฒิภธลิตฺตาภยาธภาภ๊ ยฆาชิภธ๊ ภาภาภิ ฅตฺ๊, เภทฺตฺตล ปิภีฆํ ตฺตปฏฺฐปตฺ๊, ตฺตารตาฏฺตาฆ อารฆภาภิ ฅปตฺ๊ ตฆภ ธ ฆยฆฆภ อฎฺฐาตรา ปิณฺฑปาตฆาริกา ฆฆรา ปิฆาชิตกภ อภิกฺกเตฺตภ บฏิกฺกเตฺตภ อาเลาภิเตภ ชิเลาภิเตภ ฆยิฺชิเตภ บฆาริเตภ ชฺกฺติตฺตฆกฺต ฎฺฐริฆาบฆฆยฺเตฺภา ปิณฺฑาฆ ธรเตฺตา ตฺตปภเฏฺ ภาเล อฎฺฐาตเร เภทํ ฆยฺยาปุลิ ตฆตฺตกา กฺลฅีตา ฆฏฺฐา บฆตฺภา ฆฆเร บฆฺฆิตฺวา ฆฎฺฐาตการธตฺยาภา ตฺตฺอารปีติฆายภฆฺฆิ ตฺตปฺยาฅตฺวา เภทํ บรธฆตฺวา บตฺตฺปติฏฺฏิตภ ธตฺตฺวา อตฺตภา ปีฒิ บฎฺฐารปตฺวา ตฆฺส ตฺตปริ ปีตาภ ยฎฺฐธตฺ๊ อตฺตริตฺวา อฆาซิ อฆ ฆฆเร ตตฺ๊ ภิฆิเตฺต “ฏฺฐาภ ยฆฺยฺตฺตยฺ ปุญฺญาภตฺ๊ ตฺตปฏฺฐิต”ตฺติ บฆตฺธิตฺวา ฆธาชิภธ๊ อาทาเรภ บริชิฆิ, ฏีฆภิตฺวา กเทตฺวา ฏีฆิ เฆา ฆฆรา กตภตฺตกิตฺวา อารภฅาภเภาฆภฅาภาชิบชิฆิยุตฺตฺ ฅยฺยิ กธ๊ กเฆตฺวา บกฺกายิ ฆา ฏฺตี๊ ตํ อตฺตภา ภาภ๊ ตฎฺฐา ฅยฺยกธ๊ บฎฺฐรธตฺตฺ๊ ปีติฆา ภิรตฺตเร ตฺวฺฆรีรา ทฺตฺวา ตํ ปีฒยฺยิ ฆฆรฆฺส อฆาซิ

ตเตา อปเรภ ฆยฆฆภ อฎฺฐาตเรภ เรากภ ตฺวฺฆา กาล กตฺวา ตาธติํฆภธเภ ตฺตาฅฆเฆาฅภิเภ กภกชิยาเภ ภิฏฺฐาติ

អច្ឆរាសហស្សំ តស្សា បរិវារោ អហោសិ, បីឋទានានុភាវេន តស្សា យោជនិកោ កនកបល្លង្កោ និព្ពត្តិ អាកាសចារី សីឃជវោ ឧបរិ កូដាគារសណ្ឋានោ, តេន តំ “បីឋវិមាន”ន្តិ វុច្ចតិ។ តញ្ហិ សុវណ្ណវណ្ណំ វត្ថំ អត្ថរិត្វា ទិន្នត្តា កម្ពុបរិក្ខតំ វិការេវត្ថំ សុវណ្ណមយំ អហោសិ, បីតិវេគស្ស ពលវការេន សីឃជវំ, គន្តុកាមាយ្យស្ស ចិត្តរុចិវសេន ទិន្នត្តា យថារុចិគាមី, បសាទសម្បត្តិយា ឧឡារតាយ សព្ពសោវ បាសាទិកំ សោភាតិសយយុត្តញ្ច អហោសិ។

អថេកស្មិំ ឧស្សវទិវសេ ទេវតាសុ យថាសកំ ទិព្ពានុភាវេន ឧយ្យានកីឡំ អនុភោតុំ នន្ទនវនំ គច្ឆន្តីសុ សា ទេវតា ទិព្ពវត្ថនិវត្ថា ទិព្ពាភរណវិភូសិតា អច្ឆរាសហស្សបរិវារា មហតា ទិព្ពានុភាវេន តំ បីឋវិមានំ អភិរុយ្ហ មហតិយា ទេវិទ្ធិយា មហន្តេន សិរិសោភគ្គេន សមន្តតោ ចន្ទោ វិយ សូរិយោ វិយ ច ឱភាសេន្តី ឧយ្យានំ គច្ឆតិ។ តេន ច សមយេន អាយស្មា មហាមោគ្គល្លានោ ហេដ្ឋា វុត្តនយេន ទេវចារិកំ ចរន្តោ តាវតិំសភវនំ ឧបគតោ តស្សា ទេវតាយ អវិទូរេ អត្តានំ ទស្សេសិ។ អថ សា ទេវតា តំ ទិស្វា សមុប្បន្នពលវបសាទគារវា សហសា បល្លង្កតោ ឱរុយ្ហ ថេរំ ឧបសង្កមិត្វា បញ្ចបតិដ្ឋិតេន វន្ទិត្វា ទសនខសមោធានសមុជ្ជលំ អញ្ជលិំ បគ្គយ្ហ នមស្សមានា អដ្ឋាសិ។ ថេរោ កិញ្ចាបិ តាយ អញ្ញេហិ ច សត្តេហិ យថូបចិតំ កុសលាកុសលំ អត្តនោ យថាកម្មូបគញាណានុភាវេន ហត្ថតលេ ឋបិតអាមលកំ វិយ បញ្ញាពលេនេវ បច្ចក្ខតោ បស្សតិ, តថាបិ យស្មា ទេវតានំ ឧបបត្តិសមនន្តរមេវ “កុតោ នុ ខោ អហំ ចវិត្វា ឥធូបបន្នា, កិំ នុ ខោ កុសលកម្មំ កត្វា ឥមំ សម្បត្តិំ បដិលភាមី”តិ អតីតភវេ យថូបចិតំ កម្មំ ឧទ្ទិស្ស យេភុយ្យេន បកតិសិទ្ធា ឧបធារណា, តស្សា ច យថាវតោ ញាណំ ឧប្បជ្ជតិ, តស្មា តាយ ទេវតាយ កតកម្មំ កថាបេត្វា សទេវកស្ស លោកស្ស កម្មផលំ បច្ចក្ខំ កាតុកាមោ –

១។

“បីឋំ តេ សោវណ្ណមយំ ឧឡារំ, មនោជវំ គច្ឆតិ យេនកាមំ;

អលង្កតេ មល្យធរេ សុវត្ថេ, ឱភាសសិ វិជ្ជុរិវព្ភកូដំ។

២។

“កេន តេតាទិសោ វណ្ណោ, កេន តេ ឥធ មិជ្ឈតិ;

ឧប្បជ្ជន្តិ ច តេ ភោគា, យេ កេចិ មនសោ បិយា។

២។

“បុច្ឆាមិ តំ ទេវិ មហានុភាវេ,

មនុស្សភូតា កិមកាសិ បុញ្ញំ;

កេនាសិ ឯវំ ជលិតានុភាវា,

វណ្ណោ ច តេ សព្ពទិសា បភាសតី”តិ។ អាហ –

២។

“សា ទេវតា អត្តមនា, មោគ្គល្លានេន បុច្ឆិតា;

បញ្ហំ បុដ្ឋា វិយាកាសិ, យស្ស កម្មស្សិទំ ផលំ”។

៣។

“អហំ មនុស្សេសុ មនុស្សភូតា, អព្ភាគតានាសនកំ អទាសិំ;

អភិវាទយិំ អញ្ជលិកំ អកាសិំ, យថានុភាវញ្ច អទាសិ ទានំ។

៤។

“តេន មេតាទិសោ វណ្ណោ, តេន មេ ឥធ មិជ្ឈតិ;

ឧប្បជ្ជន្តិ ច មេ ភោគា, យេ កេចិ មនសោ បិយា។

៥។

“អក្លាយិ េត កិក្លុ យហាត្យកាច, យត្យុឃ្យក្មតា ឃយកាឃិ បុឡ្ចា;

េតភយិ្យឲ្យច៉ ឌលិតាត្យកាចា, ចេណ្ហា ច េយ ឃឡ្លាឌិឃា បការឃតិ”តិ៍

១៍ តត្វ បឹឥត្តិ ឃំកិត្វិា តាឌិឃំ ឌាទ្យក្លត្តឃិ្យ អាបលាឃិ្យ ពាលិកាទលាបឹឥឃិ្យ េចត្តាឃតឃិ្យ យឃាទកាឌិចិេឃឃតាយំ ឌាទ្យយឃាឌិអាឃតឃិ្យ ចុច្ចតិ៍ តចា ហិ “បិឥបឹឥំ បិឥកាចលិក”ត្តិ (យហាច៍ ១០៥; ក្មឡអច៍ លិ៍ទ៍) ឲត្វ បិឥឥបតេឃាក្កុ បឹឥាឌិកំ ឌាទ្យក្លត្តិ ចុច្ចតិ, “បឹឥឃប្បឹ”តិ (យិ៍ ប៍ ទ៍១៍១) ឲត្វ ហេត្វត កហលាេឃាក្កុ៍ “បឹឌិកា”តិ បត ឲកេច្ចឃុ ឌតបេឥឃុ េឥឃេចាហាេទត អាបលាំ៍ “ក្មតបឹឌិកា េឥចក្យលបឹឌិកា”តិ ឲត្វ េឥចតាត់ ពាលិកាទលាដ្ឋាតក្មតំ បឹឥំ៍ “កត្ថុបឹឥ”ត្តិ ឲត្វ េចត្តលតាឌិហិ ក្នុបទិ ចិតំ អាឃត់, ឃំ ឃត្លាឃ ចុត្តិ “កត្ថុបឹឥំ ក្នុបិតឃឹ”តិ ៍ “ឃុបឡ្ចាត្តិ យឡ្ចាបឹឥំ៍ យឡ្ចា ចា បឹឥំ ចា កាទេឃយាេតតា”តិ (បិចិ៍ ទ៍១១) ច អាឌិឃុ យឃាទកាឌិកេឥំ ឌាទ្យយឃាឌិអាឃត់៍ ឡ្លុឥ បត បលុក្កាកាទឃល្លិតំ េឥចតាឃ បុឡ្ចាត្យកាចាកិតិឡ្លុត្តិ េឃាឌតិកំ កតកចិយាត់ េចឌិតឡ្លា៍

េតតិ េត-ឃេទ្ថា “ត េត ឃុលំ បឌាតត្តិ, េឃ ត បឃ្យុត្តិ តត្ថត”ត្តិអាឌិឃុ (ឃំ៍ តិ៍ ១៍១១, ១១៩) ត-ឃទ្ធឃ្យ ចេឃត បច្ចត្តពាហុចេចត អាកេតា៍ “តេយា េត បុទិឃាឌឡ្លា, តេយា េត បុទិឃុត្តយ (ឌឹ៍ តិ៍ ១៍១លិប័; ឃុ៍ តិ៍ ទ៍ឌ៥)៍ តេយា េត ពុទ្ធ ចិេទត្វ”តិ (ឃំ៍ តិ៍ ១៍៥០) ច អាឌិឃុ ពុយ្យឃទ្ធឃ្យ ចេឃត ឃយ្យឌាេត, ពុយ្យុត្តិ អេត្វ៍ “កិ េត ឌិដ្ឋិ កិត្តិ េត ឃុតំ៍ ក្នុបឌិ េត ឃយតិក្កត្តា, អាឃចា េត បឌាលិតា”តិ (យ៍ តិ៍ ១៍៣០០; ឃុ៍ តិ៍ ទ៍ទ៍១) ច អាឌិឃុ កាទេលា “កិ េត ចតំ កិ បត (ពាហុចទិឃ”ត្តិអាឌិឃុ (ចិ៍ ច៍ ១១ទ៍១; ឌា៍ ១៍១០៍៥១) ឃាយិអេត្វ៍ ឡ្លុឥាបិ ឃាយិអេត្វ ឌដ្ឋុេឡ្លា៍ តចាតិ ហិ អេត្វ៍

េឃាចល្ហុយត្តិ ឲត្វ ឃុចល្ហុ-ឃេទ្ថា “ឃុចេល្ហុ ឌុឡ្លាេល្ហុ ឃុកេត ឌុក្កុេត”តិ (យ៍ តិ៍ ១៍១៣ប័) ច “ឃុចល្ហុតា ឃុឃេទតា”តិ (ធុ៍ បិ៍ ប័១១) ច ឲចយាឌិឃុ លចិឃយ្យត្តិឃំ អាកេតា៍ “កាតំ ឃុចល្ហុ បទិចាេឃត្តិ”តិអាឌិឃុ (ឌា៍ ១៍៦៍លិលិ) កទ្យឡឲ៍ “ឃុចល្ហុចេល្ហុ កឡ្ចាតឃត្តិកត្តេចា”តិអាឌិឃុ (ឌឹ៍ តិ៍ ១៍១០០) ឌាតទ្យប៍ ឡ្លុឥាបិ ឌាតទ្យប ឲច ឌដ្ឋុេឡ្លា៍ តេិ្យាពុទ្ធាត់ ឃយាតចល្ហុតាឃ េឃាកេតា ចេល្ហុ ឲតឃ្យាតិ ឃុចល្ហុត្តិ ចុច្ចតិ៍ ឃុចល្ហុេយច េឃាចល្ហុ ឃចា “េចកតំ េចឃយ”ត្តិ ច៍ យឃ-ឃេទ្ថា ច “អត្យឡ្លាតបឌិឡ្លាតា, េតចិឡ្លា យឃយឌ្យុេកា”តិអាឌិឃុ (ឃុ៍ តិ៍ ទ៍៥៥; យ៍ តិ៍ ១៍៣ទ៍ទ៍) អឌ្យុឥេត្វ អាកេតា៍ “យឃំ តិឃ្យាឃ េហយាឃ, ឌាតយេល្ហុ ឌឹ ឃុកា”តិ ឲត្វ បឡ្ចាត្តិឃំ៍ “យេតាយឃា បឹតិកក្លា ឃឃំបកា”តិអាឌិឃុ (ឌឹ៍ តិ៍ ១៍១៥; ១៍១ប័) តិឡ្លាត្តិអេត្វ, ពាហិេទត បច្ចេឃត ចិតា យតឃាច តិឡ្លាត្តាតិ យេតាយឃាតិ ចុត្តា៍ “ឃំត្មតាហំ ឃាយំ ចិក្លុល្លុ យឌ្ឌិត្វា ឃឡ្លាយត្តិកាយឃំ កុឌិកំ កេទឃ្យ”ត្តិអាឌិឃុ (បិេទា៍ ប័៣) ចិកាេទត្វ៍ “ឌាតយឃំ ឃិលយឃ”ត្តិអាឌិឃុ (ឌឹ៍ តិ៍ ១៍១០ទ៍) បឥឃុទលាយេត្វ៍ ឡ្លុឥាបិ ចិកាេទត្វ, បឥឃុទលាយេត្វ ចា ឌដ្ឋុេឡ្លា៍ ឃឥា ហិ ឃុចេល្ហុត តិឡ្លាត្តិ េឃាចល្ហុយត្តិ អឃយេត្វ, តឥា ឃុចល្ហុឃ្យ ចិកាេទា េឃាចល្ហុយត្តិ ចិកាេទត្វ យឃ-ឃេទ្ថា ឌដ្ឋុេឡ្លា, “តិឡ្លាត្តិអេត្វ”តិបិ ចត្តិ ចដ្ឋុតិេឃច៍ ឃឥា បត ឃុចេល្ហុត តិឡ្លាត្តិ េឃាចល្ហុត្តិ អឃយេត្វ, តឥា េឃាចល្ហុេយច េឃាចល្ហុយត្តិ បឥឃុទលាយេត្វ យឃ-ឃេទ្ថា ឌដ្ឋុេឡ្លា៍

ᩅᩮᩤᩉᩣᩁᨶ᩠ᨲᩥ ᨸᨱ᩠ᨱᨲ᩠ᨲᩥᨾ᩠ᨸᩥ ᩈᨴ᩠ᨴᨾ᩠ᨸᩥ ᨾᩉᨲ᩠ᨲᨾ᩠ᨸᩥ᩺ ᩅᩮᩤᩉᩣᩁ-ᩈᨴ᩠ᨴᩮᩣ ᩉᩥ “ᨸᩩᩁᩥᩈᨲᩣᨸᩮᩴ ᩅᩮᩤᩉᩣᩁᩴ ᩅᩥᨶᩣ ᩋᨽᩥᨽᩪᨲᩦ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ (ᨾ᩺ ᨶᩥ᩺ ᪔.᪓᪗᪙) ᨸᨱ᩠ᨱᨲ᩠ᨲᩥᨿᩴ ᩋᩣᨣᨲᩮᩣ᩺ “ᩅᩮᩤᩉᩣᩁᩣᨿ ᨾᨶᩩ ᨽᩅᩴ ᩅᨯ᩠ᨰᨿᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩈᨾᨱᩴ ᨣᩮᩣᨲᨾᩴ ᨸᨲ᩠ᨲᩣᨿ ᨸᨲ᩠ᨲᩈᩦ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ (ᨾ᩺ ᨶᩥ᩺ ᪑.᪓᪘᪘) ᩈᨴ᩠ᨴᩮ᩺ “ᩅᩮᩤᩉᩣᩁᨠᩮᩣᨠᩣ ᩅᩮᩤᩉᩣᩁᨾᩈᩣ ᨻ᩠ᨿᩮᩤᩉᩣᩁᩥᨠ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᨧ ᩋᩣᨴᩦᩈᩩ (ᨵ᩺ ᩈ᩺ ᪘᪖᪔, ᪘᪖᪙; ᨾ᩺ ᨶᩥ᩺ ᪑.᪓᪔᪔) ᨾᩉᨶ᩠ᨲᩮ᩺ ᨶᨾ᩠ᨸᩥ ᨧ ᩅᩥᨾᩣᨶᩴ ᨾᩉᨶ᩠ᨲᩴ ᩅᩮᩤᩉᩣᩁᩣᨲᩥᨠ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᩴ ᩋᨲᩥᨠ᩠ᨠᨾᩁᩅᩮᩤᨲ᩠ᨳᩣ ᨸᨱ᩠ᨱᨲ᩠ᨲᩴ, ᩅᨻ᩠ᨻᨸᩥᩅᩣᨷ᩠ᨿᩣᨴᩥᨠᩣ ᨸᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩣᨿ ᩅᩮᩈᩴ, ᨸᨾᩣᨱᨾᩉᨲ᩠ᨲᨲᩣᨿ ᨧ ᨾᩉᨣ᩠ᨥᨲᩣᨿ ᨧ ᨾᩉᨶ᩠ᨲᩴ, ᨶᩦᩉᩥᨸᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩉᩥ ᩅᩮᩤᩉᩣᩁᩅᨶ᩠ᨲᩣᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩅᩮᩤᩉᩣᩁᨶ᩠ᨲᩥ᩺

ᨾᨶᩮᩣᨩᩅᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨾᨶᩮᩣᨲᩥ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ᩺ ᨿᨴᩥᨸᩥ ᨾᨶᩮᩣ-ᩈᨴ᩠ᨴᩮᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᩈ᩠ᨾᩥᨾ᩠ᨸᩥ ᨠᩩᩈᩃᩣᨠᩩᩈᩃᩣᨻ᩠ᨿᩣᨠᨲᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮ ᩈᩣᨵᩣᩁᨱᩅᩣᨧᩦ, “ᨾᨶᩮᩣᨩᩅ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᨸᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᨿᨲ᩠ᨳ ᨠᨲ᩠ᨳᨧᩥ ᩋᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩮ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᨠᩔ ᨠᩥᩁᩥᨿᨾᨿᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᩅᩈᩮᨶ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ᩺ ᨲᨬ᩠ᩉᩥ ᨾᨶᩈᩣ ᩅᩥᨿ ᨩᩅᩮᩣ ᩋᩔᩣᨲᩥ ᨾᨶᩮᩣᨩᩅᩴ ᨿᨳᩣ ᨻ᩠ᨿᩣᨠᩁᩮᩣᨲᩦᨲᩥ, ᩋᨲᩥᩅᩥᨿ ᩈᩦᨥᨣᩣᨾᩥᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᩺ ᨾᨶᩮᩣ ᩉᩥ ᩃᩉᩩᨸᩁᩥᩅᨲ᩠ᨲᩥᨲᩣᨿ ᩋᨲᩥᨴᩪᩁᩮᨸᩥ ᩅᩥᩈᨿᩮ ᨡᨱᩮᨶᩮᩅ ᨶᩥᨸᨲᨲᩥ, ᨲᩮᨶᩣᩉ ᨽᨣᩅᩤ – “ᨶᩣᩉᩴ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩋᨬ᩠ᨬᩴ ᩑᨠᨵᨾ᩠ᨾᨾ᩠ᨸᩥ ᩈᨾᨶᩩᨸᩔᩣᨾᩥ ᨿᩴ ᩑᩅᩴ ᩃᩉᩩᨸᩁᩥᩅᨲ᩠ᨲᩴ, ᨿᨳᨿᩥᨴᩴ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨧᩥᨲ᩠ᨲ”ᨶ᩠ᨲᩥ (ᩋ᩺ ᨶᩥ᩺ ᪑.᪔᪘) “ᨴᩪᩁᨦ᩠ᨣᨾᩴ ᩑᨠᨧᩁ”ᨶ᩠ᨲᩥ (ᨵ᩺ ᨸ᩺ ᪓᪗) ᨧ᩺ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩅᩮᨣᨲᩣᨿ ᨩᩅᨶᩈᩦᩃᨲᩣ ᨻ᩠ᨿᩣᨸᩣᩁᩔ ᩋᩣᨣᨾᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩦᨲᩥ᩺

ᩅᩮᨲ᩠ᨲᨠᩣᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨠᩣᨿ-ᩈᨴ᩠ᨴᩮᩣ “ᨠᩣᨿᩣ ᩉᩥ ᨻᩥᨾ᩠ᨻᩣ ᨾᨷᩩᩁᩣ ᨾᨶᩮᩣᩁᨾᩣ, ᩅᩥᩁᩪᨸᩁᩪᨸᩮᨶ ᨾᨳᩮᨶ᩠ᨲᩥ ᨧᩥᨲ᩠ᨲ”ᨶ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ (ᩈᩩ᩺ ᨶᩥ᩺ ᪔᪐; ᨳᩮᩁᨣᩣ᩺ ᪗᪘᪗) ᨾᨶᩣᨸᩥᨿᩮ ᩁᩪᨸᩣᨴᩥᩅᩥᩈᨿᩮ ᩋᩣᨣᨲᩮᩣ᩺ “ᩉᨲ᩠ᨳᩥᨠᩣᨿᩣ ᩋᩔᨠᩣᨿᩣ ᩁᨳᨠᩣᨿᩣ ᨸᨲ᩠ᨲᩥᨠᩣᨿᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ (ᩅᩥᨽ᩺ ᪔᪙᪔; ᨾᩉᩣᨶᩥ᩺ ᪑; ᨧᩪᩊᨶᩥ᩺ ᪘ ᩋᨩᩥᨲᨾᩣᨱᩅᨸᩩᨧ᩠ᨨᩣᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩈ) ᩉᨲ᩠ᨳᩥᩋᩣᨴᩥ᩺ “ᨠᩥᩃᩮᩈᨠᩣᨿᩣ ᨠᩣᨿᨸᩁᩥᩔᩣᨾ”ᨶ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ (ᨵ᩺ ᩈ᩺ ᪑᪓᪑᪖; ᨾᩉᩣᨶᩥ᩺ ᪓) ᩈᨾᩪᩉᩮ ᩅᩮᨴᨶᩣᨴᩥᨠᩮ᩺ “ᩋᨲ᩠ᨲᨠᩣᨿᨸᩁᩥᨧ᩠ᨧᩣᨣᩣᨿ ᩅᨬ᩠ᨧᩥ ᨽᩣᩅᩮᩈᩥᩈ᩠ᨿᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ (ᨸᩁᩥᩅᩣ᩺ ᪓᪘᪑) ᨠᩣᨿᨧᩮᨲᩮᩣ᩺ “ᩈᩅᨲ᩠ᨲ ᨲᩮᩅᩣ ᨠᩩᩃᨸᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᨲ᩠ᨲᨠᩣᨿᩁᩪᨸᩥ ᩅᩥᩉᩁᨶ᩠ᨲᩦ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ (ᨾ᩺ ᨶᩥ᩺ ᪑.᪓᪓᪔; ᨾᩉᩣᩅ᩺ ᪔᪙᪙) ᩉᩥᨲᩅᨯ᩠ᨰᨶᩮ᩺ “ᩋᨲ᩠ᨲᩣᨵᩦᨶᩮᩣ ᩋᨸᩁᩣᨵᩦᨶᩮᩣ ᨽᩩᨩᩥᩔᩮᩣ ᩅᩮᨲ᩠ᨲᨠᩣᨿᨦ᩠ᨣᨾᩮᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ (ᨴᩦ᩺ ᨶᩥ᩺ ᪑.᪓᪓᪑; ᨾ᩺ ᨶᩥ᩺ ᪑.᪔᪓᪙) ᩅᩥᩁᩥᨿᩣᨴᩮ᩺ ᨻᩃᨾ᩠ᨸᩥ ᩅᩥᩁᩥᨿᩣᨴᩮ ᩅᩣ ᨯᩈ᩠ᩈᩮᨲ᩠ᩅᩣ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩅᩮᨲ᩠ᨲᨠᩣᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᨾᨵᩩᩁᩣᨴᩥ, ᩅᩮᨣᨲᩣᨿ ᨻᩃᩈᩣᨲᩁᩪᨸᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᩺

ᩋᩃᨦ᩠ᨠᨲᩮᩣᨲᩥ ᩋᩃᨦ᩠ᨠᨲᨣᨲ᩠ᨲᩮᩣ, ᨶᩣᨶᩣᩅᩥᨵᩮᩉᩥ ᨴᩥᨻ᩠ᨻᩮᩉᩥ ᩋᩃᨦ᩠ᨠᩣᩁᩮᩉᩥ ᩅᩥᩅᩥᨵᩁᨲᨶᩅᩥᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮᩉᩥ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨸᩅᩣᩊᨽᩪᨲᩮᩉᩥ ᩈᨾᨶ᩠ᨲᨲᩮᩣ ᩅᩥᨷᩪᩈᩥᨲᩮᩉᩥ ᩋᩃᨦ᩠ᨠᩣᩁᩮᩉᩥ ᩅᩥᨽᩪᩈᩥᨲᩮᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᩺ ᩈᨾᨶ᩠ᨲᨲᩮᩣ ᩅᩮᨲᩴ ᩋᨽᩥᨧᨦ᩠ᨣᩥᨲᩮᩣᨲᩥ ᨠᨾ᩠ᨾᩁᩪᨸᨸᩁᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩥᨠᩣᨿ ᩈᨾᨶ᩠ᨲᨲᩮᩣ ᩅᩥᨾᩣᨶᩔ ᩋᩃᨦ᩠ᨠᨲᨾᩉᩥᨶᩣ, ᩈᩩᩅᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩣᩅᩩᨵᨠᩣᩁᩅᩥᩅᩥᨵᩁᨲᨶᩅᩥᨾᩣᨶᨸᨲ᩠ᨲᨠᩥᨬ᩠ᨩᨠ᩠ᨡᨠᩮᩈᩁᩮᩉᩥ, ᩈᨾᨶ᩠ᨲᨲᩮᩣ ᩅᩥᨾᩣᨶᩔ ᩋᩅᩥᩈᩮᩈᨾᨸᩥ ᨠᩣᩁᨠᩩᩈᩃᩮᩉᩥ ᩅᩥᩅᩥᨴᩥᨲᩮᩉᩥ ᩅᩥᨷᩩᩈᩥᨲᩮᩣ ᨿᩮᩉᩥ ᩈᩩᨾᩉᩥᨲᩮᨠᩈᩉᨲ᩠ᨳᩣᨴᩥᨲᩣᨿ ᨿᩣᩃᩥᨠᩣᩁᩥᨶᩦ᩺ ᩈᩩᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮᩣᨲᩥ ᨠᨾ᩠ᨾᩃᨲᩣᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᨲ᩠ᨲᩣ, ᨶᩣᨶᩣᩅᩥᨵᩁᩣᨣᩅᨱ᩠ᨱᩅᩥᩈᩮᩈᩈᩣᨲ ᩈᩩᨸᩁᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᨠᩣᩈᩩᩁᨸ᩠ᨿᨠᩣᨲ ᨶᩥᩅᩣᩈᨲ᩠ᨳᩥᨿᨸᩅᩥᨭ᩠ᨮᩅᩣᨲᩦᨲ ᩅᩥᨧᩥᨲ᩠ᨲᩅᨲ᩠ᨳᩣᨲ ᩅᩈᩮᨶ ᩈᩩᨭ᩠ᨮᩩᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮᩣ᩺ ᨻᩉᩩᩈᩩᨴᩥᨲᩥ ᩅᩥᨧᩥᨲ᩠ᨲᩁᩣᨣᨾᩥ᩺ ᩅᩥᨧᩥᨲ᩠ᨲᩁᩩᩅᩣᨲᩥ ᩅᩥᨧᩥᨲ᩠ᨲᩃᨲᩣ ᩅᩥᨿ᩺ ᩋᨣ᩠ᨣᩁᩪᨸᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩃᩥᩉᨠᩈᩥᨾᩮᩁᩮ᩺ ᨠᩩᨾᩩᨴᩮᩣ ᩉᩥ ᩑᨲᩴ ᩈᩩᨷᩁᩮᩣᨿᩣᨣᩅᨶ᩠ᨲ᩺ ᨻᩉᩩᨠᩣᩁᩈᩦᨲᩥ ᩅᩣ ᩋᨶ᩠ᨲᩮᩣᨣᨵᩮᩉᩥᨿᩋᨲ᩠ᨳᩅᨶ᩠ᨲ, ᨻᩉᩩᨠᩣᩁᩮᩈᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᩺ ᨻᩩᨾᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨸᨶᩮᩣ “ᩋᨣ᩠ᨣᩁᩪᨸ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᩩᨷᩁᩮᩣᨿᩣᨣᨲ᩠ᨲᩮ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩈᩩᨷᩁᩮᩣᨿᩣᨣᩅᨶ᩠ᨲ ᨿᩩᨲ᩠ᨲᩴ᩺

ᩋᨿᩮᩣᨾᨿᨸᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ – ᨿᨳᩣ ᨲᩣᨿ ᩈᨬ᩠ᨬᩣᨸᨠᩣᩁᩮᨶ ᩁᨲ᩠ᨲᩅᩃᩥᩉᨠᩈᩥᨾᩮᩁᩮ ᨸᨠᨲᩥᨿᩣᨸᩥ ᨻᩉᩩᨠᩣᩁᩮᩈᩥ ᩅᩥᨾᩣᨶᩴ ᩋᨿᩮᩣᨾᨿᩣᨲᩣ ᩅᩥᨧᩥᨲ᩠ᨲᩃᨲᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩮᩣ ᩅᩥᩈᩮᩈᩈᩮᩣᨲᩣ ᨻᩉᩩᨠᩣᩁᩮᩈᩦᨲᩥ, ᩅᩥᩈᩮᩈᨾᩮᩅ ᩈᩩᨸᩁᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩣᨸᨲᩦᨾᨿᨾᩴ ᨶᩣᨶᩣᩁᨲᨶᩈᨾᩩᨩ᩠ᨩᩃᩴ ᨸᨠᨲᩥᨸᨠᩔᨴᩮᩴ ᨻ᩠ᨿᩣᩅᩥᩴ ᩅᩥᨿᩣᨲ ᨲᩴ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩃᨦ᩠ᨠᩣᩁᩮᩉᩥ

ចិក្ខិតា បន្តរោ ចិរន្ឋាតឃត្ថីហិ អត្តរោ បទីរប្បកាហិ ចត្វាករណោការេហិ ច ចិរេបរតា ឲ្ឋការេបឹតិ៍

៩ត្ថ ហិ “ឹបិដ”ត្តិ តិឥរេប្បតត្ថចចតរេបតំ , “អត្ថក្ខុដ”ត្តិ តិឥប្បតចចតំ៍ តឆា “រេត”តិ តិឥរេប្បតត្ថចចតំ៍ តតិញ“ឹបិដ”ត្តិ ត្ថាឥំ អរេបក្លិត្វា បាយិចចរេតត ចុត្តយ្យិ “អលក្តរេត យល្យឆរេរ ឃុចរេត្វ ឲ្ឋការេបឹ”តិ ត្ថាយាតិ បតាតិ អរេបក្លិត្វា បច្ចត្តចរេបត បទិលាយតិ, តប្តា “ត្វ”ត្តិ ចុត្តំ រេហាតិ៍ “ចិន្តូទិចា”តិ តិឥប្បតចចតំ៍ “ឲ្ឋការេបឹ”តិ ត្ថាឥំ ដ្ឋិត្តយ្យិ ក្តបរេយឃ្យបយាតាតំ បព្ពត្តឥប្បតំ៍ “ឲ្ឋការេបឹ”តិ ហិ ត្ថាឥំ “ត្វ”ត្តិ បឥំ អរេបក្លិត្វា យត្ថិយបុទិបចរេបត ចុត្តំ, “ឹបិដ”ត្តិ ត្ថាឥំ អរេបក្លិត្វា បដយបុទិបចរេបត បទិលាយតិ៍ ច-បរេន្តា រេចត្វ លុត្តតិដ្ឋិរេដ្ឋា ឥដ្ឋរេត្ថា៍ “កន្ធតិ រេឃតកាយំ ឲ្ឋការេបឹ”តិ ច “ចិន្តូលរេតាការិតំ អត្ថក្ខុដំ ចិឃា”តិ បច្ចត្តចរេបត រេចតំ ក្តបរេយាកចចតំ បទិលាយតិ៍ តឆា “ឹបិដ”ត្តិ ចិរេបសិតត្ថចចតរេបតំ, “រេត រេបាចល្លាយឃំ ក្តត្យអាទ”ត្តិអាឌី តប្ប ចិរេបបតំ៍

តត្ ច “រេបាចល្លាយឃ”ត្តិ ចត្វា ឃុចល្លាប្ប អក្កលេវាហតាឃ រេបដ្ឋកាចរេតា ឌិត្ថាប្ប ច ត្ថាឆាឌិរេប្បតត្តា “ក្តត្យអាទ”ត្តិ ត ចត្តត្ថាត្តិ? ត, កិច្ចិា ចិរេបបបត្ថាចរេតា៍ ឃរេឆច ហិ យត្ប្បបទិរេកាកឃុចល្លាចិកតិរេតា រេបចិន្តិ រេបដ្ឋិ ឃុចិឃុន្តិ, តរេតា អាកទ្យប្បត្តិ, តរេតា ឃំកិច្ចិា ឌិត្ថាំ រេបដ្ឋិ, ៩ចំ ឌិត្ថាឃុចល្លាបិ ចាឃឹកទ់, ចាឃឹករេតា បាតក្យុំក្ក, បាតក្យុក្ករេតា ឌព្យតឥំ, ឌព្យតឥរេតា បិក្ខិឃុចល្លាំ៍ តតិញាបត្ថារេបដ្ឋិ៍ រេតតាហ បល្លកា រេឥចាតយិរេន្តា –

“យុរេត្តា យុរេត្តហិ បហ បុទាលាឌិឌិលេហិ, ចិប្បយុរេត្តា ចិប្បយុរេត្តហិ;

បិក្ខិតិក្លបចរេល្លា, ទាឌកហំ បិចិបិ កកចា”តិ៍ (យហាច៍ ៣ប);

តប្តា “រេបាចល្លាយឃ”ត្តិ ចត្វាបិ “ក្តត្យអាទ”ត្តិ ចុត្តំ៍ អឆ ចា “ក្តត្យអាទ”ត្តិ ត្ថាឥំ ត តប្ប រេបដ្ឋបលិតកាចរេយច បត្តាឃ ចុត្តំ, អឆ រេលា យហត្តកាចយ្យិតិ ចុរេត្តាចាឃយរេត្វា ៍ ៩ត្វ ច “ឹបិដ”ត្តិអាឌី ឋលប្ប កយុបទិក្លតាឥប្បតំ៍ តត្វាបិ “រេបាចល្លាយឃ”ត្តិ ត្ថាយិតា តប្ប ចិយាតប្ប ចត្វ្យបយ្យឥំ ឥរេប្បតិ, “ក្តត្យអាទ”ត្តិ ត្ថាយិតា រេបាកាតិបឃបយ្យឥំ, “យរេតាឌច”ត្តិ ត្ថាយិតា កយតបយ្យឥំ៍ “កន្ធតិ រេឃតកាយ”ត្តិ ត្ថាយិតា បឹឈឌចតាឃ ឹបិដបយ្យត្តិកាចបយ្យឥំ ឥរេប្បតិ៍

អឆ ចា “រេបាចល្លាយឃ”ត្តិ ត្ថាយិតា តប្ប បលិតកាចំ ឥរេប្បតិ, “ក្តត្យអាទ”ត្តិ ត្ថាយិតា រេចបុល្លយហត្តំ៍ “យរេតាឌច”ត្តិ ត្ថាយិតា អាត្កាចយហត្តំ៍ “កន្ធតិ រេឃតកាយ”ត្តិ ត្ថាយិតា ចិហាទឃុលត្តំ ឥរេប្បតិ៍ “រេបាចល្លាយឃ”ត្តិ ចា ត្ថាយិតា តប្ប អកិទ្ធបតំ ចល្លារេបិក្លទតញ្ចា ឥរេប្បតិ, “ក្តត្យអាទ”ត្តិ ត្ថាយិតា ឥប្បតឹឃតំ បិបាឌិកតញ្ចា ឥរេប្បតិ, “យរេតាឌច”ត្តិ ត្ថាយិតា បឹឈបយ្យឥំ, “កន្ធតិ រេឃតកាយ”ត្តិ ត្ថាយិតា កត្វឌិ អប្បឌិហតចាទតំ ឥរេប្បតិ៍

អឆ ចា តំ ចិយាតំ ឃប្ប បុល្លាកយុប្ប តិប្បត្តឋលំ, តប្ប អរេលិកតិប្បត្តតាឃ រេបាចល្លាយឃំ, អរេឥាបតិប្បត្តតាឃ ក្តត្យអាទំ,

អមោហកិច្ចតាយ មនោជវំ គច្ឆតិ យេនកាមំ· តថា តស្ស កម្មស្ស សទ្ធាកិច្ចការកេន សោវណ្ណមយំ, បញ្ញាកិច្ចការកេន ឧឡារំ, វីរិយកិច្ចការកេន មនោជវំ, សមាធិកិច្ចការកេន គច្ឆតិ យេនកាមំ· សទ្ធាសមាធិកិច្ចការកេន ច សោវណ្ណមយំ, សមាធិបញ្ញាកិច្ចការកេន ឧឡារំ, សមាធិវីរិយកិច្ចការកេន មនោជវំ, សមាធិសតិកិច្ចការកេន គច្ឆតិ យេនកាមន្តិ វេទិតព្វំ·

តត្ថ យថា “បីឋ”ន្តិអាទិ វិមាននិព្ពត្តកស្ស វសេន តស្សា ចេតនាយ បុញ្ញផលវិភវនិព្ពត្តិកិច្ចត្តំ, ឯវំ “អលង្កត”ន្តិអាទិ អត្តភាវនិព្ពត្តកស្ស វសេន បុញ្ញផលវិភវនិព្ពត្តិកិច្ចត្តំ· យថា ហិ សុសិក្ខិតសិប្បាចរិយវិរចិតោបិ រតនសុវណ្ណាលង្ការោ វិវិធរំសិជាលសមុជ្ជលមណិរតនខចិតោ ឯវ សោភតិ, ន កេវលោ, ឯវំ បញ្ញាសម្បយុត្តេន ចតុរស្សសោភនោបិ អត្តភាវោ សុមណ្ឌិតបសាធិតោវ សោភតិ, ន កេវលោ· តេនស្សា “អលង្កត”ន្តិអាទិនា អាហរិយំ សោភាវិសេសំ ទស្សេតិ, “ឱភាសសី”តិ ទីបិតា អនាហរិយំ· តថា បុរិមេន វត្តមានបច្ចយនិមិត្តំ សោភាតិសយំ ទស្សេតិ, បច្ឆិមេន អតីតបច្ចយនិមិត្តំ· បុរិមេន វា តស្សា រូបសោភាតិសយំ ទស្សេតិ, បច្ឆិមេន រូបប្បភានុភាវាតិសយំ·

ឯត្ថាហ “កិំ បន តំ វិមានំ យុត្តវាហំ, ឧទាហុ អយុត្តវាហ”ន្តិ? យទិបិ ទេវលោកេ រថវិមានានិ យុត្តវាហានិបិ ហោន្តិ “សហស្សយុត្តំ អាជញ្ញរថ”ន្តិ (សំ· និ· ១·២៦៥) អាទិវចនតោ, តេ បន ទេវបុត្តា ឯវ កិច្ចករណកាលេ វាហនរូបេន អត្តានំ ទស្សេន្តិ យថា ឯរាវណោ ទេវបុត្តោ កីឡនកាលេ ហត្ថិរូបេន· ឥទំ បន អញ្ញថា ឯវិទំ អយុត្តវាហំ ទដ្ឋព្វំ·

យទិ ឯវំ កិំ តស្ស វិមានស្ស អញ្ញតរា វាយោធាតុ គមនេ វិសេសបច្ចយោ, ឧទាហុ បាដិហីរាតិ? អញ្ញតរាតិ គហេតព្វំ· យថា ហិ ចន្ទវិមានសូរិយវិមានានិ ទេវត្តរាមេន តក្កបីឋិតានំ សត្តានំ សាធារណកម្មុនិព្ពត្តំ អតិវិយ សីឃជវំ មហន្តំ វាយុមណ្ឌលំ តានិ ពេល្លេត្វា បវត្តេតិ, ន ឯវំ តំ ពេល្លេត្វា បវត្តិកា បាដិហីរា វាយោធាតុ អត្ថិ· យថា ច បន ចក្ករតនំ អន្តោសមុដ្ឋិតាយ វាយោធាតុយា វសេន បវត្តតិ· ន ហិ តស្ស ចន្ទវិមានាទីនំ វិយ បាដិហីរា វាយោធាតុ ពេល្លេត្វា បវត្តិកា អត្ថិ, រញ្ញោ ចក្កវត្តិស្ស ចិត្តវសេន “បវត្តតុ ភវំ ចក្ករតន”ន្តិអាទិវចនានន្តរមេវ បវត្តនតោ, ឯវំ តស្សា ទេវតាយ ចិត្តវសេន អត្តសន្និស្សិតាយ វាយោធាតុយា គច្ឆតីតិ វេទិតព្វំ· តេន វុត្តំ “មនោជវំ គច្ឆតិ យេនកាម”ន្តិ·

២· ឯវំ បឋមគាថាយ តស្សា ចេតនាយ បុញ្ញផលសម្បត្តិំ កិត្តេត្វា ឥទានិ តស្សា ការណភូតំ បុញ្ញសម្បទំ វិភាវេតុំ “កេន តេតាទិសោ វណ្ណោ”តិអាទិ គាថាទ្វយំ វុត្តំ· តត្ថ កេនាតិ កិំ-សទ្ទោ “កិំ រាជា យោ លោកំ ន រក្ខតិ, កិំ នុ ខោ នាម តុម្ហេ វត្តព្វំ មញ្ញថា”តិអាទីសុ (បារា· ៥២៥) គរហណេ អាគតោ· “យំកិញ្ចិ រូបំ អតីតានាគតបច្ចុប្បន្ន”ន្តិអាទីសុ (ម· និ· ១·២៥៥; សំ· និ· ៣·៥៩) អនិយមេ· “កិំ សូធ វិត្តំ បុរិសស្ស សេដ្ឋ”ន្តិអាទីសុ (សុ· និ· ១៨២; សំ· និ· ១·៧២) បុច្ឆាយំ· ឥធាបិ បុច្ឆាយមេវ ទដ្ឋព្វោ· “កេនា”តិ ច ហេតុអត្ថេ ករណវចនំ, កេន ហេតុនាតិ អត្ថោ· តេតិ តវ· ឯតាទិសោតិ ឯទិសោ, ឯតរហិ យថាទិស្សមានោតិ អត្ថោ· វណ្ណោតិ វណ្ណ-សទ្ទោ “កទា សញ្ញូឡ្ហា បន តេ, គហបតិ, ឥមេ សមណស្ស គោតមស្ស វណ្ណា”តិអាទីសុ (ម· និ· ២·៧៧) គុណេ អាគតោ· “អនេកបរិយាយេន ពុទ្ធស្ស វណ្ណំ ភាសតិ, ធម្មស្ស វណ្ណំ ភាសតិ, សង្ឃស្ស វណ្ណំ ភាសតី”តិអាទីសុ (ទី· និ· ១·៥) ថុតិយំ· “អថ កេន នុ

វណ្ណេន, គន្ធថេនោតិ វុច្ចតី”តិអាទីសុ (សំ។ និ។ ១។២៣៤; ជា។ ១។៦។១១៦) ការណេ។ “តយោ បត្តស្ស វណ្ណា”តិអាទីសុ (បារា។ ៦០២) បមាណេ។ “ចត្តារោមេ, ភោ គោតម, វណ្ណា”តិអាទីសុ (ទី។ និ។ ៣។១១៥; ម។ និ។ ២។៣៧៨-៣៨០) ជាតិយំ។ “មហន្តំ ហត្ថិរាជវណ្ណំ អភិនិម្មិនិត្វា”តិអាទីសុ សណ្ឋានេ។ “សុវណ្ណវណ្ណោសិ ភគវា, សុសុក្កទាឋោសិ វីរិយវា”តិអាទីសុ (ម។ និ។ ២។៣៩៩; សុ។ និ។ ៥៥៣) ឆវិវណ្ណេ។ ឥធាបិ ឆវិវណ្ណេ ឯវ ទដ្ឋព្ពោ។ អយញ្ហេត្ថ អត្ថោ – កេន កីទិសេន បុញ្ញវិសេសេន ហេតុភូតេន ទេវតេ, តវ ឯតាទិសោ ឯវំវិធោ ទ្វាទសយោជនានិ ផរណកប្បភោ សរីរវណ្ណោ ជាតោតិ?

កេន តេ ឥធ មិជ្ឈតីតិ កេន បុញ្ញាតិសយេន តេ ឥធ ឥមស្មិំ ឋានេ ឥទានិ តយិ លព្ភមានំ ឧឡារំ សុចរិតផលំ ឥជ្ឈតិ និប្ផជ្ជតិ។ ឧប្បជ្ជន្តីតិ និព្វត្តន្តិ, អវិច្ឆេទវសេន ឧបរូបរិ វត្តន្តីតិ អត្ថោ។ ភោគាតិ បរិភុញ្ជិតព្ពដ្ឋេន “ភោគា”តិ លទ្ធនាមា វត្ថាភរណាទិវិត្តូបករណវិសេសា។ យេតិ សាមញ្ញេន អនិយមនិទ្ទេសោ, កេចីតិ បការភេទំ អាមសិត្វា អនិយមនិទ្ទេសោ, ឧភយេនាបិ បណីតបណីតតរាទិភេទេ តត្ថ លព្ភមានេ តាទិសេ ភោគេ អនវសេសតោ ព្យាបេត្វា សង្គណ្ហាតិ។ អនវសេសព្យាបកោ ហិ អយំ និទ្ទេសោ យថា “យេ កេចិ សង្ខារា”តិ។ មនសោ បិយាតិ មនសា បិយាយិតព្ពា, មនាបិយាតិ អត្ថោ។

ឯត្ថ ច “ឯតាទិសោ វណ្ណោ”តិ ឥមិនា ហេដ្ឋា វុត្តវិសេសា តស្សា ទេវតាយ អត្តភាវបរិយាបន្នា វណ្ណសម្បទា ទស្សិតា។ “ភោគា”តិ ឥមិនា ឧបភោគបរិភោគវត្ថុភូតា ទិព្វរូបសទ្ទគន្ធរសផោដ្ឋព្ពភេទា កាមគុណសម្បទា។ “មនសោ បិយា”តិ ឥមិនា តេសំ រូបាទីនំ ឥដ្ឋកន្តមនាបតា។ “ឥធ មិជ្ឈតី”តិ ឥមិនា បន ទិព្វអាយុវណ្ណយសសុខអាធិបតេយ្យសម្បទា ទស្សិតា។ “យេ កេចិ មនសោ បិយា”តិ ឥមិនា យានិ “សោ អញ្ញេ ទេវេ ទសហិ ឋានេហិ អធិគណ្ហាតិ ទិព្វេន អាយុនា ទិព្វេន វណ្ណេន ទិព្វេន សុខេន ទិព្វេន យសេន ទិព្វេន អាធិបតេយ្យេន ទិព្វេហិ រូបេហិ ទិព្វេហិ សទ្ទេហិ ទិព្វេហិ គន្ធេហិ ទិព្វេហិ រសេហិ ទិព្វេហិ ផោដ្ឋព្ពេហី”តិ (សំ។ និ។ ៤។៣៤១) សុត្តេ អាគតានិ ទស ឋានានិ។ តេសំ ឥធ អនវសេសតោ សង្គហោ ទស្សិតោតិ វេទិតព្វោ។

២។ បុច្ឆាមីតិ បញ្ហំករោមិ, ញាតុមិច្ឆាមីតិ អត្ថោ។ កាមញ្ចេតំ “កេន តេតាទិសោ វណ្ណោ, កេន តេ ឥធ មិជ្ឈតិ។ កិមកាសិ បុញ្ញំ, កេនាសិ ឯវំ ជលិតានុភាវា”តិ ច កិំ-សទ្ទគ្គហណេន ច អត្ថន្តរស្ស អសម្ភវតោ បុច្ឆាវសេន គាថាត្តយំ វុត្តន្តិ វិញ្ញាយតិ។ បុច្ឆាវិសេសភាវទីបនតោ បន “បុច្ឆាមី”តិ វុត្តំ។ អយញ្ហិ បុច្ឆា អទិដ្ឋជោតនា តាវ ន ហោតិ ឯទិសស្ស អត្ថស្ស មហាថេរស្ស អទិដ្ឋភាវាភាវតោ, វិមតិច្ឆេទនាបិ ន ហោតិ សព្ពសោ សមុគ្ឃាតិតសំសយត្តា, អនុមតិបុច្ឆាបិ ន ហោតិ “តំ កិំ មញ្ញសិ រាជញ្ញា”តិអាទីសុ (ទី។ និ។ ២។៤១៣) វិយ អនុមតិគហណាការេន អប្បវត្តត្តា, កថេតុកម្យតាបុច្ឆាបិ ន ហោតិ តស្សា ទេវតាយ កថេតុកម្យតាវសេន ថេរេន អបុច្ឆិតត្តា។ វិសេសេន បន ទិដ្ឋសំសន្ទនាតិ វេទិតព្វា។ ស្វាយមត្ថោ ហេដ្ឋា អដ្ឋុប្បត្តិកថាយំ “ថេរោ កិញ្ចាបី”តិអាទិនា វិភាវិតោ ឯវ។ តត្ថ ត្វំ។ តយិទំ បុព្វាបរាបេក្ខំ, បុព្វាបេក្ខតាយ ឧបយោគេកវចនំ, បរាបេក្ខតាយ បន បច្ចត្តេកវចនំ ទដ្ឋព្ពំ។

ទេវីតិ ឯត្ថ ទេវ-សទ្ទោ “ឥមានិ តេ ទេវ ចតុរាសីតិ នគរសហស្សានិ កុសាវតីរាជធានិបមុខានិ, ឯត្ថ, ទេវ, ឆន្ទំ ករោហិ ជីវិតេ

អបេក្ខ”ន្តិ ច អាទីសុ (ទី។ និ។ ១។១៩៩) សម្មុតិទេវេសុ អាគតោ, “តស្ស ទេវាតិទេវស្ស, សាសនំ សព្ពទស្សិនោ”តិអាទីសុ វិសុទ្ធិទេវេសុ។ វិសុទ្ធិទេវាតព្យាទភាវតោ អតិទេវភាវេន វុត្តេ ឯតេសំ វុត្តោ ឥវ ហោតីតិ។ “ចាតុមហារាជិកា ទេវា ទីឃាយុកា វណ្ណវន្តោ សុខពហុលា”តិអាទីសុ (ទី។ និ។ ១។១១៧) ឧបបត្តិទេវេសុ។ ឥធាបិ ឧបបត្តិទេវេស្វេវ វេទិតព្ពា។ បទត្ថតោ បន – ទិព្ពតិ អត្តនោ បុញ្ញិទ្ធិយា កីឡតិ លឡតិ បញ្ចហិ កាមគុណេហិ រមតិ, អថ វា ហេដ្ឋា វុត្តនយេន ជោតតិ ឱភាសតិ, អាកាសេន វិមានេន ច គច្ឆតីតិ ទេវី។ “ត្វំ ទេវី”តិ សម្ពោធនេ វេនំ ឧបាវនំ។ មហានុភាវេតិ ឧឡារប្បភាវេន, សោ បនស្សានុភាវោ ហេដ្ឋា ទ្វីហិ ការាហិ ឧស្សិតោរេវ។

មនុស្សត្តាតិ ឯត្ថ មនស្ស ឧស្សន្នតាយ មនុស្សា, សតិសូរភាវព្រហ្មចរិយយោគ្យតាទិគុណវសេន ឧបចិតមានសា ឧក្កដ្ឋគុណចិត្តា។ កេ បន តេ? ជម្ពុទីបវាសិនោ សត្តវិសេសា។ តេនាហ ភគវា –

“តីហិ, ភិក្ខវេ, ឋានេហិ ជម្ពុទីបកា មនុស្សា ឧត្តរកុរុកេ មនុស្សេ អធិគ្គណ្ហន្តិ ទេវេ ច តាវតិំសេ។ កតមេហិ តីហិ? សូរា, សតិមន្តោ, ឥធ ព្រហ្មចរិយវាសោ”តិ (អ។ និ។ ៩។២១)។

តថា ហិ ពុទ្ធា ភគវន្តោ បច្ចេកពុទ្ធា អគ្គសាវកា មហាសាវកា ចក្កវត្តិនោ អញ្ញេ ច មហានុភាវា សត្តា ឯត្ថេវ ឧប្បជ្ជន្តិ។ តេហិ សមានរូបាទិតាយ បន សទ្ធិំ បរិត្តទីបវាសីហិ ឥតរមហាទីបវាសិនោបិ “មនុស្សា”ត្វេវ បញ្ញាយិំសូតិ ឯកេ។

អបរេ បន ភណន្តិ – លោភាទីហិ អលោភាទីហិ ច សហិតស្ស មនស្ស ឧស្សន្នតាយ មនុស្សា។ យេ ហិ សត្តា មនុស្សជាតិកា, តេសុ វិសេសតោ លោភាទយោ អលោភាទយោ ច ឧស្សន្នា, តេ លោភាទិឧស្សន្នតាយ អបាយមគ្គំ, អលោភាទិឧស្សន្នតាយ សុគតិមគ្គំ និព្ពានគាមិមគ្គញ្ច បូរេន្តិ, តស្មា លោភាទីហិ អលោភាទីហិ ច សហិតស្ស មនស្ស ឧស្សន្នតាយ បរិត្តទីបវាសីហិ សទ្ធិំ ចតុមហាទីបវាសិនោ សត្តវិសេសា “មនុស្សា”តិ វុច្ចន្តីតិ។

លោកិយា បន “មនុនោ អបច្ចភាវេន មនុស្សា”តិ វទន្តិ។ មនុ នាម បឋមកប្បិកោ លោកមរិយាទាយ អាទិភូតោ ហិតាហិតវិធាយកោ សត្តានំ បិតុដ្ឋានិយោ, យោ សាសនេ “មហាសម្មតោ”តិ វុច្ចតិ។ បច្ចក្ខតោ បរម្បរាយ ច តស្ស ឱវាទានុសាសនិយំ ឋិតា សត្តា បុត្តសទិសតាយ “មនុស្សា”តិ វុច្ចន្តិ។ តតោ ឯវ ហិ តេ មាណវា “មនុជា”តិ ច វោហរីយន្តិ។ មនុស្សេសុ ភូតា ជាតា, មនុស្សភាវំ វា បត្តាតិ មនុស្សត្តា។

កិមកាសិ បុញ្ញន្តិ កិំ ទានសីលាទិប្បភេទេសុ កីទិសំ បុជ្ជភាវផលនិព្ពត្តនតោ, យត្ថ សយំ ឧប្បន្នំ, តំ សន្តានំ បុនាតិ វិសោធេតីតិ ច “បុញ្ញ”ន្តិ លទ្ធនាមំ សុចរិតំ កុសលកម្មំ អកាសិ, ឧបចិនិ និព្ពត្តេសីតិ អត្ថោ។ ជលិតានុភាវាតិ សព្ពសោ វិជ្ជោតមានបុញ្ញិទ្ធិកា។

កស្មា បនេត្ថ “យត្រស្សក្វតា កិយកាឆិ បុញ្ញា”ត្តិ ចុត្តំ, កិំ អញ្ញាសុ ពតីសុ បុញ្ញាកិរិយា ឥត្ថីតិ? នោ ឥត្ថិ៍ យស្មា តិរេយបិ ឥាយ

កាយាចចរក្បុលចិត្តុបចត្តិ ពសាធិ លព្ភេតច, កិយដ្ឋិ បតញ្ញាត្ថ, ឥត្យុ អនេចាចុយ្យា“ចិដ្ឋ សំសត្ថា បុច្ឆា”តិ៍ តស្មា យហារេឆេរា

យត្រស្សត្តការេច ចត្វា បុញ្ញាកយុំ ពត្វា ឧប្បត្តិ តំ ចិស្វា ក្វតត្ថចេសេត បុច្ឆេត្វា “យត្រស្សក្វតា កិយកាឆិ បុញ្ញា”ត្តិ អនេចាច៍

អឆ ចា អញ្ញាសុ ពតីសុ ឲកត្តសុលតាយ ឲកត្តក្វត្តតាយ ក្វត្តឆាហុលតាយ ច បុញ្ញាកិរិយាយ ឌ្ឍកាសេសា ត សុលកន្ទេបិ

សប្បុរិស្វបតិស្សយាឌិបច្ចយសយចាយស្ស សុក្វល្លកកាចនេតា៍ ពសាធិ ឧប្បជ្ជយាតោបិ យឆាចុត្តការេណេត ឧញ្ញអារេរា ចិបុលេរិ ត ច ហោតិ,

យត្រស្សពតិយំ បត សុលឆាហុលតាយ បុញ្ញាកិរិយាយ ឌ្ឍកាសេសា សុលកន្ទេបិ សប្បុរិស្វបតិស្សយាឌិបច្ចយសយចាយស្ស ឈេកុឈ្យេត

សុលកកាចនេតា៍ យញ្ចា តត្ថ ក្វត្តិ ឧប្បជ្ជតិ, តយុិ ចិសេសតោ បុញ្ញាកិរិយាយ ឧបតិស្សយោ ហោតិ៍ ក្វត្តបតិស្សយា ហិ សទ្ធាតិ៍ យឆា ហិ

អយោឈេតត សត្ថេក តិប្បាឌិយយាតេ តស្ស ឲកត្តតោ ត អក្កិយិ្យាបត៌ ឧគេពត ចា ទោយត៌ លេឆតកិរិយាសយត្ថតាយ

ចិសេសបច្ចយោ, តាបេត្វា បត បយាលាយោពតោ ឧគោទោយត៌ តស្សា ចិសេសបច្ចយោ, ឲចយេច សត្ថុសត្តាតស្ស ឲកត្តក្វត្តសយក្កិតា

ក្វត្តឆាហុលតា ឲកត្តសុលសយក្កិតា ច បុញ្ញាកិរិយាយ ត ចិសេសបច្ចយោ ហោតិ៍ សតិ បត ក្វត្តសត្តាបេត បយាលាយោពតោ

សុក្វបត្វាហតេ ច លត្វ្ទបតិស្សយា បុញ្ញាកិរិយា ឧប្បជ្ជតិ, ឧប្បជ្ជយាតា ច យហាក្វតិកា យហាចិប្បារា បដិបក្ខលេឆតសយត្ថ ច ហោតិ,

តស្មា យត្រស្សការេចា បុញ្ញាកិរិយាយ ចិសេសបច្ចយោ ៍ ទោត ចុត្តំ “យត្រស្សក្វតា កិយកាឆិ បុញ្ញា”ត្តិ៍ សេសំ សុចិញ្ញោយ្យមេច៍

៣៍ ឲចិ បត ឆេរេត បុច្ឆិតា សា ទេចតា បញ្ញាចិស្សជ្ជេសិ៍ តយត្ថំ ឌស្សេតុំ “សា ទេចតា អត្តុយតា”តិ កាឆា ចុត្តា៍ ពេត បតាយំ កាឆា

ចុត្តា? ឆម្មសង្គាហកេហិ៍ តត្ថ សាតិ យា បុច្ឆ “បុច្ឆាយិ តំ ទេចិ យហាត្រការេច”តិ ចុត្តា, សា៍ ទេចតាតិ ទេចបុត្តោបិ ព្រហ្មាបិ

ទេចឌីតាបិ ចុច្ចតិ៍ “អឆ ខោ អញ្ញាតរា ទេចតា អភិក្កន្តាយ រត្តិយា អភិក្កន្តចណ្ណា”តិអាឌីសុ (សំ៍ តិ៍ ១៍១; ចុ៍ បា៍ ៤៍១) ហិ ទេចបុត្តោ

“ទេចតា”តិ ចុត្តោ ទេចេចាយេច ទេចតាតិ ពត្វា៍ តឆា “តា ទេចតា សត្តសតា ឧឡារា, ព្រហ្មចិយាតា អភិតិក្កយិត្វា”តិអាឌីសុ

ព្រហ្មាតោ៍

“អភិក្កត្តេត ចណ្ណេត, យា ត្វំ តិដ្ឋសិ ទេចតេ;

ឱកាសេត្តី ឌិសា សព្ពា, ឱសឌី ចិយ តារកា”តិ៍ (ចិ៍ ច៍ ៧៥) –

អាឌីសុ ទេចឌីតា៍ ឮឆាបិ ទេចឌីតា ឲច ឌដ្ឋព្ពា៍ អត្តុយតាតិ តុដ្ឋយតា បីតិសោយតស្សេហិ ពហិតយតា៍ បីតិសោយតស្សសហពតញាចិត្តំ

ទោយតស្សស្ស អតោកាសតោ ទេហិ តំ សពំ ពត្វា ពហិតំ ចិយ ហោតិ៍ អត្តុយតាតិ ចា សពយតា៍ អតចជ្ជបីតិសោយតស្សសប្បយុត្តញាចិត្តំ

សប្បតិ អាយតិច្ចា តំសយក្កិតោ ហិតសុលាចហតោ “សព”ត្តិ ចត្តព្ពាតំ លកតិ, ត ព្ពតទំ៍

យោក្កល្លាតេតាតិ យោក្កល្លាតកោត្តស្ស ព្រហ្មលយហាសាលស្ស បុត្តកាចតោ ខោ យហាឆេរា កោត្តចេសេត “យោក្កល្លាតោ”តិ

បញ្ញាទេតា, ទេត ទេយាក្កល្លាទេតត ៍ បុន្ធិតាតិ ឌិដ្ឋ សំសត្ថតចទេសត បុន្ធិតា, អត្តយតា សា ទេចតា បញ្ញាព្យាការិតិ ទេឃាឌតា៍ អត្តយតតា ចស្សា "តយិ តាយ បរិត្តកយិ កយ៉ុ ៤ចំ យហតិឃា ឌិឌ្ឋាសយត្តិឃា ការណំ អទេហាសិ"តិ បុទេញ្ញាបិ សា អត្តទេតា បុញ្ញាផលំ បដិច្ច អត្តទេត្តទា ទេសាយតស្សំ បដិសំទេចទេតិ, ឰតាតិ បត "អញ្ញាតទស្ស ទេចទស្ស កទេតាបិ តាយ កាទេរា ៤ចំ ៥ញ្ញអារថលេឞ, អយំ បត ញុឌ្ឋាតំ អក្កសាចទេកា ៥ញ្ញអារក្យទេណា យហាតុការទេចា , ឰយយិ បស្សិតុំ តិបច្ចការទេប្ចា កាតុំ លកាយិ, យយ បុញ្ញាផលបដិសំឃុត្តទេយច ច បុន្ធិ កទេរាតិ"តិ ឌ្ជិហិ ការទេណហិ ៥បុត្តា៍ ៤ចំ សញ្ញាតឥលចបីតិទេសាយតស្សា សា ទេចទស្ស ចចត់ សិទេសា សយុជ្ជិន្ធិត្តា បញ្ញាបុដ្ឋា ញ្ញាកាសិ៍

បញ្ញត្តិ ឝាតុំ ឰន្ធិតំ តំ អត្ថុ ចិឃាកាសិ កទេឆសិ ចិស្សទេជ្ជសិ៍ កធំ បត ញ្ញាកាសិ? បុដ្ឋាតិ បុដ្ឋាការទេតា, បុន្ធិតាកាទេរទេតចាតិ អទេត្ថា៍ ៤ត្ថ ហិ "បុន្ធិតា"តិ ចត្វា បុត "បុដ្ឋា"តិ ចចត់ ចិទេសសត្ថតិឃយត់ ឥដ្ឋញ្ញា៍ សិទេឌ្ឋ ហិ សតិ អារម្ភា ចិទេសសត្ថឝាបទេកាច ទេហាតិ៍ ទេកា បទេតទេសា ចិទេសសទេត្ថា? ញ្ញាកទេណស្ស បុន្ធាត្តុបតា៍ យញ្ញាកយុផលំ ឥទេស្សត្វា តស្ស ការទេណក្ខុំ កយ៉ុ បុន្ធិតំ, តត្ថុយស្ស អញ្ញាយញ្ញាត្តុបកាចចិកាចតា៍ ទេយត ច អាកាទេរត បុន្ធា បចត្តា អត្ថទេតា ច ញ្ញញ្ញាតទេតា ច, តឥាការស្ស ញ្ញាកទេណស្ស បុន្ធាត្តុបតា, តឆា ទេចច ចិស្សជ្ជត់ បចត្តំ៍ ឰតិ ឰយស្ស ចិទេសសស្ស ឝាបតត្ថុ "បុន្ធិតា"តិ ចត្វា បុត "បុដ្ឋា"តិ ចុត្តំ៍

"បុន្ធិតា"តិ ចា តាឃ ទេចតាឃ ចិទេសសតយុទេលត បុដ្ឋកាចស្ស បញ្ញាញ្ញាកទេណស្ស ច ការទេណកិត្តត់៍ ឰតំ ចុត្តំ ទេហាតិ – "ទេកត ទេតតាឌិទេសា ចទេណ្ណា"តិអាឌិតា ទេឆទេត បុន្ធិឃតីតិ បុន្ធា, តាឃ ទេចតាឃ កតកយុំ, តស្សា បុន្ធាឃ ការិតា អាចិក្ខិតា ចាតិ សា ទេចតា "បុន្ធិតា"តិ ចុត្តា៍ ឃស្មា បុន្ធិតា បុន្ធិឃយាតស្ស កយុស្ស ការិតា, តស្មា បញ្ញាបុដ្ឋា៍ ឃស្មា ច បុន្ធិតា បុន្ធិឃយាតស្ស កយុស្ស អាចិក្ខតសកាចា, តស្មា បញ្ញាញ្ញាកាសិតិ៍ ឃស្ស កយុស្សិឥំ ផលត្តិ ឰតំ "បញ្ញត្តិ ចុត្តស្ស អត្ថុស្ស សទ្ធបឥស្សត់៍ អយំ ទេចត្ថ អទេត្ថា – ឰតំ បុន្ធត្តស្ស បុន្ធិឃយាតាឃ ច បច្ចក្ខុំ អតត្តទំ ចុត្តប្យការំ បុញ្ញាផលំ, ឃស្ស កយុស្ស តំ ឝាតុំ ឰន្ធិតត្វា បញ្ញត្តិ ចុត្តំ បុញ្ញាកយុំ ញ្ញាកាសិតិ៍

ទ៍អថំ យត្ថុទេស្សស្សុតិអាឌិ បញ្ញស្ស ញ្ញាកទេណាការទេរា៍ តត្ថ អហត្តិ ទេចតា អត្តាត់ តិឌ្ឋិសតិ៍ "យត្ថុទេស្សស្ស"តិ ចត្វា បុត "យត្ថុស្សក្ខុតា"តិ ចចត់ តឥា អត្តតិ យត្ថុស្សក្យណាត់ ចិជ្ជយាតតាឥស្សតត្ថំ៍ ទេឃា ហិ យត្ថុស្សឌាតិទេកាច សយាទេតា បិណាតិបិតាឌិ អកាត្តព្ធាំ កត្វា ឥណ្ឌាទេហា តត្ថ តត្ថ រាឌាឌិទេតា ហត្ថច្ឆទេឌាឌិកយុការណំ បិបុណទេត្តា យហាទុក្ខុ អត្តុកចតិ, អយំ យត្ថុស្សទេតរឃិទេកា តាយ៍ អបទេរា យត្ថុស្សឌាតិទេកាច សយាទេតា បុទេញ្ញាកតកយុតា ឈាសច្ឆាឥតយិ ត លកតិ, ឲុប្បិបិសាកិក្ខទេតា ឌុក្ខបាហុទេលា កត្ថចិ បតិដ្ឋំ អលកយាទេតា ចិចទេតិ, អយំ យត្ថុស្សទេបទេតា តាយ៍ អបទេរា យត្ថុស្សឌាតិទេកាច សយាទេតា បរាឌីតចុត្តិ បទេរសំ ការទំ ចហទេត្តា កិត្តុយរិឃាទេឥា ចា អតាចារទំ អាចរិត្វា បទេហិ សត្តជ្ជិទេតា យទេណកឃកីទេតា ពហតតិស្សិទេតា ឌុក្ខបាហុទេលា ចិចទេតិ ហិតាហិតំ អឌាតទេត្តា តិឌ្ឋាឌិឈច្ឆាឌុក្ខចិទេតាឥតាឌិបទេរា, អយំ យត្ថុស្សតិរច្ឆានទេតា តាយ៍ ទេឃា បត អត្តទេតា ហិតាហិតំ ឌាតទេត្តា កយុផលំ សឌ្ឋហទេត្តា ហិទេរាត្តប្យសយុទេត្តា ឥឃាបទេត្តា សន្ធាសទេត្តាស្ម សំទេចកាបាហុទេលា អក្យសលកយុបទេឆ បរិចទេជ្ជទេត្តា ក្យសលកយុបទេឆ សយាចទេរទេត្តា បុញ្ញាកិរិឃចត្ថុតិ បរិបូទេរតិ, អយំ យត្ថុស្សឥទេយុ បតិដ្ឋិទេតា បទេយតូទេតា យត្ថុទេស្សា តាយ៍ អឃយិ តាឌិសា អទេហាសិ៍ ទេតត ចុត្តំ "យត្ថុទេស្សស្ស យត្ថុស្សក្ខុតា"តិ៍ យត្ថុទេស្ស សត្តតិកាទេយ យត្ថុស្សកាចំ បត្តា យត្ថុស្សឥយុត្តា អប្យហាឃ ជិតាតិ អទេត្ថា៍

អក្ខាកតាតត្ថិ អភិអាកតាតំ, សព្យត្តអាកត្វកាតត្ថិ អត្ថោ។ ទុចិឌា ហិ អាកត្វកា អតិធិ អក្ខាកតោតិ។ តេយុ កាតបរិធយោ អាកត្វកោ អតិធិ, អកាតបរិធយោ អក្ខាកតោ។ កាតបរិធយោ អកាតបរិធយោបិ ចា បុទេតទ៌ អាកតោ អតិធិ, គោឌតចេលាំ ខ្ចុបដ្ឋិតោ សព្យតិ អាកតោ អក្ខាកតោ។ តិយត្តិតោ ចា កតេត្តត អតិធិ, អតិយត្តិតោ អក្ខាកតោ។ អយំ បត អកាតបរិធយោ អតិយត្តិតោ សព្យតិ អាកតោ ន, តំ សន្ធាយាហ “អក្ខាកតាត”ត្តិ, កាហ្វកាទេត បតេត្វ ពាហុចចតំ ចុត្តា។ អាសតិ តិសិឌតិ ឲត្វាតិ អាសតំ។ យំកិច្ចិ តិសិឌតយោក្កំ, ព្ពាឆ បត បីឌំ អឆិបេតំ, តស្ស ន អប្យកត្វា អត្ថុអាទេត្វា ន “អាសតក”ត្តិ អាហ។ អគាសិត្តិ “ព្ពាឌយស្ស ខេទស្ស ឌិត្ថ យយំាយហបាំ កចិស្សតិ យហាតិសំស”ត្តិ សញ្ញាតសោយតស្សា ពយុំ ពយុឞលញ្ចា សត្តហិត្វា តស្ស ខេទស្ស បរិគោកត្វាយ អគាសិ, តិទេបក្លួបរិច្ចាកចសេត បរិច្ចឌិត្តិ អត្ថោ។

អភិចាឌយិត្តិ អភិចាឌតយកាសិ, បញ្ចបតិដ្ឋិតោត ឌក្លិលោឃ្យបុក្កេល ចត្ថិត្តិ អត្ថោ។ ចត្ថយាតា ហិ តំ តាតេយច ចត្ថតកិរិយាយ ចត្ថិយយាតំ “សុលិតី ហោហិ, អទោកា ហោហី”តិអាឌិតា អាសិចាឌំ អត្ថោតា ចគាបេសិ តាយ។ អញ្ជលិកំ អកាសិត្តិ ឌសតលសេយាឆាតសព្យញ្ជលំ អញ្ជលិ សិទសិ បក្កាឃ្យត្តិ ក្យាឃចិសិដ្ឋាតំ អបចាយតំ អកាសិត្តិ អត្ថោ។ យចាត្យកាចត្តិ យចាពាលំ, តគា យយ ចិញ្ជយាតចិកចាត្យុបត្តិ អត្ថោ។ អគាសិ ឌាតត្តិ អត្ថបិតាឌិទេឃ្យឆយុបរិច្ចាកេត ឌក្លិលោឃ្យំ គោឌត្តិ ឌាតយំ បុញ្ញា បសចិ។

ឲត្វ ន “អហ”ត្តិ ព្ពាឌំ ពយុស្ស ឞលស្ស ន ឲកាសត្តតិបតិតតាឌស្សេតត សព្ពត្តកាចឌស្សតំ, “យត្សេស្សុ យត្ស្សក្វតា”តិ ព្ពាឌំ តស្សា បុញ្ញាកិរិយាយ អឆិដ្ឋាតក្វតសត្តាតចិសេសឌស្សតំ, “អក្ខាកតាត”ត្តិ ព្ពាឌំ ចិត្តសព្យត្តិឌស្សតឡាច លេត្តសព្យត្តិឌស្សតញ្ចា ឌាតស្ស ចិយ បដិក្កាហកាស្ស ន កិច្ចិ អតេបក្លិត្វា បចត្តិតកាចឌឹបតោតា។ “អាសតកំ អគាសិ យចាត្យកាចញ្ចា អគាសិ ឌាត”ត្តិ ព្ពាឌំ គោកសាទឌាតឌស្សតំ, “អភិចាឌយិ អញ្ជលិកំ អកាសិ”ត្តិ ព្ពាឌំ កាយសាទឌាតឌស្សតំ។

៩.តោតាតិ តោត យចាចុទេត្តត បុទេញ្ញាត ហោត្យក្វតោត។ យេតិ អយំ យេ-សទ្ទោ “កិច្ឆេត យេ អឆិកតំ, ហលំ ឌាតិ បកាសិត្យ”ត្តិអាឌីសុ (ឌី៑ និ៑ ១.៩៥; ម. និ. ០.១៥០; សំ. និ. ០.០៤១) ការណេ អាកតោ, យឃាតិ អត្ថោ។ “សាឆុ យេ, កទត្ត, កកចា សំលិទេត្តត ឆយុំ ចេទេសេត្យ”តិអាឌីសុ (សំ. និ. ៦.០ប៉១; អ. និ. ៣.១៥៥) សព្យឌាតេ, យឃ្យត្តិ អត្ថោ។ “បុទេព្ពាច យេ, កិក្លូចេ, សទេព្ពាឆា អតភិសម្ពុទ្ធស្ស ទោឆិសត្តស្សេច សតោ”តិអាឌីសុ (ម. និ. ០.១០៩; សំ. និ. ៣.០៣; អ. និ. ៦.០០៣) សាយិអត្ថេ អាកតោ, ព្ពាឆាបិ សាយិអត្ថេ ឲច, យយាតិ អត្ថោ។ ឆ្វាយំ យេ-សទ្ទោ តោត យេ បុទេញ្ញាតាតិ ន យេ ឲតាឌិសោតិ ន ខ្ចុកយត្វ សម្ពត្តិតព្ពោ។ សេសំ ចុត្តតយេច។

ឲចំ តាយ ឌេចតាយ បទេញ្ញាញ្ញាកតេត អាយស្មា យហាមោក្កល្លាទេតា ចិត្តាទេត ឆយុំ ចេទេសិ។ សា ចេសតា សបរិចារាយ តស្សា ឌេចតាយ សាត្តិកា អហោសិ។ ខេទទោ តតោ យត្ស្សលោកំ អាកត្វា សត្ថា តំ បចត្តិ កកចតោ អាទោទោចេសិ។ កកចា តំ អដ្ឋុប្យត្តិ កត្វា សព្យត្តបរិសាយ ឆយុំ ចេទេសិ។ កាថា ឲច បត សត្តហំ អាទុឡ្យហាតិ។

បឌយបីឌចិយាតចណ្ណតា តិដ្ឋិតា។

២។ ទុតិយបីឋវិមានវណ្ណនា

បីឋំ តេ វេឡុរិយមយន្តិ ទុតិយបីឋវិមានំ។ តស្ស អដ្ឋុប្បត្តិ ច អត្ថវណ្ណនា ច បឋមេ វុត្តនយេនេវ វេទិតព្ពា។ អយំ បន វិសេសោ – សាវត្ថិវាសិនី កិរ ឯកា ឥត្ថី អត្តនោ គេហំ បិណ្ឌាយ បវិដ្ឋំ ឯកំ ថេរំ បស្សិត្វា បសន្នចិត្តា តស្ស អាសនំ ទេន្តី អត្តនោ បីឋំ ឧបរិ នីលវត្ថេន អត្ថរិត្វា អទាសិ។ តេន តស្សា ទេវលោកេ និព្ពត្តាយ វេឡុរិយមយំ បល្លង្កវិមានំ និព្ពត្តំ។ តេន វុត្តំ –

៨។

“បីឋំ តេ វេឡុរិយមយំ ឧឡារំ, មនោជវំ គច្ឆតិ យេនកាមំ;

អលង្កតេ មល្យធរេ សុវត្ថេ, ឱភាសសិ វិជ្ជុរិវព្ភកូដំ។

៩។

“កេន តេតាទិសោ វណ្ណោ, កេន តេ ឥធ មិជ្ឈតិ;

ឧប្បជ្ជន្តិ ច តេ ភោគា, យេ កេចិ មនសោ បិយា។

១០។

“បុច្ឆាមិ តំ ទេវិ មហានុភាវេ, មនុស្សភូតា កិមកាសិ បុញ្ញំ;

កេនាសិ ឯវំ ជលិតានុភាវា, វណ្ណោ ច តេ សព្ពទិសា បភាសតី”តិ។

១១។

“សា ទេវតា អត្តមនា, មោគ្គល្លានេន បុច្ឆិតា;

បញ្ហាំបុដ្ឋា ចិយាកាសិ, យស្ស កម្មស្សិទំ ផលំ”។

១៣។

“អហំ មនុស្សេសុ មនុស្សភូតា, អព្ភាគតានាសនកំ អទាសិំ;

អភិវាទយិំ អញ្ជលិកំ អកាសិំ, យថានុភាវញ្ច អទាសិ ទានំ។

១៤។

“តេន មេតាទិសោ វណ្ណោ, តេន មេ ឥធ មិជ្ឈតិ;

ឧប្បជ្ជន្តិ ច មេ ភោគា, យេ កេចិ មនសោ បិយា។

១៥។

“អក្ខាមិ តេ ភិក្ខុ មហានុភាវ, មនុស្សភូតា យមកាសិ បុញ្ញំ;

តេនម្ហិ ឯវំ ជលិតានុភាវា, វណ្ណោ ច មេ សព្ពទិសា បភាសតី”តិ។

៦។ តត្ថ ចេញ្ញុរិឃមយត្តិ ចេញ្ញុរិឃមហិមឃំ ចេញ្ញុរិឃមហិ ភាម ចិញ្ញារបត្តស្ស ចិញ្ញារកាយស្ស ច អចិន្ទេរ ឧប្បជ្ជតកាយហិ។ តស្ស កិរ ចិញ្ញារកាយដ្ឋានេភ អាកេរោ, ចិញ្ញារស្ស បភ អចិន្ទេរ ភចត្វា ចេញ្ញុរិឃតេ្តច បញ្ញាយិត្វ។ តំសមិសចណ្ណតិកតាឃ ទេចទេលោកេបិស្ស តទេច ភាមំ ជាតំ ឃថា តំ មនុស្សលោកេ លទ្ធភាមចសេភេច ទេចលោកេ ទេចបុត្តានំ។ តំ បភ មឃុរកឹចចណ្ណំ ចា ហោតិ, ចាឃសបត្តចណ្ណំ ចា, សិតិន្ទចេល្យុបត្តចណ្ណំ ចា។ ឥធ បភ មឃុរកឹចចណ្ណំ ចេទិតព្វំ។ សេសំ សព្វំ បឋមបីឋចិមានេ វុត្តសទិសមេចាតិ។

ទុតិយបីឋចិមានភចណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៣។ តតិយបីឋចិមានភចណ្ណនា

ປີຐໍ ເຕ ເສາວັຓ຺ຓມຍນ຺ຕິ ຕຕິຍປີຐວິມານໍ. ຕສ຺ສ ວຕ຺ຖຸ ຣາຊຄເຫ ສມຸຏ຺ຐິຕໍ. ອັຓ຺ຓຕເຣາ ກິຣ ປິຓາສຈເຕ຺ວເຣາ ຣາຊຄເຫ ປິຓ຺ຑາຍ ຈຣິຕ຺ວາ ພຕ຺ຕໍ ຄເຫຕ຺ວາ ອຸປກເຐ ກາເລ ພຕ຺ຕກິຈ຺ຈໍ ກາຕຸກາເມາ ເອກໍ ວິວຏທ຺ວາຣເຄຫໍ ອຸປສງ຺ກມິ. ຕສ຺ມິໍ ປນ ເຄເຫ ເຄຫສາມິນີ ອິຕ຺ຖີ ສທ຺ຘາ ປສນ຺ນາ ເຖຣສ຺ສ ອາການໍ ສລ຺ລກ຺ເຂຕ຺ວາ "ອິທ, ພເນ຺ຕ, ເອຕ຺ຖ ນິສີທິຕ຺ວາ ພຕ຺ຕກິຈ຺ຈໍ ກເຣາຖາ"ຕິ ອຕ຺ຕເນາ ພທ຺ທປີຐໍ ປັຓ຺ຓເປຕ຺ວາ ອຸປຣິ ປີຕກໍ ອຕ຺ຖຣິຕ຺ວາ ນິຣເປກ຺ຂປຣິຈ຺ຈາເຄນ ອທາສິ, "ອິທໍ ເມ ປຸັຓ຺ຓໍ ອາຍຕິໍ ເສາວັຓ຺ຓປີຐປຏິລາພາຍ ເຫາຕູ"ຕິ ປຕ຺ຖນໍ ປຏ຺ຐເປສິ. ອຖ ເຖເຣາ ຕຕ຺ຖ ນິສີທິຕ຺ວາ ພຕ຺ຕກິຈ຺ຈໍ ກຕ຺ວາ ປຕ຺ຕໍ ເຘາວິຕ຺ວາ ອຸຏ຺ຐາຍ ຄຈ຺ຈນ຺ເຕ "ພເນ຺ຕ, ຕຸມ຺ຫາກໍເຍວ ປຣິຈ຺ຈຕ຺ຕໍ, ມຍ຺ຫໍ ອນຸຄ຺ຄຫຕ຺ຖໍ ປຣິຄ຺ຄຓ຺ຫາຖາ"ຕິ ອາຫ. ເຖເຣາ ຕສ຺ສາ ອນຸກມ຺ປາຍ ຕໍ ປີຐໍ ສມ຺ປຏິຈ຺ຉິຕ຺ວາ ສງ຺ຆສ຺ສ ທາເປສິ. ສາ ອປເຣນ ສມເຍນ ອັຓ຺ຓຕເຣນ ເຣາເຄນ ຜຸຏ຺ຐາ ກາລໍ ກຕ຺ວາ ຕາວຕິໍສພວເນ ນິພ຺ພຕ຺ຕີຕິອາທິ ສພ຺ພໍ ປຐມປີຐວິມາເນ ວຸຕ຺ຕນເຍເນວ ເວທິຕພ຺ພໍ. ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ –

໑໓.

"ປີຐໍ ເຕ ເສາວັຓ຺ຓມຍໍ ອຸລາຣໍ, ມເນາຊວໍ ຄຈ຺ຉຕິ ເຍນກາມໍ;

ອລງ຺ກເຕ ມລ຺ຍຘເຣ ສຸວຕ຺ເຖ,ໂອພາສສິ ວິຊ຺ຊຸຣິວພ຺ພກູຏໍ.

໑໔.

"ເກນ ເຕຕາທິເສາ ວເຓ຺ຓາ, ເກນ ເຕ ອິຘ ມິຊ຺ຉຕິ;

ອຸປ຺ປຊ຺ຊນ຺ຕິ ຈ ເຕ ເພາຄາ, ເຍ ເກຈິ ມນເສາ ປິຍາ.

໑໕.

"ປຸຈ຺ຉາມິ ຕໍ ເທວິ ມຫານຸພາເວ, ມນຸສ຺ສພູຕາ ກິມກາສິ ປຸັຓ຺ຓໍ;

ເກນາສິ ເອວໍ ຊລິຕານຸພາວາ, ວເຓ຺ຓາ ຈ ເຕ ສພ຺ພທິສາ ປພາສຕີ"ຕິ.

໑໖.

"ສາ ເທວຕາ ອຕ຺ຕມນາ, ເມາຄ຺ຄລ຺ລາເນນ ປຸຈ຺ຉິຕາ;

ປຎ຺ຫາປຸຏ຺ຐາ ວິຍາກາສິ, ຍສ຺ສ ກມ຺ມສ຺ສິທໍ ຜລໍ”.

໑໘.

“ອປ຺ປສ຺ສ ກມ຺ມສ຺ສ ຜລໍ ມເມທໍ, ເຍນມ຺ຫິ ເອວໍ ຊລິຕານຸຠາວາ;

ອຫໍ ມນຸສ຺ເສສຸ ມນຸສ຺ສຠູຕາ, ປຸຣິມາຍ ຊາຕິຍາ ມນຸສ຺ສໂລເກ.

໑໙.

“ອທ຺ທສໍ ວິຣຊໍ ຠິກ຺ຂຸໍ, ວິປ຺ປສນ຺ນມນາວິລໍ;

ຕສ຺ສ ອທາສຫໍ ປຸປ຺ຜໍ, ປສນ຺ນາ ເສຫິ ປາຓິຠິ.

໒໐.

“ເຕນ ເມຕາທິໂສ ວຓ຺ໂຓ, ເຕນ ເມ ອິທ ອິຊ຺ຌຕິ;

ອຸປ຺ປຊ຺ຊນ຺ຕິ ຈ ເມ ໂຠຄາ, ເຍ ເກຈິ ມນໂສ ປິຍາ.

໒໑.

“ອກ຺ຂາມິ ເຕ ຠິກ຺ຂຸ ມຫານຸຠາວ, ມນຸສ຺ສຠູຕາ ຍມກາສິ ປຸຎ຺ຎໍ;

ເຕນມ຺ຫິ ເອວໍ ຊລິຕານຸຠາວາ, ວຓ຺ໂຓ ຈ ເມ ສພ຺ພທິສາ ປຠາສຕີ”ຕິ.

໑໘. ຕຕ຺ຖ ປນ ປຖມຄາຖາຍໍ ປຸຣິມາຍ ຊາຕິຍາ ມນຸສ຺ສໂລເກຕິອາທິ, ເອຕ຺ຖ ຊາຕິ-ສທ຺ໂທ ອເຕ຺ຖວ ສງ຺ຂຕລກ຺ຂເຓ “ຊາຕິ ທ຺ວີຫິ ຂນ຺ເຘຫິ ສງ຺ຄຫິຕາ”ຕິອາທີສຸ (ຘາຕຸ. ໗໑) ອຕ຺ຖິ ນິກາເຍ “ນິຄຓ຺ຐາ ນາມ ສມຓຊາຕີ”ຕິອາທີສຸ (ອ. ນິ. ໓.໗໑) ອຕ຺ຖິ ປຏິສນ຺ຘິຍໍ “ຍໍ ມາຕຸກຸຈ຺ຉິສ຺ມິໍ

ᨷᨮᨾᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩏᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩴ, ᨷᨮᨾᩴ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᩴ ᨷᩣᨲᩩᨽᩪᨲᩴ, ᨲᨴᩩᨷᩣᨴᩣᨿ ᩈᩣᩅᩔ ᨩᩣᨲᩦ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ (ᨾᩉᩣᩅ᪨ ᪑᪒᪔)᪨ ᩋᨲ᩠ᨳᩥ ᨠᩩᩃᩮ “ᩋᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᨶᩩᨷᨠ᩠ᨠᩩᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᨩᩣᨲᩥᩅᩣᨴᩮᨶᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ (ᨴᩦ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪑᪨᪓᪐᪓)᪨ ᩋᨲ᩠ᨳᩥ ᨷᩈᩩᨲᩥᨿᩴ “ᩈᨾ᩠ᨷᨲᩥᨩᩣᨲᩮᩣ, ᩋᩣᨶᨶ᩠ᨴ, ᨻᩮᩣᨵᩥᩈᨲ᩠ᨲᩮᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ (ᨴᩦ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪒᪨᪓᪑; ᨾ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪓᪨᪒᪐᪗)᪨ ᩋᨲ᩠ᨳᩥ ᨠᩣᨿᩮ “ᩑᨠᨾ᩠ᨷᩥ ᨩᩣᨲᩥᩴ ᨴ᩠ᩅᩮᨷᩥ ᨩᩣᨲᩥᨿᩮᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ (ᨴᩦ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪑᪨᪒᪔᪔; ᨾ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪑᪨᪕᪒)᪨ ᩍᨵᩣᨷᩥ ᨠᩣᨿᩮ ᩑᩅ ᨴᨭ᩠ᨮᨻ᩠ᨻᩣ᪨ ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨷᩩᩁᩥᨾᩣᨿ ᨩᩣᨲᩥᨿᩣ ᨷᩩᩁᩥᨾᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨠᩣᨿᩮ ᩋᨶᨶ᩠ᨲᩁᩣᨲᩦᨲᩮ ᨷᩩᩁᩥᨾᩮ ᩋᨲ᩠ᨲᨽᩣᩅᩮᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨠᩩᨲᩮᩣ ᩉᩥᨲᩴ ᨶᩁᩣᨧᩅᨶᩴ᪨ ᨾᨶᩩᩔᩃᩮᩣᨠᩮᨲᩥ ᨾᨶᩩᩔᩃᩮᩣᨠᨠᩣᨿᩮ, ᩁᩣᨩᨣᩉᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᩅᨴᨲᩥ᪨ ᨻ᩠ᩁᩉ᩠ᨾᨠᩣᨿᩃᩮᩣᨠᩣ ᩉᩥ ᨴᩣᨶ ᩋᩅᩥᨧᩮᨲᩣ, ᩈᨲ᩠ᨲᩃᩮᩣᨠᩣ ᨷᨶ “ᨾᨶᩩᩔᩔ”ᨲᩥ ᨴᩦᨷᩥᨲᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣᨿᩮᩅ᪨

᪑᪐᪨ ᩋᨶᨦ᩠ᨣᨱᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨶᨦ᩠ᨣᨱᩴ᪨ ᩅᩥᩁᨩᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩥᨣᨲᩁᩣᨣᩣᨴᩥᩁᨩᨲ᩠ᨲᩣ ᩅᩥᩁᨩᩴ᪨ ᨶᩥᨠ᩠ᨠᩥᩃᩮᩈᨶ᩠ᨲᩥ ᨶᩥᨠ᩠ᨠᩥᩃᩮᩈᨲ᩠ᨲᩣ ᨶᩥᨠ᩠ᨠᩥᩃᩮᩈᩴ, ᩈᨻ᩠ᨻᩈᩮᩣ ᨠᩥᩃᩮᩈᨠᩣᩃᩩᩔᩥᨿᩣᨽᩣᩅᩮᨶ ᩅᩥᨷ᩠ᨷᩈᨶ᩠ᨶᨧᩥᨲ᩠ᨲᨲᩣᨿ ᩅᩥᨷ᩠ᨷᩈᨶ᩠ᨶᩴ, ᩋᨶᩣᩅᩥᩃᩈᨦ᩠ᨠᨷ᩠ᨷᨲᩣᨿ ᩋᨶᩣᩅᩥᩃᩴ᪨ ᨷᩩᩁᩥᨾᩴ ᨷᩩᩁᩥᨾᨬ᩠ᨧ ᨷᨶ ᨷᨧ᩠ᨨᩥᨾᩔ ᨷᨧ᩠ᨨᩥᨾᩔ ᨠᩣᩁᨱᩅᨧᨶᩴ, ᩅᩥᨣᨲᩁᩣᨣᩣᨴᩥᩁᨩᨲ᩠ᨲᩣ ᨶᩥᨠ᩠ᨠᩥᩃᩮᩈᨲᩣᨿ ᨶᩥᨠ᩠ᨠᩥᩃᩮᩈᩴ, ᨶᩥᨠ᩠ᨠᩥᩃᩮᩈᨲ᩠ᨲᩣ ᨠᩥᩃᩮᩈᨠᩣᩃᩩᩔᩥᨿᩣᨽᩣᩅᩮᨶ ᩅᩥᨷ᩠ᨷᩈᨶ᩠ᨶᩴ, ᩅᩥᨷ᩠ᨷᩈᨶ᩠ᨶᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᨶᩣᩅᩥᩃᨲ᩠ᨲᩣ᪨ ᨷᨧ᩠ᨨᩥᨾᩴ ᨷᨧ᩠ᨨᩥᨾᨬ᩠ᨧ ᨷᨶ ᨷᩩᩁᩥᨾᩔ ᨷᩩᩁᩥᨾᩔ ᨠᩣᩁᨱᩅᨧᨶᩴ, ᩅᩥᩁᨩᩴ ᨶᩥᨠ᩠ᨠᩃᨦ᩠ᨠᨽᩣᩅᩮᨶᩣ᪨ ᨶᩥᨠ᩠ᨠᩥᩃᩮᩈᩣ ᩉᩥ ᨶᩥᨠ᩠ᨠᩥ᪨ ᨶᩥᨠ᩠ᨠᩥ ᩅᩥᨷ᩠ᨷᩈᨶ᩠ᨶᨽᩣᩅᩮᨶ᪨ ᨠᩥᩃᩮᩈᨠᩣᩃᩩᩔᩥᨿᩣᨽᩣᩅᩮᨶ ᩅᩥᨷ᩠ᨷᩈᨶ᩠ᨶᨲᩣᨿᩮᩅ ᩉᩥ ᨶᩥᨠ᩠ᨠᩥ᪨ ᩅᩥᨷ᩠ᨷᩈᨶ᩠ᨶᩴ ᩋᨶᩣᩅᩥᩃᩈᨦ᩠ᨠᨷ᩠ᨷᨽᩣᩅᩮᨶᩣᨲᩥ ᪨ ᩁᩣᨣᩁᨩᩣᨽᩣᩅᩮᨶ ᨧ “ᩅᩥᩁᨩ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ, ᨴᩮᩣᩈᨠᩣᩃᩩᩔᩥᨿᩣᨽᩣᩅᩮᨶ “ᩅᩥᨷ᩠ᨷᩈᨶ᩠ᨶ”ᨶ᩠ᨲᩥ, ᨾᩮᩣᩉᨻ᩠ᨿᩣᨷᩣᨴᩣᨽᩣᩅᩮᨶ “ᩋᨶᩣᩅᩥᩃ”ᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩑᨠᨧ᩠ᨧᩮ ᨷᨶ ᩑᨠᨲᩮᩣ ᨶᩥᨠ᩠ᨠᩥ ᨲᩣᨿ ᨴᩮᩣᩈᩮᩣᨲᩥ “ᨶᩥᨠ᩠ᨠᩥ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᩋᩈᩴᨠᩥᩃᩥᨭ᩠ᨮᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᩈᩴᨠᩥᨱ᩠ᨱᩴ ᩋᩉᩴ᪨ ᩅᩥᨾᩃᨲ᩠ᨲᩣ ᨲᨳᩣ ᨿᨳ ᩈᨲ᩠ᨲᩥᨾᩮ ᩅᩥᨩ᩠ᨩᩣᨿᩴ ᨶᩥᨾ᩠ᨾᩃᩴ᪨ ᨷᨽᩔᩁᨲ᩠ᨲᩣᨲᩥ ᨶᩥᨾ᩠ᨾᩃᩈᨽᩣᩅᨲᩣᨿ ᨧ ᨷᨽᩔᩁᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᩈᩮᩣᨽᩥ ᨷᩣᩃᩥᨠᩦᨲᩥ ᩋᨬ᩠ᨬᩣ ᩋᨶᩣᨠᩣᩁᨷᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᩉᩮᨲ᩠ᩅᩥᩉᩥ ᩏᨷᨶᩦᨿ ᨻᩮᩣᨵᩥ ᨷᨬ᩠ᨬᩣᨷᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᨽᩥᨬ᩠ᨬᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨

᪑᪑ ᨧ “ᩅᩥᩁᨩᩴ ᨶᩥᨠ᩠ᨠᩥ ᩅᩥᨷ᩠ᨷᩈᨶ᩠ᨶᨾᨶᩣᩅᩥᩃ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᨷᨴᩣᨶᩥ ᩃᩮᩣᨠᩩᨲ᩠ᨲᩁᩈᨾ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩥ ᨶᩮᨿ᩠ᨿᩣᨲᩥ, “ᨷᩈᨶ᩠ᨶ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᨷᨴᩣᨶᩥ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩈᨾ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩥ, “ᩈᩮᩣᨽᩥ ᨷᩣᩃᩥᨠᩦ”ᨲᩥ ᨷᨴᩣᨶᩥ ᨷᨿᩮᩣᨣᩈᨾ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩥ᪨ ᨲᨳᩣ “ᨷᩈᨶ᩠ᨶ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᨷᨴᩣᨶᩥ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨷᩈᨶ᩠ᨶᩴ ᩋᨽᩥᨶᩥᩉᩣᩁᨷᩈᨶ᩠ᨶᨲ᩠ᨲᩣ ᨧ ᨷᨴᩮᨶ ᨿᩮᩣᨩᩮᨲᨻ᩠ᨻᩣᨶᩥ ᨴᩔᩥᨲᩣ, “ᩈᩮᩣᨽᩥ ᨷᩣᩃᩥᨠᩦ”ᨲᩥ ᨷᨴᩣᨶᩥ ᩈᨾᩮᩣᨵᩣᨶᩈᨾ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩥ ᩋᨽᩥᨶᩥᩉᩣᩁᨷᩈᨶ᩠ᨶᨲ᩠ᨲᩣ ᨷᨴᩮᨶ ᨿᩮᩣᨩᩮᨲᨻ᩠ᨻᩣᨶᩥ ᨴᩔᩥᨲᩣ, ᨻᩮᩣᨵᩥᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᩋᨲ᩠ᨳᩁᩈᩮᩣ ᨲᩥᩈᨲ᩠ᨲᩥᨠᩣᩃᨬ᩠ᨬᩣᨲᩣᨿ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨣᨲᩴ ᨶᩣᨶᩴ ᨠᩣᩁᨱ ᨶᩣᨶᨲ᩠ᨲᩥ ᨷᨴᩮᨶ ᨿᩮᩣᨩᩮᨲᨻ᩠ᨻᩣᨶᩥ ᨴᩔᩥᨲᩣᨲᩥ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨ ᩈᩮᩈᩴ ᩉᩮᨭ᩠ᨮᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᩮᨶᩮᩅ᪨

ᨲᨲᩥᨿᨻᩮᩣᨵᩥᨿᩣᨶᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

᪔᪨ ᨧᨲᩩᨲ᩠ᨳᨻᩮᩣᨵᩥᨿᩣᨶᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

ᨻᩮᩣᨵᩥ ᨲᩮ ᩅᩮᨴᩮᩣᨶᩥᨿᩮᨿ᩠ᨿᨲ᩠ᨳᩥ ᨧᨲᩩᨲ᩠ᨳᨻᩮᩣᨵᩥᨿᩣᨶᩴ᪨ ᨴᩥᨿ᩠ᨿᨾ᩠ᨷᩥ ᨧᨲ᩠ᨲᩣ ᩁᩣᨩᨣᩮᩉ ᩈᩩᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩴ, ᨲᩴ ᨲᨲᩥᨿᨻᩮᩣᨵᩥᨿᩣᨶᩮ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᩮᨶᩮᩅ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨ ᨶᩥᩅᩮᨴᨶᩮᩣ ᩉᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩅᩥᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨻᩮᩣᨵᩥᩔ ᨷᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩣ ᨻᩮᩣᨵᩥᩈᩥᨿᩣᨷᩥ ᩅᩥᨵᩣᨶᩴ ᨶᩮᨿ᩠ᨿᩣᨶᩥᨿᩮᨿ᩠ᨿᩴ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩴ᪨ ᩈᩮᩈᩴ ᨷᨮᨾᩅᩥᨵᩣᨶᩮ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᩴᨿᩮᩣ᪨ ᨲᩮᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ –

“បឹជ៌ តេ ចេញ្ក្ខុទិឃយឃំ ក្កុញអាទិ៍, យភោដច៌ កន្ធតិ ឃេភកាយិ;

អលក្កតេ យល្យឆេទ ស្ចេត្ឋ, ញ្ឈកាយសិ ចិន្ក្ខុទិចញ្ក្កក្ញដ៌៉

១៣៉

“កេភ តេតាឆិយោ ចណ្ហោ, កេភ តេ ព្ពុឆ យិញ្ញតិ;

ក្កប្យញ្ញត្តិ ច តេ កោកា, ឃេ កេឆិ យភយោ បិឃា៉

១៣៊

“ប្ធ្ធាយិ តំ ទេចិ យហាត្កាចេ, យត្យុស្សក្ខតា កិយកាសិ ប្ញ្ញា;

កោភាសិ ឲចំ ឌលិតាត្កាចា, ចណ្ហោ ច តេ សព្ទាឆិយា បកាយតី”តិ៉

១៩៉

“សា ទេចតា អត្តយភា, យោក្កល្លាភេភ ប្ធ្ធិតា;

បញ៌្ញាប្ដ្ឋា ចិឃាកាសិ, ឃស្ស កយុស្សិឆំ ថល៌”៉

១៤៉

“អប្យស្ស កយុស្ស ថល៌ យទេយឆំ, ឃេភយិ្យឲចំ ឌលិតាត្កាចា;

អហំ យត្យស្ស្យស្ យត្យុស្សក្ខតា, ប្ទិយាឃ ឌាតិឃា យត្យុស្សលោកោ៉

១៥៉

“អត្ថំ ចិរេ ក៏ក្លុ, ចិប្បរត្តុយតាចិលំ;

តស្ស អគារហំ បីធំ, បរត្ថា រេហិ ឋាលិកិ។

១៩។

“រេតត រេយតាឌិរេសា ចរេណ្ណា, រេតត រេយ ខ្ពុឆ យិដ្ឋាតិ;

ក្រុប្បជ្ជត្តិ ច រេយ រេកាកា, រេឃ រេពធិ យតរេសា បិឃា។

១០។

“អក្លាយិ រេត ក៏ក្លុ យហាត្រុកាច, យត្រុស្សក្នុតា ឃយកាយិ បុដ្ឋាា;

រេតតយិព្រុច ឌលិតាត្រុកាចា, ចរេណ្ណា ច រេយ សត្ថាឌិសា បការហតិ”តិ។

ឧត្វាបិ ហិ តិលចរេត្វត អត្វទិត្វា បីធស្ស ឌិត្ថតា ខ្ពយិស្សាបិ ចិយាតំ រេចត្យក្រុទិឃយយំ តិដ្ឋាតុំ។ រេតរេតរេចត្វ “បីធំ រេត រេចត្យក្រុទិឃយយ”ត្តិ អាឌិរេតា អាកាតំ។ រេសរំ តតិឃយឌិសរេយចាតិ តត្វ ចុត្តតរេឃរេតច អរេត្វា រេចឌិតរេត្ថា។

ចត្យត្វបីធចិយាតចណ្ណតា និដ្ឋិតា។

វ៉។ ក្យុខ្ញារចិយាតចណ្ណតា

ក្យុខ្ញារេរា រេត ចរារេរារេហាតិ ក្យុខ្ញារចិយាតំ។ តស្ស កា ក្រុប្បត្តិ? កកចា រាឌកេហ ចិហរតិ រេចត្យក្រុចរេត ពលក្រុកតិចារេប។ អរេធកឌិចរំ រាឌកហតកេរ តក្លត្តុ រេឈាសិតំ។ តាករា ឌិធិរេឃា រេសារេឆត្វា ចាលុកំ ខ្ពកិទិត្វា លិឌបទ្ធាយកាតិ បុប្បាតិ ចិប្បកិទិរំសុ, កេហត្វារេរ កេហត្វារេរ ពេលិរេឃា ច បុណ្ណឈេរេ ច ធរេបសុំ, ឃធាចិកចំ តាតាចិរាកចណ្ណចិចិត្តា ឆឌបដាកាធរេឃា ក្រុស្សារេបសុំ, សរេត្ថា ឌរេតា អត្តរេតា អត្តរេតា ចិកចាត្រុរូបំ សុយល្អិតបសាធិរេតា តក្លត្តកិត្សអំ កិត្សត្ថា, សកលតកាទំ រេឆចតកាទំ ចិឃ អលក្កតបដិឃត្តុំ អរេហាសិ។ អធ តិខ្ពិសារយហារាឌា បុត្តធារិត្តចរេសត យហាឌតស្ស ចិត្តាត្រុរក្លលាត្វជ្ជា អត្តរេតា រាឌកចតរេតា តិក្លយិត្វា យហរេត្តុត បរិចារេរត យហតា

រាជាត្ការេចត ក្ខេរ្យអារេទត និទិរេឃាករេក្កត តកាទ៑ បជក្លិហ៑ ពរេទាតិ៑

ទេត ច បនេយត រាជកាហចាបិតិ ឲពា ក្យលឆិតា ទទេញ្ញា ត៑ ចិកចបេបក្តិ និទិរេឃាកក្កិ រាជាត្កាចេញ្ហ បឃ្សិត្វា អន្ធទិឃត្ថុតចិត្តខាតា "អឃ៑ ខេចិន្ត្ខិបជិឃា ចិកចបេបក្តិ កិជិរេឃត ត្វ ទោ ពេយ្ធា លទ្ធតី"តិ បណ្ឌិតបយុទេត បុន្ធិ៑ ទេត តឃ្សា ពរេចស៑ "កទេក្ខ, បុញ្ញាពយុ៑ តាយ ចិត្តាឃលិបជិឃ៑ ពប្យុទ្ធបជិឃ៑, ទេតត្តបបេក្តិឃា ចិត្តបបេក្តិឃា ច បតិ ឃ៑ ឃ៑ បទេគ្ធត្វា ពរេទាតិ, ត៑ ត៑ តិប្យាទេចតិទេឃច៑ អបិច អាឃតទាទេតត ក្ខេច្ធាក្យលិតតា ទេហាតិ, អត្ថទាទេតត ពាលបេក្តិបជិលិទេកា, ចត្តទាទេតត ចណ្ហបេក្តិបជិលិទេកា, ឃាតទាទេតត ឃុលចិទេឃបជិលិទេកា, ជិបទាទេតត ចក្លឃបេក្តិបជិលិទេកា, អាចាឃទាទេតត បន្ទាបេក្តិបជិលិទេកា ទេហាតី"តិ៑ ឃា ត៑ ឃុត្វា "ខេចបេក្តិ ត្តទេតា ក្ខេរ្យអារា ទេហាតិ យទេញ្ញា"តិ តត្ត ចិត្ត៑ ធបេបត្វា បុញ្ញាកិរិឃាឃ អតិចិឃ ក្ខេឃ្សាហខាតា អទេហាសិ៑

យាតាបិតទោ ចឃ្សា អហត៑ ចត្តឃុក៑ តចបិធ៑ ឲក៑ បក្បេពលិប៑ បប្បិឃក្ខបក្លទា តណ្ហុលលិទាតិ ច បទិទេកាពត្វាឃ ទេបទេបស៑ ឃា តាតិ ជិត្វា "អហញ្ហា ទាត៑ ទាត្យកាយា, អឃញ្ហា ទេ ខេឃ្សខេយ្ធា លទេក្ខា"តិ តុក្ខយាតឃា ទុតិឃជិទេច ទាត៑ បទេក្ខត្តិ អទេប្បាទពយធុបិឃាឃ៑ បប្បាទេត្វា, តឃ្ស បរិចារកាទេចត អទ្ទាញ្ញប្បិ ពាហ៑ លាទេតិឃទោក្ខាតិឃ៑ បជិឃាទេត្វា ទាតទេក្ក កន្ធបរិកណ្ឌ ពត្វា ចិពឃិតបក្បបត្តកិន្ធាក្លទេពបទោបទេឃាកិទេតឃុ បក្បទេឃុ អាឃត៑ បញ្ញាទេបត្វា, អហទេតត ទេឃតចទេត្តត អត្តទិត្វា អាឃតឃ្ស ចត្យត្ថ៑ បិជាត៑ ក្ខេបទិ ចត្តាទិ បក្បាតិ យាលិក្យរ្យអញ្ហា ធបេបត្វា, អាឃតឃ្ស ក្ខេបទិ ចិតាត៑ ពាន្ធិត្វា យាលិជាយឆ្ពលទ្ទពជាយាតិ ឆ្ពលម្បិត្វា, អាឃតឃ្ស បយត្ថទេតា ក្សូបិ បទោបទេហិ បក្បបទេត្តហិ បន្ធាបត្ថទ៑ បត្ថទិត្វា "ជក្លិទោហេឃ្យ អាពទេត បុខេឃ្សាយី"តិ បុប្យបុទិត៑ ចទេក្កាជក៑ ឲពយទេត្ត ធបេបសិ៑

អទេចត៑ ពតជាត្សបពទោហាឃ៑ចិឆាតា ឃិបិត្យាតា ឃុច្ចចត្តតិចត្ត ឃុក្ខត្តទាឃក្កា ទេចល៑ បលូទេក្លត្វា ឲក៑ ទាឃិ អាណាទេបសិ "ពន្ធ ខេ, អយ្យាក៑ តាជិឃ៑ ជក្លិទោឃ្យ បទិទេឃឃាហី"តិ៑ ទេត ច បនេយត អាឃម្ពា ឃាទិបុទេត្តា បហឃ្សចិក៑ តិក្លិបទេត្តា ចិឃ រាជកទេហ បិណ្ឌាឃ ចទេទត្តា អត្ថទេចិចិ បជិបទេក្ខ ទេហាតិ៑ អថ ឃា ទាសិ ទេចទ៑ ចន្ទិត្វា អាហ "កទេត្ត, ត្យយ្យាក៑ បត្ត ទេ ខេថា"តិ៑ "ឲកិឃ្សា ក្ខេបិបិកាឃ អត្យក្ខហត្ត ត្ថទេតា ឲថា"តិ ច អាហ៑ ទេចទោ តឃ្សា បត្ត អទាសិ៑ ឃា ទេចទ៑ ពេហ៑ បទេចទេឃសិ៑ អថ ឃា ត្ថត្ថិ ទេចទឃ្ស បក្កុយត៑ ពត្វា អាឃត៑ ទេឃ្សិត្វា "តិឃិទេថ, កទេត្ត, ត្ថទេយាឃត៑ បញ្ញាត្ត"ត្តិ ចត្វា ទេចទេ តត្ត តិឃិទេក្ខ បទោបទេហិ បក្បបទេត្តហិ ទេចទ៑ ប្បុខឃយាតា អាឃតឃ្ស បយត្ថទេតា ឆ្ពកិទិត្វា បញ្ហបតិក្ខទេតត ចន្ទិត្វា បប្បិឃក្ខបក្លទាឃយុទេឃ្សត អទេប្បាទពយធុបិឃាទេឃត បរិចិសិ៑ បរិចិបត្តិ ច "ត្ថយឃ្ស ទេ បុញ្ញាឃ្សាត្ការេចត ជិន្ទាពខក្យាជិការបលូក្ខទេឃាកិតា ជិន្ទាបេក្តិទេឃា ទេហាត្វ, បន្ទាឃុ បចតិឃុ បក្បា តាយ យា ចិពតា ទេហាត្វ"តិ បត្ថត៑ អកាសិ៑ ឃុត ទេចទេ ពតកត្តកិទេច្ច បត្ត ទោចិត្វា បប្បិឃក្ខបក្លទាហិ ប្បុទទេត្វា បលូទេក្ក អត្ត៑ ឃាជក៑ ទ្យុច្ឆជក៑ ពត្វា ទេចទឃ្ស ហទេត្ត ធបេបត្វា ទេចទេ ច អត្យយាជត៑ ពត្វា បក្កយទេត្ត ទេក្ខ បុទិទេឃ អាណាទេបសិ "ទេចទឃ្ស ហទេត្ត បត្ត ត្ថយញ្ហា បលូក្ក ចិហាទ៑ ទេតត្វា ទេចទឃ្ស តិឃ្យាទេតត្វា អាពច្ឆថា"តិ៑ ទេត តថា អកំសុ៑

ឃា អបទកាទេព ពាល៑ ពត្វា តាចតិឃកចទេត ទេឃាជតបតុទេក្ខាទេឆ ពតកចិយាទេត តិក្ខាត្តិ អច្ឆទាឃហឃ្សបរិចារា៑ បត្តតាចទេឃត ចឃ្សា បញ្ហទេឃាជត្យុទេក្ខាទេឆា បក្បយាលិលក្ខទេតា បយត្ថទេតា បក្បបត្តកិន្ធាក្លទេពបទោបទេឃាកិទេតា យត្យក្ខាទឃ្សទេតា ឃុលបយុទេឃ្សា

ចិចិឆេទតតទិសិខាលសប្បុញ្ជលេហយាករលចិក្ខសិតោ គឌចរោ តិដ្ឋតិ។ តស្សុបរិ ឃឆាចុត្តសោកាតិសឃយុត្តោ ឃោឌតិកោ គតគបល្លង្កោ តិដ្ឋតិ។ សោ ចិដ្ឋសប្បត្តិ អត្ថកចត្តិ អត្តទត្តរោ តំ កុញ្ជរចិយាតស្ស ឧបរិ ទតតចិចិត្តំ បល្លង្កំ អភិរុយ្ហាយហតោ ឆេចតាត្ថការចេត តត្ថតចតំ គច្ឆតិ។ អចេឆគស្មិំ ឧស្សចឌិចេស ឆេចតាត្ថ ឃឆាសកំ ចិដ្ឋាត្ថការចេត ឧយ្យាតកិច្ចអតត្តំ តត្ថតចតំ គច្ឆត្តិស្តិអាឌិតា សដ្ឋំ បចេយបឹឆចិយាតចណ្ណតាយំ អាកាតសឌិសំ, តស្មា តត្ថ ចុត្តតេឃតេច ចេឌិតន្តំ ព្ហាឆ បត ឆេរោ –

១០។

“កុញ្ជរោ ច ចរោរោហា, ភាភារតតគប្បភោ;

រុចិរោ ឆាយចា ឌចសប្បត្តា, អាកាសបិប្បយឹហតិ។

១១។

“បត្ថិ បច្ចបត្តក្ខិ, បច្ចប្បលត្ថតិត្តរោ;

បច្ចត្ថណ្ណាកិកិណ្ណង្គា, សោណ្ណបេក្ខរយាលឆា។

១២។

“បត្ថយាត្ថសជំ យក្កំ, បច្ចបត្តចិក្ខសិតំ;

ឋិតំ ចក្កំ យត្ថញ្ញាតឹ, យិតំ គច្ឆតិ ចារលោ។

១៣។

“តស្ស បក្កយាតស្ស, សោណ្ណកំសា ទតិស្សរា;

តោសំ សុយ្យតិ តិគ្គោសោ, ត្តុរិយេ បញ្ចង្គិកោ យថា។

១៦.

“តស្ស នាគស្ស ខន្ធម្ហិ, សុចិវត្ថា អលង្កតា;

មហន្តំ អច្ឆរាសង្ឃំ, វណ្ណេន អតិរោចសិ.

១៧.

“ទានស្ស តេ ឥទំ ផលំ, អថោ សីលស្ស វា បន;

អថោ អញ្ជលិកម្មស្ស, តំ មេ អក្ខាហិ បុច្ឆិតា”តិ – អាហ;

១៨. តត្ថ វណ្ណេន តេ វរារោហាតិ វណ្ណេ កិរិតេដ រមតិ អភិរមតិ, តត្ថ វា រមតិ កោដ្ឋាសានំ ភជន្តា វិចរតិ. កុំ វា បមថិ តឆកិឃាតេន ជេរយតីតិ វណ្ណេន, កិរិចរាគិកេឆា មនុស្សលោកេ ហត្ថី, អយំ បន កិញ្ចអភាវេន វណ្ណេនសិមិនតាយ ឲចំ ចុតេ្តា. អារុយ្ហាតិ អារោហា, អារោហតីយោតិ អត្ថោ. វរោ អគ្គោ សេដ្ឋោ អារោហោតិ វរារោហោ, វត្ថមយាភត្តិ វុត្តំ ហោតិ. នានារតនកប្បនោតិ នានាវិធានិ រតនានិ ឲតេនសន្តិ នានារតនា, កុម្ភាលង្ការាទិហត្ថាលង្ការា. តេហិ វិហិតោ កប្បនោ សន្នាហោ យស្ស សោ នានារតនកប្បនោ. រុចិ អភិរតិ ជោតីតិ រុចិរោ, មនុញ្ញោតិ អត្ថោ. ថាមវាតិ ថិរោ, ពលវាតិ អត្ថោ. ជវសម្បន្នោតិ សម្បន្នជវោ, សីឃជវោតិ វុត្តំ ហោតិ. អាកាសម្ហិ សមីហតីតិ អាកាសេ អន្តលិក្ខេ សម្មា ឲ្យហតិ, អារុយ្ហាតំ លោកំ អភេរាតា្ត ចរតិ គច្ឆតីតិ អត្ថោ.

១៩. បុច្ឆិតីតិ បុច្ឆាសមាគវណ្ណនាយ “បុច្ឆ”ន្តិ លក្ខណេន កុម្ភចណ្ណេន សមន្នាគតត្តា បុច្ឆំ. បទុមបត្តក្ខីតិ កមលទលសទិសនយនេ, អាលបនមេតំ តស្សា ទេវតាយ. បទុមុប្បលជុតិន្ធរោតិ ទិព្ពបទុមុប្បលមាលាលង្កតសរីរតាយ តេហំ តេហំ វិប្ផុរន្តំ វិនេជ្ជោតមានំ បទុមុប្បលជុតិំ ធារេតីតិ បទុមុប្បលជុតិន្ធរោ. បទុមុណ្ណាកិកិណ្ណង្គោតិ បទុមបត្តកិញ្ជក្ខរេណុសមេហិ សមន្តតោ ឱកិណ្ណគត្តោ. សោណ្ណបោក្ខរមាលធាតិ ហេមមយកមលមាលាភារី.

១៩. បទុមានុសរំ មគ្គំ បទុមបត្តវិភូសិតន្តិ ហត្ថិនោ បទនិក្ខេបេ បទនិក្ខេបេ តស្ស បិដំ សន្ធារេន្តេហិ មហន្តេហិ បទុមេហិ អនុសរំ វិប្បកិណ្ណំ, នានាវិរាគវណ្ណេហិ តេហិ តេហិ ច បត្តេហិ ព្ពរតោ ចិតោ ច បរិព្ពូឡ្ហេហិ វិភូសិតោ មណ្ឌិតតាយ វិភូសិតំ មគ្គំ គច្ឆតីតិ យោជនា. ឋិតត្តំ ឥទំ មគ្គវិសេសនំ, បទុមបត្តវិភូសិតំ ហុត្វា ឋិតំ មគ្គន្តិ អត្ថោ. វគ្គូតិ ចារុ, កិរិយាវិសេសនមេតំ, ម-ការោ បទសន្ធិករោ. អនុវជ្ជតីតិ ន វជ្ជតិ, អត្តនោ ឧបរិ និសិន្នានំ ទេវកញ្ញានំ លោកំ អកម្បេន្តោតិ អត្ថោ. មិតត្តំ និមិត្តំ, និក្ខេបបទំ ឋិតិកុម្ភត្ថំ

អត្ថោ។ អយមេត្ថ អត្ថោ “វគ្គុ ចារុ បតិរូបំ គន្ត្វា គច្ឆតី”តិ។ វិចត្តិ ច បរិវិតំ បយាលយុត្តំ, ញាតិសិលំ, ញាតិសលោហិតត្តិ វុត្តំ ហោតិ។

វារណោតិ ហត្ថី។ សោ ហិ បច្ចត្ថិកវារណតោ កយតបរិក្ខិត្តលេសវារណតោ ច “វារណោ”តិ វុច្ចតិ។

១៣។ តស្សបក្កមយានស្ស, សោវណ្ណិកា ទតិស្សរាតិ តស្ស មេធាវុត្តស្ស កុញ្ជរស្ស គច្ឆន្តស្ស សោវណ្ណកិសា សុចណ្ណមយា ឈណ្ឌា ទតិស្សរា ទមហិមសង្ខា មត្តុញ្ញាតិស្សេរសា ឍុលមន្តិតិ អធិប្បាយោ។ តស្ស ហិ កុញ្ជរស្ស ឧភោសុ បស្សេសុ មហាកោលម្ពប្បមាណា មហិមុត្តាឌិលធិតា ហេមមយា អនេកសតា មហត្តិយោ ឈណ្ឌា តហំ តហំ ឍុលម្ពមានា បចលន្តិ, យតោ លេកេន គន្ធព្វេកន បយុត្តចារិតតោ អតិវិយ មនោហរសទ្ទា និច្ឆរតិ។ តេនាហ “តេសំ សុយ្យតិ និស្សេសោ, តុរិយេ បញ្ចង្គិកេ យថា”តិ។ តស្សត្ថោ – យថា នាម អាតតំ វិតតំ អាតតវិតតំ ឃនំ សុសិរន្តិ ឯវំ បញ្ចង្គិកេ តុរិយេ កុសលេហិ វាទិយមានេ ឆាតុប្បត្តិយា មគ្គតាទចិកាកំ ឌសេស្សត្តេន កាយត្តេន សមីរិតោ វាទិតសទោ វគ្គុ ទជនិយោ និស្សេសោ សុយ្យតិ, ឯវំ តេសំ សោវណ្ណកិសានំ តបនិយឈណ្ឌានំ និស្សេសោ សុយ្យតីតិ។

១៤។ នាគស្សាតិ ហត្ថិនាគស្ស។ មហន្តំ សមុត្ថិមហតោគាបិ សង្ខមហតោគាបិ មហត្តំ។ អច្ឆរាសង្ឃន្តិ ទេវកញ្ញាសមូហំ។ វណ្ណេនាតិ រូបេន។

១៥។ នាគស្សាតិ នាគមយបុញ្ញស្ស។ សីលស្សាតិ កាយិកវាចសិកសំវរសីលស្ស។ វា-សង្ខា អវុត្តចិកប្បនត្ថោ។ តេន អភិចារនាឌិ អវុត្តំ វារិត្តសីលំ សង្គហាតិ។

ឧបំ ទេវេន បុដ្ឋោ សោ ទេវោ បញ្ហាចិស្សេជ្ជមិ, តមត្ថំ ឌស្សេតុំ –

១៦។

“សោ ទេវតា អត្តមនា, មោគ្គល្លានេន បុដ្ឋិតា;

បញ្ហំ បុដ្ឋា វិយាកាសិ, យស្ស កម្មស្សិទំ ផល”ន្តិ –

អយំ គាថា ធម្មសង្គាហកេហិ វុត្តា, តស្សា អត្ថោ ហេដ្ឋា វុត្តោ ឯវ។

១៧។

“និទ្ធោន កុលសមុត្ថិ, ឧបាសិ ឧបាសកំ សតំ;

អទាសិំ បុប្ផាភិកិណ្ណំ, អាសនំ ទុស្សសន្ថតំ។

២៩។

“ឧបឌ្ឍំ បទុមមាលាហំ, អាសនស្ស សមន្តតោ;

អព្ភោកិរិស្សំ បត្តេហិ, បសន្នា សេហិ បាណិភិ។

៣០។

“តស្ស កម្មកុសលស្ស, ឥទំ មេ ឦទិសំ ផលំ;

សក្ការោ គរុការោ ច, ទេវានំ អបចិតា អហំ។

៣១។

“យោ វេ សម្មាវិមុត្តានំ, សន្តានំ ព្រហ្មចារិនំ;

បសន្នោ អាសនំ ទជ្ជា, ឯវំ នន្ទេ យថា អហំ។

៣២។

“តស្មា ហិ អត្តកាមេន, មហត្តមភិកង្ខតា;

អាសនំ ទាតព្ពំ ហោតិ, សរីរន្តិមធារិន”ន្តិ។ – ទេវតាយ វុត្តគាថា;

២៨។ តត្ថ គុណសម្បន្នន្តិ សេដ្ឋេហិ សាធុកេហិ សមន្នាគតំ, តេហិ វា បរិបុណ្ណំ។ ឧទេត សាធុកបរិយោទាតស្ស មត្ថកប្បត្តិំ ទស្សេតិ។ ធោវិតន្តិ អារម្មណប្បតិដ្ឋានំ លក្ខណប្បតិដ្ឋានន្តិ ទុវិធេនាបិ ធោតេន ធោវិតសីលំ, តេន វា ធោវេតព្ពំ សព្ពំ កិលេសបង្កំ ធោវេត្វា ឋិតំ។ តទា ឯវ ធោតេ រតន្តិ ធោតរតំ សតន្តិ សមានំ, សត្តា វា, សប្បុរិសានន្តិ អត្ថោ។ បុប្ផាភិកិណ្ណន្តិ បុប្ផេហិ អភិកិណ្ណំ, កមលកុលេហិ

អភិប្បកិណ្ណន្តិ អត្ថោ។ ទុស្សបដ្ដន្តិ ចេត្ថ ឧបរិ អត្ថំ។

២៩. ឧបឌ្ឍបច្ចាលិហន្តិ ឧបឌ្ឍ បទុមបុប្ផំ អហំ។ អាសនស្ស សមន្តតោតិ ទេវេន និសិន្នស្ស អាសនស្ស សមន្តា ក្ខមិយំ។ អត្ថរាកិរិស្សន្តិ អភិច្ឆកិរិំ អភិប្បកិរិំ។ កថំ? បត្តេហីតិ, តស្ស ឧបឌ្ឍបទុមស្ស ចិស្សំ ចិស្សំ កតេតហិ បត្តេហិ បុប្ផចស្សាភិចស្សតកតិយាមេន ឆាកិរិន្តិ អត្ថោ។

៣០. ធ្ញាតំ មេ ព្រាឌិសំ ផលន្តិ ធ្ញាមិតា “ក្ញ្ជរោ វេ ចរាមេរាមេហា”តិអាទិតា ទេវេន កហិតំ អក្កហិតគ្នា អាឃុយសស្ថាលទ្វបិទិពេភធំ អត្តនោ ទិដ្ឋសមយត្តិំ ឲកតោ ឥសេស្សត្វា បុនបិ ទេវេន អក្កហិតមេច អត្តនោ អាត្មកាចសមយត្តិំ ឥសេស្សតុំ “សក្ការោ គរុការោ”តិអាទិយាហ។ តេន “ន រពចលំ កនេត្ត ត្យមេក្តិ យថាទុត្តមេច ធ្ញាធ មឃ្យាបុព្ណាផលំ, អបិច វោ ធ្ញាតំ ទិដ្ឋំ អាទិបរិតោឃ្យម្សិ”តិ ឥសេស្សតិ។ តត្ថ សក្ការោតិ អាឥរកិរិយា, ឥេឥចហិ អត្តនោ សក្កាតន្តាតាតិ អត្ថោ។ តថា គរុការោតិ គរុកាតន្តាតា។ ឥេចាភន្តិ ឥេឥចហិ។ អបចិតាតិ បូជិតា។

៣១. សមុទាចិមុត្តាតន្តិ ស្វុដ្ឋ ចិមុត្តានំ សន្តានំកិលេសប្បហាយីនំ។ សន្តាតន្តិ សន្តកាយចជីមនោកមុទានំ សាធ្ញនំ មក្កព្រាហ្មចរិយស្ស ច សាមតព្រាហ្មចរិយស្ស ច ចិណ្ណត្វា ព្រាហ្មចារីនំ។ បសេន្ទា អាសនំ ឥដ្ឋាតិ កមុផលសដ្ឋាយ រតនត្តយសដ្ឋាយ ច បសេន្នមាភមេសា ហុត្វា យទិ អាសនមត្តម្សិ ឥេឥឃ្យ។ ឲចំ ភេទ្ទ យថា អហន្តិ យថា អហំ តេន អាសនឥានេន ឲតរហិ ភន្ទាមិ មោទាមិ, ឲចមេច អញ្ញោបិ ភេទ្ទឃ្យ មោទេឃ្យ។

៣២. តស្មាតិ តេន ការណេន។ ហិ-សទ្ទោ និបាតមត្តំ។ អត្តការមនាតិ អត្តនោ ហិតការមន។ មោ ហិ អត្តនោ ហិតនាចមំ កមុំ កមោតិ, ន អហិតនាចមំ, មោ អត្តការមោ។ មហត្តន្តិ ចិបុលមហត្តំ សម្ភិន្តិមឆាទិតន្តិ អត្ថិមំ ឥេហំ ឆាមេន្តានំ, ពិណាសចាតន្តិ អត្ថោ។ អយមេវត្ថ អត្ថោ – យស្មា អរហតំ អាសនឥានេន អហំ ឲចំ ទិដ្ឋសមយត្តិយា មោទាមិ, តស្មា អញ្ញោនាបិ អត្តនោ អភិចុឌ្ឍិំ បត្ថមានេន អត្ថិមសមុស្សមេន ធិតានំ អាសនំ ឥាតព្វំ, ភត្តំ តាទិសំ បុញ្ញន្តិ ឥសេស្សតិ។ តេសំ ចុត្តសទិសមេចាតិ។

ក្ញ្ជរចិយាគចណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៤. បចេយតាចាចិយាគចណ្ណនា

សុចណ្ណដ្ឋភំនាចន្តិ នាចាចិយានំ។ តស្ស កា ឧប្បត្តិ? ភកចតិ សាចត្ថិយំ ចិហរេន្តេ មោធ្យអសមត្តា ភិក្ខូ អញ្ញតរស្មិំ កាមកាចាសេ ចសិត្វា ចុត្ថចស្សា “ភកចន្តំ បស្សិស្សាម, ធម្មំ សុណិស្សាមា”តិ សាចត្ថិំ ឧទ្ទិស្ស កិមប្បមេមេ អទ្ធានមក្កំ បដិបន្នា, អន្តរាមក្កេ ច និទ្រុឥេកា កន្តារោ, តេ ច តត្ថ ឈមុាភិតត្វា កិលន្តា តសិតា បានីយំ អលភមានា អញ្ញតរស្ស កាមស្ស អចិទូរេន កច្ឆន្តិ។ តត្ថ អញ្ញតរា ធ្ញាតិ ឧឥកភាជនំ កហេត្វា ឧឥកត្ថាយ ឧឥបានាភិមុខី កច្ឆតិ។ អថ តេ ភិក្ខូ តំ ទិស្វា “យត្ថាយំ ធ្ញាតិ កច្ឆតិ, តត្ថ កតេ បានីយំ លទ្ធំ សក្កា”តិ បិបាសាបរេតា តំនិសាភិមុខា កន្ត្វា ឧឥបានំ ទិស្វា តស្សា អចិទូរេ អដ្ឋំសុ។ សា ធ្ញាតិ តតោ ឧឥកំ កហេត្វា និចត្តិត្យកាមា តេ ភិក្ខូ ទិស្វា

“ມເຍ ອຍ຺ຍາ ອຸທເກນ ອຕ຺ຖິກາ ປິປາສິຕາ”ຕິ ວຕ຺ວາ ກຸຏິຕ຺ຕິກາທີ ອຸປຏ຺ຐເປຕ຺ວາ ອຸທເກນ ນິມນ຺ເຕສິ. ເຕ ປຕ຺ຕຖວິກໂຕ ປຣິສ຺ສາວນໍ ນີຫຣິຕ຺ວາ ປຣິສ຺ສາເວຕ຺ວາ ຍາວທຕ຺ຖໍ ປານີຍໍ ປິວິຕ຺ວາ ຫຕ຺ຖປາເທ ສີຕເລ ກຕ຺ວາ ຕສ຺ສາ ອິຕ຺ຖິຍາ ປານີຍທາເນນ ອນຸໂມທນໍ ວຕ຺ວາ ອຄມໍສຸ.

ສາ ຕໍ ປຸຎ຺ຎໍ ຫທເຍ ຐເປຕ຺ວາ ອປຣາປຣໍ ອນຸສ຺ສຣນ຺ຕີ ອປຣພາເຄ ກາລໍ ກຕ຺ວາ ຕາວຕິໍສພວເນ ນິພ຺ພຕ຺ຕິ. ຕສ຺ສາ ປຸຎ຺ຎານຸພາເວນ ກປ຺ປຣຸກ຺ຂປໂສພິຕໍ ມຫນ຺ຕໍ ວິມານໍ ອຸປ຺ປຊ຺ຊິ. ຕໍ ວິມານໍ ປຣິກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ມຸຕ຺ຕາຊາລຣຈິຕວິກ຺ສິຕາ ວິຍ ນິກຕາວກິຓ຺ຓປຓ຺ຑຣປຸລິນຕລາ ມຫິກ຺ຂນ຺ຕິມຸຄ຺ຄສລິລວາຫິນີ ສຣິຕາ. ຕສ຺ສາ ອຸເພາສຸ ຕີເຣສຸ ອຸຍ຺ຍານວິມານທ຺ວາເຣ ຈ ມຫຕີ ໂປກ຺ຂຣຓີ ປຎ຺ຈວຓ຺ຓປທຸມສຓ຺ຑມຓ຺ຑິຕາ ສຫ ສຸວຓ຺ຓນາວາຍ ນິຍ຺ຍຕິ. ສາ ຕຕ຺ຖ ທິຍ຺ຍສມ຺ປຕ຺ຕິໍ ອນຸພວນ຺ຕີ ນາວາຍ ກີຬນ຺ຕີ ລຬນ຺ຕີ ວິຈຣຕິ. ອເຖກທິວສໍ ອາຍສ຺ມາ ມຫາໂມຄ຺ຄລ຺ລາໂນ ເທວຈາຣິກໍ ຈຣນ຺ໂຕ ຕໍ ເທວຘີຕຣໍ ນາວາຍ ກີຬນ຺ຕິໍ ທິສ຺ວາ ຕາຍ ກຕປຸຎ຺ຎກມ຺ມໍ ປຸຈ຺ຉນ຺ໂຕ –

໓໒.

“ສຸວຓ຺ຓຉທນໍ ນາວໍ, ນາຣິ ອາຣຸຍ຺ຫາຕິຏ຺ຐສິ;

ໂອກາຫສິ ໂປກ຺ຂຣຓິໍ, ປທຸມໍ ຉິນ຺ທສິ ປາຓິນາ.

໓໓.

“ເກນ ເຕຕາທິໂສ ວຓ຺ຓໂຓ, ເກນ ເຕ ອິຘ ມິຊ຺ຌຕິ;

ອຸປ຺ປຊ຺ຊນ຺ຕິ ຈ ເຕ ໂພຄາ, ເຍ ເກຈິ ມນໂສ ປິຍາ.

໓໔.

“ປຸຈ຺ຉາມິ ຕໍ ເທວິ ມຫານຸພາເວ,

ມນຸສ຺ສພູຕາ ກິມກາສິ ປຸຎ຺ຎໍ;

ເກນາສິ ເອວໍ ຊລິຕານຸພາວາ,

ວເຓ຺ຓາ ຈ ເຕ ສພ຺ພທິສາ ປຠາສຕີ’’ຕິ. – ອາຫ;

ຕເຕາ ເຖເຣນ ປຸຏ຺ຐາຍ ເທວຕາຍ ວິສ຺ສຊ຺ຊິຕາກາຣໍ ທເສ຺ສຕຸໍ ສງ຺ຄີຕິກາເຣຫິ –

໓໕.

“ສາ ເທວຕາ ອຕ຺ຕມນາ, ເມາຄ຺ຄລ຺ລາເນນ ປຸຎ຺ຉິຕາ;

ປຎ຺ຫາປຸຏ຺ຐາ ວິຍາກາສິ, ຍສ຺ສ ກມ຺ມສ຺ສິທໍ ຜລ’’ນ຺ຕິ. –

ອຍໍ ຄາຖາ ວຸຕ຺ຕາ.

໓໖.

“ອຫໍ ມນຸສ຺ເສສຸ ມນຸສ຺ສຠູຕາ, ປຸຣິມາຍ ຊາຕິຍາ ມນຸສ຺ສເລາເກ;

ທິສ຺ວານ ຠິກ຺ຂູ ຕສິເຕ ກິລເນ຺ຕ, ອຸຏ຺ຐາຍ ປຕ຺ຕໍ ອຸທກໍ ອທາສິໍ.

໓໗.

“ເຍາ ເວ ກິລນ຺ຕານ ປິປາສິຕານໍ, ອຸຏ຺ຐາຍ ປາຕຸໍ ອຸທກໍ ທທາຕິ;

ສີເຕາທກາ ຕສ຺ສ ຠວນ຺ຕິ ນເຊ຺ຊາ, ປຫູຕມລ຺ຍາ ພຫຸປຸຓ຺ຑຣີກາ.

໓໘.

“ຕໍ ອາປຄາ ອນຸປຣິຍນ຺ຕິ ສພ຺ພທາ, ສີເຕາທກາ ວາລຸກສນ຺ຖຕາ ນທີ;

ອມ຺ພາ ຈ ສາລາ ຕິລກາ ຈ ຊມ຺ພຸເຍາ, ອຸທ຺ທາລກາ ປາຏລິເຍາ ຈ ຜຸລ຺ລາ.

៣០។

“តំ ភូមិភាគេហិ ឧបេតរូបំ, វិមានសេដ្ឋំ ភុស សោភមានំ;

តស្សីធ កម្មស្ស អយំ វិបាកោ, ឯតាទិសំ បុញ្ញកតា លភន្តិ។

៣១។

“តេន មេតាទិសោ វណ្ណោ, តេន មេ ឥធ មិជ្ឈតិ;

ឧប្បជ្ជន្តិ ច មេ ភោគា, យេ កេចិ មនសោ បិយា។

៣២។

“អក្ខាមិ តេ ភិក្ខុ មហានុភាវ, មនុស្សភូតា យមកាសិ បុញ្ញំ;

តេនម្ហិ ឯវំ ជលិតានុភាវា, វណ្ណោ ច មេ សព្ពទិសា បភាសតី”តិ –

អយំ ទេវតាយ វិស្សជ្ជិតាការោ។

៣៣។ តត្ថ សុវណ្ណច្ឆទនន្តិ វិចិត្តភិត្តិវិធានេហិ រត្តសុវណ្ណមយេហិ ឥដ្ឋកាហិ បស្សេហិ បដិច្ឆាទិតត្តាយ ចេវ នានារតនសមុជ្ជលិតេន កនកមយាលង្ការេន ឧបរិ ឆាទិតតាយ ច សុវណ្ណច្ឆទនំ។ នាវន្តិ បោតំ។ សោ ហិ ឱរតោ បារំ បវតិ គច្ឆតីតិ បោតោ, សត្តេ នេតីតិ នាវាតិ ច វុច្ចតិ។ នារីតិ តស្សា ទេវធីតាយ អាលបនំ។ នរតិ នេតីតិ នរោ, បុរិសោ។ យថា ហិ បធានបកតិភូតោ សត្តោ ទេវតាយ បកតិយា សេដ្ឋតោ បុរិ សេតីតិ “បុរិសោ”តិ វុច្ចតិ, ឯវំ នយនដ្ឋេន “នរោ”តិ។ បុត្តភាតុភូតោបិ ហិ បុគ្គលោ មាតុជេដ្ឋភគិនីនំ បិតុដ្ឋានេ តិដ្ឋតិ, បគេវ ភត្តុភូតោ។ នរស្ស ឯសាតិ នារី, អយញ្ច សមញ្ញា មនុស្សិត្ថីសុ បវត្តា រូឡ្ហិវសេន ទេវតាសុបិ តថា វុច្ចតិ។ ឱគាហសិ បោក្ខរណិន្តិ សតិបិ រត្តុប្បលនីលុប្បលាទិភេទេ ពហុវិធេ រតនមយេ ជលជកុសុមេ បោក្ខរសញ្ញាតានំ ទិព្ពបទុមានំ តត្ថ យេភុយ្យេន អត្ថិតាយ “បោក្ខរណី”តិ លទ្ធនាមំ ទិព្ពសរំ ជលវិហាររតិយា អនុបវិសសិ។ បទ្មំ ឆិន្ទសិ បាណិនាតិ រជតមយនាឡំ បទុមរាគរតនមយបត្តសញ្ឆន្នំ កនកមយកណ្ណិកាកិញ្ជក្ខកេសរំ ទិព្ពកមលំ លីលារវិន្ទំ កត្តុកាមតាយ តវ ហត្ថេន ភញ្ជសិ។

3ល៏ៈតសិទេតិ បិបិសិតោៈ កិលន្តេតិ តាឃ បិបិសាឃ អទ្ធានបរិស្សមេន ច កិលន្តកាឃោៈ ឱ្ឌោឃាតិ ឱ្ឌោនចីវិឃំ កត្វា, អាលសិឃំ អតាបន្តិត្វាតិ អត្ថោៈ

3ប៉ៈមេឃា ទេចតិអានិតា ឃទា អហំ, ឲចំ អញ្ញោបិ អាឃតនកេតន ឱ្ឌកកានបុញ្ញោន ឲតានិសំ ឲល់ បដិលភន្តិតិ និទ្ធេន អនិទ្ធស្ស អត្ថុយានចិឝិ ឥស្សន្តិ ទេឆទេត បុទ្ធេយត្វំ សាឆារលាទេតា ចិស្សន្ទេតិៈ តត្វ តស្សាតិ តត្ថិ ច ឃទាចុត្តបុញ្ញកាទិតំ បច្ចាយសតិៈ

3ង៉ៈអត្ថុបរិឃត្តិតិ អត្ថុរូបចទេសន បរិក្លិបត្តិៈ តស្ស ចសតដ្ឋានបរិក្លិបទេតន ទេសាបិ បរិក្លិទេត្វា តាយ ទេហាតិៈ តិលកាតិ ពត្ថុឌីចកបុបុឃសនិសបុបុឃា ឲកា រុក្ខឌាតិៈ ឱ្ឌោលកាតិ ចាតឈាតកា, ទេឃ “រាឌរុក្ខា”តិបិ ចុច្ចន្តិៈ

ទ៌០ៈតំក្សុយិកាទេកហីតិ តានិទេសហិ ក្សុយិកាទេកហិ, ឃឆាចុត្តទេបិក្លូទលិតនិស្ឃ្យាតចទេន្តហិ ក្សុយិបទេឆទេសហីតិ អទេត្វាៈ ឱ្ឌទេបតទ្សុបត្តិ បិសំសិឃកាទេចតឱ្ឌទេបតំ, ទេតសំ ទេបិក្លូទលិអានិតំ ចទេសត ទេយលិឃសត្តិទេចសត្តិ ចុត្តំ ទេហាតិៈ ក្សុស ទេសាកយាតត្តិ ក្សុំ អតិចិឃ ចិទេរាចយាតំ ចិយាតទេសដ្ឋំ លភន្តិតិ ទេឃាឌតាៈ ទេសសំ ចុត្តតឃទេយចាតិៈ

បឆយតាចាចិយាតចណ្ណតា និដ្ឋិតាៈ

ល៏ៈ ទុតិឃតាចាចិយាតចណ្ណតា

ស្ុចណ្ណឆ្ឆនតំតាចត្តិ ទុតិឃតាចាចិយាតំៈ តស្ស កា ឱ្ឌប្បត្តិ? កកចតិ សាចត្វិឃំ ចិហទេន្ត អញ្ញាតទេរា លិណាសចទេត្វទេរា ឱ្ឌបកដ្ឋាឃ ចស្ស្សបតាឃិកាឃ កាឃកាចាទេស ចស្សំ ឱ្ឌបកត្តកាទេយា សាចត្វិទេតា តំ កាឃំ ឱ្ឌត្តិស្ស បច្ឆាកត្វំ អទ្ធានយក្កុបដិបទេន្នា, យក្កុបរិស្សមេន កិលទេន្តា តសិទេតា អត្ថុរាឃទេក្កុ អញ្ញាតទំ កាឃំ សយ្យទេត្វា, ពហិកាទេយ តានិសំ លោឃ្ញុតកសយ្យត្តដ្ឋានំ អបស្សទេន្តា បរិស្សមេន ច អភិក្សុឃ្យាទេតា ឌីចទំ បិរុបិត្វា កាឃំ បចិសិត្វា ឆុរទេកហទេស្សច ក្វាទេរ អដ្ឋាសិៈ តត្វ អញ្ញាតទរា ឌាត្វី ទេឆទំ បស្សិត្វា “ក្សុទេតា, កទេន្ត, អាកតត្វា”តិ បុច្ឆិត្វា យក្កុបរិស្សយំ បិបិសិតកាចន្ត្វា ញាត្វា “ឲច, កទេន្ត”តិ ទេកហំ បទេចទេសត្វា “ឌ្លួឆ តិសីនចា”តិ អាសតំ បញ្ញាទេបត្វា អដាសិៈ តត្វ តិសិទេន្ត បិរេតានក៏ បិនក្ខុឌ្ឍាតទេតលន្ត្វា នត្វា តាលចណ្ណុំ កទេហត្វា ពីជិៈ បរិឲ្យអាទេហ ចុបសទេន្ត យឆុទំ សីតលំ ស្សុកន្ធិ បិតក៏ ទេឃាទេឌត្វា អដាសិៈ ទេឆទេរា តំ បិចិត្វា បដិប្បស្សទ្ធកិលយទេឆា អត្ថុទេយានតំ កត្វា បក្កាយិៈ សា អបទកាទេក កាលំ កត្វា តាចតិសកចទេត តិព្វត្តីតិ សន្តំ អតន្តរចិយាតសនិសន្តិ ទេចនិតន្តំៈ កាឆាស្ុបិ អបុន្តំ តត្វិៈ ទេតត ចុត្តំ –

“ສຸວຓ຺ຓຈ຺ຉທນໍ ນາວໍ, ນາຣິ ອາຣຸຍ຺ຫ ຕິຏ຺ຐສິ;

ໂອຄາຫສິ ໂປກ຺ຂຣຓິໍ, ປທ຺ມໍ ຉິນ຺ທສິ ປາຓິນາ.

໓໒.

“ເກນ ເຕ ຕາທິໂສ ວໂຓ຺ຓ, ເກນ ເຕ ອິຘ ມິຊ຺ຌຕິ;

ອຸປ຺ປຊ຺ຊນ຺ຕິ ຈ ເຕ ໂຠຄາ, ເຍ ເກຈິ ມນໂສ ປິຍາ.

໓໓.

“ປຸຈ຺ຉາມິ ຕໍ ເທວິ ມຫານຸຠາເວ, ມນຸສ຺ສຠູຕາ ກິມກາສິ ປຸຎ຺ຎໍ;

ເກນາສິ ເອວໍ ຊລິຕານຸຠາວາ, ວໂຓ຺ຓ ຈ ເຕ ສພ຺ພທິສາ ປຠາສຕີ”ຕິ.

໓໔.

“ສາ ເທວຕາ ອຕ຺ຕມນາ, ໂມຄ຺ຄລ຺ລາເນນ ປຸຈ຺ຉິຕາ;

ປຎ຺ຫໍ ປຸຏ຺ຐາ ວິຍາກາສິ, ຍສ຺ສ ກມ຺ມສ຺ສິທໍ ຜລໍ”.

໓໕.

“ອຫໍ ມນຸເສ຺ສສຸ ມນຸສ຺ສຠູຕາ, ປຸຣິມາຍ ຊາຕິຍາ ມນຸສ຺ສໂລເກ;

ທິສ຺ວານ ຠິກ຺ຂູ ຕສິເຕ ກິລນ຺ເຕ, ອຸຏ຺ຐາຍ ປາຕຸໍ ອຸທກໍ ອທາສິໍ.

໓໖.

“ឃោ ចេ កិលន្តស្ស បិបាសិតស្ស, ទ្ទាយ បីតិំ ខ្ឆកំ ជជាតិ;

សីតោទកា តស្ស ភចន្តិ ភខ្ជា, បហុតយល្យា ពាហុបុល្ខរិកា។

៣៨។

“តំ អាបកា អត្ថបរិយន្តិ សព្ពទា, សីតោទកា ចាលុកសត្តតា ភឌឹ;

អដ្ឋា ច សាលី តិលកា ច ឧទ្ទុឃោ, ខ្ពាលកា បិដលិយោ ច ឫល្លា។

៤០។

“តំក្សុយិការោហិ ខ្ជបតន្ទុបំ, ចិយាភសេដ្ឋិ ក្សស សោកយាភិ;

តស្សឹឆ កាយុស្ស អឃំ ចិបិរោកា, ឲតាឌិសំ បុញ្ញកតា លភន្តិ។

៤១។

“តោភ យេតាឌិសោ ចល្លោ, តោភ យេ ព្ពឆ បិដ្ឋ្យតិ;

ខ្បជ្ជត្តិ ច យេ ភោកា, យេ ពោចិ យភសោ បិឃា។

៤២។

“អក្លាយិ តេ កិក្ខុ យហាភ្យកាច, យភ្យស្សក្ខតា ឃយកាសិ បុញ្ញា;

តោភយិក្រុចំ ឌលិតាភ្យកាចា, ចល្លោ ច យេ សព្ពឌិសា បភាសតី”តិ។

អត្ថចណ្ណភាសុបិ ខ្ពុឆ ៧ខេកាច ឆេខេទាតិ អបុត្ថុំ ភត្ថិ៍

ក្ខតិឃភាចាចិយាភចណ្ណភា តិដ្ឋិតា៍

ប័៍ ពតិឃភាចាចិយាភចណ្ណភា

សុចណ្ណឆ្ឆភត៌ភាចត្តិ ពតិឃភាចាចិយាភ៌៍ ពស្ស កា ស្ថប្បត្តិ? ភកចា ឌភបឆចាទិកំ ចទេត្តា យហពា កិក្ខុសង្ឃេភ សទ្ធិំ ខេកាសលឌភបឆេ ខេឃភ ធ្វុលំ ភាយ ខ្ញាហូលាការេយា ពឆចសទិ៍ អខេស្សាសុំ ខេលា ធ្វុខេលាឃ្យកា ខ្ញាហូលាកហបតិកា “សយខេលា កិទ ខេកាពខេយា អយ្យាតំ កាយខេលត្តំ អត្ថុប្បខេត្តា”តិ ៍ អឆ ធ្វុខេលាឃ្យកា ខ្ញាហូលាកហបតិកា អប្បសត្ថា យិដ្ឋាឌិដ្ឋិកា យខេដ្ឋបកពា “សខេច សយខេលា ខេកាពខេយា ខ្ពុយំ កាយំ បចិសិត្វា ខ្លឹហតិតំ ចខេសឃ្យ, សន្ថុំ ខ្ពុយំ ឌត៌ អត្ថខេភា ចខេត បតិដ្ឋខេបឃ្យ, ពខេពា ខ្ញាហូលាឆខេយ្ុា បតិដ្ឋំ ភ លខេភឃ្យា”តិ ពត្ថ ភកចខេពា អចាសាយ បទិសក្កត្តា ភឌឹតិខេត្ថស្ម ធបិពភាចាខេឃា អបខេភសុំ, ខេសពុសក្កយភាតិ ច អចលខេឌ្ហ អក់សុ, ពឆា បបិយឈ្ហបិឌឹតិ, ៧កំ ស្ថឆបិត៌ ធខេបត្វា ខ្ពុពទាតិ ស្ថឆបិភាតិ ពិលាឌឹហិ ប្អខេទត្វា បិឆហិសុ៍ ខេពភ ចុត្តំ ស្ថភាខេភ (ស្ថភា៍ ៩៥) “អឆ ខេលា ធ្វុខេលាឃ្យកា ខ្ញាហូលាកហបតិកា ស្ថឆបិត៌ ពិលាស្ស ច កុសស្ស ច ឃាច យុលខេពា ប្អខេទសុំ ‘យា ខេព យុណ្ហកា សយលាកា បិតឹឃំ អបំសុ’”តិ៍

ភកចា ខេពសំ ពំ ចិប្បកាទំ ឌាត្វា ខេព អត្ថុកយ្យខេត្តា សទ្ធិំ កិក្ខុសង្ឃេភ អាកាខេសភ ភឌឹ អតិក្កយិត្វា កត្ថា អត្ថក្កខេយភ ធ្វុលំ ខ្ញាហូលាកាយំ បត្វា យក្កា ឌក្កយូ អញ្ញាពខេទស្មិំ ទុក្ខម្ពុខេល បញ្ញាខេត្ត អាសខេភ តិសិឌិ៍ ខេពភ ច សយខេឃភ សព្ថហុលិ ស្ថឆកហាទិតិខេឃា ភកចខេពា អចិធ្វខេទភ អតិក្កយត្តិ៍ ពស្មិញ្ញា កាខេយ “សខេច សយខេលា ខេកាពខេយា ខ្ពុឆាកយិស្សតិ, ភ ពស្ស បធ្ធក្កយភាឌិកំ កាពត្ថុំ, ខេកហំ អាកពស្ស ចស្ស សាចកាភញ្ញា កិក្ខាបិ ភ ឌាពត្ថុា”តិ កតិកា កពា ខេហាតិ៍

ពត្ថ អញ្ញាពខេទស្ស ខ្ញាហូលាស្ស ឌាសិ ឈខេដេភ បិតឹឃំ កខេហត្វា កច្ឆន្តឹ ភកចត្តំ កិក្ខុសង្ឃបទិចុពំ តិសិត្នំ ឌិស្វា កិក្ខុ ច យក្កបទិស្សខេយភ កិលខេត្ត ពសិខេព ឌាត្វា បសត្ថចិត្តា បិតឹឃំ ឌាពុកាយា ហុត្វា “ឃឌិបិ ខេយ កាយចាសិខេភា ‘សយលាស្ស ខេកាពយស្ស ភ កិញ្ចិ ឌាពត្ថុំ, សាឌឹចិកយូយ្យិ ភ កាពត្ថុា’ត្តិ កតិកំ កត្វា ធិពា, ៧ចំ សខេត្តាបិ ឃឌិ អហំ ខ្ញាឌិខេស បុញ្ញាខេក្ខត្ត ឥក្ខិខេលាខេឃ្យ លភិត្វា បិតឹឃឌាភយខេត្តភាបិ អត្ថខេភា បតិដ្ឋំ ភ កខេទឃ្យំ, កឆាហំ ខ្ពុខេពា ធ្វក្ខឌឹចិពខេពា យុច្ចិស្សាយិ, កាយំ ខេយ អឃ្យខេកា សខេត្តាបិខេយ កាយចាសិខេភា យំ ហភត្តុ ចា ពាភត្តុ ចា, ខ្ញាឌិខេស បុញ្ញាខេក្ខត្ត បិតឹឃឌាភ៌ ឥស្សាយិ ៧ចា”តិ សត្តិដ្ឋាភ៌ កត្វា អញ្ញាហិ ស្ថឆកហាទិតិហិ ចាទិឃយាភាបិ ឌឹចិខេព តិទខេបក្ខា សិសខេពា បិតឹឃឈដំ ឌូពាខេទត្វា ស្ថខេភាហិ ហខេត្ថហិ បទិក្កខេហត្វា ៧កយខេត្ត ធខេបត្វា សញ្ញាពបឹតិខេសាយភស្សា ភកចត្តំ ស្ថបសក្កយិត្វា បញ្ចបតិដ្ឋិខេពភ ចត្ថិត្វា បិតិខេឃភ តិយខេត្តសិ៍ ភកចា ពស្សា ចិត្តប្បសាឌំ ឌូខេលិខេកត្វា ពំ អត្ថក្កាស្យត្តា បិតឹឃំ បទិស្សាខេចត្វា ហត្ថបិខេឆ ខេឆាចិត្វា បិតឹឃំ បិចិ, ឈខេដ ស្ថឆកំ បទិក្ខឃំ ភ កច្ឆតិ៍ សា ពំ ឌិស្វា បុភ បសត្ថចិត្តា ៧កស្ស កិក្ខុស្ស អឌាសិ, ពឆា អបទស្ស អបទស្សាតិ សខេត្តាសយ្យិ អឌាសិ, ស្ថឆកំ ភ ឃិឃខេពឆ៍ សា ហដ្ឋពុដ្ឋា ឃឆាបុខេណ្ណភ ឈខេដេភ ខេកហាភិយុលឹ អកយាសិ៍ ពស្សា សាយិខេកា ខ្ញាហូខេលា បិតឹឃស្ស ឌិត្តភាចំ សុត្វា “ខ្ពុយាឃ កាយចត្តំ ភិត្តុំ, អហញ្ញា ការខេឃ្យា កខេពា”តិ ខេកាខេឆភ បជ្ជលខេត្តា ពដពដាឃយាខេភា ពំ ក្មុយិឃំ បិខេពត្វា ហខេត្ថហិ ច បិខេឆហិ ច

ປຫິຣ. ສາ ເຕນ ຊຸປັກ຺ເຍນ ຂີ້ຈິຕກ຺ລຍໍ ປຕ຺ວາ ຕາຈຕິໍສກຈເຕ ຄິຕ຺ຕິ, ຈິຍາຄໍ ຈສ຺ສາ ປເຜຍຄາຈາຈິຍາເຕ ຈຸຕ຺ຕສຣີສໍ ຊປຸ່ຂຶ້.

ອຖ ເລາ ກກຈາ ອາຍຸຕ຺ຕິ ອາຄຕ຺ຕິ ອາຍເຕ຺ຕສິ "ຕ຺ຸລ຺ຊເຍ ຕໍ, ອາຄຕ຺, ຊຸຊປິຄເຕາ ປິຄີຍໍ ອາຫຣາ"ຕິ. ເຂເຣາ "ຕາຊາຄິ, ກເຕ຺ຕ, ຊຸຊປິເຄາ ຊຸເຫາຍຸເກຫິ ຊຸສິເຕາ, ຄ ສກ຺ກາ ປິຄີຍໍ ອາຫຣິຕຸ"ຕ຺ຕິ ອາຫ. ກກຈາ ຄຸຕິຍຍິ ຕຕິຍຍິ ອາຫາເປສິ. ຕຕິຍຈາເຣ ເຂເຣາ ກກຈເຕາ ປຕ຺ຕິ ອາຊາຍ ຊຸຊປິຄາກິຍຸເລາ ອເກຍາສິ. ກຈ຺ເຕ຺ຕ ເຂເຣ ຊຸຊປິເຄ ຊຸຊກໍ ປຣິປຸຓ຺ໍ ຫຸຕ຺ວາ ຊຸຕ຺ຕຣິຕ຺ວາ ສຍຕ຺ຕເຕາ ສຕ຺ຕິ, ສຕ຺ຕໍ ຕິໍລຸສໍ ຊຸປລຈິຕ຺ວາ ສຍເຍຈ ອປກ຺ກຕິ. ເຕຄ ສຕ຺ຍາເຄຄ ສລິເລຄ ຊຸປຣຸປຣິ ຈຊ຺ເຕ຺ຕຄ ອເຕ຺ຕາ ຂລິສເຍ ປຸເຣຕ຺ວາ ຕໍ ກາຍໍ ປຣິກ຺ລິປເຕ຺ຕຄ ກາຍປ຺ເຂເສາ ອເຕ຺ຕາຕຸຣີຍຕິ. ຕໍ ປິຂີຫາຣິຍໍ ຂິສ຺ວາ ເຕາຫຸລາ ອຈ຺ຈຣິຍຕ຺ຕຕຈິຕ຺ຕຂາຕາ ກກຈຕ຺ຕິ ດຍາເປສຸໍ, ຕຕ຺ລເຕ຺ຕາຈ ຊຸຂເກາເຊາ ອຕ຺ຕຣຊາຍິ. ເຕ ກກຈເຕາ ຈ ກິຕ຺ລສຕ຺ຊສ຺ສ ຈ ຄິຈາສຕ຺ຖາຄໍ ສໍຈິຊາຍ ສ຺ຸວາຕຄາຍ ຄິຍເຕ຺ຕຕ຺ວາ ຄຸຕິຍຂິຈເສ ຍຫາຊາຄໍ ສເຂ຺ຕ຺ວາ ຕຸຕ຺ຊປຸຍຸໍລໍ ກິຕ຺ລສຕ຺ຊປລີເຕຄ ດາຂຄີເຍຄ ເກາຂຄີເຍຄ ປຣິຈິສິຕ຺ວາ ສເຕ຺ຕ ຊຸເຫາຍຸກາ ເຕາຫຸລາກຫປຕິກາ ກກຈຕ຺ຕິ ກຸຕ຺ຕາຈິ ຂຸຄີຕປຕ຺ຕປິລໍ ປຍິຣຸປິສຕ຺ຕາ ຄິສີຂິສຸ.

ເຕຄ ຈ ສຍເຍຄ ສາ ເຂຈຕາ ອຕ຺ຕເຄາ ສຍຸຕ຺ຕິ ປຈ຺ຈເຈກ຺ລຕ຺ວາ ຕສ຺ສາ ກາຣລໍ ຊຸປຊາເຣຕ຺ຕິ ຕໍ "ປິຄີຍຊາຄ"ຕ຺ຕິ ຍາຕ຺ວາ ປີຕິເສາຍຄສ຺ສຂາຕາ "ຫຕ຺ຖາຫໍ ຕາຊາເຄຈ ກກຈຕ຺ຕິ ຈຕ຺ຖິສ຺ສາຍິ, ສຍຸາປຂີປເຕ຺ຕສ຺ ກຕາຄໍ ອປ຺ປກາຄຍິ ກາຣາຄໍ ຊຸຍຸອາຣຜລຕ຺ຸປາ ຍຄຸສ຺ສເລາເກ ປິກຂໍ ກຣິສ຺ສາຍີ"ຕິ ຊຸສ຺ສາຫຂາຕາ ອຈ຺ຈຣາສຫສ຺ສປຣິຈາຣາ ຊຸຍຸາຄາຂິສຫິເຕຄ ຈິຍາເຄຄ ສຄ຺ຂິເຍຈ ຍຫຕິຍາ ເຂຈິຄ຺ຂິຍາ ຍຫເຕ຺ຕຄ ເຂຈາຕຸກາເຈຄ ຍຫາຂຄກາຍສ຺ສ ປສ຺ສຕ຺ຕເສ຺ສຈ ອາກຕ຺ວາ ຈິຍາຄເຕາ ຂຸຣຸຍຸາກກຈຕ຺ຕິ ຊຸປສຕ຺ກຍິຕ຺ວາ ອກິຈາເຂຕ຺ວາ ອຕ຺ຊລິ ປຕ຺ຄຍຸາອຕ຺ຖາສິ. ອຖ ຄໍ ກກຈາ ຕສ຺ສາ ປຣິສາຍ ກຍຸຜລໍ ປຈ຺ກ຺ລເຕາ ຈິກາເຈຕຸກາເຍາ –

໔໗.

"ສຸຈຕ຺ຕຈຊຄໍ ຄາຈໍ, ຄາຣິ ອາຣຸຍຸາຕິຕ຺ຖສິ;

ຂຸກາຫສິ ເປິກ຺ລຣລໍ, ປຕໍ ລິຕ຺ຕສິ ປິລິຄາ.

໔໘.

"ກຸຂີກາຣາ ຄິເຈສາ ເຕ, ຈິກຕ຺ຕາ ກາກເສາ ຍິຕາ;

ຊຕ຺ລ຺ລຍາຄາ ອາກຕ຺ຕິ, ສຍຕ຺ຕາ ຈຕຸເຣາ ຂິສາ.

៤៣។

“កេន តេតាទិសោ វណ្ណោ, កេន តេ ឥធ មិជ្ឈតិ;

ឧប្បជ្ជន្តិ ច តេ ភោគា, យេ កេចិ មនសោ បិយា។

៤៤។

“បុច្ឆាមិ តំ ទេវិ មហានុភាវេ, មនុស្សភូតា កិមកាសិ បុញ្ញំ,

កេនាសិ ឯវំ ជលិតានុភាវា, វណ្ណោ ច តេ សព្វទិសា បភាសតី”តិ។ –

ចតូហិ គាថាហិ បុច្ឆិ។

៤៥។

“សា ទេវតា អត្តមនា, មោគ្គល្លានេន បុច្ឆិតា;

បញ្ហាបុដ្ឋា វិយាកាសិ, យស្ស កម្មស្សិទំ ផល”ន្តិ។ –

សង្គីតិការា អាហំសុ។

៤៦។

“អហំ មនុស្សេសុ មនុស្សភូតា, បុរិមាយ ជាតិយា មនុស្សលោកេ;

ទិស្វាន ភិក្ខូ តសិតេ កិលន្តេ, ឧដ្ឋាយ បាតុំ ឧទកំ អទាសិំ។

៤៧។

“ເຍາ ເວ ກິລນ຺ຕານ ປິປາສິຕານໍ, ອຸຏ຺ຐາຍ ປາຕຸໍ ອຸທກໍ ທທາຕິ;

ສີເຕາທກາ ຕສ຺ສ ຠວນ຺ຕິ ນເຊ຺ຊາ, ປຫູຕມລ຺ຍາ ພຫຸປຸເຓ຺ຑຣີກາ.

໒໐.

“ຕໍ ອາປກາ ອນຸປຣິຍນ຺ຕິ ສພ຺ພທາ, ສີເຕາທກາ ວາລຸກສນ຺ຖຕາ ນທີ;

ອມ຺ພາ ຈ ສາລາ ຕິລກາ ຈ ຊມ຺ພຸເຍາ, ອຸທ຺ທາລກາ ປາຏລິເຍາ ຈ ຜຸລ຺ລາ.

໒໑.

“ຕໍຠູມິຠາເຄຫິ ອຸເປຕຣູປໍ, ວິມານເສຏ຺ຐໍ ຠຸສ ເສາຠມານໍ;

ຕສ຺ສີຘ ກມ຺ມສ຺ສ ອຍໍ ວິປາເກາ, ເອຕາທິສໍ ປຸຎ຺ຎກຕາ ລຠນ຺ຕິ.

໒໒.

“ກູຏາຄາຣາ ນິເວສາ ເຕ, ວິຠຕ຺ຕາ ຠາຄເສາ ມິຕາ;

ທທ຺ທລ຺ລມານາ ອາຠນ຺ຕິ, ສມນ຺ຕາ ຈຕຸເຣາ ທິສາ.

໒໓.

“ເຕນ ເມຕາທິເສາ ວເຓ຺ຓາ, ເຕນ ເມ ອິຘ ມິຊ຺ຌຕິ;

ອຸປ຺ປຊ຺ຊນ຺ຕິ ຈ ເມ ເຠາຄາ, ເຍ ເກຈິ ມນເສາ ປິຍາ.

᪘᪑᪨

“ᩋᨠ᩠ᨡᩣᨾᩥ ᨲᩮ ᨻᩩᨴ᩠ᨵ ᨾᩉᩣᨶᩩᨽᩣᩅ, ᨾᨶᩩᩔᨽᩪᨲᩣ ᨿᨾᨠᩣᩈᩥ ᨸᩩᨬ᩠ᨬᩴ;

ᨲᩮᨶᨾ᩠ᩉᩥ ᩑᩅᩴ ᨩᩃᩥᨲᩣᨶᩩᨽᩣᩅᩣ, ᩅᨱ᩠ᨱᩮᩣ ᨧ ᨾᩮ ᩈᨻ᩠ᨻᨴᩥᩈᩣ ᨸᨽᩣᩈᨲᩥ;

ᩑᨲᩔ ᨠᨾ᩠ᨾᩔ ᨹᩃᩴ ᨾᨾᩮᨴᩴ, ᩋᨲ᩠ᨳᩣᨿ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᩏᨴᨠᩴ ᩋᨸᩣᨿᩦ”ᨲᩥ᪨ –

ᩅᩥᩔᨩ᩠ᨩᨶᨣᩣᨳᩣᨿ᪨

᪗᪙᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩣᨸᩥ ᩈᩣ ᨴᩮᩅᨲᩣ ᨿᨴᩣ ᨽᨣᩅᩣ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᩥ, ᨲᨴᩣ ᨲᩴ ᨶᩣᩅᩴ ᩋᩣᩁᩩᨿ᩠ᩉᩣᨶ ᨮᩥᨲᩣ, ᨶ ᨸᩮᩣᨠ᩠ᨡᩁᨱᩥᩴ ᩒᨣᩣᩉᨲᩥ, ᨶᩣᨸᩥ ᨸᨴᩩᨾᩴ ᨨᩥᨶ᩠ᨴᨲᩥ, ᨠᨾ᩠ᨾᩣᨶᩩᨽᩣᩅᨧᩮᩣᨴᩥᨲᩣ ᨸᨶ ᩋᨽᩥᨱ᩠ᩉᩴ ᨩᩃᩅᩥᩉᩣᩁᨸᩈᩩᨲᩣ ᨲᨳᩣ ᨠᩁᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᨲᩴ ᨠᩥᩁᩥᨿᩣᩅᩥᨧ᩠ᨨᩮᨴᩴ ᨴᩔᨶᩅᩈᩮᨶᩮᩅᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᩋᨿᨬ᩠ᨧ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᨶ ᨠᩮᩅᩃᨾᩥᨵᩮᩅ, ᩋᨳ ᨡᩮᩣ ᩉᩮᨭ᩠ᨮᩥᨾᩮᩈᩩᨸᩥ ᩑᩅᨾᩮᩅ ᨴᨭ᩠ᨮᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨

᪘᪐᪨ ᨠᩪᨭᩣᨣᩣᩁᩣᨲᩥ ᩈᩩᩅᨱ᩠ᨱᨾᨿᨠᨱ᩠ᨱᩥᨠᩣᨻᨴ᩠ᨵᨣᩮᩉᩅᨶ᩠ᨲᩮᩣ᪨ ᨶᩥᩅᩮᩈᩣᨲᩥ ᨶᩥᩅᩮᩈᨶᩣᨶᩥ, ᨣᩮᩉᩣᨶᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨲᩮᨶᩣᩉ “ᩅᩥᨽᨲ᩠ᨲᩣ ᨽᩣᨣᩈᩮᩣ ᨾᩥᨲᩣ”ᨲᩥ᪨ ᨲᩣᨶᩥ ᩉᩥ ᨧᨲᩩᩈᩣᩃᨽᩪᨲᩣᨶᩥ ᩋᨬ᩠ᨬᨾᨬ᩠ᨬᩔ ᨸᨭᩥᨻᩥᨾ᩠ᨻᨽᩪᨲᩣᨶᩥ ᩅᩥᨿ ᨸᨭᩥᩅᩥᨽᨲ᩠ᨲᩁᩪᨸᩣᨶᩥ ᩈᨾᨸ᩠ᨸᨾᩣᨱᨲᩣᨿ ᨽᩣᨣᩈᩮᩣ ᨾᩥᨲᩣᨶᩥ ᩅᩥᨿ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨴᨴ᩠ᨴᩃ᩠ᩃᨾᩣᨶᩣᨲᩥ ᩋᨲᩥᩅᩥᨿ ᩅᩥᩁᩮᩣᨧᨾᩣᨶᩣ᪨ ᩋᩣᨽᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩈᨾᨶ᩠ᨲᨲᩮᩣ ᨧᨲᩪᩉᩥ ᨴᩥᩈᩣᨽᩣᨣᩮᩉᩥ ᩒᨽᩣᩈᩮᨶ᩠ᨲᩥ᪨

᪘᪑᪨ ᨾᨾᩣᨲᩥ ᩍᨴᩴ ᨸᨴᨴ᩠ᩅᨿᩣᨸᩮᨠ᩠ᨡᩴ, ᨾᨾ ᨠᨾ᩠ᨾᩔ ᨾᨾ ᩋᨲ᩠ᨳᩣᨿᩣᨲᩥ ᩋᨿᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᨿᩮᩣᨩᨶᩣ᪨ ᩏᨴᨠᩴ ᩋᨸᩣᨿᩦᨲᩥ ᨿᨴᩮᨲᩴ ᩏᨴᨠᨴᩣᨶᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ, ᩑᨲᩔ ᨸᩩᨬ᩠ᨬᨠᨾ᩠ᨾᩔ ᩍᨴᩴ ᨹᩃᩴ ᨿᩣᨿᩴ ᩅᩥᨾᩣᨶᩈᨾ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥ, ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨾᨾᨲ᩠ᨳᩣᨿ ᩈᨴᩮᩅᨠᩮ ᩃᩮᩣᨠᩮ ᩋᨣ᩠ᨣᨴᨠ᩠ᨡᩥᨱᩮᨿ᩠ᨿᩮᩣ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᨽᨣᩅᩣ ᨾᨿᩣ ᨴᩥᨶ᩠ᨶᩴ ᩏᨴᨠᩴ ᩋᨸᩣᨿᩦᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩈᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᨾᩮᩅ᪨

ᩑᩅᩴ ᨸᩈᨶ᩠ᨶᨾᩣᨶᩈᩣᨿ ᨴᩮᩅᨲᩣᨿ ᨽᨣᩅᩣ ᩈᩣᨾᩩᨠ᩠ᨠᩴᩈᩥᨠᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᨴᩮᩈᨶᩴ ᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩈᨧ᩠ᨧᩣᨶᩥ ᨸᨠᩣᩈᩮᩈᩥ᪨ ᩈᩣ ᨴᩮᩅᨲᩣ ᩈᨸᩁᩥᩅᩣᩁᩣ ᩈᩮᩣᨲᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥᨹᩃᩮ ᨸᨲᩥᨭ᩠ᨮᩉᩥ, ᩈᨾ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᨸᩁᩥᩈᩣᨿᨸᩥ ᨵᨾ᩠ᨾᨴᩮᩈᨶᩣ ᩈᩣᨲ᩠ᨳᩥᨠᩣ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ᪨

ᨲᨲᩥᨿᨶᩣᩅᩣᩅᩥᨾᩣᨶᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

᪙᪨ ᨴᩦᨸᩅᩥᨾᩣᨶᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

អភិក្កន្តេន វណ្ណេនាតិ ទីបវិមានំ។ តស្ស កា ឧប្បត្តិ? ភគវតិ សាវត្ថិយំ វិហរន្តេ ឧបោសថទិវសេ សម្ពហុលា ឧបាសកា ឧបោសថិកា ហុត្វា បុរេភត្តំ យថាវិភវំ ទានំ ទត្វា កាលស្សេវ ភុញ្ជិត្វា សុទ្ធវត្ថនិវត្ថា សុទ្ធុត្តរាសង្គា គន្ធមាលាទិហត្ថា បច្ឆាភត្តំ វិហារំ គន្ត្វា មនោភាវនីយេ ភិក្ខូ បយិរុបាសិត្វា សាយន្ហេ ធម្មំ សុណន្តិ។ វិហារេយេវ វសិតុកាមានំ តេសំ ធម្មំ សុណន្តានំយេវ សុរិយោ អត្ថង្គតោ, អន្ធការោ ជាតោ។ តត្ថេកា អញ្ញតរា ឥត្ថី “ឥទានិ ទីបាលោកំ កាតុំ យុត្ត”ន្តិ ចិន្តេត្វា អត្តនោ គេហតោ បទីបេយ្យំ អាហរាបេត្វា បទីបំ ឧជ្ជាលេត្វា ធម្មាសនស្ស បុរតោ ឋបេត្វា ធម្មំ សុណិ។ សា តេន បទីបទានេន អត្តមនា បីតិសោមនស្សជាតា ហុត្វា វន្ទិត្វា អត្តនោ គេហំ គតា។ សា អបរភាគេ កាលំ កត្វា តាវតិំសភវនេ ជោតិរសវិមានេ និព្វត្តិ។ សរីរសោភា បនស្សា អតិវិយ បភស្សរា អញ្ញេ ទេវេ អភិភវិត្វា ទស ទិសា ឱភាសយមានា តិដ្ឋតិ។ អថេកទិវសំ អាយស្មា មហាមោគ្គល្លានោ ទេវចារិកំ ចរន្តោតិ សព្ពំ ហេដ្ឋា អាគតនយេនេវ វេទិតព្ពំ។ ឥធ បន –

៤២។

“អភិក្កន្តេន វណ្ណេន, យា ត្វំ តិដ្ឋសិ ទេវតេ;

ឱភាសេន្តី ទិសា សព្ពា, ឱសធី វិយ តារកា។

៤៣។

“កេន តេតាទិសោ វណ្ណោ, កេន តេ ឥធ មិជ្ឈតិ;

ឧប្បជ្ជន្តិ ច តេ ភោគា, យេ កេចិ មនសោ បិយា។

៤៤។

“កេន ត្វំ វិមលោភាសា, អតិរោចសិ ទេវតា;

កេន តេ សព្ពគត្តេហិ, សព្ពា ឱភាសតេ ទិសា។

៤៥។

“បុច្ឆាមិ តំ ទេចិ មហាត្ភាទេច, មត្យុស្សក្ខតា កិមកាសិ បុញ្ញាំ;

ទេកភាសិ ឲុចំ ឌលិតាត្ភាចា, ចទេណ្ណា ច ទេត សព្ពាឌិសា បភាសតី”តិ៍ –

ចត្ទហិ កាឆាហិ បុច្ឆិ៍

លិដ៍

“សា ទេចតា អត្តមភា, ទេមាគ្គល្លាទេភ បុច្ឆិតា;

បញ៉្ហាបុដ្ឋា ចិឃាកាសិ, ឃស្ស កម្ពស្សិទំ ឋលំ”៍

ប័០៍

“អហំ មត្យុទេស្សុស្សុ មត្យុស្សក្ខតា, បុរិមាយ ឌាតិឃា មត្យុស្សទេលាទេក;

តមន្តការមិញ្ញាតិមិសិកាឃំ, បឌិបកាលមិញ្ញអងាសិ ឌិបំ៍

ប័ឲ៍

“ទេឃា អន្តការមិញ្ញាតិមិសិកាឃំ, បឌិបកាលមិញ្ញងាតិ ឌិបំ;

ស្ស្បុជ្ជតិ ទេឌាតិទេរសំ ចិមាភំ, បហ្ទតមល្ស្ស ឌាហុបុណ្ណ្ឌរិកំ៍

ប័៦៍

“ទេតភ ទេមតាឌិទេសា ចទេណ្ណា, ទេតភ ទេម ព្ពុឆ មិជ្ឈាតិ;

ស្ស្បុជ្ជត្តិ ច ទេម ទេភាកា, ទេឃ ទេកចិ មភទេសា មិឃា៍

៨២។

“តេនាហំ វិមលោភាសា, អតិរោចាមិ ទេវតា;

តេន មេ សព្ពគត្តេហិ, សព្ពា ឱភាសតេ ទិសា។

៨៥។

“អក្ខាមិ តេ ភិក្ខុ មហានុភាវ, មនុស្សភូតា យមកាសិ បុញ្ញំ;

តេនម្ហិ ឯវំ ជលិតានុភាវា, វណ្ណោ ច មេ សព្ពទិសា បភាសតី”តិ –

វិស្សជ្ជេសិ។

៧៥។ តត្ថ អភិក្កន្តេន វណ្ណេនាតិ ឯត្ថ អភិក្កន្ត-សទ្ទោ “អភិក្កន្តា, ភន្តេ, រត្តិ, និក្ខន្តោ បឋមោ យាមោ”តិអាទីសុ (អ។ និ។ ៨។២០; ឧទា។ ៤៥; ចូឡវ។ ៣៨៣) ខយេ អាគតោ។ “អយំ ឥមេសំ ចតុន្នំ បុគ្គលានំ អភិក្កន្តតរោ ច បណីតតរោ ចា”តិអាទីសុ (អ។ និ។ ៤។១០០) សុន្ទរេ។ “អភិក្កន្តំ, ភន្តេ, អភិក្កន្តំ, ភន្តេ”តិអាទីសុ (ទី។ និ។ ១។២៥០; បារា។ ១៥) អព្ភនុមោទនេ។ “អភិក្កន្តេន វណ្ណេន, សព្ពា ឱភាសយំ ទិសា”តិអាទីសុ (វិ។ វ។ ៨៥៧) អភិរូបេ។ ឥធាបិ អភិរូបេ ឯវ ទដ្ឋព្ពោ។ តស្មា អភិក្កន្តេនាតិ អតិកន្តេន អតិមនាបេន, អភិរូបេនាតិ អត្ថោ។ វណ្ណេនាតិ ឆវិវណ្ណេន។ ឱភាសេន្តី ទិសា សព្ពាតិ សព្ពាបិ ទស ទិសា ជោតេន្តី ឯកាលោកំ ករោន្តី។ កិំ វិយាតិ អាហ “ឱសធី វិយ តារកា”តិ។ ឧស្សន្នា បភា ឯតាយ ធីយតិ, ឱសធីនំ វា អនុពលប្បទាយិកាតិ កត្វា “ឱសធី”តិ លទ្ធនាមា តារកា យថា សមន្តតោ អាលោកំ ករោន្តី តិដ្ឋតិ, ឯវមេវ ត្វំ សព្ពា ទិសា ឱភាសយន្តី តិដ្ឋសីតិ។

៧៧។ សព្ពគត្តេហីតិ សព្ពេហិ សរីរាវយវេហិ, សកលេហិ អង្គបច្ចង្គេហិ ឱភាសតីតិ អធិប្បាយោ, ហេតុម្ហិ ចេតំ ករណវចនំ។ សព្ពា ឱភាសតេ ទិសាតិ សព្ពាបិ ទសទិសា វិជ្ជោតេតិ។ “ឱភាសរេ”តិបិ បឋន្តិ, តេសំ សព្ពា ទិសាតិ ពហុវចនមេវ ទដ្ឋព្ពំ។

៨៦។ បទីបកាលម្ហីតិ បទីបករណកាលេ, បទីបុជ្ជលនយោគ្គេ អន្ធការេតិ អត្ថោ។ តេនាហ “យោ អន្ធការម្ហិ តិមីសិកាយ”ន្តិ, ពហលេ មហន្ធការេតិ អត្ថោ។ ទទាតិ ទីបត្តិ បទីបំ ឧជ្ជាលេត្វា វា អនុជ្ជាលេត្វា វា បទីបទានំ ទទាតិ, បទីបោបករណានិ ទក្ខិណេយ្យេ ឧទ្ទិស្ស បរិច្ចជតិ។ ឧបបជ្ជតិ ជោតិរសំ វិមានន្តិ បទន្តិគ្គហណវសេន ជោតិរសំ វិមានំ ឧបគច្ឆតីតិ។ សេសំ វុត្តនយមេវ។

អថ យថាបុច្ឆិតេ អត្ថេ ទេវតាយ កថិតេ ថេរោ តមេវ កថំ អដ្ឋុប្បត្តិំ កត្វា ទានាទិកថាយ តស្សា កល្លចិត្តាទិភាវំ ញត្វា សច្ចានិ បកាសេសិ, សច្ចបរិយោសានេ សបរិវារា សា ទេវតា សោតាបត្តិផលេ បតិដ្ឋហិ។ ថេរោ តតោ អាគន្ត្វា តំ បវត្តិំ ភគវតោ អារោចេសិ, ភគវា តស្មិំ វត្ថុស្មិំ សម្បត្តបរិសាយ វិត្ថារេន ធម្មំ ទេសេសិ ។ សា ទេសនា មហាជនស្ស សាត្ថិកា ជាតា, មហាជនោ វិសេសតោ ទីបទានេ សក្កច្ចការី អហោសីតិ។

ទីបវិមានវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

១០។ តិលទក្ខិណវិមានវណ្ណនា

អភិក្កន្តេន វណ្ណេនាតិ តិលទក្ខិណវិមានំ។ តស្ស កា ឧប្បត្តិ? ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ។ តេន ច សមយេន រាជគហេ អញ្ញតរា ឥត្ថី គព្ភិនី តិលេ ធោវិត្វា អាតបេ សុក្ខាបេតិ តេលំ កាតុកាមា។ សា ច បរិក្ខីណាយុកា តំ ទិវសមេវ ចវនធម្មា, និរយសំវត្តនិកំ ចស្សា កម្មំ ឱកាសំ កត្វា ឋិតំ។ អថ តំ ភគវា បច្ចូសវេលាយំ លោកំ វោលោកេន្តោ ទិព្វចក្ខុនា ទិស្វា ចិន្តេសិ “អយំ ឥត្ថី អជ្ជ កាលំ កត្វា និរយេ និព្វត្តិស្សតិ, យំនូនាហំ តិលភិក្ខាបដិគ្គហណេន តំ សគ្គូបគំ ករេយ្យ”ន្តិ។ សោ សាវត្ថិតោ តង្ខណេនេវ រាជគហំ គន្ត្វា បុព្ពណ្ហសមយំ និវាសេត្វា បត្តចីវរមាទាយ រាជគហេ បិណ្ឌាយ ចរន្តោ អនុបុព្ពេន តស្សា គេហទ្វារំ បាបុណិ។ សា ឥត្ថី ភគវន្តំ បស្សិត្វា សញ្ជាតបីតិសោមនស្សា សហសា ឧដ្ឋហិត្វា កតញ្ជលី អញ្ញំ ទាតព្ពយុត្តកំ អបស្សន្តី ហត្ថបិដេ ធោវិត្វា តិលេ រាសឹ កត្វា ឧភោហិ ហត្ថេហិ បរិគ្គហេត្វា អញ្ជលិបុដំ តិលំ ភគវតោ បត្តេ អាកិរិត្វា ភគវន្តំ វន្ទិ។ តំ ភគវា អនុកម្បមានោ “សុខិនី ហោហី”តិ វត្វា បក្កាមិ។ សា តស្សា រត្តិយា បច្ឆិមយាមេ កាលំ កត្វា តាវតិំសភវនេ ទ្វាទសយោជនិកេ កនកវិមានេ សុត្តប្បពុទ្ធា វិយ និព្វត្តិ។

អថាយស្មា មហាមោគ្គល្លានោ ទេវចារិកំ ចរន្តោ តំ អច្ឆរាសហស្សបរិវុតំ មហតិយា ទេវិទ្ធិយា វិរោចមានមុបគន្ត្វា –

៨៣។

“អភិក្កន្តេន វណ្ណេន, យា ត្វំ តិដ្ឋសិ ទេវតេ;

ឱភាសេន្តី ទិសា សព្វា, ឱសធី វិយ តារកា។

៨៤។

“កេន តេតាទិសោ វណ្ណោ, កេន តេ ឥធ មិជ្ឈតិ;

ឧប្បជ្ជន្តិ ច តេ ភោគា, យេ កេចិ មនសោ បិយា។

៤៧។

“បុច្ឆាមិ តំ ទេវិ មហានុភាវេ,

មនុស្សភូតា កិមកាសិ បុញ្ញំ;

កេនាសិ ឯវំ ជលិតានុភាវា,

វណ្ណោ ច តេ សព្ពទិសា បភាសតី”តិ។ – បុច្ឆិ;

៤៨។

“សា ទេវតា អត្តមនា, មោគ្គល្លានេន បុច្ឆិតា;

បញ្ហាបុដ្ឋា វិយាកាសិ, យស្ស កម្មស្សិទំ ផលំ”។

៤៩។

“អហំ មនុស្សេសុ មនុស្សភូតា, បុរិមាយ ជាតិយា មនុស្សលោកេ។

៥០។

“អទ្ទសំ វិរតេ ភិក្ខូ, វិប្បសន្នមនាវិលេ;

អាសជ្ជ ទានំ អទាសិំ, អកាមា តិលទក្ខិណំ;

ទក្ខិណេយ្យស្ស ពុទ្ធស្ស, បសន្នា សេហិ បាណិភិ។

៤១។

“តេន មេតាទិសោ វណ្ណោ, តេន មេ ឥធ មិជ្ឈតិ;

ឧប្បជ្ជន្តិ ច មេ ភោគា, យេ កេចិ មនសោ បិយា។

៤២។

“អក្ខាមិ តេ ភិក្ខុ មហានុភាវ, មនុស្សភូតា យមកាសិ បុញ្ញំ;

តេនម្ហិ ឯវំ ជលិតានុភាវា, វណ្ណោ ច មេ សព្វទិសា បភាសតី”តិ –

សា វិស្សជ្ជេសិ។

៤០។ តត្ថ អាសជ្ជាតិ អយំ អាសជ្ជ-សទ្ទោ “អាសជ្ជ នំ តថាគត”ន្តិអាទីសុ (ចូឡវ។ ២៥០) ឃដ្ដេត្វា អាគតោ។ “អាសជ្ជ ទានំ ទេតី”តិអាទីសុ (ទី។ និ។ ២។២២៩; អ។ និ។ ៨។២១) សមាគមេ។ ឥធាបិ សមាគមេនេវ ទដ្ឋព្ពោ។ តស្មា អាសជ្ជាតិ សមាគន្ត្វា, សមវាយេន សម្បត្វាតិ អត្ថោ។ តេនាហ “អកាមា”តិ។ សា ហិ ទេយ្យធម្មំ បដិគ្គាហកបុគ្គលំ បុរិមសិទ្ធំ ទានសង្កប្បំ វិនា សហសា សម្បត្តេ ភគវតិ បវត្តិតំ តិលទានំ សន្ធាយាហ “អាសជ្ជ ទានំ អទាសិំ, អកាមា តិលទក្ខិណ”ន្តិ។ សេសំ វុត្តនយមេវ។

តិលទក្ខិណវិមានវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

១១។ បតិព្ពតាវិមានវណ្ណនា

កោញ្ចា មយូរា ទិវិយា ច ហំសាតិ បតិព្ពតាវិមានំ។ តស្ស កា ឧប្បត្តិ? ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ។ តត្ថ អញ្ញតរា ឥត្ថី បតិព្ពតា អហោសិ ភត្តុ អនុកូលវត្តិនី យា បទក្ខិណគ្គាហិនី, ន កុទ្ធាបិ បដិប្ផរតិ, អមុសវាទា សច្ចវាទិនី សទ្ធា

បសន្តា ឃឆាចិកចំ ជាតាតិ ច អជាសិ។ សា ពេតចិនេច ទេវពេត ឋុដ្ឋា កាលំ កត្វា តាចតិំសកចេត តិដ្ឋតិ។ អឆាឃម្ពា យហាទេយាក្កល្លាទេតា បុរិមតទេឃទេតច ទេចចាទិកំ ចទទេត្តា តំ ទេចឆឹតទំ យហតិំ សយ្យត្តិំ អត្ថុកចត្តិ ជិស្វា តស្សា សឹបយុបកទេតា។ សា អឆ្ឆទាសហស្សបរិច្ចតា សជ្ជីសកជការទាលង្ការបជិយល្លិតត្តកាចា ទេឆទស្ស បាទេជស្ម សិទសា ចត្តិត្វា ឲកយត្ត អជ្ជាសិ។ ទេឆទេវាបិ តាឃ កតបុញ្ញកម្មំ បុច្ឆទេត្តា –

៥១។

“ទេកាធ្ធា យឃ្វទា ជិចិឃា ច ហំសា, ចក្កស្សទា ទេកាកិលា សយ្យតត្តិ;

បុបព្យាកិកិណ្ណំ ទយ្ឫមិជំ ចិយាតំ, អទេតកចិត្តំ តទតាទិទេសចិតំ។

៥២។

“តត្ថច្ឆសិ ទេជចិ យហាត្ភុការទេច, ឰត្ថិ ចិក្យព្ពាត្តិ អទេតកទ្វបិ;

ឰយា ច ទេត អច្ឆទាទេឃា សយត្តទេតា, តច្ឆត្តិ កាឃត្តិ បទេយាជឃត្តិ ច។

៥៣។

“ទេជចិទ្ធិបត្តាសិ យហាត្ភុការទេច,

យត្ថស្សក្ខតា កិយកាសិ បុញ្ញំ;

ទេកតាសិ ឲចំ ឌលិតាត្ភុកាចា,

ចទណ្ណា ច ទេត សព្ពជិសា បការសតី”តិ។ – អាហ;

៥៤។

“ᩈᩣ ᨴᩮᩅᨲᩣ ᩋᨲ᩠ᨲᨾᨶᩣ, ᨾᩮᩣᨣ᩠ᨣᩃ᩠ᩃᩣᨶᩮᨶ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᩥᨲᩣ;

ᨸᨬ᩠ᩉᩴ ᨸᩩᨭ᩠ᨮᩣ ᩅᩥᨿᩣᨠᩣᩈᩥ, ᨿᩔ ᨠᨾ᩠ᨾᩔᩥᨴᩴ ᨹᩃᩴ”᪨

᪉᪇᪨

“ᩋᩉᩴ ᨾᨶᩩᩔᩮᩈᩩ ᨾᨶᩩᩔᨽᩪᨲᩣ, ᨸᨲᩥᨻ᩠ᨻᨲᩣᨶᨬ᩠ᨬᨾᨶᩣ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥᩴ;

ᨾᩣᨲᩣᩅ ᨸᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᨶᩩᩁᨠ᩠ᨡᨾᩣᨶᩣ, ᨠᩩᨴ᩠ᨵᩣᨸᩥᩉᩴ ᨶᨸ᩠ᨹᩁᩩᩈᩴ ᩋᩅᩮᩣᨧᩴ᪨

᪉᪈᪨

“ᩈᨧ᩠ᨧᩮ ᨮᩥᨲᩣ ᨾᩮᩣᩈᩅᨩ᩠ᨩᩴ ᨸᩉᩣᨿ, ᨴᩣᨶᩮ ᩁᨲᩣ ᩈᨦ᩠ᨣᩉᩥᨲᨲ᩠ᨲᨽᩣᩅᩣ;

ᩋᨶ᩠ᨶᨬ᩠ᨧ ᨸᩣᨶᨬ᩠ᨧ ᨸᩈᨶ᩠ᨶᨧᩥᨲ᩠ᨲᩣ, ᩈᨠ᩠ᨠᨧ᩠ᨧ ᨴᩣᨶᩴ ᩅᩥᨸᩩᩃᩴ ᩋᨴᩣᩈᩥᩴ᪨

᪉᪉᪨

“ᨲᩮᨶ ᨾᩮᨲᩣᨴᩥᩈᩮᩣ ᩅᨱ᩠ᨱᩮᩣ, ᨲᩮᨶ ᨾᩮ ᩍᨵ ᨾᩥᨩ᩠ᨫᨲᩥ;

ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩥ ᨧ ᨾᩮ ᨽᩮᩣᨣᩣ, ᨿᩮ ᨠᩮᨧᩥ ᨾᨶᩈᩮᩣ ᨸᩥᨿᩣ᪨

᪁᪀᪀᪨

“ᩋᨠ᩠ᨡᩣᨾᩥ ᨲᩮ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᨾᩉᩣᨶᩩᨽᩣᩅ, ᨾᨶᩩᩔᨽᩪᨲᩣ ᨿᨾᨠᩣᩈᩥ ᨸᩩᨬ᩠ᨬᩴ;

ᨲᩮᨶᨾ᩠ᩉᩥ ᩑᩅᩴ ᨩᩃᩥᨲᩣᨶᩩᨽᩣᩅᩣ, ᩅᨱ᩠ᨱᩮᩣ ᨧ ᨾᩮ ᩈᨻ᩠ᨻᨴᩥᩈᩣ ᨸᨽᩣᩈᨲᩦ”ᨲᩥ᪨ –

ᩈᩣ ᨴᩮᩅᨲᩣ ᩅᩥᩔᨩ᩠ᨩᩮᩈᩥ᪨

៥២. តត្ថ កោញ្ចាតិ កោញ្ចសកុណា, យេ “សារសា”តិបិ វុច្ចន្តិ។ មយូរាតិ មោរា។ ទិវិយាតិ ទិព្ពានុភាវា។ ឯតព្យាបកំ “ទិវិយា កោញ្ចា, ទិវិយា មយូរា”តិអាទិនា ចតូហិបិ បទេហិ យោជេតព្ពំ។ ហំសាតិ សុវណ្ណហំសាទិហំសា។ វគ្គុស្សរាតិ មធុរស្សរា។ កោកិលាតិ កាឡកោកិលា ចេវ ផុស្សកោកិលា ច។ សម្បតន្តីតិ ទេវតាយ អភិរមណត្ថំ កីឡអត្ថា លឡអត្ថា សមន្តតោ បតន្តិ វិចរន្តិ។ កោញ្ចាទិរូបេន ហិ ទេវតាយ រតិជននត្ថំ បរិចារកា ទេវតា កីឡអត្ថា លឡអត្ថា “កោញ្ចា”តិអាទិនា វុត្តា។ បុប្ផាភិកិណ្ណន្តិ គន្ថិតាគន្ថិតេហិ នានាវិធរតនកុសុមេហិ ឱកិណ្ណំ។ រម្មន្តិ រមណីយំ, មនោរមន្តិ អត្ថោ។ អនេកចិត្តន្តិ អនេកេហិ ឧយ្យានកប្បរុក្ខបោក្ខរណិអាទីហិ វិមានេសុ ច អនេកេហិ ភិត្តិវិសេសាទីហិ ចិត្តំ។ នរនារិសេវិតន្តិ បរិចារកេហិ ទេវបុត្តេហិ ទេវធីតាហិ ច ឧបសេវិតំ។

៥៣. ឥទ្ធី វិកុព្ពន្តិ អនេករូបាតិ នានារូបានំ វិទំសនេន អនេករូបា កម្មានុភាវសិទ្ធា ឥទ្ធី វិកុព្ពន្តី វិកុព្ពនិទ្ធិយោ វលញ្ជេន្តី អច្ឆសីតិ យោជនា។

៥៤. អនញ្ញមនាតិ បតិព្ពតា, បតិនោ អញ្ញស្មិំ មនោ ឯតិស្សាតិ អញ្ញមនា, ន អញ្ញមនាតិ អនញ្ញមនា, មយ្ហសាមិកតោ អញ្ញស្មិំ បុរិសេ បិបកំ ចិត្តំ ន ឧប្បាទេសិន្តិ អត្ថោ។ មាតាវ បុត្តំ អនុរក្ខមានាតិ យថា មាតា បុត្តំ, ឯវំ មយ្ហសាមិកំ, សព្ពទាបិ ហិតេសិតាយ អហិតាបនយនកាមតាយ ច អនុរក្ខមានា។ កុទ្ធាបិហំ នប្ផរុសំ អវោចន្តិ បរេន កតំ អបរាធំ បដិច្ច កុទ្ធាបិ សមានា អហំ ផរុសវចនំ ន កថេសិំ, អញ្ញទត្ថុ បិយវចនមេវ អភាសិន្តិ អធិប្បាយោ។

៥៥. សច្ចេ ឋិតាតិ សច្ចេ បតិដ្ឋិតា។ យស្មា មុសាវាទា វេរមណិយា សច្ចេ បតិដ្ឋិតា នាម ហោតិ, ន កេវលំ សច្ចវចនមត្តេនាតិ អាហ – មោសវជ្ជំ បហាយាតិ មុសាវាទំ បហាយ។ ទានេ រតាតិ ទានេ អភិរតា, យុត្តប្បយុត្តាតិ អត្ថោ។ សង្គហិតត្តភាវាតិ សង្គហវត្ថូហិ អត្តានំ វិយ សការេនេវ បរេសំ សង្គណ្ហនសីលា អន្នំ បានំ កម្មផលសទ្ធាយ បសន្នចិត្តា សក្កច្ចំ ទិន្នកាលេ អទាសិំ, អញ្ញទត្ថុ វត្តាទិទានំ វិបុលំ ឧឡារំ អទាសិន្តិ យោជនា។ សេសំ វុត្តនយមេវ។

បតិព្ពតាវិមានវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

១២. ទុតិយបតិព្ពតាវិមានវណ្ណនា

វេឡុរិយថម្ភន្តិ ទុតិយបតិព្ពតាវិមានំ។ តស្ស កា ឧប្បត្តិ? សាវត្ថិយំ កិរ អញ្ញតរា ឧបាសិកា បតិព្ពតា ហុត្វា សទ្ធា បសន្នា បញ្ច សីលានិ សុវិសុទ្ធានិ កត្វា រក្ខិ, យថាវិភវញ្ច ទានានិ អទាសិ, សា កាលំ កត្វា តាវតិំសភវនេ ឧប្បជ្ជិ។ សេសំ ហេដ្ឋា វុត្តនយមេវ។

១០៧៍

“វេឡុរិយថម្ភំ រុចិរំ បភស្សរំ, វិមានមារុយ្ហអនេកចិត្តំ;

តត្ថច្ឆសិ ទេវិ មហានុភាវេ, ឧច្ចាវចា ឥទ្ធិ វិកុព្ពមានា;

ទិព្វា ច តេ អច្ឆរាយោ សមន្តតោ, នច្ចន្តិ គាយន្តិ បមោទយន្តិ ច៍

១០៨៍

“ទេវិទ្ធិបត្តាសិ មហានុភាវេ,

មនុស្សភូតា កិមកាសិ បុញ្ញំ;

កេនាសិ ឯវំ ជលិតានុភាវា,

វណ្ណោ ច តេ សព្ពទិសា បភាសតី”តិ៍ – បុច្ឆិ;

១០៩៍

“សា ទេវតា អត្តមនា, មោគ្គល្លានេន បុច្ឆិតា;

បញ្ហំបុដ្ឋា វិយាកាសិ, យស្ស កម្មស្សិទំ ផលំ”៍

១១០៍

“អហំ មនុស្សេសុ មនុស្សភូតា, ឧបាសិកា ចក្ខុមតោ អហោសិំ;

បាណាតិបាតា វិរតា អហោសិំ, លោកេ អទិន្នំ បរិវជ្ជយិស្សំ៍

១០៦៍

“អយញ្ចបិ ខោ ច មុសា អការហិ, សខេត សាមិតា អខេហាសិំ ឥដ្ឋា;

អត្ថញ្ញា បិតញ្ញា បសត្ថចិត្តា, សក្កច្ច ដាតំ ចិបុលំ អដាសិំ៍

១០៩៍

“ខេតត ខេមតាគិខេសា ចខេណ្ហា, ខេតត ខេម ទ្ពាឆ មិឌ្ឍាតិ;

ងុប្បញ្ចត្តិ ច ខេម ខេកាកា, ខេឃ ខេពធិ មតខេសា បិឃា៍

១០ល៍

“អក្លាមិ ខេត កិក្លុ មហាត្រកាច,

មត្រុស្សក្នតា ឃមកាសិ បុព្ពា;

ខេតតមិគ្គុចំ ឌលិតាត្រកាចា,

ចខេណ្ហា ច ខេម សព្ពាគិសា បការសតី”តិ៍ – ចិស្សខេញ្ចសិ;

១០១៍ តត្ថ ខេចញ្ញុទិឃចមុត្តិ ខេចញ្ញុទិឃមលិមឃចមុំ៍ ទុចិទត្តិ ខេមលិឃំ៍ បកស្សុទត្តិ អតិចិឃ កាសុទំ៍ ងុត្ថាចចាតិ ងុត្ថា ច អចចា ច, ចិចិឆាតិ អខេត្ថា៍

១០៣-៦៍ងុបិសិកាតិ សទណកាមខេតត ងុបិសិកាលក្លខេណ ជិតា៍ ទុត្តតិៗ–

“ឃខេតា ខេតា, មហាតាម, អទិឃសាចខេកា ញុទ្ធិ សទណំ កខេតា ខេហាតិ, ធម្មំ សទណំ កខេតា ខេហាតិ, សង្ឃំ សទណំ កខេតា ខេហាតិ, ឲុត្តាចតា

ណោ, បហានាយ, អរិយសាវកោ ឧបាសកោ ហោតី”តិ (សំ. និ. ៥.១០១១)។

ចក្ខុមតោតិ បញ្ចហិ ចក្ខូហិ ចក្ខុមតោ ពុទ្ធស្ស ភគវតោ។ ឯវំ ឧបាសិកាភាវកិត្តនេន អាសយសុទ្ធិំ ទស្សេត្វា បយោគសុទ្ធិំ ទស្សេតុំ “បាណាតិបាតា វិរតា”តិអាទិ វុត្តំ។ តត្ថ សកេន សាមិនា អហោសិំ តុដ្ឋាតិ មិច្ឆាចារាវេរមណិមាហ។ សេសំ ហេដ្ឋា វុត្តនយមេវ។

ទុតិយបតិព្ពតាវិមានវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

១៧. បឋមសុណិសាវិមានវណ្ណនា

អភិក្កន្តេន វណ្ណេនាតិ សុណិសាវិមានំ។ តស្ស កា ឧប្បត្តិ? សាវត្ថិយំ អញ្ញតរស្មិំ គេហេ ឯកា កុលសុណ្ហា គេហំ បិណ្ឌាយ បវិដ្ឋំ ខីណាសវត្ថេរំ ទិស្វា សញ្ជាតបីតិសោមនស្សា “អយំ មយ្ហំ បុញ្ញក្ខេត្តំ ឧបដ្ឋិត”ន្តិ អត្តនា លទ្ធំ បូវភាគំ អាទាយ អាទរេន ថេរស្ស ឧបនេសិ, ថេរោ តំ បដិគ្គហេត្វា អនុមោទនំ កត្វា គតោ។ សា អបរភាគេ កាលំ កត្វា តាវតិំសភវនេ ឧប្បជ្ជិ។ សេសំ សព្ពំ ហេដ្ឋា វុត្តនយមេវ។ តេន វុត្តំ –

១០៧.

“អភិក្កន្តេន វណ្ណេន, យា ត្វំ តិដ្ឋសិ ទេវតេ;

ឱភាសេន្តី ទិសា សព្ពា, ឱសធី វិយ តារកា។

១០៨.

“កេន តេតាទិសោ វណ្ណោ, កេន តេ ឥធ មិជ្ឈតិ;

ឧប្បជ្ជន្តិ ច តេ ភោគា, យេ កេចិ មនសោ បិយា។

១១០.

“បុច្ឆាមិ តំ ទេវិ មហានុភាវេ, មនុស្សភូតា កិមកាសិ បុញ្ញំ;

កេនាសិ ឯវំ ជលិតានុភាវា, វណ្ណោ ច តេ សព្វទិសា បភាសតី”តិ។

១១៧

“សា ទេវតា អត្តមនា, មោគ្គល្លានេន បុច្ឆិតា;

បញ្ហំ បុដ្ឋា វិយាកាសិ, យស្ស កម្មស្សិទំ ផលំ”។

១១៨

“អហំ មនុស្សេសុ មនុស្សភូតា, សុណិសា អហោសិំ សសុរស្ស គេហេ។

១១៩

“អទ្ទសំ វិរជំ ភិក្ខុំ, វិប្បសន្នមនាវិលំ;

តស្សា អទាសហំ បូវំ, បសន្នា សេហិ បាណិភិ;

ភាគឌ្ឍភាគំ ទត្វាន, មោទាមិ នន្ទនេ វនេ។

១២០

“តេន មេតាទិសោ វណ្ណោ, តេន មេ ឥធ មិជ្ឈតិ;

ឧប្បជ្ជន្តិ ច មេ ភោគា, យេ កេចិ មនសោ បិយា។

១២១

“អក្លាបិ ពេ កិក្លុ យហាត្មកាច, យត្យុរ្យក្មូតា ឃយកាសិ បុន្ត្ញា;

ពេតយិប្លេច់ ឌលិតាត្មកាចា, ចណ្ណោ ច យេ សន្ត្ញាឌិសា បការសតី”តិ៍

១១៦៍ តត្ថ ស្ទុលិសាតិ បុត្តស្ស កទិឃា៍ ខ្លត្តិឃា ហិ សាយិកស្ស បិតា “សស្ទុទោ”តិ ចុច្ចតិ, តស្ស ច សា “ស្ទុលិសា”តិ៍ តំ សន្ធាយ “ស្ទុលិសា អហោសិំ សស្ទុរស្ស គេហ”តិ៍

១១៧៍ កាកច្ឆកាកត្ថិ អត្តតា លច្ឆបដិចិសទោតា ក្លបច្ឆកាក៌៍ យេបាឝាបិ តក្ខេត ចតេតិ ឆេទេត តក្ខតចតេ ចិក្ខេតាឃ អាហ៍ ទេសំ ចុត្តតឃយេច៍

ស្ទុលិសាចិយាតចណ្ណូតា តិក្ខិតា៍

១៣៍ ក្យតិឃស្ទុលិសាចិយាតចណ្ណូតា

អកិក្កត្ថេតចណ្ណូតាតិ ក្យតិឃស្ទុលិសាចិយាត៌៍ ឲត្ថ បត អបុន្ត្ញា តត្ថិ, អក្ខេបត្តិឃំ ក្យុប្ចាសឝាតយេច ចិសេសា៍ ពេត ចុត្ត –

១១៩៍

“អកិក្កត្ថេត ចណ្ណូត, ឃា ត្វំ តិក្ខេសិ ឆេចពេ;

ឱ្ឃកាសេត្តិ ឌិសា សន្ត្ញា, ឱ្ឃសឝី ចិឃ តារកា៍

១២០៍

“ពេត ពេតាឌិសោ ចណ្ណា, ពេត ពេ ឱ្ឃឆ បិជ្ជូតិ;

ក្លបជ្ជត្តិ ច ពេ ភោកា, យេ ពេចិ មតសោ បិឃា៍

១២១៍

“បុច្ឆាមិ តំ ទេវិ មហានុភាវេ, មនុស្សភូតា កិមកាសិ បុញ្ញំ;

កេនាសិ ឯវំ ជលិតានុភាវា, វណ្ណោ ច តេ សព្ពទិសា បភាសតី”តិ។

១១៩។

“សា ទេវតា អត្តមនា, មោគ្គល្លានេន បុច្ឆិតា;

បញ្ហំ បុដ្ឋា វិយាកាសិ, យស្ស កម្មស្សិទំ ផលំ”។

១២០។

“អហំ មនុស្សេសុ មនុស្សភូតា, សុណិសា អហោសិំ សសុរស្ស គេហេ។

១២១។

“អទ្ទសំ វិរជំ ភិក្ខុំ, វិប្បសន្នមនាវិលំ;

តស្ស អទាសហំ ភាគំ, បសន្នា សេហិ បាណិភិ;

កុម្មាសបិណ្ឌំ ទត្វាន, មោទាមិ នន្ទនេ វនេ។

១២២។

“តេន មេតាទិសោ វណ្ណោ, តេន មេ ឥធ មិជ្ឈតិ;

ឧប្បជ្ជន្តិ ច មេ ភោគា, យេ កេចិ មនសោ បិយា។

“អក្ខាមិ តេ ភិក្ខុ មហានុភាវ, មនុស្សភូតា យមកាសិ បុញ្ញំ;

តេនម្ហិ ឯវំ ជលិតានុភាវា, វណ្ណោ ច មេ សព្ពទិសា បភាសតី”តិ។

១១៧។ តត្ថ ភាគន្តិ កុម្មាសកោដ្ឋាសំ។ តេនាហ “កុម្មាសបិណ្ឌំ ទត្វាន”តិ។ កុម្មាសោតិ ច យវកុម្មាសោ វុត្តោ។ សេសំ វុត្តនយមេវ។

ទុតិយសុណិសាវិមានវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

១៥។ ឧត្តរាវិមានវណ្ណនា

អភិក្កន្តេន វណ្ណេនាតិ ឧត្តរាវិមានំ។ តស្ស កា ឧប្បត្តិ? ភគវា រាជគហេ វិហរតិ វេឡុវនេ កលន្ទកនិវាបេ។ តេន ច សមយេន បុណ្ណោ នាម ទុគ្គតបុរិសោ រាជគហសេដ្ឋិំ ឧបនិស្សាយ ជីវតិ, តស្ស ភរិយា ឧត្តរា, ឧត្តរា ច នាម ធីតាតិ ទ្វេ ឯវ គេហមានុសកា។ អថេកទិវសំ រាជគហេ “មហាឆណោ សត្តាហំ នក្ខត្តំ កីឡិតព្ព”ន្តិ ឃោសនំ ករិំសុ។ តំ សុត្វា សេដ្ឋិ បាតោវ អាគតំ បុណ្ណំ “តាត, អម្ហាកំ បរិជនោ នក្ខត្តំ កីឡិតុកាមោ, ត្វំ កិំ នក្ខត្តំ កីឡិស្សសិ, ឧទាហុ ភតិំ ករិស្សសី”តិ អាហ។ “សាមិ, នក្ខត្តំ នាម សធនានំ ហោតិ, មម បន គេហេ ស្វាតនាយ យាគុតណ្ឌុលម្បិ នត្ថិ, កិំ មេ នក្ខត្តេន? គោណេ លភន្តោ កសិតុំ គមិស្សាមី”តិ។ “តេន ហិ គោណេ គណ្ហាហី”តិ។ សោ ពលវគោណេ ច នង្គលញ្ច គហេត្វា “ភទ្ទេ, នាគរា នក្ខត្តំ កីឡន្តិ, អហំ ទលិទ្ទតាយ ភតិំ កាតុំ គមិស្សាមិ, មយ្ហម្បិ តាវ អជ្ជ ទិគុណំ និវាបំ បចិត្វា ភត្តំ អាហរេយ្យាសី”តិ ភរិយំ វត្វា ខេត្តំ អគមាសិ។

សារិបុត្តត្ថេរោបិ សត្តាហំ និរោធសមាបន្នោ តតោ វុដ្ឋាយ “កស្ស នុ ខោ អជ្ជ មយា សង្គហំ កាតុំ វដ្ដតី”តិ ឧបធារេន្តោ បុណ្ណំ អត្តនោ ញាណជាលស្ស អន្តោ បវិដ្ឋំ ទិស្វា “សទ្ធោ នុ ខោ ឯស, សក្ខិស្សតិ វា មេ សង្គហំ កាតុ”ន្តិ ឧបធារេន្តោ តស្ស សទ្ធភាវញ្ច សង្គហំ កាតុំ សមត្ថភាវញ្ច តប្បច្ចយា ច តស្ស មហាសម្បត្តិបដិលាភំ ញត្វា បត្តចីវរំ អាទាយ តស្ស កសនដ្ឋានំ គន្ត្វា អាវាដតីរេ ឯកំ គុម្ពំ ឧបធារេន្តោ អដ្ឋាសិ។ បុណ្ណោ ថេរំ ទិស្វាវ កសិំ ឋបេត្វា បញ្ចបតិដ្ឋិតេន ថេរំ វន្ទិត្វា “ទន្តកដ្ឋេន អត្ថោ ភវិស្សតី”តិ ទន្តកដ្ឋំ កប្បិយំ កត្វា អទាសិ។ អថស្ស ថេរោ បត្តញ្ច បរិស្សាវនញ្ច នីហរិត្វា អទាសិ។ សោ “បានីយេន អត្ថោ ភវិស្សតី”តិ តំ អាទាយ បានីយំ បរិស្សាវេត្វា អទាសិ។

ថេរោ ចិន្តេសិ “អយំ បរេសំ បច្ឆិមគេហេ វសតិ, សចស្ស គេហទ្វារំ គមិស្សាមិ, ឥមស្ស ភរិយា មំ ទដ្ឋុំ ន លភិស្សតិ, យាវស្ស ភរិយា ភត្តំ អាទាយ មគ្គំ បដិបជ្ជតិ, តាវ ឥធេវ ភវិស្សាមី”តិ។ សោ តត្ថេវ ថោកំ វីតិនាមេត្វា តស្សា មគ្គារុឡ្ហភាវំ ញត្វា

អន្តោនគរាភិមុខោ បាយាសិ។ សា អន្តរាមគ្គេ ថេរំ ទិស្វា ចិន្តេសិ “អប្បេកទាហំ ទេយ្យធម្មេ សតិ អយ្យេ ន បស្សាមិ, អប្បេកទា មេ អយ្យេ បស្សន្តិយា ទេយ្យធម្មោ ន ហោតិ, អជ្ជ បន មេ អយ្យោ ច ទិដ្ឋោ, ទេយ្យធម្មោ ចាយំ អត្ថិ, ករិស្សតិ នុ ខោ មេ សង្គហ”ន្តិ។ សា ភត្តភាជនំ ឱតារេត្វា ថេរំ បញ្ចបតិដ្ឋិតេន វន្ទិត្វា “ភន្តេ, លូខំ វា បណីតំ វាតិ អចិន្តេត្វា ទាសស្ស មេ សង្គហំ ករោថា”តិ អាហ។ អថ ថេរោ បត្តំ ឧបនាមេត្វា តាយ ឯកេន ហត្ថេន ភាជនំ ធារេត្វា ឯកេន ហត្ថេន តតោ ភត្តំ ទេមានាយ ឧបឌ្ឍភត្តេ ទិន្នេ “អល”ន្តិ ហត្ថេន បត្តំ បិទហិ។ សា “ភន្តេ, ឯកោវ បដិវីសោ, ន សក្កា ទ្វិធា កាតុំ, តុម្ហាកំ ទាសស្ស ឥធលោកសង្គហំ អកត្វា បរលោកសង្គហំ ករោថ, និរវសេសមេវ ទាតុកាមាម្ហី”តិ វត្វា សព្ពមេវ ថេរស្ស បត្តេ បតិដ្ឋាបេត្វា “តុម្ហេហិ ទិដ្ឋធម្មស្ស ភាគិនី អស្ស”ន្តិ បត្ថនំ អកាសិ។ ថេរោ “ឯវំ ហោតូ”តិ វត្វា ឋិតកោវ អនុមោទនំ កត្វា ឯកស្មិំ ឧទកផាសុកដ្ឋានេ និសីទិត្វា ភត្តកិច្ចំ អកាសិ។ សាបិ បដិនិវត្តិត្វា តណ្ឌុលេ បរិយេសិត្វា ភត្តំ បចិ។

បុណ្ណោបិ អឌ្ឍករីសមត្តំ ឋានំ កសិត្វា ជិឃច្ឆំ សហិតុំ អសក្កោន្តោ គោណេ វិស្សជ្ជេត្វា ឯកំ រុក្ខច្ឆាយំ បវិសិត្វា មគ្គំ ឱលោកេន្តោ និសីទិ។ អថស្ស ភរិយា ភត្តមាទាយ គច្ឆមានា តំ ទិស្វាវ “ឯស ជិឃច្ឆាបីឡិតោ មំ ឱលោកេន្តោ និសិន្នោ, សចេ មំ ‘អតិវិយ ចិរាយី’តិ តជ្ជេត្វា បតោទលដ្ឋិយា បហរិស្សតិ, មយា កតកម្មំ និរត្ថកំ ភវិស្សតិ, បដិកច្ចេវស្ស អារោចេស្សាមី”តិ ចិន្តេត្វា ឯវមាហ “សាមិ, អជ្ជេកទិវសំ ចិត្តំ បសាទេហិ, មា មយា កតកម្មំ និរត្ថកំ ករិ, អហំ បាតោវ តេ ភត្តំ អាហរន្តី អន្តរាមគ្គេ ធម្មសេនាបតិំ ទិស្វា តវ ភត្តំ តស្ស ទត្វា បុន គេហំ គន្ត្វា ភត្តំ បចិត្វា អាគតា, បសាទេហិ, សាមិ, ចិត្ត”ន្តិ។ សោ “កិំ វទេសិ, ភទ្ទេ”តិ បុច្ឆិត្វា បុន តមត្ថំ សុត្វា “ភទ្ទេ, សាធុ វត តេ កតំ មម ភត្តំ អយ្យស្ស ទេមានាយ, មយាបិស្ស អជ្ជ បាតោវ ទន្តកដ្ឋញ្ច មុខោទកញ្ច ទិន្ន”ន្តិ បសន្នមានសោ តំ វចនំ អភិនន្ទិត្វា ឧស្សូរេ លទ្ធភត្តតាយ កិលន្តកាយោ តស្សា អង្កេ សីសំ កត្វា និទ្ទំ ឱក្កមិ។

អថស្ស បាតោវ កសិតដ្ឋានំ បំសុចុណ្ណំ ឧបាទាយ សព្ពំ រត្តសុវណ្ណំ ហុត្វា កណិការបុប្ផរាសិ វិយ សោភមានំ អដ្ឋាសិ។ សោ បពុទ្ធោ ឱលោកេត្វា ភរិយំ អាហ “ភទ្ទេ, ឯតំ មយា កសិតដ្ឋានំ សព្ពំ មម សុវណ្ណំ ហុត្វា បញ្ញាយតិ, កិំ នុ ខោ មេ អតិឧស្សូរេ លទ្ធភត្តតាយ អក្ខីនិ ភមន្តី”តិ។ “សាមិ, មយ្ហម្បិ ឯវមេវ បញ្ញាយតី”តិ។ សោ ឧដ្ឋាយ តត្ថ គន្ត្វា ឯកំ បិណ្ឌំ គហេត្វា នង្គលសីសេ បហរិត្វា សុវណ្ណភាវំ ញត្វា “អហោ អយ្យស្ស ធម្មសេនាបតិស្ស ទិន្នទានេន អជ្ជេវ វិបាកោ ទស្សិតោ, ន ខោ បន សក្កា ឯត្តកំ ធនំ បដិច្ឆាទេត្វា បរិភុញ្ជិតុ”ន្តិ ភរិយាយ អាភតំ ភត្តបាតិំ សុវណ្ណស្ស បូរេត្វា រាជកុលំ គន្ត្វា រញ្ញា កតោកាសោ បវិសិត្វា រាជានំ អភិវាទេត្វា “កិំ តាតា”តិ វុត្តេ “ទេវ, អជ្ជ មយា កសិតដ្ឋានំ សព្ពំ សុវណ្ណរាសិមេវ ហុត្វា ឋិតំ, សុវណ្ណំ អាហរាបេតុំ វដ្ដតី”តិ អាហ។ “កោសិ ត្វ”ន្តិ? “បុណ្ណោ នាមាហ”ន្តិ។ “កិំ បន តេ អជ្ជ កត”ន្តិ? “ធម្មសេនាបតិស្ស មេ បាតោវ ទន្តកដ្ឋញ្ច មុខោទកញ្ច ទិន្នំ, ភរិយាយបិ មេ មយ្ហំអាហដភត្តំ តស្សេវ ទិន្ន”ន្តិ។

តំ សុត្វា រាជា “អជ្ជេវ កិរ ភោ ធម្មសេនាបតិស្ស ទិន្នទានេន វិបាកោ ទស្សិតោ”តិ វត្វា “តាត, កិំ ករោមី”តិ បុច្ឆិ។ “ពហូនិ សកដសហស្សានិ បហិណិត្វា សុវណ្ណំ អាហរាបេថា”តិ។ រាជា សកដានិ បហិណិ។ រាជបុរិសេសុ “រញ្ញោ សន្តក”ន្តិ គណ្ហន្តេសុ គហិតំ គហិតំ មត្តិកាវ ហោតិ។ តេ គន្ត្វា រញ្ញោ អារោចិតេ “តាតា, តុម្ហេហិ កិន្តិ វត្វា គហិត”ន្តិ បុដ្ឋា “តុម្ហាកំ សន្តក”ន្តិ អាហំសុ។ “តេន ហិ,

តាតា, បុន គច្ឆថ, “បុណ្ណស្ស សន្តក”ន្តិ វត្វា គណ្ហថាតិ។ តេ តថា ករិំសុ, គហិតំ គហិតំ សុវណ្ណមេវ អហោសិ។ តំ សព្ពំ អាហរិត្វា រាជង្គណេ រាសិំ អកំសុ, អសីតិហត្ថុព្ពេធោ រាសិ អហោសិ។ រាជា នាគរេ សន្និបាតាបេត្វា អាហ “ឥមស្មិំ នគរេ អត្ថិ កស្សចិ ឯត្តកំ សុវណ្ណ”ន្តិ? “នត្ថិ, ទេវា”តិ។ “កិំ បនស្ស ទាតុំ វដ្ដតី”តិ? “សេដ្ឋិច្ឆត្តំ, ទេវា”តិ។ រាជា “ពហុធនសេដ្ឋិ នាម ហោតូ”តិ មហន្តេន ភោគេន សទ្ធិំ តស្ស សេដ្ឋិច្ឆត្តំ អទាសិ។

អថ នំ សោ អាហ “មយំ, ទេវ, ឯត្តកំ កាលំ បរកុលេ វសិម្ហា, វសនដ្ឋានំ នោ ទេថា”តិ។ “តេន ហិ បស្ស, ឯស គុម្ពោ បញ្ញាយតិ, ឯតំ ហរាបេត្វា គេហំ ការេហី”តិ បុរាណសេដ្ឋិស្ស គេហដ្ឋានំ អាចិក្ខិ។ សោ តស្មិំ ឋានេ កតិបាហេនេវ គេហំ ការាបេត្វា គេហបវេសនមង្គលញ្ច ឆត្តមង្គលញ្ច ឯកតោវ ករោន្តោ សត្តាហំ ពុទ្ធប្បមុខស្ស ភិក្ខុសង្ឃស្ស ទានំ អទាសិ។ អថស្ស សត្ថា ទានានុមោទនំ ករោន្តោ អនុបុព្ពិំ កថំ កថេសិ។ ទេសនាបរិយោសានេ បុណ្ណសេដ្ឋិ ច ភរិយា ចស្ស ធីតា ច ឧត្តរាតិ តយោបិ ជនា សោតាបន្នា អហេសុំ។

អបរភាគេ រាជគហសេដ្ឋិ បុណ្ណសេដ្ឋិនោ ធីតរំ អត្តនោ បុត្តស្ស វារេសិ។ សោ “នាហំ ទស្សាមី”តិ វុត្តេ “មា ឯវំ ករោតុ, ឯត្តកំ កាលំ អម្ហេ និស្សាយ វសន្តេនេវ តេ សម្បត្តិ លទ្ធា, ទេតុ មេ បុត្តស្ស តេ ធីតរ”ន្តិ អាហ។ សោ “មិច្ឆាទិដ្ឋិកា តុម្ហេ, មយ្ហ ធីតា តីហិ រតនេហិ វិនា វសិតុំ ន សក្កោតិ, នេវស្ស ធីតរំ ទស្សាមី”តិ អាហ។ អថ នំ ពហូ សេដ្ឋិគហបតិកាទយោ កុលបុត្តា “មា តេន សទ្ធិំ វិស្សាសំ ភិន្ទិ, ទេហិស្ស ធីតរ”ន្តិ យាចិំសុ។ សោ តេសំ វចនំ សម្បដិច្ឆិត្វា អាសាឡ្ហិបុណ្ណមាយ ធីតរំ អទាសិ។ សា បតិកុលំ គតកាលតោ បដ្ឋាយ ភិក្ខុំ វា ភិក្ខុនិំ វា ឧបសង្កមិតុំ ទានំ វា ទាតុំ ធម្មំ វា សោតុំ នាលត្ថ, ឯវំ អឌ្ឍតិយេសុ មាសេសុ វីតិវត្តេសុ អត្តនោ សន្តិកេ ឋិតំ បរិចារិកំ បុច្ឆិ “ឥទានិ កិត្តកំ អន្តោវស្សស្ស អវសិដ្ឋ”ន្តិ? “អឌ្ឍមាសោ, អយ្យេ”តិ។ សា មាតាបិតូនំ សាសនំ បហិណិ “កស្មា មំ ឯវរូបេ ពន្ធនាគារេ បក្ខិបិំសុ, វរំ មេ លក្ខណាហតំ កត្វា បរេសំ ទាសិំ សាវេតុំ, ន ឯវរូបស្ស មិច្ឆាទិដ្ឋិកស្ស កុលស្ស ទាតុំ, អាគតកាលតោ បដ្ឋាយ ភិក្ខុទស្សនាទីសុ ឯកម្បិ បុញ្ញំ កាតុំ ន លភាមី”តិ។ អថស្សា បិតា “ទុក្ខិតា វត មេ ធីតា”តិ អនត្តមនោ ហុត្វា បញ្ចទស កហាបណសហស្សានិ បេសេសិ, “ឥមស្មិំ នគរេ សិរិមា នាម គណិកា អត្ថិ, ទេវសិកំ សហស្សំ គណ្ហាតិ, ឥមេហិ កហាបណេហិ តំ អានេត្វា សាមិកស្ស និយ្យាទេត្វា សយំ បុញ្ញានិ ករោតូ”តិ សាសនំ បហិណិ។ ឧត្តរា តថា កត្វា សាមិកេន សិរិមំ ទិស្វា “កិមិទ”ន្តិ វុត្តេ “សាមិ, ឥមំ អឌ្ឍមាសំ មម សហាយិកា តុម្ហេ បរិចរតុ, អហំ បន ឥមំ អឌ្ឍមាសំ ទានញ្ចេវ ទាតុកាមា ធម្មញ្ច សោតុកាមា”តិ អាហ។ សោ តំ អភិរូបំ ឥត្ថិំ ទិស្វា ឧប្បន្នសិនេហោ “សាធូ”តិ សម្បដិច្ឆិ។

ឧត្តរាបិ ខោ ពុទ្ធប្បមុខំ ភិក្ខុសង្ឃំ និមន្តេត្វា “ភន្តេ, ឥមំ អឌ្ឍមាសំ អញ្ញត្ថ អគន្ត្វា ឥធេវ ភិក្ខា គហេតព្ពា”តិ សត្ថុ បដិញ្ញំ គហេត្វា “ឥតោ ទានិ បដ្ឋាយ យាវ មហាបវារណា, តាវ សត្ថារំ ឧបដ្ឋាតុំ ធម្មញ្ច សោតុំ លភិស្សាមី”តិ តុដ្ឋមានសា “ឯវំ យាគុំ បចថ, ឯវំ ភត្តំ បចថ, ឯវំ បូវំ បចថា”តិ មហានសេ សព្ពកិច្ចានិ សំវិទហន្តី វិចរតិ។ អថស្សា សាមិកោ “ស្វេ មហាបវារណា ភវិស្សតី”តិ មហានសាភិមុខោ វាតបានេ ឋត្វា “កិំ នុ ខោ ករោន្តី សា អន្ធពាលា វិចរតី”តិ ឱលោកេត្វា តំ សេទកិលិន្នំ ឆារិកាយ ឱកិណ្ណំ អង្គារមសិមក្ខិតំ តថា សំវិទហិត្វា វិចរមានំ ទិស្វា “អហោ អន្ធពាលា ឯវរូបេ ឋានេ ឥមំ សិរិសម្បត្តិំ នានុភវតិ, “មុណ្ឌកសមណេ

ឧបដ្ឋហិស្សាមី’តិ តុដ្ឋចិត្តា ចិន្តេសី”តិ ហសិត្វា អបគញ្ឆិ។

តស្មិំ អបគតេ តស្ស សន្តិកេ ឋិតា សិរិមា “កិំ នុ ខោ ឱលោកេត្វា ឯស ហសតី”តិ តេនេវ វាតបានេន ឱលោកេន្តី ឧត្តរំ ទិស្វា “ឥមំ ឱលោកេត្វា ឥមិនា ហសិតំ, អទ្ធា ឥមស្ស ឯតាយ សទ្ធិំ សន្ថវោ អត្ថី”តិ ចិន្តេសិ។ សា កិរ អឌ្ឍមាសំ តស្មិំ គេហេ ពាហិរិកិត្ថី ហុត្វា វសមានាបិ តំ សម្បត្តិំ អនុភវមានា អត្តនោ ពាហិរិកិត្ថីភាវំ អជានិត្វា “អហំ ឃរសាមិនី”តិ សញ្ញមកាសិ។ សា ឧត្តរាយ អាឃាតំ ពន្ធិត្វា “ទុក្ខមស្សា ឧប្បាទេស្សាមី”តិ បាសាទា ឱរុយ្ហ មហានសំ បវិសិត្វា បូវបចនដ្ឋានេ បក្កុថិតំ សប្បិំ កដច្ឆុនា អាទាយ ឧត្តរាភិមុខំ បាយាសិ។ ឧត្តរា តំ អាគច្ឆន្តិំ ទិស្វា “មម សហាយិកាយ មយ្ហំ ឧបការោ កតោ, ចក្កវាឡំ អតិសម្ពាធំ, ព្រហ្មលោកោ អតិនីចកោ, មម បន សហាយិកាយ គុណោវ មហន្តតរោ, អហម្បិ ឯតំ និស្សាយ ទានញ្ច ទាតុំ ធម្មញ្ច សោតុំ លភិំ, សចេ មម ឯតិស្សាយ ឧបរិ កោបោ អត្ថិ, ឥទំ សប្បិ មំ ឌហតុ, សចេ នត្ថិ, មា មំ ឌហតូ”តិ តំ មេត្តាយ ផរិ។ តាយ តស្សា មត្ថកេ អាសិញ្ចិតម្បិ បក្កុថិតសប្បិ សីតោទកំ វិយ អហោសិ។ អថ នំ “ឥទំ សីតលំ ភវិស្សតី”តិ បុន កដច្ឆុំ បូរេត្វា អាទាយ អាគច្ឆន្តិំ ឧត្តរាយ ទាសិយោ ទិស្វា “អរេ ទុព្ពិនីតេ, ន ត្វំ អម្ហាកំ អយ្យាយ ឧបរិ បក្កសប្បិំ អាសិញ្ចិតុំ អនុច្ឆវិកា”តិ សន្តជ្ជេន្តិយោ ឥតោ ចិតោ ច ឧដ្ឋាយ ហត្ថេហិ ច បាទេហិ ច បោថេត្វា ភូមិយំ បាតេសុំ, ឧត្តរា វារេន្តីបិ វារេតុំ នាសក្ខិ។ អថ សា ឧបរិ ឋត្វា សព្ពា ទាសិយោ បដិពាហិត្វា “កិស្ស តេ ឯវរូបំ ការិយំ កត”ន្តិ សិរិមំ ឱវទិត្វា ឧណ្ហោទកេន ន្ហាបេត្វា សតបាកតេលេន អព្ភញ្ជិ។

តស្មិំ ខណេ សា អត្តនោ ពាហិរកិត្ថិភាវំ ញត្វា ចិន្តេសិ “មយា ការិយំ កតំ សាមិកស្ស ហសិតមត្តការណា ឥមិស្សា ឧបរិ បក្កសប្បិំ អាសិញ្ចន្តិយា, អយំ ‘គណ្ហថ ន’ន្តិ ទាសិយោ ន អាណាបេត្វា មំ វិហេឋនកាលេបិ សព្ពា ទាសិយោ បដិពាហិត្វា មយ្ហំ កត្តព្ពមេវ អកាសិ។ សចាហំ ឥមំ ន ខមាបេស្សាមិ, មុទ្ធា មេ សត្តធា ផលេយ្យា”តិ តស្សា បាទមូលេ និបជ្ជិត្វា “អយ្យេ, ខមាហិ មេ”តិ អាហ។ “អហំ សប្បិតិកា ធីតា, បិតរិ មេ ខមាបិតេ ខមិស្សាមី”តិ។ “ហោតុ, អយ្យេ, បិតរម្បិ តេ បុណ្ណសេដ្ឋិំ ខមាបេស្សាមី”តិ។ “បុណ្ណោ មម វដ្ដេ ជនកបិតា, វិវដ្ដេ ជនកបិតរិ ខមាបិតេ បន អហំ ខមិស្សាមី”តិ។ “កោ បន តេ វិវដ្ដេ ជនកបិតា”តិ? “សម្មាសម្ពុទ្ធោ”តិ។ “មយ្ហំ តេន សទ្ធិំ វិស្សាសោ នត្ថិ, អហំ កិំ ករិស្សាមី”តិ? “សត្ថា ស្វេ ភិក្ខុសង្ឃំ អាទាយ ឥធាគមិស្សតិ, ត្វំ យថាលទ្ធំ សក្ការំ គហេត្វា ឥធេវ អាគន្ត្វា តំ ខមាបេហី”តិ។ សា “សាធុ, អយ្យេ”តិ ឧដ្ឋាយ អត្តនោ គេហំ គន្ត្វា បញ្ចសតបរិវារិកិត្ថិយោ អាណាបេត្វា នានាវិធានិ ខាទនីយភោជនីយានិ ចេវ សូបេយ្យានិ ច សម្បាទេត្វា បុនទិវសេ តំ សក្ការំ អាទាយ ឧត្តរាយ គេហំ អាគន្ត្វា ពុទ្ធប្បមុខស្ស ភិក្ខុសង្ឃស្ស បត្តេ បតិដ្ឋាបេតុំ អវិសហន្តី អដ្ឋាសិ, តំ សព្ពំ គហេត្វា ឧត្តរាវ សំវិទហិ។

សិរិមាបិ សត្ថុ កតភត្តកិច្ចកាលេ សទ្ធិំ បរិវារេន សត្ថុ បាទមូលេ និបជ្ជិ។ អថ នំ សត្ថា បុច្ឆិ “កោ តេ អបរាធោ”តិ។ “ភន្តេ មយា ហិយ្យោ ឥទំ នាម កតំ, អថ មេ សហាយិកា មំ វិហេឋយមានា ទាសិយោ និវារេត្វា មយ្ហំ ឧបការមេវ អកាសិ។ សាហំ ឥមិស្សា គុណំ ជានិត្វា ឥមំ ខមាបេសិំ, អថ មំ ឯសា ‘តុម្ហេសុ ខមាបិតេសុ ខមិស្សាមី’តិ អាហា”តិ។ “ឯវំ កិរ ឧត្តរេ”តិ។ “អាម, ភន្តេ, សីសេ មេ សហាយិកាយ បក្កសប្បិ អាសិត្ត”ន្តិ។ “អថ តយា កិំ ចិន្តិត”ន្តិ? “ចក្កវាឡំ អតិសម្ពាធំ, ព្រហ្មលោកោ អតិនីចកោ, មម សហាយិកាយ គុណោវ មហន្តតរោ, អហញ្ហិ ឯតំ និស្សាយ ទានញ្ច ទាតុំ ធម្មញ្ច សោតុំ អលត្ថំ, សចេ មេ ឥមិស្សា ឧបរិ កោបោ អត្ថិ, ឥទំ មំ ឌហតុ, នោ ចេ, មា

ទេហី”តិ ឯវំ ចិន្តេត្វា ឥមំ ទេវតាយ ចរិ, កថេត្តិ· សត្ថា “សាធុ សាធុ, ឧត្តរេ, ឯវំ កោធំ ជិនិតុំ វដ្ដតិ· កោធនោ ហិ នាម

អក្កោធេន, អក្កោសកោ អនក្កោសកេន, បរិភាសកោ អបរិភាសកេន , ថទ្ធមច្ឆរី អត្តនោ សន្តកស្ស ទានេន, មុសាវាទី សច្ចវចនេន

ជិនិតព្ពោ”តិ ឥមមត្ថំ ទស្សេន្តោ –

“អក្កោធេន ជិនេ កោធំ, អសាធុំ សាធុនា ជិនេ;

ជិនេ កទរិយំ ទានេន, សច្ចេនាលិកវាទិន”ន្តិ· (ធ· ប· ២២៣) –

ឥមំ គាថំ វត្វា គាថាបរិយោសានេ ចតុសច្ចកថំ អកាសិ· សច្ចបរិយោសានេ ឧត្តរា សកទាគាមិផលេ បតិដ្ឋហិ, សាមិកោ ច សសុរោ ច សស្សុ ច សោតាបត្តិផលំ សច្ឆិករិំសុ, សិរិមាបិ បញ្ចសតបរិវារា សោតាបន្នា អហោសិ· អបរភាគេ ឧត្តរា កាលំ កត្វា តាវតិំសភវនេ ឧប្បជ្ជិ· អថាយស្មា មហាមោគ្គល្លានោ ហេដ្ឋា វុត្តនយេនេវ ទេវចារិកំ ចរន្តោ ឧត្តរំ ទេវធីតរំ ទិស្វា –

១២៣·

“អភិក្កន្តេន វណ្ណេន, យា ត្វំ តិដ្ឋសិ ទេវតេ;

ឱភាសេន្តី ទិសា សព្ពា, ឱសធី វិយ តារកា·

១២៤·

“កេន តេតាទិសោ វណ្ណោ, កេន តេ ឥធ មិជ្ឈតិ;

ឧប្បជ្ជន្តិ ច តេ ភោគា, យេ កេចិ មនសោ បិយា·

១២៥·

“បុច្ឆាមិ តំ ទេវិ មហានុភាវេ,

មនុស្សភូតា កិមកាសិ បុញ្ញំ;

កេនាសិ ឯវំ ជលិតានុភាវា,

វណ្ណោ ច តេ សព្ពទិសា បភាសតី”តិ។ – បដិបុច្ឆិ;

១៦៧។

“សា ទេវតា អត្តមនា, មោគ្គល្លានេន បុច្ឆិតា;

បញ្ហំ បុដ្ឋា វិយាកាសិ, យស្ស កម្មស្សិទំ ផលំ”។

១៦៨។

“ទិស្វា ច បព្ពជិតេ បត្តអាសេវា, ភាវេមានិ យស្មិំ ចរេយ្យវសត្តិយា;

អភិក្កន្តា កត្វា ចរាតុបត្តិតិ, ឧបោសថេ និច្ចមបុបនិត្វា។

១៦៩។

“ចាតុទ្ទសិំ បញ្ចទសិំ, យា ច បក្ខស្ស អដ្ឋមី;

បាដិហារិយបក្ខញ្ច, អដ្ឋង្គសុសមាគតំ។

១៦០។

“ឧបោសថំ ឧបវសិស្សំ, សទា សីលេសុ សំវុតា;

សញ្ញមា សំវិភាគា ច, វិមានំ អាវសាមហំ។

១១០។

“បាណាតិបាតា វិរតា, មុសាវាទា ច សញ្ញតា;

ថេយ្យា ច អតិចារា ច, មជ្ជបានា ច អារកា។

១១១។

“បញ្ចសិក្ខាបទេ រតា, អរិយសច្ចាន កោវិទា;

ឧបាសិកា ចក្ខុមតោ, គោតមស្ស យសស្សិនោ។

១១២។

“សាហំ សកេន សីលេន, យសសា ច យសស្សិនី;

អនុភោមិ សកំ បុញ្ញំ, សុខិតា ចម្ហិនាមយា។

១១៣។

“តេន មេតាទិសោ វណ្ណោ, តេន មេ ឥធ មិជ្ឈតិ;

ឧប្បជ្ជន្តិ ច មេ ភោគា, យេ កេចិ មនសោ បិយា។

១១៤។

“អក្ខាមិ តេ ភិក្ខុ មហានុភាវ, មនុស្សភូតា យមហំ អកាសិំ;

តេនម្ហិ ឯវំ ជលិតានុភាវា, វណ្ណោ ច មេ សព្ពទិសា បភាសតី”តិ។ –

ឥចតាបិឃ្ស ចិឃ្សេខ្ជុសិៈ

១១៧ៈ យយ ច, ភន្តេ, ចចតេត ភកចតោ បិខេ សិរសា ចន្ត្រឃ្យាសិ “ឧត្តរា តាយ ភន្តេ, ឧបិសិកា ភកចតោ បិខេ សិរសា ចន្ត្រតី”តិៈ
អគន្ធ្ទិឃំ ខោ បនេតំ, ភន្តេ, ឃំ យំ ភកចា អញ្ញាតរស្មិំ សាយញ្ញាចលេ ញ្យាកពរេឃ្យ, តំ ភកចា សកតាកាយិចលេ ញ្យាកាសីតិៈ

១១៨ៈ តត្ថ ព្ភស្សា ច យន្ធេរយធោ បញ្ញអារសោ, តារហោសិ យឃ្យិាឈរយាចសត្តិឃាតិ ឃា ច អការយឡ្យេចសត្តិត អញ្ញាសំ ព្ភត្តិត
សយ្យត្តិអាឌិចិសឃា បរសយ្យត្តិរ្ហុឃតលក្ខណា ព្ភស្សា, ឃញ្ចា តាចកាលិកាឌិចេសតាបិ កិញ្ចិ ឃាចន្តាត អតាត្យកាយតាឃ
អត្តសយ្យត្តិតិក្យហតលក្ខណំ យន្ធ្ទិឃំ , ឃោ ច ក្យលបេគសាឌិតា បខេហិ ឃ្យកក្កាហលក្ខណោ បញ្ញអារសោ ឧប្បជ្ជតិ, សោ តិចិគោបិ
បិបឆេយ្យា ពេហ ឌិតាឃ យឃ្យិាសតិបិ បញ្ចឃសយចារឃ តារហោសិ ត ឧប្បជ្ជិៈ អក្កោឆតាតិ ពត្តិយេត្តាត្យក្រឃសយ្យត្តតាឃ
អក្ឡញ្ញាតសភាចាៈ ភត្យ ចសាត្យចត្តិតីតិ ប្យញ្ញុ្យាតបន្ធ្ទាតិបិតតាឌិតា សាយិកស្ស អត្យក្យលភារចត ចរស ចត្តាតសីលិ, យតាបចារិតីតិ អត្តោាៈ
ឧបិសចឆ តិច្ចហយប្យយត្តាតិ អហំ ឧបិសឆសីលរក្ខណោ តិច្ចំ អប្យយត្តា អប្យយាគចិហារិតីៈ

១១៩ៈ តយេច ឧបិសចឆ អប្យយាគំ គស្សត្តិ ឃេស្យ ឌិចសេស្យ តំ រក្ខិតត្តំ, ឃាឌិសំ ឃឆា ច រក្ខិតត្តំ, តំ គស្សត្យំ “ចាត្យទ្រុសិ”ត្តិអាឌិយាហៈ
តត្ថ ចាត្យទ្រុសិ បញ្ចាគសិត្តិ បក្ខស្សាតិ សម្ពន្ធោ, អច្ចត្តសំឃោគេ ចេតំ ឧបឃោកចចតៈ ឃា ច បក្ខស្ស អដ្ឋមីតិ ឲត្ថ ចាតិ ចចតសេសោៈ
បិឌិហារិឃបក្ខាតិ បឌិហរណកបក្ខញ្ចា, ចាត្យទ្រុសីបញ្ចាគសីអដ្ឋមីត ឃឆាក្កយំ អាឌិតោ អត្តតោ ចាតិ បចេសតតិក្ខយតចសេត
ឧបិសឆសីលស្ស បឌិហរិតត្តំ បក្ខញ្ចា , តេរសី បិឌិបគា សត្តមី តចមី ចាតិ អត្តោាៈ អដ្ឋក្កស្យសយាកតត្តិ បិណាតិបិតារេចរយណីអាឌីហិ
អដ្ឋហេក្កហិ ឲច ស្យក្ខ សយាកតំ សយគ្នាកតំៈ

១២០ៈ ឧបចសិឃ្សត្តិ ឧបចសិៈ អតីតតេត្ថ ហិ ព្ភគំ អភាកតចចតៈ ពេចិ បត “ឧបចសិ”ព្ភេច្ច បគត្តិៈ សគាតិ សប្យឌិហារិពេស្យ សន្ធ្នាស្យ
ឧបិសឆឌិចសេស្យៈ សីលេស្យតិ ឧបិសឆសីលេស្យ សារឆតេញ្ញាស្យៈ តិប្យារគតេញ្ញា ហិ ព្ភគំ ក្យប្យំៈ សិច្យតាតិ កាឃចាចាឌិតេត្តហិ សិច្យតាៈ
សគាតិ ចា សញ្ញាកាលៈ សីលេស្យតិ តិច្ចសីលេស្យៈ សិច្យតាតិ កាឃចាចាហិ សិច្យតាៈ

១២១ៈ ព្ភគាតិ តំ តិច្ចសីលំ គស្សត្យំ “បិណាតិបិតា ចិរតា”តិអាឌិ ត្យត្តំៈ តត្ថ បិរណាតិ ចោហារតោ សត្តោ, បរយត្ថតោ ឌីចិតិន្ទ្រិយំៈ
បិណស្ស អតិបិតោ បិណចឆោ បិណឃាតោ បិណាតិបិតោ, អត្ថតោ បិណេ បិណសញ្ញិតោ ឌីចិតិន្ទ្រិយុបច្ឆេទកាបក្កមសយដ្ឋាបិកា
កាឃចចីទ្វារាត អញ្ញតរទ្វារបចត្តា ចគកចេតភាៈ តតោ បិណាតិបិតាៈ ចិរតាតិ ឧបរតា, តិចត្តាតិ អត្តោាៈ

ឃ្យសាចាគាតិ ឃ្យសា តាយ ចិសំចាគតបុចេក្ខារស្ស អត្ថភញ្ញាតកោ ចឌីបឃោកោ ចា កាឃបឃោកោ ចា, ចិសំចាគតាឌិប្យារឃត បរស្ស
ចិសំចាគកកាឃចឌីបយោកសយដ្ឋាបិកា ចេតភា ឃ្យសាចារគាៈ អច ចា ឃ្យសាតិ អត្យតំ អតន្ធំ ចត្យ, ចារគាតិ តស្ស ត្យតតោ តន្ធ្តោ

ចិន្តារេបត្យកាយស្ស តថា ចិន្តាត្តិវបដ្ឋាបិកា ចេតនា តតោ មុសាវាទា សញ្ញតា វិរតា, វិរតាតិ អត្ថោ។ ច-សទ្ទោ សម្បិណ្ឌនត្ថោ។

ថេយ្យាតិ ថេយ្យំ វុច្ចតិ ថេនកម្មំ, ចោរិកាយ បរស្សហរណន្តិ អត្ថោ។ អត្ថតោ បរបរិគ្គហិតេ បរបរិគ្គហិតសញ្ញិនោ តទាទាយកបយោគសមុដ្ឋាបិកា ថេយ្យចេតនា ថេយ្យំ តតោ ថេយ្យា សញ្ញតា, អារកាតិ ចា សម្ពន្ធោ។

អតិចារាតិ អតិច្ច ចារោ អតិចារោ, លោកមរិយាទំ អតិក្កមិត្វា អគមនីយដ្ឋានេ គាមធម្មេន ចារោ មិច្ឆាចារោតិ អត្ថោ។ អគមនីយដ្ឋានំ នាម – បុរិសានំ មាតុរក្ខិតា បិតុរក្ខិតា មាតាបិតុរក្ខិតា ភាតុរក្ខិតា ភគិនិរក្ខិតា ញាតិរក្ខិតា គោត្តរក្ខិតា ធម្មរក្ខិតា សារក្ខា សបរិទណ្ឌាតិ ទស, ធនក្កីតា ឆន្ទវាសិនី ភោគវាសិនី បដវាសិនី ឱទបត្តកិនី ឱភដចុម្ពដា ទាសី ច ភរិយា កម្មការី ច ភរិយា ធជាហដា មុហុត្តិកាតិ ទសាតិ វីសតិ ឥត្ថិយោ។ ឥត្ថីសុ បន ទ្វិន្នំ សារក្ខសបរិទណ្ឌានំ ទសន្នញ្ច ធនក្កីតាទីនន្តិ ទ្វាទសន្នំ ឥត្ថីនំ អញ្ញបុរិសា អគមនីយដ្ឋានំ, ឥទមេត្ថ ឥធ អធិប្បេតំ។ លក្ខណតោ បន អសទ្ធម្មាធិប្បាយេន កាយទ្វារប្បវត្តា អគមនីយដ្ឋានវីតិក្កមចេតនា អតិចារោ។ តស្មា អតិចារា។

មជ្ជបានាតិ មជ្ជំ វុច្ចតិមទនីយដ្ឋេន សុរា ច មេរយញ្ច, បិវន្តិ ឯតេនាតិ បានំ, មជ្ជស្ស បានំ មជ្ជបានំ។ យាយ ទុស្សីល្យចេតនាយ មជ្ជសង្ខាតំ បិដ្ឋសុរា, បូវសុរា, ឱទនិយសុរា, កិណ្ណបក្ខិត្តា, សម្ភារសំយុត្តាតិ បញ្ចភេទំ សុរំ ច, បុប្ផាសវោ, ផលាសវោ, មធ្វាសវោ, គុឡាសវោ, សម្ភារសំយុត្តោតិ បញ្ចភេទំ មេរយំ ច ពីជតោ បដ្ឋាយ កុសគ្គេនាបិ បិវតិ, សា ចេតនា មជ្ជបានំ។ តស្មា មជ្ជបានា អារកា វិរតា។

១១៧។ ឧភោ “បាណាតិបាតា វិរតា”តិអាទិនា បហាតព្ពធម្មតោ វិរមិត្វា តស្សីលំ គិច្ចសីលំ បុន សមាទាតព្ពតាចតេន ទស្សេតា កត្វា តេសន្តិ “បញ្ចសិក្ខាបទេ រតា”តិ អាហ។ តត្ថ សិក្ខាបទន្តិ សិក្ខិតព្ពបទំ, សិក្ខាកោដ្ឋាសោតិ អត្ថោ។ អថ វា ឈានាទយោ សព្ពេបិ កុសលា ធម្មា សិក្ខិតព្ពតោ សិក្ខា, បញ្ចសុ បន សីលង្គេសុ យំកិញ្ចិ អង្គំ តាសំ សិក្ខានំ បតិដ្ឋានដ្ឋេន បទន្តិ សិក្ខានំ បទត្តា សិក្ខាបទំ, បញ្ច សីលង្គានិ។ តស្មិំ បញ្ចវិធេ សិក្ខាបទេ រតា អភិរតាតិ បញ្ចសិក្ខាបទេ រតា។ អរិយសច្ចាន កោវិទាតិ បរិញ្ញាបហានសច្ឆិកិរិយាភាវនាភិសមយវសេន ទុក្ខសមុទយនិរោធមគ្គសង្ខាតេសុ ចតូសុ អរិយសច្ចេសុ កុសលា និបុណា, បដិវិទ្ធចតុសច្ចាតិ អត្ថោ។ គោតមស្សាតិ គោតមគោត្តស្ស។ យសស្សិនោតិ កិត្តិមតោ, បរិវារវតោ ច។

១១៨។ សាហន្តិ សា យថាវុត្តគុណា អហំ។ សកេន សីលេនាតិ អត្តុបក្កមិតាទិនា អត្តនោ សមាទិន្នសីលេន ច ទ្វេបិ សមាទិន្នសីលេន ច មាតាបិតូនំ សីលេន ច ការណភូតេន។ តទធិគមសត្តានំ គរុស្សាកតាយ ហិតសុខាវហតាយ ច ចិត្តសទ្ធោ “យស”ន្តិ វុច្ចតិ។ តេនេតំ អាហ –

“តទធិគតស្ស យសំ ហោតិ, តស្មា អាគាយ គច្ឆតិ;

តញ្ចស្ស អនុគំ ហោតិ, ឆាយាវ អនបាយិនី”តិ។ (សំ។ និ។ ១។១១៣);

យសសា ច យសស្សិនីតិ “ឧត្តរា ឧបាសិកា សីលាចារសម្បន្នា អនិស្សុកី អមច្ឆរី អក្កោធនា”តិអាទិនា “អាកាវផលី ចិណ្ណាវសានកា”តិអាទិនា ច យថាវុត្តគុណាធិកេន ឧឡារេន តេជេន ចិយ សមន្នាគតា បណ្ឌិតេន កិត្តិសទ្ទេន យសស្សិនី កិត្តិមតី, តេន ចា សីលគុណេន ចាគ អធិកេន យសបរិវារេន យសស្សិនី សម្បត្តិបរិវារា។ អត្ថកាមិ សតំ បុញ្ញាតិ យថាបច្ចិតំ អត្តនោ បុញ្ញា បច្ចត្តកាមិ។ យស្ស ហិ បុញ្ញផលំ អនុភវតិ, ផលូបចារេន តំ បុញ្ញម្បិ អនុភវតីតិ វុច្ចតិ។ អថ វា បុញ្ញជនកាចេតនា បុញ្ញិតផលម្បិ “បុញ្ញា”ន្តិ វុច្ចតិ។ យថាហ “កុសលានំ, ភិក្ខវេ, ធម្មានំ សមាទានហេតុ ឯវមិទំ បុញ្ញំ បវឌ្ឍតី”តិ។ សុចិតា ចរិត្វាយាតិ ធិន្នាសុរេន ច ផលសុរេន ច សុចិតា ចរិត្វាបិ, កាយិកចេតសិកទុក្ខាភាវតោ អនាយាសា អទេវាកា។

១៩២។ យម ជាតិ ច-សទ្ទោ សមុច្ចយត្ថោ។ តេន “យម ចវនេន ច ចវន្តុយ្យាសិ, ន តាវ សភាវេនេវា”តិ វត្តំ សមុច្ចិនោតិ។ អនន្តរិយត្ថិអាទិនា អត្តនោ អរិយសាវិកាភាវស្ស បកាសកានំ វេស្សតិ។ តំ ភវាតិអាទិ សង្គីតិការវចនំ។ សេសំ វុត្តនយមេវាតិ។

ឧត្តរាវិមានវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

១៩។ សិរិមាវិមានវណ្ណនា

យុត្តា ច តេ បរមអលង្កតា ហយាតិ សិរិមាវិមានំ។ តស្ស កា ឧប្បត្តិ? ភគវា រាជគហេ វិហរតិ វេឡុវនេ កលន្ទកនិវាបេ។ តេន ច សមយេន តេន្នេវ អនន្តរចក្ខុមិទ្ធត្វា សិរិមា គណិកា សោតាបត្តិផលស្ស អធិគតត្តា ចិរស្សន្តិកកិលេស្មិក្ខត្តា ហុត្វា សង្ឃស្ស អដ្ឋ សលាកភត្តានិ បដ្ឋបេសិ។ អាទិតោ បដ្ឋាយ និពទ្ធំ អដ្ឋ ភិក្ខូ គេហំ អាគច្ឆន្តិ។ សា “សប្បិំ គណ្ហថ ខីរំ គណ្ហថា”តិអាទីនិ វត្វា តេសំ បត្តេ បូរេតិ, ឯកេន លទ្ធំ តិណ្ណម្បិ ចតុន្នម្បិ បហោតិ, ទេវសិកំ សោឡសកហាបណបរិច្ចាគេន បិណ្ឌបាតោ ទីយតិ។ អថេកទិវសំ ឯកោ ភិក្ខុ តស្សា គេហេ អដ្ឋកភត្តំ ភុញ្ជិត្វា តិយោជនមត្ថកេ ឯកំ វិហារំ អគមាសិ។ អថ នំ សាយំ ថេរុបដ្ឋានេ និសិន្នំ បុច្ឆិំសុ, “អាវុសោ, កហំ ភិក្ខំ គហេត្វា អាគតោសី”តិ? “សិរិមាយ អដ្ឋកភត្តំ មេ ភុត្ត”ន្តិ។ “តំ មនាបំ កត្វា ទេតិ, អាវុសោ”តិ។ “ន សក្កា តស្សា ភត្តំ វណ្ណេតុំ, អតិបណីតំ កត្វា ទេតិ, ឯកេន លទ្ធំ តិណ្ណម្បិ ចតុន្នម្បិ បហោតិ, តស្សា បន ទេយ្យធម្មតោបិ ទស្សនមេវ ឧត្តរិតរំ”។ សា ហិ ឥត្ថី ឯវរូបា ច ឯវរូបា ចាតិ តស្សា គុណេ កថេសិ។

អថេកោ ភិក្ខុ តស្សា គុណកថំ សុត្វា អទិស្វាបិ សវនេនេវ សិនេហំ ឧប្បាទេត្វា “មយា តត្ថ គន្ត្វា តំ ទដ្ឋុំ វដ្ដតី”តិ អត្តនោ វស្សគ្គំ កថេត្វា តំ ភិក្ខុំ ឋិតិកំ បុច្ឆិត្វា “ស្វេ, អាវុសោ, តស្មិំ គេហេ ត្វំ សង្ឃត្ថេរោ ហុត្វា អដ្ឋកភត្តំ លភិស្សសី”តិ សុត្វា តង្ខណញ្ញេវ បត្តចីវរមាទាយ បក្កន្តោ បាតោវ អរុណេ ឧគ្គច្ឆន្តេ សលាកគ្គំ បវិសិត្វា ឋិតោ សង្ឃត្ថេរោ ហុត្វា តស្សា គេហេ អដ្ឋកភត្តំ លភិ។ យោ បន សោ ភិក្ខុ ហិយ្យោ ភុញ្ជិត្វា បក្កាមិ, តស្ស គតទិវសេយេវស្សា សរីរេ រោគោ ឧប្បជ្ជិ។ តស្មា អាភរណានិ ឱមុញ្ចិត្វា និបជ្ជិ។ អថស្សា

ទាសិយោ អដ្ឋកកត្តំ លខិតំ អាគតេ កិញ្ចិ ទិស្វា អានេសុំ។ សា គន្ត្វា នហត្វា វេត្ត គហេត្វា ច និសីទាបេត្វា ច អសនគ្គត្តំ ទាសិយោ អាណាបេសិ “អយ្យា វេត្ត គហេត្វា អយ្យំ និសីទាបេត្វា យាគុំ បាយេត្វា លញ្ជំ ទត្វា កត្តចេលិយំ វេត្ត បុរេត្វា ទេថា”តិ។ តា “សាធុ, អយ្យេ”តិ កិញ្ចិ វចេសេត្វា យាគុំ បាយេត្វា លញ្ជំ ទត្វា កត្តចេលិយំ កត្តស្ស វេត្ត បុរេត្វា តស្សា អានេសយិំសុ។ សា “ឥមំ បរិគ្គហេត្វា ទេថ , អយ្យេ ចត្តិស្សាមី”តិ ចត្វា តាហិ បរិគ្គហេត្វា កិញ្ចិតំ វត្ថុំ ឥតា ទេវយានេន សរីរេន កិញ្ចិ ចត្តិ។ សោ កិញ្ចិ តំ ខាទេសិត្វា ទិវត្តសិ “កិលិតាយ តាច អយំ ឧតិស្សា រូបសោភា, អនោគកាលេ បន សព្ពាភរណបដិមណ្ឌិតាយ ភវិស្សា កីទិសី រូបសម្បត្តី”តិ។ អថស្ស

អនេកចស្សគោដិវត្តិទិនោ កិលេសោ សមុដាចរិ។ សោ អញ្ញាណី ហុត្វា កត្តំ កុញ្ចិត្វា អសនគ្គនត្តា បត្តំ អាទាយ ទិហារំ គន្ត្វា បត្តំ បិធាយ ឧគយន្តេ ទេបេត្វា ទីចរគណ្ហំ បត្តរិត្វា និបជ្ជិ។ អថ តំ ឧទកោ សហាយកោ កិញ្ចិ យាចន្តោបិ នោភេទ្ធំ តាវស្សិ, សោ ឋិតកទេត្វា អទោសិ។

តំ ទិវសមេវ សាយនត្បមេយ សិរិយា កាលកណ្ណិ។ រាជា សត្តុ សាសនំ បេសេសិ “ភន្តេ, ទិចកស្ស កត្តិកកីតិ សិរិយា កាលកណ្ណី”តិ។ សត្តា តំ សុត្វា រញ្ញោ សាសនំ បហិណិ “សិរិយាយ សរីរសោភតកិច្ចំ តត្ថិ, អាយកស្សនេន តំ យថា កាកាទយោ ន ចាទន្តិ, តថា និបជ្ជាបេត្វា រក្ខាបេថា”តិ។ រាជា តថា អកាសិ។ បដិបាដិយា តយោ ទិវសា អតិក្កន្តា, ចតុត្ថេ ទិវសេ សរីរំ ឧទ្ធុមាយិ, តតោ ចលយុ ខេហិ បុឡវកា បគ្ឃរិំសុ, សកលសរីរំ កិន្នសាលិភត្តចាដិ វិយ អហោសិ។ រាជា ភេរឹ ចរាបេត្វា “ឋបេត្វា គោទលក្ខណាទរគេ សិរិយាយ ទស្សនត្ថំ អនាគច្ឆន្តានំ អដ្ឋ កហាបណា ទណ្ឌោ”តិ។ សត្ថុ សន្តិកម្បិ បេសេសិ “ពុទ្ធប្បមុខោ កិរ សង្ឃោ សិរិយាយ ទស្សនត្ថំ អាគច្ឆតូ”តិ។ សត្ថា កិញ្ចិតំ អានេចាចេសិ “សិរិយាយ ទស្សនត្ថំ គមិស្សាមា”តិ។

សោបិ ទហរកិញ្ចិ ចត្តារោ ទិវសេ កស្សចិ ចចនំ អគ្គហេត្វា ឋិតកទេត្វាច និបជ្ជិ។ បត្តេ កត្តំ បូតិកំ ជាតំ, បត្តេ មលម្បិ ឧដ្ឋហិ។ អថ សោ សហាយកកិញ្ចិតា ឧបសង្កមិត្វា “អាវុសោ សត្ថា សិរិយាយ ទស្សនត្ថំ គច្ឆតី”តិ វុច្ចមានោ តថា ចាតឆ្ឆាតោបិ “សិរិយា”តិ វុត្តបទេនេវ សហសា ឧដ្ឋហិត្វា “សត្ថា សិរិំ ទដ្ឋុំ គច្ឆតិ, ត្វម្បិ គមិស្សសី”តិ? “អាម គមិស្សាមី”តិ កត្តំ ឆឌ្ឌេត្វា បត្តំ ធោវិត្វា ថវិកាយ បក្ខិបិត្វា កិញ្ចុសង្ឃេន សទ្ធិំ អគមាសិ។ សត្ថា កិញ្ចុសង្ឃបរិវុតោ ឯកបស្សេ អដ្ឋាសិ, កិញ្ចុនិសង្ឃោបិ រាជបរិសាបិ ឧបាសកបរិសាបិ ឧបាសិកាបរិសាបិ ឯកេកបស្សេ អដ្ឋំសុ។

សត្ថា រាជានំ បុច្ឆិ “កា ឯសា, មហារាជា”តិ? “ភន្តេ, ទិចកស្ស កត្តិកកីតិ សិរិយា នាមា”តិ។ “សិរិយា ឯសា”តិ? “អាម, ភន្តេ”តិ។ តេន ហិ ភេរឹ ចរាបេហិ “សហស្សំ ទត្វា សិរិមំ គណ្ហន្តូ”តិ។ រាជា តថា ការេសិ, ឯកោបិ “ហំ”តិ វា “ហុំ”តិ វា វទន្តោ នាម នាហោសិ។ រាជា សត្ថុ អានេចេសិ “ន គណ្ហន្តិ ភន្តេ”តិ, តេន ហិ មហារាជ អគ្ឃំ ហាបេហីតិ។ រាជា “បញ្ចសតានិ ទត្វា គណ្ហន្តូ”តិ ភេរឹ ចរាបេត្វា កញ្ចិ គណ្ហនកំ អទិស្វា “អឌ្ឍតេយ្យសតានិ, ទ្វេសតានិ, សតំ, បញ្ញាសំ, បញ្ចវីសតិ, វីសតិ កហាបណេ, ទស កហាបណេ, បញ្ច កហាបណេ, ឯកំ កហាបណំ, អឌ្ឍំ, បាទំ, មាសកំ, កាកណិកំ ទត្វា សិរិមំ គណ្ហន្តូ”តិ ភេរឹ ចរាបេត្វា “មុធាបិ គណ្ហន្តូ”តិ ភេរឹ ចរាបេសិ, តថាបិ “ហំ”តិ វា “ហុំ”តិ វា វទន្តោ នាម នាហោសិ។ រាជា “មុធាបិ, ភន្តេ, គណ្ហន្តា នត្ថី”តិ អាហ។ សត្ថា “បស្សថ, កិញ្ចវេ, មហាជនស្ស បិយមាតុគាមំ, ឥមស្មិំយេវ នគរេ សហស្សំ ទត្វា បុព្ពេ ឯកទិវសំ លភិំសុ, ឥទានិ មុធាបិ គណ្ហន្តា នត្ថិ ឯវរូបំ នាម រូបំ ខយវយប្បត្តំ

អាហរិមេហិ អលង្ការេហិ វិចិត្តកតំ [illegible] [illegible] [illegible] អរុក្ខតំ តីហិ អដ្ឋិសតេហិ សមុស្សិតំ និច្ចាតុរំ កេវលំ ពាលមហាជនេន ពហុធា សង្កប្បិតតាយ ពហុសង្កប្បំ អទ្ធុវំ អត្តភាវ”ន្តិ ទស្សេន្តោ –

“បស្ស ចិត្តកតំ ពិម្ពំ, អរុកាយំ សមុស្សិតំ;

អាតុរំ ពហុសង្កប្បំ, យស្ស នត្ថិ ធុវំ ឋិតី”តិ។ (ថេរគា។ ១១៩០) –

គាថមាហ។ ទេសនាបរិយោសានេ សិរិមាយ បដិពទ្ធចិត្តោ ភិក្ខុ វិគតច្ឆន្ទរាគោ ហុត្វា វិបស្សនំ វឌ្ឍេត្វា អរហត្តំ បាបុណិ, ចតុរាសីតិយា បាណសហស្សានំ ធម្មាភិសមយោ អហោសិ។

តេន ច សមយេន សិរិមា ទេវកញ្ញា អត្តនោ វិភវសមិទ្ធិំ ឱលោកេត្វា អាគតដ្ឋានំ ឱលោកេន្តី បុរិមត្តភាវេ អត្តនោ សរីរសមីបេ ភិក្ខុសង្ឃបរិវុតំ ភគវន្តំ ឋិតំ មហាជនកាយញ្ច សន្និបតិតំ ទិស្វា បញ្ចហិ ទេវកញ្ញាសតេហិ បរិវុតា បញ្ចហិ រថសតេហិ ទិស្សមានកាយា អាគន្ត្វា រថតោ ឱតរិត្វា សបរិវារា ភគវន្តំ វន្ទិត្វា កតញ្ជលី អដ្ឋាសិ។ តេន ច សមយេន អាយស្មា វង្គីសោ ភគវតោ អវិទូរេ ឋិតោ ហោតិ។ សោ ភគវន្តំ ឯតទវោច “បដិភាតិ មំ ភគវា ឯកំ បញ្ហំ បុច្ឆិតុ”ន្តិ។ “បដិភាតុ តំ វង្គីសា”តិ ភគវា អវោច។ អាយស្មា វង្គីសោ តំ សិរិំ ទេវធីតរំ –

១៦៤។

“យុត្តា ច តេ បរមអលង្កតា ហយា, អធោមុខា អឃសិគមា ពលី ជវា;

អភិនិម្មិតា បញ្ចរថាសតា ច តេ, អន្វេន្តិ តំ សារថិចោទិតា ហយា។

១៦៥។

“សា តិដ្ឋសិ រថវរេ អលង្កតា,

ឱភាសយំ ជលមិវ ជោតិ បាវកោ;

បុច្ឆាមិ តំ វរតនុ អនោមទស្សនេ,

កហ្វា ត្វ កាឃា អតសិចទំ ក្ខុបិកយី”តិ៍ – បដិបុន្និ;

១៦លិ៍ តត្ថ យុត្តា ច តេ បរយអលង្កតា ហោតិ បរយំ អតិចិឃ ចិរេយរេតា អលង្កតា, បររេយហិ ចា ក្ខុត្តរេយហិ ឌិរេញ្ញហិ អឃ្សាលង្ការេរហិ អលង្កតា, បរយា ចា អក្កា រេសង្ខា អាឌាតឹឃា សញ្ញាលង្ការេរហិ អលង្កតា ហឃា អឃ្សា រេត តច ររេឆ រេឃាឌិតា, យុត្តា ចា រេត រឆឃ្ស ច អត្ថុន្និចិកា, អញ្ញាយញ្ញា ចា សឌិសតាឃ យុត្តា សិសង្ខាតិ អរេត្ថា៍ ឲត្ថ ច “បរយអលង្កតា”តិ បុរិយហ្វិ បរេក្ល សត្តិ អកត្វា ត្វតិឃហ្វិ បរេក្ល អចិកត្តិកតិរេក្ខរេសា ឌង្ខរេញ្ញា ៍ អរេឆាយុតាតិ រេហង្ខាយុតា៍ ឃឌិបិ រេត តឌា បកតិឃាច ឌិតា, រេឌចរេលិករេតា ឌ្គុរេរាហលាចរេសត “អរេឆាយុតា”តិ ត្វុត្តា៍ អឈសិកយាតិ រេចហាសិកយា៍ ពលឹតិ ពលចរេត្តា៍ ឌចាតិ ឌចតកា , ពលចរេត្តា រេចច រេចកចរេត្តា ចាតិ អរេត្ថា៍ អកិតិយ្ហិតាតិ តច បុញ្ញករេយ្ហត តិយ្ហិតា តិញ្ញត្តា៍ សឃំ តិយ្ហិតរេយច ចា សត្តាឃ “អកិតិយ្ហិតា”តិ ត្វុត្តិ តិយ្ហាតរតិកាចរេតា សិរិយាឃ រេឌចឌឹតាឃ៍ បច្ចារចាសតាតិ កាចាស្វុលត្តំ ចការឃ្ស ឌឹឈំ លិក្កុចិបល្លាសច្ចា កត្វា ត្វុត្តំ, ចិកត្តិអរេលិរេបិ ចា ឌង្ខរេញ្ញា, បច្ចា រឆសតាតឹតិ អរេត្ថា៍ អរេត្ថិត្តិ តំ សារឆិរេចាឌិតា ហឃាតិ សារឆីហិ រេចាឌិតា ចិឃ ររេឆស្វុ យុត្តា ញ្ញុរេយ ហឃា ករេង្ខ, រេឌចរេត, តំ អត្វុកន្និត្តិ៍ “សារឆិអរេចាឌិតា”តិ រេកចិ បដត្តិ, សារឆីហិ អរេចាឌិតា ឲច អត្វុកន្និត្តិតិ អរេត្ថា៍ “សារឆិរេចាឌិតា ហឃា”តិ ឲក៌រេឃច ចា បចំ កាចាស្វុលត្តំ ឌឹឈំ កត្វា ត្វុត្តំ, សារឆិរេចាឌិតហឃា បច្ចា រឆសតាតិ រេឃាឌតា៍

១៦ប៉៍សា តិង្ខសីតិ សា តុំ តិង្ខសិ៍ រឆចររេតិ រឆុត្តរេយ៍ អលង្កតាតិ សង្ខិសកដការេរហិ ឌិញ្ញាលង្ការេរហិ អលង្កតសរិរា៍ ឌ្គុការសឃំ ឌលយិច រេឌាតិ បិចរេកាតិ ឌ្គុការេសត្តិ រេឌាតិរិច ឌលត្តិ បិចរេកា ចិឃ ច តិង្ខសិ, សយត្តុរេតា ឌ្គុការេសត្តិ ឌលត្តិ តិង្ខសីតិ ត្វុត្តំ រេហាតិ៍ “រេឌាតិ”តិ ច ចត្ថិយស្វុរិឃតក្លុត្តតារេករុ្វបិតំ សាឆារលាតាយំ៍ ចរេតត្វុតិ ក្ខុត្តុយរុ្វបឆរេរ សញ្ញក្ខរេសាករេត៍ តរេតា ឲច អរេតាយឌឃ្សរេត អលិយកឌឃ្សរេត, ឌឃ្សតឹរេឃ បិសាឌិរេកតិ អរេត្ថា៍ កហ្វា ត្វ កាឃា អតសិចទំ ក្ខុបិកយីតិ ក្វុរេតា តាយ រេឌចកាឃរេតា អត្វុត្តទំ សយ្ហាសយ្យន្និ បឃិរុ្វបិសតាឃ ក្ខុបកញ្ញុិ ក្ខុបកតាសិ៍

ឲចំ រេឆរេត បុន្និតា សា រេឌចតា អត្តាតំ អាចិករេរាត្តិ –

១៦ដ៍

“កាយក្កុបត្តាតំ ឃយាហុត្តទំ, តិឃ្ហាឃ តិឃ្ហាឃ រយត្តិ រេឌចតា;

តហ្វា កាឃា អន្និរា កាយចល្លិតី, ញ្ញុឆាកតា អតសិចទំ តយឃ្សិតុ”ត្តិ៍ –

កាចយាហ៍

១២៩។ តត្ថ កាមគ្គបត្តានំ យមាហុត្តរន្តិ កាមូបភោគេហិ អគ្គានំ បត្តានំ បរនិម្មិតវសវត្តីនំ ទេវានំ យំ ទេវកាយំ យសេន

ភោគាធិបច្ចេន ច អនុត្តរន្តិ វទន្តិ, តតោ កាយា។ និម្មាយ និម្មាយ រមន្តិ ទេវតាតិ និម្មានរតិទេវតា អត្តនា យថារុចិតេ កាលេ សយំ

និម្មិនិត្វា និម្មិនិត្វា រមន្តិ កីឡន្តិ លឡន្តា អភិរមន្តិ។ តស្មា កាយាតិ តស្មា និម្មានរតិទេវនិកាយា។ កាមវណ្ណីតិ កាមរូបធរា

យថិច្ឆិតរូបធារិនី។ ឥធាគតាតិ ឥធ ឥមស្មិំ មនុស្សលោកេ, ឥមំ វា មនុស្សលោកំ អាគតា។

ឯវំ ទេវតាយ អត្តនោ និម្មានរតិទេវតាភាវេ កថិតេ បុន ថេរោ តស្សា បុរិមភវំ តត្ថ កតបុញ្ញកម្មំ ពុច្ឆិត្វា កថាបេតុកាមោ –

១៣០។

“កិំ ត្វំ បុរេ សុចរិតមាចរីធ, កេនច្ឆសិ ត្វំ អមិតយសា សុខេធិតា;

ឥទ្ធី ច តេ អនធិវរា វិហង្គមា, វណ្ណោ ច តេ ទស ទិសា វិភាសតិ។

១៣១។

“ទេវេហិ ត្វំ បរិវុតា សក្កតា ចសិ,

កុតោ ចុតា សុគតិគតាសិ ទេវតេ;

កស្ស វា ត្វំ វចនករានុសាសនិំ,

អាចិក្ខ មេ ត្វំ យទិ ពុទ្ធសាវិកា”តិ។ – ទ្វេ គាថា អភាសិ;

១៣០។ តត្ថ អាចរីតិ ឥធ កត្វា វុត្តំ, ឧបចិនីតិ អត្ថោ។ ឥធាតិ និបាតមត្តំ, ឥធ វា ឥមស្មិំ ទេវត្តភាវេ។ កេនច្ឆសីតិ កេន បុញ្ញកម្មេន អស្សុត្វា អច្ឆសិ។ “កេនាសិ ត្វ”ន្តិ កេចិ បឋន្តិ។ អមិតយសាតិ ន មិតយសា អនប្បកបរិវារា។ សុខេធិតាតិ សុខេន វឌ្ឍិតា, សុបរិព្រូហិតទិព្វសុខាតិ អត្ថោ។ ឥទ្ធីតិ ទិព្វានុភាវោ។ អនធិវរាតិ អធិកា វិសិដ្ឋា អញ្ញា ឯតិស្សា នត្ថីតិ អនធិវរា, អតុល្យាតិ អត្ថោ។ វិហង្គមាតិ វេហាសគាមិនី។ ទស ទិសាតិ ទសបិ ទិសា។ វិភាសតីតិ ឱភាសេតិ។

១៤១់ បរិច្ចុតាសក្កតា ធសីតិ សបត្តូតោ បរិចារិតា សម្មាជិតា ធ អសិ់ ក្យតោ ឆ្ញតា ស្វាតិកតាសីតិ បញ្ចស្ស កតីស្ស ពតរកតិតោ ឆ្ញតា ហុត្វា ស្វាតិ ញ្ញុំ ខេចកតិ បជិសត្តិចរេសត ក្រុបកតា អសិ់ ពស្ស ចា ត្វុំ ចចតពរាត្យសាសតិត្តិ ពស្ស ត្យ ចា សត្វុ សាសនេ បរិចចនេ ញ្ចចាគាត្យសាសតិសម្បជិដ្ឋនេតត ត្វុំ ចចតពរា អសីតិ ខេឃាគតា់ ពស្ស ចា ត្វុំ សត្វុ ចចតពរា អត្យសាសពស្ស អត្យសិដ្ឋិឃំ បតិដ្ឋាខេតតាតិ ឲុចំ ចា ឲុត្វុ អខេត្វា ឥដ្ឋខេត្តា់ ឲុចំ អត្យខេដ្ឋសិពចខេសត តស្សា លដ្ឋិ បុឌ្ឋិត្វា បុត ដ្ឋខេដ្ឋសិពចខេសត “អាទិក្ខ ខេយ ត្វុំ ឃធិ ញ្យុដ្ឋសាចិកា”តិ បុឌ្ឋតិ់ តត្វុ ញ្យុដ្ឋសាចិកាតិ សញ្ញយ្យិ ខេពាឃ្យផខ្ញុំ សឃមូញាខេលាត ហត្វុតខេល អាយលក់ ចិឃ បដ្ឋក្ខខេតា ញ្យុដ្ឋត្វា ញ្យុដ្ឋស្ស ភកចខេតា ឆខ្ញុំស្សចតខេត្ត ឌាតាតិ ញ្យុដ្ឋសាចិកា់

ឲុចំ ខេធខេត បុឌ្ឋិតបត្វុ ពខេឆត្តិ ខេឆចតា ញ្ញុយា កាថា អការិ –

១៤២់

“ភកត្តូខេរ ភករចខេរ ស្វុយាបិខេត, បរិចារិកា រាជចរស្ស សិរិយខេតា;

តខេច្ឆ កិខេត បរេយស្វុសិក្ខិតា អហុំ, សិរិយាតិ យំ រាជកខេហ អខេចជិស្វុ់

១៤៣់

“ញ្យុខេដ្ឋា ធ ខេយ ញ្ញុសិតិសខេកា ចិតាឃខេពា, អខេឆសឃឹ សបុឆឃត្យក្ខតិដ្ឋតំ;

អសដ្ឋតំ ត្យក្ខតិខេរាឆ សស្សតំ, យក្កញ្ចិយំ អក្យជិលយញ្ញាសំ សិចំ់

១៤៤់

“ស្វុត្វាភហំ អយតបធំ អសដ្ឋតំ, តឆាកតស្សភធិចរស្ស សាសតំ;

សីខេលស្វុហំ បរេយស្វុសំច្ចុតា អហុំ, ឆខេយ្យ ជិតា ភរចរញ្យុដ្ឋខេឆសិខេតា់

១៤៥់

“ជាត្វាតហំ ចិរះបត៌ អសន្តាំ, ពឆាកេពតតឆិចេរត ចេសិតាំ;

ពេត្វចហំ សយឆសយាឆិយាច្សិ, សាេឃច េយ បរេយតិឃាយពា អហ្ស៑

១៣៨៑

“លន្តាតហំ អយពចរំ ចិរេសសត៌, ឧក៌សិកា អកិសយេឃ ចិរេសសិឃ;

អសំសឃា ជាហុជតប្ឆិពា អហំ, លិន្តារពិ បច្ចតុេកាយតប្យក៌៑

១៣៩៑

“ឧច៌ អហំ អយពគសយិម្រគចពា, ពឆាកពស្សតឆិចេរស្ស សាចិកា;

ឆយ្ហុសា បឃយឋេល បពិដ្ឋិពា, េសាពាបន្តា ត ច បត យព្វិ ទ្យកពិ៑

១៣៥៑

“សា ចក្កិពាំ អតឆិចេរ ក្ខបិកេយិ, បិសាឌិេព ក្យសលេរេព ច កិក្ខេចា;

តយស្សិពាំ សយឈសយាកយំ សិចំ, សការេចា សិរិយេពា ឆយុរាឌិេតា៑

១៣៦៑

“ឌិក្វា យុតិ យុឌិពយតយិ ម្រឹហិពា, ពឆាកពាំ តរចរគយ្ហសារឆិ;

ពឈ្សុឌ្ឋិ ក្យសលរពាំ ចិតាឃក៌, ចក្កាយហំ បរេយហិពាក្សកយ្យក”ត្តិ៑

១៣៧៑ ពត្វ តកត្តេរពិ ត្តសិកិលិេចបុល្ហេចការបឈ្មចកិញ្ញាុជសន្តាពាត៌ បញ្ចាត្តុ បន្តពាត៌ អត្តេរ េចយេញ្ញ ឃេពា ពាំ តកេរ “កិរិន្តាជ”ត្តិ

វុច្ចតិ។ នគរវរេតិ ឧត្តមនគរេ, រាជគហំ សន្ធាយាហ។ សុមាបិតេតិ មហាគោវិន្ទបណ្ឌិតេន វត្ថុវិជ្ជាវិធិនា សម្មទេវ និវេសិតេ។ បរិចារិកាតិ និវាតបរិចរិយាយ ឧបដ្ឋាយិកា។ រាជវរស្សាតិ ពិម្ពិសារមហារាជស្ស។ សិរិមតោតិ ឯត្ថ “សិរីតិ វឌ្ឍិបុញ្ញានំ អធិវចន”ន្តិ វទន្តិ។ អយញ្ច បុញ្ញនិព្ពត្តា សិរីសោភគ្គាទិសម្បត្តិ កតបុញ្ញំ និស្សយតិ, កតបុញ្ញេហិ ច និស្សីយតីតិ “សិរី”តិ វុច្ចតិ, សា ឯតស្ស អត្ថីតិ សិរិមា, តស្ស សិរិមតោ។ បរមសុនិដ្ឋិតាតិ អតិវិយ សម្មទេវ និដ្ឋិតា។ អហូតិ អហោសិ។ អនុពុជ្ឈីតិ អញ្ញាសិ។

១៦៧. ឆ្លុសិនិសគាតិ គចសតវេធកោ ឆ្លុសកា, គចសហស្សវេធកោ ចសកា, ចជសតវេធកោ ច ឆ្លុសកា, ចជសហស្សវេធកោ ចសកា, សព្ពគចសវេធោ សព្ពបរិស្សយសហោ សេតោ បិសាចិនោ មហាការចហោ អសនិសតសទ្ទេហិបិ អសម្ភមភិរុយោ និសកា។ វេធា សោ អត្ថតោ និសគតមោលត សមត្ថាគោ តទ្វហិ បិដេហិ បជធិ ឧបដ្ឋិតាយោ គោតធិ បរិស្សយេត អកម្ពិយោ អចលដ្ឋានេន ឋិតោតិ, ឯវំ គគជា ផសហិ ភណាគតភាលហិ សមត្ថាគោ ចន្ទហិ វេសារជ្ជបិដេហិ អដ្ឋបរិសបជធិ ឧបដ្ឋិតាយោ សទេវកេ លោកេ កោតធិ បច្ចត្ថិកេន បច្ចាមិតេន អកម្ពិយោ អចលដ្ឋានេន ឋិតោតិ, តស្មា និសភោ វិយាតិ និសភោ។ សីលាទីហិ ធម្មគុណេហិ ឧសភោ “ឆ្លុសី”តិ លទ្ធវោហារេសុ សេក្ខាសេក្ខេសុ និសភោ, ឆ្លុសីហំ ច និសភោ, ឆ្លុសិ ច សោ និសភោ ចាតិ ច ឆ្លុសិនិសភោ។ វេទនីយសច្ច វិនតីតិ វិនាយកោ, នាយកបិវហិតោតិ ច វិនាយកោ, សម្ពុទ្ធោតិ អត្ថោ។

អនេកយី សមុទយទុក្ខនិច្ចតន្តិ សមុទយសច្ចស្ស ច ទុក្ខសច្ចស្ស ច អនិច្ចតំ វយធម្មំ អភាសិ។ តេន “យំកិញ្ចិ សមុទយធម្មំ, សព្ពំ តំ និរោធធម្ម”ន្តិ អត្ថតោ អភិសមយមាគតស្ស បវត្តិអាការំ ទស្សេតិ។ សមុទយទុក្ខនិច្ចតន្តិ ច សមុទយសច្ចំ ទុក្ខសច្ចំ អនិច្ចតន្តិ។ តត្ថ សមុទយសច្ចទុក្ខសច្ចគហណេន ឧបស្សាយ រូបំ ទស្សេតិ, អនិច្ចតាគហណេន តស្សា បវត្តិអាការំ ទស្សេតិ។ សង្ខារានម្បិ អនិច្ចាការេន វិការាបិតេ ទុក្ខាការោ អនត្តាការោបិ វិការាបិតោយេវ ហោតិ តំនិបាតត្តា តេសំ។ តេនាហ “យទនិច្ចំ, តំ ទុក្ខំ, យំ ទុក្ខំ, តទនត្តា”តិ (សំ. និ. ៣.១៥)។ អសង្ខតំ ទុក្ខនិរោធសច្ចន្តិ គោតធិ បច្ចយេន ន សង្ខតន្តិ អសង្ខតំ, សង្ខារាំ តទាការេន សច្ចំ, សកលវដ្ដទុក្ខនិរោធការណតោ ទុក្ខនិរោធំ អរិយសច្ចំ ចេវ អនេកយីតិ យោជនា។ មគ្គញ្ចាតិ អកុដិលមជ្ជំ វិវត្តិ អត្ថទ្វយបរិវជ្ជនេន អកុដិលការណការំ មាយាទីនំ កាយវង្កាទីនញ្ច បហានេន អកុដិលំ, តតោ ឯវ អជ្ជំ, អវិវការណការំ កាមរាគាទីនំ សមុច្ឆេទនេន វិវំ និព្ពានំ។ មគ្គតិ និព្ពានត្ថិកេហិ មគ្គីយតិ, កិលេសេ វា មារេន្តោ គច្ឆតីតិ “មគ្គោ”តិ លទ្ធនាមំ ឋានំ អរិយញ្ញាណំ មជ្ឈំ បដិបត្តិំ ទុក្ខនិរោធគាមិនិបដិបទាសង្ខាតំ អរិយសច្ចំ ចេវ អនេកយីតិ យោជនា។

១៦៨. សុត្វាតហំ អមតំ បទំ អសង្ខតំ, តថាគតស្សានុធិចរស្ស សាសនត្ថិ ឯត្ថ អហំ សទ្ទេបតោ – តថា អាគមនាទិអត្ថេន តថាគតស្ស, សទេវកេ លោកេ អគ្គការណតោ អនុធិចរស្ស, សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស អមតំ បទំ អសង្ខតំ និព្ពានំ ឧទ្ទិស្ស ទេសិតត្តា, អមតស្ស ច និព្ពានស្ស បដិបត្តិឧបាយត្តា គោតធិបិ អសង្ខារេហិ អកតត្តា ច អមតំ បទំ អសង្ខតំ សាសនំ សទ្ធម្មំ អហំ សុត្វាតិ។ សីលេសូបមត្តិ សីលេសុ និម្មានេសុ ឯតាមានេសុ អហំ។ បរមសុនិច្ឆតាតិ អតិវិយ សម្មទេវ និច្ឆតា។ អហូតិ អហោសិ។ ឆសម្បុ ដិតាតិ បដិបត្តិឆសម្បុ បតិដ្ឋិតា។

១៦៩. ញាត្វាតិ សត្ថុកិរិយាភិសម្ពុជ្ឈនេន ជានិត្វា។ តត្វាចាតិ តស្ស័យេន ឧបាយ, តស្ស័យេន ច អត្ថការេន។ សម្ពោធិសម្មាបសម្បត្តិ

ປຈ຺ຈຕ຺ຖິກສງ຺ຂາຕໍ ນມຸເຈ຺ຈຈເນຕ ນມຖເຕາ ຈ຺ນປນມຖເຕາ ປເຣມຕ຺ວນມສ຺ຂຕໍ ເລາກຸຕ຺ຕຣນມານິ ອາຐຸນິ ອສິກ຺ນິ ຍນິປິ ຍສ຺ມິ ຬເລາ ຖິເຣາສສ຺ສ ນສ຺ຖິກິຣິຍາກິນມເຍາ, ຕສ຺ມິເຍຈ ຬເລາ ມກ຺ກສ຺ສ ກາຈຖາກິນມເຍາ, ອາເຣມຸລປນິເຈສໍ ປຖ ກາຈຖາປນິເຈສເສ຺ມຈ ປຸຣິມນິກ຺ຄກາເຣລໍ ຈິຍ ກຕ຺ວາ ຄເສ຺ມຕໍ –

“ຎາຕ຺ວານຫໍ ຈິເຣຂປສໍ ອນ຺ລຕໍ, ຕທາເກຕຖຖສິຈເຣຖ ເຄນິຕໍ”.

ຕເຕ຺ວຈຫໍ ‘ນມຈນມານິມາຐຸນິ’ຕ຺ຕິ ຈຸຕ຺ຕໍ ຍທາ “ຈກ຺ຂຸ ປນິ຺ຈ ນ຺ເປ ຈ ຂຸປ຺ປຊ຺ຊຕິ ຈກ຺ຂຸຈິຎ຺ຎາລໍ”ຕ຺ຕິ (ມ. ນິ. ໑.໓໐໐; ໒.໓໑໘; ສໍ. ນິ. ໓.໙໐). ຎາຕ຺ວາຖາຕິ ຈາ ນມາຖກາລຈເນຕ ຈຸຕ຺ຕ຺ຕິ ເຈນິຕຕ຺ຕໍ ຍທາ “ຖິຫຕ຺ວາຖ ຕມໍ ນຕ຺ຕໍ, ອາສິເຈ຺ຈາ ຖກມຸກ຺ເຕາ”ຕິ. ນາເຍຈາຕິ ຍາ ເລາກຸຕ຺ຕຣນມານິຐຸນຖາ ລກ຺ລາ, ນາເຍຈ. ປເຣມຖິຍາມຕາຕິ ປເຣມາ ຂ຺ຕ຺ຕມາ ມກ຺ກິຍາມຕາ.

໑໓໙. ຈິເຣນນຖ຺ຖິ ປຸຈ຺ຊເຖຫິ ຈິເຣນກໍ ຈິນິ຺ຂກາຈນາສກໍ. ອຸກໍນິກາຕິ “ນມ຺ຸນມຸເຂ຺ລ ກກຈາ, ຂ຺ວາກ຺ລເຕາ ສເມຸ, ນຸປ຺ປຊິປເຕ຺ວ ນເຊ຺ຊ”ຕິ ອຸກໍນກາຫຈຕີ ຣຕຖຕ຺ຕເຍ ຖິຕ຺ຕິຈິກິຈ຺ສ ອກິນມເຍ ຈິເຣນນິຍາຕິ ນຈ຺ປນິເຈສຈເນຖ ຈິເຣນໍ ປຕ຺ວາ. “ຈິເຣນນິຖີ”ຕິປິ ປຄຕ຺ຕິ, ອກິນມຍເຫຕຸ ຈິເຣນຈຕີຕິ ອເຕ຺ວ. ອນໍນຍາຕິ ເນາຕຸອນຈຕ຺ວກາຍ ອຊ຺ຈຕ຺ວກາຍ ຈ ຈິຈິກິຈ຺ສາຍ ປຫີຖຕ຺ຕາ ອປກາຕນໍນຍາ. “ອນໍນິຍາ”ຕິ ເກຈິ ປຄຕ຺ຕິ. ຄາຫຸຊຖປ຺ປຊິຕາຕິ ນຸກາຕີຫິ ປເຣຫິ ປຕ຺ວຖີຍກຸລາຕິ ອເຕ຺ວ. ລິສ຺ລາຣຕິຕ຺ຕິ ລິສ຺ລາກ຺ຈຕໍ ຣຕີ, ອທ ຈາ ລິສ຺ສ຺ຸວາ ຣຕິຊ຺ຊາ ລິສ຺ລາຈິຫາເຣ຺ຊາ ຣຕິນຸລເຊ຺ຊາ.

໑໔໐. ອມຕຄນມີຕ຺ຕິ ອມຕຄນາ ຖິຕ຺ຕາຖຄສ຺ສາຈິຖີ ອມິ຺ມາສມ຺ຸຄນາຕິ ຈຕຸນຈ຺ຈສມໍ ສິ຺ຊຈຕີ. ເນາຕາປຕ຺ຕາຕິ ອຣິຍມກ຺ເຄາຕໍ ອາສິເຕາ ປຕ຺ຕາ. ຖ ຈ ປຖ ມຕ຺ຕິ ຂ຺ກ຺ຕີຕິ ຖ ຈ ປຖ ເມ ອຕ຺ຕິ ຂ຺ກ຺ຕິ ອຈິຖິປິຕສມຸຕ຺ຕາ.

໑໔໑. ປິນາສິເຄຕິ ປນາຄາຈເຫ. ກຸນລຣເຕຕິ ກຸນເລ ອຖຈຊ຺ຊສເມຸ ຖິຕ຺ຕາເຖ ຣເຕ. ກິລ຺ລເຈາຕິ ກິລ຺ລ ຖມສ຺ມິຕໍ ຂ຺ປິກມິຕ຺ຕິ ເຍາຊຖາ. ນມຫນມາກມໍ ນິຈຕ຺ຕິ ນມຫາຕໍ ນມິຕປິປິຕໍ ຕຸສ຺ລຕຸສ຺ລນາຈກາຕໍ ນິຈ຺ຊາ ສມໍ ເຄມໍ ນມາກມໍ ນຂ຺ຂມໍ ປຍິຣຸປິນິຕໍ ຂ຺ປິກມິຕ຺ຕິ ນມຕ຺ເຖ຺ລ. ນິຣິມເຕາ ສມຸຣາຊິເຖາຕິ ກຸມຸເຕ຺ວ ນາມິຈຈຖໍ. ນິຣິມຕິ ສມຸຣາຊີຖີຕິ ອເຕ຺ວ. ອຸຈເຍຈ ຈ ເກຈິ ປຄຕ຺ຕິ.

໑໔໒. ມຸຊິຕມຖມີຕ຺ຕິ ເມາຊິຕມຖາ ອມິ຺ປີລີຕາຕິ ຕຸຊ຺ຊ, ປີຕິຣນເຈນເຖ ຈາ ທິຕ຺ຕາ. ຖຣຈຣຂມຸນາຣຊິຕ຺ຕິ ຖຣຈເຣາ ຈ ເນາ ອກ຺ປຸກ຺ກລຕ຺ຕາ, ຂມຸາຕໍ ຂເມຕຕ຺ຕາຕໍ ເຈຖຍ຺ຊາຕໍ ຖິຕ຺ຕາຖາກິມຸລໍ ນາຣລເຕາ ຂມຸນາຣຊິ ຈາຕິ ຖຣຈຣຂມຸນາຣຊິ, ຕໍ. ປເຣມຫິຕາຖຸກມ຺ປກຕ຺ຕິ ປເຣເມຖ ຂ຺ຕ຺ຕເຣມຖ ຫິເຕຖ ນຕ຺ຕນຕ຺ຕາຕໍ ອຖຸກມ຺ປກໍ.

໑໔໓. ນິຣິມາ ເຂຈສີຕາ ອຕ຺ຕເຖາ ລສ຺ລິປເຈຂຖມຸເລຖ ຣຕຖຕ຺ຕເຍ ປນາສໍ ປເຈເຂ຺ວາ ກກຈຕ຺ຕ ກິລ຺ລນຊ຺ຊ຺ຸຊາ ຈຕ຺ຕ຺ຸຕ຺ວາ ປຄລ຺ລລໍ ກຕ຺ວາ ເຂຈເລາກເມຈ ກຕາ. ກກຈາ ຕເມຈ ຂຸຕິລ຺ລຈຕ຺ຕ຺ຕ ອຊ຺ຊ຺ປ຺ປຕ຺ຕິ ກຕ຺ວາ ສມໍ ເຂເນນິ, ເຂນຖາປຣິເຍານາເຖ ຂ຺ກ຺ລິຕກິລ຺ລ ອເຣຫຕ຺ຕ ປິປຸລິ,

សម្បត្តបរិសាយបិ សា ធម្មទេសនា សាត្ថិកា ជាតាតិ។

សិរិមាវិមានវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

១៤។ កេសការីវិមានវណ្ណនា

ឥទំ វិមានំ រុចិរំ បភស្សរន្តិ កេសការីវិមានំ។ តស្ស កា ឧប្បត្តិ? ភគវា ពារាណសិយំ វិហរតិ ឥសិបតនេ មិគទាយេ។ តេន ខោ បន សមយេន សម្ពហុលា ភិក្ខូ បុព្ពណ្ហសមយំ និវាសេត្វា បត្តចីវរមាទាយ ពារាណសិំ បិណ្ឌាយ បវិសិំសុ។ តេ អញ្ញតរស្ស ព្រាហ្មណស្ស គេហទ្វារសមីបេន គច្ឆន្តិ។ តស្មិញ្ច គេហេ ព្រាហ្មណស្ស ធីតា កេសការី នាម គេហទ្វារសមីបេ មាតុ សីសតោ ឩកា គណ្ហន្តី តេ ភិក្ខូ គច្ឆន្តេ ទិស្វា មាតរំ អាហ “អម្ម, ឥមេ បព្ពជិតា បឋមេន យោព្ពនេន សមន្នាគតា អភិរូបា ទស្សនីយា បាសាទិកា សុខុមាលា កេនចិ បរិជុញ្ញេន អនភិភូតា មញ្ញេ, កស្មា នុ ខោ ឥមេ ឥមស្មិំយេវ វយេ បព្ពជន្តី”តិ ? តំ មាតា អាហ “អត្ថិ, អម្ម, សក្យបុត្តា សក្យកុលា បព្ពជិតា ពុទ្ធោ លោកេ ឧប្បន្នោ, សោ ធម្មំ ទេសេតិ អាទិកល្យាណំ មជ្ឈេកល្យាណំ បរិយោសានកល្យាណំ សាត្ថំ សព្យញ្ជនំ កេវលបរិបុណ្ណំ, បរិសុទ្ធំ ព្រហ្មចរិយំ បកាសេតិ, តស្ស ឥមេ ធម្មំ សុត្វា បព្ពជន្តី”តិ។

តេន ច សមយេន អាគតផលា វិញ្ញាតសាសនា អញ្ញតរា ឧបាសិកា តាយ វីថិយា គច្ឆន្តោ តំ កថំ សុត្វា តាសំ សន្តិកំ ឧបសង្កមិ។ អថ នំ ព្រាហ្មណី អាហ “ឯតរហិ ខោ ឧបាសិកេ ពហូ កុលបុត្តា មហន្តំ ភោគក្ខន្ធំ មហន្តំ ញាតិបរិវដ្ដំ បហាយ សម្មទេវ បព្ពជន្តិ, តេ កិំ នុ ខោ អត្ថវសំ សម្បស្សន្តា បព្ពជន្តី”តិ? តំ សុត្វា ឧបាសិកា “កាមេសុ អាទីនវំ, នេក្ខម្មេ ច អានិសំសំ សម្បស្សន្តា”តិ វត្វា អត្តនោ ញាណពលានុរូបំ តមត្ថំ វិត្ថារេន កថេសិ, តិណ្ណំ រតនានំ គុណេ បកាសេសិ, បញ្ចន្នំ សីលានំ ទិដ្ឋធម្មិកំ សម្បរាយិកញ្ច គុណានិសំសំ បវេទេសិ។ អថ ព្រាហ្មណធីតា តំ “កិំ អម្ហេហិបិ សរណេសុ ច សីលេសុ ច បតិដ្ឋាយ តថា វុត្តេ គុណានិសំសេ អធិគន្តុំ សក្កា”តិ បុច្ឆិ។ សា “សព្ពសាធារណា ឥមេ ធម្មា ភគវតា ភាសិតា, កស្មា ន សក្កា”តិ វត្វា តស្សា សរណានិ ច សីលានិ ច អទាសិ។ សា គហិតសរណា សមាទិន្នសីលា ច ហុត្វា បុន អាហ “កិំ ឥតោ ឧត្តរិ អញ្ញម្បិ ករណីយំ អត្ថី”តិ។ សា តស្សា វិញ្ញុភាវំ សល្លក្ខេត្វា “ឧបនិស្សយសម្បន្នា ភវិស្សតី”តិ ញត្វា សរីរសភាវំ វិភាវេន្តោ ទ្វត្តិំសាការកម្មដ្ឋានំ កថេត្វា កាយេ វិរាគំ ឧប្បាទេត្វា ឧបរិ អនិច្ចតាទិបដិសំយុត្តាយ ធម្មិយា កថាយ សំវេជេត្វា វិបស្សនាមគ្គំ អាចិក្ខិត្វា គតា។ សា តេន វុត្តនយំ សព្ពំ មនសិ កត្វា បដិក្កូលមនសិការេ សមាហិតចិត្តា វិបស្សនំ បដ្ឋបេត្វា ឧបនិស្សយសម្បត្តិយា ន ចិរស្សេវ សោតាបត្តិផលេ បតិដ្ឋហិ។ អថាបរេន សមយេន កាលំ កត្វា សក្កស្ស ទេវរញ្ញោ បរិចារិកា ហុត្វា និព្ពត្តិ, សតសហស្សញ្ញាស្សា អច្ឆរាបរិចារា អហោសិ។ តំ សក្កោ ទេវរាជា ទិស្វា អច្ឆរិយព្ភុតចិត្តជាតោ បយុជិតហទយា –

“ឥទំ វិមានំ រុចិរំ បភស្សរំ, វេឡុរិយថម្ភំ សតតំ សុនិម្មិតំ;

សុវណ្ណរុក្ខេហិ សមន្តមោត្ថតំ, ឋានំ មមំ កម្មវិបាកសម្ភវំ។

១៤១។

“តត្រូបបន្នា បុរិមច្ឆរា ឥមា, សតំ សហស្សានិ សកេន កម្មុនា;

តុវំសិ អជ្ឈុបគតា យសស្សិនី, ឱភាសយំ តិដ្ឋសិ បុព្ពទេវតា។

១៤២។

“សសី អធិគ្គយ្ហ យថា វិរោចតិ, នក្ខត្តរាជារិវ តារកាគណំ;

តថេវ ត្វំ អច្ឆរាសង្គណំ ឥមំ, ទទ្ទល្លមានា យសសា វិរោចសិ។

១៤៣។

“កុតោ នុ អាគម្ម អនោមទស្សនេ, ឧបបន្នា ត្វំ ភវនំ មមំ ឥទំ;

ព្រហ្មំវ ទេវា តិទសា សហិន្ទកា, សព្ពេ ន តប្បាមសេ ទស្សនេន ត”ន្តិ។ –

ចតូហិ គាថាហិ តាយ កតកម្មំ បុច្ឆិ។

១៤០។ តត្ថ ឥទំ វិមានន្តិ យស្មិំ វិមានេ សា ទេវតា ឧប្បន្នា, តំ អត្តនោ វិមានំ សន្ធាយាហ។ សតតន្តិ សព្ពកាលំ រុចិរំ បភស្សរន្តិ យោជនា។ សតតន្តិ វា សម្មាតតំ, អតិវិយ វិចិត្តន្តិ អត្ថោ។ សមន្តមោត្ថតន្តិ សមន្តតោ អវត្ថតំ ឆាទិតំ។ ឋានន្តិ វិមានមេវ សន្ធាយ វទតិ។ តញ្ហិ តិដ្ឋន្តិ ឯត្ថ កតបុញ្ញាតិ ឋានន្តិ វុច្ចតិ។ កម្មវិបាកសម្ភវន្តិ កម្មវិបាកការណេន សម្ភូតំ, កម្មវិបាកេន វា សហ សម្ភូតំ។ មមន្តិ ឥទំ មម ឋានំ មម កម្មវិបាកសម្ភវន្តិ ទ្វីហិបិ បទេហិ យោជេតព្ពំ។

໑໓໘. ຕຸປປນ຺ນາຕິ ກາຖາຍ ອຍໍ ສເງ຺ຂປເຕາ – ຕຕ຺ຖ ຕສ຺ມິ ຍຖາວຸເຕ຺ຕ ຈິຍາເຕ ວຸປປນ຺ນາຕິ ຖິຕ຺ຕ຺ຕາ ປເກວ ວຸປ຺ປນ຺ນາ ປຸຕ຺ຕເທວຕາ ຕ຺ລຍາ ປຸຣິຍາ ອນ຺ຕຣເຍາ ປຣິຍາທເຕາ ສຕໍ ສຫສ຺ສານິ ທຸຕິຍນ຺ຕິ ຕໍ ອປິ ສເກນ ກມ຺ມຸນາ ອຍ຺ຍຸປາຕາ ວຸປປນ຺ນາ ຍສສ຺ສີຕິ ປຣິຈາຣຍນ຺ຕາ, ເທເນວ ສເກນ ກມ຺ມຸນາ ກມ຺ມານຸຍາເວນ ອຸຄຍສມ຺ປີ ວິເຣາຈຍາຕາ ຕິຕ຺ຖີຕິ.

໑໓໙. ຕ຺ລຍາຕິ ຕເຍວ ອຸຄາສຕໍ ວຸປຍາຍ ວິກາເຈເນ຺ຕ "ນມີ"ຕິ ກາຣຍາຫ. ຕສ຺ສເຕ຺ຖາ – ຍຖາ ນສລທ຺ຖາກເຍາເກນ "ນມີ"ຕິ, ກລ຺ຍເຕ຺ຕຫິ ອພິກຸລຕາຍ "ກລ຺ຍຕ຺ຕຣາຊາ"ຕິ ຈ ລທ຺ທກເຍາ ຈເນ຺ທາ ສຕ຺ຕໍ ຕາຣກາຄເນ ອພິກ຺ກຍ຺ຍອກິກຈິຕ຺ວາ ວິເຣາຈຕິ ວິຣາຊຕິ, ຕເຖວ ຕ຺ວໍ ຕ຺ລຍໍ ອນ຺ຕຣານິ ເທວກຍ຺ຍານິ ຄເນ ສຍ຺ຍຫໍ ອຕ຺ຕເນາ ຍສສາ ທຸລ຺ລຍາຕາ ອຕິວິຍ ວິເຊ຺ຕາທຍາຕາ ວິເຣາຈສີຕິ. ເອຕ຺ຖ ຈ "ຕ຺ລຍາ"ຕິ "ຕ຺ລຍ"ນ຺ຕິ ຈ ຕິປິຕຍຕ຺ຕໍ. ເກຈິ ປນ "ກລ຺ຍຕ຺ຕຣາຊາຣິວ ຕາຣາຄເນ ຕເຖວ ຕ຺ວ"ນ຺ຕິ ປຖນ຺ຕີ.

໑໔໐. ຕ຺ລຍາຕິ ຕສ຺ສາ ເທວຕາຍ ປຸຣິມກໍ ຕຕ຺ຖ ກຕປຸຍ຺ຍໍ ປຸຈ຺ເຈນ຺ຕາ "ກຸເຕາ ນຸ ອາຄຈ຺ຈາ"ຕິ ກາຣຍາຫ. ຕຕ຺ຖ ກຸເຕາ ນຸ ອາຄຈ຺ຈາຕິ ກຸເຕາ ນຸ ຄຕິເຕາ ກຸເຕາ ນຸ ປຸຍ຺ຍກມ຺ມເຕາ ກາຣຫຈ຺ຕເຕາ ຕ຺ວໍ ຍຍ ຄຕິໍ ອາຄມ຺ມ ຄເທ຺ທ ອເນາຍທສ຺ສເນ ສຕ຺ຕຸຕ຺ຕເຣາຄເນ ຕ຺ວໍ ວຸປປນ຺ນາ ວຸປປຕ຺ຕິກາຫຫຈເຍນ ວຸປຄຕາ. "ອເນາຍທສ຺ສເນ"ຕິ ອຸຕ຺ຕເຣຍຕ຺ວໍ ວຸປຍາຍ ປກາເສນ຺ຕາ "ໂອສທີ ເຍຖາ ຕາຣກາ ສຫິດ຺ກາ, ສເຕ຺ຕາ ນ ຕປ຺ປາຍເສ ຍສ຺ສເນນ ຕ"ນ຺ຕິ ອາຫ. ຕຕ຺ຖ ຍຖາ ໂອສທີຕິ ສຫຍຕໍ ສນຍຸຍາເທ ຍາ ວຸປກໍ ສຫ ຕ຺ລເທ຺ທກາຕິ ສຫິດ຺ກາ ຕາຈຕີສາ ເຍຖາ ປສ຺ສນ຺ຕາ ຍສ຺ສເນນ ນ ຕປ຺ປນ຺ຕິ, ເອວໍ ຕວ ຍສ຺ສເນນ ຍຍໍ ສເຕ຺ຕາ ເຍຖາ ນ ຕປ຺ປາຍເສຕິ ອເຕ຺ຖາ.

ເອວໍ ປນ ສເກ຺ກນ ເທວາຕຍິເຕ຺ຖນ ປຸຈ຺ຈິຕາ ສາ ເທວຕາ ຕຍຕ຺ວໍ ປກາເສນ຺ຕີ –

໑໔໑.

"ຍເຍຕໍ ສກ຺ກ ອຖຸປຸຈ຺ເສ ຍຍໍ, ກຸເຕາ ຖຸຕາ ຕ຺ວໍ ຕ຺ລຍ ອາຄຕາຕິ;

ຊາໂຣາທສີ ກາຍ ປຸຣຕ຺ເຕ ກາສິກໍ, ຕຕ຺ຖ ອເຫາສິ ປຸເຣ ເກສກາຣິກາ.

໑໔໒.

"ຍຸເທ຺ທ ຈ ສເຍ຺ຍ ຈ ປສຕ຺ຖາຍສາ, ສເຍ຺ຍ຺ຍ ຈ ເອກຕ຺ຕາຕາ ອສິສຍາ;

ອທທ຺ທສິກ຺ຂາປຣາ ອາຄຕປ຺ຍລີ, ສເຍ຺ຍາສິສເຍ຺ຍ ຕິຍຕາ ອກາຍຍາ"ຕິ. –

កាឆង្គយាហ៍

១៥៦-៥៍ ពត្ថ ឃរេមត្តិ ឃំ ឲតំ បញ្ញត្តិ អនេត្ថា៍ អត្ថុប្បន្នរេសតិ អត្យក្កលការេចត បុច្ឆសិ៍ យមត្តិ យំ៍ បុរត្ថិតិ បុរ៉ អត្ថិ៍ កាសិតត្តិ កាសិរង្គស្ស៍ រេកសការិកាតិ បុរិមត្តការេច អត្តរេភា ភាមំ ចងតិ៍ ត្បរេទ្ធច ឆរេមុ ចាតិអាឌិភា អត្តរេភា បុញ្ញា ចិការេចតិ៍

បុត សរេក្កា ពស្សា ពំ បុញ្ញាសម្បត្តិញ្ញា ឌិញ្ញាសម្បត្តិញ្ញា អត្ថរេមាឌមារេភា –

១៥៩៍

“ពត្ត្រាកិភត្ថាយរេស ស្វាកតញ្ញា រេព,

ឆរេមុត ច ត្វំ ឃសសា ចិរេទាចសិ;

ត្បរេទ្ធ ច ឆរេមុ ច បសត្ថមាភរេស,

សរេឈ្ឈ ច ឲកត្តករេព អសំសរេឃ;

អលណ្ឌសិក្លាបរេឌ អាកពប្បរេល,

សរេញ្ញាឆិឆរេមុ ភិឃរេព អភាមរេឃ”តិ៍ – អាហ;

១៥៩៍ ពត្ថ ពត្ត្រាកិភត្ថាយរេសតិ ពំ រេព ត្បុចិឆប្បិ សម្បត្តិ អកិភត្ថាយ អត្ថរេមាឌាយ៍ ស្វាកតញ្ញារេពតិ ត្បឃ្យញ្ញា ឡូឆាកមត់ ស្វាកពំ, អមញ្ញាំ ប៉ិពិរេសាមភស្សសំចទ្ធភរេមច៍ រេសសំ ចុត្តភឃរេមចាតិ៍

ពំ បភ បចត្តិ សរេក្កា រេឌចរាឌា អាឃស្វុរេពា មហារេមាក្កូល្លាភរេត្វរស្ស ករេឆសិ, រេឆរេរា ភកចរេពា ភិរេចរេឌសិ៍ ភកចា ពមត្ថ អង្គប្បត្តិ កត្វា សម្បត្តបរិសាឃ ឆម្មំ រេឌរេសសិ៍ សា រេឌសភា សរេឌចកស្ស រេលិកស្ស សាត្ថិកា ឌាពាតិ៍

រេកសការិចិយាភចណ្ណុភា ភិដ្ឋិពា៍

ឥតិ បរមត្ថទីបនិយា ខុទ្ទក-អដ្ឋកថាយ វិមានវត្ថុស្មិំ

សត្តរសវត្ថុបដិមណ្ឌិតស្ស បឋមស្ស បីឋវគ្គស្ស

អត្ថវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

២. ចិត្តលតាវគ្គោ

១. ទាសិវិមានវណ្ណនា

ទុតិយវគ្គេ អបិ សក្កោវ ទេវិន្ទោតិ ទាសិវិមានំ។ តស្ស កា ឧប្បត្តិ? ភគវតិ ជេតវនេ វិហរន្តេ សាវត្ថិវាសី អញ្ញតរោ ឧបាសកោ សម្ពហុលេហិ ឧបាសកេហិ សទ្ធិំ សាយន្ហសមយំ វិហារំ គន្ត្វា ធម្មំ សុត្វា បរិសាយ វុដ្ឋិតាយ ភគវន្តំ ឧបសង្កមិត្វា “ឥតោ បដ្ឋាយ អហំ, ភន្តេ, សង្ឃស្ស ចត្តារិ និច្ចភត្តានិ ទស្សាមី”តិ អាហ។ អថ នំ ភគវា តទនុច្ឆវិកំ ធម្មំ ទេសេត្វា វិស្សជ្ជេសិ។ សោ “យថា, ភន្តេ, សង្ឃស្ស ចត្តារិ និច្ចភត្តានិ បញ្ញត្តានិ។ ស្វេ បដ្ឋាយ អយ្យា មម គេហំ អាគច្ឆន្តូ”តិ ភត្តុទ្ទេសកស្ស អារោចេត្វា អត្តនោ គេហំ គន្ត្វា ទាសិយា តមត្ថំ អាចិក្ខិត្វា “តត្ថ តយា និច្ចកាលំ អប្បមត្តាយ ភវិតព្ព”ន្តិ អាហ។ សា “សាធូ”តិ សម្បដិច្ឆិ។ បកតិយាវ សា សទ្ធាសម្បន្នា បុញ្ញកាមា សីលវតី, តស្មា ទិវសេ ទិវសេ កាលស្សេវ ឧដ្ឋាយ បណីតំ អន្នបានំ បដិយាទេត្វា ភិក្ខូនំ និសីទនដ្ឋានំ សុសម្មដ្ឋំ សុបរិភណ្ឌំ កត្វា អាសនានិ បញ្ញាបេត្វា ភិក្ខូ ឧបគតេ តត្ថ និសីទាបេត្វា វន្ទិត្វា គន្ធបុប្ផធូបេហិ បូជេត្វា សក្កច្ចំ បរិវិសតិ។

អថេកទិវសំ ភិក្ខូ កតភត្តកិច្ចេ ឧបសង្កមិត្វា វន្ទិត្វា ឯវមាហ “កថំ នុ ខោ, ភន្តេ, ឥតោ ជាតិអាទិទុក្ខតោ បរិមុត្តិ ហោតី”តិ។ ភិក្ខូ តស្សា សរណានិ ច បញ្ច សីលានិ ច ទត្វា កាយសភាវំ បកាសេត្វា បដិក្កូលមនសិការេ និយោជេសុំ, អបរេ អនិច្ចតាបដិសំយុត្តំ ធម្មកថំ កថេសុំ។ សា សោឡស វស្សានិ សីលំ រក្ខន្តី អន្តរន្តរា យោនិសោ មនសិករោន្តី ឯកទិវសំ ធម្មស្សវនបរាយណំ លភិត្វា ញាណស្ស ច បរិបក្កត្តា វិបស្សនំ វឌ្ឍេត្វា សោតាបត្តិផលំ សច្ឆាកាសិ។ សា អបរេន សមយេន កាលំ កត្វា សក្កស្ស ទេវរញ្ញោ វល្លភា បរិចារិកា ហុត្វា និព្ពត្តិ។ សា សដ្ឋិតុរិយសហស្សេហិ បរិចរិយមានា អច្ឆរាសតសហស្សបរិវុតា មហន្តំ ទិព្ពសម្បត្តិំ អនុភវន្តី បមុទា មោទមានា សបរិវារា ឧយ្យានកីឡំ វិចរតិ។ តំ អាយស្មា មហាមោគ្គល្លានោ ហេដ្ឋា វុត្តនយេនេវ ទិស្វា –

១៣៧.

“អបិ សក្កោវ ទេវិន្ទោ, រម្មេ ចិត្តលតាវនេ;

សមន្តា អនុបរិយាសិ, នារីគណបុរក្ខតា;

ឱភាសេន្តី ទិសា សព្វា, ឱសធី វិយ តារកា។

១៨៧។

“កេន តេតាទិសោ វណ្ណោ, កេន តេ ឥធ មិជ្ឈតិ;

ឧប្បជ្ជន្តិ ច តេ ភោគា, យេ កេចិ មនសោ បិយា។

១៨៨។

“បុច្ឆាមិ តំ ទេវិ មហានុភាវេ,

មនុស្សភូតា កិមកាសិ បុញ្ញំ;

កេនាសិ ឯវំ ជលិតានុភាវា,

វណ្ណោ ច តេ សព្វទិសា បភាសតី”តិ។ – បុច្ឆិ;

១៩០។

“សា ទេវតា អត្តមនា, មោគ្គល្លានេន បុច្ឆិតា;

បញ្ហំ បុដ្ឋា វិយាកាសិ, យស្ស កម្មស្សិទំ ផលំ”។

១៩១។

“អហំ មនុស្សេសុ មនុស្សភូតា, ទាសី អហោសិំ បរបេស្សិយា កុលេ។

១៩៦់

“ឧបាសិកា ចក្ខុមតោ, គោតមស្ស យសស្សិនោ;

តស្សា មេ ភិក្ខយោ អាសិ, សារតេ តស្ស តាទិនោ់

១៩៧់

“កាយំ ភិជ្ជតុយំ កាមេឃា, តេច អត្តត្ត សណ្ឋតំ;

សិក្ខាបទានិ បញ្ចាត្តុំ, យេក្កា សោចត្តិកោ សិទេចា់

១៩៨់

“អកណ្ហកោ អកោហតោ, ឧជុ សត្ថិ បទេចនិតោ;

ភិក្ខុយស្ស ចលំ បស្ស, ឃនិជំ បិបុលិត្តិកា់

១៩៩់

“អាយត្តតិកា ទទេញ្ញាយិ,ញាសក្កស្ស ចសចត្តិតោ;

សដ្ឋិ ញុទិឃសហស្សានិ, បជិទេធាសំ ពទេទាត្តិ មេ់

១៩៩់

“អាលទេដ្ឋា កក្កុទេទា ភិទេយា, សាឆុចាឌិ ច សំសទេឃា;

ពេក្ខទោ ច សុផេស្សា ច, ចិណាយោគ្គា ច នាទិយោ។

១៤៧។

“នន្ទា ចេវ សុនន្ទា ច, សោណទិន្នា សុចិម្ហិតា;

អលម្ពុសា មិស្សកេសី ច, បុណ្ឌរីកាតិ ទារុណី។

១៤៨។

“ឯណីផស្សា សុផស្សា ច, សុភទ្ទា មុទុវាទិនី;

ឯតា ចញ្ញា ច សេយ្យាសេ, អច្ឆរានំ បពោធិកា។

១៤៩។

“តា យំ កាលេនុបាគន្ត្វា, អភិការន្តិ ទេវតា;

ហន្ទ នច្ចាយ គាយាយ, ហន្ទ តំ រមយាមសេ។

១៥០។

“នយិទំ អកតបុញ្ញានំ, កតបុញ្ញានមេវិទំ;

អសោកំ នន្ទនំ រម្មំ, តិទសានំ មហាវនំ។

១៥១។

“សុខំ អកតបុញ្ញានំ, ឥធ នត្ថិ បរត្ថ ច;

ឋុលប្បា ពពបុញ្ញាគំ, ព្ពង ទេច ឋទត្ថ ច៑

១សិ៍៧៑

“ទេតរំ ឋហព្យកាយាគំ, ពត្តន្តាំ ព្យុឋលំ ឌាហុំ;

ពពបុញ្ញា ហិ ទេយាឌត្តិ, ឋទេក្កុ ទេកាពឋយក្កិទេតា”តិ៑ – ទេឌចតា ចិឃ្សទេឌ្ឋិ;

១ទ័សិ៍៑ តត្ថ អឋិ ឋទេក្កាច ទេឌចិទេគ្គាតិ អឋិឋទេក្កា ឋយ្យាចតាឃំ, ព្ពចឋទេក្កា ព្ពកាទេលិឋំ ពត្វា ចុទេព្តា ក្តុឋយាឃំ, តឃ្វា ឃធា តាយ ឋទេក្កា ទេឌចាតយិទេគ្គាតិ អទេព្ថា៑ ឋក្កឋយការទេចា តិឃ្សា ទេឌចតាឃ ឋទិចាទេឋយ្យត្តិឌឃ្សតត្ថិ ចុទេព្តា៑ ទេពធិ “អឋឹតិ តិឋិតឋត្ត”ត្តិ ចឌត្តិ៑ ឌិត្តលតាចទេគតិ ឌិត្តាឃ តាយ ទេឌចឌិតាឃ បុញ្ញាគ្កការទេចគ គិន្តាទេព្តា, ឌិត្តាគំ ចា ចិឌិត្តបុឋ្យឋលិឌិចិទេឋឃុត្តាគំ ឋត្តាគតចលិ្លអាឌិគំ តត្ថ ទេឃក្ឃ្យតាឃ ឌិត្តលតាចគត្តិ លច្ឆតាទេឃ ទេឌចុឃ្យាទេគ៑

១៩១៑ឋទេឋឃ្សិឃាតិ ឋទេឃំ ព្យុទេល តឃ្ពិ តឃ្ពិ កិទេច្ឆ ទេឋឃតិឃា, ឋទេឃំ ទេចឃ្យាចច្ឆកាទិតិ អទេព្ថា៑

១៩៧៑តឃ្សា ទេយ គិក្កទេយា អាឃិ, ឃាឃទេគ តឃ្ស តាឌិទេតាតិ តឃ្សា ឌាឃិឃាឋិ ឋយាតាឃ ឋញ្ញាហិ ចក្ខុហិ ចក្ខុទេតា ព្យុច្ឆ្ស គកចទេតា ក្តុឋិឃិកា ហុត្វា ទេឃាតុអឋ ចឃ្សាគិ ឃឹលំ ទេក្កត្តិឃា ពឋ្យុប្បាគប្បា ឃតឃិ ពទេទាត្តិឃា ឃតឃិកាទាគ្កការទេចគ ទេយ ឃណ្ឌ្យក្តុឋ្យឌ្ឋឃាទេគ ឋត្តតិឋទេឋាធិឋក្កិឃឌយុឋក្កទេត ព្ពច្ឆាឌិឃុ តាឌិលក្កលាឋយុត្តិឃា តាឌិទេតា ឋត្ថុ ឃាឃទេគ តឋ្យទិឃាឋទេគ្គាទេឃច ឋំកិទេលឋឋក្កទេតា គិក្កយទេគគ “គិក្កទេយា”តិ លច្ឆតាទេយា ឋយុចាឃាទេយា អាឃិ អទេឃាឃិ ក្តុឋ្យុឌ្ឋិ៑

១៩៦-៣៑ តឃ្ស ឋគ គិក្កយឃ្ស បុព្តកាឃ្ស ឋចត្តាកាទិ ឌឃ្សុតុំ “កាឃំ កិឌ្ឍតុឃំ កាទេឃា, ទេគច អទេព្ថត្ថ ឋណ្ឌគត្តិ ចុត្តំ៑ តឃ្សទេព្តា – ឃឌិឋិ ទេយ អឃំ កាទេឃា កិឌ្ឍតុ ចិគឃ្សតុ, តត្ថ កិត្ថិឃតូឃិ អទេឋក្ខុ អពទេទាត្តិ ទុត្ថ ទុតឃ្ពិ ពឋ្យុប្បាគាគ្កទេឃាកេ ទេគច អត្ថិ, ទេយ ឌិទិឃឃ្ស ឋណ្ឌគំ ឃិចិលឹកាទេលាត្តិ ឌិទិឃំ ឋយុទេព្តទេឌត្តិ ចិឋឃ្សគំ ក្តុឃ្សក្កាទេឋឃិត្តិ៑

ព្ពឌាគិ តធា ចិឋឃ្សគំ ក្តុឃ្សក្កាទេឋត្វា ឋដិលច្ឆក្តុលំ ឌឃ្សុត្តឹ –

“ឃិក្កាឋឌាគំ ឋញ្ញគ្គំ, ឃទេក្កា ទេឃាចត្តិទេកា ឃិទេចា;

អកណ្ហកោ អកហតោ, ស្ករុ សត្ថិ បវេចជិតោ;

ភិក្ខុស្ស ពលំ បស្ស, យថិជំ បិឡុហិត្វិកា”តិ. – អាហ;

តត្រាយំ សង្ខេបត្ថោ – យោ តិក្ខវីលបវេសេន សមាធិស្ថាតំ បញ្ចត្ថិ និក្ខាបនាតំ និក្ខារេកាដ្ឋាសាតំ រូបតិស្សយការេចន លទ្ធត្វា តេហវំ បរិបុទិតត្វា ច និក្ខាបនាតំ បញ្ចត្ថិ សប្ពត្តិក្ខតោ, យស្មិំ សត្តាតេ រូបប្បេត្ថា, តស្ស សព្ពាការេន សោត្វិកាចសប្បាគតេតោ សុត្តទ្វកាចតោ ច សោចត្វិកោ សោត្វិកោ, សំកិលេសធម្មេហិ អនុបទ្ធុតត្វា ពេលប្បត្តិហេតុតាយ ច សិចោ, រាកកណ្ហកាឌីតំ អការេចន អកណ្ហកោ, កិលេសជិដ្ឋិឌ្ឍូទិតាកហតសប្បុច្ឆេឧតតោ អកហតោ, សព្ពឌិបគ្គកុដិលកាចាបកយហេតុតាយ រុជុ, តុទ្ធាឌីហិ សប្បុទិសេហិ បកាសិតត្វា សត្ថិ បវេចជិតោ អរិយមក្កោ, តំ យថា យេន រូបិយក្ខតេន ពួត្វិកា ដ្ឋក្កលតាហលតុទ្ធិកាបិ សមាតា បិឡុហិំ, តស្ស ភិក្ខុស្ស យថាវុត្តវីរិយស្ស ឋានំ ពលំ បស្សាតិ សក្កំ អាលបតិ.

១៩៦. អាយត្តតិកា រទេញ្ញាយឹ្យសក្កុស្ស វសវត្តិតោតិ សយំវសីការេន វត្តតេតោ, ស្វិសុ វេចវេលោកេសុ អត្តតោ វសំ ញ្ញុស្សរិយំ វត្តតីតិ វា វសវត្តិ, តស្ស វសវត្តិតោ សក្កស្ស វេចរញ្ញោ អាយត្តតិកា អាលិបសល្លាបយោក្កា, កឹរាអតកាលេ វា តេតេ អាយត្តេតត្ថា អមិរ្យា ភិក្ខុស្ស វីរិយស្ស ពលំ បស្សាតិ យោឌតា. អាតាតបិតតាជិកេភេត បញ្ចា តុរិយក្កាតិ ថ្វាគសហិ បិឡិការេកហិ ឧកតោ បចឈ្ជយាតាតិ សថ្ដិ ហោត្តិ, តាតិ បត សហស្សមត្តាតិ បរិវុបិសតចសេត រូបដ្ឋិតាតិ សត្ថាយាហ “សដ្ឋិ តុរិយសហស្សាតិ, បជិបេឡដំ កទេត្តិ ឲេ”តិ. តត្ថ បជិបេឡឌត្តិ បីតិសោមនស្សាតំ បវេឡឌតំ.

១៩៩-ប័. អាលបេញ្ញាតិអាជិ តុរិយចាគកាតំ រេចបុត្តាតំ ឲកតេគសតោ តាយក្កហណត្តិ វគត្តិ, តុរិយាតំ បរតពំ តាយក្កហណំ. ចិណារយាក្លាជិកា វេចធឹតា. សុចិមិត្វាតិ សុទ្ធមិហិតា, តាយវេម វា ឲពំ. មុតុចាជិតីតិ មុតុតាច វគតីតិ មុតុចាជិតី, មុតុកំ អតិចិម ចាគតសីលិ, តាយវេម វា. សេយ្យាសេតិ សេយ្យតរា. អច្ឆរាតត្តិ អច្ឆរាសុ សក្កិតេ បរិសំសតរា. បវេឡឌិកាតិ បវេឡឌតករា.

១៩៨. ការេលតាតិ យុត្តប្បត្តការេលត. អភិការត្តិតិ អភិមុខា, អភិរេតា វា ហុត្វា ការត្តិ. យថា ច ការត្តិ, តំ ជស្សេតុំ “ហត្ថ តច្ចាយ កាយាយ, ហត្ថ តំ រមយាមសេ”តិ វុត្តំ.

១៩៩. ព្ពគត្តិ ព្ពដំ មយា លទ្ធដ្ឋាតំ. អសោកត្តិ ព្ពដ្ឋាកត្តបិយមតាបិតំយេវ ទុបិជីតំ សម្ភវតោ ចិរសោកំ. តេតោ ឲច សព្ពាការំ បរយោគសំចទ្ធតតោ តត្ថតំ. ពិគយាតំ មហាចតត្តិ តាចពិសរេចាតំ មហត្ថំ មហតីមញ្ញ រូបស្សាតំ.

២០០. ឲចរូបិ ជិព្ពសម្បត្តិ តាយ បុញ្ញកម្មេសេតចាតិ ញ្ញជិស្សាកតេយេត ចត្វា បតុ អតោតាជិស្សាកតេយេត ជស្សេត្តិ “សុចំ អកតបុញ្ញាត”ត្តិ កាចយាហ.

១៥១. បុន អត្តនា លទ្ធស្ស ទិព្វានុភាវស្ស បវេទិ សាធារណកាយតាវនេន ឯវំ ពេទត្តិ “ទេវានំ សហព្យកាយាត”ន្តិ ឱសាធារណាយាហ. ទេវានន្តិ តាវតិំសទេវានំ សហព្យកាយាតន្តិ សហភាវំ ឧបគតា, កត្ថអទ្ធ ហិ ខ្ទុំ សាមិវសំ សហ វាទិ បវត្តតីតិ សហវោ, តស្ស ភាវោ សហព្យំ យថា វីរស្ស ភាវោ វីរិយន្តិ.

ឯវំ ថេរោ ទេវតាយ អត្តនោ បុញ្ញកម្មេ អាចិក្ខិតេ តស្សា សបរិវារាយ ឯវំ ទេសេត្វា ទេវលោកតោ អាគន្ត្វា តំ បវត្តិំ ភគវតោ អារោចេសិ. ភគវា តមត្ថំ អដ្ឋុប្បត្តិំ កត្វា សម្បត្តបរិសាយ ធម្មំ ទេសេសិ. សា ទេសនា សទេវកស្ស លោកស្ស សាត្ថិកា អហោសីតិ.

ទាសិវិមានវណ្ណនា និដ្ឋិតា.

១. លខុមាវិមានវណ្ណនា

អភិក្កន្តេនវណ្ណេនាតិ លខុមាវិមានំ. តស្ស កា ឧប្បត្តិ? ភគវតិ ពារាណសិយំ វិហរន្តេ កេវដ្ដទ្វារំ នាម ពារាណសិនគរស្ស ឯកំ ទ្វារំ, តស្ស អវិទូរេ និវិដ្ឋគាមោបិ “កេវដ្ដទ្វារ”ន្តេវ បញ្ញាយិត្ថ. តត្ថ លខុមា នាម ឯកា ឥត្ថី សទ្ធា បសន្នា ពុទ្ធិសម្បន្នា តេន ទ្វារេន បវិសន្តេ ភិក្ខូ ទិស្វា វន្ទិត្វា អត្តនោ គេហំ នេត្វា កដច្ឆុភិក្ខំ ទត្វា តេនេវ បរិចយេន សទ្ធាយ វឌ្ឍមានាយ អាសនសាលំ ការេត្វា តត្ថ បវិដ្ឋានំ ភិក្ខូនំ អាសនំ ឧបនេតិ, បានីយំ បរិភោជនីយំ ឧបដ្ឋបេតិ. យថា ឱទនកុម្មាសសាកាទិ អត្តនោ គេហេ វិជ្ជតិ, តំ ភិក្ខូនំ ទេតិ. សា ភិក្ខូនំ សន្តិកេ ធម្មំ សុត្វា សរណេសុ ច សីលេសុ ច បតិដ្ឋាយ សមាហិតា ហុត្វា វិបស្សនាកម្មដ្ឋានំ ឧគ្គហេត្វា វិបស្សនំ ឧស្សុក្កាបេត្វា ឧបនិស្សយសម្បន្នតាយ ន ចិរស្សេវ សោតាបត្តិផលេ បតិដ្ឋហិ. សា អបរភាគេ កាលំ កត្វា តាវតិំសភវនេ មហតិ វិមានេ និព្វត្តិ, អច្ឆរាសហស្សបរិវារា អហោសិ. សា តត្ថ ទិព្វសម្បត្តិំ អនុភវន្តី បមោទមានា វិហរតិ. តំ អាយស្មា មហាមោគ្គល្លានោ ទេវចារិកំ ចរន្តោ “អភិក្កន្តេន វណ្ណេនា”តិអាទិគាថាហិ បុច្ឆីតិ សព្ពំ វុត្តនយមេវ. តេន វុត្តំ –

១៥២.

“អភិក្កន្តេន វណ្ណេន, យា ត្វំ តិដ្ឋសិ ទេវតេ;

ឱភាសេន្តី ទិសា សព្វា, ឱសធី វិយ តារកា.

១៥៣.

“កេន តេតាទិសោ វណ្ណោ, កេន តេ ឥធ មិជ្ឈតិ;

ឧប្បជ្ជន្តិ ច តេ ភោគា, យេ កេចិ មនសោ បិយា។

១៤២។

“បុច្ឆាមិ តំ ទេវិ មហានុភាវេ, មនុស្សភូតា កិមកាសិ បុញ្ញំ;

កេនាសិ ឯវំ ជលិតានុភាវា, វណ្ណោ ច តេ សព្វទិសា បភាសតី”តិ។

១៤៣។

“សា ទេវតា អត្តមនា, មោគ្គល្លានេន បុច្ឆិតា;

បញ្ហំ បុដ្ឋា វិយាកាសិ, យស្ស កម្មស្សិទំ ផលំ”។

១៤៤។

“កេវដ្ដទ្វារា និក្ខម្ម, អហុ មយ្ហំ និវេសនំ;

តត្ថ សញ្ចរមានានំ, សាវកានំ មហេសិនំ។

១៤៥។

“ឱទនំ កុម្មាសំ ឌាកំ, លោណសោវីរកញ្ចហំ;

អទាសិំ ឧជុភូតេសុ, វិប្បសន្នេន ចេតសា។

១៤៦។

“ຈາຕຸທ຺ທສິ ປຎ຺ຈທສິ, ຍາ ຈ ປກ຺ຂສ຺ສ ອຏ຺ຐມີ;

ປາຏິຫາຣິຍປກ຺ຂຎ຺ຈ, ອຏ຺ຐງ຺ຄສຸສມາຄຕໍ.

໑໕໐.

“ອຸໂປສຖໍ ອຸປວສິສ຺ສໍ, ສທາ ສີເລສຸ ສໍວຸຕາ;

ສຎ຺ຎມາ ສໍວິຠາຄາ ຈ, ວິມານໍ ອາວສາມຫໍ.

໑໕໑.

“ປາຓາຕິປາຕາ ວິຣຕາ, ມຸສາວາທາ ຈ ສຎ຺ຎຕາ;

ເຖຍ຺ຍາ ຈ ອຕິຈາຣາ ຈ, ມຊ຺ຊປານາ ຈ ອາຣກາ.

໑໕໒.

“ປຎ຺ຈສິກ຺ຂາປເທ ຣຕາ, ອຣິຍສຈ຺ຈານ ໂກວິທາ;

ອຸປາສິກາ ຈກ຺ຂຸມໂຕ, ໂຄຕມສ຺ສ ຍສສ຺ສິໂນ.

໑໕໓.

“ເຕນ ເມຕາທິໂສ ວຓ຺ໂຓ...ເປ... ວຓ຺ໂຓ ຈ ເມ ສພ຺ພທິສາ ປຠາສຕີ”ຕິ.

ມມ ຈ, ຠນ຺ເຕ, ວຈເນນ ຠຄວໂຕ ປາເທ ສິຣສາ ວນ຺ເທຍ຺ຍາສິ “ອຸຕ຺ຕຣາ ນາມ, ຠນ຺ເຕ, ອຸປາສິກາ ຠຄວໂຕ ປາເທ ສິຣສາ ວນ຺ທຕີ”ຕິ. ອນຈ຺ຉຣິຍໍ ໂຂ ປເນຕໍ, ຠນ຺ເຕ, ຍໍ ມໍ ຠຄວາ ອຎ຺ຎຕຣສ຺ມິໍ ສາມຎ຺ຎຜເລ ພ຺ຍາກເຣຍ຺ຍ. ຕໍ ຠຄວາ ສກທາຄາມິຜເລ ພ຺ຍາກາສີຕິ.

១៤៤៖ តត្ថ ពោធិដ្ឋានា តិក្ខយាតិ ពោធិដ្ឋានតោ តិក្ខមន្តាតោ

១៤៥៖ឥរិយាបថេ ពាហុលេខ្យពាឥសាកញ្ញត្តិ លោលោសាឌិរកត្តិ ឥញ្ញាសាឌិហិ ពាហុហិ សម្មាទេហិ សម្បាទេតព្វំ ឲកំ បរិតកំ "អាចាយកញ្ញិកលោលោក"ត្តិបិ ចក្ខុ

បុច្ឆាចិស្សឧត្តាចសានេត សា ខេទស្ស ឥមុទេសតាឃ សកឧាកាយិឋលំ បរិប្បុលិ៍ សេសំ វត្តទាចិឥនេត ចុត្តតឃាត្សានេត ឲច ចេឥតព្វំ

លតុយាចិយាគចណ្ណតា តិដ្ឋិតា

៣៖ អាចាយដាឃិកាចិយាគចណ្ណនា

បិណ្ឌាយនេត ចទេត្តស្សាតិ អាចាយដាឃិកាចិយាគំ តស្ស កា ប្បត្តិ? កកចា ទាឌកេហ ចិហទតិ ខេចច្ចុចនេត កលត្តកតិចាទេប តោត ខោតា បត សេខេយត ទាឌកេហ អញ្ញាតទំ ក្យុលំ អហិចាតទោកេត ប្បត្តុំ អហោសិ៍ តត្ថ សទេព្វា ឌតា យតា ឥទេបត្វា ឲកំ ព្ពត្តិ៍ សា ពោហំ ពោហកតញ្ញា សព្វំ ឥតឥញ្ញា លខេត្តា យទាកឃតិតា តិត្តិលិខេត្ត បលិតា អតាចា ហុត្វា បទពោហំ កត្តា តស្ស បិដ្ឋិបស្ស ចសតិ៍ តល្លិ ពេហ យត្សុ ពាទុលាឃត្តា ប្បត្តលិអាឌិតុ អចសិដ្ឋំ ឃាក្យុតត្តអាចាយាឌិ តស្សា ឥត្តិ៍ សា តំ កុដ្ឋិតា ឌិចិកំ កប្បេតិ៍

ខោត ច សេខេយត អាឃស្វា យហាកស្សបេបិ សត្តាហំ តិទោឥសយាបត្តិ សយាបដ្ឋិតា តតោតា ចុដ្ឋិតោ "កំ តុ ខោ អហំ អដ្ឋ អាហារបដិក្កហលោត អត្តក្កហេស្សាមិ, ទុក្កតិតោ ច ទុក្ខតោ ច មោខេស្សាមី"តិ ចិន្តេត្វា តំ ព្ពត្តិ៍ អាលត្តមកំ តិទឃសំចត្តតិកញ្ញស្សា កយុំ កតោកាសំ ឌិស្វា "អយំ យឃិ ពេត អត្តតា លដ្ឋំ អាចាយំ ឥស្សតិ, ខោតេច តិមុាតទតិឥចចលោក ប្បជ្ឈិស្សតិ, ឲចំ តិទឃបត្តិតោ មោខេត្វា ហត្ថាហំ ព្ពយិស្សា សក្កិសប្បត្តិ តិប្បាទេស្សាមី"តិ បុត្តញ្ញយ័ តិចាសេត្វា បត្តឌិចទំ អាឥាឃ តស្សា តិចេសត្ថាតាកិមុខោ កច្ឆតិ៍ អថ សញ្ញា ឥចាតយិខេត្ត អញ្ញាតកចេសេត អតេកាទសំ អតេកប្បបញ្ញុញ្ញត្តិ ឌិព្វាហាទំ ប្បទេតសិ៍ តំ ញាត្វា ខេទោ "ពោកាសិឃ, ត្វំ កតក្យុលេលិ, ពស្វា ឲចំ កទោសិ, យា ទុក្កតាតំ កបលាតំ សត្ថត្តិ ចិលុយិ"តិ បដិក្ខិបិត្វា តស្សា ព្ពត្តិឃា បុរតោ អដ្ឋាសិ៍

សា ខេទំ ឌិស្វា "អយំ យហាត្សាពោចា ខេទោ, ព្ពយស្ស ដាតព្វឃុត្តកំ លាឌតិឃំ ចា ខោឌតិឃំ ចា ព្ពឃ តត្ថិ, ព្ពដញ្ញា កិលិដ្ឋកាឌតកាតំ តិលាឝណ្ណទនាត្សកិណ្ណ អលោលំ ឝិតលំ អប្បទសំ អាចាយកញ្ញិឃយត្តំ ឲឌិសស្ស ដាតុំ ត ប្បស្សហាមី"តិ ចិន្តេត្វា "អតិដ្ឋចា"តិ អាហ៍ ខេទោ ឲកបឥតិក្ខបយត្តំ អបសក្កិត្វា អដ្ឋាសិ៍ ពោហចាសិតោ យត្សុស្សា តិក្ខ ប្បបតេសុំ, ខេទោ ត សប្បដិច្ឆតិ៍ សា ទុក្កតិតិ "យមេច អត្តក្កហត្ថាយ ព្ពតាកតោ, យយ សត្តកមេច បដិក្កហេតុកាមោ"តិ ញាត្វា បសត្តាបតសា អាឥទខាតា តំ អាចាយំ ខេទស្ស បត្តេ អាកិទិ៍ ខេទោ តស្សា បសាឥសំចត្តតត្វំ កុដ្ឋាតាកាទំ ឥស្សេសិ, យត្សុស្សា អាលតំ បញ្ញាបេសុំ៍ ខេទោ តត្ថ តិសីឌិត្វា តំ អាចាយំ កុដ្ឋិត្វា បិចិត្វា ព្ពតិតបត្តបរិលិ

អនុមោទនំ កត្វា តំ ទុគ្គតិត្ថិំ "ត្វំ ឥតោ តតិយេ អត្តភាវេ មម មាតា អហោសី"តិ វត្វា គតោ។ សា តេន ថេរេ អតិបសន្នា ឧប្បាទេត្វា តស្សា រត្តិយា បច្ឆិមយាមេ កាលំ កត្វា និម្មានរតីនំ ទេវានំ សហព្យតំ ឧបបជ្ជិ។ អថ សក្កោ ទេវរាជា តស្សា កាលកតភាវំ ញត្វា "កត្ថ នុ ខោ ឧប្បន្នា"តិ អាវជ្ជេន្តោ តាវតិំសេសុ អទិស្វា រត្តិយា មជ្ឈិមយាមេ អាយស្មន្តំ មហាកស្សបំ ឧបសង្កមិត្វា តស្សា និព្ពត្តដ្ឋានំ បុច្ឆន្តោ –

១៥២។

"បិណ្ឌាយ តេ ចរន្តស្ស, តុណ្ហីភូតស្ស តិដ្ឋតោ;

ទលិទ្ទា កបណា នារី, បរាគារំ អវស្សិតា។

១៥៣។

"យា តេ អទាសិ អាចាមំ, បសន្នា សេហិ បាណិភិ;

សា ហិត្វា មានុសំ ទេហំ, កំ នុ សា ទិសតំ គតា"តិ។ –

ឥមា គាថា អភាសិ។

១៥២។ តត្ថ បិណ្ឌាយាតិ បិណ្ឌបាតត្ថាយ។ តុណ្ហីភូតស្ស តិដ្ឋតោតិ ឥទំ បិណ្ឌាយ ចរណាការទស្សនំ, ឧទ្ទិស្ស តិដ្ឋតោតិ អត្ថោ។ ទលិទ្ទាតិ ទុគ្គតា។ កបណាតិ វរាកី។ "ទលិទ្ទា"តិ ឥមិនា តស្សា ភោគបារិជុញ្ញំ ទស្សេតិ, "កបណា"តិ ឥមិនា ញាតិបារិជុញ្ញំ។ បរាគារំ អវស្សិតាតិ បរគេហំ និស្សិតា, បរេសំ ឃរេ ពាហិបិដ្ឋិលទនំ និស្សាយ វសន្តី។

១៥៣។ កំ នុ សា ទិសតំ គតាតិ ឆសុ កាមទេវលោកេសុ ឧប្បជ្ជនវសេន កំ នាម ទិសំ គតា។ ឥតិ សក្កោ "ថេរេន តថា កតានុគ្គហា ឧឡារាយ ទិព្ពសម្បត្តិយា ភាគិនី, ន ច ទិស្សតី"តិ ហេដ្ឋា ទ្វីសុ ទេវលោកេសុ អបស្សន្តោ សំសយាបន្នោ បុច្ឆតិ។

អថស្ស ថេរោ –

១៥៤។

“ປິຏ຺ຑາຍ ເຕ ຈຣນ຺ຕສ຺ສ, ຕຸຓ຺ຫີພູຕສ຺ສ ຕິຏ຺ຐເຕາ;

ທລິທ຺ທາ ກປຓາ ນາຣີ, ປຣາຄາຣໍ ອວສ຺ສິຕາ.

໑໘໘.

“ຍາ ເຕ ອທາສິ ອາຈາມໍ, ປສນ຺ນາ ເສຫິ ປາຓິພິ;

ສາ ຫິຕ຺ວາ ມານຸສໍ ເທຫໍ, ວິປ຺ປມຸດ຺ຕາ ອິເຕາ ຈຸຕາ.

໑໘໙.

“ນິມ຺ມານຣຕິເນາ ນາມ, ສນ຺ຕິ ເທວາ ມຫິທ຺ທິກາ;

ຕຕ຺ຖ ສາ ສຸຂິຕາ ນາຣີ, ເມາທຕາຈາມທາຍິກາ”ຕິ. –

ປຸຈ຺ຉິຕາກາເຣເນວ ປຈ຺ຈຍໍ ເທເສນ຺ເຕາ ຕສ຺ສາ ນິພ຺ພຕ຺ຕຏ຺ຐານໍ ກເຖສິ.

໑໘໘. ຕຕ຺ຖ ວິປ຺ປມຸດ຺ຕາຕິ ຕເຕາ ມນຸສ຺ສເລາກເຕາ ປເຣາກາຣຸຏ຺ຏາຈຸຕ຺ຕິເຕາ ວິປ຺ປມຸດ຺ຕາ ອປຄຕາ.

໑໘໙. ເມາທຕາຈາມທາຍິກາຕິ ອາຈາມພຕ຺ຕທາຍິກາ, ສາປິ ນາມ ປຎ຺ຈເມ ກາມສເຄ຺ຄ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຍາ ເມາທຕິ, ປສ຺ສ ຕາວ ທານສ຺ສ ຜລນ຺ຕິ ທສ຺ເສຕິ.

ປຸນ ເຖເຣາ ຕສ຺ສາ ທານສ຺ສ ມຫປ຺ຜລຕໍ ມຫານິສໍສຕຍ຺ຈ ສຸຕ຺ວາ ຕໍ ເທາເມນ຺ເຕາ –

໑໙໐.

“ອເຫາ ທານໍ ວຣາກິຍາ, ກສ຺ສເປ ສຸປ຺ປຕິຏ຺ຐິຕໍ;

បរាករេហត ទាតេត, ព្ពន្និប្ព ចត ទក្ខិណា។

១៥១។

“ឃា យទេហសិត្តំ កាទេរឃ្យ, ទក្កចត្តិស្ស រាឌិទេតា;

តាទឹ សន្ឋាក្កលេ្យាហឹ, កត្ត្យ ចាទេតាយទស្សិកា;

ឯតស្សាចាយទាតស្ស, កលំ នាគ្ឃតិ សោឡសិំ។

១៥២។

“សុតំ និក្ខា សតំ អស្សា, សតំ អស្សតរីរថា;

សតំ កញ្ញាសហស្សានិ, អាមុត្តមណិកុណ្ឌលា;

ឯតស្សាចាយទាតស្ស, កលំ នាគ្ឃន្តិ សោឡសិំ។

១៥២។

“សតំ ហេមចតា នាគា, ឦសាទន្តា ឧរូឡ្ហចា;

សុចណ្ណកច្ឆា មិតង្គា, ហេមកប្បតចាសសា;

ឯតស្សាចាយទាតស្ស, កលំ នាគន្តិ សោឡសិំ។

១៥៣។

“ចតុត្ថយបិ ជីបិតំ, ឰឃ្សុរំ ឥឃាឆ ពារឥឃ;

ឲតឃ្សាចាយជាតឃ្ស, ពល់ តាឡ្លូតិ ឥឃាឡ្យអឃិ”ត្ថិ៑ – អាហ;

១៥០៑ តត្ថ អឥហាតិ អឆ្ឋុទិឃឥត្ថ តិបិឥតា៑ ចទាកិឃាតិ ពបលិឃា៑ បទាគឥតតាតិ បឥឥតា អាតឹឥតត, បឥឥឃំ ឈឥឥតា ៗឆ្ឋាចទិឃាឃ លឥទ្ធតាតិ អឥត្ថា៑ ជាឥតតាតិ ជាតឥឡ្គត អាចាឃយឥត្ថត ឥឌឃ្យឆឥឃុត៑ ឰឡ្ឌិញ្ញ ចត ជក្លិលាតិ ជក្លិលា ជាតំ អឥហា តិប្បុឌ្ឌិត្ថ, អឥហា យហប្បុលិ យហាឌុតិពា យហាឌិប្បុទា អហុចត្ថាតិ អឥត្ថា៑

១៥១៑ ឰជាតិ “ឰត្តិទតតាជីតិបិ តឃ្ស ជាតឃ្ស ឃតកាពយ្យិ ឃហឃ្សកាពយ្យិ ត ៗឥបត្តិ”តិ ជឥឃ្សុតំ “ឃា យឥហឃិត្ត ពារឥឃ្យា”តិអាជិ ចុត្តំ៑ តត្ថ ឃឡ្ឌក្កពល្យាលឹតិ “តាតិជីឈា តាតិទឃ្សា តាតិកិឃា តាតិឆ្វលិ តាតិពាឡ្យព្រ តាឥច្ឆាជាតា អតិក្កត្តា យាតុឃចណ្ណ អប្បុត្តា ជិឡ្គចណ្ណ”ត្តិ ឲចំ ចុឥត្តហិ ឃឥឡ្គហិ អឥក្កហិ ពារឥលាហិ, ឃឥឡ្គហិ ចា អក្កបច្ឆក្កហិ ពល្យាលឹ ឥឃាគតា ឃុត្ថទា៑ គត្ថ ចាឥតាយជឃ្សិកាតិ ឃាយិពឃ្ស អលិយពជឃ្សុតា ឃាតិឃឃំ ជឃ្សុតឹឃា បិឃាជិកា៑ ឲតឃ្សាចាយជាតឃ្ស, ពល់ តាឡ្លូតិ ឥឃាឡ្យអឃិត្តិ ឲតឃ្ស ឲតាឃ ជិត្តឃ្ស អាចាយជាតឃ្ស ឫល់ ឥឃាឡ្យអឃកាក់ ពត្វា តឥតា ឲក់ កាក់ បុត ឥឃាឡ្យអឃកាក់ ពត្វា ពហិតកាពឃឡ្លាតំ ឥឃាឡ្យអឃិ ពល់ ចក្កចត្តិទឥឡ្គា ឰត្តិទតតកាឥចាបិ តាឡ្លូតិ តាតុឥកាតិ ត បិបុលាតិ៑ “ឃុចណ្ណឃ្ស បឡ្ឆាជឃឆឥលំ តិក្លូ”ត្តិ ចជត្តិ, “ឃតឆឥលា”ត្តិ អបឥទ៑

១៥២៑ ឥហយចតាតិ ហិយចតិ ឌាតា, ឥហយចតឌាតិកា ចា៑ ឥត ហិ យហត្តា ឆាយឌចឃយ្យុត្តា ច ឥហាត្តិ៑ ព្រឃាជត្តាតិ ទឌឹឃាឃជិឃជត្តា, ឥឆាក់ឥឃច អចតតជត្តាតិ អឥត្ថា៑ ឥតត ចិឃាលពជាជីកាចំ តិចាឥទតិ៑ ៗទ្វឡ្យហចាតិ ឆាយឌចបទក្កយហិ ព្វាហឥត្តា, យហត្តំ ឃុទ្ធកិច្ឆំ ចហិតំ ឃយត្ថាតិ អឥត្ថា៑ ឃុចណ្ណពឆ្ឋាតិ ឥហយយឃកឹឥឌឃ្យពបជិយុក្កា៑ ពឆ្ឋឃឹឥឃត ហិ ឃឡ្គំ ហត្តិឥឃាក្កុ ចជតិ៑ ឥហយពប្បុតចាឃឃាតិ ឃុចណ្ណពចិតពឌត្ថទលាពក្កតាជិហត្ថាលក្កាទឃយ្យុត្តា៑

១៥៣៑ចតុត្ថយបិ ជីបិតំ ឰឃ្សុទត្តិ ក្ខិឃហឃ្សុបទិត្តជីបបទិចាទាតំ ឌឡ្យជីបិជីតំ ចតុត្ថំ យហាជីបិតំ ឰឃ្សុទិឃំ៑ ឥតត ឃត្តទតតឃយុឌ្ឍល់ ឃពល់ ចក្កចត្តិឃិទិ ចជតិ៑ ឃំ បឥតត្ថ, តំ ឥហដ្ឋា ចុត្តតឃឥយច៑

ឰឆ ឃឥក្កត ឥជចទាឥឌត អត្តតា ច ចុត្តំ ឃឡ្គំ អាឃឃ្ឋា យហាពឃ្សុបឥត្ថឥទា គពចឥតា អាឥទាឥចឃិ៑ គពចា តំ អក្ដប្បុត្តិ ពត្វា ឃយ្យុត្តបទិឃាឃ ចិត្តាឥទត ឆល់ ឥជឥឃឃិ៑ ឃា ឥជឃតា យហាឌតឃ្ស ឃាត្តិកា អឥហាឃីតិ៑

អាចាយជាឃិពាចិយាតចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៑

៣៑ ចណ្ឌាលិចិយាតចណ្ណតា

ចណ្ឌាលិចក្ក បិទាតីតិ ចណ្ឌាលិចិយាត៌ តស្ស កា ឧប្បត្តិ? កាចា រាជករេហ ចិហរន្តោ បច្ចូសសមយេ ពុទ្ធចក្ខុនា លោកាំ វោលោកេន្តោ អន្តរ តស្មិំ ឈនេ ចណ្ឌាលិចយនិច ចរន្តិំ ទិស្វា តាឡេមិត្តំ តរោសិ ចណ្ឌាលិ ចិណ្ណាយុកំ,

តិរយកំចត្ថិកិកព្ភាស្ស កល្បំ ឧបជ្ជិតំ ទេវា បជាកកាលាយ អយុស្សាហិ ... "អក្កាំចត្ថិកិកំ កល្បំ ការនេត្វា តេវាតស្សា តិរយាបត្តិ តិរវិឌេត្វា អក្កា បតិដ្ឋាបេស្សាមី"តិ ចិន្តេត្វា ... ទាជកហំ បិណ្ឌាយ បចិវសតិ តេន ច អយមយេត សា ចណ្ឌាលិ ...

... កាចានេតា ... កាចេត្វា អាកច្ឆន្តិំ ... អភិមុខិ ហុត្វា អដ្ឋាសិ កាចាបិ តស្សា កយតំ តិចារេន្តោ ... អដ្ឋាសិ

អចាយត្វា ... សត្ថុ ចិត្តំ ញាត្វា តស្សា ច អាយុបរិក្ខយំ កាចនេតា ចក្កតាយ តំ តិយោជេន្តោ –

១៥៨

"ចណ្ឌាលិ ចក្ក បិទាតិ, កោតមស្ស យសស្សិនោ;

តមេវ អត្តកយ្យាយ, អដ្ឋាសិ ឬសិសត្តមោ

១៥៩

"អភិប្បសាទេហិ មនំ, អរហន្តម្ហិ តាទិនិ;

ខិប្បំ បញ្ជលិកា ចក្ក, បរិត្តំ តវ ជីវិត"ន្តិ – កាចាទ្វយមាហ;

១៥៨ តត្ថ ចណ្ឌាលីតិ ជាតិអាកេតេន តាមេន តំ អាលបតិ ចក្កាតិ អភិចាទយ បិទាតីតិ បនេតកស្ស លោកស្ស បរណាតិ ចរណាតិ តមេវ អត្តកយ្យាយាតិ តមេវ ... អបាយូបបត្តិតោ តិរវិឌេត្វា អក្កេ ... អដ្ឋាសីតិ ... ឬសិសត្តមោតិ ...

១៥៩ អភិប្បសាទេហិ មនន្តិ "សម្មាសម្ពុទ្ធោ កាចា"តិ តវ ចិត្តំ បសាទេហិ អរហន្តម្ហិ តាទិនីតិ ... បញ្ជលិកា ចក្កាតិ ... បរិត្តំ តវ ជីវិតន្តិ, ... បរិត្តំ

អតិចិត្តកំ

ព្វតិ ថេរោ គាថាទ្វយេន ភគវតោ គុណេ បកិត្តេន្តោ អត្តនោ អានុភាវេ ឋត្វា តស្សា ច ខីណាយុកតាវិភាវេន សំវេជេន្តោ សត្ថុ វន្ទនាយ និយោជេសិ. សា ច តំ សុត្វា សំវេគជាតា សត្ថរិ បសន្នមានសា ហុត្វា បញ្ចបតិដ្ឋិតេន វន្ទិត្វា អញ្ជលិំ កត្វា នមស្សមានា ពុទ្ធគតាយ បីតិយា ឧក្កុដិកា ហុត្វា អដ្ឋាសិ. ភគវា “អលមេត្តកមេតិស្សា សគ្គុបបត្តិយា”តិ នគរំ បាវិសិ សទ្ធិំ ភិក្ខុសង្ឃេន. អថ តំ ឯកា ភន្តា គាវី តរុណវច្ឆា តតោ ឯវ អភិធាវន្តី សិង្គេន បហរិត្វា ជីវិតា វោរោបេសិ. តំ វត្ថុំ ទស្សេតុំ សង្គីតិការា –

១៨៦.

“ចោទិតា ភាវិតត្តេន, សរីរន្តិមធារិនា;

ចណ្ឌាលី វន្ទិ បាទានិ, គោតមស្ស យសស្សិនោ.

១៨៧.

“តមេនំ អវធី គាវី, ចណ្ឌាលិំ បញ្ជលិំ ឋិតំ;

នមស្សមានំ សម្ពុទ្ធំ, អន្ធការេ បភង្ករ”ន្តិ. – គាថាទ្វយមាហំសុ;

១៨៧. តត្ថ បញ្ជលិំ ឋិតំ នមស្សមានំ សម្ពុទ្ធន្តិ គតេបិ ភគវតិ ពុទ្ធារម្មណាយ បីតិយា សមាហិតា ហុត្វា សម្មុខា វិយ អញ្ជលិំ បគ្គយ្ហ នមស្សមានំ ឋិតំ. អន្ធការេតិ អវិជ្ជន្ធការេន សកលេន កិលេសន្ធការេន ច អន្ធការេ លោកេ. បភង្ករន្តិ ញាណោភាសករំ.

សា ច តតោ ចុតា តាវតិំសេសុ និព្វត្តិ, អច្ឆរានំ សតសហស្សំ តស្សា បរិវារោ អហោសិ. តទហេវ ច សា សហ វិមានេន អាគន្ត្វា វិមានតោ ឱតរិត្វា អាយស្មន្តំ មហាមោគ្គល្លានំ ឧបសង្កមិត្វា វន្ទិ. តមត្ថំ ទស្សេតុំ –

១៨៨.

“ខីណាសវំ វិគតរជំ អនេជំ, ឯកំ អរញ្ញម្ហិ រហោ និសិន្នំ;

ទេវិទ្ធិបត្តា ឧបសង្កមិត្វា, វន្ទាមិ តំ វីរ មហានុភាវ”ន្តិ. –

ខេចតា អាហ` តំ ឆេទោ បុច្ឆិ –

១០០`

“ឃុចណ្ណចណ្ណា ឌលិតា យហាឃឋា, ចិយាគយោរុឃ្យាអគេកាចិត្តា;

បរិចារិតា អច្ឆរាឋក្កលោគ, កា ត្វំ ឃុគេ ខេចទេត ចគ្គ៏ឋេ យយ”ត្តិ`

១០០` តត្វ ឌលិតាតិ អត្តគោ ឋរីរប្បកាឃ ចត្វាករលាឌីតំ ឲ្កាគេឋគ ច ឌលត្តី ខោតេត្តី ` យហាឃឋាតិ យហាបរិចារា` ចិយាគយោរុឃ្យាតិ ចិយាគទោតា ឲ្ករុឃ្យា អគេកាចិត្តាតិ អគេកចិឆចិត្តតាឃុត្តា` ឃុគេតិ ឃុកក្យលោ` យយត្តិ យំ`

ខុចំ ឆេទេគ បុច្ឆិតា បុគ ឋា –

១០១`

“អហំ កគ្គ៏ត្តេ ចណ្ឌាលិ, តឃា ចិទេគ បេឋិតា;

ចគ្គ៏ិ អទហតោ បាជេ, កោតយឃ្ស ឃឋឃ្សិនោ`

១០២`

“ឋាហំ ចគ្គ៏ិត្វា បាជាគិ, ក្ញតា ចណ្ឌាលឃោតិឃា;

ចិយាគំ ឋត្វាតោ កគ្គ៏ំ, ក្ញបបត្តិប្រគគ្គ៏តោ`

១០៣`

“អច្ឆរាគំ ឋតឋហឃ្សំ, បុរក្ខត្វាគ តិដ្ឋតិ;

ຕາສາຫໍ ປວຣາ ເສຏ຺ຐາ, ຈເຫ຺ຏຕ ຍສສາຍຸຕາ.

໑໐໓.

“ບຫຸຕກຕກລ຺ຍາຓາ , ສຍ຺ຍາຕາ ປຕິສ຺ສຸຕາ;

ຍຸຕ຺ຕີ ກາຣຸລິກໍ ເລີເກ, ຕໍ ກເຕ຺ຕ ຈຕ຺ຕິຍາກາຕາ”ຕິ. –

ຈຕເສ຺ສາ ຄາຖາເຍາ ອາຫ.

໑໐໒-໓. ຕຕ຺ຖ ເປສິຕາຕິ “ຈຓ຺ຑາລີ, ຈຕ຺ຖ ປີຣາຕີ”ຕິອາທິນາ ຈຕ຺ຖາຍ ຂເສ຺ຍາຂິຕາ. ຍທິປິ ຕໍ ຈຕ຺ຖາຍຜໍ ປຸຍ຺ຍາ ປຈຕ຺ຕິກ຺ກຫາຈເສຕ ປຣິຕ຺ຕໍ, ເຄຕ຺ຕຍຫຕ຺ຕາຍ ປຕ ຜລຍຫຕ຺ຕາຍ ຈ ອຕິຈິຍ ຍຫຕ຺ຕເຍຈາຕິ ອາຫ “ບຫຸຕກຕກລ຺ຍາຓາ”ຕິ. ຕຖາ ຍຸຕ຺ຑາເຍຸຫາຍ ປີຕິຍາ ປຈຕ຺ຕິກ຺ກເຫ ປຍ຺ຍາຍ ສຕິຍາ ຈ ຈິສຣກາຈ ສຕ຺ຑາຍາຫ “ສຍ຺ຍາຕາ ປຕິສ຺ສຸຕາ”ຕິ. ປຸຕ –

໑໐໔.

“ຍ຺ຫຈ ຈຕ຺ຕາຕ ຈຓ຺ຑາລີ, ຄຕຍ຺ຍຸ ຄຕເຈຈີຕີ;

ຈຕ຺ຕິຕ຺ຕາ ອເຣຫເຕາ ປີເຣ, ຕເຕ຺ຕຈຕ຺ຕເຣສາຍຈາ”ຕິ. –

ຄາຖາ ສຕ຺ຕິຕິກາເຣຫີ ຊປິຕາ.

໑໐໔. ຕຕ຺ຕ ຈຓ຺ຑາລີຕິ ຈຓ຺ຑາລີກ຺ຫຕປຸຕ຺ຕາຕິ ຄຕ຺ຕາ ຣຸຕ຺ຕໍ, ເຣຈເລີເກ ຈ ຍ຺ຫເຣຍາຂິກ຺ຫໍ, ຜໍ ຍຕຸສ຺ສເລີເກ ຕິຣຸຍ຺ຫສຍຍ຺ຍາຍ ເຈາຫາເຣາ ເສຜໍ ຣຸຕ຺ຕກຍເຍຈ.

ອາຍ຺ຸຣາ ປຕ ຍຫາເຍາຄ຺ຄລາເຕາ ຍ຺ລຍໍ ປຈຕ຺ຕິ ກກຈເຕາ ອາເຣາເຈສິ. ກກຈາ ຕຍຕ຺ຕໍ ອຕ຺ຖຸປ຺ປຕ຺ຕິ ຄຕ຺ຕາ ສຍ຺ຕປຣິສາຍ ຣຍ຺ຍໍ ເຣເສສິ, ສາ ເຣສຕາ ຍຫາຕຕສ຺ສ ສາຕ຺ຕິກາ ອເຫາສີຕິ.

ចណ្ឌាលិវិមានវណ្ណនា និដ្ឋិតា.

៥. ភទ្ទិត្ថិវិមានវណ្ណនា

នីលា បីតា ច កាឡា ចាតិ ភទ្ទិត្ថិវិមានំ. តស្ស កា ឧប្បត្តិ? ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ. តេន ច សមយេន កិមិលនគរេ រោហកោ នាម គហបតិបុត្តោ អហោសិ សទ្ធោ បសន្នោ សីលាចារសម្បន្នោ. តស្មិំយេវ ច នគរេ តេន សមយេន សមានមហាភោគេ កុលេ ឯកា ទារិកា អហោសិ សទ្ធា បសន្នា បកតិយាបិ ភទ្ទតាយ ភទ្ទាតិ នាមេន. អថ រោហកស្ស មាតាបិតរោ តំ កុមារិំ វារេត្វា តាទិយេ កាលេ តំ អានេត្វា អាវាហវិវាហំ អកំសុ. តេ ឧភោបិ សមគ្គវាសំ វសន្តិ. សា អត្តនោ អាចារសម្បត្តិយា “ភទ្ទិត្ថី”តិ តស្មិំ នគរេ បាកដា បញ្ញាតា អហោសិ.

តេន ច សមយេន ទ្វេ អគ្គសាវកា បញ្ចសតបញ្ចសតភិក្ខុបរិវារា ជនបទចារិកំ ចរន្តា កិមិលនគរំ បាបុណិំសុ. រោហកោ តេសំ តត្ថ គតភាវំ ញត្វា សោមនស្សជាតោ ថេរេ ឧបសង្កមិត្វា វន្ទិត្វា ស្វាតនាយ និមន្តេត្វា ទុតិយទិវសេ បណីតេន ខាទនីយេន ភោជនីយេន សបរិវារេ តេ សន្តប្បេត្វា សបុត្តទារោ តេហិ ទេសិតំ ធម្មទេសនំ សុត្វា តេសំ ឱវាទេ បតិដ្ឋហន្តោ សរណានិ គណ្ហិ, បញ្ច សីលានិ សមាទិយិ. ភរិយា បនស្ស អដ្ឋមីចាតុទ្ទសីបញ្ចទសីបាដិហារិយបក្ខេសុ ឧបោសថំ ឧបវសិ, វិសេសតោ សីលាចារសម្បន្នា អហោសិ ទេវតាហិ ច អនុកម្បិតា. តាយ ច ទេវតានុកម្បាយ អត្តនោ ឧបរិ បតិតំ មិច្ឆាវាទំ និរាកត្វា សុវិសុទ្ធសីលាចារតាយ អតិវិយ លោកេ បត្ថដយសា អហោសិ.

សា ហិ សយំ កិមិលនគរេ ឋិតា អត្តនោ សាមិកស្ស វណិជ្ជាវសេន តក្កសិលាយំ វសន្តស្ស, ឧស្សវទិវសេ សហាយេហិ ឧស្សាហិតស្ស នក្ខត្តកីឡាយ ចិត្តេ ឧប្បន្នេ ឃរទេវតាយ អត្តនោ ឆន្ទានុការេន តំ តត្ថ នេត្វា សាមិកេន សហ យោជិតា តេនេវ សមាគមេន បតិដ្ឋិតគព្ភា ហុត្វា ទេវតាយ កិមិលនគរំ បដិនីតា, អនុក្កមេន គព្ភិនិភាវេ បាកដេ ជាតេ សស្សុអាទីហិ “អតិចារិនី”តិ អាសង្កិតា, តាយ ឯវ ទេវតាយ អត្តនោ អានុភាវេន គង្គាមហោឃេ កិមិលនគរំ ឱត្ថរន្តេ វិយ ឧបដ្ឋាបិតេ អត្តនោ បតិព្ពតាការសំសូចកេន សច្ចាធិដ្ឋានបុព្វកេន សបថេន វាតវេគសមុដ្ឋិតវីចិមាលំ គង្គាមហោឃំ អត្តនោ ឧបរិ អាបតិតំ អាយសញ្ច និវត្តេត្វា, សាមិកេន សមាគតាបិ តេន បុត្តេ សស្សុអាទីហិ វិយ អាសង្កិតា តក្កសិលាយំ តេន ទិន្នំ នាមមុទ្ទិកំ សញ្ញាណញ្ច អប្បេត្វា, តំ អាសង្កំ និរាកត្វា ភត្តុនោ ញាតិជនស្ស ច មហាជនស្ស ច សម្ភាវនីយា ជាតា. តេន វុត្តំ “សុវិសុទ្ធសីលាចារតាយ អតិវិយ លោកេ បត្ថដយសា អហោសី”តិ.

សា អបរេន សមយេន កាលំ កត្វា តាវតិំសភវនេ ឧប្បន្នា. អថ ភគវតិ សាវត្ថិតោ តាវតិំសភវនំ គន្ត្វា បារិច្ឆត្តកមូលេ បណ្ឌុកម្ពលសិលាយំ និសិន្នេ, ទេវបរិសាយ ច ភគវន្តំ ឧបសង្កមិត្វា វន្ទិត្វា ឯកមន្តំ និសិន្នាយ ភទ្ទិត្ថីបិ ឧបសង្កមិត្វា វន្ទិត្វា ឯកមន្តំ អដ្ឋាសិ. អថ ភគវា ទសសហស្សិលោកធាតូសុ សន្និបតិតាយ ទេវព្រហ្មបរិសាយ មជ្ឈេ តាយ ទេវតាយ កតបុញ្ញកម្មំ បុច្ឆន្តោ –

១០៩។

“នីលា បីតា ច កាឡា ច, មញ្ជិដ្ឋា អថ លោហិតា;

ឧច្ចាវចានិ វណ្ណានិ, កិញ្ជក្ខបរិវារិតា។

១០លិ។

“មន្ទារវានិ បុប្ផានិ, មាលំ ធារេសិ មុទ្ធនិ;

នយិមេ អញ្ញេសុ កាយេសុ, រុក្ខា សន្តិ សុមេធសេ។

១០ប៉។

“កេន កាយំ ឧបបន្នា, តាវតិំសំ យសស្សិនី;

ទេវតេ បុច្ឆិតាចិក្ខ, កិស្ស កម្មស្សិទំ ផល”ន្តិ – អាហ;

១០៩-លិ។ តត្ថ នីលា បីតា ច កាឡា ច, មញ្ជិដ្ឋា អថ លោហិតាតិ ឯត្ថ ច-សទ្ទោ វុត្តត្ថសមុច្ចយោ, សោ នីលា ច បីតា ចាតិអាទិនា បច្ចេកំ យោជេតព្វោ។ អថាតិ អញ្ញត្ថេ និបាតោ។ តេន ឱទាតាទិកេ អវុត្តវណ្ណេ សង្គណ្ហាតិ។ ឥតិ-សទ្ទោ លុត្តនិទ្ទិដ្ឋោ វេទិតព្វោ។ ច-សទ្ទោ វា អវុត្តត្ថសមុច្ចយោ។ អថាតិ ឥតិ-សទ្ទត្ថេ និបាតោ។ ឧច្ចាវចានិ វណ្ណានីតិ ឯត្ថ ឧច្ចាវចានីតិ វិភត្តិយា អលោបេបិ ឥដ្ឋោ, ឧច្ចាវចវណ្ណានិ នានាវិធវណ្ណានីតិ អត្ថោ។ វណ្ណានីតិ វា វណ្ណវន្តានិ។ កិញ្ជក្ខបរិវារិតាតិ កិញ្ជក្ខេហិ បរិវារិតានិ។ សាមិអត្ថេ ហិ ឯតំ បច្ចត្តវចនំ។ ឥទំ វុត្តំ ហោតិ – នីលា ច បីតា ច កាឡា ច មញ្ជិដ្ឋា ច លោហិតា ច អថ អញ្ញា ឱទាតាទយោ ចាតិ ឥមេសំ វសេន ឧច្ចាវចវណ្ណានិ តថាភូតេហិយេវ កិញ្ជក្ខេហិ កេសរេហិ បរិវារិតានិ វិចិត្តវណ្ណតាទិតាយ ច ឧច្ចាវចានិ យថាវុត្តវណ្ណវន្តានិ មន្ទារវរុក្ខសម្ភូតាយ មន្ទារវានិ បុប្ផានិ មាលំ តេហិ កតំ មាលាគុណំ ត្វំ ទេវតេ អត្តនោ សីសេ ធារេសិ បិឡន្ធសីតិ។

យតោ រុក្ខតោ តានិ បុប្ផានិ, តេសំ វិសេសវណ្ណតាយ អនញ្ញសាធារណតំ ទស្សេតុំ “នយិមេ អញ្ញេសុ កាយេសុ, រុក្ខា សន្តិ សុមេធសេ”តិ វុត្តំ។ តត្ថ ឥមេតិ យថាវុត្តវណ្ណសណ្ឋានាទិយុត្តា បុប្ផវន្តោ រុក្ខា ន សន្តីតិ យោជនា។ កាយេសូតិ ទេវនិកាយេសុ។ សុមេធសេតិ សុន្ទរបញ្ញេ។

តត្ថ នីលាតិ ឧត្គនីលមហានីលាទិនីលវណ្ណានំ ចេវេត នីលោភាសា បីតាតិ បុប្ផរាគាទិកត្តិតបុលកាទិយលិទតាតាតទ្វេច សិក្កិសុចណ្ណស្ស ច ចេវេត បីតោភាសា កាញ្ជអាតិ អប្ពុទ៌កាបលកាទិយលិទតាតាត់ ចេវេត ពណ្ណោភាសា យញ្ញិវ្ទាតិ ខេតាតិរសកោរោយុត្តកកោការោយកកាទិយលិទតាតាត់ ចេវេត យញ្ញិវ្ទោភាសា លោហិតាតិ បត្ថរាគលោហិតក្កុចបាញ្ជអទតាតាទិត់ ចេវេត លោហិតោភាសា ពេចិ បត នីលាទិបទាតិ “វណ្ណា”តិ ឧលិតា “នីលា វណ្ណា”តិអាទិតា ឃោឌេត្វា ចនត្តិ វណ្ណាបិ ហិ នីលាទិចណ្ណហិ បុរេឡហិ សញ្ញាត្តតា នីលាទិឃោរេតា នីលាទិចោហារៈ លកត្តិតិ តេហិ “នីលា…បេ… លោហិតា…បេ… តយិវេ អញ្ញោស្ស កាយេស្ស វណ្ណា សត្តិ សុវេយឆេវេតិ, ឃតោ ត្ថំ ខ្ទ្វាចទាតំ ចណ្ណាតំ កិញ្ញាក្ខបរិចារិតាតំ យត្តារចាតំ បុប្បាតំ យាលំ ឆាទេរឹ”តិ ឃោឌតា កាតព្ពា ពត្ថ ឃទាទិវ្ទេ ចណ្ណចិសេសឃុត្តេ បុរេឡ កិតេត្តន្វា តេសំ អសាឆារលាកាចទស្សតេត វណ្ណាតំ អាទេចតិកាចទស្សតំ បឋមតឃោ, វណ្ណាតំ អសាឆារលាកាចទស្សតេត បុប្បាតំ អាទេចតិកាចទស្សតំ ទុតិយតឃោ បឋមតយេ ចណ្ណាទឃោ សទ្ទេបត ពហិតា, ទុតិយតយេ តិស្សយយុទេលតាតិ អយមេវេតសំ ចិសេសោ

១០ប៉ៈកោតាតិ កោត បុញ្ញាកយុគ, កាឃំ តាចតិសត្តិ ឃោឌតា បុឆ្ឆិតាទិក្លាតិ បុឆ្ឆិតា ត្ថំ អាទិក្ល កទេចហិ

៩ចំ កពចតា បុឆ្ឆិតា សា ខេចតា ឧលយាហិ កាចាហិ ញ្ញាកាសិ –

១០៨ៈ

“កន្តិតិកាតិ ឃំ អញ្ញាស្សុ, កិយិលាឃំ ខ្ទបិរិកា;

សទ្ធា សិទេលត សយ្យត្តា, សំចិកាកេតា សកា

១១០

“អន្តាទតន្ទា កត្តាន្ទា, សេតាសត់ បជីបិឃំ;

អធាសិ ខ្ទក្ខតេស្សុ, ចិបុសតេត្ត ខេតសា

១១១

“ᨧᩣᨲᩩᨴ᩠ᨴᩈᩥᩴ ᨸᨬ᩠ᨧᨴᩈᩥᩴ, ᨿᩣ ᨧ ᨸᨠ᩠ᨡᩔ ᩋᨭ᩠ᨮᨾᩦ;

ᨸᩣᨭᩥᩉᩣᩁᩥᨿᨸᨠ᩠ᨡᨬ᩠ᨧ, ᩋᨭ᩠ᨮᨦ᩠ᨣᩈᩩᩈᨾᩣᨣᨲᩴ᪨

᪑᪑᪑᪨

“ᩏᨸᩮᩣᩈᨳᩴ ᩏᨸᩅᩈᩥᩔᩴ, ᩈᨴᩣ ᩈᩦᩃᩮᩈᩩ ᩈᩴᩅᩩᨲᩣ;

ᩈᨬ᩠ᨬᨾᩣ ᩈᩴᩅᩥᨽᩣᨣᩣ ᨧ, ᩅᩥᨾᩣᨶᩴ ᩋᩣᩅᩈᩣᨾᩉᩴ᪨

᪑᪑᪒᪨

“ᨸᩣᨱᩣᨲᩥᨸᩣᨲᩣ ᩅᩥᩁᨲᩣ, ᨾᩩᩈᩣᩅᩣᨴᩣ ᨧ ᩈᨬ᩠ᨬᨲᩣ;

ᨳᩮᨿ᩠ᨿᩣ ᨧ ᩋᨲᩥᨧᩣᩁᩣ ᨧ, ᨾᨩ᩠ᨩᨸᩣᨶᩣ ᨧ ᩋᩣᩁᨠᩣ᪨

᪑᪑᪓᪨

“ᨸᨬ᩠ᨧᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨸᨴᩮ ᩁᨲᩣ, ᩋᩁᩥᨿᩈᨧ᩠ᨧᩣᨶ ᨠᩮᩣᩅᩥᨴᩣ;

ᩏᨸᩣᩈᩥᨠᩣ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᨾᨲᩮᩣ, ᩋᨸ᩠ᨸᨾᩣᨴᩅᩥᩉᩣᩁᩥᨶᩦ;

ᨠᨲᩣᩅᩣᩈᩣ ᨠᨲᨠᩩᩈᩃᩣ ᨲᨲᩮᩣ ᨧᩩᨲᩣ, ᩈᨿᩴᨸᨽᩣ ᩋᨶᩩᩅᩥᨧᩁᩣᨾᩥ ᨶᨶ᩠ᨴᨶᩴ᪨

᪑᪑᪔᪨

“ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ ᨧᩣᩉᩴ ᨸᩁᨾᩉᩥᨲᩣᨶᩩᨠᨾ᩠ᨸᨠᩮ, ᩋᨽᩮᩣᨩᨿᩥᩴ ᨲᨸᩔᩥᨿᩩᨣᩴ ᨾᩉᩣᨾᩩᨶᩥᩴ;

ᨠᨲᩣᩅᩣᩈᩣ ᨠᨲᨠᩩᩈᩃᩣ ᨲᨲᩮᩣ ᨧᩩᨲᩣ, ᩈᨿᩴᨸᨽᩣ ᩋᨶᩩᩅᩥᨧᩁᩣᨾᩥ ᨶᨶ᩠ᨴᨶᩴ᪨

១១៩ ។

“អដ្ឋង្គិកំ អបរិមិតំ សុខាវហំ, ឧបោសថំ សតតមុបាវសិំ អហំ;

កតាវាសា កតកុសលា តតោ ចុតា, សយំបភា អនុវិចរាមិ នន្ទន”ន្តិ ។

១០៨-១១៣ ។ តត្ថ ភទ្ទិត្ថិកាតិ មំ អញ្ញាសុ, កិមិលាយំ ឧបាសិកាតិ អាចារសម្បត្តិយា សច្ចកិរិយាយ ឧឡារតមាយ ភទ្ទេហោសិ ចិត្តេន អខណ្ឌសីលាតិ សញ្ញាតតិដ្ឋាយ ភទ្ទា សុន្ទរា អហំ ឥត្ថី, តស្មា “ភទ្ទិត្ថិកា ឧបាសិកា”តិ ច មំ កិមិលនគរវាសិនោ ជានិំសុ ។ សទ្ធា សីលេន សម្បន្នាតិអាទិ ហេដ្ឋា វុត្តនយត្តា ឧត្តានត្ថមេវ ។

អបិច “សទ្ធា”តិ ឥមិនា សទ្ធាធនំ, “សំវិភាគរតា, អច្ឆាទនញ្ច ភត្តញ្ច, សេនាសនំ បទីបិយំ ។ អទាសិំ ឧជុភូតេសុ, វិប្បសន្នេន ចេតសា”តិ ឥមិនា ចាគធនំ, “សីលេន សម្បន្នា, ចតុទ្ទសិំ បញ្ចទសិំ...បេ... បញ្ចសិក្ខាបទេ រតា”តិ ឥមិនា សីលធនំ ហិរិធនំ ឱត្តប្បធនញ្ច, “អរិយសច្ចាន កោវិទា”តិ ឥមិនា សុតធនំ បញ្ញាធនញ្ច ទស្សិតន្តិ សា អត្តនោ សត្តវិធអរិយធនបដិលាភំ “ឧបាសិកា ចក្ខុមតោ...បេ... អនុវិចរាមិ នន្ទន”ន្តិ ឥមិនា តស្ស ទិដ្ឋធម្មិកំ សម្បរាយិកញ្ច អានិសំសំ វិភាវេតិ ។ តត្ថ កតាវាសាតិ និប្ផាទិតសុចរិតាវាសា ។ សុចរិតកម្មុនា តនេត្វា អាយតិញ្ច សុខាវាសហេតុតាយ “សុខវិហារស្ស អាវាសា”តិ វុត្តំ ។ តេនាហ “កតកុសលា”តិ ។

១១៤ ។ បុនេត្វា អនាមសិតខេត្តវិសេសំ អត្តនោ ទានមយំ បុញ្ញំ វត្វា ឥទានិ តស្ស អាយតនគតំ ទស្សេតុំ “ភិក្ខូ ចា”តិអាទិ វុត្តំ ។ តត្ថ ភិក្ខូតិ អនវសេសភិន្នកិលេសតាយ ភិក្ខូ ។ បរមហិតានុកម្បកោតិ បរមំ អតិសយ ទិដ្ឋធម្មិកាទិនា ហិតេន អនុកម្បកោ ។ អនេកាការយុត្តិ បណីតេន ភោជនេន ភោជេសិំ ។ តបស្សិយុគន្តិ ឧត្តមេន តបសា សព្ពកិលេសមលំ តាបេត្វា សមុច្ឆិន្ទិត្វា ឋិតត្តា តបស្សិភូតំ យុគំ ។ មហាមុនិន្តិ ឥតោ ឱច មហាមុនិភូតំ, មហតោ ច អត្តនោ វិនយស្ស មហន្តេនេវ ញាណេន យុត្តតោ បរិនិដ្ឋិតតោ មហាមុនិ ។ សត្ថុមេតំ ទ្វេ អគ្គសាវកេ សន្ធាយ វទតិ ។

១១៩ ។ អបរិមិតំ សុខាវហន្តិ អនុនាសិកលោបំ អកត្វា វុត្តំ “យាវញ្ចិទំ, ភិក្ខវេ, ន សុករំ អក្ខានេន បាបុណិតុំ យាវ សុខា សគ្គា”តិ (ម។ និ។ ៣។២៥៥) គណនតោ កាលតោបិ គណនបថាតីតបរិយាទានហិតសុខនិព្ពត្តកំ អត្តនោ ច អានុភាវេន អបរិមិតសុខាវហំ សុខស្ស អាវហកំ ។ សតតន្តិ សព្ពកាលំ ។ តំ តំ ឧបោសថទិវសំ អហាបេត្វា, តំ តំ វា ឧបោសថទិវសំ អខណ្ឌំ កត្វា បរិបុណ្ណំ កត្វា សតតំ វា សព្ពកាលំ សុខាវហន្តិ យោជនា ។ សេសំ ហេដ្ឋា វុត្តនយមេវ ។

អថ ភគវា មាតុទេវបុត្តប្បមុខានំ ទសសហស្សិលោកធាតុវាសីនំ ទេវព្រហ្មានំ តេមាសំ អភិធម្មបិដកំ ទេសេត្វា មនុស្សលោកំ

អាគន្ត្វា កង្ខិត្តិចិយាគំ កិក្ខំ ទេសេសិ៍ សា ទេសតា សព្យត្តបរិសាឃ សាត្តិកា អទេហាសិតិ៍

កង្ខិត្តិចិយាគចណ្ណតា និដ្ឋិតា៍

៩៍ សោឍឌិត្ថាចិយាគចណ្ណតា

អភិក្កន្តេតចណ្ណេតាតិ សោឍឌិត្ថាចិយាគំ៍ តស្ស កា ឧប្បត្តិ? ភគចា សាចត្ថិយំ ចិហរតិ ជេតចតេ៍ តេត ច សមយេត តាញអត្ថាយំ សោឍឌិត្ថា តាម ឧកា ឧបិសិកា សទ្ធា បសត្ថា កិក្ខំ ចត្បហិ បច្ចយេហិ សក្កច្ចំ ឧបដ្ឋហត្តី ឬចិឬទ្ធតិច្ចសិលិ អដ្ឋង្គសមត្នាគតំ ឧបោសថមុបិ ឧបចសតិ៍ សា ឆព្វសចតសប្បាយំ បដិលភិត្វា ឧបតិស្សយសម្បត្តាឃ ចត្បសច្ចកម្មដ្ឋាតំ បរិគ្គហត្តី សោតាបត្តា អទេហាសិ៍ អច អញ្ញតរេត រោគេត ឬដ្ឋា កាលំ កត្វា តាចតិំសេសុ ឧប្បជ្ជិ៍ តំ អាឃស្មា មហាមោគ្គល្លាតេតា –

៦១សិ៍

“អភិក្កន្តេត ចណ្ណេត, ឃា ត្វំ តិដ្ឋសិ ទេចតេ;

ឱភាសេត្តី ឌិសា សព្ពា, ឱសធី ចិឃ តារកា៍

៦១បិ៍

“កេត តេចតាឌិសោ ចណ្ណោ, កេត តេ ឥធ មិជ្ឈតិ;

ឧប្បជ្ជត្តិ ច តេ កោកា, យេ កេចិ មតសោ បិឃា៍

៦១ជ៍

“ឬច្ឆាមិ តំ ទេចិ មហាត្បភាចេ, មត្បស្សក្ខូតា កិមកាសិ ឬញ្ញំ;

កេតាសិ ឯចំ ជលិតាត្បភាចា, ចណ្ណោ ច តេ សព្ពឌិសា បភាសតី”តិ៍ –

ឡយាហិ តីហិ កាធាហិ បដិបុច្ឆិ។

១១០។

“សា ខេចតា អត្តយតា, យោក្កល្លាតេត បុច្ឆិតា;

បញ្ញាបុដ្ឋា ចិឃាកាសិ, ឃស្ស កព្ពស្សិតំ ចល់”។

១១១-១១៤។

“សោឍតិត្ថាតិ យំ អញ្ញាសុ...បេ... កោតយស្ស ឃសស្សិតោ។

១១៥។

“តេត យេតាតិសោ ចណ្ណា...បេ... ចណ្ណា ច យេ សន្តាតិសា បការសតី”តិ។ –

ខេចតា ញ្ញាកាសិ។ តំ សន្តំ ហេដ្ឋា ចុត្តតឃយេច។

សោឍតិត្ថាចិយាតចណ្ណតា តិដ្ឋិតា។

៥។ ថ្ករបិសធាចិយាតចណ្ណតា

អកិក្កតេត្តតចណ្ណតាតិ ថ្ករបិសធាចិយាតំ។ ឡុឆ អដ្ឋ បព្វត្តិឃំ សាកេត ថ្ករបិសធា តាយ ៤កា ថ្ករបិសិកាតិ អឃយេច ចិសេសា, សេសំ អតត្តរចិយាតសតិសំ។ តេត ចុត្តំ –

១១៦-១១៧។

“អកិក្កតេត្តត ចណ្ណត...បេ...

វណ្ណោ ច តេ សព្ពទិសា បភាសតី”តិ។

១២១។

“សា ទេវតា អត្តមនា...បេ... យស្ស កម្មស្សិទំ ផលំ”។

១២២-១២៤។

“ឧបោសថាតិ មំ អញ្ញាសុ, សាកេតាយំ ឧបាសិកា...បេ...

ឧបាសិកា ចក្ខុមតោ, គោតមស្ស យសស្សិនោ។

១២៥។

“តេន មេតាទិសោ វណ្ណោ...បេ...

វណ្ណោ ច មេ សព្ពទិសា បភាសតី”តិ។ –

ទេវតា ព្យាកាសិ។ បុន អត្តនោ ឯកំ ឃោសំ ទស្សេន្តី –

១៣០។

“អភិក្ខណំ នន្ទនំ សុត្វា, ឆន្ទោ មេ ឧទបជ្ជថ;

តត្ថ ចិត្តំ បណិធាយ, ឧបបន្នាម្ហិ នន្ទនំ។

១៣១។

“នាកាសិំ សត្ថុ វចនំ, ពុទ្ធស្សាទិច្ចពន្ធុនោ;

ហឹរេត ឌិត្តំ បហិឆាឃ, សាយិ្យសន្ធាត្យតាបិតិ”តិ៍ – រេច្ច កាឆា អការសិ;

១១១៍ តត្ថ ច្ចរេបិសឆាតិ យំ អឌ្ឍាស្នុតិ “ច្ចរេបិសឆា”តិ ច្ចាយិភា ភារេយភ យំ យត្យស្សា ឌាតិស្យ៍ សារេកតាឃត្តិ សារេកតភករេរ៍

១៣៨៍អកិក្កលត្តិ អកិល្យាភត្ថតំ ស្យត្វាតិ “តាចតិសកចរេភ ភត្ថភចតំ ភាយ ឲឌិសច្ចា ឲឌិសច្ចារា”តិ តត្ថ ភាភាចិឆំ ឌិច្ឆាសយ្យត្តិ ស្យត្វា៍ លរេត្ថាតិ តត្តិច្ឆាតូកបុច្ឆាកយុស្ស ការេលក្សរេតា ក្យសលន្ធរេត្ថា, តត្វាបបត្តិឃា បត្តភាក្សរេតា តល្យាលរេត្ថា ចា៍ ច្ចរេបឌ្ឍឆាតិ ច្ចប្យឌ្ឌិត្ត៍ តត្វាតិ តាចតិសកចរេភ, ភត្ថភាបរេឆរេសភបិ ហិ តំ រេឆចរេលិកំ ចឆតិ៍ ច្ចបបត្ថាយិត្វិ ច្ចប្យត្ថា តិច្ឆាតូា អយិ្យា

១៣៩៍ភាកាសិសត្ថ ចចភត្តិ “ភាហំ, កិក្កូរេច, អប្យយត្តូកយិ្យ កចំ ចរេណ្ណយិ”តិអាឌិភា (អ៍ តិ៍ ៣៍១១០-១១៣) សត្វារា ច្យត្តចចតំ ភ កាទិ, កចរេស្យ លត្ថរាកំ ភ បឌហិត្តិ អរេត្វា៍ អាឌិរេច្ចា រេកាតយរេការេត្តា, កកចាបិ រេកាតយរេការេត្តាតិ សរេកាត្តតាឃ ច្យត្តិ “ត្យន្តស្សាឌិច្ចពាត្តរេភា”តិ៍ អឆ ចា អាឌិច្ចស្ស ពាត្ត អាឌិច្ចពាត្ត, កកចា៍ តំ បឌិច្ច តស្ស អទិឃាឃ ឌាតិឃា ឌាតត្តា អាឌិរេច្ចា ចា ពាត្ត ឲតស្ស ឌ្ឍរេសប្យត្តកាចរេតាតិ អាឌិច្ចពាត្ត, កកចា៍ តឆា ហិ ច្យត្តិ –

“រេឃា អត្ថការេរ តយសិ៍ បកច្ចរេរា, រេចរេរាចរេភា យល្លលិ ច្ចក្ករេតរេឌា;

យា រាហ្យ កិលិ ចរេយត្តលិរេក្ខ, បឌំ យយំ រាហ្យ បយ្យច្ចា ស្យទិឃ”ត្តិ៍ (សំ៍ តិ៍ ៣៍៨៣);

ហឹរេតតិ លិយរេកា៍ អត្តរេភា កចាកិរតិ៍ សត្ថាឃ ចឆតិ៍ សាយិត្វិ សា អយិ្យា

ឲចំ តាឃ រេឆចតាឃ កចាកិរតិតិយិរេត្ត ច្ចប្យត្ថចិប្យ៊ិសារេរ បរេចឌិរេត រេឆរេរា កចស្ស បទិច្ឆិត្ថាឃុកាចចិកាចភយុរេលភ អាឃតិ៍ យត្យស្សត្តការេច ឆត្វា ចឌ្ឍក្លូស្ស សយតិក្ករេយា កាតុំ ស្យករេរា, សច្ចារេសា ហិលាសចការេចា ភាយ យហាតិសំរេសាតិ ច សយស្សារេសតុំ –

១៣៩៍

“កឹច ឌិទំ ចិយាភយិ្យច្ចាឆ ចន្ធស្យរេបិសរេឆ;

រេឆចរេត បុន្ធិតាឌិក្ក, ឃឌិ ឌាភាសិ អាឃុរេភា”តិ៍ –

កាថយាហ៍ បុន សា –

១៣៣៍

“សដ្ឋិំ វស្សសហស្សានិ , តិស្សោ ច វស្សកោដិយោ;

ទិព្វំ ឆត្វា បហាយុតិ, ទិព្វោ តុតា កបិស្សាមិ;

យត្ថស្សានំ សហញ្ញត”ន្តិ៍ – អាហ;

បុន ថេរោ –

១៣៤៍

“យា ត្វំ រូបវតេ កាយំ, សព្ពេទ្ធនានិ ញ្ញាកតា;

សោតាបន្នា វិសេសយិ, បហិតា តច ទុក្កតី”តិ៍ –

ទ្វីហិ គាថាហិ សយុត្តេនិ៍

១៣៣-៤៍ តត្ថ កិច វិទត្តិ កិត្តកំ អដ្ឋានំ៍ ទិព្វានិ ទិព្វម្ហិ ឋេចលោកេ, ទិព្វ ចា វិយានម្ហិ៍ អាយុ ហោតិ អាយុ, ហោតិ តិបិតបត្តិ៍ អាយុហោ ចា វិនាវិរកាច៍, អឋ ចា យដិ ឌាតានិ អាយុហោតិ អទេត្វា៍ បហាយុតីតិ ឋេវំ អាលបតិ៍

១៣៤៍យា ត្វំ រូបវតេ កាយីតិ កទេ្ឋ រូបវតេ ត្វំ យា កាយំ៍ កស្មា? យស្មា សព្ពេទ្ធនានិ ញ្ញាកតា៍ កិន្តិ? សោតាបន្នា វិសេសយីតិ៍ បក្កបលសន្តិតំ វិសេសំ យាតា អធិកតា, តស្មា បហិតា តច សន្តាបិ ទុក្កតីតិ ទិព្វម្បិ វិសេសំ យាតាតិ វិសេសយិ៍ សេសំ ទុត្តតយបេច៍

រូបវតាវិយានវណ្ណនា និដ្ឋិតា៍

ប៉-ឆ៍ និដ្ឋា-បុនិដ្ឋាវិយានវណ្ណនា

អដ្ឋមតចមចិមាតាតិ ទាឌកាហតិតាតាតិ៍ អដ្ឋ៉ប្បត្តិឃំ ឃឆាក្កមំ “តិដ្ឋា តាម ក្ខបិសិកា...ខប... ខកាឋមស្ស ឃសស្សិខតា៍ ខឋត ខមឋាឌិខសា ចខណ្ហា...ខប... ឃុតិដ្ឋា តាម ក្ខបិសិកា”ពិ ចត្តុត្ថា៍ ខសំ ចុត្តតឃខមច៍ កាឆាឃុបិ អបុដ្ឋា តត្ថិ៍ ឋឆា ហិ ៦កខដ្ឋឃុ ខបិត្តខកឃុ បិត្ឋា ខបឃ្យាលចខសត ចបិតាតិ៍ ខឋត ចុត្តា –

៦៣៤៍

“អភិក្កខត្តត ចខណ្ហត...ខប...

ចខណ្ហា ច ខឋ សត្ថាឌិសា បករសតី”តិ៍

៦៣លិ៍

“សា ខឌចតា អត្តមតា...ខប... ឃស្ស កម្ភុស្សិឌំ ឋលំ”៍

៦៣ប័៍

“តិដ្ឋាតិ មមំ អត្ថាឃុ, ទាឌកាហឃិ ក្ខបិសិកា...ខប...

ខកាឋមស្ស ឃសស្សិខតា៍

៦៣៤៍

“ខឋត ខមឋាឌិខសា ចខណ្ហា...ខប...ចខណ្ហា ច ខម សត្ថាឌិសា បករសតី”តិ៍

៦៣ប័៍

“អភិក្កខត្តត ចខណ្ហត...ខប... សត្ថាឌិសា បករសតី”តិ៍

១៩៧.

“សា ទេវតា អត្តមនា...បេ...

១៩៨.

“សុនិទ្ទាតិ យំ អញ្ញាសុ, រាជគហស្មិំ ឧបាសិកា...បេ...

គោតមស្ស យសស្សិនោ.

១៩៩.

“តេន មេតាទិសោ វណ្ណោ...បេ...

វណ្ណោ ច មេ សព្ពទិសា បភាសតី”តិ.

និទ្ទា-សុនិទ្ទាវិមានវណ្ណនា និដ្ឋិតា.

១០. បឋមភិក្ខាទាយិកាវិមានវណ្ណនា

អភិក្កន្តេន វណ្ណេនាតិ ភិក្ខាទាយិកាវិមានំ. តស្ស កា ឧប្បត្តិ? ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ. តេន ច សមយេន ឧត្តរមធុរាយំ អញ្ញតរា ឥត្ថី ខីណាយុកា ហោតិ អបាយេ ឧប្បជ្ជនារហា. ភគវា បច្ចូសវេលាយំ មហាករុណាសមាបត្តិតោ វុដ្ឋាយ លោកំ វោលោកេន្តោ តំ ឥត្ថិំ អបាយេ ឧប្បជ្ជនារហំ ទិស្វា មហាករុណាយ សញ្ចោទិតមានសោ តំ សុគតិយំ បតិដ្ឋាបេតុកាមោ ឯកោ អទុតិយោ មធុរំ អគមាសិ. គន្ត្វា បុព្ពណ្ហសមយំ និវាសេត្វា បត្តចីវរំ អាទាយ ពាហិនគរំ បិណ្ឌាយ បាវិសិ. តេន សមយេន សា ឥត្ថី គេហេ អាហារំ សម្បាទេត្វា ឯកមន្តេ បដិសាមេត្វា ឃដំ គហេត្វា ឧទកតិត្ថំ គន្ត្វា ន្ហាយិត្វា ឃដេន ឧទកំ គហេត្វា អត្តនោ គេហំ គច្ឆន្តី អន្តរាមគ្គេ ភគវន្តំ បស្សិត្វា “អបិ, ភន្តេ, បិណ្ឌោ លទ្ធោ”តិ វត្វា “លភិស្សាមី”តិ ច ភគវតា វុត្តេ អលទ្ធភាវំ ញត្វា ឃដំ ឋបេត្វា ភគវន្តំ ឧបសង្កមិត្វា វន្ទិត្វា “អហំ, ភន្តេ, បិណ្ឌបាតំ ទស្សាមិ, អធិវាសេថា”តិ អាហ. អធិវាសេសិ ភគវា តុណ្ហីភាវេន. សា ភគវតោ អធិវាសនំ វិទិត្វា បឋមតរំ គន្ត្វា សិត្តសម្មដ្ឋេ បទេសេ អាសនំ បញ្ញាបេត្វា ភគវតោ បវេសនំ ឧទិក្ខមានា អដ្ឋាសិ. ភគវា គេហំ បវិសិត្វា បញ្ញត្តេ អាសនេ និសីទិ. អថ សា ភគវន្តំ ភោជេសិ. ភគវា កតភត្តកិច្ចោ ឱនីតបត្តបាណី តស្សា អនុមោទនំ កត្វា

ປກ຺ກາມິ. ສາ ອນຸໂມທນໍ ສຸຕ຺ວາ ອນປ຺ປກໍ ປີຕິໂສມນສ຺ສໍ ປຏິສໍເວເທນ຺ຕີ ຍາວ ຈກ຺ຂຸປຖສມຕິກ຺ກມາ ພຸທ຺ຘາຣມ຺ມຓໍ ປີຕິໍ ອວິຊຫນ຺ຕີ ນມສ຺ສມານາ ອຏ຺ຐາສິ. ສາ ກຕິປຍທິວສາຕິກ຺ກເມນ ກາລໍ ກຕ຺ວາ ຕາວຕິໍສຠວເນ ນິພ຺ພຕ຺ຕິ, ອຈ຺ຉຣາສຫສ຺ສປຣິວາຣາ ອໂຫສິ. ຕໍ ອາຍສ຺ມາ ມຫາໂມຄ຺ຄລ຺ລາໂນ –

໑໔໐.

“ອຠິກ຺ກນ຺ເຕນ ວຓ຺ເຓນ...ເປ... ໂອສທີ ວິຍ ຕາຣກາ.

໑໔໑.

“ເກນ ເຕ ຕາທິໂສ ວຓ຺ໂຓ...ເປ...

ວຓ຺ໂຓ ຈ ເຕ ສພ຺ພທິສາ ປຠາສຕີ”ຕິ. – ຄາຖາຫິ ປຸຈ຺ຉິ;

໑໔໒.

“ສາ ເທວຕາ ອຕ຺ຕມນາ...ເປ... ຍສ຺ສ ກມ຺ມສ຺ສິທໍ ຜລໍ”.

໑໔໓.

“ອຫໍ ມນຸສ຺ເສສຸ ມນຸສ຺ສຠູຕາ,

ປຸຣິມາຍ ຊາຕິຍາ ມນຸສ຺ສໂລເກ.

໑໔໔.

“ອທ຺ທສໍ ວິຣຊໍ ຠິກ຺ຂຸໍ, ວິປ຺ປສນ຺ນມນາວິລໍ;

ຕສ຺ສ ອທາສຫໍ ຠິກ຺ຂໍ, ປສນ຺ນາ ເສຫິ ປາຓິຠິ.

១៤៩។

“ទេតត ទេយតាឝិទេសា ចទណ្ណា...ទេប...

ចទណ្ណា ច ទេយ សដ្ឋាឝិសា បកាសតី”តិ៍ –

ទេឆចតា ញ្ញាកាសិ៍ ទេសំ សដ្ឋំ ទេហដ្ឋា ចុត្តតឃត្តា ក្តាតត្តទេយច៍

បឆយកិក្លាឆាឃិកាចិយាតចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៍

១៧៍ ក្ចុតិឃកិក្លាឆាឃិកាចិយាតចណ្ណតា

អកិក្កទេត្តត ចទណ្ណតាតិ ក្ចុតិឃកិក្លាឆាឃិកាចិយាតំ៍ តស្ស កា ក្ចប្បត្តិ? កកចា ទាឌកទេហ ចិហទតិ ៍ តត្ត អដ្ឋាតទា ត្តត្តិ សគ្គា បសត្ថា អដ្ឋាតទំ លិហាសចទេត្តទំ បិណ្ឌាឃ ចទត្តំ ឌិស្វា អត្តទេតា ទេកហំ បទេចទេសត្វា ទេកាឌតំ អឆាសិ៍ សា អបទេទត សយទេឃត កាលំ កត្វា តាចតិសកចទេត ត្ថិត្តត្តិ៍ ទេសំ អតត្តទចិយាតសឌិសទេយច៍

១៤៥៍

“អកិក្កទេត្តត ចទណ្ណត...ទេប... សដ្ឋាឝិសា បកាសតី”តិ៍

១៥៦៍

“សា ទេឆចតា អត្តយតា...ទេប... ឃស្ស កម្ពស្សិឝិ ចលំ”៍

១៥១៍

“អហំ យត្ចទេស្សស្ចុ យត្ចស្សក្ចតា...ទេប...

ចណ្ណោ ច ខេយ សន្តាជីសា បការសតី”តិ។

ទុតិយកិច្ចាធាយិកាចិយាតចណ្ណតា តិដ្ឋិតា។

ញាតិ បរេយត្វឌីបតិយា ឲុក្ខក-អដ្ឋកថាយ ចិយាតចត្វស្មិំ

ឲកាធសចត្វុបជិយល្លិតស្ស ទុតិយស្ស ចិត្តលតាចក្កស្ស

អត្វចណ្ណតា តិដ្ឋិតា។

៩។ បរិទិន្នត្តកចក្កោ

១។ ថ្នូអារចិយាតចណ្ណតា

បរិទិន្នត្តកចក្កេ ថ្នូអារេរា ខេត យសេសា ចណ្ណោតិ ថ្នូអារចិយាតំ។ តស្ស កា ថ្នុប្បត្តិ? កកចា រាជកេហ ចិហរតិ ចេត្យ័ថ្មចេត កលត្ថកតិចារេប។ ខេតត សយខេយត រាជកេហ អាយស្ម័ខេតា យហារេយាក្កល្លាតស្ស ថ្នបដ្ឋាកកុលេ ឲកា ធារិកា ធាតុញ្ញាសយា ធាតសំចិកាករតា អហេាសិ។ សា យំ តស្មិំ កេហេ បុរេកត្តំ លាឌតីយកោឌតីយំ ថ្នុប្បជ្ជតិ, តត្វ អត្តតា លទ្ធបជិចីសខេតា ថ្នបដ្ឋំ ខេតិ, ថ្នបដ្ឋំ អត្តតា បរិក្ខុញ្ជតិ, អឌត្វា បត ត ក្ខុញ្ជតិ, ឌក្កិលាយេ្យ អបស្សត្តិបិ ឌបេត្វា ជិដ្ឋកាលេ ខេតិ, យាចកាតយ្យិ ខេតិយេច។ អឆស្សា យាតា “យយ ឌីតា ធាតុញ្ញាសយា ធាតសំចិកាករតា”តិ ហដ្ឋតុដ្ឋា តស្សា ជិក្សាំ កាក់ ខេតិ។ ខេត្តិ ច ឲកស្មិំ កាកេ តាយ សំចិកាកេ កខេត បុត អបទំ ខេតិ, សា តខេតាបិ សំចិកាកំ កេរាតិយេច។

ឲចំ កន្ធត្ត កាលេ តំ ចយប្បត្តំ យាតាបិតរោ តស្មិំយេច តកេរ អញ្ញតរស្មិំ កុលេ កុយារស្ស អជំសុ។ តំ បត កុលំ មិច្ឆាជិដ្ឋិកំ ហោតិ អស្សទ្ធំ អប្បសន្នំ។ អឆាយស្មា យហារេយាក្កល្លានោ រាជកេហ សបធានំ បិណ្ឌាយ ចរេយានោ តស្សា ធារិកាយ សស្សុរស្ស កេហទ្វារេ អដ្ឋាសិ។ តំ ជិស្វា សា ធារិកា បសន្នចិត្តា “បចិសច កន្តេ”តិ បេចេសេត្វា ចត្តិត្វា សស្សុយា ឌបិតំ ឬចំ តំ អបស្សត្តិ “តស្សា កេឆត្វា អត្ថុយាធាបេស្សាមី”តិ ចិស្សាសេត កេហត្វា ខេរស្ស អជាសិ, ខេរេ អត្ថុយាធតំ កត្វា បក្កាមិ។ ធារិកា “តុខេយ្យា ឌបិតំ ឬចំ យហារេយាក្កល្លាតត្វេរស្ស អជាសិ”ត្តិ សស្សុយា កេឆសិ។ សា តំ ស្ស៊ត្វា “កិត្តាយិជំ បរិកត្តិយំ, អយំ យយ សត្តកំ អតាបុច្ឆិត្វាច សយណស្ស អជាសី”តិ តំ កេតតជិយយាតា កោធាភិភូតា យុត្តាយុត្តំ អចិតេត្តត្តិ បុរេតា ជិតំ ឃុសលលុ្លំ កេហត្វា អំសកូដេ បហរិ។ សា ស្សុមាលតាយ បរិក្កិលាឃុកតាយ ច ខេតតេច បហារេត ឆលចេទ្យកាភិភូតា ហុត្វា កតិបិខេហតេច កាលំ កត្វា តាចតិំសេសុ តិឡាត្តិ។ តស្សា សតិបិ អញ្ញស្មិំ ស្ម៊ចរិតកខេមូ ខេរស្ស កតធាតខេយច សាតិសយំ ហុត្វា ថ្នបដ្ឋាសិ។ តំ អាយស្មា យហារេយាក្កល្លានោ ខេហដ្ឋា

ចុត្តភេឃភេច គត្វា –

១ប៉ែ៍

“ភ្ជអាទោ ទេ ឃទេសា ចទេណ្ណា, សត្ថា ឮការសទេ ឌិសា;

ភាទិយោ ភដ្ឋត្តិ កាឃត្តិ, ទេចបុត្តា អលក្កតា៍

១ប៉ល៍

“ទេយាទេក្តិ បរិចាទេត្តិ, តច បុដាឃ ទេចទេត;

ទេសាចណ្ណាភិ ចិយាភាភិ, តចិយាភិ សុងស្សទេភ៍

១ប៉ប៉៍

“ត្យចំសិ ឪស្សទា ទេតសំ, សត្ថកាយសយិខ្ពិភិ;

អកិដាតា យហត្តាសិ, ទេចកាទេឃ បទេយាងសិ;

ទេចទេត បុដ្ឋិតាចិក្ល, កិស្ស កយូស្សិចំ ឋល”ត្តិ៍ –

តីហិ កាធាហិ បុដ្ឋិ៍

១ប៉ែ៍ តត្ថ ឃទេសាតិ បរិចាទេទា៍ ចទេណ្ណាតិ ចណ្ណតិកា សទីទេទាកាទេសា៍ “ភ្ជអាទោ”តិ បត ចិទេសទេសត្វា ចុត្តត្តា តស្សា ទេចតាឃ បរិចារសយត្តិ ច ចណ្ណសយត្តិ ច ចុត្តា ទេហាតិ៍ តាសុ “ភ្ជអាទោ ទេ ចទេណ្ណា”តិ សទេឈ្លបទេតា ចុត្តំ ចណ្ណសយត្តិ ចិសឃចទេសត ចិត្វាទេតា ងទេស្សត្យំ “សត្ថា ឮការសទេ ឌិសា”តិ ចត្វា “ភ្ជអាទោ ទេ ឃទេសា”តិ ចុត្តំ បរិចារសយត្តិ ចត្វចទេសត ចិត្វាទេតា ងទេស្សត្យំ “ភាទិយោ ភដ្ឋត្តិ”តិអាទិ ចុត្តំ៍ តត្ថ សត្ថា ឮការសទេ ឌិសាតិ សត្ថាសុ ឌិសាសុ ចិទេឌ្ឍាតទេត, សត្ថា ចា ឌិសា ឮការសឃទេត, ចិទេឌ្ឍាតឃតីតិ អទេត្វា៍ “ឮការសទេ”តិ បងស្ស “ឮការសទេត្ត”តិ ទេកចិ ចចភចិបល្លាទេសត អត្វំ ចងត្តិ, ទេតហិ “ចទេណ្ណភា”តិ ចិកត្តិ ចិបរិណាទេយតត្ថា៍ ចទេណ្ណភាតិ ច

ហេតុម្ហិ ករណវចនំ, វណ្ណេន ហេតុភូតេនាតិ អត្ថោ។ “សត្តា ជិសា”តិ ច ជាតិវសេន ជិសាសាមញ្ញោ អបេក្ខិតោ វចនវិបល្លាសេនបិ បយោជនំ នត្ថិ។ ភារិយោតិ វុត្តាបិ “អលង្កតា”តិ បទំ អានេត្វា សម្ពន្ធិតព្ពំ។ ទេវបុត្តាតិ វុត្ត ច-សទ្ទោ លុត្តនិទ្ទិដ្ឋោ។ តេន ភារិយា ទេវបុត្តា ចាតិ សម្ពន្ធយោ វេទិតព្ពោ។

១៤៧។ មោទន្តីតិ បមោទយន្តិ។ បូជាយាតិ បូជត្ថំ បូជានិមិត្តំ វា, នច្ចន្តី គាយន្តីតិ យោជនា។ ពច ព្ពយាតិ។

១៤៨។ សត្តកាយសមិទ្ធីតិ សេដ្ឋេហិ ពហូហិ កាយគុណេហិ, សេដ្ឋេហិ ច តយា កាយិកេហិ ទិព្ពេហិ វត្ថុហិ សមិទ្ធា។ អភិជាតាតិ សុជាតា។ មហន្តានីតិ មហតី មហានុភាវា អសិ។ ទេវកាយេ បមោទសីតិ តុម្ហិ ទេវនិកាយេ ទិព្ពសម្បត្តិហេតុកេន បរេយេន បមោទេន បមោទសិ។

ឯវំ តេន បុដ្ឋា សា ទេវតា តមត្ថំ វិស្សជ្ជេសិ –

១៤៩។

“អហំ មនុស្សេសុ មនុស្សភូតា, បុរិមាយ ជាតិយា មនុស្សលោកេ;

ទុស្សីលកុលេ សុណិសា អហោសិំ, អស្សទ្ធេសុ កទរិយេសុ អហំ។

១៥០។

“សទ្ធា សីលេន សម្បន្នា, សំវិភាគរតា សទា;

បិណ្ឌាយ ចរមានស្ស, អបូវំ តេ អទាសហំ។

១៥១។

“តទាហំ សស្សុយាចិក្ខិំ, ‘សមណោ អាគតោ ឥធ;

តស្ស អទាសហំ បូវំ, បសន្នា សេហិ បាណិភិ’។

១៥១។

“ឥតិស្សា សស្សុ បរិកាសិ, អវិនីតាសិ ត្វំ វធុ;

ន មំ សម្បុច្ឆិតុំ ឥច្ឆិ, ‘សមណស្ស ទទាមហំ’។

១៥២។

“តតោ មេ សស្សុ កុបិតា, បហាសិ មុសលេន មំ;

កូដង្គច្ឆិ អវធិ មំ, នាសក្ខិ ជីវិតុំ ចិរំ។

១៥៣។

“អហំ កាយស្ស ភេទា, វិប្បមុត្តា តតោ ចុតា;

ទេវានំ តាវតិំសានំ, ឧបបន្នា សហព្យតំ។

១៥៤។

“តេន មេតាទិសោ វណ្ណោ...បេ...

វណ្ណោ ច មេ សព្វទិសា បភាសតី”តិ។

១៦៥។ តត្ថ អស្សទ្ធេសូតិ រតនត្តយសទ្ធាយ កម្មផលសទ្ធាយ ច អភាវេន អស្សទ្ធេសុ, មច្ឆរិយតាយ កទរិយេសុ សស្សុអាទីសុ អហំ សទ្ធា សីលេន សម្បន្នា អហោសិន្តិ យោជនា។

១៥០-១។ អបូវន្តិ កបល្លបូវំ។ ទេតិ និបាតយន្តំ។ សស្សុយា អាចិក្ខិ គហិតកាចនាបត្តញ្ញា អត្ថេយាទត្តញ្ញាតិ អធិប្បាយោ។

១៥១. ភតិយស្សាតិ ឧត្តូ អយស្សាតិ តិបិតយត្តា. សយណស្ស ឥឥាយហត្ថិ អហំ សយណស្ស អបុចំ ឥឥាយីតិ. ឃម្ពា ត ឋំ សយ្យុឆ្វិតុំ ភ្ទឆ្វិ, តម្ពា តុំ ចគ្
អចិតីតាសីតិ សស្សុ បរិការសីតិ ឃោឌតា.

១៥២. បហាសីតិ បហរិ. ក្ញុឌក្ខឆ្វិ អចឆិ យត្តិ ឧត្តូ ក្ញុឌត្តិ អំសក្ញុឌំ ចុត្តំ បុរិយបឥលៃបត, ក្ញុឌយេច អក្ខត្តិ ក្ញុឌក្ខ, តំ លិត្តីតិ ក្ញុឌក្ខឆ្វិ. ឧចំ
កោឆាកិក្សុតា ហុត្តា ឋំ អចឆិ, យយ អំសក្ញុឌំ លិត្តិ, តេតេច ក្ខបក្កយេត យតត្តា ឋំ យារេសីតិ អតេ្ថា. តេតាហ “តាសក្លិ ឌីចិតុំ ចិរ”ត្តិ.

១៥៣. ចិប្បយុត្តាតិ តតេតា ចុក្លតេតា ស្វុក្ខ យុត្តា. សេសំ ចុត្តតឃយេច.

ក្ខញអារចិយាតចណ្ណតា តិក្ខិតា.

១. ក្ខក្ខឥាឃិកាចិយាតចណ្ណតា

ឍ្ទការសឃិត្វាបឆចិ សឥឥចកត្តិ ក្ខក្ខឥាឃិកាចិយាតំ. តស្ស កា ក្ខប្បត្តិ? កកចា រាឌករេហ ចិហរតីតិអាឥិ សត្ថា អតត្តូរចិយាតេ ចុត្តសឥិសំ.
អឃំ បត ចិសេសោ – ភ្ទឆ ក្ខក្ខ ឌិត្តា, សស្សុឃា ច ឋីឥរោត បហឌាំ, តក្លណល្លោច យតា តាចតីសេសុ ក្ខប្បត្តា, តឃ្សំរឃេច រត្តិឃំ ឆេរស្ស
ក្ខបក្ខាតំ អាកតា, កោចលកប្ញំ កិឡ្ញុឌំ ចេត្ថា ចិឃ ស្វុរិរឃោ ចិឃ ច ឍ្ទការេសត្តិ ឆេរំ ចត្តិត្វា បឡាលិកា តយស្សុយាតា ឧកយត្តិ អក្ខាសិ.
អឆ តំ ឆេរោ –

១៥៤.

“ឍ្ទការសឃិត្វា បឆចិ សឥឥចកំ, អតិរោចសិ ចត្តិយស្វុរិឃា ចិឃ;
សិរិឃា ច ចណ្ណេត ឃសេត តេឌសា, ព្រាហ្ម្ញាច ឥឥច តិឥស សហិត្តកោ.

១៥៥.

“បុក្ខ្នាយិ តំ ក្ខប្បលយាលឆារិតិ, អារេចញ្ញ្ភតិ កញ្ចាតសត្តិកត្តូឥេ;
អលក្កតេ ក្ខត្តូយចត្តូឆារិតិ, កា តុំ សុរេក ឥឥចតេ ចត្តុសេ យយំ.

᪁᪉᪇᪨

“ᨠᩥᩴ ᨲ᩠ᩅᩴ ᨷᩩᩁᩮ ᨠᨾ᩠ᨾᨾᨠᩣᩈᩥ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩣ, ᨾᨶᩩᩔᨽᩪᨲᩣ ᨷᩩᩁᩥᨾᩣᨿ ᨩᩣᨲᩥᨿᩣ;

ᨴᩣᨶᩴ ᩈᩩᨧᩥᨱ᩠ᨱᩴ ᩋᨳ ᩈᩦᩃᩈᩴᨿᨾᩴ, ᨠᩮᨶᩪᨷᨷᨶ᩠ᨶᩣ ᩈᩩᨣᨲᩥᩴ ᨿᩈᩔᩥᨶᩦ;

ᨴᩮᩅᨲᩮ ᨷᩩᨧ᩠ᨨᩥᨲᩣᨧᩥᨠ᩠ᨡ, ᨠᩥᩔ ᨠᨾ᩠ᨾᩔᩥᨴᩴ ᨹᩃ”ᨶ᩠ᨲᩥ᪨ –

ᨴ᩠ᩅᩦᩉᩥ ᨣᩣᨳᩣᩉᩥ ᨷᩩᨧ᩠ᨨᩥ᪨

᪁᪉᪈-᪉᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩒᨽᩣᩈᨿᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᨳᩅᩥᩴ ᩈᨴᩮᩅᨠᨶ᩠ᨲᩥ ᨧᨶ᩠ᨴᩥᨾᩈᩪᩁᩥᨿᩁᩈ᩠ᨾᩥᩈᨾ᩠ᨾᩥᩔᩮᩉᩥ ᩈᩁᩦᩁᨷ᩠ᨷᨽᩣᩅᩥᨲ᩠ᨳᩣᩁᩮᩉᩥ ᨷᨽᩣᩈᨾ᩠ᨷᩁᩮᩉᩥ ᩅᩥᨩ᩠ᨩᩮᩣᨲᨾᩣᨶᨲᩣᨿ ᩈᨴᩮᩅᨠ ᩋᩣᨠᩣᩈᩮᨶ ᩈᩉᩣᨲᩥ ᩈᨴᩮᩅᨠᩴ ᨽᩪᨾᨭ᩠ᨮᩥᨠᩣᨠᩣᩈᨭ᩠ᨮᩴ ᨴ᩠ᩅᨿᩴ ᨷᨳᩅᩥᩴ ᩅᩥᨩ᩠ᨩᩮᩣᨲᩮᨲ᩠ᩅᩣ, ᩒᨠᩣᩈᩴ ᩒᨽᩣᩈᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨣᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᩒᨽᩣᩈᨿᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᨳᩅᩥᩴ ᨧᨶ᩠ᨴᩥᨾᩈᩪᩁᩥᨿᩣ ᩅᩥᨿᩣᨲᩥ ᨿᨳᩣ ᨲᩮ᪨ ᩋᨲᩥᩁᩮᩣᨧᩈᩦᨲᩥ ᩋᨲᩥᨠ᩠ᨠᨾᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩁᩮᩣᨧᩈᩥ᪨ ᨲᩴ ᨷᨶ ᩋᨲᩥᩁᩮᩣᨧᨶᩴ ᨿᩮᨶ ᨠᩥᩴ ᩅᩥᨿ ᨿᩮᨶ ᨧᩣᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᩈᩥᩁᩥᨿᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩈᩥᩁᩥᨿᩣᨲᩥ ᩈᩮᩣᨽᨣ᩠ᨣᩈᩮᩣᨽᩣᨠᩣᩁᩅᩥᩈᩮᩈᩮᨶ᪨ ᨲᩮᨩᩈᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᩋᩣᨶᩩᨽᩣᩅᩮᨶ᪨ ᩋᩣᩅᩮᨱᩥᨠᨽᩪᨲᩦᨲᩥ ᩁᩪᨷᩈᨾ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣᩅᩮᨱᩥᨠᩣᨲᩥ᪨

ᩑᩅᩴ ᨲᩮᨶ ᨷᩩᨭ᩠ᨮᩣ ᩈᩣ ᨴᩮᩅᨲᩣ ᨴ᩠ᩅᩦᩉᩥ ᨣᩣᨳᩣᩉᩥ ᩅᩥᩔᨩ᩠ᨩᩮᩈᩥ –

᪁᪉᪉᪨

“ᩍᨴᩣᨶᩥ ᨽᨶ᩠ᨲᩮ ᩍᨾᨾᩮᩅ ᨠᩣᨿᩴ, ᨷᩥᨱ᩠ᨯᩣᨿ ᩋᨾ᩠ᩉᩣᨠᩴ ᨥᩁᩴ ᩏᨷᩣᨣᨾᩥ;

ᨲᨲᩮᩣ ᨲᩮ ᩏᨧ᩠ᨨᩩᩔ ᩋᨴᩣᩈᩥ ᨡᨱ᩠ᨯᩥᨠᩴ, ᨷᩈᨶ᩠ᨶᨧᩥᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᨲᩩᩃᩣᨿ ᨷᩦᨲᩥᨿᩣ᪨

᪁᪀᪀᪨

“ᩈᩔᩩ ᨧ ᨷᨧ᩠ᨨᩣ ᩋᨶᩩᨿᩩᨬ᩠ᨩᨲᩮ ᨾᩴ, ᨠᩉᩴ ᨶᩩ ᩏᨧ᩠ᨨᩩᩴ ᩅᨵᩩᨠᩮ ᩋᩅᩣᨠᩥᩁᩥ;

ນ ລັທ຺ທິຕໍ ເນາ ປນ ວາທິຕໍ ມຢາ, ສຕ຺ຕສ຺ສ ກິຈ຺ຈສ຺ສ ສຢໍ ອນາສຫໍ

໑໐໐

“ຕຸມ຺ຫາກ໌ຕ໌ ຊຸສ຺ສຣິຢໍ ອເທາ ມມ, ຊຸຕິສ຺ສາ ສສ຺ສ ປຣິກາສເຕ ມມໍ;

ປີຕິ ກເຫຕ຺ວາ ປຫາຣໍ ອຄາສິ ເມ, ທເຕາ ຣຸຕາ ກາລກຕາຍິ ທ຺ເວເທຕາ

໑໐໑

“ຕເທວ ກມ຺ມໍ ກຸສລໍ ກຕໍ ມຢາ, ສຸຂຉ຺ຈ ກມ຺ມໍ ອນຸເພາມິ ອຕ຺ຕນາ;

ເທເວຫິ ສທ຺ທິໍ ປຣິຈາຣຢາມຫໍ, ຣມາມຫໍ ກາມຄຸເນຫິ ປຉ຺ຈຫິ

໑໐໒

“ຕເທວ ກມ຺ມໍ ກຸສລໍ ກຕໍ ມຢາ, ສຸຂຉ຺ຈ ກມ຺ມໍ ອນຸເພາມິ ອຕ຺ຕນາ;

ເທວິນ຺ທຄຸຕ຺ຕາ ຕິທເສຫິ ຣກ຺ຂິຕາ, ສມປ຺ປິຕາ ກາມຄຸເນຫິ ປຉ຺ຈຫິ

໑໐໓

“ເອຕາທິສໍ ປຸຉ຺ຉຜລໍ ອນປ຺ປກໍ, ມຫາວິປາກາ ມມ ອຸຊ຺ຊລກ຺ກລາ;

ເທເວຫິ ສທ຺ທິໍ ປຣິຈາຣຢາມຫໍ, ຣມາມຫໍ ກາມຄຸເນຫິ ປຉ຺ຈຫິ

໑໐໔

“ເອຕາທິສໍ ປຸຉ຺ຉຜລໍ ອນປ຺ປກໍ, ມຫາຊຸຕິກາ ມມ ອຸຊ຺ຊລກ຺ກລາ;

ເຊຕິຕ຺ຄຕ຺ວາ ທິເຄເສຫິ ທກ຺ຂິຕາ, ສຫສ຺ສເຕເຕ຺ວາທິຈ ຕຕ຺ເຖ ຈເຕ.

"ທຸຈ຺ຈາ ກເຕ຺ວ ອນຸກມ຺ປໍ ຈິຕ຺ຕໍ, ຕເປຕ຺ວ ຈກ຺ຂຸ ກຸສລ຺ຈາ ປຸຕ຺ຕິໍ;

ຕເຕາ ເຕ ສ຺ຕຸສ຺ສ ອຄາລໍ ລຸທ຺ທິກໍ, ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ອນຸລິຍ ປີຕິຍາ"ຕິ.

໙໙. ຕຕ຺ຖ ຖູຄາຕີຕິ ອຕຕ຺ຖຣາຕີຕຊິຈສຕ຺ວາ ອາຫ, ອທຸຕາຕິ ອເຕ຺ວາ. ຖູຍເຍຈ ກາຍຕ຺ຕິ ຖູຍສ຺ມິເຍຈ ກາເຍ, ຣາຂກຫໍ ສຕ຺ຖາຍ ຈເຕຕິ. ທຸຕ຺ຕຊີຕ຺ຍ"ກາເຍາປິ ຕິກເຍາປິ ຕກເຍ຺ປິ 'ກາເຍາ' ຖູເຈ຺ຈ ທຸຈ຺ຈຕີ"ຕິ. ກຸຍ຺ເຕ຺ວ ເຈຕໍ ຕຸປເຍາກຈຈຕ຺. ຕຸປິກຍີຕິ ຕຸປກເຕາ ອເຫາສິ. ອທຸລິຍາຕິ ອນຸປຍາຍ, ອປ຺ປຍາຍາຍ ຈາ.

໑໐໐. ອຈາລິນີຕິ ອປເຕສິ ລເຂ຺ວສິ, ຈິຕາເສສິ ຈາ. ສຕ຺ຕສ຺ສາຕິ ສາທ຺ຸທປສ຺ສ ສຕ຺ຕກິເລສສ຺ສ ປຣິສ຺ສເຍປ຺ປຕ຺ຕສ຺ສ ຈາ.

໑໐໑. ທຸຍ຺ຍາທຸຕິ ທຸ-ສເຕ຺ວ ອຕຕ຺ຍຕຕາສ຺ຈເຕ ຕິປິເຕາ, ເສາ "ຍຍາ"ຕິ ໂຕ຺ວາປິ ອາເຕຕ຺ວາ ເຍາເຂຕເຕ຺ວາ "ຍຍ ທຸ"ຕິ. ຖູຂໍ ຖູສ຺ສຣິຍຕ຺ຕິ ເກເຫ ອາຂິປຕ຺ຕິ ສຕ຺ຖາຍາຫ. ຕເຕາ ທຸຕາຕິ ຕເຕາ ຍທຸສ຺ສເລິກເຕາ ທຸຕາ. ຍສ຺ມາ ຊິຕທ຺ຖາຕເຕາ ອປກຕາປິ "ທຸຕາ"ຕິ ທຸຈ຺ຈຕິ, ຕສ຺ມາ ທຸຕິ ຈິເສເສຕ຺ວາ "ກາລກຕາ"ຕິ ທຸຕ຺ຕໍ. ກາລກຕາປິ ຈ ຕ ຍຕ຺ວ ກຕ຺ວຈິ ຕິຖ຺ຖຕ຺ຕາ, ອປິຈ ເຕາ ເຂຈຕ຺ຕໍ ຕຸປກຕາຕິ ຂເສ຺ສຕ຺ຕິ ອາຫ "ອປິ຺ຍເຂຈຕາ"ຕິ.

໑໐໒. ຕເຂຈກມ຺ມໍ ກຸສລໍ ກຕໍ ຍຍາຕິ ຕເຂຈ ສຸທ຺ທລຸທ຺ທຄາຕຍຕ຺ຕໍ ກຸສລໍ ກມ຺ມໍ ກຕໍ ຍຍາ, ອຍ຺ຍ຺ຍ ຕ ຂາຕາຍີຕິ ອເຕ຺ວາ. ສຸລຈ຺ຈາ ກມ຺ມຕ຺ຕິ ສຸລຈ຺ຈາ ກມ຺ມຜລໍ. ກມ຺ມຜລຕີຍ຺ຍາຖູສ "ກມ຺ມ"ຕ຺ຕິ ທຸຕ຺ຕໍ ຕຸຕ຺ຕຣປເຂເລິເປຕ, ກາຣເລາປຈາເຣຕ ຈາ "ກຸສລິຕໍ, ກິລ຺ລເຈ, ສມ຺ມາຕໍ ສຍາຄາຕເຫທຸ ໂຈຍິຂໍ ປຸຍ຺ຍ຺ຍ ປຈທ຺ທຕິ (ຂີ. ຕິ. ໑.໙໐). ອທຸເກາຍິ ສກໍ ປຸຍ຺ຍ຺ຍ"ຕ຺ຕິ (ຈິ. ຈ. ໑໑໑) ຈ ອາຂີສຸ ຈິຍ. ກມ຺ມຕ຺ຕິ ຈາ ກຣເລາເຕ຺ວ ຕຸປເຍາກຈຈຕ຺, ກເຍຸຕາຕິ ອເຕ຺ວາ. ກເຍຸ ຈາ ກຈິ ກມ຺ມໍ ຍຈາ ກມ຺ມຕ຺ຕິ. ອຈ ຈາ ກາເຍຕຕ຺ຖຕາຍ ກມ຺ມໍ. ຕຊີຕ຺ຍສຸລເຂຕີຍກາຈເຕາ ກາຍຸປສໍຫິຕໍ ກາເຍຕຕ຺ຖຕ຺ຕິ ກຍຕີຍໍ. ອຕ຺ຕກາຕິ ອຕ຺ຕກາ ໂຈ, ສຍໍຈສິຕາຍ ເສຣິກາເຈຕ ສຍເຍຈາຕິ ອເຕ຺ວາ. ປຣິຈາຣຍາຍຫໍ ອຕ຺ຕາຕຕ຺ຕິ ປຸຣິຍກາຈາຍ "ອຕ຺ຕກາ"ຕິ ທຸຕ຺ຕໍ ປຂໍ ຈິກຕ຺ຕິຈິປຣິລາເຍຕ "ອຕ຺ຕາຕ"ຕ຺ຕິ ເຍາເຂຕຕ຺ຖໍ.

໑໐໓-໔. ເຊຕິຕ຺ຄຕ຺ວາຕິ ເຊຕິເຕ຺ຕ ສເກ຺ກຕ ຄຕ຺ວາ, ເຊຕິເຕ຺ຕາ ຈິຍ ຈາ ຄຕ຺ວາ ຍຫາປຣິຈາຣຕາຍ. ສຍປ຺ປິຕາຕິ ສຸທ຺ທ ອປ຺ປິຕາ ສຍຕ຺ຕາກຕາ. ຍຫາຈິປິກາຕິ ຈິປຸລຜລາ. ຍຫາທຸຕິກາຕິ ຍຫາເຕຂາ, ຍຫາທຸກາຈາຕິ ອເຕ຺ວາ.

១០២។ តុវន្តិ តំ។ អនុកម្បកន្តិ ការុណិកំ។ វិទុន្តិ សប្បញ្ញំ, សាវកបារមិយា មត្ថកំ បត្តន្តិ អត្ថោ។ ឧបេច្ចាតិ ឧបគន្ត្វា។ វន្ទិន្តិ បញ្ចបតិដ្ឋិតេន អភិវាទយិំ។ កុសលញ្ច អារោគ្យ បុច្ឆិសំ អបុច្ឆិំ, អតុលិយ បីតិយា ហដ្ឋា កុសលំ អនុស្សរាមីតិ អធិប្បាយោ។ សេសំ ហេដ្ឋា វុត្តនយមេវ។

ឧច្ឆុទាយិកាវិមានវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

១. បល្លង្កវិមានវណ្ណនា

បល្លង្កសេដ្ឋេមណិសោណ្ណចិត្តេតិ បល្លង្កវិមានំ។ តស្ស កា ឧប្បត្តិ? ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ។ តេន ច សមយេន សាវត្ថិយំ អញ្ញតរស្ស ឧបាសកស្ស ធីតា កុលបទេសាទិនា សទិសស្ស តត្ថេវ អញ្ញតរស្ស កុលបុត្តស្ស ទិន្នា, សា ច ហោតិ អក្កោធនា សីលាចារសម្បន្នា បតិទេវតា សមាទិន្នបញ្ចសីលា, ឧបោសថេ សក្កច្ចំ ឧបោសថសីលានិ ច រក្ខតិ។ សា អបរភាគេ កាលំ កត្វា តាវតិំសេសុ ឧប្បជ្ជិ។ តំ អាយស្មា មហាមោគ្គល្លានត្ថេរោ ហេដ្ឋា វុត្តនយេនេវ គន្ត្វា –

១០៣។

“បល្លង្កសេដ្ឋេ មណិសោណ្ណចិត្តេ, បុប្ផាភិកិណ្ណេ សយនេ ឧឡារេ;

តត្ថច្ឆសិ ទេវិ មហានុភាវេ, ឧច្ចាវចា ឥទ្ធិ វិកុព្ពមានា។

១០៤។

“ឥមា ច តេ អច្ឆរាយោ សមន្តតោ, នច្ចន្តិ គាយន្តិ បមោទយន្តិ;

ទេវិទ្ធិបត្តាសិ មហានុភាវេ, មនុស្សភូតា កិមកាសិ បុញ្ញំ;

កេនាសិ ឯវំ ជលិតានុភាវា, វណ្ណោ ច តេ សព្ពទិសា បភាសតី”តិ។ –

គាថាហិ បុច្ឆិ។

សាបិស្ស ឥមាហិ គាថាហិ ព្យាកាសិ –

១០៩។

“អហំ មនុស្សេសុ មនុស្សភូតា, អឌ្ឍេ កុលេ សុណិសា អហោសិំ;

អក្កោធនា ភត្តុ វសានុវត្តិនី, ឧបោសថេ អប្បមត្តា អហោសិំ។

១១០។

“មនុស្សភូតា ទហរា អបាបិកា, បសន្នចិត្តា បតិមាភិរាធយិំ;

ទិវា ច រត្តោ ច មនាបចារិនី, អហំ បុរេ សីលវតី អហោសិំ។

១១១។

“បាណាតិបាតា វិរតា អចោរិកា, សំសុទ្ធកាយា សុចិព្រហ្មចារិនី;

អមជ្ជបា នោ ច មុសា អភាណិំ, សិក្ខាបទេសុ បរិបូរការិនី។

១១២។

“ចាតុទ្ទសិំ បញ្ចទសិំ, យា ច បក្ខស្ស អដ្ឋមិំ;

បាដិហារិយបក្ខញ្ច, បសន្នមានសា អហំ។

១១៣។

“អដ្ឋង្គុបេតំ អនុធម្មចារិនី, ឧបោសថំ បីតិមនា ឧបាវសិំ;

ᨵᨾ᩠ᨾᨬ᩠ᨧ ᩋᩁᩥᨿᩴ ᩋᨭ᩠ᨮᨦ᩠ᨣᩅᩁᩮᩉᩩᨸᩮᨲᩴ, ᩈᨾᩣᨴᩥᨿᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᩩᩈᩃᩴ ᩈᩩᨡᩩᨴ᩠ᩁᨿᩴ;

ᨸᨲᩥᨸ᩠ᨸᩥᨿᩃ᩠ᨿᩣᩉᩥ ᩅᩈᩣᨶᩩᩅᨲ᩠ᨲᩥᨶᩦ, ᩋᩉᩮᩣᩈᩥᩴ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᩮ ᩈᩩᨣᨲᩔ ᩈᩣᩅᩥᨠᩣ᪨

᪑᪙᪓᪨

“ᩑᨲᩣᨴᩥᩈᩴ ᨠᩩᩈᩃᩴ ᨩᩦᩅᩃᩮᩣᨠᩮ, ᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᨠᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣᨶ ᩅᩥᩈᩮᩈᨽᩣᨣᩥᨶᩦ;

ᨠᩣᨿᩔ ᨽᩮᨴᩣ ᩋᨽᩥᩈᨾ᩠ᨸᩁᩣᨿᩴ, ᨴᩮᩅᩥᨴ᩠ᨵᩥᨸᨲ᩠ᨲᩣ ᩈᩩᨣᨲᩥᨾ᩠ᩉᩥ ᩋᩣᨣᨲᩣ᪨

᪑᪙᪔᪨

“ᩅᩥᨾᩣᨶᨸᩣᩈᩣᨴᩅᩁᩮ ᨾᨶᩮᩣᩁᨾᩮ, ᨸᩁᩥᨧᩣᩁᩥᨲᩣ ᩋᨧ᩠ᨨᩁᩣᩈᨦ᩠ᨣᨱᩮᨶ;

ᩈᨿᩴᨸᨽᩣ ᨴᩮᩅᨣᨱᩣ ᩁᨾᩮᨶ᩠ᨲᩥ ᨾᩴ, ᨴᩦᨥᩣᨿᩩᨠᩥᩴ ᨴᩮᩅᩅᩥᨾᩣᨶᨾᩣᨣᨲ”ᨶ᩠ᨲᩥ᪨

᪑᪙᪕᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨸᩃ᩠ᩃᨦ᩠ᨠᩈᩮᨭ᩠ᨮᩮᨲᩥ ᨸᩃ᩠ᩃᨦ᩠ᨠᩅᩁᩮ ᩏᨲ᩠ᨲᨾᨸᩃ᩠ᩃᨦ᩠ᨠᩮ᪨ ᨲᩴᨿᩮᩅᩔ ᩈᩮᨭ᩠ᨮᨲᩴ ᨴᩔᩮᨲᩩᩴ “ᨾᨱᩥᩈᩮᩣᨱ᩠ᨱᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮ”ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ,
ᩅᩥᩅᩥᨵᩁᨲᨶᩅᩥᩈᩣᩃᩈᨾᩩᨩ᩠ᨩᩃᩮᩉᩥ ᨾᨱᩦᩉᩥ ᨧᩮᩅ ᩈᩩᩅᨱ᩠ᨱᩮᨶ ᨧ ᩅᩥᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮ “ᨲᨲ᩠ᨳᩣ”ᨲᩥ “ᩈᨿᨶᩮ”ᨲᩥ ᨧ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮ ᩈᨿᩥᨲᨻ᩠ᨻᨭ᩠ᨮᩣᨶᨽᩪᨲᩮ ᨸᩃ᩠ᩃᨦ᩠ᨠᩈᩮᨭ᩠ᨮᩮ᪨

᪑᪙᪖᪨ ᨲᩮᨲᩥ ᨲᩩᨿ᩠ᩉᩴ ᩈᨾᨶ᩠ᨲᨲᩮᩣ᪨ “ᨸᨾᩮᩣᨴᨿᨶ᩠ᨲᩦ”ᨲᩥ ᨸᨴᩴ ᨸᨶ ᩋᨸᩮᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᩅᩣ “ᨲ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩥᨽᨲ᩠ᨲᩥ ᩅᩥᨸᩁᩥᨱᩣᨾᩮᨲᨻ᩠ᨻᩣ᪨ ᨸᨾᩮᩣᨴᨿᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩅᩣ ᨸᨾᩮᩣᨴᩴ ᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ, ᨸᨾᩮᩣᨴᩴ ᨲᩩᨿ᩠ᩉᩴ ᩏᨸ᩠ᨸᩣᨴᩮᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨

᪑᪙᪗᪨ ᨴᩮᩅᩁᩣ ᩋᨸᩥᨸᩥᨠᩣᨲᩥ ᨴᩮᩅᩁᩣᨸᩥ ᩋᨸᩥᨸᩥᨠᩣ “ᨴᩮᩅᩁᩣᩈᩩ ᨸᩥᨸᩥᨠᩣ”ᨲᩥ ᩅᩣ ᨸᩣᨮᩮᩣ, ᩈᩮᩣ ᩑᩅᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ “ᨴᩮᩅᩁᩔᩣᨸᩥᨸᩥᨠᩣ”ᨲᩥᨸᩥ ᨸᨮᨶ᩠ᨲᩥ, ᨴᩮᩅᩁᩔ ᩈᩣᨾᩥᨠᩔ ᩋᨸᩥᨸᩥᨠᩣ, ᩈᨠ᩠ᨠᨧ᩠ᨧᩴ ᩏᨸᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮᨶ ᩋᨶᨲᩥᨧᩁᩥᨿᩣᨿ ᨧ ᨽᨲ᩠ᨲᩥᨠᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨲᩮᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ “ᨸᩈᨶ᩠ᨶᨧᩥᨲ᩠ᨲᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ᪨ ᩋᨽᩥᩁᩣᨵᨿᩥᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᩣᩁᩣᨵᩮᩈᩥᩴ᪨ ᩁᨲ᩠ᨲᩣᨲᩥ ᩁᨲ᩠ᨲᩥᨿᩴ᪨

᪑᪙᪘᪨ ᩋᨧᩮᩣᩁᩥᨠᩣᨲᩥ ᨧᩮᩣᩁᩥᨿᩁᩉᩥᨲᩣ, ᩋᨴᩥᨶ᩠ᨶᩣᨴᩣᨶᩣ ᨸᨭᩥᩅᩥᩁᨲᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ “ᩅᩥᩁᨲᩣ ᨧ ᨧᩮᩣᩁᩥᨿᩣ”ᨲᩥᨸᩥ ᨸᩣᨮᩮᩣ, ᨳᩮᨿ᩠ᨿᨲᩮᩣ ᨧ ᩅᩥᩁᨲᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᩈᩴᩈᩩᨴ᩠ᨵᨠᩣᨿᩣᨲᩥ ᨸᩁᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᨠᩣᨿᨠᨾ᩠ᨾᨲᩣᨿ ᩈᨾ᩠ᨾᩮᩅ ᩈᩩᨴ᩠ᨵᨠᩣᨿᩣ, ᨲᨲᩮᩣ ᩑᩅ ᩈᩩᨧᩥᨻ᩠ᩁᩉ᩠ᨾᨧᩣᩁᩥᨶᩦ ᩈᩣᨾᩥᨠᨲᩮᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨳ ᩋᨻ᩠ᩁᩉ᩠ᨾᨧᩁᩥᨿᩣᩈᨾ᩠ᨽᩅᨲᩮᩣ᪨ ᨲᨳᩣ ᩉᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ –

“យស្មា ករិយា ភាតិក្កមាយ,

អយេត្ថិ ករិយា ភាតិក្កមន្តិ;

អញ្ញត្រ តាហិ ព្រហ្មចរិយំ ចរាយ,

តស្មា ហិ អយ្យស្រហទា តិ យិឃ្យេរ”តិ។ (ជា។ ១។១០។ដសិ);

អថ វា សុចិព្រហ្មចារីនីតិ សុចិនោ សុទ្ធស្ស ព្រហ្មស្ស សេដ្ឋស្ស ឧបរិមសីលស្ស, មគ្គព្រហ្មចរិយស្ស វា អនុរូបស្ស បុព្វភាគព្រហ្មចរិយស្ស ចរណេន សុចិព្រហ្មចារីនី។

១១២។ អនុធម្មចារីនីតិ អរិយានំ ធម្មស្ស អនុធម្មំ ចរណសីលា។ ញាយញ្ញា អភត្តិនំ ចុត្តំ គិលេសាសន្តាយ អរិយំ, អដ្ឋង្គិកេហិ អង្គេហិ ឧត្តមេហិ អរិយត្តា ឧច វា អរិយដ្ឋង្គិកេហិ ឧបេតំ អារោគ្យដ្ឋេន អនវជ្ជដ្ឋេន ច កុសលំ សុខវិបាកតាយ សុខាភិសំសតាយ ច សុខុមំ ឧបវសិន្តិ យោជនា។

១១៣។ ចិនេនកាកិនីតិ ចិនេនស្ស ជិណ្ណស្ស នយត្តិកចស្ស កាកិនី។ សុកតិយិស្រអាកតាតិ សុកតិ អាកតា ឧបកតា, សុកតិយិស្រតា សុកតិយំ ជិណ្ណនយត្តិយំ អាកតា។ “សុកតិភ្យោអាកតា”តិបិ បាឋោ។ តត្ថ ហិតិ គិបាតមត្តំ, ហេតុអត្ថោ វា, យស្មា សុកតិ អាកតា, តស្មា ចិនេនកាកិនីតិ យោជនា។

១១៤។ ចិយាគបិនាគចរេតិ ចិយាគស្ស ឧត្តមបិនាគេ, ចិយាគសល្លាតេ វា អគ្គបិនាគេ, ចិយាគេ វា ចិកតយាគេ អប្បយាគេ យហគ្គ ចរបិនាគេ បរិចារិតា អន្តរាសង្គណេន នយំបកា បយោគាយិ, “អយិ្យតិ វា បតំ អាគតត្វា យោជតញ្ញា។ ឌីឈាឃុកិត្តិ ហេដ្ឋិមេហិ គេគចហិ ឌីឈតរាឃុកតាយ តត្រូបបន្នេហិ អតប្បាឃុកតាយ ច ឌីឈាឃុកំ យំ យថាចុត្តំ គេចចិយាគយាកតំ ឧបកតំ គេចកណា រនេយត្តិតិ យោជនា។ នេនំ ចុត្តគយមេច។

បល្លង្កចិយាគចណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៣។ លតាចិយាគចណ្ណនា

លតាច វល្លា បចវា ច វេចតាតិ លតាចិយាត៌ តស្ស កា ឧប្បត្តិ? កកចា វាចត្តិឃំ ចិហវតិ វេដតចវេត៌ វតត ច វយវេឃត

វាចត្តិចាវិវេតា អញ្ញាតរស្ស ឧបិរកស្ស ឌិតា លតា តាយ បណ្ឌិតា ញត្តា វេយឆាចិតី បតិក្យល៌ កតា កត្វា វស្សុវសុវាតញ្ចា យតាបចាវិតី

បិឃចាឌិតី បវិឌតស្ស វក្កហក្យវលិ វេកវេហ ក្យវូឬការស្ស តិត្វរលាវយត្វា អវេក្កាឆតា វីលិចាវវយត្តា ឌាតវំចិកាកវតា

អឈល្ហុបញ្ចាវីលិ ឧវេបិរឆវក្ខវេលា ច អប្បយត្តា អវេហាវិ៌ វា អបវការវេក កាល៌ កត្វា វេចស្សចលស្ស យហាវាឌស្ស ឌិតា ហុត្វា តិន្ទាត្តិ

លតាវេត្វច តាវេយត៌ អញ្ញាបិ តស្សា វល្លា, បចវា, អច្ចិមតី, ឃុតាតិ ចតវេស្សា កកិតិវេឃា អវេហវ៉ុ៌ តា បញ្ចាបិ វវេក្កត វេឆចវាវេដត

អាវេតត្វា តាដកិត្តិកាវេចត បវិចាវិកដ្ឋាវេត ឆបិតា៌ លតា បតស្ស តញ្ចកីតាឌីឃុ វេឈកតាឃ ឡាដ្ឋតវា អវេហាវិ៌

តាវំ ឧកវេតា វយាកត្វា ឃុលតិវល្លាឃ តិវិត្តាត៌ វក្កិតវេតបុញ្ញា បដិក្ខ ចិចាវេដា ឧប្បវេត្ត៌ តា វត្តាបិ វេចស្សចលស្ស យហាវាឌស្ស វត្តិក៌

កត្វា បុច្ឆិឃុ “តាត, កតយា អយ្យាត៌ តញ្ចាឌីឃុ ក្យវលិ”តិ? វេវា ឧចយាហ “កច្ឆច ឌិតវេវា អវេតាតត្វឆហតីវេវ វេឆចវយាកវេយ វក្កិតំ

បចវេត្តច, តត្វ វេចា ចិវេវវេវា បិកវេដិ កចិស្សតី”តិ៌ តា តចា អកំឃុ៌ តត្វ វេឆចបុត្តា លតាឃ តញ្ចយាតាឃ អត្តវេតា វការវេចត ឌាតំ

តាវក្កិឃុ, វល្លាតបហាវា អច្ចិវិឃត្តាតចិត្តឌាតា តិវត្តវំ វាឆ្កាវ៌ វេឆត្តា ឧក្កដ្ឋិ វេឌ្ឍ វេចលុវេក្កវេប ច បចវេត្តត្តា ហិយចត្តិ កយ្យឃយាតា

ចិឃ យហត្តិ វេកាលិហលយកំឃុ៌ ឡាតវាឃុ បត តញ្ចត្តិឃុ វិវិវកាវេល វេកាកិលិ ចិឃ ត្យលីក្រុតា តិវីឌិឃុ៌ ឧចំ តត្វ វក្កិវេត លតាឃ

ចិវេវវេវា បិកវេដិ អវេហាវិ៌

អច តាវំ វេឆចឌិតាត៌ ឃុតាឃ វេឆចឌិតាឃ ឧតឆវេហាវិ “កំ ត្យ វេលា កយុំ កត្វា អឃំ លតា អវេយ្យអកិក្យុំ តិដ្ឋតិ ចវេណ្ណុត វេឆច ឃវវា

ច, ឃំត្យតាហំ លតាឃ កតកយុំ បុវេច្ឆយ្យ”ត្តិ៌ វា តំ បុច្ឆិ៌ ឡាតវាបិ តស្សា ឧតយត្តិ ចិស្សវេច្ឆវិ៌ តឃិដំ វត្តា វេចស្សចលយហាវាឌា

វេឆចចាវិកចវេយត ឧបកតស្ស អាឃស្តុវេតា យហាវេយាក្ខលាតស្ស អាចិក្ខិ៌ វេឆវេវា តយត្តិ បុច្ឆាឃ ឬលការលាវេតា បដ្ឋាឃ កកចវេតា

អាវេវាវេចវេត្តា –

១៦៥៌

“លតា ច វល្លា បចវា ច វេចតា, អច្ចិមតី រាជចវស្ស វិវិមវេតា;

ឃុតា ច វវេណ្ណា វេចស្សចលស្ស ឌិតា, វាឌិមតី ឆយុក្យលោហិ វេវាកច៌

១៦ល៌

“បវេញ្ចាត្វ តាវិវេឃា អាកយំឃុ ត្យាឃិតំ, វីវេតាដកំ ឧប្បលិតិ វិចំ តឌិ;

តា តត្ថ ន្ហាយិត្វា រមេត្វា ទេវតា, នច្ចិត្វា គាយិត្វា សុតា លតំ ព្រាចិ៍

១០៨៍

“បុច្ឆាមិ តំ ឧប្បលមាលធារិនិ, អាវេឡន្តិ កញ្ចនសន្និភត្តចេ;

តិមិរតម្ពក្ខិ នភេវ សោភសេ, ទីឃាយុកី កេន កតោ យសោ តវ៍

១០៩៍

“កេនាសិ ភទ្ទេ បតិនោ បិយតរា, វិសិដ្ឋកល្យាណិតរស្សុ រូបតោ;

បទក្ខិណា នច្ចគីតវាទិតេ, អាចិក្ខ នោ ត្វំ វរនារិបុច្ឆិតា”តិ៍ –

សុតាយ បុច្ឆា៍

១១០៍

“អហំ មនុស្សេសុ មនុស្សភូតា, ឧឡារភោគេ កុលេ សុណិសា អហោសិំ;

អក្កោធនា ភត្តុ វសានុវត្តិនី, ឧបោសថេ អប្បមត្តា អហោសិំ៍

១១១៍

“មនុស្សភូតា ទហរា អបាបិកា, បសន្នចិត្តា បតិមាភិរាធយិំ;

សទេវរំ សស្សុរំ សទាសកំ, អភិរាធយិំ តម្ហិ កតោ យសោ មម៍

១១២៍

“សាហំ តេន កុសលេន កម្មុនា, ចតុព្ភិ ឋានេហិ វិសេសមជ្ឈគា;

អាយុញ្ច វណ្ណញ្ច សុខំ ពលញ្ច, ខិឌ្ឌារតិំ បច្ចនុភោមហំ។

១១២។

“សុតំ នុ តំ ភាសតិ យំ អយំ លតា, យំ នោ អបុច្ឆិម្ហ អកិត្តយី នោ;

បតិនោ កិរម្ហាកំ វិសិដ្ឋ នារីនំ, គតី ច តាសំ បវរា ច ទេវតា។

១១៣។

“បតីសុ ធម្មំ បចរាម សព្វា, បតិព្វតា យត្ថ ភវន្តិ ឥត្ថិយោ;

បតីសុ ធម្មំ បចរិត្វា សព្វា, លច្ឆាមសេ ភាសតិ យំ អយំ លតា។

១១៤។

“សីហោ យថា បព្វតសានុគោចរោ, មហិន្ធរំ បព្វតមាវសិត្វា;

បសយ្ហាហន្ត្វា ឥតរេ ចតុប្បទេ, ខុទ្ទេ មិគេ ខាទតិ មំសភោជនោ។

១១៥។

“តថេវ សទ្ធា ឥធ អរិយសាវិកា, ភត្តារំ និស្សាយ បតិំ អនុព្វតា;

កោធំ វធិត្វា អភិភុយ្យ មច្ឆរំ, សគ្គម្ហិ សា មោទតិ ធម្មចារិនី”តិ –

ᩃᨲᩣᨿ ᩅᩥᩔᨩ᩠ᨩᨶᨲ᩠ᨳᩴ ᩋᩣᩉ᪨

᪁᪁᪉᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩃᨲᩣ ᨧ ᩈᨩ᩠ᨩᩣ ᨸᩅᩁᩣ ᩋᨧ᩠ᨨᩥᨾᨲᩦ ᩈᩩᨲᩣᨲᩥ ᨲᩣᩈᩴ ᨶᩣᨾ᪨ ᨧ-ᩈᨴ᩠ᨴᩮᩣ ᩈᨾᩩᨧ᩠ᨧᨿᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᩁᩣᨩᩅᩁᩔᩣᨲᩥ ᨧᨲᩩᨶ᩠ᨶᩴ ᨾᩉᩣᩁᩣᨩᩣᨶᩴ ᩅᩁᩔ ᩈᩮᨭ᩠ᨮᩔ ᨴᩮᩅᩁᩣᨩᩔ᪨ ᩈᨠ᩠ᨠᩔ ᨸᩁᩥᨧᩣᩁᩥᨠᩣᨲᩥ ᩋᨵᩥᨸ᩠ᨸᩣᨿᩮᩣ᪨ ᩁᨬ᩠ᨬᩮᩣᨲᩥ ᨾᩉᩣᩁᩣᨩᩔ᪨ ᨲᩮᨶᩣᩉ “ᩅᩮᩔᩅᨱᩔ ᨵᩦᨲᩣ”ᨲᩥ, ᩍᨴᩴ ᨸᨧ᩠ᨧᩮᨠᩴ ᨿᩮᩣᨩᩮᨲᨻ᩠ᨻᩴ, ᩅᨧᨶᩅᩥᨸᩃ᩠ᩃᩣᩈᩮᩣ ᩅᩤ, ᨵᩦᨲᩁᩮᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᩁᩣᨩᨲᩥ ᩅᩥᨩ᩠ᨩᩮᩣᨲᨲᩦᨲᩥ ᩁᩣᨩᩦ, ᩁᩣᨩᩦᨲᩥ ᨿᨳᩣ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨲᩣ ᩁᩣᨩᩦᨾᨲᩦ, ᩍᨴᩴ ᨲᩣᩈᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᩣᩈᩴ ᩅᩥᩈᩮᩈᨶᩴ᪨ ᨶᩣᨾᨾᩮᩅ ᩑᨲᩴ ᩑᨠᩥᩔᩣ ᨴᩮᩅᨲᩣᨿᩣᨲᩥ ᨠᩮᨧᩥ, ᨲᩮᩈᩴ ᨾᨲᩮᨶ “ᨸᩅᩁᩣ”ᨲᩥ ᩈᨻ᩠ᨻᩣᩈᩴ ᩅᩥᩈᩮᩈᨶᨾᩮᩅ᪨ ᨵᨾ᩠ᨾᨣᩩᨱᩮᩉᩦᨲᩥ ᨵᨾ᩠ᨾᩥᨿᩮᩉᩥ ᨵᨾ᩠ᨾᨲᩮᩣ ᩋᨶᨸᩮᨲᩮᩉᩥ ᨣᩩᨱᩮᩉᩥ, ᨿᨳᩣᨽᩪᨲᨣᩩᨱᩮᩉᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᩈᩮᩣᨽᨳᩣᨲᩥ ᩅᩥᩁᩮᩣᨧᨳ᪨

᪁᪂᪀᪨ ᨸᨬ᩠ᨧᩮᨲ᩠ᨳ ᨶᩣᩁᩥᨿᩮᩣᨲᩥ ᨸᨬ᩠ᨧ ᨿᨳᩣᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᩣᨾᩣ ᨴᩮᩅᨵᩦᨲᩁᩮᩣ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨮᩣᨿᨾ᩠ᨸᩥ ᩉᩥᨾᩅᨶ᩠ᨲᨸᨴᩮᩈᩮ᪨ ᩈᩦᨲᩮᩣᨴᨠᩴ ᩏᨸ᩠ᨸᩃᩥᨶᩥᩴ ᩈᩥᩅᩴ ᨶᨴᩥᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨶᩮᩣᨲᨲ᩠ᨲᨴᩉᨲᩮᩣ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨲᨶᨴᩥᨿᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᩅᨴᨲᩥ᪨ ᨶᨧ᩠ᨧᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨣᩤᨿᩥᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᨸᩥᨲᩩ ᩅᩮᩔᩅᨱᩔ ᩋᩣᨱᩣᨿ ᨴᩮᩅᩈᨾᩣᨣᨾᩮ ᨲᩣᩉᩥ ᨠᨲᩔ ᨶᨧ᩠ᨧᨣᩦᨲᩔ ᩅᩈᩮᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᩈᩩᨲᩣ ᩃᨲᩴ ᨻ᩠ᩁᩅᩦᨲᩥ ᩈᩩᨲᩣ ᨴᩮᩅᨵᩦᨲᩣ ᩃᨲᩴ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨽᨣᩥᨶᩥᩴ ᩋᨽᩣᩈᩥ᪨ “ᩈᩩᨲᩣ ᩃᨲᩴ ᨻ᩠ᩁᩅᩩ”ᨶ᩠ᨲᩥᨸᩥ ᨸᨮᨶ᩠ᨲᩥ, ᩈᩩᨲᩣ ᨵᩦᨲᩁᩮᩣ ᩅᩮᩔᩅᨱᩔ ᨾᩉᩣᩁᩣᨩᩔ ᩃᨲᩴ ᨠᨳᩮᩈᩩᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨

᪁᪂᪁᪨ ᨲᩥᨾᩥᩁᨲᨾ᩠ᨻᨠ᩠ᨡᩦᨲᩥ ᨲᩥᨧ᩠ᨨᩩᩃᩮᩣᨠᩣᩈᩁᨠᩣᩁᩈᨾᩥᩈᩮᩉᩥ ᨲᨾ᩠ᨻᩁᩣᨩᩦᩉᩥ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᨠ᩠ᨡᩥ᪨ ᨶᨽᩮᩅ ᩈᩮᩣᨽᨶᩮᨲᩥ ᨶᨽᩴ ᩅᩥᨿ ᩈᩮᩣᨽᨾᩣᨶᩮ, ᩈᩁᨴᩈᨾᨿᩮ ᩋᨻ᩠ᨽᨾᩉᩥᨠᩣᨴᩥᩏᨸᨠ᩠ᨠᩥᩃᩮᩈᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨲᩴ ᩅᩥᨿ ᩈᩩᩅᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᨧᨶ᩠ᨴᨲᩣᨿ ᩅᩥᩁᩣᨩᨾᩣᨶᩮᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᩋᨳ ᩅᩤ ᨶᨽᩮᩅᩣᨲᩥ ᨶᨽᩮ ᩍᩅ, ᩈᨾᩩᨧ᩠ᨧᨿᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᩍᩅ-ᩈᨴ᩠ᨴᩮᩣ, ᩋᩣᨠᩣᩈᨭ᩠ᨮᩅᩥᨾᩣᨶᩮᩈᩩ ᩉᩥᨾᩅᨶ᩠ᨲᨿᩩᨣᨶ᩠ᨵᩁᩣᨴᩥᨽᩪᨾᩥᨸᨻ᩠ᨻᨲᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮᩈᩩ ᨧᩣᨲᩥ ᩈᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨳ ᩈᩮᩣᨽᨾᩣᨶᩮᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨠᩮᨶ ᨠᨲᩮᩣᨲᩥ ᨠᩮᨶ ᨠᩦᨴᩥᩈᩮᨶ ᨸᩩᨬ᩠ᨬᩮᨶ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩥᨲᩮᩣ᪨ ᨿᩈᩮᩣᨲᩥ ᨸᩁᩥᩅᩤᩁᩈᨾ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥ ᨠᩥᨲ᩠ᨲᩥᩈᨴ᩠ᨴᩮᩣ ᨧ᪨ ᨠᩥᨲ᩠ᨲᩥᩈᨴ᩠ᨴᨣ᩠ᨣᩉᨱᩮᨶ ᨧ ᨠᩥᨲ᩠ᨲᩥᩈᨴ᩠ᨴᩉᩮᨲᩩᨽᩪᨲᩣ ᨣᩩᨱᩣ ᨣᩉᩥᨲᩣ᪨

᪁᪂᪂᪨ ᨸᨲᩥᨶᩮᩣ ᨸᩥᨿᨲᩁᩣᨲᩥ ᩈᩣᨾᩥᨶᩮᩣ ᨸᩥᨿᨲᩁᩣ ᩈᩣᨾᩥᩅᩃ᩠ᩃᨽᩣ᪨ ᨲᩮᨶᩔᩣ ᩈᩩᨽᨣᩴ ᨴᩔᩮᨲᩥ᪨ ᩅᩥᩈᩥᨭ᩠ᨮᨠᩃ᩠ᨿᩣᨱᩥᨲᩁᩔᩩ ᩁᩪᨸᨲᩮᩣᨲᩥ ᩁᩪᨸᩈᨾ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᩅᩥᩈᩥᨭ᩠ᨮᩣ ᩏᨲ᩠ᨲᨾᩣ ᨠᩃ᩠ᨿᩣᨱᩥᨲᩁᩣ ᩈᩩᨶ᩠ᨴᩁᨲᩁᩣ, ᩋᩔᩪᨲᩥ ᨶᩥᨸᩣᨲᨾᨲ᩠ᨲᩴ᪨ “ᩅᩥᩈᩥᨭ᩠ᨮᨠᩃ᩠ᨿᩣᨱᩥᨲᩁᩣᩈᩥ ᩁᩪᨸᨲᩮᩣ”ᨲᩥ ᨧ ᨸᨮᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨸᨴᨠ᩠ᨡᩥᨱᩣᨲᩥ ᨸᨠᩣᩁᩮᩉᩥ, ᩅᩥᩈᩮᩈᩮᨶ ᩅᩤ ᨴᨠ᩠ᨡᩥᨱᩣ ᨠᩩᩈᩃᩣ᪨ ᨶᨧ᩠ᨧᨣᩦᨲᩅᩤᨴᩥᨲᩮᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨶᨧ᩠ᨧᩣᨲᩥ ᩅᩥᨽᨲ᩠ᨲᩥᩃᩮᩣᨸᩮᩣ ᨠᨲᩮᩣ, ᨶᨧ᩠ᨧᩮ ᨧ ᨣᩦᨲᩮ ᨧ ᩅᩤᨴᩥᨲᩮ ᨧᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨶᩁᨶᩣᩁᩥᨸᩩᨭ᩠ᨮᩣᨲᩥ ᨴᩮᩅᨸᩩᨲ᩠ᨲᩮᩉᩥ ᨴᩮᩅᨵᩦᨲᩣᩉᩥ ᨧ “ᨠᩉᩴ ᩃᨲᩣ, ᨠᩥᩴ ᨠᩁᩮᩣᨲᩥ ᩃᨲᩣ”ᨲᩥ ᩁᩪᨸᨴᩔᨶᨲ᩠ᨳᨬ᩠ᨧ ᩈᩥᨸ᩠ᨸᨴᩔᨶᨲ᩠ᨳᨬ᩠ᨧ ᨸᩩᨭ᩠ᨮᩣ᪨

᪁᪂᪃᪨ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᩴ ᨠᩣᨾᩮᨶ ᩋᩴᩈᨴ᩠ᨵᩣᨿ ᨴᩮᩅᩮᩣ ᩅᩥᨿ ᩁᨾᩮᨲᩥ, ᨠᨲᩥᨿᩮᩣ ᨴᩮᩅᩁᩣᨲᩥ ᩅᩤ ᨴᩮᩅᩁᩣ, ᨽᨲ᩠ᨲᩩ ᨠᨶᩥᨭ᩠ᨮᨽᩣᨲᩣ, ᩈᩉ ᨴᩮᩅᩁᩮᨶᩣᨲᩥ ᩈᨴᩮᩅᩁᩴ᪨ ᩈᩔᩩ ᨧ ᩈᩈᩩᩁᩮᩣ ᨧ ᩈᩈᩩᩁᩣ, ᩈᩉ ᩈᩈᩩᩁᩮᩉᩦᨲᩥ ᩈᩔᩩᩈᩩᩁᩴ᪨ ᩈᩉ ᨴᩤᩈᩮᩉᩥ ᨴᩤᩈᩦᩉᩥ ᨧᩣᨲᩥ ᩈᨴᩤᩈᨠᩴ ᨸᨲᩥᨿᩣᨴᩥᩁᩣᨵᨿᩥᨲ᩠ᨳ ᩈᨾ᩠ᨻᨶ᩠ᨵᩮᩣ᪨ ᨲᨾ᩠ᩉᩥ ᨠᩣᩃᩮᨲᩥ ᨲᨾ᩠ᩉᩥ ᨠᩣᩃᩮ, ᨠᩣᩃᩮ ᩅᩤ ᩈᩩᩉᩥᩈᩣᨠᩣᩃᩮ ᨠᨲᩮᩣ ᨿᩈᩮᩣ ᨲᨴᩥᨭ᩠ᨮᩣᨲᨠᨸᩩᨬ᩠ᨬᩔ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩣᨶᨲᩮᩣᨲᩥ ᩋᨵᩥᨸ᩠ᨸᩣᨿᩮᩣ᪨ ᨾᨿᩣᨲᩥ ᨸᨴᩴ “ᨠᨲᩮᩣ”ᨲᩥ ᨸᨴᩴ ᩋᨸᩮᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᩅᩣ “ᨾᨿᩣ”ᨲᩥ ᨸᩁᩥᨱᩣᨾᩮᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨

᪁᪂᪄᪨ ᨧᨲᩩᨻ᩠ᨽᩥ ᨮᩣᨶᩮᩉᩦᨲᩥ ᨧᨲᩪᩉᩥ ᨠᩣᩁᨱᩮᩉᩥ, ᨧᨲᩪᩈᩩ ᩅᩤ ᨮᩣᨶᩮᩈᩩ ᨶᩥᨾᩥᨲ᩠ᨲᨽᩪᨲᩮᩈᩩ᪨ ᩅᩥᩈᩮᩈᨾᨩ᩠ᨫᨣᩣᨲᩥ ᩋᨬ᩠ᨬᩣᩉᩥ ᩋᨲᩥᩈᨿᩴ ᩋᨵᩥᨠᨲᩣ᪨ ᩋᩣᨿᩩᨬ᩠ᨧ

វណ្ណញ្ច សុខំ ពលញ្ចាតិ “ចតូហិ ឋានេហី”តិ វុត្តានំ សន្ទស្សនោ ឥស្សតិ. អាយុអាទយោ ឯវ ហិស្សា អញ្ញានិ វិសិដ្ឋការណាយ វិសេសា តស្សា តថា សម្មាបដិបជ្ជនតោ កេវលត្តាយ ហេតុភាវតោ “ឋាន”ន្តិ ច វុត្តំ. វិសេសបញ្ញា. កិមិទំ? អាយុញ្ច វណ្ណញ្ច សុខញ្ច ពលញ្ចាតិ យោជនា.

១១១. សុត្វាន តំ ភាសតិ យំ អយំ លតាតិ អយំ លតា អម្ហាកំ ខេដ្ឋភវីតិ យំ ភាសតិ, តំ វុត្តំ សុត្វា ន ភិ អមុត”ន្តិ ទូតរា ពិសេស្សា ភវីភិយោ បុច្ឆិតា. យំ នោតិ យំ អម្ហាកំ សមយិតំ. នោតិ និបាតមត្តំ, ឧត នោតិ អម្ហាកំ, អនេកាទេសោ វា “ន នោ សមំ អត្ថី”តិអាទីសុ (ខុ. បា. ៦.៣; សុ. និ. ២២៦) វិយ, នេន អភិក្កមិយេយ, អចិបរីតំ ព្យាការិយេយ្យាតិ អត្ថោ. បតិនោ ភិរម្មកំ វិសិដ្ឋ ភាវិតំ, ភតី ច តាសំ បចុរា ច ខេវតាតិ អភត្តេនា បិលនេនា បតិនោ សាមិកា នា អម្ហាកំ ភាវិតំ ឋិត្វីតំ វិសិដ្ឋា ភតិ ច តាសំ បដិសរណញ្ច, តាសំ មាតុកាមានំ សរណតោ បចុរា វុត្តមា ខេវតា ច សម្មោ អារាធិតា សម្បតិ អាយតិញ្ច ហិតសុខាវហាតិ អត្ថោ.

១១៣. បតីសុ ឆម្មំ បចរាម សព្វាតិ សព្វាប មយំ បតីសុ អត្តនោ សាមិកេសុ បុព្វុដ្ឋានាទិកំ វរិតព្វធម្មំ បចរាម. យត្វាតិ យំ និមិត្តំ, យស្មិំ វា បតីសុ វរិតព្វធម្មេ វរិមយានេន ឋត្វិយោ បតិព្វតា នារ ភវន្តិ. លទ្ធាមេ ភាសតិ យំ អយំ លតាតិ អយំ លតា យំ សម្មត្តិំ ឧតាហិ លភតីតិ ភាសតិ, តំ សម្មត្តិំ បតីសុ ឆម្មំ បវរិត្វាតិ លភិស្សាម.

១១៥. បព្វតសានុគោចរោតិ បព្វតវនសណ្ឌចារី. មហិន្ទំ បព្វតមាវសិត្វាតិ មហិំ ឆាវេតីតិ មហិន្ទនាមកំ បព្វតំ អនលំ អាវសិត្វា អធិវសិត្វា, តត្ថ វសន្តោតិ អត្ថោ. “អាវសិត្វា”តិ ហិ បទំ អបេក្ខិត្វា ភុម្មត្ថេ វេតំ ឧបយោគវចនំ. បសយ្ហាតិ អភិភវិត្វា. ចុទ្ទតិ ពលវនេសន្តីហិនេន បមាណេន បន មហន្តេ ហត្ថិអាទិកេបិ មិគេ វសេ ហត្ថិយេច.

១១៤. តនេចាតិ ភាវាយ អយំ ឧបមាសំសន្ទនា យទ្ធិ អត្តយោ – យថា សីហោ អត្តនោ និចាសភេភាវដ្ឋានតោ និក្ខមន្តោ បព្វតំ និស្សាយ វសន្តោ អត្តនោ យមិច្ឆិតមត្តំ សាទេតិ, ឯវមេវ សា សទ្ធា បសន្នា អរិយសាវិកា ឈានសមាបត្តីហិ ករណតោ ឧបេសន្តោ ភត្តារំ បតិ សាមិកំ និស្សាយ វសន្តី សព្វត្ថាបិ បតិអនុកូលតាសម្បន្នេន វរនេន តំ អនុវត្តា បរិវេនាទីសុ ឧបដ្ឋានកំ កោធំ វជិត្វា បដហិត្វា បរិក្ខេបចត្តុស្ស ឧបដ្ឋានកំ មេត្តំ អភិភុយ្យ អភិភវិត្វា អនុបស្សទេត្វា បតិព្វតាសម្ពុស្ស ច ឧបសិក្ខាសម្ពុស្ស ច សម្មោនេវ វរណេន សម្មាចារិនី សា សក្កម្មនិវេទនកោ មោទតិ, បមោទំ អាបជ្ជតីតិ. សេសំ វុត្តនយមេវ.

លតាវិមានវណ្ណនា និដ្ឋិតា.

៥. គុត្តិលវិមានវណ្ណនា

សត្តតន្តិំ សុមធុរន្តិ គុត្តិលវិមានំ. តស្ស កា ឧប្បត្តិ? ភគវតិ រាជគហេ វិហរន្តេ អាយស្មា មហាមោគ្គល្លានោ ហេដ្ឋា វុត្តនយេនេវ

ទេវចារិកំ ចរន្តោ តាវតិំសភវនំ គន្ត្វា តត្ថ បដិបាដិយា ឋិតេសុ ឆត្តិំសាយ វិមានេសុ ឆត្តិំស ទេវធីតរោ បច្ចេកំ អច្ឆរាសហស្សបរិវារា មហតិំ ទិព្វសម្បត្តិំ អនុភវន្តិយោ ទិស្វា តាហិ បុព្វេ កតកម្មំ “អភិក្កន្តេន វណ្ណេនា”តិអាទីហិ តីហិ គាថាហិ បដិបាដិយា បុច្ឆិ។ តាបិ តស្ស បុច្ឆានន្តរំ “វត្ថុត្តមទាយិកា នារី”តិអាទិនា ព្យាករិំសុ។ អថ ថេរោ តតោ មនុស្សលោកំ អាគន្ត្វា ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសិ។ តំ សុត្វា ភគវា “មោគ្គល្លាន, តា ទេវតា ន កេវលំ តយា ឯវ បុដ្ឋា ឯវំ ព្យាករិំសុ, អថ ខោ បុព្វេ មយាបិ បុដ្ឋា ឯវមេវ ព្យាករិំសូ”តិ វត្វា ថេរេន យាចិតោ អតីតំ អត្តនោ គុត្តិលាចរិយំ កថេសិ។

អតីតេ ពារាណសិយំ ព្រហ្មទត្តេ រជ្ជំ ការេន្តេ ពោធិសត្តោ គន្ធព្វកុលេ និព្វត្តិត្វា គន្ធព្វសិប្បេ បរិយោទាតសិប្បតាយ ទុម្ពុរុនារទសទិសោ សព្វទិសាសុ បាកដោ បញ្ញាតោ អាចរិយោ អហោសិ នាមេន គុត្តិលោ នាម។ សោ អន្ធេ ជិណ្ណេ មាតាបិតរោ បោសេសិ។ តស្ស សិប្បនិប្ផត្តិំ សុត្វា ឧជ្ជេនិវាសី មូសិលោ នាម គន្ធព្វោ ឧបគន្ត្វា តំ វន្ទិត្វា ឯកមន្តំ ឋិតោ “កស្មា អាគតោសី”តិ ច វុត្តោ “តុម្ហាកំ សន្តិកេ សិប្បំ ឧគ្គណ្ហិតុ”ន្តិ អាហ។ គុត្តិលាចរិយោ តំ ឱលោកេត្វា លក្ខណកុសលតាយ “អយំ បុរិសោ វិសមជ្ឈាសយោ កក្ខឡផរុសោ អកតញ្ញូ ភវិស្សតិ, ន សង្គហេតព្វោ”តិ សិប្បុគ្គហណត្ថំ ឱកាសំ នាកាសិ។ សោ តស្ស មាតាបិតរោ បយិរុបាសិត្វា តេហិ យាចាបេសិ។ គុត្តិលាចរិយោ មាតាបិតូហិ និប្បីឡិយមានោ “គរុវចនំ អលង្ឃនីយ”ន្តិ តស្ស សិប្បំ បដ្ឋបេត្វា វិគតមច្ឆរិយតាយ ការុញ្ញតាយ ច អាចរិយមុដ្ឋិំ អកត្វា អនវសេសតោ សិប្បំ សិក្ខាបេសិ។

សោបិ មេធាវិតាយ បុព្វេកតបរិចយតាយ អកុសីតតាយ ច ន ចិរស្សេវ បរិយោទាតសិប្បោ ហុត្វា ចិន្តេសិ “អយំ ពារាណសី ជម្ពុទីបេ អគ្គនគរំ, យំនូនាហំ ឥធ សរាជិកាយ បរិសាយ សិប្បំ ទស្សេយ្យំ, ឯវាហំ អាចរិយតោបិ ជម្ពុទីបេ បាកដោ បញ្ញាតោ ភវិស្សាមី”តិ។ សោ អាចរិយស្ស អារោចេសិ “អហំ រញ្ញោ បុរតោ សិប្បំ ទស្សេតុកាមោ, រាជានំ មំ ទស្សេថា”តិ។ មហាសត្តោ “អយំ មម សន្តិកេ ឧគ្គហិតសិប្បោ បតិដ្ឋំ លភតូ”តិ ករុណាយមានោ តំ រញ្ញោ សន្តិកំ នេត្វា “មហារាជ ឥមស្ស មេ អន្តេវាសិកស្ស វីណាយ បគុណតំ បស្សថា”តិ អាហ។ រាជា “សាធូ”តិ បដិស្សុណិត្វា តស្ស វីណាវាទនំ សុត្វា បរិតុដ្ឋោ តំ ភត្តកាមំ និវារេត្វា “មមេវ សន្តិកេ វស, អាចរិយស្ស ទិន្នកោដ្ឋាសតោ ឧបឌ្ឍំ ទស្សាមី”តិ អាហ។ មូសិលោ “នាហំ អាចរិយតោ ហាយាមិ, សមមេវ ទេថា”តិ វត្វា រញ្ញា “មា ឯវំ ករិ, អាចរិយោ នាម មហន្តោ, ឧបឌ្ឍមេវ តុយ្ហំ ទស្សាមី”តិ វុត្តេ “មម ច អាចរិយស្ស ច សិប្បំ បស្សថា”តិ វត្វា រាជគេហតោ និក្ខមិត្វា “ឥតោ សត្តមេ ទិវសេ មម ច គុត្តិលាចរិយស្ស ច រាជង្គណេ សិប្បទស្សនំ ភវិស្សតិ, តំ បស្សិតុកាមា បស្សន្តូ”តិ តត្ថ តត្ថ អាហិណ្ឌន្តោ ឧគ្ឃោសេសិ។

មហាសត្តោ តំ សុត្វា “អយំ តរុណោ ថាមវា, អហំ បន ជិណ្ណោ ទុព្ពលោ, យទិ បន មេ បរាជយោ ភវេយ្យ, មតំ មេ ជីវិតា សេយ្យោ, តស្មា អរញ្ញំ បវិសិត្វា ឧព្ពន្ធិត្វា មរិស្សាមី”តិ អរញ្ញំ គតោ មរណភយតជ្ជិតោ បដិនិវត្តិ។ បុន មរិតុកាមោ ហុត្វា គន្ត្វា បុនបិ មរណភយេន បដិនិវត្តិ។ ឯវំ គមនាគមនំ ករោន្តស្ស តំ ឋានំ វិគតតិណំ អហោសិ។ អថ សក្កោ ទេវរាជា មហាសត្តំ ឧបសង្កមិត្វា ទិស្សមានរូបេន អាកាសេ ឋត្វា ឯវមាហ “អាចរិយ, កិំ ករោសី”តិ។ មហាសត្តោ –

១១សិ៓

“សព្ពតត្តិំ សុមតុរំ, រាមលោឃ្យំ អចាចឃិ;

សោ យំ រក្កុយិអច្ឆោតិ, សរណំ ទេ ហោហិ កោសិឃា”តិ៓ –

អត្តនោ ចិត្តកុក្កុំ បវេទេសិ៓

តស្សត្ថោ – អហំ ឆេចរាជ យុសិលំ នាម អនេត្តចាសិកំ សត្តត្តំ តត្តិតំ អត្តិតាឃ លជ្ជាឌិសត្តចិឆសរឌីបនតោ ច សត្តតត្តិំ, តំ ចិសយំ កត្វា ឃចារហំ ក្វាចិសតិយា សុតិរេភគាតំ អហាបតតោ សុដ្ឋ យតុរត្តិ សុមតុរំ, ឃចាឌិកតាតំ សមបញ្ញាសាឃ ឃុជ្ឈាតំ បរិញ្ញត្តតាឃ សរស្ស ច ចិលាឃ ច អញ្ញាមញ្ញាសំសត្តតេត សុលក្ខាតំ អតិចិឃ មតោរមភាចតោ រាមលោឃ្យំ, សរកតាឌិចិកាកតោ លជ្ជាឌិចតុត្តិធំ កត្តព្វំ អហាបេត្វា កត្តព្វំសិបំ អចាចឃិត្តិ ចារេចសិ ក្កកុញាបេសិ សិក្ខាបេសិ៓ សោ យុសិលោ អនេត្តចាសី សមានោ យំ អត្តនោ អាចរិយំ រក្កុឃិ រក្កុមល្លលេ អច្ឆោតិ សារម្ភចសេត អត្តនោ ចិសេសំ គតេស្សតុំ សន្ធុដ្ឋិឃតិ, “ខហិ សិបំ គតេស្សហី”តិ យំ អាចិក្ខំ, តស្ស ទេ ត្វំ កោសិឃ ទេចរាជ សរណំ អចស្សយោ ហោហីតិ៓

តំ សុត្វា សក្កោ ទេចរាជា “មា ភាយិ អាចរិឃ, អហំ តេ សរណំ បរាយណ”ន្តិ គតេស្សន្តោ –

១១ប៉៓

“អហំ ទេ សរណំ ហោមិ, អហមាចរិឃបូជកោ;

ត ថំ ជយិស្សតិ សិរេស្សា, សិស្សមាចរិឃ ជេស្សសី”តិ៓ –

អាហ ៓ សក្កស្ស កិរ ទេចរញ្ញោ បុរិមត្តភាវេ មហាសត្តោ អាចរិយោ អហោសិ៓ តេនាហ “អហមាចរិឃបូជកោ”តិ៓ អហំ អាចរិឃានំ បូជកោ, ន យុសិលោ ចិឃ យុកក្កាហិ, មាឌិសេសុ អនេត្តចាសិកេសុ ឌិតេសុ តាឌិសស្ស អាចរិឃស្ស កថំ បរាជយោ, តស្មា ន ថំ ជយិស្សតិ សិរេស្សា, អញ្ញទត្ថុ សិស្សំ យុសិលំ អាចរិឃ ត្វមេវ ជយិស្សសិ, សោ បន បរាជិតោ ចិនាសំ បាបុណិស្សតីតិ អធិប្បាយោ៓ ឯវញ្ច បន វត្វា “អហំ សត្តមេ ឌិចសេ សាកច្ឆាមណ្ឌលំ អាគមិស្សាមិ, ត្វមេវ ជិស្សត្វា ចារេតា”តិ សមស្សាសេត្វា គតោ៓

សត្តមេ បន ឌិចសេ រាជា សបរិចារោ រាជសកាយំ តិសីទិ៓ កុត្តិលាចរិយោ ច យុសិលោ ច សិប្បទស្សនត្ថំ សន្ធា ហុត្វា ឋបសជ្ជិត្វា

រាជានំ វន្ទិត្វា អត្តនោ អត្តនោ លទ្ធាសនេ និសីទិត្វា វីណា វាទយិំសុ។ សក្កោ អាគន្ត្វា អន្តលិក្ខេ អដ្ឋាសិ។ តំ មហាសត្តោវ បស្សតិ, ឥតរេ បន ន បស្សន្តិ។ បរិសា ឧភិន្នម្បិ វាទនេ សមចិត្តា អហោសិ។ សក្កោ គុត្តិលំ “ឯកំ តន្តិំ ឆិន្ទា”តិ អាហ។ ឆិន្នាយបិ តន្តិយា វីណា តថេវ មធុរនិគ្ឃោសា អហោសិ។ ឯវំ “ទុតិយំ, តតិយំ, ចតុត្ថំ, បញ្ចមំ, ឆដ្ឋំ, សត្តមំ ឆិន្ទា”តិ អាហ, តាសុ ឆិន្នាសុបិ វីណា មធុរនិគ្ឃោសាវ អហោសិ។ តំ ទិស្វា មុសិលោ បរាជិតក្ខណេបិ បត្តក្ខន្ធោ អហោសិ, បរិសា ហដ្ឋតុដ្ឋា ចេលុក្ខេបេ ករោន្តី គុត្តិលស្ស សាធុការមទាសិ។ រាជា មុសិលំ សភាយ នីហរាបេសិ, មហាជនោ លេឌ្ឌុទណ្ឌាទីហិ បហរន្តោ មុសិលំ តត្ថេវ ជីវិតក្ខយំ បាបេសិ។

សក្កោ ទេវានមិន្ទោ មហាបុរិសេន សទ្ធឹ សម្មោទនីយំ កត្វា ទេវលោកមេវ គតោ។ តំ ទេវតា “មហារាជ, កុហឹ គតត្ថា”តិ បុច្ឆិត្វា តំ បវត្តិំ សុត្វា “មហារាជ, មយំ គុត្តិលាចរិយំ បស្សិស្សាម, សាធុ នោ តំ ឥធានេត្វា ទស្សេហី”តិ អាហំសុ។ សក្កោ ទេវានំ វចនំ សុត្វា មាតលិំ អាណាបេសិ “គច្ឆ វេជយន្តរថេន អយ្យំ គុត្តិលាចរិយំ អានេហិ, ទេវតា តំ ទស្សនកាមា”តិ, សោ តថា អកាសិ។ សក្កោ មហាសត្តេន សទ្ធឹ សម្មោទនីយំ កត្វា ឯវមាហ “អាចរិយ, វីណំ វាទយ, ទេវតា សោតុកាមា”តិ។ “មយំ សិប្បូបជីវិនោ, វេតនេន វិនា សិប្បំ ន ទស្សេមា”តិ។ “កីទិសំ បន វេតនំ ឥច្ឆសី”តិ។ “នាញ្ញេន មេ វេតនេន កិច្ចំ អត្ថិ, ឥមាសំ បន ទេវតានំ អត្តនោ អត្តនោ បុព្ពេកតកុសលកថនមេវ មេ វេតនំ ហោតូ”តិ អាហ។ តា “សាធូ”តិ សម្បដិច្ឆិំសុ។ អថ មហាសត្តោ បាដេក្កំ តាហិ តទា បដិលទ្ធសម្បត្តិកិត្តនមុខេន តស្សា ហេតុភូតំ បុរិមត្តភាវេ កតំ សុចរិតំ អាយស្មា មហាមោគ្គល្លានោ វិយ បុច្ឆន្តោ “អភិក្កន្តេន វណ្ណេនា”តិអាទិកា គាថាហិ បុច្ឆិ។ តាបិ “វត្ថុត្តមទាយិកា នារី”តិអាទិកា យថា ឯតរហិ ថេរស្ស, ឯវមេវ តស្ស ព្យាករិំសុ។ តេន វុត្តំ “មោគ្គល្លាន តា ទេវតា ន កេវលំ តយា ឯវ បុច្ឆិតា ឯវំ ព្យាករិំសុ, អថ ខោ បុព្ពេ មយាបិ បុច្ឆិតា ឯវមេវ ព្យាករិំសូ”តិ។

តា កិរ ឥត្ថិយោ កស្សបសម្មាសម្ពុទ្ធកាលេ មនុស្សត្តភាវេ ឋិតា តំ តំ បុញ្ញំ អកំសុ។ តត្ថ ឯកា ឥត្ថី វត្ថំ អទាសិ, ឯកា សុមនមាលំ, ឯកា គន្ធំ, ឯកា ឧត្តមានិ ផលានិ, ឯកា ឧច្ឆុរសំ, ឯកា កស្សបទសពលស្ស ចេតិយេ គន្ធបញ្ចង្គុលិកំ អទាសិ, ឯកា ឧបោសថំ ឧបវសិ, ឯកា ឧបកដ្ឋាយ វេលាយ នាវាយ ភុញ្ជន្តស្ស ភិក្ខុនោ ឧទកំ អទាសិ, ឯកា កោធនានំ សស្សុសសុរានំ អក្កោធនា ឧបដ្ឋានំ អកាសិ, ឯកា ទាសី ហុត្វា អតន្ទិតាចារា អហោសិ, ឯកា បិណ្ឌចារិកស្ស ភិក្ខុនោ ខីរភត្តំ អទាសិ, ឯកា ផាណិតំ អទាសិ, ឯកា ឧច្ឆុខណ្ឌំ អទាសិ, ឯកា តិម្ពរុសកំ អទាសិ, ឯកា កក្ការិកំ អទាសិ, ឯកា ឯឡាលុកំ អទាសិ, ឯកា វល្លិផលំ អទាសិ, ឯកា ផារុសកំ អទាសិ, ឯកា អង្គារកបល្លំ អទាសិ, ឯកា សាកមុដ្ឋិំ អទាសិ, ឯកា បុប្ផកមុដ្ឋិំ អទាសិ, ឯកា មូលកលាបំ អទាសិ, ឯកា និម្ពមុដ្ឋិំ អទាសិ, ឯកា កញ្ជិកំ អទាសិ, ឯកា តិលបិញ្ញាកំ អទាសិ, ឯកា កាយពន្ធនំ អទាសិ, ឯកា អំសពទ្ធកំ អទាសិ, ឯកា អាយោគបដ្ដំ អទាសិ, ឯកា វិធូបនំ, ឯកា តាលវណ្ដំ, ឯកា មោរហត្ថំ, ឯកា ឆត្តំ, ឯកា ឧបាហនំ, ឯកា បូវំ, ឯកា មោទកំ, ឯកា សក្ខលិកំ អទាសិ។ តា ឯកេកា អច្ឆរាសហស្សបរិវារា មហតិយា ទេវិទ្ធិយា វិរាជមានា តាវតិំសភវនេ សក្កស្ស ទេវរាជស្ស បរិចារិកា ហុត្វា និព្វត្តា គុត្តិលាចរិយេន បុច្ឆិតា “វត្ថុត្តមទាយិកា នារី”តិអាទិនា អត្តនោ អត្តនោ កតកុសលំ បដិបាដិយា ព្យាករិំសុ។

“អភិក្កន្តេន វណ្ណេន, យា ត្វំ តិដ្ឋសិ ទេវតេ;

ឱភាសេន្តី ទិសា សព្វា, ឱសធី វិយ តារកា។

១១០។

“កេន តេតាទិសោ វណ្ណោ, កេន តេ ឥធ មិជ្ឈតិ;

ឧប្បជ្ជន្តិ ច តេ ភោគា, យេ កេចិ មនសោ បិយា។

១១១។

“បុច្ឆាមិ តំ ទេវិ មហានុភាវេ, មនុស្សភូតា កិមកាសិ បុញ្ញំ;

កេនាសិ ឯវំ ជលិតានុភាវា, វណ្ណោ ច តេ សព្វទិសា បភាសតី”តិ។

១១២។

“សា ទេវតា អត្តមនា, មោគ្គល្លានេន បុច្ឆិតា;

បញ្ហំ បុដ្ឋា វិយាកាសិ, យស្ស កម្មស្សិទំ ផលំ”។

១១៣។

“វត្ថុត្តមទាយិកា នារី, បវរា ហោតិ នរេសុ នារីសុ;

ឯវំ បិយរូបទាយិកា មនាបំ, ទិព្វំ សា លភតេ ឧបេច្ច ឋានំ។

១១៤។

“តស្សា មេ បស្ស វិមានំ, អច្ឆរា កាមវណ្ណិនីហមស្មិ;

អច្ឆរាសហស្សស្សាហំ, បវរា បស្ស បុញ្ញានំ វិបាកំ។

១១៨។

“តេន មេតាទិសោ វណ្ណោ, តេន មេ ឥធ មិជ្ឈតិ;

ឧប្បជ្ជន្តិ ច មេ ភោគា, យេ កេចិ មនសោ បិយា។

១១៩។

“អក្ខាមិ តេ ភិក្ខុ មហានុភាវ, មនុស្សភូតា យមកាសិ បុញ្ញំ;

តេនម្ហិ ឯវំ ជលិតានុភាវា, វណ្ណោ ច មេ សព្ពទិសា បភាសតី”តិ។

(យថា ច ឯត្ថ, ឯវំ ឧបរិ សព្ពវិមានេសុ វិត្ថារេតព្ពំ។)

១២០។

“បុប្ផុត្តមទាយិកា នារី, បវរា ហោតិ នរេសុ នារីសុ…បេ…។

១២១។

“គន្ធុត្តមទាយិកា នារី, បវរា ហោតិ នរេសុ នារីសុ…បេ…។

១២២។

“ផលុត្តយការណិកា ភាទិ...បេ...៊

១៩៣៊

“ទស្សុត្តយការណិកា ភាទិ...បេ...៊

១លិ១៊

“កន្ដបញ្ចាក្កុលិក៌ អហយការណិ,កស្សបស្ស ករចទេតា ឆ្ងបយិ្យរបេ...៊

១ប័៨៊

“កិច្ច ច អហំ កិច្ចតិរេឃា ច, អន្ដ្រសាសិ បត្ថបដិបត្ថេ;

ទេតសាហំ ឆយ្ំ ឃុត្វាត, ឲក្ខេបរិសធំ ក្លបចសិស្សំ៊

១ប័១៊

“តស្សា បេ បស្ស ចិយាតំ...បេ...៊

១ប័ដ៊

“ក្ដគេក ជិតា ក្ដកាយការណិ, កិច្ចតេភា ចិទេត្តត ចិប្បសត្ថេភ...បេ...៊

១ដ័លិ៊

“សស្សញ្ញាហំ សស្សុទញ្ញា, ចល្លិកេក កោឆតេ ច ផទ្សប ច;

អត្ថុស្សឃិកា ក្ដបដ្ឋាសិ, អប្បយត្តា សពេកភ សិទេលភ...បេ...៊

᪓᪐᪙᪨

“ᨸᩁᨠᨾ᩠ᨾᨠᩁᩦ ᩋᩣᩈᩥᩴ, ᩋᨲ᩠ᨳᩮᨶᩣᨲᨶ᩠ᨴᩥᨲᩣ ᨴᩣᩈᩦ;

ᩋᨠ᩠ᨠᩮᩣᨵᨶᩣᨶᨲᩥᨾᩣᨶᩥᨶᩦ, ᩈᩴᩅᩥᨽᩣᨣᩥᨶᩦ ᩈᨠᩔ ᨽᩣᨣᩔ...ᨸᩮ...᪨

᪓᪑᪒᪨

“ᨡᩦᩁᩮᩣᨴᨶᩴ ᩋᩉᨾᨴᩣᩈᩥᩴ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᨶᩮᩣ ᨸᩥᨱ᩠ᨯᩣᨿ ᨧᩁᨶ᩠ᨲᩔ;

ᩑᩅᩴ ᨠᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᨾ᩠ᨾᩴ, ᩈᩩᨣᨲᩥᩴ ᩏᨸᨸᨩ᩠ᨩ ᨾᩮᩣᨴᩣᨾᩥ...ᨸᩮ...᪨

᪓᪒᪑᪨

“ᨹᩣᨱᩥᨲᩴ ᩋᩉᨾᨴᩣᩈᩥᩴ...ᨸᩮ...᪨

᪓᪒᪔᪨

“ᩏᨧ᩠ᨨᩩᨡᨱ᩠ᨯᩥᨠᩴ ᩋᩉᨾᨴᩣᩈᩥᩴ...ᨸᩮ...᪨

᪓᪒᪘᪨

“ᨲᩥᨾ᩠ᨻᩁᩩᩈᨠᩴ ᩋᩉᨾᨴᩣᩈᩥᩴ...ᨸᩮ...᪨

᪓᪓᪙᪨

“ᨠᨠ᩠ᨠᩣᩁᩥᨠᩴ ᩋᩉᨾᨴᩣᩈᩥᩴ...ᨸᩮ...᪨

३३ॅ९`

“ঙৃষ্ঠঅাল্যুক্ অহযধাসি...রপ...`

३९ব`

“চল্লিছল্ অহযধাসি...রপ...`

३९ড়`

“ছাস্যঃক্ অহযধাসি...রপ...`

३লিলি`

“হচ্ছপ্যতাপক্ অহযধাসি...রপ...`

३প্ষ`

“ঃাকযুষ্ট্র অহযধাসি...রপ...`

३ড়৯`

“ব্যপ্যকযুষ্ট্র অহযধাসি...রপ...`

ष০ব`

“যুলক্ অহযধাসি...রপ...`

ष০ড়` “ষ্টিযুযুষ্ট্র অহযধাসি...রপ...`

໓໑໕ “ອຕຸກຸກິຕຸກໍ ອພຍຈາສິ…ເປ…

໓໒໓ “ເສາທິຕີພຸຊຸຕີ ອພຍຈາສິ…ເປ…

໓໒໒ “ກາຍພາຕຸຕໍ ອພຍຈາສິ…ເປ…

໓໓໑ “ອັສພາຕຸກໍ ອພຍຈາສິ…ເປ…

໓໓໖ “ອາເພາກປຕໍ ອພຍຈາສິ…ເປ…

໓໓໕ “ຈິຕຸປຕໍ ອພຍຈາສິ…ເປ…

໓໔໓ “ຕາລຈັກຕໍ ອພຍຈາສິ…ເປ…

໓໕໒ “ເຍາຣຫຕຸໍ ອພຍຈາສິ…ເປ…

໓໘໑ “ຉຕຸ ອພຍຈາສິ…ເປ…

໓໘໖ “ຮູປິຫຕໍ ອພຍຈາສິ…ເປ…

໓໖໕ “ປູຈິ ອພຍຈາສິ…ເປ…

໔໐໓ “ເຍາຄກໍ ອພຍຈາສິ…ເປ…

໔໑໒ “ສກຸລິກໍ ອພຍຈາສິ, ກິກຸເສາ ປິຕຸາຍ ຈຣຕຸສຸ…ເປ…

໔໑໓

“ตสฺสา เม ปสฺส วิมานํ, อจฺฉรา กามวณฺณินีหมสฺมิ;

อจฺฉราสหสฺสสฺสาหํ, ปวรา ปสฺส ปุญฺญานํ วิปากํ.

๑๘๓. “เตน เมตาทิโส วณฺโณ…เป.… วณฺโณ จ เม สพฺพทิสา ปภาสตี”ติ.

เอวํ มหาสตฺโต ตาหิ เทวตาหิ กตสุจริเต พฺยากเต ตุฏฺฐมานโส สมฺโมทนํ กโรนฺโต อตฺตโน จ สุจริตจรเณ ยุตฺตปยุตฺตํ วิวฏฺฏชฺฌาสยตาย ปเวเทนฺโต อาห –

๑๘๔.

“สฺวาคตํ วต เม อชฺช, สุปฺปภาตํ สุหุฏฺฐิตํ;

ยํ อทฺทสามิ เทวตาโย, อจฺฉรา กามวณฺณินิโย.

๑๘๕.

“อิมาสาหํ ธมฺมํ สุตฺวา, กาหามิ กุสลํ พหุํ;

ทาเนน สมจริยาย, สญฺญเมน ทเมน จ;

สฺวาหํ ตตฺถ คมิสฺสามิ, ยตฺถ คนฺตฺวา น โสจเร”ติ.

๒๒๒. ตตฺถ วตฺถุตฺตมทายิกาติ วตฺถานํ อุตฺตมํ เสฏฺฐํ, วตฺเถสุ วา พหูสุ อุจฺจินิตฺวา คหิตํ อุกฺกํสคตํ ปวรํ โกฏิภูตํ วตฺถํ วตฺถุตฺตมํ, ตสฺส ทายิกา. “ปุปฺผุตฺตมทายิกา”ติอาทีสุปิ เอเสว นโย. ปิยรูปทายิกาติ ปิยสภาวสฺส ปิยชาติกสฺส จ วตฺถุโน ทายิกา. มนาปนฺติ มนวฑฺฒนกํ. ทิพฺพนฺติ ทิวิ ภวตฺตา ทิพฺพํ. อุเปจฺจาติ อุปคนฺตฺวา เจเตตฺวา, “เอทิสํ ลเภยฺย”นฺติ ปกปฺเปตฺวาติ อตฺโถ. ฐานนฺติ วิมานาทิกํ ฐานํ, อิสฺสริยํ วา. “มนาปิ”ติปิ ปาโฐ, อญฺญาสํ มนวฑฺฒนกา หุตฺวาติ อตฺโถ.

๒๒๓. ปสฺส ปุญฺญานํ วิปากนฺติ วตฺถุตฺตมทานสฺส ตาว อีทิสํ ผลํ ปสฺสาติ อตฺตนา ลทฺธสมฺปตฺตึ สมฺภาเวนฺตี วทติ.

១២៨។ បុប្ផត្តយគាថិកាតិ រតនត្តយបូជាចេនក បុប្ផត្តយគាថិកា, តថា គន្ធត្តយគាថិកាតិ ទដ្ឋព្វា។ តត្ថ បុប្ផត្តយំ សុមនបុប្ផានិ, គន្ធត្តយំ ចន្ទនគន្ធានិ, ផលត្តយំ បនសផលានិ, រសត្តយំ គោរសសប្បិអាទីនិ វេទិតព្វា។

១៧១។ គន្ធបញ្ចង្គុលិកន្តិ គន្ធេន បញ្ចង្គុលិកទានំ។ កស្សបស្ស ភគវតោ ធូបយិត្វា កស្សបសម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ឃោដតិកេ កតកទ្ធេប។

១៤៨។ បត្ថបដិបេត្តតិ មក្កំ កណ្ឋេត្ត។ ឧក្កេបរិសច្ឆត្តិ ឧកខិចសំ ឋេបរិសច្ឆចាសំ។

១៤៥។ ឋកកមកាសិត្តិ មុលចិក្លាលតត្ថំ បិចតត្ថញ្ញា ឋកកំ បិតិយំ អកាសិ។

១៥៧។ ចន្ទិកេតិ ចន្ទេ។ អតុម្ពឃិកាតិ ឋុម្ពឃា រហិតា។

២០៩។ បរកយុកាទីតិ បេររំ ចេឈ្យាច្ឆកាទីតិ។ អត្ថេភាតិ អត្ថកិច្ឆេភ។ និចិកាកិនី សកស្ស កាកស្សាតិ អត្ថិកាតិ អត្តភា បដិលទ្ធភាកស្ស និចិកដតសីលំ។

២៨១។ ខីរោទនន្តិ ខីរសម្មិស្សំ ឱទនំ, ខីរេន សទ្ធិំ ឱទនំ វា។

២១៧។ តិម្ពរុសកន្តិ តិណ្ឌុកផលំ។ តិបុសសទិសា ឯកា វល្លិជាតិ តិម្ពរុសំ, តស្ស ផលំ តិម្ពរុសកន្តិ វទន្តិ។

២២៩។ កក្ការិកន្តិ ខុទ្ទកេឡាលុកំ, តិបុសន្តិ ច វទន្តិ។

២៧៧។ ហត្ថប្បតាបកន្តិ មន្ទាមុខិ។

៩៨៧។ អដ្ឋកញ្ជិកន្តិ អដ្ឋិលកញ្ជិកំ។

៩១៩។ ទោលិតិមជ្ជតិន្តិ សតេលំ តិលបិញ្ញាកំ។

៩៩៧។ ចិត្តបតន្តិ ចតុរស្សពីឋតិ។

᪃᪄᪃᪨ ᨲᩣᩃᩅᨱ᩠ᨭᨶ᩠ᨲᩥ ᨲᩣᩃᨸᨲ᩠ᨲᩮᩉᩥ ᨠᨲᨾᨱ᩠ᨯᩃᨻᩦᨩᨶᩥᩴ᪨

᪃᪅᪂᪨ ᨾᩮᩣᩁᩉᨲ᩠ᨳᨶ᩠ᨲᩥ ᨾᨿᩪᩁᨸᩥᨬ᩠ᨨᩮᩉᩥ ᨠᨲᩴ ᨾᨠᩈᨻᩦᨩᨶᩥᩴ᪨

᪄᪁᪅᪨ ᩈ᩠ᩅᩣᨣᨲᩴᩅᨲ ᨾᩮᨲᩥ ᨾᨿ᩠ᩉᩴ ᩍᨵᩣᨣᨾᨶᩴ ᩈᩮᩣᨽᨶᩴ ᩅᨲ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ ᩈᩩᨶ᩠ᨴᩁᩴ᪨ ᩋᨩ᩠ᨩ ᩈᩩᨸ᩠ᨸᨽᩣᨲᩴᩈᩩᩉᩩᨭ᩠ᨮᩥᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨩ᩠ᨩ ᨾᨿ᩠ᩉᩴ ᩁᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᩈᩩᨭ᩠ᨮᩩ ᨸᨽᩣᨲᩴ ᩈᨾ᩠ᨾᨴᩮᩅ ᩅᩥᨽᩣᨿᨶ᩠ᨲᩴ ᨩᩣᨲᩴ, ᩈᨿᨶᨲᩮᩣ ᩏᨭ᩠ᨮᩣᨶᨾ᩠ᨸᩥ ᩈᩩᩉᩩᨭ᩠ᨮᩥᨲᩴ ᩈᩩᨭ᩠ᨮᩩ ᩏᨭ᩠ᨮᩥᨲᩴ᪨ ᨠᩥᩴ ᨠᩣᩁᨱᩣᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᨿᩴ ᩋᨴ᩠ᨴᩈᩣᨾᩥ ᨴᩮᩅᨲᩣᨿᩮᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ᪨

᪄᪁᪆᪨ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᩈᩩᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᨠᨾ᩠ᨾᨹᩃᩔ ᨸᨧ᩠ᨧᨠ᩠ᨡᨠᩁᨱᩅᩈᩮᨶ ᨻᩩᨩ᩠ᨫᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᨲᩴ ᨠᩩᩈᩃᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᩈᩩᨲ᩠ᩅᩣ᪨ ᨠᩣᩉᩣᨾᩦᨲᩥ ᨠᩁᩥᩔᩣᨾᩥ᪨ ᩈᨾᨧᩁᩥᨿᩣᨿᩣᨲᩥ ᨠᩣᨿᩈᨾᩣᨧᩣᩁᩥᨠᩔ ᩈᩩᨧᩁᩥᨲᩔ ᨧᩁᨱᩮᨶ᪨ ᩈᨬ᩠ᨬᨾᩮᨶᩣᨲᩥ ᩈᩦᩃᩈᩴᩅᩁᩮᨶ᪨ ᨴᨾᩮᨶᩣᨲᩥ ᨾᨶᨧ᩠ᨨᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᩍᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᩣᨶᩴ ᨴᨾᨶᩮᨶ᪨ ᨴᩣᨶᩣᨴᩥ ᨲᩔ ᨠᩩᩈᩃᩔ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᩃᩮᩣᨠᩔ ᨧ ᩅᩥᩅᨭ᩠ᨭᩪᨸᨶᩥᩔᨿᨲᩴ ᨴᩔᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ “ᩈ᩠ᩅᩣᩉᩴ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨣᨾᩥᩔᩣᨾᩥ, ᨿᨲ᩠ᨳ ᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ ᨶ ᩈᩮᩣᨧᩁᩮ”ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨

ᩑᩅᩴ ᩍᨾᩣᨶᩥᨸᩥ ᩅᨲ᩠ᨳᩩᨲ᩠ᨲᨾᨴᩣᨿᩥᨠᩣᩅᩥᨾᩣᨶᩣᨴᩥᩅᩈᩮᨶ ᨨᨲ᩠ᨲᩥᩴᩈᩅᩥᨾᩣᨶᩈᨦ᩠ᨣᩉᩣ ᨴᩮᩈᨶᩣ ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᨲᩣ ᨾᩉᩣᨾᩮᩣᨣ᩠ᨣᩃ᩠ᩃᩣᨶᩔ ᩅᩥᨿ ᨣᩩᨲ᩠ᨲᩥᩃᩅᩥᨾᩣᨶᩔᩣᨸᩥ ᩅᩥᨽᩣᩅᨶᩅᩈᩮᨶ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᩣᨲᩥ “ᨣᩩᨲ᩠ᨲᩥᩃᩅᩥᨾᩣᨶ”ᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩮᩅ ᩈᨦ᩠ᨣᩉᩴ ᩋᩣᩁᩪᩊ᩠ᩉᩣ, ᩅᩥᨾᩣᨶᩣᨶᩥ ᨸᨶ ᨨᨲ᩠ᨲᩥᩴᩈᨸᩁᩥᨧ᩠ᨨᩥᨶ᩠ᨶᩣᨶᩦᨲᩥ ᨨᨲ᩠ᨲᩥᩴᩈᩅᩥᨾᩣᨶᩣᨶᩮᩅ ᩈᨦ᩠ᨣᩉᩥᨲᩣᨶᩥ᪨ ᨲᩣ ᨸᨶ ᨴᩮᩅᨲᩣᨿᩮᩣ ᨠᩔᨸᩔ ᨴᩈᨻᩃᩔ ᨠᩣᩃᩮ ᨾᩉᩣᨧᩩᨲ᩠ᨲᩈᨾᩩᨴᩣᨧᩁᨱᩮ ᩋᨸᩁᩣᨸᩁᩥᨿᨧᩮᨲᨶᩣᩅᩈᩮᨶ ᨴᩩᨲᩥᨿᨲ᩠ᨲᨽᩣᩅᨲᩮᩣ ᨸᨭ᩠ᨮᩣᨿ ᩑᨠᩴ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᨶ᩠ᨲᩁᩴ ᨴᩮᩅᩃᩮᩣᨠᩮ ᩑᩅ ᩈᩴᩈᩁᨶ᩠ᨲᩥᨿᩮᩣ ᩋᨾ᩠ᩉᩣᨠᨾ᩠ᨸᩥ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᨠᩣᩃᩮ ᨲᩣᩅᨲᩥᩴᩈᨽᩅᨶᩮ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩣ, ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᨲᩣ ᨾᩉᩣᨾᩮᩣᨣ᩠ᨣᩃ᩠ᩃᩣᨶᨲ᩠ᨳᩮᩁᩮᨶ ᨸᩩᨭ᩠ᨮᩣ ᨠᨾ᩠ᨾᩈᩁᩥᨠ᩠ᨡᨲᩣᨿ ᨣᩩᨲ᩠ᨲᩥᩃᩅᩥᨾᩣᨶᩮᨶ ᨸᩩᨭ᩠ᨮᨠᩣᩃᩮ ᩅᩥᨿ ᨻ᩠ᨿᩣᨠᩁᩥᩴᩈᩪᨲᩥ ᨴᨭ᩠ᨮᨻ᩠ᨻᩴ᪨

ᨣᩩᨲ᩠ᨲᩥᩃᩅᩥᨾᩣᨶᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

᪄᪨ ᨴᨴ᩠ᨴᩃ᩠ᩃᩅᩥᨾᩣᨶᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

ᨴᨴ᩠ᨴᩃ᩠ᩃᨾᩣᨶᩣ ᩅᨱ᩠ᨱᩮᨶᩣᨲᩥ ᨴᨴ᩠ᨴᩃ᩠ᩃᩅᩥᨾᩣᨶᩴ᪨ ᨲᩔ ᨠᩣ ᩏᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥ? ᨽᨣᩅᩣ ᩈᩣᩅᨲ᩠ᨳᩥᨿᩴ ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ ᨩᩮᨲᩅᨶᩮ᪨ ᨲᩮᨶ ᨧ ᩈᨾᨿᩮᨶ ᨽᩣᩃᨠᩣᨾᨠᩮ ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᨲᩮᩣ ᩁᩮᩅᨲᨲ᩠ᨳᩮᩁᩔ ᩏᨸᨭ᩠ᨮᩣᨠᩔ ᩋᨬ᩠ᨬᨲᩁᩔ ᨠᩩᨭᩩᨾ᩠ᨻᩥᨠᩔ ᨴ᩠ᩅᩮ ᨵᩦᨲᩁᩮᩣ ᩋᩉᩮᩈᩩᩴ, ᩑᨠᩣ ᨽᨴ᩠ᨴᩣ ᨶᩣᨾ, ᨴᩩᨲᩥᨿᩣ ᩈᩩᨽᨴ᩠ᨴᩣ ᨶᩣᨾ᪨ ᨲᩣᩈᩩ ᨽᨴ᩠ᨴᩣ ᨸᨲᩥᨠᩩᩃᩴ ᨣᨲᩣ ᩈᨴ᩠ᨵᩣ ᨸᩈᨶ᩠ᨶᩣ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩥᨾᨶ᩠ᨲᩣ ᩅᨬ᩠ᨫᩣ ᨧ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ᪨ ᩈᩣ ᩈᩣᨾᩥᨠᩴ ᩋᩣᩉ “ᨾᨾ ᨠᨶᩥᨭ᩠ᨮᩣ ᩈᩩᨽᨴ᩠ᨴᩣ ᨶᩣᨾ ᩋᨲ᩠ᨳᩥ, ᨲᩴ ᩋᩣᨶᩮᩉᩥ, ᩈᨧᩔᩣ ᨸᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩃᨽᩮᨿ᩠ᨿ, ᩈᩮᩣ ᨾᨾᨸᩥ ᨸᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩈᩥᨿᩣ, ᩋᨿᨬ᩠ᨧ ᨠᩩᩃᩅᩴᩈᩮᩣ ᨶ ᨶᩔᩥᩔᨲᩦ”ᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩣ “ᩈᩣᨵᩪ”ᨲᩥ ᩈᨾ᩠ᨸᨭᩥᨧ᩠ᨨᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᨳᩣ ᩋᨠᩣᩈᩥ᪨

ᩋᨳ ᨽᨴ᩠ᨴᩣ ᩈᩩᨽᨴ᩠ᨴᩴ ᩒᩅᨴᩥ “ᩈᩩᨽᨴ᩠ᨴᩮ, ᨴᩣᨶᩈᩴᩅᩥᨽᩣᨣᩁᨲᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᨧᩁᩥᨿᩣᨿ ᩋᨸ᩠ᨸᨾᨲ᩠ᨲᩣ ᩉᩮᩣᩉᩥ, ᩑᩅᩴ ᨲᩮ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᨵᨾ᩠ᨾᩥᨠᩮᩣ ᩈᨾ᩠ᨸᩁᩣᨿᩥᨠᩮᩣ ᨧ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᩉᨲ᩠ᨳᨣᨲᩮᩣ ᩑᩅ ᩉᩮᩣᨲᩦ”ᨲᩥ᪨ ᩈᩣ ᨲᩔᩣ ᩒᩅᩣᨴᩮ ᨮᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᩮᨶ ᨸᨭᩥᨸᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᩣ ᩑᨠᨴᩥᩅᩈᩴ ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᨶ᩠ᨲᩴ ᩁᩮᩅᨲᩴ ᩋᨲ᩠ᨲᨭ᩠ᨮᨾᩴ ᨶᩥᨾᨶ᩠ᨲᩮᩈᩥ᪨ ᨳᩮᩁᩮᩣ ᩈᩩᨽᨴ᩠ᨴᩣᨿ ᨸᩩᨬ᩠ᨬᩪᨸᨧᨿᩴ ᩋᩣᨠᨦ᩠ᨡᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩈᨦ᩠ᨥᩩᨴ᩠ᨴᩮᩈᩅᩈᩮᨶ ᩈᨲ᩠ᨲ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩔᩣ ᨣᩮᩉᩴ ᩋᨣᨾᩣᩈᩥ᪨ ᩈᩣ ᨸᩈᨶ᩠ᨶᨧᩥᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᨶ᩠ᨲᩴ

រេវតត្ថេរំ តេ ច ភិក្ខូ បណីតេន ខាទនីយេន ភោជនីយេន សហត្ថា សន្តប្បេសិ, ថេរោ អនុមោទនំ កត្វា បក្កាមិ។ សា អបរភាគេ កាលំ កត្វា និម្មានរតីនំ ទេវានំ សហព្យតំ ឧបបជ្ជិ។ ភទ្ទា បន បុគ្គលេសុ ទានានិ ទត្វា សក្កស្ស ទេវានមិន្ទស្ស បរិចារិកា ហុត្វា និព្វត្តិ។

អថ សុភទ្ទា អត្តនោ សម្បត្តឹ បច្ចវេក្ខិត្វា “កេន នុ ខោ អហំ បុញ្ញេន ឥធូបបន្នា”តិ អាវជ្ជេន្តី “ភទ្ទាយ ឱវាទេ ឋត្វា សង្ឃគតាយ ទក្ខិណាយ អយំ សម្បត្តិ សម្បត្តា, ភទ្ទា នុ ខោ កហំ និព្វត្តា”តិ អាវជ្ជេន្តី តំ សក្កស្ស បរិចារិកាភាវេន និព្វត្តំ ទិស្វា អនុកម្បមានា តស្សា វិមានំ បាវិសិ។ អថ នំ ភទ្ទា –

៩១៨។

“[illegible] វណ្ណេន, យសសា ច យសស្សិនី;

សព្ពេ ទេវេ តាវតិំសេ, វណ្ណេន អតិរោចសិ។

៩២០។

“ទស្សនំ នាភិជានាមិ, ឥទំ បឋមទស្សនំ;

កស្មា កាយា នុ អាគម្ម, នាមេន ភាសសេ មម”ន្តិ។ –

តីហិ គាថាហិ បុច្ឆិ។ សាបិ តស្សា –

៩២១។

“អហំ ភទ្ទេ សុភទ្ទាសិ, បុព្ពេ មានុសកេ ភវេ;

សហភរិយា ច តេ អាសិ, ភគិនី ច កនិដ្ឋិកា។

៩២២។

“ສາ ອຫໍ ກາຍສ຺ສ ເຠທາ, ວິປ຺ປມຸຕ຺ຕາ ຕເຕາ ຈຸຕາ;

ນິມ຺ມານຣຕີນໍ ເທວານໍ, ອຸປປນ຺ນາ ສຫພ຺ຍຕ”ນ຺ຕິ – ທ຺ວີຫິ ຄາຖາຫິ ພ຺ຍາກາສິ;

໙໑໘-໒໐໌ ຕຕ຺ຖ ວເຓ຺ຓນາຕິ ວຓ຺ຓາຠິສມ຺ປຕ຺ຕິຍາ໌ ທສ຺ສນໍ ນາຠິຊານາມີຕິ ອິເຕາ ປຸເພ຺ພ ຕວ ທສ຺ສນໍ ນາຠິຊານາມິ, ຕ຺ວໍ ມຍາ ນ ທິຏ຺ຐປຸພ຺ພາຕິ ອເຕ຺ຖາ໌ ເຕນາຫ “ພ຺ລາຘໍ ປຌມນສ຺ສຕ”ນ຺ຕິ໌ ກຓ຺ຐາ ກາຍາ ນຸ ອາກປ຺ປ, ນາເມນ ກາສເສ ມມນ຺ຕິ ກຕເຣເວຈຕິກາເຍເຕາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ “ຠເທ຺ທ”ຕິ ນາເມນ ມໍ ອາລປສິ໌

໙໒໑໌ ອຫໍຠເທ຺ທຕິ ເອຕ຺ຖ ຠເທ຺ທຕິ ອາລປນໍ໌ ສຸຠເທ຺ທາສິນ຺ຕິ ອຫໍ ສຸຠເທ຺ທາ ນາມ ຕວ ຠຄິນີ ກນິຏ຺ຐິກາ ອາສິໍ ອເຫາສິໍ, ຕຕ຺ຖ ປຸເພ຺ພ ມານຸສເກ ຠເວ ສຫຠຣິຍາ ສມານຠຣິຍາ ເຕ ຕຍາ ເອກເສ຺ສວ ຠຣິຍາ, ຕວ ປຕິເນາ ເອວ ຠຣິຍາ, ອາສິນ຺ຕິ ອເຕ຺ຖາ໌ ປຸນ ຠເທ຺ທາ –

໙໒໒໌

“ປຫູຕກຕກລ຺ຍາຓາ, ເຕ ເທເວ ຍນ຺ຕິ ປີຬິເນາ;

ເຍສໍ ຕ຺ວໍ ກິຕ຺ຕຍິສ຺ສສິ, ສຸຠເທ຺ທ ຊາຕິມຕ຺ຕເນາ໌

໙໒໓໌

“ອຖ ຕ຺ວໍ ເກນ ວເຓ຺ຓນ, ເກນ ວາ ອນຸສາສິຕາ;

ກີທິເສເນວ ທາເນນ, ສຸພ຺ພເຕນ ຍສ຺ສິນີ໌

໙໒໔໌

“ຍໍ ເອຕາທິສໍ ປຕ຺ຕາ, ວິເສສໍ ວິປຸລມຊ຺ຌຄາ;

ເທເວ ປຸຈ຺ຉິຕາຈິກ຺ຂ, ກິສ຺ສ ກມ຺ມສ຺ສິທໍ ຜລ”ນ຺ຕິ –

តីហិ គាថាហិ បុច្ឆិ។ បុន សុក្ខា –

៤១៤។

“អជ្ជេវ បិណ្ឌបាតានិ, យំ ទានំ អទទំ បុរេ;

ទក្ខិណេយ្យស្ស សង្ឃស្ស, បសន្នា សេហិ បាណិភិ។

៤១៥។

“តេន មេតាទិសោ វណ្ណោ...បេ...

វណ្ណោ ច មេ សព្ពទិសា បភាសតី”តិ។ –

ព្យាកាសិ។

៤១២។ តត្ថ បហុតកតកល្យាណា តេ ទេវេ យន្តីតិ បហុតកតកល្យាណា មហាបុញ្ញា តេ និព្ពានរតិនោ ទេវេ យន្តិ ឧបបជ្ជនវសេន គច្ឆន្តិ បិហិតោ សត្តា, ខេមំ និព្ពានរតីនំ ទេវានំ អត្ថទេ ចំ អត្តតោ ញាតិ កិត្តយិស្សតិ ការេសីតិ យោជនា។

៤១៣។ តេន វណ្ណោតិ តេន ការណេន។ កីទិសេនាតិ ឧទយន្តោ សមុប្បជ្ជន្តោ, កីទិសេន ជាតិ អទេត្តា, អយមេវ វា បាឋោ។ សុវណ្ណតាតិ សុភទ្ទេន វណ្ណេន, សុចិសុទ្ធេន សីលេនាតិ អត្ថោ។

៤១៤។ អជ្ជេវបិណ្ឌបាតានីតិ អដ្ឋន្នំ ភិក្ខូនំ ទិន្នបិណ្ឌបាតេ សន្ធាយ វទតិ។ អទទន្តិ អទាសិំ។

ឯវំ សុក្ខាយ កថិតេ បុន កន្ខា –

៤១៦។

“អហំ តយា អាហុតេរ ភិក្ខុ, សញ្ញតេ ព្រហ្មចារយោ;

តប្បេសិ អន្នបានេន, បសន្នា សេហិ បាណិភិ៍

៤១០៍

“តយា ទាហុតន៍ ទត្វា, ហីនកាយូបគា អហំ;

គន្ធំ ត្វំ អប្បតន៍ ទត្វា, វិសេសំ វិបុលមញ្ញា;

ទេវតេ បុច្ឆិតាចិក្ខ, កិស្ស កម្មស្សិទំ ផល”ន្តិ៍ –

បុច្ឆិ៍ តត្ថ តយាតិ និស្សក្កេ ករណវចន៍ បុន សុគន្ធា –

៤១១៍

“មនោភាវនីយោ ភិក្ខុ, សន្ទិដ្ឋោ មេ បុរេ អហុ;

តាហំ ភត្តេន និមន្តេសិំ, រេវតំ អត្តនដ្ឋមិ៍

៤១២៍

“សោ មេ អត្ថបុរេក្ខារោ, អនុកម្បាយ រេវតោ;

សង្ឃេ ទេហីតិ មំ វោច, តស្សាហំ វចន៍ ករិ៍

៤១៣៍

“សា ទក្ខិណា សង្ឃគតា, អប្បមេយ្យេ បតិដ្ឋិតា;

បុគ្គលេសុ តយា ទិន្នំ, ន តំ តវ មហប្ផល”ន្តិ។ –

អត្តនា កតកម្មំ កថេសិ។

១៣៨។ តត្ថ មនោភាវនីយោតិ មនវឌ្ឍនកោ ឧឡារគុណតាយ សម្ភាវនីយោ។ សន្ទិដ្ឋោតិ និមន្តនវសេន ឃោសិតោ កថិតោ។ តេនាហ “តាហំ ភត្តេន និមន្តេមិ, ទេវតំ អត្តនដ្ឋម”ន្តិ, តំ មនោភាវនីយំ អយ្យំ ទេវតំ អត្តនដ្ឋមំ ភត្តេន អហំ និមន្តេមិ។

១៣៩-៤០។ សោ មេ អត្ថបុរេក្ខារោតិ សោ អយ្យោ ទេវតោ ទានស្ស មហប្ផលភាវករណេន មម អត្ថបុរេក្ខារោ ហិតេសី។ សង្ឃេ ទេហីតិ មំ ចោទាតិ “យទិ ត្វំ សុភទ្ទេ អដ្ឋន្នំ ភិក្ខំ ទាតុកាមា, យស្មា បុគ្គលគតាយ ទក្ខិណាយ សង្ឃគតា ឯវ ទក្ខិណា មហប្ផលតរា, តស្មា សង្ឃេ ទេហិ, សង្ឃុទ្ទិស្ស ទានំ ទេហី”តិ មំ អកាសិ។ តត្តិ តំ ទានំ។

ឯវំ សុភទ្ទាយ វុត្តេ ភទ្ទា តមត្ថំ សម្បដិច្ឆិត្វា ច តថា បដិបជ្ជិតុកាមា –

១៤១។

“ឥទានេវាហំ ជានាមិ, សង្ឃេ ទិន្នំ មហប្ផលំ;

សាហំ គន្ត្វា មនុស្សត្តំ, វទញ្ញូ វីតមច្ឆរា;

សង្ឃេ ទានានិ ទស្សាមិ, អប្បមត្តា បុនប្បុន”ន្តិ។ –

គាថមាហ។ សុភទ្ទា បន អត្តនោ ទេវលោកមេវ គតា។ អថ សក្កោ ទេវានមិន្ទោ សទ្ធេ ទេវេ តាវតិំសេ អត្តនោ សមីបោករេន អភិក្កន្តំ វិរោចមានំ សុភទ្ទំ ទេវធីតរំ ទិស្វា តទ្ទា តាវំ កថាសិបិ សុត្វា តាទិសេន ច សុភទ្ទាយ អត្តហិតាយ តំ “អយំ ភាយា”តិ អជានន្តោ –

១៤២។

“កា ឯសា ទេវតា ភទ្ទេ, តយា មន្តយតេ សហ;

ສເຕຼ ເຂເຈ ຕາຈຕິເຍ, ຈເຝຼູກ ອຕິເວາຈຕີ”ຕິ –

ກຣ໌ ປຸສ໌ ຍາປິຍຼ –

໑໑໑

“ຍຖຼຍຸກາ ເຂຍິຕ໌, ປຸເຕຼ ຍາຖຼຍເພ ກເຈ;

ຍທກຣິຍາ ຈ ເຍ ອາຍິ, ກຄິຕີ ຈ ພຕິຕ໌ກາ,

ຍເຝຼູ ຂາກາຄິ ຂຕ໌ວາກ, ພຕປຸຕຼາ ຍິເວາຈຕີ”ຕິ –

ພເຍຍິ ອຍ ຍເກຼາ ຕຍຼາ ຍເຝຼູຕາຍ ຂກູລາຍ ຍທປຍລກາຍ ຂເຍຼເຕຼາ ຂຍ໌ ພເຍຍິ ເຕກ ຈຸຕ໌ –

໑໑໑

“ຂເຍກ ປຸເຕຼ ກຄິຕີ, ຕຍາ ກເຂ຺ ຍິເວາຈຕິ;

ຍ໌ ຍເຝຼູຍິອປຍເຍເຍຼ, ປຕິຂ຺ເປຍິ ຂກູລ໌

໑໑໑

“ປຸສ໌ເຕາ ທິ ຍຍາ ຕຸເຂ຺າ, ຄິຕຼາເຍີປຸຍຼເຕ;

ຍິປຄິ ນຍິກາກຍຼ, ຍຕຼ ຂິຕ໌ ຍທປຍລ໌

໑໑໑

“ຍຍາກາຄ໌ ຍຖຼຍຼາຄ໌, ປຸຕຼາເປກຼາກ ປລິຄ໌;

ᨠᩁᩮᩣᨲᩴ ᩒᨸᨵᩥᨠᩴ ᨸᩩᨬ᩠ᨬᩴ, ᨿᨲ᩠ᨳ ᨴᩥᨶ᩠ᨶᩴ ᨾᩉᨸ᩠ᨹᩃᩴ᪨

᪔᪓᪐᪨

“ᨲᩴ ᨾᩮ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᩅᩥᨿᩣᨠᩣᩈᩥ, ᨩᩣᨶᩴ ᨠᨾ᩠ᨾᨹᩃᩴ ᩈᨠᩴ;

ᩅᩥᨸᩣᨠᩴ ᩈᨶ᩠ᨲᩥᨠᩣᨿᩔ, ᨿᨲ᩠ᨳ ᨴᩥᨶ᩠ᨶᩴ ᨾᩉᨸ᩠ᨹᩃᩴ᪨

᪔᪓᪑᪨

“ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩮᩣ ᨧ ᨸᨭᩥᨸᨶ᩠ᨶᩣ, ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩮᩣ ᨧ ᨹᩃᩮ ᨮᩥᨲᩣ;

ᩑᩈ ᩈᩘ᩠ᨥᩮᩣ ᩏᨩᩩᨽᩪᨲᩮᩣ, ᨸᨬ᩠ᨬᩣᩈᩦᩃᩈᨾᩣᩉᩥᨲᩮᩣ᪨

᪔᪓᪒᪨

“ᨿᨩᨾᩣᨶᩣᨶᩴ ᨾᨶᩩᩔᩣᨶᩴ, ᨸᩩᨬ᩠ᨬᨸᩮᨠ᩠ᨡᩣᨶ ᨸᩣᨱᩥᨶᩴ;

ᨠᩁᩮᩣᨲᩴ ᩒᨸᨵᩥᨠᩴ ᨸᩩᨬ᩠ᨬᩴ, ᩈᩘ᩠ᨥᩮ ᨴᩥᨶ᩠ᨶᩴ ᨾᩉᨸ᩠ᨹᩃᩴ᪨

᪔᪓᪓᪨

“ᩑᩈᩮᩣ ᩉᩥ ᩈᩘ᩠ᨥᩮᩣ ᩅᩥᨸᩩᩃᩮᩣ ᨾᩉᨣ᩠ᨣᨲᩮᩣ, ᩑᩈᨸ᩠ᨸᨾᩮᨿ᩠ᨿᩮᩣ ᩏᨴᨵᩦᩅ ᩈᩣᨣᩁᩮᩣ;

ᩑᨲᩮ ᩉᩥ ᩈᩮᨭ᩠ᨮᩣ ᨶᩁᩅᩦᩁᩈᩣᩅᨠᩣ, ᨸᨽᩘ᩠ᨠᩁᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᨾᩩᨴᩦᩁᨿᨶ᩠ᨲᩥ᪨

᪔᪓᪔᪨

“តេសំ សុទិន្នំ សុហុតំ សុយិដ្ឋំ, យេ សង្ឃមុទ្ទិស្ស ទទន្តិ ទានំ;

សា ទក្ខិណា សង្ឃគតា បតិដ្ឋិតា, មហប្ផលា លោកវិទូន វណ្ណិតា។

១៣៦។

“ឯតាទិសំ យញ្ញមនុស្សរន្តា, យេ វេទជាតា វិចរន្តិ លោកេ;

វិនេយ្យ មច្ឆេរមលំ សមូលំ, អនិន្ទិតា សគ្គមុបេន្តិ ឋាន”ន្តិ។

១២៧។ តត្ថ ឧជុភូតាតិ ការេណាត ទានេយត ចា។ តយាតិ តិស្សេក្ក ករណចចត។ ឋានាតិ តំ “ឧជុភូតា”តិ វុត្តការណំ ទស្សេតុំ យំ សង្ឃម្ហិ អប្បមេយ្យំ, បតិដ្ឋាបេសិ កល្យាណ”ន្តិ វុត្តំ។ អប្បមេយ្យន្តិ គុណាតិរេកស្ស អត្តនិ កតានំ ការានំ ផលវិសេសស្ស ច វសេន បមិនិតុំ អសក្កុណេយ្យំ។

១២៨-៩។ អយញ្ច អត្ថោ ភគវតោ សម្មុខា ច សុតោ, សម្មុខា ច បដិគ្គហិតោតិ ទស្សេន្តោ “បុច្ឆិតោ”តិអាទិមាហ។ តត្ថ យជមានានន្តិ ទទន្តានំ។ បុញ្ញបេក្ខាន បាណិនន្តិ អនុនាសិកលោបំ កត្វា និទ្ទេសោ, បុញ្ញផលំ អាកង្ខន្តានំ សត្តានំ។ ឱបធិកន្តិ ឧបធិ នាម ខន្ធា, ឧបធិស្ស ករណសីលំ, ឧបធិវេបាកន្តិ វា ឱបធិកំ, អត្តភាវជនកំ បដិសន្ធិបវត្តិវិបាកទាយកំ។

១៣០។ ជានំ កម្មផលំ សកន្តិ សត្តានំ សកំ សកំ យថាសកំ បុញ្ញំ បុញ្ញផលញ្ច ហត្ថតលេ អាមលកំ វិយ ជានន្តោ។ សកន្តិ ច មការស្ស កការំ កត្វា វុត្តំ, សយំ អត្តនាតិ អត្ថោ។

១៣៤។ បដិបន្នាតិ បដិបជ្ជមានា, មគ្គដ្ឋាតិ អត្ថោ។ ឧជុភូតោតិ ឧជុបដិបត្តិយា ឧជុភាវំ បត្តោ ទក្ខិណេយ្យោ ជាតោ។ បញ្ញាសីលសមាហិតោតិ បញ្ញាយ សីលេន ច សមាហិតោ, ទិដ្ឋិសីលសម្បន្នោ អរិយាយ ទិដ្ឋិយា អរិយេន សីលេន ច សមន្នាគតោ។ តេនាបិស្ស បរមត្ថសង្ឃភាវេន វិភាវេតិ។ ទិដ្ឋិសីលសាមញ្ញេន សង្ឃដិតត្តា ហិ សង្ឃោ។ អថ វា សមាហិតំ សមាធិ, បញ្ញា សីលំ សមាហិតញ្ច អស្ស អត្ថីតិ បញ្ញាសីលសមាហិតោ។ តេនស្ស សីលាទិខន្ធត្តយសម្បន្នតាយ អគ្គទក្ខិណេយ្យភាវំ វិភាវេតិ។

១៣៥។ វិបុលោ មហគ្គតោតិ គុណេហិ មហត្តំ គតោតិ មហគ្គតោ, តតោ ឯវ អត្តនិ កតានំ ការានំ ផលវេបុល្លហេតុតាយ វិបុលោ។ ឧទធីវ សាគរោតិ យថា ឧទកំ ឯត្ថ ធីយតីតិ “ឧទធី”តិ លទ្ធនាមោ សាគរោ, “ឯត្តកានិ ឧទកាឡ្ហកានី”តិអាទិនា ឧទកតោ អប្បមេយ្យោ, ឯវមេវ គុណតោតិ អត្ថោ។ ឯតេ ហីតិ ហិ-សទ្ទោ អវធារណេ និបាតោ, ឯតេ ឯវ សេដ្ឋាតិ អត្ថោ។ វុត្តញ្ហេតំ –

“ឃាចតា, ហិក្ខវេច, សត្តា ចា ពលា ចា, តថាគតសាចកសង្ឃោ តេសំ អគ្គមក្ខាយតី”តិ (ឥតិវុ· ៥០; អ· និ· ៣·១៣; ៥·៣១)·

តទេវសាចកាតិ តទេវ ឌីឌីឃសមុត្តស្ស តស្ស សាចកា· បកដ្ឋាតិ លោកស្ស ខាណាលោកកោ· ឆប្បឋិរឃត្តីតិ ឆប្បុស្តិសត្តិ· ពតិ? ឆប្បសាមិតា ហិ ឆប្បបរិខ្ខោតា អរិយសង្ឃោ ធបិតោ·

៤៣៣·ឃេ សង្ឃប្តិស្ស ឥឥត្តិ ឥគត្តិ ឃេ សត្តា អរិយសង្ឃប្តិស្ស សប្តិតសង្ឃេ អត្តមយោ កោ(តក្ខុប្រលេស្សបិ ឥគត់ ឥឥត្តិ, តំ ឥគត់ សំចិកាកចយេត ឌិត្តប្បិ សុឌិត្ត, អាហុតបិហុតចយេត ហុតប្បិ សុហុតំ, មហាឃាកចយេត ឃិដ្ឋប្បិ សុឃិដ្ឋមេច ហោតិ· ពស្មា? ឃស្មា សា ឥក្ខិណា សង្ឃគតា បតិដ្ឋិតា មហប្ផលា លោកចិទ្ធូត ចណ្ណិតាតិ, លោកចិទ្ធូហិ សម្មាសម្ពុទ្ធេហិ “ត ត្វេចាហំ, អានន្ទ, កេនចិ បរិឃាយេត សង្ឃគតាយ ឥក្ខិណាយ បាដិបុក្គលិកំ ឥក្ខិណំ មហប្ផលតរំ ចឥាមិ (ម· និ· ៣·៣៨០)· បុញ្ញា អាកង្ខមាតាតំ, សង្ឃោ វេ ឃជតំ មុខំ (ម· និ· ២·៤០០; សុ· និ· ៥៦៣; មហាច· ២០០)· អនុត្តរំ បុញ្ញក្ខេត្តំ លោកស្សា”តិ (ម· និ· ១·៧៣; អំ· និ· ៥·៥៥៧) ឥ អាឌិតា មហប្ផលតា ចណ្ណិតា បសត្ថា ឧថាមិតាតិ អត្ថោ·

៤៣៥·ហ្វីឌិសំ ឃត្តាមត្ថស្សរត្នាតិ ឥតាឌិសំ សង្ឃប្តិស្ស អត្ថតា ពតំ ឥគត់ អត្ថស្សរត្នា· ចេឥខាតាតិ ខាតវេសាមតស្សា· ចិតេឃ្យ មវេឆ្នមលំសប្បលត្តិ មវេឆ្នមេច ចិត្តស្ស មលិតកាចកោណតោ មវេឆ្នមលំ, អឆ ចា មវេឆ្នមច្ចា អញ្ញា ធ្លស្សលោកកោសាឌិមលច្ចាតិ មវេឆ្នមលំ· តច្ចា អចិខ្ខាចិខិកិច្ឆាចិបល្លាសាឌីហិ សហ ម្ចលេហីតិ សម្ចលំ ចិតេឃ្យ ចិតឃិត្វា ចិក្ខម្ភេត្វា អតិក្កិត្វា សក្កមុបេត្តិ ធាតត្តិ ឃោឌតា· សេសំ ចុត្តតយមេច·

ឥតំ បត សត្ថា បចត្តិ សក្កោ ឥឥចាតមិត្តា “ឥឌ្ឍលមាតា ចណ្ណតា”តិអាឌិតា អាឃស្មតោ មហាមោគ្គល្លានស្ស អាឌិក្ខិ, អាឃស្មា មហាមោគ្គល្លានោ ភកចតោ អានោចេសិ, ភកចា តមត្ថំ អដ្ឋុប្បត្តិំ កត្វា សមុត្តបរិសាយ ឆប្បំ ឥឥសេសិ· សា ឥឥសតា មហាឌតស្ស សាត្តិកា អហោសិ·

ឥឌ្ឍលចិមាតចណ្ណតា តិដ្ឋិតា·

៥· បេសចតីចិមាតចណ្ណតា

ឋលិកនេឌតហេមខាលឌត្តិ បេសចតីចិមាតំ· តស្ស កា ឧប្បត្តិ? ភកចា សាចត្ថិយំ ចិហរតិ ជេតចនេ· តេន សមយេន មកចេឆស្ស តាលកាកាមេ ឲកស្មិំ កហបតិមហាសារកុលេ បេសចតី តាម កុលស្សលា អហោសិ· សា កិរ កស្សបស្ស ភកចតោ ឃោឌតិកេ កតកច្ឆមេ កឃិរមាមេត ឥារិកា ហុត្វា មាតរា សន្ធឹ ចេតិឃដ្ឋាតំ កត្វា មាតរំ បុច្ឆិ “កិំ ឥតេ, អម្ម, កេវាត្តី”តិ? “ចេតិឃំ កាតុំ សុចណ្ណិដ្ឋកា

ពនទាត្តិ”តិ៍ តំ ឞុត្វា ឌាទិកា បឞត្ថុយាតឞា យាតទំ អាហ – “អយ្យេ, ឞយ កីចាឃ ឡាឆំ ឆឞាចណ្ណយឍំ ល្ងួពបិត្យអត្ថត្តិ អត្តិ, ឡាយាឞំ ឆចតិឃត្វាឃ ឆឌយី”តិ៍ យាតា “ឞាធុ ឆឌហី”តិ ចត្វា តំ កីចឆតា ឌ្វុយ្ហិត្វា ឞុចណ្ណការឞ្ស ហឆត្ថេ អឌាឞិ “ឡាឆំ ឡាយាឃ ឌាទិកាឃ បទិច្ឆិឌិតំ, ឡាឃយឿ បក្លិបិត្វា ឡាដ្ឋកំ ពឆទាហី”តិ៍ ឞុចណ្ណការឆទា តថា អកាឞិ៍ ឞា ឌាទិកា អបឆកាឆព ពាលំ ពត្វា ឆតឆតច បុញ្ញាកឆយ្យុត ឆឌចឆលិឆព តិដ្ឋាតិត្វា ឞុកតិឍំឆឃច អបទាបទំ ឞំឞឆត្តិ អយ្យាកំ កពចឆតា ពាឆល គាលពពាឆយ តិដ្ឋាត្តា អត្យក្កឆយត ធ្វាឌឞចឞ្សិកា ឌាតា៍

ឞា ឧពឌិចឞំ យាតទា ឆបឞិតំ យ្ងលំ ពឆហត្វា ឆតលត្វាឃ អញ្ញាតទំ អាបណំ អពយាឞិ៍ តស្មិញ្ហា អាបឆណ អញ្ញាតឆទា ព្យុដ្ឋិឃបុឆត្តា បិតទា តិឌហិត្វា ឆបិតំ ឌាហុំ ហិទញ្ញាឞុចណ្ណំ យុត្តាយលិឆតតាតិ ច ពឆហតុំ ជ្ហួឆឆត្តា អាបលិឆពា ពយ្យុឌាឆលត ពធលបិឞាណឞក្លទឆទ្វឆបត ជ្ហបដ្ឋហត្តាតិ ឌិន្វា តឆតា ឧពឆឌឞំ “បុញ្ញាចត្តាតំ ចឆឞត ហិទញ្ញាឞុចណ្ណាឌិ កចិឞ្សតី”តិ ឌិយំឞិតុំ ទាឞិ ពត្វា ឌឆបឞិ៍ អធ តំ ឞា ឌាទិកា ឌិន្វា “ពស្មា អាបឆណ ទតតាតិ ឧចំ ឌបិតាតិ, តត្យ តាយ ឞយ្យុឆឌច បដិឞាឆយតញ្ញាតិ”តិ អាហ៍ អាបលិឆពា តំ ឞុត្វា “យហាបុញ្ញា អឃំ ឌាទិកា, ឡាឃិស្សា ចឆឞត ឞញ្ញាយិឆំ ហិទញ្ញាឌិ ឧច ហុត្វា អយ្យាកំ ឌិតិឆឃាពំ ពយិឞ្សតិ, ឞក្កុលិញ្ញ្យាយិ តំ”ត្តិ ឌិឆត្តត្វា តឞ្សា យាត្យ ឞត្តិកំ ពត្តា “ឡាយំ ឌាទិកំ យឍំយាបុត្តឞ្សត្វាឃ ឆឌហី”តិ ចាឆទត្វា ឌាហុឆតំ ឌត្វា អាចាហចិចាឍំ ពត្វា តំ អត្តឆតា ឆពឍំ អាឆតឞិ៍ អធឞ្សា ឞីលិឆចាទំ ឌាត្វា កល្លាពាទំ ឌិចទិត្វា “កឹ ឧត្តេ បឞ្សឞី”តិ ចត្វា តាឃ “ហិទញ្ញាឞុចណ្ណយលិឆយច ទាឞិពតំ បឞ្សាយី”តិ ចុឆត្តា “ឧតាតិ អយ្យាកំ ពយ្យុឌាឆលត អត្តទធាឃត្តាតិ តច បុញ្ញាឌិឆឞឆឞត បុត ឌិឆឞឞាតិ ឌាតាតិ, តស្មា ឡាឆតា បដ្ឋាឃ ឡាឃស្មិ ឆពឆហ ឞញ្ញាំ តុំឆឃច ឌិចាឆទហិ , តឃា ឌិត្តឆយច យឍំ បទិក្ខ្ញិឞ្សាយា”តិ ចត្វា តឆតា បក្យតិ តំ “ឆបឞចតី”តិ ឆចាហទិ ឞុ៍

ឆតត ច ឞយឆឃត អាឃស្មា ធយ្យុឆឞតាបតិ អត្តឆតា អាឃុឞង្កាទាតំ បទិក្លិលកាចំ ឌាត្វា “យឍំយាយាត្យឃា ទ្វិបឞាទិព្រាហ្មលិឃា ឆបិឞាចតិពយ្ងលំ ឌត្វា បទិតិដ្ឋាឃិឞ្សាយី”តិ ឌិឆត្តត្វា កពចត្តំ ជ្ហបឞក្កយិត្វា បទិតិដ្ឋាតំ អត្យឌាតាឆបត្វា ឞត្តេ អាណាឃ យហត្តំ បិឌិហាទិឍំ ឌឆឞ្សត្វា អឆតឆពហិ ធ្យុតិឞហឆឞ្សហិ កពចត្តំ ឆធាឆយត្វា ឃាច ឌឞ្សតចិឞឃាតិក្កយា អកិយ្យុឆលាច អបក្កយិត្វា បុត ចគ្គិត្វា កិក្លុឞឃ្ឈបទិចុឆតា ឌិហាទា តិក្លយ្យេ កិក្លុឞឃ្ឈឞ្ស ឌ្វិចាឌំ ឌត្វា អាឃស្មត្តំ អាតគ្គំ ឞយឞ្សាឆឞត្វា ចតឆឞ្សាបិ បទិឞា តិចឆត្តត្វា អត្យក្កឆយត គាលពកាឃំ បត្វា យាតទំ ឆឞាតាបត្តិចលេ បតិដ្ឋាឆបត្វា បង្ហឞឞយឆឃ ឌាឆតាចទឆព បទិតិដ្ឋាឃិ៍ បទិតិដ្ឋាតឞ្ស ចឞ្ស ឞទីទឞក្កាទពទណចឆឞត ឆឌចា ឆចច យត្យឞ្សា ច ឞត្តាឍំ ឌិតិតាឆយឃ្យុំ, អកោ្យចត្គតាឌីហិ ហត្តឞត្យឆត្តាឆំ ឌិតពយកំឞុ៍

ឆបឞចតីបិ ឆធទឞ្ស បទិតិដ្ឋាតំ ឞុត្វា “ពត្តា បូឆឌឞ្សាយី”តិ ឞុចណ្ណបុឆប្ផហិ ពគ្គឌាឆតហិ ច បូទិតាតិ ចឆង្កាឆដពាតិ កាហាឆបត្វា ពត្តកាយា ឞឃុទំ អាបុច្ឆិត្វា ឆតត “តុំ ពទ្យការា, តត្តេ ច យហាឌតឞយ្យុឆគ្គា, បុប្ផពគ្គាតិ ឆបឆឞត្វា ឡាឆធច ឆហាហី”តិ ចុត្តាបិ ឞគ្គាឌាតា “ឃឌិបិ ឆយ តត្តេ ឌីចិតត្តទាឆឃា ឞិឃា, ពត្តាច បូឌាឞក្កាទំ ពទិឞ្សាយី”តិ តំ ចចតំ អក្កុឆហត្វា ឞបទិចាទា តត្តេ ពត្តា ពគ្គបុប្ផាឌីហិ បូឆឌត្វា ពតញ្ញាលឹ អដ្ឋាឞិ៍ តស្មិញ្ហា ឞយឆឃ ឆធទំ បូឆឌតុំ អាពតាតំ ទាឌបទិឞាតំ ហត្តឹ យឆត្តា ហុត្វា តំ បឆឌឞំ ជ្ហបពញ្ហិ៍ តំ ឌិន្វា យទណកឃកឹឆតឞុ យត្យឆឞ្សុឞុ បលិឃឆត្តឞុ ឌតឞយ្យុឆគ្គត បតិតំ ឆបឞចតិ៍ យហាឌឆតា អក្កយិត្វា យាឆទឞិ៍ ឞា បូឌាឞក្កាទំ ពត្វា ឆធទកតាឃ ឞគ្គាឃ ឞយ្យត្ថុឌិត្តា ឧច ពាលំ ពត្វា តាចតិំឞកចឆត តិដ្ឋាត្តិ, អច្ឆទាឞហឞ្សញ្ហាឞ្សា បទិចាឆទា អឆហាឞិ៍

នា តាចនេច អត្តនោ ជិត្តានយ្យត្តិ ឱលោកេត្វា “កឹជីនេត ត្យ នោ បុញ្ញេន មយា ឥមា លទ្ធា”តិ, តស្សា ហេតុំ ឧបធារេន្តី ទេទំ ឧទ្ធិស្ស គតំ ឋូជាសក្ការំ ទិស្វា, រតនត្តយេ អភិប្បសន្នមានសា សត្ថារំ ចន្ទិតុំ អច្ឆរាសហស្សបរិចុតា សទ្ធិំ សពេតការាលង្ការបដិមណ្ឌិតត្តភាចា ស្យមហតិយា ទេចិទ្ធិយា ចន្ទោ ចិយ ច ស្ទរិយោ ចិយ ច ទេស ទិសា ឧភាសយមានា សហ ចិមានេនេន អាគន្ត្វា ចិមានតោ ឱរុយ្ហ ភគចន្តំ ចន្ទិត្វា អញ្ជលិំ បគ្គយ្ហ អដ្ឋាសិ។ តេន ច សមយេន អាយស្មា ចង្គីសោ ភគចតោ សមីបេ និសិន្នោ ភគចន្តំ ឥទមាហ “បដិភាតិ មំ ភគចា ឰមិស្សា ទេចតាយ ពតពណ្ណំ បុច្ឆិតុ”ន្តិ។ “បដិភាតុ តំ, ចង្គីសា”តិ ភគចា អចោច។ អថ អាយស្មា ចង្គីសោ តាយ ទេចតាយ ពតពណ្ណំ បុច្ឆិតុការោ បឋមំ តាចស្សា ចិមានំ សំចណ្ណេន្តោ អាហ –

១៣៩។

“ឳលិកទេតទេហមជាលឆន្នំ, ចិចិត្តចិត្រតលមដ្ឋសំ ស្យមំ;

ឰម្ពំ ឝុភិមុទំ ទោតរណុបបន្នំ, ទុចណ្យបកិណ្ណមិទំ ស្យភំ ចិមានំ។

១៣៤។

“ភាតិ ច ទស ទិសា នភេច ស្ទរិយោ, សរទេ តមោនុទោ សហស្សរំសី;

តថា តបតិ មិទំ តច ចិមានំ, ជលមិច ធ្មមសិខោ និសេ នភគ្គេ។

១៣៥។

“មុសតីច នយនំ សតេរតាច, អាកាសេ ឋបិតមិទំ មនុញ្ញំ;

ចីណាមុរជសម្មតាឡឃុដ្ឋំ, ឰទ្ធំ ឰន្ទបុរំ យថា តចេទំ។

១៣៦។

“បទុមកុមុទុប្បលកុចលយំ, យោធិកពន្ធុកនោជកា ច សន្តិ;

ສາລກຸສຸມິຕປຸປ຺ຜິຕາ ອໂສກາ, ວິວິທທຸມຄ຺ຄຸສຸກ຺ຂເສວິຕມິທໍ.

໔໓໐.

“ສພ຺ພອລລພ຺ພຸຊກຸຊກສໍຍຸຕ຺ຕາ, ກຸສກສຸຖຸລ຺ລິຕລຕາວລຍ຺ຕີກີຫິ;

ຍຫີຂາລສຊີສາ ຍສສ຺ສີຕີ, ນຍ຺ຍາ ເປລິກ຺ກນຫີ ຄຸປຊ຺ຊິຕາ ເຕ.

໔໓໑.

“ຄຸຊກນຸທາ ຈ ເຍຕ຺ຕິ ປຸປ຺ຜຂາຕາ, ຣລຂາ ເຍ ຈ ສຕ຺ຕິ ນຸກ຺ກຂາຕາ;

ຍາຕຸສກາຍາຕຸສ຺ສຸກາ ຈ ຊີຕ຺ຖາ, ສເຕ຺ຖາ ຕຸຍ຺ຫາຄີເວສຄຍິຍ຺ຂາຕາ.

໔໓໒.

“ກິສ຺ສ ສໍຍຍຊຍສ຺ສຸຍໍ ວິປິເນາ, ເນຄາສິ ກຍຸຜເລຄີສ຺ຍປປຄ຺ຄາ;

ຍຣາ ຈ ເຕ ອຊິກຕຍິຊໍ ວິຍາຄໍ, ຕຊຄຸປຊໍ ອຈຈາສິພ຺ພອາຣປເຍ຺ຍຕີ.

໔໓໔. ຕຕ຺ຖ ຜລິກນຊຕເຫຍຂາລຕຄ຺ຄຕ຺ຕີ ຜລິກຍຫີຫິ ນຊຕເຫຍຂາເລຫິ ຈ ຕາຊິຕໍ, ຜລິກຍຫິຍຍາຫິ ກີຕ຺ຕີຫິ ນຊຕເຫຍຍເຍຫິ ຂາເລຫິ ຈ ສຍຕ຺ຕເຕາ ເຫຊ຺ຊາ ຈ ຄຸປນິ ຈ ຕາຊິຕໍ, ວິວິທຈຕ຺ຖາຄໍ ວິວິຕ຺ຕສຄ຺ຄເຈສາຄຕ຺ຖາ ຕລິຄໍ ກຸຍີຄໍ ຈເສຄ ວິວິທວິຕ຺ຕຕລໍ ອຊ຺ຊສໍ ປສ຺ສີ. ສຸນຍຸຕ຺ຕີ ສຸຊ຺ຊ ນຍຫີຍໍ ວິຫນິຕຸກາຍາ ຈສຕ຺ຕີ ໜຕ຺ຕາຕີ ພຸຍໍຍ຺ຍກຈຄໍ ເຕານລຸປປຄ຺ຄຕ຺ຕີ ວິວິທຍາລິກຍຸາຊີວິຊີເຕ຺ຕຄ ສຕ຺ຕນຕຄຍເຍຄ ເຕານເລາຄ ຄຸເປຕໍ ເຕານລຕ຺ຕີ ຈາ ຄ຺ຄາ ນເກາຊ຺ຊກປິສາຊສ຺ສ ຄາຍໍ, ເຕຄ ຈ ອເຄກກຸຍເກາຄ ວິວິຕ຺ຕາກາເນຄ ຕໍ ວິຍາຄໍ ຄຸເປຕໍ. ນຸຈກຸປຕີລ຺ລຕ຺ຕີ ສຸຈລ຺ລຈາລິກາຫິ ພຸກິລ຺ລຸຊລໍ ຈາລິກສຊີສາ ຫິ ສຸຈລ຺ລຣລ຺ລາ ນຸຈາ ຄາຍ, ນຸຈເຍຈ ນຸຈກຕ຺ຕີ ຈຸຕ຺ຕໍ ສຸກຕ຺ຕີ ເສາກຕິ, ສຸຊ຺ຊ ກາຕີຕິ ຈາ ສຸກໍ ວິຍາຄຕ຺ຕີ ວິສິຊ຺ຊຍາຄໍ, ປຍາລເຕາ ຍຫຕ຺ຕຕ຺ຕີ ອເຕ຺ຕາ.

໔໓໕. ກາຕີຕິ ເຂາຕຕິ ຄຸຊ຺ຊລຕີ. ຄເກຈ ສຸນິເຍາຕິ ອາກາເສ ອາຊີເຈ຺ຈາ ວິຍ. ສເນເຄຕິ ສເນຄສຍເຍ. ຕເຍາຕຸເຄາຕິ ອຄ຺ຄກາເນວິຊ຺ຊສເຄາ.

តថា តបតិ វិរោចតិ យថា សរទកាលេ សហស្សរំសិ សូរិយោ, តថា តបតិ ទិប្បតិ ឯវំ តវ វិបាកំ, យ-ការោ បទសន្ធិករោ។ ជលមិវ

ធូមសិខោតិ ជលន្តោ អគ្គិ វិយ។ អគ្គិ ហិ តស្ស អគ្គតោ ធូមោ បញ្ញាយតីតិ “ធូមសិខោ ធូមកេតូ”តិ ច វុច្ចតិ។ គិរេមតិ គិមតិ, ទត្តិយន្តិ

អត្ថោ។ គគរគ្គេតិ គគរកាដ្ឋានេ, អាកាសបទេសេតិ វុត្តំ ហោតិ។ “គគេគ្គ”តិ ចា បាឋោ, បត្តាតមិលកេតិ អត្ថោ។ ឯវំ តវ វិបាកន្តិ

ឃោសតា។

១៣៥។ យុមតីចគយន្តិ អតិចិយ អត្តនោ បគស្សនាយ បជិហន្តិ ឯស្សគកិច្ចំ កាតុំ អទេន្តិ ឧជុលេខេកន្តានំ ទក្លិ យុមតិ ចិយ។ តេគាហ

“មនេទតាចា”តិ, ចិន្ទូលតា ចិយាតិ អត្ថោ។ ចិលាយុទជមយុតាឡអឈុដ្ឋន្តិ យហតីអាឌិចិលាគំ គេទិអាឌិបជហាគំ

ហត្តតាឡអក់សតាឡអាតច្ចា មទ្ទហិ ឈោសិតំ ឲកតិគ្គាទំ។ ឯទណ្ណិ ទេចបុទេត្តហិ ទេចឌីតាហិ ទិន្តាមយត្តិយា ច មយិទ្ធំ។ ឯគ្គបុទំ យថាតិ

ស្វុឯស្សគគទំ ចិយ។

១៣៦។ បទុយាតិ ច កុយុទាតិ ច ក្លុប្បលិតិ ច កុចលយាតិ ច បទុយកុយុទុប្បលកុចលយន្តិ ឲកត្តចេមគ វុត្តំ។ អត្ថីតិ ចទគំ បរិលាមេយត្តា

ឃោខេតត្តំ។ តត្ថ បទុយគ្គហេណគ បុណ្ឌរីកយ្បិ គហិតំ, កុយុទគ្គហេណគ មេតទត្តគគាតិ មត្តាតិ កុយុទាតិ, ក្លុប្បលគ្គហេណគ ទទ្ទិត្តាប្បល់

មត្តា ចា ក្លុប្បលខាតិ, កុចលយគ្គហេណគ គីលុប្បលមេច គហិតន្តិ ទេចិតត្តំ។ ឃោឌិកធាត្វកគោខកា ច មគ្គីតិ ច-ការោ គិបាតមត្តំ,

ឃោឌិកធាត្វឌីចកអគោខកទុក្លា ច មគ្គីតិ អត្ថោ។ កេចិ “អគោខកាបិ មគ្គី”តិ បាឋំ ចត្វា “អគោខកាបីតិ វុត្តំ ហោតី”តិ អត្ថំ ចទន្តិ។

មាលកុស្វុមិតបុប្ផិតា អមោកាតិ មាលិ កុស្វុមិតា បុប្ផិតា អមោកាតិ ឃោខេតត្តំ ៍ ចិចិធទុយគ្គស្វុកន្តមេចិតមិទន្តិ គាគាចិធាគំ

ក្លួត្តយទុក្លាគំ មោគគេហិ កទ្ធហិ មេចិតំ បរិកាចិតំ ឯវំ តេ វិយាគន្តិ អត្ថោ។

១៤០។ មឡអលលឡខក្ខកសំឃុត្តាតិ តីទេ ជិតេហិ មឡអលេហិ លឡខេហិ ក្ខកទុក្លហិ ច មហិតា។ ក្ខកោ គាម ឲកោ ស្វុកន្តទុក្លា

ទេចលេកេ ច កន្ទមាទគេ ច អត្ថិ, អញ្ញត្ត គត្ថីតិ ចទន្តិ។ កុសកស្វុច្ឆុល្លិតលតាចលប្បីតិហីតិ កុសកេហិ តាលគាឡឯកេទាឌីហិ តិលាខាតីហិ

ឧលប្ពយាគាហិ មគ្គាគកចល្លិអាឌីហិ ស្វុដ្ឋ កុស្វុមិតលតាហិ ច សំឃុត្តាតិ ឃោខតា។ យហិខាលមជិសាតិ យហិខាលមជិមខលិ

“យហិខលមជិសា”តិបិ បាឡត្ត, យហិមជិមខលិតិ អត្ថោ។ ឃមស្សិតីតិ ទេចតាឃ អាលបគំ។ ក្លុបដ្ឋិតា តេតិ ឃថាវុត្តកុលា ទយហីយា

បេបិក្ខុទហី តវ វិយាគមយីបេ ជិតា។

១៤១។ ក្ខទកទុហាតិ ឃថាវុត្ត បទុយាឌីកេ មគ្គាឃ ចទតិ។ ឃេត្តីតិ ឃេ អត្ថិ។ ឆលខាតិ ឃោឌិកាឌិកា។ ឃេ ច មគ្គីតិ ឃេ អញ្ញោបិ

ទុក្លខាតា បុប្ផុបកា ច ផលុបកា ច, តេបិ តវ វិយាគមយីបេ មគ្គិឃេច។

១៤២។ កិស្ស សំឃមឯមស្សឃំ ចិបិកោតិ កាឃសំឃមាឌីស្វុ កីឌិសស្ស សំឃមស្ស, ឯត្ថ្រិយឯមតាឌីស្វុ កីឌិសស្ស ឯមស្ស អឃំ ចិបិកោ។

កោគាសីតិ អញ្ញាមេច ក្លុបបត្តិតិន្តាតូកំ, អញ្ញាក្លុបកោកស្វុលតិន្តាតូកំ ហោតីតិ “កោគាសិ កម្ពុផលេតិធូបបត្តា”តិ ចត្វា បុគ “ឃថា ច តេ

អឌិកតមិធំ ចិយាគ”ន្តិ អាហ។ តត្ថ កម្ពុផលគាតិ កម្ពុផលេគ ចិបន្តិតុំ អាទេន្ទគាតិ ចចគមេមោ, ឯត្តម្បួតលក្ខលេហ ទេចំ កទលាចចគំ។

ຕທນຸປທໍ ອຈ຺ຈາສີຕິ ຕໍ ກມ຺ມໍ ຢຖາ ວຸຕ຺ຕປທສ຺ສ ອນຸປທໍ ອນຸຕ຺ຕານປທໍ ກຕ຺ວາ ກເຖສ຺ສາມິ. ອຍ຺ຍອາຣປເຣຍ຺ຍາ ທາຫລນິທານປຸເຣ, ເກາປຸເຣຕິ ອພິປ຺ປາໂຍ.

ອຖ ເທວຕາ ອາຫ –

໙໘໖.

“ຢຖາ ຈ ເມ ອທິຄຕມິທໍ ວິມານໍ, ໂກຍ຺ຈມຢູຣຈໂກຣ ສງ຺ຄຈຣິຕໍ;

ທິພ຺ຍປິລວຫໍສຣາຈຈິຓ຺ຓໍ, ທິຊກາຣຓ຺ຑວໂກກິລາພິນທິຕໍ.

໙໘໗.

“ນານາສນ຺ຕານກປຸປ຺ຜຣຸກ຺ຂວິວິທາ, ປາຏລິຊມ຺ພຸອໂສກຣຸກ຺ຂວນ຺ຕໍ;

ຢຖາ ຈ ເມ ອທິຄຕມິທໍ ວິມານໍ, ຕໍ ເຕ ປເວທຢາມິ ສຸເຓາຫິ ພນ຺ເຕ.

໙໘໘.

“ມຄທວຣປຸຣຕ຺ຖິເມນ, ນາຌກຄາມໂກ ນາມ ອຕ຺ຖິ ພນ຺ເຕ;

ຕຕ຺ຖ ອໂຫສິໍ ປຸເຣ ສຸຓິສາ, ເສສວຕີຕິ ຕຕ຺ຖ ຊານິໍສຸ ມໍ.

໙໘໙.

“ສາຫມປຈິຕຕ຺ຖທມ຺ມກຸສລໍ, ເທວມນຸສ຺ສປູຊິຕໍ ມຫນ຺ຕໍ;

ອຸປຕິສ຺ສໍ ນິພ຺ພຸຕມປ຺ປເມຍ຺ຍໍ, ມຸທິຕມນາ ກຸສຸເມຫິ ອພ຺ໂພກິຣິໍ.

១៥៤៖

“បរយកតិកតញ្ញា ប្ជុឈិត្វា, អត្តិយឌេហឆន៍ ត្ថុឃិ ក្លួឡអាន៍;

បហាឃ យាត្សុឃក៌ ឃយុស្ស្យឃំ, តិឌឃកតា ត្ថុឆ យាចឃាយិ ជាត”ត្តិ៍

១៥៥៖ តត្ថ ឌោញ្ញាយឃ្យុរចឌោការឃជ្ឈួចរិតត្តិ ឃារឃឃិលល្លិក្សយ្ហការក្យក្ខួងកលាហិ តត្ថ តត្ថ ចិចរិតំ៍ ឌិឡ្យបិលចហំឃរាឌចិល្លុត្តិ ក្ខួឌក បិលចិត្វា ចិចរលាតា “បិលចា”តិ លឆ្ល្ញតាឌយហិ ក្ខួកឃក្យលាហិ ហំឃរាឌេហិ ច តហិំ តហិំ ចិចរិតំ៍ ឌិឌការល្ល្ញចឌោកិលិកិតឌិតត្តិ ការល្ល្ញចហិ កាឌឌប្តហិ ឌោកិលហិ អឌេញ្ញាហិ ច ឌិឌេហិ អកិតាឌិតំ៍

១៥៦៖ តាតាឃត្ថាតកបុប្បុរក្លុចិចិនាតិ តាតាចិឆយាលាបឃាលចត្តា តាតាបុប្បុរក្លា តាតាឃត្ថាតកបុប្បុរក្លា , ឌតហិ ចិចិឆំ ចិត្វាកាន៍ ចិចិត្វឃត្តិចេឃំ តាតាឃត្ថាតកបុប្បុរក្លុចិចិនា ៍ “ចិចិឆ”ត្តិ ហិ ចត្វាឌត្ត “ចិចិនា”តិ ចុត្តំ៍ ឃត្តាតកាតិ ហិ កាយចល្លិឌឃា, តាតាចិឆបុប្បុរក្លា ច ចិចិនា ឲត្ថ ឃត្តិ , ឌតហិ ចា ចិចិឆត្តិ តាតាឃត្ថាតកបុប្បុរក្លុចិចិនា៍ “តាតាឃត្ថាតកបុប្បុរក្លុចិចិឆំ, បិឌលិឌប្អុអឌយាកក្លុចត្ត”ត្តិ ច ឌោចិ បឆត្តិ៍ ឌតហិ “បុប្បុរក្លា ឃត្តិ”តិ បឆំ អានេតត្វា ឃប្តត្តិតត្តំ៍ “បុប្បុរក្លា”តិ ចា អចិកត្តិកតិឌត្តឃា, បុប្បុរក្លត្តិ ចុត្តំ ឌហាតិ៍

១៥៧៖ យកឆចរបុរត្តិឌយតាតិ យកឆចរ បុរត្តិឌយត, អកិឃប្តុឆិត្ថាតតាឃ ក្ខុត្តឌយ យកឆរដ្ឋ បុរត្តិយឌិឃាឃ៍ តត្ថ អឌហាឃិ បុរ ឃុលិឃាតិ បុឌត្ត អហំ តស្មិ តាលកកាឌយ ឲកស្មិ កហបតិក្យលេ ឃុលិឃា ឃុល្យា អឌហាឃិ៍

១៥៨៖ ឃាតិ ឃឃំ៍ អឌត្ថ ច ឆឌយ្ហ ច ក្យឃលេតិ អត្ថឆយ្ហក្យឃលេ, កកចា៍ អបធិឌតា អត្ថឆយ្ហក្យឃលេ ឲឌតតាតិ អបធិតត្ថឆយ្ហក្យឃលេ, ឆយ្ហឃតាបតិ, តំ៍ អបធិតំ ចា អបធឌឃា, តិត្ថាត៍, តស្មិ អចឃិដ្ឋអត្ថឆឌយ្ហ ច ក្យឃលំ, អបធិឌត ចា ប្ជុឌតិឌឃ អឌត្ថ ឆឌយ្ហ តិឌរាឌឆ យឌក្ក ច ក្យឃលំ៍ យហឌក្តហិ ក្ខួឡអាឌរហិ ឃិលក្លុត្តាឌិហិ ឃយត្តាកតត្វា យហត្តំ៍ ក្យឃ្យឌយហិតិ រតាតយឌឃហិ ត្ថុតឌរហិ ច ក្យឃ្យឌយហិ៍

១៥៩៖ បរយកតិកតត្តិ អត្តុបិឌិឃឃឃតិត្ថាត៍ បត្តំ៍ ឃយុស្ស្យឃត្តិ ឃរិរ៍ តិឌឃកតាតិ តិឌឃកចត៍ កតា, តាចតិឃំ ឌេចតិកាឃំ ក្ខុបបត្តា៍ ត្ថុឆាតិ ត្ថុយស្មិ ឌេចឌលិឌក៍ អាចឃាយិ ជាតត្តិ ត្ថុយំ ចិយាត៍ អឆិចឃាយិ៍ ឃឃំ ចុត្តតឃឌយច៍

១៦០ អាឃប្ចុតា ចក្ខុំឌឃត ឌេចតាឃ ច កចិតកចាយក្ខុ អជ្ជប្បត្តិ កត្វា កកចា ឃយត្តបរិឃាឃ ចិត្វាឌរត ឆយ្ហុំ ឌេឌឃឃិ៍ ឃា ឌេឃតា យហាឌតស្ស ឃាត្តិកា អឌហាឃិតិ៍

ເປສວຕີວິມານວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາ.

໘. ມລ຺ລິກາວິມານວຓ຺ຓນາ

ປີຕວເຕ຺ຖປີຕຘເຊຕິ ມລ຺ລິກາວິມານໍ. ຕສ຺ສ ກາ ອຸປ຺ປຕ຺ຕິ? ຘມ຺ມຈກ຺ກປ຺ປວຕ຺ຕນມາທິໍ ກຕ຺ວາ ຍາວ ສຸພທ຺ທປຣິພ຺ພາຊກວິນຍນາ ກຕພຸທ຺ຘກິຈ຺ເຈ ກຸສິນາຣາຍໍ ອຸປວຕ຺ຕເນ ມລ຺ລານໍ ສາລວເນ ຍມກສາລານມນ຺ຕເຣ ວິສາຂປຸຓ຺ຓມາຍໍ ປຈ຺ຈູສເວລາຍໍ ອນຸປາທິເສສາຍ ນິພ຺ພານຘາຕຸຍາ ປຣິນິພ຺ພຸເຕ ຠຄວຕິ ເລາກນາເຖ ເທວມນຸສ຺ເສຫິ ຕສ຺ສ ສຣີຣປູຊາຍ ກຍິຣມານາຍ ຕທາ ກຸສິນາຣາຍໍ ວສມານາ ພນ຺ຘຸລມລ຺ລສ຺ສ ຠຣິຍາ ມລ຺ລຣາຊປຸຕ຺ຕີ ມລ຺ລິກາ ນາມ ອຸປາສິກາ ສທ຺ຘາ ປສນ຺ນາ ວິສາຂາຍ ມຫາອຸປາສິກາຍ ປສາຘນສທິສໍ ອຕ຺ຕເນາ ມຫາລຕາປສາຘນໍ ຄນ຺ເຘາທເກນ ເຘາວິຕ຺ວາ ທຸກູລຈຸມ຺ພຏເກນ ມຊ຺ຊິຕ຺ວາ ອຎ຺ຎຎ຺ຈ ພຫຸໍ ຄນ຺ຘມາລໍ ຄເຫຕ຺ວາ ຠຄວເຕາ ສຣີຣໍ ປູເຊສິ. ອຍເມຕ຺ຖ ສງ຺ເຂເປາ, ວິຕ຺ຖາຣເຕາ ປນ ມລ຺ລິກາວຕ຺ຖຸ ຘມ຺ມປທວຓ຺ຓນາຍໍ ອາຄຕເມວ.

ສາ ອປຣຠາເຄ ກາລໍ ກຕ຺ວາ ຕາວຕິໍເສສຸ ນິພ຺ພຕ຺ຕິ, ເຕນ ປຸຎ຺ຎານຸຠາເວນ ອສ຺ສາ ອງ຺ເຄຫິ ອສາຘາຣຓາ ອຸຬາຣາ ທິພ຺ພສມ຺ປຕ຺ຕິ ອເຫາສິ. ວຕ຺ຖາລງ຺ກາຣວິມານານິ ສຕ຺ຕຣຕນສມຸຊ຺ຊລິຕານິ ວິເຣາຈນ຺ຕາ ປີຕວຓ຺ຓາຠາສານິ ອຕິວິຍ ປຠສ຺ສຣານິ ສພ຺ພາ ທິສາ ເອາຠາສຍມານານິ ສຸວຓ຺ຓຣສຘາຣາປິຎ຺ຊຣາ ກເຣານ຺ຕິ. ອຖາຍສ຺ມາ ນາຣເທາ ເທວຈາຣິກໍ ຈຣນ຺ເຕາ ຕໍ ທິສ຺ວາ ອຸປຄຉ຺ຉິ. ສາ ຕໍ ທິສ຺ວາ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ອຎ຺ຊລິໍ ປຄ຺ຄຍ຺ຫ ອຏ຺ຐາສິ. ເສາ ຕໍ –

໑໓໘.

“ປີຕວເຕ຺ຖ ປີຕຘເຊ, ປີຕາລງ຺ກາຣຠູສິເຕ;

ປີຕນ຺ຕຣາຫິ ວຄ຺ຄູຫິ, ອປິຬນ຺ຘາວ ເສາຠສິ.

໑໓໙.

“ກາ ກມ຺ພຸກາຍູຣຘເຣ, ກຎ຺ຈນາເວຬຠູສິເຕ;

ເຫມຊາລກສຎ຺ຉນ຺ເນ, ນານາຣຕນມາລິນີ.

໑໔໐.

“សោវណ្ណមយា លោហិតង្គមយា ច, មុត្តាមយា វេឡុរិយមយា ច;

មសារគល្លា សហលោហិតង្គា, បារេវតក្ខីហិ មណីហិ ចិត្តា។

៤៤១។

“កោចិ កោចិ ឯត្ថ មយូរសុស្សរោ, ហំសស្សរញ្ញា ករវីកសុស្សរោ;

តេសំ សរោ សុយ្យតិ វគ្គុរូបោ, បញ្ចង្គិកំ តុរិយមិវប្បវាទិតំ។

៤៤២។

“រថោ ច តេ សុភោ វគ្គុ, នានារតនចិត្តិតោ;

នានាវណ្ណាហិ នារីហិ, សុវិភត្តោវ សោភតិ។

៤៤៣។

“តស្មិំ រថេ កញ្ចនពិម្ពវណ្ណេ, យា ត្វំ ឋិតា ភាសសិមំ បទេសំ;

ទេវតេ បុច្ឆិតាចិក្ខ, កិស្ស កម្មស្សិទំ ផល”ន្តិ។ – បុច្ឆិ;

៤៥៦។ តត្ថ បីតវត្ថេតិ បរិសុទ្ធចាមីករបភស្សរតាយ បីតោភាសនិវាសនេ។ បីតធជេតិ វិមានទ្វារេ រថេ ច សមុស្សិតហេមមយវិបុលកេតុកាវតោ បីតោភាសធជេ។ បីតាលង្ការភូសិតេតិ បីតោភាសេហិ អាភរណេហិ អលង្កតេ។ សតិបិ អលង្ការានំ នានាវិធរំសិជាលសមុជ្ជលវិវិធរតនវិចិត្តភាវេ តាទិសសុចរិតវិសេសនិព្ពត្តតាយ បន សុបរិសុទ្ធចាមីករមរីចិជាលវិជ្ជោតិតត្តា វិសេសតោ បីតនិភាសានិ តស្សា អាភរណានិ អហេសុំ។ បីតន្តរាហីតិ បីតវណ្ណេហិ ឧត្តរិយេហិ។ “សន្តរុត្តរបរមំ តេន ភិក្ខុនា តតោ ចីវរំ សាទិតព្ព”ន្តិអាទីសុ (បារា។ ៥២២-៥២៣) វិយ ឧត្តរិយេ រូឡ្ហា អន្តរសទ្ទោ អាគតោ, ឥធ បន “អន្តរសាដកា”តិអាទីសុ វិយ ឧត្តរិយេ រូឡ្ហា។ អន្តរា ឧត្តរិយំ ឧត្តរាសង្គោ ឧបសំព្យានន្តិ បរិយាយសទ្ទា ឯតេ។ វគ្គូហីតិ សោភនេហិ

សព្ពាភរណេហិ អបិឡន្ធាច សោភនីតិ ត្វំ ឋេយហិ អលង្ការេហិ អនលង្កតាបិ អត្តនោ រូបសម្បត្តិយាច សោភសិ តេ បន អលង្ការា តាច សរីរំ បត្វា សោភន្តិ, តស្មា អនលង្កតាបិ ត្វំ អលង្កតសទិសីតិ អធិប្បាយោ

១០៩ កា កញ្ចុកាយូរេនេតិ កា ត្វំ កតរេនេតិកាយពរិយាបន្នា សុវណ្ណមយបរិហារកេនេវ, សុវណ្ណមយកេយូរេនេវ វា កញ្ចុបរិហារកន្តិ ច ហត្ថាលង្ការវិសេសោ វុច្ចតិ, កាយូរន្តិ ពាហាលង្ការវិសេសោ អថ វា កញ្ចូតិ សុវណ្ណំ, តស្មា កញ្ចុកាយូរេនេវ សុវណ្ណមយពាហាលង្ការេនេតិ អត្ថោ កញ្ចនាវេឡអក្ខិតេតិ កញ្ចនមយាវេឡអបិឡន្ធក្ខិតោ ហេមជាលកសញ្ឆន្នោតិ រតនបរិក្ខិត្តេន ហេមមយេន ជាលកេន ឆាទិតសរីរា នានារតនមាលិនីតិ នានារត្តមាលាធរា វិយ កញ្ចអបក្ខរត្តិយំ សិរេ បដិមុក្កាហិ វិវិធាហិ រតនាវលីហិ នានារតនមាលិនី កា ត្វន្តិ បុច្ឆតិ

១១០ សោវណ្ណមយាតិអាទិ យាហិ រតនមាលាហិ សា ទេវតា នានារតនមាលិនីតិ វុត្តា, តាសំ ទស្សនំ តត្ថ សោវណ្ណមយាតិ សិង្គីសុវណ្ណមយា មាលា លោហិតង្គមយាតិ បទុមរាគាទិរត្តមណិមយា មសារគល្លាតិ មសារគល្លមណិមយា សហលោហិតង្គាតិ លោហិតង្គមណិមយាហិ សទ្ធិំ កតាមណិមយា ចេវ លោហិតង្គមស្សាតរត្តមណិមយា ចាតិ អត្ថោ បិរេចតក្កិហិ យណីហិ វិត្តតាតិ បិរេចតក្កសទិសេហិ យណីហិ មជាវុត្តយណីហិ ច សន្តតវិត្តកាជា ឋយា តេច ពោសហវេ រតនមាលាតិ អធិប្បាយោ

១១១ កោធិ កោធីតិ ឧក្កដ្ឋា ឧក្កដ្ឋា ឧគ្គតាតិ ឧទេសុ មាលិជាតេសុ មយូរសុស្សរោតិ មយូរោ វិយ សុត្តរនាទោ ហំសស្សរណ្ណាតិ ហំសស្សរោ អណ្ណា, ហំសសទិសស្សរោ អបរោ ករវីកសុស្សរោតិ ករវីកោ វិយ សោភនស្សរោ តេសំ មាលិជាយាតំ យថា មយូរស្សរោ, ហំសស្សរោ , ករវីកស្សរោ, ឯវំ វគ្គុរូបោ បដុរាការោ សរោ សុយ្យតិ កិមិទ ? បញ្ចង្គិកំ តុរិយមិវប្បវាទិតំ យថា កុសលេហិ វាទិតេ បញ្ចង្គិកេ តុរិយេ, ឯវំ តេសំ សរោ សុយ្យតិ, វគ្គុរូបោតិ អត្ថោ គុយ្ហត្ថ ហិ ឋានំ វិបយោគចន្ទំ

១១២ នានាចណ្ណាហិ ធាតុហីតិ អនេកវណ្ណាហិ អក្ខចក្កព្បាសាទិអចយចធាតុហិ សុចិករត្តាច សោភតីតិ អចយចានំ អញ្ញមញ្ញា យុត្តប្បមាណតាយ វិភត្តិវិភាគសម្បត្តិយា ច សុចិករត្តាច ហុត្វា វិរាជតិ អថ វា សុចិករត្តាចាតិ ពោចលំ កយុគិន្ទរត្តាបិ សុនិក្ខិតេន និប្បាទរិយេន ចិករត្តាច ចិរចិតោ វិយ សោភតីតិ អត្ថោ

១១៣ កញ្ចនពិម្ពចណ្ណតិ សាតិសយំ បីតោភាសតាយ កញ្ចនពិម្ពកសទិសេ តស្មិំ រថេ កញ្ចនពិម្ពចណ្ណតិ វា តស្សា ទេវតាយ អាលបនំ, ករណ្ឌកេន ធោវិត្វា ជាតិហិង្គុលករេសេន មជ្ជិត្វា ឥង្គុលកបដ្ឋេន មជ្ជិតកញ្ចនពិម្ពសទិសេតិ អត្ថោ ភាសនីយំ បនេសន្តិ ឋាយំ សកលម្បិ ក្បិបទេសំ ភាសយមិ វិរោចមានមិ

ឯវំ ទេវតេ បុដ្ឋា សាបិ ទេវតា ឋយាហិ កាថាហិ ព្យាកាសិ –

៩៩៣។

“សោវណ្ណជាលំ មណិសោវណ្ណចិត្តំ, មុត្តាចិតំ ហេមជាលេន ឆន្នំ;

បរិនិព្ពុតេ គោតមេ អប្បមេយ្យេ, បសន្នចិត្តា អហមាភិរោបយិំ។

៩៩៤។

“តាហំ កម្មំ ករិត្វាន, កុសលំ ពុទ្ធវណ្ណិតំ;

អបេតសោកា សុខិតា, សម្បមោទាមនាមយា”តិ។

៩៩៣។ តត្ថ សោវណ្ណជាលន្តិ សរីរប្បមាណេន កតំ សុវណ្ណមយំ ជាលំ។ មណិសោវណ្ណចិត្តន្តិ សីសាទិដ្ឋានេសុ សីសូបគគីវូបគាទិអាករណវសេន នានាវិធេហិ មណីហិ ច សុវណ្ណេន ច ចិត្តំ។ មុត្តាចិតន្តិ អន្តរន្តរា អាពទ្ធាហិ មុត្តាវលីហិ អាចិតំ។ ហេមជាលេន ឆន្នន្តិ ហេមមយេន បភាជាលេន ឆន្នំ។ តន្នានាវិធេហិ មណីហិ ចេវ សុវណ្ណេន ច ចិត្តំ មុត្តាវលីហិ អាចិតម្បិ សុបរិសុទ្ធស្ស រត្តសុវណ្ណស្សេវ យេកុព្យតាយ ទិវាករកិរណសម្ផស្សតោ អតិវិយ បភស្សរេន ហេមមយេន បភាជាលេន សញ្ឆាទិតំ ឱភាសំ ហុត្វា ពន្ធនាកាសំ វិយ ឋិតន្តិ។ បរិនិព្ពុតេតិ អនុបាទិសេសាយ និព្ពានធាតុយា បរិនិព្ពុតេ។ គោតមេតិ ភគវន្តំ គោត្តេន និទ្ទិសតិ។ អប្បមេយ្យេតិ គុណានន្តភាវតោ បមិតុំ អសក្កុណេយ្យេ។ បសន្នចិត្តាតិ កម្មផលវិសយាយ ពុទ្ធារម្មណាយ ច សទ្ធាយ បសន្នមានសា។ អភិរោបយិន្តិ បូជាវសេន សរីរេ រោបេសិំ បដិមុញ្ចិំ។

៩៩៤។ តាហន្តិ តំ អហំ។ កុសលន្តិ កុច្ឆិតសលនាទិអត្ថេន កុសលំ។ ពុទ្ធវណ្ណិតន្តិ “យាវតា, ភិក្ខវេ, សត្តា អបទា វា ទ្វិបទា វា”តិអាទិនា (សំ. និ. ៤.១២៥; អ. និ. ៣.១៣) សម្មាសម្ពុទ្ធេន បសត្ថំ។ អបេតសោកាតិ សោកហេតូនំ ភោគព្យសនាទីនំ អភាវេន អបគតសោកា។ តេន ចិត្តទុក្ខាភាវមាហ។ សុខិតាតិ សញ្ជាតសុខា សុខប្បត្តា។ ឯតេន សរីរទុក្ខាភាវំ វទតិ។ ចិត្តទុក្ខាភាវេន ចស្សា បមោទាបត្តិ, សរីរទុក្ខាភាវេន អរោគតា។ តេនាហ “សម្បមោទាមនាមយា”តិ។ សេសំ វុត្តនយមេវ។ អយញ្ហា អទ្វោ តទា អត្តនា ភេវតាយ ច កថិតនិយាមេនេវ សង្គីតិកាលេ អាយស្មតា នារទេន ធម្មសង្គាហកានំ អារោចិតោ, តេ ច តំ តទេវ សង្គហំ អារោបយិំសូតិ។

មល្លិកាវិយានវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៥. វិសាលក្ខិវិយានវណ្ណនា

កា នាម ត្វំ វិសាលក្ខីតិ វិសាលក្ខិវិមានំ។ តស្ស កា ឧប្បត្តិ? ភគវតិ បរិនិព្ពុតេ រញ្ញា អជាតសត្តុនា អត្តនា បដិលទ្ធា ភគវតោ សរីរធាតុយោ គហេត្វា រាជគហេ ថូបេ ច មហេ ច កតេ រាជគហវាសិនី ឯកា មាលាការធីតា សុនន្ទា នាម ឧបាសិកា អរិយសាវិកា សោតាបន្នា បិតុ គេហតោ បេសិតំ ពហុំ មាលញ្ច គន្ធញ្ច បេសេត្វា ទេវសិកំ ចេតិយេ បូជំ ការេសិ, ឧបោសថទិវសេសុ បន សយមេវ គន្ត្វា បូជំ អកាសិ។ សា អបរភាគេ អញ្ញតរេន រោគេន ផុដ្ឋា កាលំ កត្វា សក្កស្ស ទេវរញ្ញោ បរិចារិកា ហុត្វា និព្ពត្តិ។ អថេកទិវសំ សា សក្កេន ទេវានមិន្ទេន សហ ចិត្តលតាវនំ បាវិសិ។ តត្ថ ច អញ្ញាសំ ទេវតានំ បភា បុប្ផាទីនំ បភាហិ បដិហតា ហុត្វា វិវិត្តវណ្ណា ហោតិ, សុនន្ទាយ បន បភា តាហិ អនភិភូតា សភាវេនេវ អដ្ឋាសិ។ តំ ទិស្វា សក្កោ ទេវរាជា តាយ កតសុចរិតំ ញាតុកាមោ គាថាហិ បុច្ឆិ –

១១១។

“កា នាម ត្វំ វិសាលក្ខិ, រម្មេ ចិត្តលតាវនេ;

សមន្តា អនុបរិយាសិ, នារីគណបុរក្ខតា។

១១២។

“យទា ទេវា តាវតិំសា, បវិសន្តិ ឥមំ វនំ;

សយោគ្គា សរថា សព្វេ, ចិត្រា ហោន្តិ ឥធាគតា។

១១៣។

“តុយ្ហញ្ច ឥធ បត្តាយ, ឧយ្យានេ វិចរន្តិយា;

កាយេ ន ទិស្សតី ចិត្តំ, កេន រូបំ តវេទិសំ;

ទេវតេ បុច្ឆិតាចិក្ខ, កិស្ស កម្មស្សិទំ ផល”ន្តិ។

៦៦៦. តត្ថ កា ភាយ ត្វត្តិ បុរិមត្តភាវេច កា ភាយ កិឌិឃិ ភាយ ត្វំ, ឃត្ថ កេតេភ ឃុចទិតេភ អឃំ តេ ព្រាឌិឃិ អាត្មភាចឃព្យត្តិ អតោហាឃិតិ អធិប្បាយោ. ចិឃាលក្ខិតិ ចិបុលសោឆភេ.

៦៦៧. ឃឆាតិ ឃស្មិំ កាលេ. ឡាយំ ចភន្តិ ឡាយំ ចិត្តលតាភាយក់ ឧបចត់ ចិត្រា ហោត្តីតិ ឡាយឃ្មិំ ចិត្តលតាចភេ ចិចិត្តបភាងឃក្កេភ អត្តភោ ឃទីរចត្តាលត្ក្ការាឌិត់ បកតិឡូភាឃតោបិ ចិឃិដ្ឋភាចព្យត្តិឃា ចិចិត្រាកាទា ហោត្តិ. ត្វឆាកតាតិ ត្វឆ អាកតា ឃព្យត្តា, ត្វឆ ចា អាកយភហេត្វ.

៦៦៨. ត្វឆ បត្តាឃាតិ ត្វយំ ចាត់ ឃព្យត្តាឃ ឧបកតាឃ. កេភឃ្វំ តេចឌិឃត្តិ កេភ កាទេភេ តច ឃ្វំ ឃទីទំ ឱឌិឃំ ឱចឃ្វំ, ចិត្តលតាចភឃ្សំ បភំ អភិភចត្តិ តិដ្ឋតីតិ អធិប្បាយោ.

ឱចំ ឃក្កេភ បុដ្ឋា ឃា ទេចតា ត្វយាហិ កាថាហិ ព្យាកាឃិ –

៦៦៩.

“យេភ កេឃ្វំភ ទេចិក្ក, ទ្វំ យឃ៉្យាកតឹ ច យេ;

ត្វឌ្ឌិ ច អាត្មភាចោ ច, តំ ឃុណោហិ បុរិត្វឌ.

៦៧០.

“អហំ រាឌកេហ ទទេយ្ហ, ឃុភត្ក្កា ភាយុបិឃិកា;

ឃឌ្ធា ឃិលេភ ឃព្យត្តា, ឃំចិភាកទតា ឃទា.

៦៧១.

“អឌ្ឍាឌភដ្ឋា កត្តដ្ឋា, ទេឃភាឃត់ បឌីបិឃំ;

អទាឃិ ឧត្ក្ខុតេឃុ, ចិប្បឃត្ក្ខេភ ចេតឃា.

᪅᪁᪁᪨

“ᨧᩣᨲᩩᨴ᩠ᨴᩈᩥᩴ ᨸᨬ᩠ᨧᨴᩈᩥᩴ, ᨿᩣ ᨧ ᨸᨠ᩠ᨡᩔ ᩋᨭ᩠ᨮᨾᩥᩴ;

ᨸᩣᨭᩥᩉᩣᩁᩥᨿᨸᨠ᩠ᨡᨬ᩠ᨧ, ᩋᨭ᩠ᨮᨦ᩠ᨣᩈᩩᩈᨾᩣᨣᨲᩴ᪨

᪅᪁᪂᪨

“ᩏᨸᩮᩣᩈᨳᩴ ᩏᨸᩅᩈᩥᩔᩴ, ᩈᨴᩣ ᩈᩦᩃᩮᩈᩩ ᩈᩴᩅᩩᨲᩣ;

ᩈᨬ᩠ᨬᨾᩣ ᩈᩴᩅᩥᨽᩣᨣᩣ ᨧ, ᩅᩥᨾᩣᨶᩴ ᩋᩣᩅᩈᩣᨾᩉᩴ᪨

᪅᪁᪃᪨

“ᨸᩣᨱᩣᨲᩥᨸᩣᨲᩣ ᩅᩥᩁᨲᩣ, ᨾᩩᩈᩣᩅᩣᨴᩣ ᨧ ᩈᨬ᩠ᨬᨲᩣ;

ᨳᩮᨿ᩠ᨿᩣ ᨧ ᩋᨲᩥᨧᩣᩁᩣ ᨧ, ᨾᨩ᩠ᨩᨸᩣᨶᩣ ᨧ ᩋᩣᩁᨠᩣ᪨

᪅᪁᪄᪨

“ᨸᨬ᩠ᨧᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨸᨴᩮ ᩁᨲᩣ, ᩋᩁᩥᨿᩈᨧ᩠ᨧᩣᨶ ᨠᩮᩣᩅᩥᨴᩣ;

ᩏᨸᩣᩈᩥᨠᩣ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᨾᨲᩮᩣ, ᨣᩮᩣᨲᨾᩔ ᨿᩈᩔᩥᨶᩮᩣ᪨

᪅᪁᪅᪨

“ᨲᩔᩣ ᨾᩮ ᨬᩣᨲᩥᨠᩩᩃᩣ ᨴᩣᩈᩦ, ᩈᨴᩣ ᨾᩣᩃᩣᨽᩥᩉᩣᩁᨲᩥ;

តាហំ ភគវតោ ថូបេ, សព្ពធជាភិរោបយិំ។

១៧៧។

“ឧបោសថេ ចហំ កត្វា, មាលាគន្ធវិលេបនំ;

ថូបស្មិំ អភិរោបេសិំ, បសន្នា សេហិ បាណិភិ។

១៧៨។

“តេន កម្មេន ទេវិន្ទ, រូបំ មយ្ហំ គតី ច មេ;

ឥទ្ធី ច អានុភាវោ ច, យំ មាលំ អភិរោបយិំ។

១៧៩។

“យញ្ច សីលវតី អាសិំ, ន តំ តាវ វិបច្ចតិ;

អាសា ច បន មេ ទេវិន្ទ, សកទាគាមិនី សិយ”ន្តិ។

១១៩។ តត្ថ គតីតិ អយំ ទេវគតិ, កិត្តីតិ វា។ ឥទ្ធីតិ អយំ ទេវិទ្ធិ, អធិប្បាយសមិជ្ឈនំ វា។ អានុភាវោតិ បភាវោ។ បុរិន្ទទាតិ សក្កំ អាលបតិ។ សោ ហិ បុរេ ទានំ អទាសីតិ “បុរិន្ទទោ”តិ វុច្ចតិ។

១៧១។ ញាតិកុលាតិ បិតុ គេហំ សន្ធាយ វទតិ។ សទា មាលាភិហារេហីតិ សទា សព្ពកាលំ ទិវសេ ទិវសេ ញាតិកុលតោ ទាសិយា បុប្ផំ មយ្ហំ អភិហរីយតិ។ សព្ពធជាភិរោបយិន្តិ មយ្ហំ បិយអន្ធត្តាយ បិតុគេហតោ អាហដំ មាលំ អញ្ញញ្ចា គន្ធាទិំ សព្ពធជ អត្តនា អបរិភុញ្ជិត្វា ភគវតោ ថូបេ បូជនវសេន អភិរោបយិំ បូជំ ការេសិំ។

១៧៧-៨។ ឧបោសថេ ចហំ កត្វាតិ ឧបោសថទិវសេ អហមេវ ថូបដ្ឋានំ កត្វា។ យំ មាលំ អភិរោបយិន្តិ យំ តទា ភគវតោ ថូបេ មាលាគន្ធាភិរោបនំ កតំ, តេន កម្មេនាតិ យោជនា។

໙ລີຜ໌ຕ ທໍ ທາຈ ຍິບຊູທີທິ ຝໍ ນີລຈທີ ອານີ, ທໍ ນີລຣກູລໍ ທໍ ຣກູທໍ ນີລ໌ ບຸຂາຍພບຸຍູາຍູ ຍາລຈກາເຈຕ ອລເຽກາບໍ ຕ ທາຈ ຍິບຊູທິ , ຕ ຍິບຊູທໍ ອາຣຊູ, ອບຣນູໍເພຈ ອຕູກາເຈ ທສູ ຍິປິເກາທິ ອເຕູາ໌ ອານາ ຈ ບຕ ເຍ ເຂຍິຕູ, ນກຂາກາຍີຄື ນິຝຕູ “ກຍໍ ຕຸ ເທາ ອຫໍ ນກຂາກາຍີຄື ກເຈພຸ”ຕູ ບຕູກາ ຈ ເຍ ເຂຍິຕູ, ອຣິພຜຍຸຍິນພາຈ, ຕ ກຈຍິເນນຍິນພາ໌ ນາ ບຕ ນປິຍຜູ ຢຸຊູເທາ ຂຜິເທາ ບຍິທໍ ຍິພ ອຕິບຖາຂີຄືທິ ຂເນູທິ໌ ເນນໍ ຈຸຕູກພເຍຈ໌

ຢຸຍໍ ບຕ ອຕູໍ ນເກູາ ເຂຈາຕຍິເຕູາ ອຕູກາ ຈ ທາພ ເຂຈຊີທາພ ຈ ຈຸຕູກິພາເຍເຕຈ ອາພນູເທາ ຈກູີນເຕູຣນູ ອາເຣາເຈນິ໌ ອາພນູາ ຈກູີເນາ ນກູີທິກາເລ ຜຍຸນກູາຫກາຕໍ ຍທາເຜຣາຕໍ ອາເຣາເຈນິ, ເທ ຈ ທໍ ທເຜຈ ນກູີທິ ອາເຣາບພິນູທິ໌

ຍິນາລກູິຍິຍາຕຈຖູກາ ຕິຊູີທາ໌

໑໐໌ ປິຣິຊູຕູກຍິຍາຕຈຖູກາ

ປິຣິຊູຕູເກ ເກາຍິຢູອາເຣທິ ປິຣິຊູຕູກຍິຍາຕໍ໌ ທສູ ກາ ຂຸປຕູິ? ກກຈາ ນາຈຕູິຝໍ ຍິທເຣທິ ເຂທຈເຕ໌ ເທຕ ນຍເພຕ ນາຈຕູິຈານີ ອຍູາທເຣາ ຂຸປິນເກາ ກກຈຕູໍ ຂຸບນກູຍິຕູາ, ນູາທກາພ ຕິຍເຕູຕູາ, ອຕູເກາ ເກາຫຊູາເຣ ຍທຕູໍ ຍຖູບໍ ນເຊູຕູາ ນາຫິປິກາຣໍ ບຣິກູິບິຕູາ ຂຸບຣິ ຍິທາຕໍ ຍາຕູີຕູາ ຜຂບຍິກາຂເພາ ຂຸນູາເບຕູາ ກາກາຍິຣາກຈຖູາຕິ ຈຕູາຕິ ກຕູຂາຍຍາລິຂາຍາຕິ ຈ ຢູລເຢູຕູາ ນິຕູນຍຸເຊູ ບເຂເນ ອານກາຕິ ບຍູາເບຕູາ ກກຈເທາ ກາລໍ ອາເຣາເຈນິ໌ ອຜ ກກຈາ ບຸຍູາຖູນຍໍ ຕິຈາເນຕູາ ບຕູຊີຈຣຍາຂາພ ເຂຈຍິຍາຕໍ ຍິພ ອລກູທບຍິພຕູໍ ຍຖູບໍ ບຍິນິຕູາ ນທສູຣໍນີ ຍິພ ອຖູຈກຸຊູີ ຢູການພຍາເກາ ບຍູາເຕູ ອານເຕ ຕິນີຂີ໌ ຂຸປິນເກາ ກຕູບຸບຖູຍຊີເບທິ ກກຈຕູໍ ບຸເຂນີ໌

ເທຕ ຈ ນຍເພຕ ອຍູາທເຣາ ກຊູຫາຣິກາ ຢຸຕູີ ອຕູຈເຕ ນຸບຸບິທໍ ອເນາກຣຸກູ ຂີນູາ ນບລູຈກູຸຣາຕິ ບີຖູກທາຕິ ຍາຫຸຕິ ອເນາກບຸບຖູາຕິ ກເຫຕູາ ອາກຊູຕູີ, ກກຈຕູໍ ທຕູ ຕິນິຕູໍ ຂີນູາ ບນຕູຍິຕູາ ອານກສູ ນຍເຕູເທາ ເທທິ ບຸເບຖີ ບຸບຖູນຕູຣໍ ນຕູຣຕູີ, ກກຈເທາ ບຸຂໍ ກຕູາ ຈຕູີຕູາ ທີກູຕູໍ ບຂກູລໍ ກຕູາ ຕຍສູຍາກາ ອກຍານິ໌ ນາ ອບເຣຕ ນຍເພຕ ກາລໍ ກຕູາ ທາຈທີເນນຸ ຕິຍູຕູີ, ອຊູຣານທສູບຣິຈາຣາ ເພກຸເຍູຕ ຕຕູຕຈເຕ ຕຊູຕູີ ກາພຕູີ ປິຣິຊູຕູກຍາລິ ກເຕູຕູີ ບເຍາຂຍາກາ ກີຢູອຕູີ ນຸຣໍ ອຕຸກຈທີ໌ ອຜາພນູາ ຍທາເຍາກູລູາເກາ ເຫຊູາ ຈຸຕູກເພຕ ເຂຈຈາຣິກໍ ຈເຣເຕູາ ທາຈທີນກຈຕໍ ກຕູາ ທໍ ຂີນູາ ທາພ ກທາກຍໍ ຢຸຍາຫິ ກາຜາຫິ ບຸຊູີ –

໙ບັ໐໌

“ປິຣິຊູຕູເກ ເກາຍິຢູອາເຣ, ຣຍຫິເພ ຍເກາເຣຍ;

ᨴᩥᨻ᩠ᨻᨾᩣᩃᩴ ᨣᨶ᩠ᨳᨾᩣᨶᩣ, ᨣᩣᨿᨶ᩠ᨲᩦ ᩈᨾ᩠ᨸᨾᩮᩣᨴᩈᩥ᪨

᪄᪅᪀᪨

“ᨲᩔᩣ ᨲᩮ ᨶᨧ᩠ᨧᨾᩣᨶᩣᨿ, ᩋᨦ᩠ᨣᨾᨦ᩠ᨣᩮᩉᩥ ᩈᨻ᩠ᨻᩈᩮᩣ;

ᨴᩥᨻ᩠ᨻᩣ ᩈᨴ᩠ᨴᩣ ᨶᩥᨧ᩠ᨨᩁᨶ᩠ᨲᩥ, ᩈᩅᨶᩦᨿᩣ ᨾᨶᩮᩣᩁᨾᩣ᪨

᪄᪅᪁᪨

“ᨲᩔᩣ ᨲᩮ ᨶᨧ᩠ᨧᨾᩣᨶᩣᨿ, ᩋᨦ᩠ᨣᨾᨦ᩠ᨣᩮᩉᩥ ᩈᨻ᩠ᨻᩈᩮᩣ;

ᨴᩥᨻ᩠ᨻᩣ ᨣᨶ᩠ᨵᩣ ᨸᩅᩣᨿᨶ᩠ᨲᩥ, ᩈᩩᨧᩥᨣᨶ᩠ᨵᩣ ᨾᨶᩮᩣᩁᨾᩣ᪨

᪄᪅᪂᪨

“ᩅᩥᩅᨲ᩠ᨲᨾᩣᨶᩣ ᨠᩣᨿᩮᨶ, ᨿᩣ ᩅᩮᨱᩦᩈᩩ ᨸᩥᩊᨶ᩠ᨵᨶᩣ;

ᨲᩮᩈᩴ ᩈᩩᨿ᩠ᨿᨲᩥ ᨶᩥᨣ᩠ᨥᩮᩣᩈᩮᩣ, ᨲᩪᩁᩥᨿᩮ ᨸᨬ᩠ᨧᨦ᩠ᨣᩥᨠᩮ ᨿᨳᩣ᪨

᪄᪅᪃᪨

“ᩅᨭᩴᩈᨠᩣ ᩅᩣᨲᨵᩩᨲᩣ, ᩅᩣᨲᩮᨶ ᩈᨾ᩠ᨸᨠᨾ᩠ᨸᩥᨲᩣ;

ᨲᩮᩈᩴ ᩈᩩᨿ᩠ᨿᨲᩥ ᨶᩥᨣ᩠ᨥᩮᩣᩈᩮᩣ, ᨲᩪᩁᩥᨿᩮ ᨸᨬ᩠ᨧᨦ᩠ᨣᩥᨠᩮ ᨿᨳᩣ᪨

᪄᪅᪄᪨

“ຍາປິ ເຕ ສິຣສ຺ມິໍ ມາລາ, ສຸຈິຄເນ຺ຘາ ມເນາຣມາ;

ວາຕິ ຄເນ຺ຘາ ທິສາ ສພ຺ພາ, ຣຸກ຺ເຂາ ມຎ຺ຊູສເກາ ຍຖາ໌

໙໕໙໌

“ຆາຍເສ ຕໍ ສຸຈິຄນ຺ຘໍ, ຣູປໍ ປສ຺ສສິ ອມານຸສໍ;

ເທວເຕ ປຸຈ຺ຉິຕາຈິກ຺ຂ, ກິສ຺ສ ກມ຺ມສ຺ສິທໍ ຜລ”ນ຺ຕິ໌

໙໕໐໌ ຕຕ຺ຖ ປາຣິຈ຺ຉຕ຺ຕເກ ເກາວິຬາເຣຕິ ປາຣິຈ຺ຉຕ຺ຕກນາມເກ ເກາວິຬາຣປຸປ຺ເຜ ອາຄາຍ ທິພ຺ພມາລໍ ຄນ຺ຖມານາຕິ ເຍາຊນາ໌ ຍສ຺ມາ ເລາກິຍາ “ປາຣິຊາຕ”ນ຺ຕິ ວທນ຺ຕິ, ຕໍ ມາຄຘພາສາຍ “ປາຣິຈ຺ຉຕ຺ຕກ”ນ຺ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ໌ ເກາວິຬາເຣາຕິ ຈ ເກາວິຬາຣຊາຕິເກາ, ເສາ ຈ ມນຸສ຺ສເລາເກປິ ເທວເລາເກປິ ເກາວິຬາເຣາ, ຕສ຺ສາປິ ຊາຕີຕິ ວທນ຺ຕິ໌

໙໕໑໌ ຕສ຺ສາ ປນ ເທວຕາຍ ນຈ຺ຈນກາເລ ອງ຺ຄຫາຣວເສນ ສຣີຣເຕາ ຈ ປິຬນ຺ຘນເຕາ ຈ ອຕິວິຍ ມຘຸເຣາ ສເທ຺ທາ ນິຈ຺ຉຣຕິ, ຄເນ຺ຘາ ສເນາ ສພ຺ພາ ທິສາປິ ຜຣິຕ຺ວາ ຕິຏ຺ຐຕິ໌ ເຕນາຫ “ຕສ຺ສາ ເຕ ນຈ຺ຈມານາຍາ”ຕິອາທິ໌ ຕຕ຺ຖ ສວນີຍາຕິ ເສາຕໍ ຍຸຕ຺ຕາ, ສວນສ຺ສ ວາ ຫິຕາ, ກຓ຺ຓສຸຂາຕິ ອເຕ຺ຖາ໌

໙໕໒໌ ວິວຕ຺ຕມານາ ກາເຍນາຕິ ຕວ ກາເຍນ ສຣີເຣນ ປຣິວຕ຺ຕມາເນນ, ຖຸຕ຺ຖມຸກ຺ຂລກ຺ລເລາ ເວຕໍ ກຣເລາວເວນ຺ຕໍ໌ ຍາ ເວນີສຸ ປິຬນ຺ຘນາຕິ ຍານິ ເຕ ເກສເວນີສຸ ປິຬນ຺ຘນານິ, ວິພຕ຺ຕິເລາເປາ ເອຕ຺ຖ ທຏ຺ຐເພ຺ພາ, ລິງ຺ຄວິປລ຺ລາເສາ ວາ໌

໙໕໓໌ ວຏໍສກາຕິ ເຣາຕສີສາ ກຓ຺ຓິກາ ວຏໍສກາຕິ ອເຕ຺ຖາ໌ ວາຕຘູຕາຕິ ມເນ຺ທນ ວາລູເຕນ ຘູປມານາ໌ ວາເຕນ ສມ຺ປກມ຺ປິຕາຕິ ວາເຕນ ສມ຺ປກມ຺ປິຕາ ຈລິຕາ໌ ອຍໍ ວາ ວຏໍສກາ ວາຕຘູຕາ, ວາເຕນ ສມ຺ປກມ຺ປິຕາຕິ ອວາເຕຣິຕາປິ ວາເຕຣິຕາປິ ເຍ ເຕ ວຏໍສກາ ກມ຺ປິຕາ, ເຕສໍ ສຸຍ຺ຍຕິ ນິເຄ຺ຄາເສາຕິ ອເຕ຺ຖາ໌

໙໕໔໌ ວາຕິ ຄເນ຺ຘາ ທິສາ ສພ຺ພາຕິ ຕສ຺ສາ ເຕ ສິຣສ຺ມິໍ ທິພ຺ພມາລາຍ ຄເນ຺ຘາ ວາຍຕິ ສພ຺ພາ ທິສາ໌ ຍຖາ ກິໍ? ຣຸກ຺ເຂາ ມຎ຺ຊູສເກາ ຍຖາຕິ, ຍຖາ ນາມ ມຎ຺ຊູສເກາ ຣຸກ຺ເຂາ ສຸປຸປ຺ຜິເຕາ ອຕ຺ຕເນາ ຄເນ຺ຘນ ທສ຺ສຍຕິ ເຍາຊນາຕິ ຜເຣາເນາ ສພ຺ພາ ທິສາ ວາຍຕິ, ເອວໍ ຕວ ສິຣສ຺ມິໍ ປິຬນ຺ຘນມາລາຍ ຄເນ຺ຘາຕິ ອເຕ຺ຖາ໌ ເສາ ກິຣ ຣຸກ຺ເຂາ ຄນ຺ຘມາທເນ ປເຈ຺ຈກພຸທ຺ຘານໍ ສ຺ວເສກເຣຄາລຍນ຺ຕລມາຬາຬກາປນ຺ຘຍາຕິຏ຺ຐຕິ໌ ຍຕ຺ຕການິ ເທວເລາເກ ຈ ມນຸສ຺ສເລາເກ ຈ ສຸຣພິກຸສຸມານິ, ຕານິ ຕສ຺ສ ສາຂເຄ຺ຄສຸ ພຸຊ຺ຊນ຺ຕິ໌ ເຕນ ເສາ ອຕິວິຍ ສຸຣເຄ຺ນາ ເຫາຕິ໌ ອິຕິ ຕາຍ

ເທວຕາຍ ປິຍອຕ຺ຖນຍາລິຍ ກເຕ຺ຖາຕິ. ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ “ວຸເຕ຺ຕາ ມເຕ຺ຕາສເກາ ຍຖາ”ຕິ.

໑໗໑. ຍທິປິ ຕສ຺ສ ສກ຺ກສ຺ສ ລທ຺ທສ຺ສາຍຕຕິກກາວເຕາ ສຕ຺ຕາຕິປິ ຕຕ຺ຖ ອາຣມ຺ມຸນາຕິ ປິຍຣູປາຕິເຍວ, ກນ຺ທຣູປາຕິ ປຖ ສວິເສສາຕິ ຕສ຺ສາ ເທວຕາຍ ລິກິກາວເຕາ “ຍາເຍສ ຕໍ ສຸວິກນ຺ທໍ, ຣູປໍ ປສ຺ສສິ ອມາຕຸສ”ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ.

ອຖ ເທວຕາ ທ຺ວີຫິ ກາຖາຫິ ຍ຺ຍາກາສິ –

໑໗໒.

“ປກສ຺ສຣໍ ອຕ຺ຖິຍຕ຺ຕໍ, ວຕ຺ຕກເຕ຺ຖນ ສໍຍຸຕໍ;

ອເສາກປຸປ຺ຝມາລິຫໍ, ຍຸທ຺ທສ຺ສ ອຸປນາມຍິໍ.

໑໗໗.

“ຕາຫໍ ກມ຺ມໍ ກຣິຕ຺ວານ, ກຸສລໍ ຍຸທ຺ທວຕ຺ຕິຕໍ;

ອເປຕເສາກາ ສຸຂິຕາ, ສມ຺ເມາທາມນາມຍາ”ຕິ.

໑໗໒. ຕຕ຺ຖ ສຸເຂາຕປວາຍອສຊ຺ຊາຕສຕ຺ຕິກສ຺ສ ກິຊ຺ຊກ຺ກເກສເຣສມຸທາເຍນ ກາລຸຣິສິທາລສ຺ສ ວິມ ອເສາກປຸປ຺ຝຕ຺ຕມສ຺ສ ຕທາ ອຸປຊ຺ຊິຕຕໍ ສທ຺ທາມາຫ “ປກສ຺ສຣໍ ອຕ຺ຖິຍຕ຺ຕ”ນ຺ຕິ. ເສສໍ ວຸຕ຺ຕນເຍເຍວ.

ອຖາຍສ຺ມາ ມຫາເມາຄ຺ຄລ຺ລາເນາ ຕາຍ ເທວຕາຍ ອຕ຺ຕເນາ ສຸວຣິຕກມ຺ມໍ ກຖິເຕ ສປຣິວາຣາຍ ຕສ຺ສາ ທມ຺ມໍ ເທເສຕ຺ວາ ຕເຕາ ມນຸສ຺ສເລາກໍ ອາກນ຺ຕ຺ວາ ນກວເຕາ ຕໍ ປວຕ຺ຕິ ກເທສິ. ນກວາ ຕໍ ອຕ຺ຖຸປ຺ປຕ຺ຕິ ກຕ຺ວາ ສມ຺ປຕ຺ຕມຫາຊນສ຺ສ ທມ຺ມໍ ເທເສສິ, ສາ ເທສນາ ມຫາຊນສ຺ສ ສາຕ຺ຖິກາ ອເຫາສີຕິ.

ປາຣິຈ຺ຉຕ຺ຕກວິມານວຓ຺ຓນາ ນິຎ຺ຐິຕາ.

ອິຕິ ປຣມຕ຺ຖທີປນິຍາ ຂຸທ຺ທກ-ອຎ຺ຐກຖາຍ ວິມານວຕ຺ຖຸສ຺ມິໍ

ទសវត្ថុបដិមណ្ឌិតស្ស តតិយស្ស បារិច្ឆត្តកវគ្គស្ស

អត្ថវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៤. មញ្ជិដ្ឋកវគ្គោ

១. មញ្ជិដ្ឋកវិមានវណ្ណនា

មញ្ជិដ្ឋកវគ្គេ មញ្ជិដ្ឋកេ វិមានស្មិន្តិ មញ្ជិដ្ឋកវិមានំ។ តស្ស កា ឧប្បត្តិ? ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ។ តត្ថ អញ្ញតរោ ឧបាសកោ ភគវន្តំ និមន្តេត្វា អនន្តរវិមានេ វុត្តនយេនេវ មណ្ឌបំ សជ្ជេត្វា តត្ថ និសិន្នំ សត្ថារំ បូជេត្វា ទានំ ទេតិ។ តេន ច សមយេន អញ្ញតរា កុលទាសី អន្ធវនេ សុបុប្ផិតំ សាលរុក្ខំ ទិស្វា តត្ថ បុប្ផានិ គហេត្វា ហីរេហិ អាវុណិត្វា វដំសកេ កត្វា បុន ពហូនិ មុត្តបុប្ផានិ អគ្គបុប្ផានិ ច គហេត្វា នគរំ បវិដ្ឋា។ តស្មិំ មណ្ឌបេ យុគន្ធរបព្ពតកុច្ឆិំ ឱភាសយមានំ ពាលសុរិយំ វិយ ឆព្ពណ្ណរស្មិយោ វិស្សជ្ជេត្វា និសិន្នំ, ភគវន្តំ ទិស្វា បសន្នចិត្តា តេហិ បុប្ផេហិ បូជេន្តី វដំសកានិ អាសនស្ស សមន្តតោ ឋបេត្វា មុត្តានិ ច បុប្ផានិ ឱកិរិត្វា សក្កច្ចំ វន្ទិត្វា តិក្ខត្តុំ បទក្ខិណំ កត្វា អគមាសិ។ សា អបរភាគេ កាលំ កត្វា តាវតិំសភវនេ និព្ពត្តិ, តត្ថ តស្សា រត្តផលិកមយំ វិមានំ, តស្ស ច បុរតោ សុវណ្ណវាលុកាសន្ថតភូមិភាគេ មហន្តំ សាលវនំ បាតុរហោសិ។ សា យទា វិមានតោ និក្ខមិត្វា សាលវនំ បវិសតិ, តទា សាលសាខា ឱនមិត្វា តស្សា ឧបរិ បុប្ផានិ ឱកិរន្តិ។ តំ អាយស្មា មហាមោគ្គល្លានោ ហេដ្ឋា វុត្តនយេនេវ ឧបគន្ត្វា ឥមាហិ គាថាហិ កតកម្មំ បុច្ឆិ –

៩៧៨.

“មញ្ជិដ្ឋកេ វិមានស្មិំ, សោណ្ណវាលុកសន្ថតេ;

បញ្ចង្គិកេន តុរិយេន, រមសិ សុប្បវាទិតេ។

៩៨០.

“តម្ហា វិមានា ឱរុយ្ហ, និម្មិតា រតនាមយា;

ឱគាហសិ សាលវនំ, បុប្ផិតំ សព្ពកាលិកំ។

១៥១។

“យស្ស យស្សេវ សាលស្ស, មូលេ តិដ្ឋសិ ទេវតេ;

សោ សោ មុញ្ចតិ បុប្ផានិ, ឱនមិត្វា ទុមុត្តមោ។

១៥២។

“វាតេរិតំ សាលវនំ, អាធុតំ ទិជសេវិតំ;

វាតិ គន្ធោ ទិសា សព្ពា, រុក្ខោ មញ្ជូសកោ យថា។

១៥៣។

“ឃាយសេ តំ សុចិគន្ធំ, រូបំ បស្សសិ អមានុសំ;

ទេវតេ បុច្ឆិតាចិក្ខ, កិស្ស កម្មស្សិទំ ផល”ន្តិ។

១៤៩។ តត្ថ បញ្ចកេ វិមានស្មិន្តិ រត្តផលិកមយេ វិមានេ។ សិន្ទុវារកណវីរបុប្ផសទិសវណ្ណេន “បញ្ចកេ”ន្តិ វុច្ចតិ។ សោណ្ណវាលុកសន្ថតេតិ សមន្តតោ វិប្បកិណ្ណាហិ សុវណ្ណវាលុកាហិ សន្ថតភូមិភាគេ។ រមសិ សុប្បវាទិតេតិ សុដ្ឋុ បវាទិតេន បញ្ចង្គិកេន តុរិយេន អភិរមសិ។

១៥០។ និមិត្តា រតនាមយាតិ តវ សុចរិតសិប្បិនា អភិនិម្មិតា រតនមយា វិមានា។ ឱគាហសីតិ បវិសសិ។ សព្ពកាលិកន្តិ សព្ពកាលេ សុខំ សព្ពោតុសប្បាយំ, សព្ពកាលេ បុប្ផនកំ វា។

១៥២។ វាតេរិតន្តិ យថា បុប្ផានិ ឱកិរន្តិ, ឯវំ វាតេន ឯរិតំ ចលិតំ។ អាធុតន្តិ មន្ទេន មាលុតេន សណិកសណិកំ វិធុបយមានំ។ ទិជសេវិតន្តិ មយូរកោកិលាទិសកុណសង្ឃេហិ ឧបសេវិតំ។

ឯវំ ថេរេន បុដ្ឋា សា ទេវតា ឥមាហិ គាថាហិ ព្យាកាសិ –

១៨៣។

“អហំ មនុស្សេសុ មនុស្សភូតា, ទាសី អយិរកុលេ អហុំ;

ពុទ្ធំ និសិន្នំ ទិស្វាន, សាលបុប្ផេហិ ឱកិរិំ។

១៨៤។

“វដំសកញ្ច សុកតំ, សាលបុប្ផមយំ អហំ;

ពុទ្ធស្ស ឧបនាមេសិំ, បសន្នា សេហិ បាណិភិ។

១៨៥។

“តាហំ កម្មំ ករិត្វាន, កុសលំ ពុទ្ធវណ្ណិតំ;

អបេតសោកា សុខិតា, សម្បមោទាមនាមយា”តិ។

១៨៣-៥។ តត្ថ អយិរកុលេតិ អយ្យកុលេ, សាមិកគេហេតិ អត្ថោ។ អហុន្តិ អហោសិំ។ ឱកិរិន្តិ បុប្ផេហិ វិប្បកិរិំ។ ឧបនាមេសិន្តិ បូជាវសេន ឧបនាមេសិំ។ សេសំ វុត្តនយមេវ។

អថាយស្មា មហាមោគ្គល្លានោ សបរិវារាយ តស្សា ទេវតាយ ធម្មំ ទេសេត្វា មនុស្សលោកំ អាគន្ត្វា ភគវតោ តមត្ថំ និវេទេសិ។ ភគវា តំ អដ្ឋុប្បត្តិំ កត្វា សម្បត្តមហាជនស្ស ធម្មំ ទេសេសិ។ ទេសនា សទេវកស្ស លោកស្ស សាត្ថិកា អហោសីតិ។

មញ្ជិដ្ឋកវិមានវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

២។ បភស្សរវិមានវណ្ណនា

បភស្សរវរវណ្ណនិភេតិ បភស្សរវិមានំ។ តស្ស កា ឧប្បត្តិ? ភគវា រាជគហេ វិហរតិ។ តេន ច សមយេន រាជគហេ អញ្ញតរា ឧបាសិកា មហាមោគ្គល្លានត្ថេរេ អភិប្បសន្នា ហោតិ។ តស្សេកា ធីតា សទ្ធា បសន្នា, សាបិ ថេរេ គរុចិត្តីការពហុលា ហោតិ។ អថេកទិវសំ អាយស្មា មហាមោគ្គល្លានោ រាជគហេ បិណ្ឌាយ ចរន្តោ តំ កុលំ ឧបសង្កមិ។ សា ថេរំ ទិស្វា សោមនស្សជាតា អាសនំ បញ្ញាបេត្វា ថេរេ តត្ថ និសិន្នេ សុមនមាលាយ បូជេត្វា មធុរំ គុឡផាណិតំ ថេរស្ស បត្តេ អាកិរិ, ថេរោ អនុមោទិតុកាមោ និសីទិ។ សា ឃរាវាសស្ស ពហុកិច្ចតាយ អនោកាសតំ បវេទេត្វា “អញ្ញស្មិំ ទិវសេ ធម្មំ សោស្សាមី”តិ ថេរំ វន្ទិត្វា ឧយ្យោជេសិ។ តទហេវ ច សា កាលំ កត្វា តាវតិំសេសុ និព្ពត្តិ។ តំ អាយស្មា មហាមោគ្គល្លានោ ឧបសង្កមិត្វា ឥមាហិ គាថាហិ បុច្ឆិ –

៤៩៧។

“បភស្សរវរវណ្ណនិភេ, សុរត្តវត្ថវសនេ;

មហិទ្ធិកេ ចន្ទនរុចិរគត្តេ,

កា ត្វំ សុភេ ទេវតេ វន្ទេ មយំ។

៤៩៨។

“បល្លង្កោ ច តេ មហគ្ឃោ, នានារតនចិត្តិតោ រុចិរោ;

យត្ថ ត្វំ និសិន្នា វិរោចសិ, ទេវរាជារិវ នន្ទនេ វនេ។

៤៩៩។

“កិំ ត្វំ បុរេ សុចរិតមាចរី ភទ្ទេ, កិស្ស កម្មស្ស វិបាកំ;

អនុភោសិ ទេវលោកស្មិំ, ទេវតេ បុច្ឆិតាចិក្ខ;

កិស្ស កម្មស្សិទំ ផល”ន្តិ។

៣៩៤. តត្ថ បភស្សរវរវណ្ណនិភេតិ និភាតិ ទិប្បតីតិ និភា, វណ្ណោវ និភា វណ្ណនិភា, អតិវិយ ឱភាសនតោ បភស្សរា ឆវិទោសាភាវេន វរា ឧត្តមា វណ្ណនិភា ឯតិស្សាតិ បភស្សរវរវណ្ណនិភា។ អាមន្តនវសេន “បភស្សរវរវណ្ណនិភេ”តិ វុត្តំ។ សុរត្តវត្ថវសនេតិ សុដ្ឋុ រត្តវត្ថនិវត្ថេ។ ចន្ទនរុចិរគត្តេតិ ចន្ទនានុលិត្តំ វិយ រុចិរគត្តេ, គោសីតចន្ទនេន ពហលតរានុលិត្តំ វិយ សុរត្តមនុញ្ញសរីរាវយវេតិ អត្ថោ, ចន្ទនានុលេបេន វា រុចិរគត្តេ។

ឯវំ ថេរេន បុដ្ឋា ទេវតា ឥមាហិ គាថាហិ ព្យាកាសិ –

៤០០.

“បិណ្ឌាយ តេ ចរន្តស្ស, មាលំ ផាណិតញ្ច អទទំ ភន្តេ;

តស្ស កម្មស្សិទំ វិបាកំ, អនុភោមិ ទេវលោកស្មិំ។

៤០១.

“ហោតិ ច មេ អនុតាបោ, អបរទ្ធំ ទុក្កដញ្ច មេ ភន្តេ;

សាហំ ធម្មំ នាស្សោសិំ, សុទេសិតំ ធម្មរាជេន។

៤០២.

“តំ តំ វទាមិ ភទ្ទន្តេ, យស្ស មេ អនុកម្បិយោ កោចិ;

ធម្មេសុ តំ សមាទបេថ, សុទេសិតំ ធម្មរាជេន។

៤០៣.

“យេសំ អត្ថិ សទ្ធា ពុទ្ធេ, ធម្មេ ច សង្ឃវតេ;

តេ យំ អតិចិរេនចត្តិ, អាយុតា យមសា សិរិយា។

ល៍០៣។

“បតាបេត ចណ្ឌេត ក្ខត្តរិតរា, អញ្ញោ យហិន្ទ្ធិកតរា យឃា ជេចា”តិ។

ល៍០០។ តត្ថ យាលត្តិ សុយតបុបៀ។ ឋាលិតត្តិ ក្ខុវិ គេហត្វា កតឋាលិតំ។

ល៍០១។អត្តាបេតិ ចិប្បដិសាខេរា។ តស្ស កាសលយាហ “អបន្ធិ ទុក្ខតញ្ញា យេ ភន្តេ”តិ ។ ខ្លជាតិ តំ សទ្ទបតោ ជស្សតិ “សាហំ ធម្មំ តាវស្សាសិ”ត្តិ, សា អហំ តជា តច ជេសេតុកាយស្ស ធម្មំ ត សុលិ។ កិមិសំ? សុជេសិតំ ធម្មុរាជេតាតិ, សម្មាសម្ពុទ្ធេត អាទិកល្យាណាទិតាយ ខុកត្តតិយ្យាតិកតាយ ច ស្វាលាតត្តិ អតេ្ថា។

ល៍០៦។តត្តិ តស្វា ធម្មុរាជេត សុជេសិតត្តា អសចតស្ស ច យាទិសាត៌ អត្តាបហេតុភាចតោ។ តត្តិ តុចំ, តុឃត្តិ អតេ្ថា។ យស្សាតិ យោ អស្ស។ អត្តកយ្យិយោតិ អត្តកយ្យិតត្តោ។ កោចីតិ យោ កោចិ។ ធម្មុស្វតិ សិលាទិធម្មុស្ស។ “ធម្មុ ហិ”តិ ចា បាជោ, សាសតធម្មុតិ អតេ្ថា។ ហីតិ តិបាតមត្តំ, ចចតចិបល្លាសោ ចា។ តត្តិ អត្តកយ្យិតត្តបុគ្គល។ សុជេសិតត្តិ សុជ្ជ ជេសិតំ។

ល៍០៦-៣។តេ យំ អតិចិរេនត្តីតិ តេ រតតត្តយេ បសត្តា ជេចបុត្តា យំ អតិក្កមិត្វា ចិរេនចត្តិ។ បតាបេតាតិ តេជសា អាតុភាវេត។ អញ្ញោតិ យេ អញ្ញោ។ យឃាតិ តិស្សេក្ក កសលចចត៌។ ចណ្ឌេត ក្ខត្តរិតរា យហិន្ទ្ធិកតរា ច ជេចា, តេ រតតត្តយេ អភិប្បសត្តាយេចាតិ ជស្សតិ។ សេសំ ចុត្តតយមេច។

បកស្សរចិយាតចណ្ណតា តិដ្ឋិតា។

៦។ តាកចិយាតចណ្ណតា

អលក្កតា យលិកញ្ញតាធិតត្តិ តាកចិយាត៌។ តស្ស កា ក្ខប្បត្តិ? ភកចា ជារាលសិឃំ ចិហរតិ ខ្លសិបតេត យិកជាយេ។ តេត សមយេត ជារាលសិចាសិតី ខុកា ក្ខបាសិកា សទ្ធា បសត្តា សិលាចារសម្បត្តា ភកចត្តិ ក្ខទ្ធិស្ស ចត្តឃុក៌ ចាឃាបេត្វា សុបរិធោតំ កាខាបេត្វា ក្ខបសង្កមិត្វា ភកចតោ បិតម្ពុលេ ធបេត្វា ខុចយាហ “បដិក្កណ្ហាតុ, ភត្តេ ភកចា, ខ្លមំ ចត្តឃុក៌ អត្តកយំ ក្ខបិជាយ ឃំ យយ អស្ស ជីឃរត្តំ

ហិតាយ សុខាយា”តិ។ ភគវា តំ បដិគ្គហេត្វា តស្សា ឧបនិស្សយសម្បត្តិំ ទិស្វា ធម្មំ ទេសេសិ, សា ទេសនាវសានេ សោតាបត្តិផលេ បតិដ្ឋហិត្វា ភគវន្តំ វន្ទិត្វា បទក្ខិណំ កត្វា គេហំ អគមាសិ។ សា ន ចិរស្សេវ កាលំ កត្វា តាវតិំសេសុ ឧប្បន្នា សក្កស្ស ទេវរាជស្ស បិយា អហោសិ វល្លភា យសុត្តរា នាម នាមេន។ តស្សា បុញ្ញានុភាវេន ហេមជាលសញ្ឆន្នោ កុញ្ជរវរោ និព្វត្តិ, តស្ស ច ខន្ធេ មណិមយោ មណ្ឌបោ, មជ្ឈេ សុបញ្ញត្តរតនបល្លង្កោ តិដ្ឋតិ, ទ្វីសុ ទន្តេសុ ចស្ស កមលកុវលយុជ្ជលា រមណីយា ទ្វេ បោក្ខរណិយោ បាតុរហេសុំ។ តត្ថ បទុមកណ្ណិកាសុ ឋិតា ទេវធីតា បគ្គហិតបញ្ចង្គិកតុរិយា នច្ចន្តិ ចេវ គាយន្តិ ច។

សត្ថា ពារាណសិយំ យថាភិរន្តំ វិហរិត្វា យេន សាវត្ថិ តេន ចារិកំ បក្កាមិ។ អនុបុព្វេន សាវត្ថិំ បត្វា តត្រ សុទំ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ។ អថ សា ទេវតា អត្តនា អនុភុយ្យមានំ ទិព្វសម្បត្តិំ ឱលោកេត្វា តស្សា ការណំ ឧបធារេន្តី “សត្ថុ វត្ថយុគទានការណា”តិ ញត្វា សញ្ជាតសោមនស្សា ភគវតិ បសាទពហុមានា វន្ទិតុកាមា អភិក្កន្តាយ រត្តិយា ហត្ថិក្ខន្ធវរគតា អាកាសេន អាគន្ត្វា ឱតរិត្វា ភគវន្តំ វន្ទិត្វា អញ្ជលិំ បគ្គយ្ហ ឯកមន្តំ អដ្ឋាសិ។ តំ អាយស្មា វង្គីសោ ភគវតោ អនុញ្ញាយ ឥមាហិ គាថាហិ បុច្ឆិ –

៤០២។

“អលង្កតា មណិកញ្ចនាចិតំ, សោវណ្ណជាលចិតំ មហន្តំ;

អភិរុយ្ហ គជវរំ សុកប្បិតំ, ឥធាគមា វេហាយសំ អន្តលិក្ខេ។

៤០៣។

“នាគស្ស ទន្តេសុ ទុវេសុ និម្មិតា, អច្ឆោទកា បទុមិនិយោ សុផុល្លា;

បទុមេសុ ច តុរិយគណា បភិជ្ជរេ, ឥមា ច នច្ចន្តិ មនោហរាយោ។

៤០៤។

“ទេវិទ្ធិបត្តាសិ មហានុភាវេ, មនុស្សភូតា កិមកាសិ បុញ្ញំ;

កេនាសិ ឯវំ ជលិតានុភាវា, វណ្ណោ ច តេ សព្វទិសា បភាសតី”តិ។

໒໐໖. ຕຕ຺ຖ ອລງ຺ກຕາຕິ ວຕ຺ຖາພຣຓວິພູສິຕາ. ມຓິກຎ຺ຈນາຈິຕນ຺ຕິ ເຕຫິ ວິຕ຺ຖາເຣຫິ ມຓິສຸວຓ຺ເຓຫິ ອາຈິຕງ຺. ໂສວຓ຺ຓຊາລຈິຕນ຺ຕິ ເຫມຊາລສຎ຺ຉນ຺ນງ຺. ມຫນ຺ຕນ຺ຕິ ວິປຸລງ຺. ສຸກປ຺ປິຕນ຺ຕິ ກມ຺ມສຸກ຺ຂາຕເຕເນວ ສຸຕ຺ຖຸ ສຕ຺ຖິຕງ຺. ເວຫາຍສນ຺ຕິ ເວຫາຍສງ຺ຄເມ ຫຕ຺ຖິປິຕ຺ເຖ. ອນ຺ຕລິກ຺ເຂຕິ ອາກາເສ, "ອລງ຺ກຕມຓິກຎ຺ຈນາຈິຕ"ນ຺ຕິປິ ປາໂຖ. ອຍເມເວຕ຺ຖ ສໍເລປເຕ຺ຖ – ເອເຕນ, ຕ຺ວງ຺ ວຕ຺ຖາລງ຺ກາເຣຫິ ອລງ຺ກຕາ ອລງ຺ກຕມຓິກຎ຺ຈນາຈິຕງ຺, ອຕິວິຍ ວິຕ຺ຖາເຣຫິ ມຓີຫິ ກຎ຺ຈເນຫິ ຈ ອລງ຺ກາເຣຫິ ຈ ອຈິຕງ຺, ເຫມຊາເລຫິ ກຸມ຺ພາລງ຺ກາຣາທິເກເຫຫິ ຫຕ຺ຖາລງ຺ກາເຣຫິ ຈິຕງ຺ ອາຣຸຍ຺ຫ ມຫນ຺ຕງ຺ ອຕິວິຍ ວິຫຕ຺ຖງ຺ ຣູປງ຺ ນາຄງ຺ ອາຣູຍ຺ຫາ ຫຕ຺ຖິປິຕ຺ຖິຍາ ຕິສິນ຺ນາ ອາກາເສເນວ ຄຈ຺ຈ ອຍຈ຺ຈ ສຕ຺ຕິກາ ອາຄຕາຕີ.

໒໐໗. ສາຄຣ຺ສ ປເຕ຺ຖສຸ ທຸເວສຸ ສີຍີຕາຕິ ໂອຣາວຓສ຺ສ ວິຍ ສາຄຣາຊສ຺ສ ທຸມສ຺ສ ຂີສຸ ປເຕ຺ຖສຸ ເຕ຺ວ ເປິກ຺ຄຣິເຕີ ສຸວຣີຕສີປີຕາ ສຸຕ຺ວ ວິຣວິຕາ. ຕຸຣິຍຄລາຕີ ປຎ຺ຈງ຺ຄິກຕຸຣິຍສປ຺ທາ. ປກິຍ຺ເຍຣີຕີ ຄ຺ວາທສຕ຺ຖ ລຍເກຫາຕ ວເສນ ປເກວ ຄນ຺ຕິ. "ປວຍ຺ເຍເຣ"ຕິ ຈ ປເຖນ຺ຕິ, ປກາເຣຫິ ວາທີຍນ຺ຕີຕິ ອເຕ຺ຖາ.

໑ຈງ຺ ເຕເຣນ ປຸຈ຺ຊາ ເທວຕາ ຄາຍາຫິ ກາຖາຫິ ວິສ຺ສເຍ຺ຊສິ –

໒໐໘.

"ຄີຣາຍສິຍງ຺ ຣູປສງ຺ກຍິຕ຺ວາ, ທຸສ຺ສຫງ຺ ວຕ຺ຖຍຸກງ຺ ອທາສິ;

ປີທາຕິ ວຕ຺ຖ຺ວາ ວຍາ ກິສີທີ, ວິຕ຺ຖາ ວທງ຺ ອຍ຺ຊລິກງ຺ ອກາສິ.

໒໐໙.

"ທຸເວ຺ທາ ຈ ເມ ກຍ຺ຊາສສຕ຺ຖິກຕ຺ເຕທາ, ອເທສຍີ ສມຸທຍທຸກ຺ຂນິໂຣທງ຺;

ອສງ຺ຂຕງ຺ ທຸກ຺ຂນິໂຣທສສ຺ສຕງ຺, ມຄ຺ຄງ຺ ອເທສຍີ ຍໂຕ ວິຊານິສງ຺.

໒໑໐.

"ອປ຺ປາຍຸກີ ກາລກຕາ ຕໂຕ ຈຸຕາ, ຣູປປຕ຺ຕາ ຕິທສງ຺ ຍສສ຺ສິນີ;

សក្កស្សហំ អញ្ញតរា បដាបតិ, យស្សុត្តរា តាយ ឌីសាស្ស ចិស្សុតា”តិ។

លិ០ប័-៥័។ តត្ថ ឈយាតិ ក្សមិឃំ។ ក្សមុខេត្ថ ហិ ខ្មាឆំ បច្ចត្តចចត់។ ចិត្តាតិ ឮដ្ឋា។ ឃតោតិ ឃតោ សត្ថុ សាយុក្កិសិកឆមូឆេសតតោ។ ចិឌាតិសត្តិ ចត្តារិ អរិយសច្ចាតិ បដិចិជ្ឍិ

លិ១០។អប្បាយុកីតិ “ច្រាឌិសំ តាយ ភ្លួអារទ់ បុគ្គ្គា ពត្វា ត តឃា ៩តឃ្វិ ឌុក្ខពហុលេ យតុស្សុត្តកាខេច ៩ចំ ផាតត្ថា”ត្តិ សច្ចាតាកិសត្តិតា ចិឃ បរិក្ខឃំ ពតេត ពយុតា អប្បាយុកា សយាតា។ អញ្ញតរា បដាបតិតិ សោឆ្យអសសហស្សាត់ យសេហសិត់ អញ្ញតរា។ ឌីសាស្ស ចិស្សុតាតិ ខ្ចឹស្ស ឆេចសេលិសេកស្ស សត្តឌីសាស្ស ឞិកដាំ បញ្ញាតា។ សេសំ ចុត្តតឃសេច។

តាកចិយាតចណ្ណតា តិដ្ឋិតា។

៣។ អសេលិយចិយាតចណ្ណតា

អកិក្កន្តេតចណ្ណតាតិ អសេលិយចិយាត់។ តស្ស កា ភ្លប្បត្តិ? ភកចា ឆាំរាឈសិឃំ ខ្មាសិបតតេ យិកឌាសេឃ ចិហរេត្តា បុគ្គឈ្យាសយឃំ តិចាសេត្វា បត្តឌីចរយាឌាឃ ឆាំរាឈសិ បិណ្ឌាឃ បាចិសិ ។ តតេត្ថកា អសេលិយា តាយ ឌុក្កតិត្ថិ ភកចត្តិ ឌិស្វា បសត្ថ្អចិត្តា អគ្គ្គា ឌាតត្ថា អបស្សត្តិ “ច្រាឌិសប្បិ ភកចតោ ឌិត្នុ យឃំឃុយហប្បុល់ ភចិស្សតី”តិ ចិន្តេត្វា បរិកិត្តូចណ្ណ អសេលិហំ ស្វុក្ខក្សមូឆាសំ ភ្លបតេសិ, ភកចា បដិក្កហេសិ។ សា តំ ឌាត់ អារម្មហំ ពត្វា សោយតស្សំ បរេចសេសិ, សា អបរភាគេ កាលំ ពត្វា តាចតឹសេសុ តិត្តត្តិ។ តំ អាឃស្មា យហាមោគ្គល្លាតោ –

លិ១១។

“អកិក្កន្តេត ចណ្ណេត...បេ... ចណ្ណា ច តេ សត្តឌីសា បភាសតី”តិ។ –

បុត្តិ។ សាបិ តស្ស ព្យាកាសិ, តំ ឌស្សេតុំ –

លិ១៣។

“សា ឆេចតា អត្តយតា...បេ... ឃស្ស ពម្មស្សិឌំ ឞល”ត្តិ។ – ចុត្តំ;

លិ១៤។

“អហញ្ច ពារាណសិយំ, ពុទ្ធស្សាទិច្ចពន្ធុនោ;

អទាសិំ សុក្ខកុម្មាសំ, បសន្នា សេហិ បាណិភិ។

៤១៩។

“សុក្ខាយ អលោណិកាយ ច, បស្ស ផលំ កុម្មាសបិណ្ឌិយា;

អលោមំ សុខិតំ ទិស្វា, កោ បុញ្ញំ ន ករិស្សតិ។

៤១៤។

“តេន មេតាទិសោ វណ្ណោ…បេ… វណ្ណោ ច មេ សព្ពទិសា បភាសតី”តិ។

៤១៩។ តត្ថ អលោមំ សុខិតំ ទិស្វាតិ អលោមម្បិ តាយ សុក្ខកុម្មាសមត្តំ ទត្វា ឯវំ ទិព្ពសុខេន សុខិតំ ទិស្វា។ កោ បុញ្ញំ ន ករិស្សតីតិ កោ នាម អត្តនោ ហិតសុខំ បត្ថេន្តោ បុញ្ញំ ន ករិស្សតីតិ។ សេសំ វុត្តនយមេវ។

អលោមវិមានវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៥។ កញ្ជិកទាយិកាវិមានវណ្ណនា

អភិក្កន្តេន វណ្ណេនាតិ កញ្ជិកទាយិកាវិមានំ។ តស្ស កា ឧប្បត្តិ? ភគវា អន្ធកវិន្ទេ វិហរតិ។ តេន ច សមយេន ភគវតោ កុច្ឆិយំ វាតរោគោ ឧប្បជ្ជិ។ ភគវា អាយស្មន្តំ អានន្ទំ អាមន្តេសិ “គច្ឆ ត្វំ អានន្ទ, បិណ្ឌាយ ចរិត្វា មយ្ហំ ភេសជ្ជត្ថំ កញ្ជិកំ អាហរា”តិ។ “ឯវំ ភន្តេ”តិ ខោ អាយស្មា អានន្ទោ ភគវតោ បដិស្សុណិត្វា មហារាជទត្តិយំ បត្តំ គហេត្វា អត្តនោ ឧបដ្ឋាកវេជ្ជស្ស និវេសនទ្វារេ អដ្ឋាសិ។ តំ ទិស្វា វេជ្ជស្ស ភរិយា បច្ចុគ្គន្ត្វា វន្ទិត្វា បត្តំ គហេត្វា ថេរំ បុច្ឆិ “កិំ កេន វោ, ភន្តេ, ភេសជ្ជេន អត្ថោ”តិ។ សា កិរ ពុទ្ធិសម្បន្នា “ភេសជ្ជេន បយោជនេ សតិ ថេរោ ព្យាគច្ឆតិ, ន កិញ្ចិ”ន្តិ សល្លក្ខេសិ។ “កញ្ជិកេនា”តិ ច វុត្តេ “ន យិទំ ភេសជ្ជំ មយ្ហា អយ្យស្ស, តថា ហេស ភគវតោ បវត្តា, ហន្ទាហំ លោកនាថស្ស អនុច្ឆវិកំ កញ្ជិកំ សម្បាទេមី”តិ សោមនស្សជាតា សញ្ជាតពហុមានា ពទរយូសេន យាគុំ សម្បាទេត្វា បត្តំ បូរេត្វា តស្ស បរិវារភាវេន អញ្ញញ្ច ភោជនំ បដិយាទេត្វា បេសេសិ។ តំ បរិភុត្តមត្តស្សេវ

ភគវតោ សោ អាពាធោ វូបសមិ។ សា អបរេន សមយេន កាលំ កត្វា តាវតិំសេសុ ឧប្បជ្ជិត្វា មហតិំ ទិព្វសម្បត្តិំ អនុភវន្តី មោទតិ។ អថាយស្មា មហាមោគ្គល្លានោ ទេវចារិកំ ចរន្តោ តំ អច្ឆរាសហស្សបរិវារេន វិចរន្តិំ ទិស្វា តាយ កតកម្មំ ឥមាហិ គាថាហិ បុច្ឆិ –

៨០៩។

“អភិក្កន្តេន វណ្ណេន ...បេ... វណ្ណោ ច តេ សព្វទិសា បភាសតី”តិ –

សាបិ ព្យាកាសិ។

៨១០។

“សា ទេវតា អត្តមនា...បេ... យស្ស កម្មស្សិទំ ផលំ”។

៨១១។

“អហំ អន្ធកវិន្ទស្មិំ,ពុទ្ធស្សាទិច្ចពន្ធុនោ;

អទាសិំ កោលសម្បាកំ, កញ្ជិកំ តេលធូបិតំ។

៨១២។

“បិប្ផល្យា លសុណេន ច, មិស្សំ លាមញ្ជកេន ច;

អទាសិំ ឧជុភូតស្មិំ, វិប្បសន្នេន ចេតសា។

៨១៣។

“យា មហេសិត្តំ ការេយ្យ, ចក្កវត្តិស្ស រាជិនោ;

ភារិំ សព្ពង្គកល្យាណិំ, កត្វា ធារេភាបកស្សិកា;

ឯកស្ស កញ្ចិកជាតស្ស, កលំ នាគ្ឃន្តិ សោឡសិំ។

៤១៩។

“សតំ និក្ខា សតំ អស្សា, សតំ អស្សតរីរថា;

សតំ កញ្ញាសហស្សានិ, អាមុត្តមណិកុណ្ឌលា;

ឯកស្ស កញ្ចិកជាតស្ស, កលំ នាគ្ឃន្តិ សោឡសិំ។

៤១៤។

“សតំ ហេមវតា នាគា, ឦសាទន្តា ឧរូឡ្ហវា;

សុវណ្ណកច្ឆា មាតង្គា, ហេមកប្បនវាសសា,

ឯកស្ស កញ្ចិកជាតស្ស, កលំ នាគ្ឃន្តិ សោឡសិំ។

៤១៦។

“ចតុន្នមបិ ទីបានំ, ឥស្សរំ យោធ ការយេ;

ឯកស្ស កញ្ចិកជាតស្ស, កលំ នាគ្ឃន្តិ សោឡសិំ”ន្តិ។

៤១១-៣។ តត្ថ អនាសិំ ភោជនប្បាបកំ, កញ្ចិកំ ទោលទូបិតន្តិ ធនទេវោនកកសាទេ ចតុក្កលោនកសទេវាឌិតោ បិនេកត ចតុត្ថភាកាចសិង្ហំ ឃាក្យំ បចិត្វា តំ ពិកដុកអជទេវានហិក្កូឌីទកលសុណាឌីហិ កដុកភណ្ឌេហិ អភិសង្ខរិត្វា សុទ្ធបិតំ កត្វា លិបញ្ញាកត្ថំ កាហាបេត្វា បសត្ថធិតេត្តត ភកចតោ បទេត្ត អាកិរិត្វា សត្តាទំ វុឌ្ឍិសិត្វា អនាសិំ, ឆេទស្ស ហទេត្ត បតិដ្ឋេបសិត្តិ ជតស្សតិ។ តេភាហ –

“បិបៗល្យាលបុលោត ច, មិស្ស៊ លិមញ្ញាកោត ច;

អគាសិ ក្ខុក្ខុតម្ហិ, ចិប្បបត្តេត ចេតបា”តិ។

ខេបំ ចុត្តតឃមេច។

ឯចំ អាឃស្មា យហាមោក្គល្លានោ តាឃ ទេចតាឃ អត្តនា សមុបចិតបុចទិតកម្មេ អាចិកេត សបរិចារាឃ តស្សា ឆម្មំ ទេសេត្វា យត្បុស្សលោកំ អាកន្ត្វា តំ បចត្តិំ ភកចតោ អារោចេសិ។ ភកចា តមត្ថំ អដ្ឋុប្បត្តិំ កត្វា ចតុបរិសមេ្ហឆម្មំ ទេសេសិ។ សា ទេសនា យហាជនស្ស សាត្ថិកា អហោសីតិ។

កញ្ចិកគាឃិកាចិមានចណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៩។ ចិហារចិមានចណ្ណនា

អភិក្កន្តេតចណ្ណេនាតិ ចិហារចិមានំ។ តស្ស កា ឧប្បត្តិ? ភកចា សាចត្ថិយំ ចិហរតិ ជេតចនេ។ តេន សមយេន ចិសាខា យហាឧបាសិកា អញ្ញាតរស្មិំ ឧស្សចទិចសេ ឧយ្យានេ ចិចរលាត្ថំ សហាឃិកាហិ បរិជនេន ច ឧស្សាហិតា បុត្យាហារាតុលិត្វា បុរេភោជនំ ភុញ្ជិត្វា យហាលតាបសាឆនំ បិឡឥន្ទិត្វា បញ្ចសតេហិ សហាឃិកាសតេហិ បរិចារិតា យហន្តេន ឥស្សរិយេន យហតា បរិច្ឆេទេន គេហតោ និក្ខមិត្វា ឧយ្យានំ ឧទ្ទិស្ស កច្ឆន្តី ចិន្តេសិ “ទារិកាចារិកាឃ ចិយ កឹ មេ មេយាឈកីឡាតេន, ហន្ទាហំ ចិហារំ កន្ត្វា ភកចន្តំ យតោភាចតីយេ ច អយេ្យ ចន្ទិស្សាមិ, ឆម្មញ្ច សោស្សាមី”តិ ចិហារំ កន្ត្វា ឯកមន្តេ ឋត្វា យហាលតាបិឡឥន្តំ ឱមុញ្ចិត្វា តំ ទាសិយា ហត្ថេ ទត្វា ភកចន្តំ ចន្ទិត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ។ តស្សា ភកចា ឆម្មំ ទេសេសិ។

សា ឆម្មំ សុត្វា ភកចន្តំ ចន្ទិត្វា បទក្ខិណំ កត្វា យតោភាចតីយេ ច អភិក្កម ចន្ទិត្វា ចិហារតោ និក្ខមិត្វា ទ្វារំ កន្ត្វា ទាសិំ អាហ “ហន្ទ ជេ អាភរណំ បិឡឥន្ទិស្សាមី”តិ។ សា តំ ភណ្ឌិកំ កត្វា ឋត្វិត្វា ចិហារេ ឆេបត្វា តហំ តហំ ចិចរិត្វា កមនកាលេ ចិស្សរិត្វា កតត្តា “ចិស្សរិតំ យឃា, តិដ្ឋ អយេ្យ អាហរិស្សាមី”តិ និចត្តិតុកាមា អហោសិ។ ចិសាខា “សចេ ជេ ចិហារេ ឆេបត្វា ចិស្សរិតំ, តស្ស ចិហារស្សេច អត្ថាឃ តំ បរិច្ចជិស្សាមី”តិ ចិហារំ កន្ត្វា ភកចន្តំ ឧបសង្កមិត្វា ចន្ទិត្វា អត្តនោ អឆិប្បាឃំ បចេទេត្វា “ចិហារំ, ភន្តេ, ការេស្សាមិ, អឆិចាសេតុ មេ ភកចា អតុកម្បំ ឧបាទាឃា”តិ អាហ។ អឆិចាសេសិ ភកចា តុណ្ហីភាចេន។

សា តំ បិឡឥន្តំ សតសហស្សាឆិកនចកោដិអគ្ឃនកំ ចិស្សជ្ជេត្វា អាឃស្មតា យហាមោក្គល្លានេន នចកម្មាឆិដ្ឋាឃកេន

សុចិកត្តកិត្តិចម្ពក្រុលិកោបាតសិកល្ហិកក្ខារជាលហចាតាបាត ឆោបាតាឌិកោហាចឃចំ យនោតាហទំ សុចិកប្បិតកដ្ឋកម្មរយហឹឃំ សុបរិកម្មកតសុធាកម្មំ យត្ថ្ញា សុចិរឌិតយាលិកម្មលតាកម្មាឌិចិត្តកម្មចិចិត្តំ សុបរិតិដ្ឋិតយលិក្ខដ្ឋិយ សឌិសក្ខយិតលំ ឆេចចិយាតសឌិសំ ទេហដ្ឋាក្ខយិឃំ បញ្ចា កត្ថសតាតិ, ឧបរិក្ខយិឃំ បញ្ចា កត្ថសតាតិតិ កត្ថសហស្សបដិយល្ហិតំ ឆ្វដ្ឋស្ស កាចទេតា កិក្ខុសង្ឃស្ស ច ចសតាត្ឋចិកំ យហន្តំ បាសាទំ តស្ស បរិចារបាសាទសហស្សញ្ញា ទេតសំ បរិចារកាទេចត ក្ខដិយល្ហបចក្កយតាឌិតិ ច កាទេត្តិ តចហិ យាទេសហិ ចិហារំ តិដ្ឋាទេបសិ។ បរិតិដ្ឋិទេត ច ចិហាទេរ តចទេហច ហិរញ្ញទេកាដីហិ ចិហារមហំ កាទេត្តិ បញ្ចាមទេត្តហិ សហាឃិកាសទេតហិ សទ្ធិំ បាសាទំ អភិរុហិត្វា តស្ស សម្បត្តិំ ឌិស្វា ទេសាមតស្សជាតា សហាឃិកា អាហ “ឥទំ ឥចរូបំ បាសាទំ កាទេត្តិឃា ឃំ មឃា បុញ្ញំ បសុតំ, តំ អនុទេមាឌេថ, បត្តិទានំ ទេចា ឌម្មិ”តិ។ “អទេហា សាធុ អទេហា សាធូ”តិ បសន្នចិត្តា សព្ពាបិ អនុទេមាឌិសុ។

តត្ថ អញ្ញតរា ឧបាសិកា ចិទេសសទេតា តំ បត្តិទានំ មតសាការិសិ។ សា ត ចិរទេស្សេច កាលំ កត្វា តាចតិំទេសសុ តិព្ពត្តិ។ តស្សា បុញ្ញានុភាទេចត អទេតកក្ខដិការបាកាទិរាយម្យាតទេបក្ខុរលិអាឌិបដិយល្ហិតំ ទេសាឡសទេយាជនាយាមចិត្ថារទេព្ធធំ អត្តទេតា បភាយ ទេយាជនសតំ ផរន្តំ អាកាសចារិ មហន្តំ ចិមានំ បាតុរទេហាសិ។ សា តត្ថ្ថិបិ អច្ឆរាសហស្សបរិចារា សហ ចិមាទេនត តត្ថតិ។ ចិសាលាបត មហាឧបាសិកា ចិបុលបរិច្ឆាកតាឃ សទ្ធាសម្បត្តិឃា ច តិម្មាតរតឹសុ តិព្ពត្តិត្វា សុតិម្មិតទេឆចរាជស្ស អគ្គមទេហសិភាចំ សម្បាបុណិ។ អថាយស្មា អនុរុទ្ធោ ទេឆចចារិកំ ចរទេន្តា តំ ចិសាលាឃ សហាឃិកំ តាចតិំសកចទេត ឧប្បន្នំ ឌិស្វា –

៧៥៩។

“អភិក្កន្តេន វណ្ណេន, យា ត្វំ តិដ្ឋសិ ទេវតេ;

ឱភាសេន្តី ទិសា សព្ពា, ឱសធី វិយ តារកា។

៧៦០។

“តស្សា តេ នច្ចមានាយ, អង្គមង្គេហិ សព្ពសោ;

ទិព្ពា សទ្ទា និច្ឆរន្តិ, សវនីយា មនោរមា។

៧៦១។

“តស្សា តេ នច្ចមានាយ, អង្គមង្គេហិ សព្ពសោ;

ឆិន្នា កន្ទា បចាឃត្តិ, ស្ចិកន្ទា យរេតារយា៍

លិ១១៍

“ចិចត្តយាតា កាវេឃត, ឃា រេចលិស្ បិឡអត្ថតា;

រេពសំ ស្ឃ្យតិ តិរេក្ឈរេវា, ត្ស្ទិរេឃ បញ្ចាក្ខិរេកា ឃឆា៍

លិ១២៍

“ចជំ វកា ចាពស្ឋា, ចារេពត វយ្យកយ្យិពា;

រេពសំ ស្ឃ្យតិ តិរេក្ឈរេវា, ត្ស្ទិរេឃ បញ្ចាក្ខិរេកា ឃឆា៍

លិ១៣៍

“ឃាបិ រេព សិទស្វិ យាលិ, ស្ចិកន្ទា យរេតារយា;

ចាតិ ករេតា ឆិវា វឝ្នា, ស្រេក្ល យញ្ញូវរេកា ឃឆា៍

លិ១៤៍

“ឈាឃរេវ ឋំ ស្ចិកន្ទំ, ស្បំ បឃ្យសិ អយាត្សំ;

រេឆចរេព បុន្និពាឆិក្ល, កិឃ្យ កយ្យិឃ្យិគំ ឋល”ត្តិ៍ –

ត្តយាហិ កាឆាហិ បុន្និ៍ វាបិ ពឃ្យ ខុចំ ឡ្យាកាសិ –

លិ១៩៹

“សាចត្តិយំ យឃ្យាសឹ កងេត្ត, សញ្ឈ្ស ពាេនសិ យហាចិហាទ៑;

ពត្ដប្យសន្តា អហយាត្សេយាឌិ៍, ឌិស្ចា អការេញ្ញា បិឃេញ្ញា េយតិ៹

លិ១សិ៹

“ពាេឃច េយ ស្ដត្សេយាងតាឃ, លង្គិ ចិយាគត្ក្ពងស្សេតឃ្យ;

សយត្តេពា េសាឡអសេឃាងតាតិ, េចហាឃសំ កន្ឋពិ ឮង្គិឃា យយ៹

លិ១ប័៹

“ក្សជំការា តិេចសា េយ, ចិកត្តា កាកេសា យិពា;

ងឌ្គ្លយាគា អាកត្តិ, សយត្តា សពេឃាងត៑៹

លិ១ដ័៹

“េបិក្ខនេណ្ណា ច េយ ឧត្ត, ប្ចុេលិយតិេសចិតា;

អេច្ឆាងកា ចិប្យសន្តា, េសាណ្ណចាល្កសត្តពា៹

លិ៣០៹

“តាតាបត្យសន្ធាត្តា, ប្ណ្ឌឹកសេយាពតា;

ស្នគឹ សប្យចាឃត្តិ, យត្សេណ្ណា យាល្េពទិតា៹

សិ៣៨៉

“ឌព្ពុឃោ បភសា តាលិ, ភាញ្ញ្កេកេទចភាភិ ច;

អនេ្តាភិចេចេរនេ ឌាតា, ភាភារុក្ខា អនេទាបិយា៉

សិ៣៩៉

“ភាភាត្វរិយសណ្ឌុដ្ឋំ, អច្ឆទាកណឈោសិតំ;

ឃោបិ ឃំ សុបិនេ បសេ្ស, ឃោបិ ចិត្តោ សិឃា ភទោ៉

សិ៤០៉

“ឧតាឌិសំ អព្ភុតឥស្សតេយ្យំ, ចិយាត់ សព្ពសោ បត់;

យយ កេម្ម ហិ ភិព្ពត្តំ, អលំ បុញ្ញាភិ កាតចេ”តិ៉

សិ៦៩៉ តត្ថ សាចត្ថិឃំ យឃ្យាសខី ភទន្តេ, សង្ឃស្ស កាទេសិ យហាចិហារន្តិ ភទន្តេ អនុរុទ្ធ, សាចត្ថិឃា សមីបេ បាចីតបស្សេ យឃ្យាយយ សក្ខី សហាឃិកា ចិសាខា យហាឧបាសិកា អាគតាគតំ ចាតុទ្ទិសំ ភិក្ខុសង្ឃុទ្ទិស្ស តចហិទញ្ញកោដិបរិច្ចាគេន បុព្ពារាមំ តាម យហន្តំ ចិហារំ កាទេសិ៉ តត្ថប្បសន្នា អហមានុមោទិន្តិ តស្មិំ ចិហារេ កតបរិឃោសិតេ សង្ឃស្ស តិយ្យាតិឃមានេ តាយ កតេ បត្តិទានេ “អហោ ផានេត ចត បរិច្ចាគោ កតោ”តិ បសន្នា ទតតត្តយេ កម្មផលេ ច សញ្ជាតបសាទា អហំ អនុមោទិំ ចត្វុចេសេត តស្សា អនុមោទនាយ ស្ចាអារកាចំ ឥស្សេត្វំ “ទិស្វា អគារញ្ច បិឃញ្ច មេត”ន្តិ អាហ៉ សហស្សាក្ខុំ អតិចិយ ទេមណីយំ ឥទចិយាតសទិសំ តញ្ច អគារំ មហន្តំ បិយានំ បិឃញ្ចា មេ ព្យុត្តប្បមុខំ សង្ឃស្ស តាទិសំ មហន្តំ ធតបរិច្ចាគំ ទិស្វា អនុមោទិន្តិ ឃោជនា៉

សិ៦សិ៉តាទេយេច មេ សុត្តនុមោទនាយាតិ យចាទុត្តាយ ទេយ្យធម្មបរិច្ចាគាការេន សុទ្ធាយ កេចលាយ អនុមោទនាយេច៉ លទ្ធំ ចិយាតក្ខុតទស្សនេយ្យន្តិ យឃ្យាបុគ្គោ ទ្រាទិសស្ស អក្ខុតបុព្ពតាយ អក្ខុតំ សមន្តកទ្ធកាការេន អតិចិយ សុទ្ធបតាយ ច ទស្សនេយ្យំ ឥទំ ចិយាត់ លទ្ធំ អធិកតំ៉ ឧចំ តស្ស ចិយាតស្ស អភិទ្ធបតំ ឥស្សេត្វា ខ្លួនាតិ បយាណយហត្តំ បកាចយហត្តំ ស្ចបកោកេចត្តុយហត្តញ្ចា ឥស្សេត្វំ “សមន្តតោ

ເສາໝອສເຍາຄຕານີ”ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍ ຕຕ຺ຖ ອິທ຺ທິຍາ ຍຍາຕິ ຍຍ ປຸຍ຺ຍິທ຺ທິຍາໍ

ລິ໒໙ໍ ເປິລກ຺ຂຸເຣຍ຺ຍາຕິ ເປິລກ຺ຂຸຣຸກ຺ເຂາໍ ປຸຈ຺ຈເລິຍຕິເສວິຕາຕິ ອິຍ຺ຍາຍເຈ຺ຈຫິ ຍຸປເສວິຕາໍ

ລິ໓໐ໍ ນານາປຸປ຺ຜສຍ຺ຈນ຺ນາຕິ ສຕປຕ຺ຕສຫສ຺ສປຕ຺ຕາທິເກເຫິ ນານາວິເທຫິ ຣຕ຺ຕປຸປ຺ເຜຫິ ຣຕ຺ຕກເລຫິ ຈ ສຍ຺ຈນ຺ນາໍ

ປຸນ຺ທຣີກສເຍາຕຕາຕິ ນານາວິເທຫິ ເສຕກເລຫິ ສເຍຕ຺ຕາ ອເນກາ, ນານາຣຸກ຺ຂາ ອເຣາປິຍາ ສຸຣີ ສຍ຺ຈາຍນ຺ຕີຕິ ເຍາຄາໍ

ລິ໓໑ໍ ເສາປີຕິ ເສາ ສຸປິນສ຺ສາທີປິໍ ວິເສຕ຺ຕາຕິ ວຸເທ຺ທາໍ

ລິ໓໒ໍ ສຍ຺ຍເສາປກຕ຺ຕິ ສເຍຕ຺ຕເຕາ ຍຸກາສຍາສໍ ກເຍຸ ຫີຕິ ກຍຸຕິຍິຕ຺ຕໍ ຫີຕິ ຕິປິຕຍຕ຺ຕໍ ເຈຕສາສໍ ຈາ ອປຣາປຣຸປ຺ປຕ຺ຕິຍາ ທຫຸກາຈເຕາ "ກເຍຸຫີ"ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ອລຕ຺ຖິ ຍຸຕ຺ຕໍ ກາຕເວຕິ ກາຕຸໍ

ຍຸຄາສີ ເຈເຣາ ວິສາຕາຍ ສີຍ຺ຕຕ຺ຈາສໍ ກາຈາເຣປຕຸກາເຣຍາ ຍຸຍໍ ກາຈຍາຫ –

ລິ໓໓ໍ

“ຕາເຍຈ ເຕ ສຸນ຺ທເຣຍາຄສາຍ,

ລທ຺ທ ວິຍາສຍ຺ຍຸຕສ຺ສເສຍ຺;

ຍາ ເຈຈ ສາ ຄາສຍຄາສິ ສາຣີ,

ຕສ຺ສາ ຄຕິ ຍ຺ຍາຫິ ກຸຫິ ຍຸປ຺ປນ຺ນາ ສາ”ຕິໍ

ລິ໓໓ໍ ຕຕ຺ຖ ຍາ ເຈຈ ສາ ຄາສຍຄາສິ ສາຣີຕິ ຍສ຺ສ ຄາສສ຺ສ ອສຸເຍາຄສາຍ ວໍ ຍຸຕິສໍ ສຍ຺ຍຕ຺ຕິ ປທິລກິ, ວໍ ຄາສໍ ຍາ ເຈຈ ສາ ສາຣີ ອຄາສີຕິ ວິສາວໍ ຍຫາຍຸປິສິກໍ ສຍ຺ຍາຍ ຈຄຕິໍ ຕາຍ ໑ຈ ເຄຈຕາຍ ຕສ຺ສາ ສຍ຺ຍຕ຺ຕິ ກຈາເຣປຕຸກາເຣຍາ ອາຫ “ຕສ຺ສາ ຄຕິ ຍ຺ຍາຫິ ກຸຫິ ຍຸປ຺ປນ຺ນາ ສາ”ຕິໍ ຕສ຺ສາ ຄຕິຕ຺ຕິ ຕາຍ ສີຍ຺ຕຕ຺ເຄຈຄຕິໍ

ຍຸຄາສີ ເຈເຣສ ປຸທ຺ທິຕຍຕ຺ຕໍ ຄສ຺ສຕ຺ຕິ ອາຫ –

៧៣៥.

“យា សា អហុ មយ្ហាសណី ភទន្តេ, សង្ឃស្ស ការេសិ មហាវិហារំ;

វិញ្ញាតធម្មា សា អទាសិ ទានំ, ឧប្បន្នា និម្មានរតីសុ ទេវេសុ.

៧៣៦.

“បជាបតី តស្ស សុខេធិតស្ស,

អនិន្ទិយា កម្មវិបាក តស្សា;

យមេតំ បុច្ឆសិ ‘កុហិំ ឧប្បន្នា សា’តិ,

តំ តេ វិយាកាសិំ អនញ្ញថា អហ”ន្តិ.

៧៣៥. តត្ថ វិញ្ញាតធម្មាតិ វិញ្ញាតសាសនធម្មា, បដិវិទ្ធចតុសច្ចធម្មាតិ អត្ថោ.

៧៣៦. សុខេធិតស្សាតិ សុខេធិតស្ស សេដ្ឋិស្ស. អនិន្ទិយា កម្មវិបាក តស្សាតិ វិភត្តិលោបំ កត្វា និទ្ទេសោ, តស្សា មម សុណិសាយ និម្មានរតីសុ និព្ពត្តាយ កម្មវិបាកោ បុញ្ញកម្មស្ស វិបាកភូតា និព្ពត្តិ អនិន្ទិយា អប្បដិក្កុដ្ឋាតិ អត្ថោ. អនញ្ញថាតិ អវិបរីតំ យថាសភាវតោ. កថំ បនាយំ តស្សា សម្បត្តិំ អញ្ញាសីតិ? សុភទ្ទា វិយ ភទ្ទាយ, វិសាខាបិ ទេវធីតា ឥមិស្សា សន្តិកំ អគមាសិ.

ឥទានិ ទេវធីតា តេន អញ្ញេសម្បិ ភាគសមាគតេ និយោជេន្តី ឥមាហិ គាថាហិ ធម្មំ ទេសេសិ –

៧៣៧.

“តេនហញ្ញេបិ សមាទបេថ, សង្ឃស្ស ទានានិ ទទាថ វិត្តា;

ᨵᨾ᩠ᨾᨬ᩠ᨬᩣ ᩈᩩᨱᩣᨳ ᨸᩈᨶ᩠ᨶᨾᩣᨶᩈᩣ, ᩈᩩᨴᩩᩃ᩠ᩃᨽᩮᩣ ᩃᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᨾᨶᩩᩔᩃᩣᨽᩮᩣ᪨

ᩃᩥ᪂᪈᪨

“ᨿᩴ ᨾᨣ᩠ᨣᩴ ᨾᨣ᩠ᨣᩣᨵᩥᨸᨲᩦ ᩋᨴᩮᩈᨿᩥ, ᨻᩕᩉ᩠ᨾᩔᩁᩮᩣ ᨠᨬ᩠ᨧᨶᩈᨶ᩠ᨶᩥᨽᨲ᩠ᨲᨧᩮᩣ;

ᩈᨦ᩠ᨥᩔ ᨴᩣᨶᩣᨶᩥ ᨴᨴᩣᨳ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩣ, ᨾᩉᨸ᩠ᨹᩃᩴ ᨿᨲ᩠ᨳ ᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ ᨴᨠ᩠ᨡᩥᨱᩣ᪨

ᩃᩥ᪂᪉᪨

“ᨿᩮ ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩣ ᩋᨭ᩠ᨮ ᩈᨲᩴ ᨸᩈᨲ᩠ᨳᩣ, ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩥ ᩑᨲᩣᨶᩥ ᨿᩩᨣᩣᨶᩥ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ;

ᨲᩮ ᨴᨠ᩠ᨡᩥᨱᩮᨿ᩠ᨿᩣ ᩈᩩᨣᨲᩔ ᩈᩣᩅᨠᩣ, ᩑᨲᩮᩈᩩ ᨴᩥᨶ᩠ᨶᩣᨶᩥ ᨾᩉᨸ᩠ᨹᩃᩣᨶᩥ᪨

ᩃᩥ᪃᪀᪨

“ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩮᩣ ᨧ ᨸᨭᩥᨸᨶ᩠ᨶᩣ, ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩮᩣ ᨧ ᨹᩃᩮ ᨮᩥᨲᩣ;

ᩑᩈ ᩈᨦ᩠ᨥᩮᩣ ᩏᨩᩩᨽᩪᨲᩮᩣ, ᨸᨬ᩠ᨬᩣᩈᩦᩃᩈᨾᩣᩉᩥᨲᩮᩣ᪨

ᩃᩥ᪃᪁᪨

“ᨿᨩᨾᩣᨶᩣᨶᩴ ᨾᨶᩩᩔᩣᨶᩴ, ᨸᩩᨬ᩠ᨬᨸᩮᨠ᩠ᨡᩣᨶ ᨸᩣᨱᩥᨶᩴ;

ᨠᩁᩮᩣᨲᩴ ᩒᨸᨵᩥᨠᩴ ᨸᩩᨬ᩠ᨬᩴ, ᩈᨦ᩠ᨥᩮ ᨴᩥᨶ᩠ᨶᩴ ᨾᩉᨸ᩠ᨹᩃᩴ᪨

ᩃᩥ᪃᪂᪨

“ᩑᩈᩮᩣ ᩉᩥ ᩈᨦ᩠ᨥᩮᩣ ᩅᩥᨸᩩᩃᩮᩣ ᨾᩉᨣ᩠ᨣᨲᩮᩣ, ᩑᩈᨸ᩠ᨸᨾᩮᨿ᩠ᨿᩮᩣ ᩏᨴᨵᩦᩅ ᩈᩣᨣᩁᩮᩣ;

ឯតេ ហិ សេដ្ឋា នរវីរសាវកា, បភង្ករា ធម្មមុទីរយន្តិ.

៧៦២.

“តេសំ សុទិន្នំ សុហុតំ សុយិដ្ឋំ, យេ សង្ឃមុទ្ទិស្ស ទទន្តិ ទានំ;

សា ទក្ខិណា សង្ឃគតា បតិដ្ឋិតា, មហប្ផលា លោកវិទូន វណ្ណិតា.

៧៦៣.

“ឯតាទិសំ យញ្ញមនុស្សរន្តា, យេ វេទជាតា វិចរន្តិ លោកេ;

វិនេយ្យ មច្ឆេរមលំ សមូលំ, អនិន្ទិតា សគ្គមុបេន្តិ ឋាន”ន្តិ.

៧៣៧. តត្ថ តេនហញ្ញេបីតិ តេនហិ អញ្ញេបិ តេនាតិ ច តេន ការណេន, ហីតិ និបាតមត្តំ. “សមាទបេថា”តិ វត្វា សមាទបនាការំ ទស្សេតុំ “សង្ឃស្ស ទានានិ ទទាថា”តិអាទិ វុត្តំ. អដ្ឋហិ អក្ខណេហិ វជ្ជិតំ មនុស្សភាវំ សន្ធាយាហ “សុទុល្លភោ លទ្ធោ មនុស្សលោកោ”តិ. តត្ថ អដ្ឋ អក្ខណា នាម តយោ អបាយា អរូបា អសញ្ញសត្តា បច្ចន្តទេសោ ឥន្ទ្រិយវេកល្លំ និយតមិច្ឆាទិដ្ឋិកតា អប្បាតុភាវោ ពុទ្ធស្សាតិ.

៧៣៨. មគ្គន្តិ យំ ទេវត្តូបសេវន កតំ ទានំ, តំ ឯកន្តេន សុគតិសម្បាបកតោ សុគតិកាមីហិ អបាយមគ្គតោ ឧត្តរមគ្គតោ ច អតិវិយ សេដ្ឋភាវេន មគ្គាមិបេន្តិ កត្វា. ទានញ្ហិ ហិ សទ្ធាហិរិយោ វិយ “ទេវលោកគាមិមគ្គោ”តិ វុច្ចតិ. យថាហ –

“សទ្ធា ហិរិយំ កុសលញ្ច ទានំ, ធម្មា ឯតេ សប្បុរិសានុយាតា;

ឯតញ្ហិ មគ្គំ ទិវិយំ វទន្តិ, ឯតេន ហិ គច្ឆតិ ទេវលោក”ន្តិ. (អ. និ. ៨.៣២; កថា. ៣៨០);

“មគ្គាធិបតី”តិ វា បាឋោ, តស្ស អរិយមគ្គស្ស ឧបនិស្សយភូតស្ស លោកស្ស អធិបតិភូតោ មគ្គោតិ អត្ថោ. ឧត្តេ ឧដ្ឋោ. សង្ឃស្ស ទានានិ ទទាថាតិអាទិកា បុនបិ ទក្ខិណេយ្យេសុ ទានសំវិធានេ និយោជេន្តី អាហ.

លិ៖៥៦· ព្ទងាតិ ចំ ឥក្លិលោឃ្យំ អវិយសដ្ឋ្ស សន្ទបតោ ឥស្សេត្តិ “សេ បុក្កលិ អដ្ឋ សចំ បសត្តា”តិ កាឆយាហ· តត្ថ ឈេតិ អតិយយិតតិដ្ឋេសោ· បុក្កលិតិ សត្តា· អដ្ឋាតិ តេសំ កណតបរិឆ្ឆេនោ· តេ ហិ ចត្តារោ ច បដិបន្នា ចត្តារោ ច ផលេ ឋិតាតិ អដ្ឋ ហោន្តិ· សចំ បសត្តាតិ សប្បុរិសេហិ ពុទ្ធបច្ចេកពុទ្ធសាចកេហិ អញ្ញេហិ ច ឥចយត្សុស្សេហិ បស្សត្ថា· កស្មា? សហជាតសីលាទិគុណយោគតោ· តេសញ្ហិ ចម្បកពកុលកុសុមាឌីនំ ចិយ សហជាតចណ្ណកន្ធាឥយោ សហជាតសីលសមាធិអាឥយោ គុណា, តេន តេ ចណ្ណកន្ធាឌិសម្បន្នាតិ ចិយ បុប្ផាតិ ឥចយត្សុស្សានំ សចំ បិយា មតាបិ បាសំសិយា ច ហោន្តិ· តេន ចុត្តំ “សេ បុក្កលិ អដ្ឋ សចំ បសត្តា”តិ· តេ បត សន្ទេបតោ សោតាបត្តិមក្គដ្ឋោ ផលដ្ឋោតិ ឲកំ យុកំ, ឲចំ យាច អរហត្តមក្គដ្ឋោ ផលដ្ឋោតិ ឲកំ យុកត្តិ ចត្តារិ យុកាតិ ហោន្តិ· តេតាហ “ចត្តារិ ឲតាតិ យុកាតិ ហោន្តិ តេ ឥក្លិលោឃ្យា”តិ· តេតិ បុព្ពេ អតិយយតោ ឧទ្ទិដ្ឋានំ តិយមេត្វា ឥស្សនំ· តេ ហិ សព្ពេបិ កយ្ហំ កយ្ហផលញ្ច សទ្ធហិត្វា ឥាតព្វឥឃ្យឆយ្យសព្វាតំ ឥក្លិលំ អរហត្តីតិ ឥក្លិលោឃ្យា គុណចិសេសយោគេត ឥាតស្ស យហប្បុលកាចសាឆតតោ· សុកតស្ស សាចកាតិ សយ្យាសព្ពុទ្ធស្ស ឆយ្យសចតត្ត អវិយាយ ឌាតិយា ឌាតតាយ ចំ ឆយ្យំ សុណត្តីតិ សាចកា· ឲតេសុ ចិត្តាតិ យហប្បុលិតីតិ ឲតេសុ សុកតស្ស សាចកេសុ អប្បកាតិបិ ឥាតាតិ ចិត្តាតិ បដិក្កាហកតោ ឥក្លិលាចិសុទ្ធិយា យហប្បុលិតិ ហោន្តិ· តេតាហ ភកចា “យាចតា, កិក្លូចេ, សដ្ឋា ចា កណា ចា, តឆាកតសាចកសង្ឃោ តេសំ អក្គយក្ខាយតី”តិអាឌិ (អ· ត· ៥·៦៥; ៥៊·៦៦; ពុតិចុ· ៨០)·

លិ៥៊០·ចត្តារោច បដិបន្នាតិអាឌិ ហេដ្ឋា ចុត្តត្ថមេច·

ព្ទឆ បត អាយស្មា អត្ថុវុទ្ធោ អត្តតា ឥចតាយ ច ចុត្តមត្ថំ យត្សុស្សលោកំ អាកន្ត្វា ភកចតោ អារោចេសិ· ភកចា តមត្ថំ អដ្ឋុប្បត្តិំ កត្វា សយ្យត្តបរិសាយ ឆយ្យំ ឥសេសិ· សា ឥសតា យហាជតស្ស សាត្ថិកា អហោសីតិ·

ចិហារចិយាតចណ្ណតា តិដ្ឋិតា·

លិ· ចតុរិត្តិចិយាតចណ្ណតា

អកិក្កន្តេតចណ្ណតាតិ ចតុរិត្តិចិយាតំ· តស្ស កា ឧប្បត្តិ? ភកចតិ សាចត្ថិយំ ចិហរន្តេ អាយស្មា យហាមោក្គល្លានោ ហេដ្ឋា ចុត្តតយេត ឥចចារិកំ ចរន្តោ តាចតិំសភចតំ កតោ· សោ តត្ថ បដិបាដិយា ឋិតេសុ ចត្សុ ចិយាតេសុ ចតស្សោ ឥចធីតរោ បច្ចេកំ អច្ឆរាសហស្សបរិចារា ឌិព្ពសម្បត្តិំ អត្ថុភចន្តិយោ ឌិស្វា តាហិ បុព្ពេ កតកយ្យំ បុច្ឆន្តោ –

លិ៥៊៥· “អកិក្កន្តេន ចណ្ណេត…បេ…ចណ្ណា ច តេ សព្ពឌិសា បភាសតី”តិ· –

ព្ទយាហិ កាឆាហិ បដិបាដិយា បុច្ឆិ· តាបិ តស្ស បុច្ឆានន្តរំ បដិបាដិយា ឥព្យាកវិំសុ· ចំ ឥស្សេតុំ –

២៣៧។ “សា ទេវតា អត្តមនា...បេ...យស្ស កម្មស្សិទំ ផល”ន្តិ។ –

អយំ គាថា វុត្តា។

តា កិរ កស្សបស្ស ភគវតោ កាលេ ឯសិកានាមកេ រដ្ឋេ បណ្ណកតេ នាម នគរេ កុលគេហេ និព្ពត្តា វយប្បត្តា តស្មិំយេវ នគរេ បតិកុលំ គតា សមគ្គវាសំ វសន្តិ។ តាសុ ឯកា អញ្ញតរំ បិណ្ឌចារិកំ ភិក្ខុំ ទិស្វា បសន្នចិត្តា ឥន្ទីវរកលាបំ អទាសិ, អបរា អញ្ញស្ស នីលុប្បលហត្ថកំ អទាសិ, អបរា បទុមហត្ថកំ អទាសិ, អបរា សុមនមកុឡានិ អទាសិ។ តា អបរេន សមយេន កាលំ កត្វា តាវតិំសភវនេ និព្ពត្តិំសុ, តាសំ អច្ឆរាសហស្សំ បរិវារា អហោសិ។ តា តត្ថ យាវតាយុកំ ទិព្ពសម្បត្តិំ អនុភវិត្វា តតោ ចុតា តស្សេវ កម្មស្ស វិបាកាវសេសេន អបរាបរំ តត្ថេវ សំសរន្តិយោ ឥមស្មិំ ពុទ្ធុប្បាទេ តត្ថេវ ឧប្បន្នា វុត្តនយេន អាយស្មតា មហាមោគ្គល្លានេន បុដ្ឋា។ តាសុ ឯកា អត្តនា កតំ បុញ្ញកម្មំ ថេរស្ស កថេន្តី –

២៣៨។

“ឥន្ទីវរានំ ហត្ថកំ អហមទាសិំ, ភិក្ខុនោ បិណ្ឌាយ ចរន្តស្ស;

ឯសិកានំ ឧណ្ណតស្មិំ, នគរវរេ បណ្ណកតេ រម្មេ។

២៤០។

“តេន មេតាទិសោ វណ្ណោ...បេ...វណ្ណោ ច មេ សព្ពទិសា បភាសតី”តិ។ –

អាហ។ អបរា –

២៤១។

“នីលុប្បលហត្ថកំ អហមទាសិំ, ភិក្ខុនោ បិណ្ឌាយ ចរន្តស្ស;

ឯសិកានំ ឧណ្ណតស្មិំ, នគរវរេ បណ្ណកតេ រម្មេ។

៥៤៥. “តេន មេតាទិសោ វណ្ណោ...បេ...វណ្ណោ ច មេ សព្ពទិសា បភាសតី”តិ. –

អាហ. អបរា –

៥៥២.

“ឧទ្ធាតមូលកំ ហរិតបត្តំ, ឧទកស្មិំ សរេ ជាតំ អហមទាសិំ;

ភិក្ខុនោ បិណ្ឌាយ ចរន្តស្ស, ឯសិកានំ ឧណ្ណតម្ហិ;

នគរវរេ បណ្ណកតេ រម្មេ.

៥៥៣. “តេន មេតាទិសោ វណ្ណោ...បេ...វណ្ណោ ច មេ សព្ពទិសា បភាសតី”តិ. –

អាហ. អបរា –

៥៦០.

“អហំ សុមនា សុមនស្ស សុមនមកុលានិ, ទន្តវណ្ណានិ អហមទាសិំ;

ភិក្ខុនោ បិណ្ឌាយ ចរន្តស្ស, ឯសិកានំ ឧណ្ណតម្ហិ;

នគរវរេ បណ្ណកតេ រម្មេ.

៥៦១. “តេន មេតាទិសោ វណ្ណោ...បេ...វណ្ណោ ច មេ សព្ពទិសា បភាសតី”តិ. –

អាហ.

សិ៥៩៨៖ តត្ថ ពួគ្គីចរានំ ហត្ថកត្តិ វុឌ្ឍាលកបុប្បហត្ថំ ចាតឃាតកបុប្បកលិប៉៖ ឧសិកាគត្តិ ឧសិកាវេដ្ឋស្ស៖ វណ្ណតស្មិំ គកាចចេទតិ វណ្ណេត ក្ខុយិបរេគេរៃ តិចិរេដ្ឋ ខេរុឈារគ៌ សិហេត្តហិ ចិឃ អច្ឆក្កេតហិ បិរាគក្បូជិកាវាឌីហិ វណ្ណេត វុត្តយគកេរ៖ បណ្ណកេតតិ ឧចំគាយេក គកេរ៖

សិ៩៩៖គឹលុប្បលហត្ថកត្តិ កុចលឈកលិប៉៖

សិសិ១៖ឌូគាតឬលកត្តិ ខេតម្ពល់, កិរម្ពលិគំ ឆចលតាឃ ខុត្តំ, បខុយកលិប៉ រគ្គាឃ ចគតិ៖ ខេតគាហ "ហទិតបត្ត"ត្តិអាគិ៖ តត្ថ ហទិតបត្តត្តិ គឹលបត្តំ៖ អចិឌហិតយកុឡអបត្តស្ស ហិ បខុយស្ស ឆាហិទេបត្តាតិ ហទិតចណ្ណាតិ ឧច ខេហាត្តិ៖ វុគកស្មិ៍ រខេ ឌាតត្តិ រខេ វុគកយិប្បា ឌាតំ, រខេវាទុហត្តិ អខេត្វា៖

សិប៉០៖ឃុយគាតិ ឧចំគាយា៖ ឃុយគស្សាតិ ឃុត្តទចិត្តស្ស៖ ឃុយគយកុឡអាគឹតិ ឌាតិឃុយគបុប្បយកុឡអាគិ៖ គត្តចណ្ណាតឹតិ រឌ្ឍកំ វុល្លិលិតហត្ថិគត្តរងិរចណ្ណាតិ៖

ឧចំ តាហិ អត្តគា កតកេខ្ញុ កឆិខេត ខេឆខេរា តាឃំ អគុប្បុត្តិំ កឆំ កខេឆត្វា រច្ឆាតិ បកាខេរសិ៖ រច្ឆបរិខេឃារាខេគ រា រត្តាបិ រឋហបទិចារា ខេរាតាបគ្គា អខេហស៊ុ៖ ខេឆខេរា ចំ បចត្តិំ យគុស្សខេលិកំ អាកត្តា កកចខេតា អាខេទាខេចសិ៖ កកចា តយត្ថំ អដ្ឋប្បត្តិំ កត្វា រឃ្យត្តបរិរាឃ ឆខ្ញុំ ខេគខេរសិ៖ រា ឆខ្ញុខេគរគា យហាឌគស្ស រាត្តិកា ឌាតាតិ៖

ចតុរិត្តិចិយាគចណ្ណគា គិដ្ឋិតា៖

ប៉៖ អត្ថចិយាគចណ្ណគា

ឌិគ្គំខេត អត្ថចគំ ទខ្ញុត្តិ អត្ថចិយាគំ៖ តស្ស កា វុប្បត្តិ? កកចា រាចត្តិំឃំ ចិហទតិ ខេឌតចខេគ៖ ខេតគ រយខេឃគ រាចត្តិំឃំ អគ្គាតទា វុបិរិកា អាចាររគាគស្ស យហប្បលតំ យហាតិរំរតត្ថា ឃុត្វា លត្តឌាតា កកចត្តិ អកិចាខេគត្វា ឧចយាហ "អហំ, កខេត្ត, ឧកំ អាចារំ កាខេទត្តកាយា, ពួឆ្ឆាយិ តាគិរំ ឌូកាគំ, អាចិក្ខត្ម"តិ៖ កកចា កិក្ខុ អាណាខេបសិ, កិក្ខុ តស្សា ឌូកាគំ គេស្ស៊ុ៖ រា តត្ថ ខេយហឹឃំ អាចារំ កាខេទត្វា តស្ស រយត្តខេតា អត្ថខ្ញុខេក្ខ ខេទាខេបសិ៖ ខេរា អាចាខេរា រយត្តខេតា អត្ថបត្តឹហិ បរិក្ខិខេត្វា លាឃុគកររយ្យខេត្តា យុត្តាឌាលរងិរចាលុកាកិណ្ណបណ្ណទក្ខុយិគាខេកា អតិចិឃ យខេគាហខេរា អខេហាសិ៖ រា តំ ចិហារំ គាគាចណ្ណហិ ចខេត្វហិ បុប្បទាយកគ្គទាយាឌីហិ ច ខេគចចិយាគំ ចិឃ អលគ្គិទិត្វា ខេតលបឌីបំ អាខេទាបេត្វា អត្ថខ្ញុខេក្ខ ច អហខេតហិ ចខេត្វហិ ខេចខេគត្វា រង្ឃស្ស តិយ្យាខេគសិ៖

ສາ ອປຣຠາເຄ ກາລໍ ກຕ຺ວາ ຕາວຕິໍສຠວເນ ນິພ຺ພຕ຺ຕິ, ຕສ຺ສາ ມຫນ຺ຕໍ ວິມານໍ ປາຕຸຣເຫາສິ ອມ຺ພວນປຣິກ຺ຂິຕ຺ຕໍ. ສາ ຕຕ຺ຖ ອຈ຺ຉຣາຄຓປຣິວາຣິຕາ ທິພ຺ພສມ຺ປຕ຺ຕິໍ ອນຸຠວຕິ. ຕໍ ອາຍສ຺ມາ ມຫາເມາຄ຺ຄລ຺ລາເນາ ອຸປຄນ຺ຕ຺ວາ ອິມາຫິ ຄາຖາຫິ ປຸຈ຺ຉິ –

໖໗໒.

“ທິພ຺ພໍ ເຕ ອມ຺ພວນໍ ຣມ຺ມໍ, ປາສາເທຕ຺ຖ ມຫລ຺ລເກາ;

ນານາຕູຣິຍສງ຺ຄຸຎ຺ເຐາ, ອຈ຺ຉຣາຄຓເຆາສິເຕາ.

໖໗໓.

“ປທີເປຕ຺ຖ ຊລຕິ, ນິຈ຺ຈໍ ເສາວຓ຺ຓເຍາ ມຫາ;

ທຸສ຺ສຜເລຫິ ຣຸກ຺ເຂຫິ, ສມນ຺ຕາ ປຣິວາຣິເຕາ.

໖໗໕. “ເກນ ເຕຕາທິເສາ ວຓ຺ເຓາ…ເປ…ວຓ຺ເຓາ ຈ ເຕ ສພ຺ພທິສາ ປຠາສຕີ”ຕິ.

໖໗໖. “ສາ ເທວຕາ ອຕ຺ຕມນາ…ເປ… ຍສ຺ສ ກມ຺ມສ຺ສິທໍ ຜລໍ”.

໖໗໗.

“ອຫໍ ມນຸສ຺ເສສຸ ມນຸສ຺ສຠູຕາ, ປຸຣິມາຍ ຊາຕິຍາ ມນຸສ຺ສເລາເກ;

ວິຫາຣໍ ສງ຺ຆສ຺ສ ກາເຣສິໍ, ອມ຺ເພຫິ ປຣິວາຣິຕໍ.

໖໗໘.

“ປຣິເຍາສິເຕ ວິຫາເຣ, ກາເຣນ຺ເຕ ນິຏ຺ຐິເຕ ມເຫ;

ᩋᨾ᩠ᨻᩮᩉᩥ ᨨᩣᨴᨿᩥᨲ᩠ᩅᩣᨶ, ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨴᩩᩔᨾᨿᩮ ᨹᩃᩮ᪨

᪉᪈᪀᪨

“ᨸᨴᩦᨸᩴ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨩᩣᩃᩮᨲ᩠ᩅᩣ, ᨽᩮᩣᨩᨿᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨣᨱᩩᨲ᩠ᨲᨾᩴ;

ᨶᩥᨿ᩠ᨿᩣᨴᩮᩈᩥᩴ ᨲᩴ ᩈᩘ᩠ᨥᩔ, ᨸᩈᨶ᩠ᨶᩣ ᩈᩮᩉᩥ ᨸᩣᨱᩥᩉᩥ᪨

᪉᪈᪁᪨

“ᨲᩮᨶ ᨾᩮ ᩋᨾ᩠ᨻᩅᨶᩴ ᩁᨾ᩠ᨾᩴ, ᨸᩣᩈᩣᨴᩮᨲ᩠ᨳ ᨾᩉᩃ᩠ᩃᨠᩣ;

ᨶᩣᨶᩣᨲᩩᩁᩥᨿᩈᩘ᩠ᨥᩩᨭ᩠ᨮᩣ, ᩋᨧ᩠ᨨᩁᩣᨣᨱᨥᩮᩣᩈᩥᨲᩣ᪨

᪉᪈᪂᪨

“ᨸᨴᩦᨸᩮᩣ ᨧᩮᨲ᩠ᨳ ᨩᩃᨲᩥ, ᨶᩥᨧ᩠ᨧᩴ ᩈᩮᩣᩅᨱ᩠ᨱᨿᩮᩣ ᨾᩉᩣ;

ᨴᩩᩔᨹᩃᩮᩉᩥ ᩁᩩᨠ᩠ᨡᩮᩉᩥ, ᩈᨾᨶ᩠ᨲᩣ ᨸᩁᩥᩅᩣᩁᩥᨲᩣ᪨

᪉᪈᪃᪨

“ᨲᩮᨶ ᨾᩮᨲᩣᨴᩥᩈᩮᩣ ᩅᨱ᩠ᨱᩮᩣ...ᨸᩮ...ᩅᨱ᩠ᨱᩮᩣ ᨧ ᨾᩮ ᩈᨻ᩠ᨻᨴᩥᩈᩣ ᨸᨽᩣᩈᨲᩦ”ᨲᩥ᪨ –

ᩈᩣ ᨴᩮᩅᨲᩣ ᨻ᩠ᨿᩣᨠᩣᩈᩥ᪨

᪉᪄᪃᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨾᩉᩃ᩠ᩃᨠᩣᨲᩥ ᨾᩉᨶ᩠ᨲᩣ ᩌᨿᩣᨾᩅᩥᨲ᩠ᨳᩣᩁᩮᩉᩥ ᩏᨻ᩠ᨻᩮᨵᩮᨶ ᨧ ᩅᩥᨸᩩᩃᩣ, ᩏᨧ᩠ᨧᩋᩣᩁᨲᨾᩮᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᩋᨧ᩠ᨨᩁᩣᨣᨱᨥᩮᩣᩈᩥᨲᩣᨲᩥ ᨲᩴ ᨸᨾᩮᩣᨴᩥᨲᩴ ᩈᨦ᩠ᨣᩦᨲᩥᩅᩈᩮᨶ ᨧᩮᩅ ᨸᩥᨿᩈᩃ᩠ᩃᩣᨸᩅᩈᩮᨶ ᨧ ᩋᨧ᩠ᨨᩁᩣᩈᩘ᩠ᨥᩮᨶ ᩈᨾᩩᨣ᩠ᨥᩮᩣᩈᩥᨲᩣ᪨

លិប័៣៖ បឌីបេិ ចេត្ត ឌលតីតិ ឃ្វទិឃរស្ថិ៍បរ្យខ្ហូលកិរលចិតារតោ រតភប្យឌីបេិ ច ខុត្ត ខុតស្ថិ៍ បិរសារងេ អកិឌលតិ៍ ក្ស្សប្យ៉ោបរលហីតិ ក្ស្សាតិ បលិតិ ខុរេតរសត្តិ ក្ស្សបលិ៍ តេហិ រយុក្តិ៍រិឃយាតឌិត្តាចរេត្តហីតិ អរត្តា៍

លិប័ដ៍ ការេទរត្ត តិក្ដិ៍រេត យរេហតិ កតបរិរេឃាសិតរ្ស ចិហារស្ស យរេហ ប្លូឌាឃ កាទិឃយាភាឃ ច៍ កត្វា ក្ស្សយរេឃ បរលតិ ក្ស្សេឃច រេតរង អឌ្ឍាតិ បលិ កត្វា៍

លិដ០៍ កល្យត្តយត្តិ កលាតិ ខ្លត្តយំ ភកចរេតា សាចករសណ្ឈិ៍ តិឃ្យារងសិត្តិ សយ្យជិដ្ឋារេបសិ, អងាសិត្តិ អរត្តា៍ រេសរង ចុត្តភឃរេយច៍

អឌ្ឍចិយាតចណ្ហភា តិក្ដិ៍តា៍

ដ៍ ប៊ីតចិយាតចណ្ហភា

ប៊ីតចេត្តប៊ីតឆរេឌតិ ប៊ីតចិយាត៍ តស្ស កា ខ្លប្យត្តិ? ភកចតិ បរិតិត្ញូរេត រឌ្ឍា អឌាតសត្ថុភា អត្តភា បដិលឌ្ឍា ភកចរេតា សទិរឆាតុរេឃា កេហត្វា ធ្វេប ច យរេហ ច ករេត រាឌកហចាសិតិ អញ្ញាតរា ខ្លបិសិកា បិរេតាច កតសទិរបដិឌក្កភា “សត្ថុ ធ្វុបំ ប្វូរេឌស្សាឃី”តិ ឃធាលឌ្ឍាតិ ចត្តារិ រេកាសាតកឹបុប្យាតិ កេហត្វា សឌ្ឍារេចរេកភ សយុស្សាហិតយាតសា យក្កបរិស្សឃំ អត្យបឆារេទត្វាច ធ្វុបិកិយុតឹ កច្ឆតិ៍ អឆ តំ តរុលាចឆ្ឋា កាចិ អកិឆាចត្តិ រេចរេកភ អាបតិត្វា សិរេក្កត បហរិត្វា ឌីចិតក្កឃំ បិរេបសិ៍ សា តាចរេងច តាចតិំសកចរេភ តិត្តាតុតិ សក្កស្ស រេងចររញ្ញា ខ្លឃ្យាតកឹញូអាឃ កច្ឆត្តស្ស បរិចារក្ខតាតំ អឌ្ឍតិឃាតំ តាឌកររេកាឌឹតំ យរេឌ្ឍអត្តរេតា សទិរបភាឃ តា សព្ពា អកិភចត្តិ សហ ររេឆភ បិតុររេហាសិ៍ តំ ឌិស្វា សរេក្កា រេងចរាឌា ចិយិឞាចិរេត្តា អឆ្ឋទិឃភ្ញុតឌារេតា “កិឌិរេសភ ភុ រេលា ឞូញូអាទិរេកភ កយុ្ទភា អឃំ ខុឌីសិ ឃុយហតិ៍ រេងចិត្តិយុបិកតា”តិ តំ ញូយាហិ កាឆាហិ ប៉ុច្ឆិ –

លិដ៍៖

“ប៊ីតចេត្ត ប៊ីតឆរេឌ, ប៊ីតាលក្ខាកក្ខិរេត;

ប៊ីតចត្តុតលិត្តរេក្ក, ប៊ីទ៍តាប្យលយាលិតី៍

លិដ៩៍

“ប៊ីតបិសាឌសឃរេភ, ប៊ីតាសរេភ ប៊ីតភាឌរេភ;

បីតឆត្តេ បីតរថេ, បីតស្សេ បីតពីជនេ។

៦៩៦។

“កិំ កម្មមករី ភទ្ទេ, បុព្ពេ មានុសកេ ភវេ;

ទេវតេ បុច្ឆិតាចិក្ខ, កិស្ស កម្មស្សិទំ ផល”ន្តិ។

សាបិស្ស ឥមាហិ គាថាហិ ព្យាកាសិ –

៦៩៧។

“កោសាតកី នាម លតត្ថិ ភន្តេ, តិត្តិកា អនភិច្ឆិតា;

តស្សា ចត្តារិ បុប្ផានិ, ថូបំ អភិហរិំ អហំ។

៦៩៩។

“សត្ថុ សរីរមុទ្ទិស្ស, វិប្បសន្នេន ចេតសា;

នាស្ស មគ្គំ អវេក្ខិស្សំ, ន តគ្គមនសា សតី។

៧០០។

“តតោ មំ អវធី គាវី, ថូបំ អបត្តមានសំ;

តញ្ចាហំ អភិសញ្ចេយ្យំ, ភិយ្យោ នូន ឥតោ សិយា។

២០៨។

“តេន កម្មេន ទេវិន្ទ, យស្សា ទេវកញ្ញារ;

បហាយ មានុសំ ទេហំ, តវ សហព្យមាគតា”តិ។

១៩៣-៤។ តត្ថ បីតចន្ទនលិត្តង្គេតិ សុវណ្ណវណ្ណេន ចន្ទនេន អនុលិត្តសរីរេ។ បីតបិលន្ធនេតិ សុវណ្ណាលង្ការមយេន បិលន្ធនេន សុវណ្ណបរិក្ខិត្តេហិ សយនេហិ ច សយន្តាកេ។ ឯវំ សព្វត្ថ ហេដ្ឋា ឧបរិ ច បីតសទ្ទេន សុវណ្ណមេវ គហិតន្តិ វេទិតព្វំ។

១៩២។ លតដ្ឋីតិ លតា អដ្ឋិ។ កណ្ឌោតិ សក្កំ ទេវរាជានំ ការណេន អាលបតិ។ អតក្កិតាតិ ន អភិកច្ចិតា។

១៩៩។ សរីរន្តិ សរីរក្ខណំ ញាតព្វំ។ អថ យេវ ចាយំ សមុទាយវោហារោ យថា “បទេ ឆន្ទោ, សមុទ្ទោ ទីឃោ”តិ ច។ អស្សាតិ កោរព្យស្ស។ មក្គតិ អាកាសសមក្កំ។ ន អវេក្ខិស្សតិ ន ឱលោកិស្សតិ។ កស្មា? ន ពក្កមនោ សតីតិ, តស្មា ការិយំ កតកា ធម្មតា ន ហោតីតិ, អញ្ញាណត្ថ កម្មវោតា ធម្មកតកា ឯវ សមានាតិ អត្ថោ។ “តណ្ហាមនោ សតី”តិ ច បាឋោ, តណ្ហា តស្ស កម្មវោតា សាតឹយា អត្ថ មនោ ឯតិស្សាតិ តណ្ហាមនោ។ ឯវំភូតា អហំ តទា តស្សា មគ្គំ នាវេក្ខិស្សតិ ងស្សតិ។

២០០។ ធូបំ អបត្ថយាមសតិ ធូបំ ទេតិយំ អសម្ពុត្តអញ្ញាសយំ, មនសិ ករោតិ ហិ មានវសា, អញ្ញាសយោ មនោរថោ “ធូបំ ឧបកត្វា បុប្ផេហិ បុជេស្សាមី”តិ ឧប្បត្តមនោរថស្ស អសម្បុណ្ណតាយ ឯវំ វុត្តំ។ ធូបំ ទេតិយំ បន បុប្ផេហិ បូជនចិត្តំ និច្ចមេវ, តេន នា ទេវលោកេ ឧប្បន្នា តញ្ញាហំ អភិសម្ពោធិត្តិ តទ្ធោ អហំ អភិសម្ពោធិតេហិ, បុប្ផបូជនេន ហិ បុញ្ញំ អហំ ធូបំ អភិកត្វា មហានិព្វានំ បូជនេន សមុទេន ជិនេហិ ឧបជិនេហិត្តិ អត្ថោ។ កិម្ហា តុន ព្ពតោ និយាតិ ព្ពតោ មហាលង្គសម្បត្តិតោបិ កិម្ហា ឧបរិ ឧត្តរិតរា សម្បត្តិ និយាតិ មញ្ញាតិ អត្ថោ។

២០៨។ យស្សា ទេវកញ្ញារាតិ អាលបតិ។ តត្ថ ទេវកញ្ញារាតិ សព្ពាលបនព្ពុហិវិសេសេហិ ទេវទេវេ កញ្ញារសមិសោ។ សហព្យន្តិ សហភាវំ។

២០៩។

“សុខំ សុត្វា តិទសាធិបតិ, យស្សា ទេវកញ្ញារោ;

តាវតិំសេ បសាទេន្តោ, មាតលិ វតទាជិ”តិ –

ឥទំ ធម្មសង្គាហកវចនំ៍ តទា សក្កោ មាតលិបមុខស្ស ទេវគណស្ស ឥមាហិ គាថាហិ ធម្មំ ទេសេសិ –

ប័០២៍

“បស្ស មាតលិ អច្ឆេរំ, ចិត្តំ កម្មផលំ ឥទំ;

អប្បកម្បិ កតំ ទេយ្យំ, បុញ្ញំ ហោតិ មហប្ផល៍

ប័០៣៍

“នត្ថិ ចិត្តេ បសន្នម្ហិ, អប្បកា នាម ទក្ខិណា;

តថាគតេ វា សម្ពុទ្ធេ, អថ វា តស្ស សាវកេ៍

ប័០៤៍

“ឯហិ មាតលិ អម្ហេបិ, ភិយ្យោ ភិយ្យោ មហេមសេ;

តថាគតស្ស ធាតុយោ, សុខោ បុញ្ញានុច្ចយោ៍

ប័០៥៍

“តិដ្ឋន្តេ និព្វុតេ ចាបិ, សមេ ចិត្តេ សមំ ផលំ;

ចេតោបណិធិហេតុហិ, សត្តា គច្ឆន្តិ សុគ្គតិំ៍

ប័០៦៍

“ᨴᩤᩉᩩᨲᩥᩴ ᨧᨲ ᩋᨲ᩠ᨳᩣᨿ, ᨻ᩠ᨿᨬ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩥ ᨲᨳᩣᨣᨲᩣ;

ᨿᨲ᩠ᨳ ᨠᩣᩁᩴ ᨠᩁᩥᨲ᩠ᩅᩤᨶ, ᩈᨣ᩠ᨣᩴ ᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩥ ᨴᩤᨿᨠᩣ”ᨲᩥ᪨

᪑᪐᪒᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨷᩈᩣᨴᩮᨲ᩠ᩅᩤᨲᩥ ᨷᩈᨶ᩠ᨶ ᨠᩁᩮᨲ᩠ᩅᩤ, ᩁᨲᨶᨲ᩠ᨲᨿᩮ ᩈᨴ᩠ᨵᩴ ᩏᨷ᩠ᨷᩤᨴᩮᨲ᩠ᩅᩤᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩤ᪨

᪑᪐᪓᪨ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩥᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᨧᩥᨶ᩠ᨲᩮᨿ᩠ᨿᩴ᪨ ᨠᨾ᩠ᨾᨹᩃᨶ᩠ᨲᩥ ᨴᩮᨿ᩠ᨿᨵᨾ᩠ᨾᩔ ᩋᨶᩩᩊᩣᩁᩔᩣᨷᩥ ᨡᩮᨲ᩠ᨲᩈᨾ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᨧ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩈᨾ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᨧ ᩏᩊᩣᩁᩔ ᨷᩩᨬ᩠ᨬᨠᨾ᩠ᨾᩔ ᨹᩃᩴ ᨷᩔᩣᨲᩥ ᨿᩮᩣᨩᨶᩣ᪨ ᩋᨷ᩠ᨷᨠᨾ᩠ᨷᩥ ᨠᨲᩴ ᨴᩮᨿ᩠ᨿᩴ, ᨷᩩᨬ᩠ᨬᩴ ᩉᩮᩤᨲᩥ ᨾᩉᨷ᩠ᨹᩃᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨠᨲ᩠ᨲᩥ ᨠᩣᩁᨱᩮᨶ ᩈᨠ᩠ᨠᩣᩁᨱᩮᨶ ᩋᩣᨿᨲᨶᩮ ᩅᩥᨲᩥᨱ᩠ᨱᨲ᩠ᨲᩣ᪨ ᨴᩮᨿ᩠ᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᨴᩤᨲᨻ᩠ᨻᩅᨲ᩠ᨳᩩᩴ᪨ ᨷᩩᨬ᩠ᨬᨶ᩠ᨲᩥ ᨲᨴᩤᨷᨧᨲ᩠ᨲᩴ ᨷᩩᨬ᩠ᨬᨠᨾ᩠ᨾᩴ᪨

᪑᪐᪔᪨ ᨴᨴᩤᨲᩥ ᨿᨲ᩠ᨳ ᩋᨷ᩠ᨷᨠᨾ᩠ᨷᩥ ᨠᨲᩴ ᨷᩩᨬ᩠ᨬᩴ ᨾᩉᨷ᩠ᨹᩃᩴ ᩉᩮᩤᨲᩥ, ᨲᩴ ᨷᩥᨠᩣᩁᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩤ ᨴᩔᩮᨶ᩠ᨲᩦ “ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨷᩈᩣᨴᨿᩦ”ᨲᩥ ᨣᩤᨳᨾᩣᩉ᪨ ᨲᩴ ᩈᩩᩅᩥᨬ᩠ᨬᩮᨿ᩠ᨿᨾᩮᩅ᪨

᪑᪐᪕-᪙᪨ ᩋᨾ᩠ᩉᩦᨲᩥ ᨾᨿ᩠ᩉᩴ᪨ ᨾᩉᩮᩈᩦᨲᩥ ᨾᩉᩣᩍᩈᩮ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣᩍᩈᩮ᪨ ᨧᩮᨲᩮᩣᨷᨱᩥᨵᩥᩉᩮᨲᩩ ᩉᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᩈᨾ᩠ᨾᩮᩅ ᨮᨷᩥᨲᨲ᩠ᨲᩣ, ᩋᨲ᩠ᨲᩈᨾ᩠ᨾᩣᨷᨱᩥᨵᩣᨶᨲᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨲᩮᨶᩣᩉ ᨽᨣᩅᩤ –

“ᨶ ᨲᩴ ᨾᩣᨲᩣᨷᩥᨲᩣ ᨠᨿᩥᩁᩣ, ᩋᨬ᩠ᨬᩮ ᩅᩣᨷᩥ ᨧ ᨬᩣᨲᨠᩣ;

ᩈᨾ᩠ᨾᩣ ᨷᨱᩥᩉᩥᨲᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ, ᩈᩮᨿ᩠ᨿᩈᩮᩣ ᨶᩴ ᨲᨲᩮᩣ ᨠᩁᩮ”ᨲᩥ᪨ (ᨵ᪨ ᨷ᪨ ᪔᪓);

ᩑᩅᩴ ᨷᨶ ᩅᨲ᩠ᩅᩤ ᩈᨠ᩠ᨠᩮᩣ ᨴᩮᩅᩣᨶᨾᩥᨶ᩠ᨴᩮᩣ ᨾᩉᩣᨽᨲ᩠ᨲᩥᨠᩣᨿ ᩅᩥᩔᩣᩈᩴ ᨷᨭᩥᨷᩔᨾ᩠ᨽᩮᨲ᩠ᩅᩤ ᨲᨲᩮᩣᩅ ᨷᨭᩥᨶᩥᩅᨲ᩠ᨲᩥᨲ᩠ᩅᩤ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩣ ᩋᨽᩥᩃᨠ᩠ᨡᩥᨲᩣ ᨻ᩠ᨿᩣᨾᨷ᩠ᨷᨽᩣᨷᩁᩥᨠ᩠ᨡᩮᨲ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩃᩦᩊ᩠ᩉᩣᨿ ᩈᨲ᩠ᨳᩣᩉᩴ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩴ ᩋᨠᩣᩈᩥ᪨ ᩋᨳ ᩋᨷᩁᩮᨶ ᩈᨾᨿᩮᨶ ᨴᩮᩅᨧᩣᩁᩥᨠᩴ ᨣᨲᩔ ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᨲᩮᩤ ᨶᩣᩁᨴᨲ᩠ᨳᩮᩁᩔ ᨲᩴ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᨣᩤᨳᩣᩉᩮᩅ ᨠᨳᩮᩈᩥ, ᨳᩮᩁᩮᩤ ᩈᨾᩩᨣ᩠ᨣᩣᩉᨠᩣᩁᩴ ᩋᩣᩁᩮᩣᨧᩮᩈᩥ, ᨲᩮᨶ ᨲᨳᩣ ᨶᩴ ᩈᨧ᩠ᨧᩴ ᩋᩣᩁᩮᩣᨷᩮᩈᩥ᪨

ᨷᩦᨲᩅᩥᨾᩣᨶᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

᪑᪐᪨ ᩏᨧ᩠ᨨᩩᩅᩥᨾᩣᨶᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

ᩒᨽᩣᩈᨿᩥᨲ᩠ᩅᩤ ᨷᨳᩅᩥᩴ ᩈᨴᩮᩅᨠᨶ᩠ᨲᩥ ᩏᨧ᩠ᨨᩩᩅᩥᨾᩣᨶᩴ᪨ ᨲᩴ ᩉᩮᨭ᩠ᨮᩣ ᩏᨧ᩠ᨨᩩᩅᩥᨾᩣᨶᩮᨶ ᨷᩥᨱ᩠ᨯᨲᩮᩣ ᨧ ᩋᨭ᩠ᨮᩩᨷ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩥᨲᩮᩣ ᨧ ᩈᨴᩥᩈᨾᩮᩅ᪨ ᨠᩮᩅᩃᩴ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩈᩔᩩ ᩈᩩᨱ᩠ᩉᩴ

ປີຌເກຄ ປທຣິດ຺ວາ ຍາເຣສິ, ຕ຺ລຌ ປຄ ເລຊ຺ຩຄາຕິ ອຍເຍຍ ຍິເສເສາ຺ ຍຕ຺ຽເຄາ ປຄ ກິຄ຺ຕ຺ຕາ ຽກຍຢິ ຍິສຸເຍຍ ສຊ຺ກທໍ ອາຣຸຢຫຄ຺ຕິ ເຍຊິຕຊ຺ຕາ຺

ປ໐ປ຺

“ຕ຺ລກາສຍິດ຺ວາ ປຌຍິ ສເຣຍກໍ, ອຕິເຣາຍສິ ຍຄ຺ຄິຍສ຺ຣິຍາ ຍິຍ;

ສິຣິຍາ ຍ ຍເລ຺ລຄ ຍເສຄ ເຕຊສາ, ຼຕຫ຺ວາຍ ເຣຍ ຕິເຣສ ສທິຄ຺ເຄາ຺

ປ໐ຝ຺

“ປຸຊ຺ຊາຢີ ຕໍ ຽປຢລຢາລຌາຣິຄີ, ອາເຍຢຕ຺ລຄີ ຄຊ຺ຊາຄສຄ຺ກິກຕ຺ຕເຍ;

ອລຄ຺ກເຕ ຽຕ຺ຕຢຍຕ຺ຕຌາຣິຄີ, ຄາ ຕ຺ວໍ ສຸເກ ເຣຍເຕ ຍຄ຺ເສ ຢຍ຺

ປ໑໐຺

“ກິໍ ຕ຺ວໍ ປຸເຣ ຄຍ຺ຍຢຄາສິ ອຕ຺ຕຄາ, ຢຄຸສ຺ສກູຕາ ປຸຣິຢາຍ ຂາຕິຍາ;

ຣາຄໍ ສຸຊິລ຺ລໍ ອຍ ສີລສຊ຺ຍຢໍ, ເຄຄຸປປຄ຺ກາ ສຸຄຕິໍ ຍສສ຺ສິຄີ;

ເຣຍເຕ ປຸຊ຺ຊິຕາຊິກ຺ລ, ກິສ຺ສ ຄຍ຺ຍສ຺ສິຊໍ ຜລ”ຄ຺ຕິ຺ –

ອາຍສ຺ຍາ ຢຫາເຢາຄ຺ຄລ຺ລາຄເຕ຺ຕເຣາ ປຸຊ຺ຊິ຺ ຕເຕາ ເຣຍຕາ ຕ຺ລຢາທິ ຄາຍາທິ ຕ຺ຢາຄາສິ –

ປ໑໑຺

“ຕ຺ລຣາຄິ ກເຄ຺ຕ ຕ຺ລຢເຢຍ ຄາຢໍ, ປິລ຺ຌາຍ ອຢ຺ຢາຄໍ ຌຣິ ຽປີຄຢິ;

ᨲᨲᩮᩣ ᨲᩮ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩔ ᩋᨴᩣᩈᩥᩴ ᩃᨯ᩠ᨯᩥᨠᩴ, ᨸᩈᨶ᩠ᨶᨧᩥᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᨲᩩᩃᩥᨿ ᨸᩦᨲᩥᨿᩣ᪨

ᨷᩢ᪑᪕᪨

“ᩈᩔᩩ ᨧ ᨸᨧ᩠ᨨᩣ ᩋᨶᩩᨿᩩᨬ᩠ᨩᨲᩮ ᨾᩴ, ᨠᩉᩴ ᨶᩩ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩴ ᨧᩁᩈᩮ ᩋᨧᩣᩁᩥᨠᩥ;

ᨶ ᩃᨯ᩠ᨯᩥᨲᩴ ᨽᩣᨩᨶᩴ ᨸᨶ ᨲᩣᨴᩥᨲᩴ ᨿᨳᩣ, ᩈᨲ᩠ᨲᩔ ᨠᩥᨠ᩠ᨠᩔ ᩈᨾᩴ ᩋᨴᩣᩈᩉᩴ᪨

ᨷᩢ᪑᪖᪨

“‘ᨲᩩᨿ᩠ᩉᩴ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩥ ᨴᩣᩔᩥᨿᩴ ᩋᨽᩮᩣ ᨾᨾ’, ᨴᩣᨲᩥᩔᩣ ᩈᩔᩩ ᨸᩁᩥᨽᩣᩈᨲᩮ ᨾᩴ;

ᩃᩮᨯ᩠ᨯᩩ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩉᩣᩁᩴ ᩋᨴᩣᩈᩥ ᨾᩮ, ᨲᨲᩮᩣ ᨧᩩᨲᩣ ᨠᩣᩃᨠᨲᩣᨾ᩠ᩉᩥ ᨴᩮᩅᨲᩣ᪨

ᨷᩢ᪑᪗᪨

“ᨲᨴᩮᩅ ᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᨠᩩᩈᩃᩴ ᨠᨲᩴ ᨿᨳᩣ, ᩈᩩᨡᨬ᩠ᨧ ᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᩋᨶᩩᨽᩮᩣᨾᩥ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩣ;

ᨴᩮᩅᩮᩉᩥ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᨸᩁᩥᨧᩣᩁᨿᩣᨾᩉᩴ, ᨾᩮᩣᨴᩣᨾᩉᩴ ᨠᩣᨾᨣᩩᨱᩮᩉᩥ ᨸᨬ᩠ᨧᩉᩥ᪨

ᨷᩢ᪑᪘᪨

“ᨲᨴᩮᩅ ᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᨠᩩᩈᩃᩴ ᨠᨲᩴ ᨿᨳᩣ, ᩈᩩᨡᨬ᩠ᨧ ᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᩋᨶᩩᨽᩮᩣᨾᩥ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩣ;

ᨴᩮᩅᩥᨶ᩠ᨴᨣᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᨲᩥᨴᩈᩮᩉᩥ ᩁᨠ᩠ᨡᩥᨲᩣ, ᩈᨾᨸ᩠ᨸᩥᨲᩣ ᨠᩣᨾᨣᩩᨱᩮᩉᩥ ᨸᨬ᩠ᨧᩉᩥ᪨

ᨷᩢ᪑᪙᪨

“ᩑᨲᩣᨴᩥᩈᩴ ᨸᩩᨬ᩠ᨬᨹᩃᩴ ᩋᨶᨸ᩠ᨸᨠᩴ, ᨾᩉᩣᩅᩥᨸᩣᨠᩣ ᨾᨾ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᨽᩥᨠ᩠ᨡᩣ;

ទេវេហិ សទ្ធិំ បរិចារយាមហំ, មោទាមហំ កាមគុណេហិ បញ្ចហិ។

៨១៧។

“ឯតាទិសំ បុញ្ញផលំ អនប្បកំ, មហាជុតិកា មម ឧច្ឆុទក្ខិណា;

ទេវិន្ទគុត្តា តិទសេហិ រក្ខិតា, សហស្សនេត្តោរិវ នន្ទនេ វនេ។

៨១៨។

“តុវញ្ច ភន្តេ អនុកម្បកំ វិទុំ, ឧបេច្ច វន្ទិំ កុសលញ្ច បុច្ឆិសំ;

តតោ តេ ឧច្ឆុស្ស អទាសិំ ខណ្ឌិកំ, បសន្នចិត្តា អតុលាយ បីតិយា”តិ។

សេសំ វុត្តនយមេវាតិ។

ឧច្ឆុវិមានវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

១១។ វន្ទនវិមានវណ្ណនា

អភិក្កន្តេន វណ្ណេនាតិ វន្ទនវិមានំ។ តស្ស កា ឧប្បត្តិ? ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ។ តេន សមយេន សម្ពហុលា ភិក្ខូ អញ្ញតរស្មិំ គាមកាវាសេ វស្សំ វសិត្វា វុត្ថវស្សា បវារេត្វា សេនាសនំ បដិសាមេត្វា បត្តចីវរមាទាយ សាវត្ថិំ ឧទ្ទិស្ស ភគវន្តំ ទស្សនត្ថាយ គច្ឆន្តា អញ្ញតរស្ស គាមស្ស សមីបេន អតិក្កមន្តិ។ តត្ថ អញ្ញតរា ឥត្ថី តេ ភិក្ខូ ទិស្វា បសន្នចិត្តា សញ្ជាតគារវពហុមានា បញ្ចបតិដ្ឋិតេន វន្ទិត្វា សិរស្មិំ អញ្ជលិំ បគ្គយ្ហ យាវ ទស្សនូបចារា បសាទសោម្មានិ អក្ខីនិ ឧម្មីលេត្វា ឱលោកេន្តី អដ្ឋាសិ។ សា អបរេន សមយេន កាលំ កត្វា តាវតិំសេសុ និព្ពត្តិ។ អថ នំ តត្ថ ទិព្ពសម្បត្តិំ អនុភវន្តិំ អាយស្មា មហាមោគ្គល្លានោ ឥមាហិ គាថាហិ បដិបុច្ឆិ –

៨១៩។ “អភិក្កន្តេន វណ្ណេន…បេ…វណ្ណោ ច តេ សព្វទិសា បភាសតី”តិ។

ប័១១។ “សា ទេវតា អត្តមនា…បេ… យស្ស កម្មស្សិទំ ផលំ”។

ប័១២។

“អហំ មនុស្សេសុ មនុស្សភូតា, ទិស្វាន សមណេ សីលវន្តេ;

បាទានិ វន្ទិត្វា មនំ បសាទយិំ, វិត្តា ចហំ អញ្ជលិកំ អកាសិំ។

ប័១៣។

“តេន មេតាទិសោ វណ្ណោ…បេ…វណ្ណោ ច មេ សព្ពទិសា បភាសតី”តិ –

ទ្វីហិ គាថាហិ ព្យាកាសិ។

ប័១២។ តត្ថ សមណេតិ សមិតបាបេ។ សីលវន្តេតិ សីលគុណយុត្តេ។ មនំ បសាទយិន្តិ “សាធុរូបា វតិមេ អយ្យា ធម្មចារិនោ សមចារិនោ ព្រហ្មចារិនោ”តិ ឯវំ គុណេ អារព្ភ ចិត្តំ បសាទេសិំ។ វិត្តា ចហំ អញ្ជលិកំ អកាសិន្តិ តុដ្ឋា សោមនស្សជាតា អហំ វន្ទិំ បេសលិតំ កិញ្ចិតំ បសាទវិកសិតានិ អក្ខីនិ ឧម្មីលេត្វា ទស្សនមត្តម្បិ បេមំ សត្តានំ ពហុបការំ, បគេវ វន្ទនាតិ។ តេនាហ “តេន មេតាទិសោ វណ្ណោ”តិអាទិ។ សេសំ វុត្តនយមេវ។

វន្ទនវិមានវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

១២។ រជ្ជុមាលាវិមានវណ្ណនា

អភិក្កន្តេន វណ្ណេនាតិ រជ្ជុមាលាវិមានំ។ តស្ស កា ឧប្បត្តិ? ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ។ តេន សមយេន គយាគាមេ អញ្ញតរស្ស ព្រាហ្មណស្ស ធីតា តស្មិំយេវ គាមេ ឯកស្ស ព្រាហ្មណកុមារស្ស ទិន្នា បតិកុលំ គតា, តស្មិំ គេហេ ឥស្សរិយំ វត្តេន្តី តិដ្ឋតិ។ សា តស្មិំ គេហេ ទាសិយា ធីតរំ ទិស្វា ន សហតិ។ ទិដ្ឋកាលតោ បដ្ឋាយ កោធេន តដតដាយមានា អក្កោសតិ បរិភាសតិ, ខដកញ្ញស្សា ទេតិ។ យទា បន សា វយប្បត្តិយា កិច្ចសមត្ថា ជាតា, តទា នំ ជណ្ណុកប្បរមុដ្ឋីហិ បហរតេវ, យថា នំ បុរិសជាតីសុ ពទ្ធាឃាតា។

សា កិរ ទាសី កស្សបទសពលស្ស កាលេ តស្សា សាមិនី អហោសិ, ឥតរា ទាសី។ សា តំ លេឌ្ឌុទណ្ឌាទីហិ យដ្ឋិអាទីហិ ច អភិណ្ហំអភិហនតិ។ សា តេន កិលន្តា យថាពលំ ទានាទីនិ បុញ្ញានិ កត្វា “អនាគតេ អហំ សាមិនី ហុត្វា ឥមិស្សា ឧបរិ ឥស្សរិយំ ករេយ្យ”ន្តិ បត្ថនំ ឋបេសិ។ អថ សា ទាសី តតោ ចុតា អបរាបរំ សំសរន្តី ឥមស្មិំ ពុទ្ធុប្បាទេ វុត្តនយេន គយាគាមកេ ព្រាហ្មណកុលេ និព្ពត្តិត្វា បតិកុលំ គតា, ឥតរាបិ តស្សា ទាសី អហោសិ។ ឯវំ ពទ្ធាឃាតតាយ សា តំ វិហេឋេតិ។

ឯវំ វិហេឋេន្តី អការណេនេវ កេសេសុ គហេត្វា ហត្ថេហិ ច បាទេហិ ច សុហតំ ហនតិ។ សា ន្ហាបិតសាលំ គន្ត្វា ខុរមុណ្ឌំ ការេត្វា អាគមាសិ។ សាមិនី “កិំ ជេ ទដ្ឋកានិ មុណ្ឌនមេត្តក នវ វិប្បយោគេន្តា”តិ រជ្ជុំ សីសេ ពន្ធិត្វា តត្ថ នំ គហេត្វា ខលេត្វា ឈាបេតិ, តស្សា តត្ថ រជ្ជុ អបនេតុំ ន ហោតិ។ តតោ បដ្ឋាយ ទាសិយា “រជ្ជុមាលា”តិ នាមំ អហោសិ។

អថេកទិវសំ សត្ថា បច្ចូសសមយេ មហាករុណាសមាបត្តិតោ វុដ្ឋាយ លោកំ វោលោកេន្តោ រជ្ជុមាលាយ សោតាបត្តិផលូបនិស្សយំ, តស្សា ច ព្រាហ្មណិយា សរណេសុ សីលេសុ ច បតិដ្ឋានំ ទិស្វា អរញ្ញំ បវិសិត្វា អញ្ញតរស្មិំ រុក្ខមូលេ និសីទិ ឆព្ពណ្ណា ពុទ្ធរស្មិយោ វិស្សជ្ជេន្តោ។ រជ្ជុមាលាបិ នោ ទិវសេ ទិវសេ តាយ តថា វិហេឋិយមានា “កិំ មេ ឥមិនា ទុជ្ជីវិតេនា”តិ និព្វិន្នរូបា ជីវិតេ មរិតុកាមា ឃដំ គហេត្វា ឧទកតិត្ថំ គច្ឆន្តី វិយ គេហតោ និក្ខមិត្វា អនុក្កមេន វនំ បវិសិត្វា ភគវតោ និសិន្នរុក្ខស្ស អវិទូរេ អញ្ញតរស្ស រុក្ខស្ស សាខាយ រជ្ជុំ ពន្ធិត្វា បាសំ កត្វា ឧព្ពន្ធិតុកាមា ឥតោ ចិតោ ច ឱលោកេន្តី អទ្ទស ភគវន្តំ តត្ថ និសិន្នំ បាសាទិកំ បសាទនីយំ ឧត្តមទមថសមថមនុប្បត្តំ ឆព្ពណ្ណពុទ្ធរស្មិយោ វិស្សជ្ជេន្តំ។ ទិស្វា ពុទ្ធគារវេន អាកឌ្ឍិយមានហទយា “កិំ នុ ខោ ភគវា មាទិសានម្បិ ធម្មំ ទេសេតិ, យទហំ សុត្វា ឥតោ ទុជ្ជីវិតតោ មុច្ចេយ្យ”ន្តិ ចិន្តេសិ។

អថ ភគវា តស្សា ចិត្តាចារំ ឱលោកេត្វា “រជ្ជុមាលេ”តិ អាហ។ សា តំ សុត្វា អមតេន វិយ អភិសិត្តា បីតិយា និរន្តរំ ផុដ្ឋា ភគវន្តំ ឧបសង្កមិត្វា វន្ទិត្វា ឯកមន្តំ អដ្ឋាសិ។ តស្សា ភគវា អនុបុព្ពិកថានុបុព្ពកំ ចតុសច្ចកថំ កថេសិ, សា សោតាបត្តិផលេ បតិដ្ឋហិ។ សត្ថា “វដ្ដតិ ឯត្តកោ រជ្ជុមាលាយ អនុគ្គហោ, ឥទានេសា គេហំ អប្បសិសិយា ជាតា”តិ អនុញ្ញាតោ និក្ខមិត្វា កាយស្ស អវិទូរេ អញ្ញតរស្មិំ រុក្ខមូលេ និសីទិ។ រជ្ជុមាលាបិ អត្តានំ វិនិវត្តេត្វា អកន្តតាយ ហត្ថិយន្តាកឌ្ឍយមានតាយ ច “ព្រាហ្មណី មំ ហនតុ វា វិហេឋេតុ វា យំ វា តំ វា ករោតូ”តិ ឃដេន ឧទកំ គហេត្វា គេហំ អគមាសិ។ សាមិកោ គេហទ្វារេ ឋិតោ តំ ទិស្វា “ត្វំ អជ្ជ ឧទកតិត្ថំ គតា ចិរាយិត្វា អាគតា, មុខវណ្ណោ ច តេ អតិវិយ វិប្បសន្នោ, ត្វំ អញ្ញេន អាការេន ឧបដ្ឋាសិ, កិំ ឯត”ន្តិ បុច្ឆិ។ សា តស្ស តំ បវត្តិំ អាចិក្ខិ។

ព្រាហ្មណោ តស្សា វចនំ សុត្វា តុស្សិត្វា គេហំ គន្ត្វា រជ្ជុមាលាយ ឧបរិ “តយា ន កិញ្ចិ កាតព្ព”ន្តិ សុណិសាយ វត្វា តុដ្ឋមានសោ សីឃតរំ សត្ថុ សន្តិកំ គន្ត្វា វន្ទិត្វា សាទរេន កតបដិសន្ថារោ សត្ថារំ និមន្តេត្វា អត្តនោ គេហំ អានេត្វា បណីតេន ខាទនីយេន ភោជនីយេន បរិវិសិត្វា ភគវន្តំ ភុត្តាវិំ ឱនីតបត្តបាណិំ ឧបសង្កមិត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ, សុណិសាបិស្ស ឧបសង្កមិត្វា វន្ទិត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ។ គយាគាមវាសិនោបិ ព្រាហ្មណគហបតិកា តំ បវត្តិំ សុត្វា ភគវន្តំ ឧបសង្កមិត្វា អប្បេកច្ចេ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិំសុ, អប្បេកច្ចេ សម្មោទនីយំ កត្វា ឯកមន្តំ និសីទិំសុ។

សត្វា រជ្ជុយាលិឃ តស្សា ច ទ្រាហូលិយា បុរិមជាតីសុ ពតពល្ ចិត្វាររតោ ពនេឆត្វា សយ្យត្តបរិសាឃ អត្តនុបំ ឆម្មំ ទេសេសិ ៉ តំ សុត្វា ទ្រាហូលិ ច មហាជនេតា ច តត្វ សត្ថុបតិនេតា សនរណាសុ ច សីលេសុ ច បតិដ្ឋហិ៉ សត្វា អាសតា វុដ្ឋហិត្វា សាចត្ថិមេច អកមាសិ៉ ទ្រាហូនេលា រជ្ជុយាលំ ឌីតុដ្ឋានេត ធនេបសិ៉ តស្ស សុលិសា រជ្ជុយាលំ បិឃចក្កហិ ឆូនេលិកេត្ថិ ឃាចឌីចំ មតានេបនេតច សិនេតនេហត បរិហរិ៉ រជ្ជុយាលិ អបរការេក ពាលំ ពត្វា តាចតិនេសសុ តិព្វាត្តិ, អច្ឆរាសហស្សញ្ញាស្សា បរិចារេរា អនេហាសិ៉ សា សដ្ឋិសពាដការប្បយារលាហិ ជិព្វាករនេលាហិ បជិមល្លិតតួកាចា អច្ឆរាសហស្សបរិចុត្តា គត្ថតចតាឌីសុ មហតិ ជិព្វាសយ្យត្តិ អតុកចយាតា បមុឌិតមតា ចិចរតិ៉ អថាឃស្មា មហានេមាក្កល្លានេតា នេចចារិកំ ពនេតា តំ មហនេត្តត ជិព្វាតុការេចត មហតិឃា នេចចិទ្ធិឃា ចិនេជ្ជាតមាតំ ជិស្វា តាឃ ពតពល្ ពុយាហិ ពាថាហិ បុច្ឆិ៉

ប័១៩៉

“អភិក្កន្តេន ចណ្ណេន, ឃា ត្វំ តិដ្ឋសិ ទេចតេ;

ហតេ្ថ បាទេ ច ចិក្កយ្ហ នច្ចសិ សុប្បចាទិតេ៉

ប័១លិ៉

“តស្សា ទេ នច្ចមានាឃ, អង្គមង្គេហិ សព្ពសោ;

ជិព្វា សទ្ទា និច្ឆរន្តិ, សចនីឃា មនោរមា៉

ប័១ប៉

“តស្សា ទេ នច្ចមានាឃ, អង្គមង្គេហិ សព្ពសោ;

ជិព្វា ពន្ធា បចាឃន្តិ, សុចិពន្ធា មនោរមា៉

ប័១ង៉

“ວິຈິຕ຺ຕຍາຕາ ກາເຍຕ, ຍາ ເຈຫີສຸ ປິຍອຕ຺ຕາ;

ເຕນໍ ສຸຍ຺ຍຕິ ຄິເລ຺ສເສາ, ຕິທິເວ ປພ຺ງ຺ກເຣ ຍຖາ໌

ປັ໑໐໌

“ຈຕໍສກາ ຈາຕຣ຺ຕາ, ຈາເຕຕ ສຍ຺ຍກຍ຺ຍິຕາ;

ເຕນໍ ສຸຍ຺ຍຕິ ຄິເລ຺ສເສາ, ຕິທິເວ ປພ຺ງ຺ກເຣ ຍຖາ໌

ປັ໑໑໌

“ຍາປິ ເຕ ສີຣສ຺ີ ຍາລີ, ສຸຈິກປ຺ປາ ຍເຕາຣຍາ;

ຈາຕິ ກເຕ຺ຖາ ຊິສາ ສຕ຺ຖາ, ຣຸເລ຺ຂາ ຍຕ຺ຍສເກາ ຍຖາ໌

ປັ໑໒໌

“ຍາຍເສ ຕໍ ສຸຈິກຕ຺ຖໍ, ຣູປໍ ປສ຺ສສິ ອຍາຕຸສໍ;

ເຄຈເຕ ປຸຕ຺ຖິຕາຈິຕ຺ຕ, ກິສ຺ສ ກຍ຺ຍສ຺ສິທໍ ຜລ”ນ຺ຕິ໌

ປັ໑໙໌ ຕຕ຺ຖ ຫເຕ຺ຖ ປີເຄ ຈ ຈິກ຺ຂຍາຕິ ຫເຕ຺ຖ ຈ ປີເຄ ຈ ວິວິເຣຫິ ອາກາເຣຫິ ກເຫຕ຺ວາ, ປຸປ຺ຜຍຸຕິ຺ປຸປ຺ຜຍ຺ຍາລິອາຊິເກເຄສ຺ສ ສາຕາກິຕຍສ຺ສ ຄສ຺ສຕຈເສຕ ວິວິເຣຫິ ອາກາເຣຫິ ຫເຕ຺ຖ, ຈ, ສຍປິຣາຊີຕຍ຺ຍິ ຜາຕຈິເສສາຕໍ ຄສ຺ສຕຈເສຕ ວິວິເຣຫິ ອາກາເຣຫິ ປີເຄ ຈ ຂຸປິຊິຍິຕ຺ວາຕິ ອເຕ຺ຖາ໌ ຈ-ສເທ຺ທຕ ສາຕາກິຕຍໍ ສງ຺ກຫາຕິ໌ ຕຖ຺ຍີຕິ ຕຊສິ໌ ຍາ ຕຸຕ຺ຕິ ຍາ ຣຸຕ຺ຕຕຍຈເສຕ ຕຖ຺ຍໍ ກເຣາຍີຕິ ອເຕ຺ຖາ໌ ສຸປ຺ຈາຊິເຕຕິ ສຸຕ຺ທເຣ ປຈຊ຺ເຕ ສຕິ ຕຈ ຕຖ຺ຍສ຺ສ ອຕຸຣຸປຈເສຕ ຊີຫາຈໍສຍຸຊິງ຺ຄຕາຍ຺ຍອາຊິເກ ຈາຊິຍຍາເຕ, ປພ຺ງ຺ກເຣ ຕິທິເວ ປກ຺ຂຍ຺ຍາເຕຕິ ອເຕ຺ຖາ໌ ເສສໍ ເຫຕ຺ຖາຈິຍາເຕ ຣຸຕ຺ຕຕຍເຍຈ໌

໑ຈໍ ເຣເຣຕ ປຸຕ຺ຖິຕາ ສາ ເຄຈຕາ ອຕ຺ຕເຕາ ປຸຣິຍຊາຕິອາຊິ ຕ຺ລຍາຫິ ກາຣາຫິ ຍ຺ຍາກາສິ –

ប័១១។

“ទាសី អហំ បុរេ អាសិំ, គយាយំ ព្រាហ្មណស្សហំ;

អប្បបុញ្ញា អលក្ខិកា, រជ្ជុមាលាតិ មំ វិទុំ។

ប័១២។

“អក្កោសានំ វធានញ្ច, តជ្ជនាយ ច ឧគ្គតា;

កុដំ គហេត្វា និក្ខម្ម, អគច្ឆិំ ឧទហារិយា។

ប័១៣។

“វិបថេ កុដំ និក្ខិបិត្វា, វនសណ្ឌំ ឧបាគមិំ;

‘ឥធេវាហំ មរិស្សាមិ, កោ អត្ថោ ជីវិតេន មេ’។

ប័១៤។

“ទឡ្ហំ បាសំ ករិត្វាន, អាសុម្ភិត្វាន បាទបេ;

តតោ ទិសា វិលោកេសិំ, ‘កោ នុ ខោ វនមស្សិតោ’។

ប័១៥។

“តត្ថទ្ទសាសិំ សម្ពុទ្ធំ, សព្ពលោកហិតំ មុនិំ;

និសិន្នំ រុក្ខមូលស្មិំ, ឈាយន្តំ អកុតោភយំ។

៧២៧។

“តស្សា មេ អហុ សំវេគោ, អព្ភុតោ លោមហំសនោ;

‘កោ នុ ខោ វនមស្សិតោ, យតុស្សា ក្ខាហុ ខេវនា’។

៧២៩។

“បាសាទិកំ បសាទនីយំ, វនា និព្ពនមាគតំ;

ទិស្វា មនោ មេ បសីទិ, នាយំ យាទិសកីទិសោ។

៧៣០។

“គុត្តិន្ទ្រិយោ ឈានរតោ, អនាហិក្កតមានសោ;

ហិតោ សព្ពស្ស លោកស្ស, ពុទ្ធោ អយំ ភវិស្សតិ។

៧៣១។

“ភយភេរវោ ទុរាសទោ, សីហោវ គុហមស្សិតោ;

ទុល្លភាយំ ទស្សនាយ, បុប្ផំ ឧទុម្ពរំ យថា។

៧៣២។

“សោ មំ មុទូហិ វាចាហិ, អាលបិត្វា តថាគតោ;

ᩁᨬ᩠ᨬᩣᨿᩣᩃᩮᨲᩥ ᨿᩴᨧᩮᩣᨳ, ᩈᩁᩴ ᨣᨧ᩠ᨨ ᨲᨳᩣᨣᨲᩴ᪨

᪃᪃᪂᪨

“ᨲᩣᩉᩴ ᨠᩥᩴ ᩈᩩᩉᩥᨲ᩠ᩅᩣᨶ, ᩮᨶᩃᩴ ᩋᨭ᩠ᨮᨧᨲᩥ ᩈᩩᨡᩥᩴ;

ᩈᩉᩣᨿᩈᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᨲᩣ, ᩈᨻ᩠ᨻᩮᩈᩮᩣᨠᩣᨷᨶᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨

᪃᪃᪃᪨

“ᨠᩃ᩠ᨿᩣᨱᨾᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨿᩴ ᨬᩣᨲ᩠ᩅᩣ, ᨷᩈᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᩩᨬ᩠ᨬᨿᩣᨲᩴ;

ᩉᩥᨲᩮᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᩔ ᩃᩮᩣᨠᩔ, ᩋᨶᩩᨠᨾ᩠ᨸᩣᨿ ᨲᨳᩣᨣᨲᩮᩣ᪨

᪃᪃᪄᪨

“ᨻ᩠ᨿᩣᩉᩴ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᨲᩥ ᨿᩴᨧᩮᩣᨳ, ᩋᩉᩴ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩔ ᩈᨾ᩠ᨽᩅᩮᩣ;

ᨴᩩᨠ᩠ᨡᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩮᩣ ᨿᨣ᩠ᨣᩮᩣ ᨧ, ᩋᨭ᩠ᨮᨦ᩠ᨣᩥᨠᩮᩣ ᩋᨿᩴ ᨾᨣ᩠ᨣᩮᩣ᪨

᪃᪃᪅᪨

“ᩋᨲ᩠ᨳᨠᩣᨾᩔ ᨠᩩᩈᩃᩔ, ᨩᩦᩅᩣᨶᩥᨿᩥ ᩋᩉᩴ ᨮᩥᨲᩣ;

ᩋᨬ᩠ᨬᩣ ᩋᨿᩴ ᩈᨶ᩠ᨲᩥᩴ, ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩴ ᨷᨴᨿᨲ᩠ᨳᩴ᪨

᪃᪃᪆᪨

“នាហំ អចង្ឋិតាបេមា, ធស្សេត អចិកម្បិតិ;

ម្ហុលឌាតាយ សន្ទាយ, ឌឹតា ញាន្ទស្ស ឈូរនាˋ

៥៣៥ˋ

“នាហំ រមាមិ កិញ្ញអាមិ, មេមាធាមិ អក្ខេតាគយា;

ចិត្តមាលំ ធារយាមិ, បិវាមិ មធុមទ្ទវំˋ

៥៣៨ˋ

“សង្ឋិតមុរិយសហស្សានិ, បដិពេឡានំ គទេរាត្តិ មេ;

អាញ្ញអឡ្ឋា គគ្គទេរា កិមេា, នាធុវាទិ ច និសេយាˋ

៥៤០ˋ

“ពេបិក្ខទេរា ច សុបេស្សា ច, ចិណាមោក្ខា ច តារិទេយា;

តត្ថា ទេចច សុតត្ថា ច, សោណចិត្តា សុចិមិញាˋ

៥៤១ˋ

“អលម្ពុសា មិស្សកេសី ច, បុណ្ឌរីកាតិចារុណី;

ឯណីបស្សា សុបស្សា ច, សុភទ្ទា មុទុវាទិនីˋ

៥៤២ˋ

“ຂຕາ ຈຍ຺ຍາ ຈ ເສຍ຺ຍາເສ, ອຈ຺ຉຣາຕິ ປເມາທິກາ;

ຕາ ຍໍ ກາເລຕຸປິກກ຺ຂາ, ອພິກາສນ຺ຕິ ເທວຕາ.

ບໍ໓໗.

“ຫຕ຺ຖ ຕຈ຺ຉາຍ ກາຍາຍ, ຫຕ຺ຖ ຈໍ ຣຍຍາຍເສ;

ຕຍິທໍ ອກຕປຸຍ຺ຍາຕິ, ກຕປຸຍ຺ຍາຕເຣຍຈິທໍ.

ບໍ໓໓.

“ອເສາກໍ ຕຕ຺ຖຕິ ຣຍຸໍ, ທິເຊສາຕິ ຍທາຈຕິ;

ສຸຂໍ ອກຕປຸຍ຺ຍາຕິ, ຍຸສ ຕທ຺ທິ ປຣທ຺ທ ຈ.

ບໍ໓໓.

“ສຸຂຈ຺ຉາ ກຕປຸຍ຺ຍາຕິ, ຍຸສ ເຈຈ ປຣທ຺ທ ຈ;

ເຕສໍ ສທຍ຺ຍກາຍາຕິ, ກຕ຺ຕຍ຺ຍາ ກຸສລໍ ພຸທຸໍ;

ກຕປຸຍ຺ຍາ ຫິ ເມາທນ຺ຕິ, ສເຄ຺ຄ ເກາຄສມງ຺ຄິເນາ.

ບໍ໓໙.

“ພຫຸຕິ ຈຕ ອທ຺ທາຍ, ກຸປ຺ປຊ຺ຊນ຺ຕິ ຕລາກຕາ;

ᨴᨠ᩠ᨡᩥᨱᩮᨿ᩠ᨿᩣ ᨾᨶᩩᩔᩣᨶᩴ, ᨷᩩᨬ᩠ᨬᨠ᩠ᨡᩮᨲ᩠ᨲᩣᨶᨾᩣᨠᩁᩣ;

ᨿᨲ᩠ᨳ ᨠᩣᩁᩴ ᨠᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣᨶ, ᩈᨣ᩠ᨣᩮ ᨾᩮᩣᨴᨶ᩠ᨲᩥ ᨴᩣᨿᨠᩣ”ᨲᩥ᪨

ᨷᩢ᪑᪑᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨴᩣᩈᩦ ᩋᩉᩴ ᨷᩩᩁᩮ ᩋᩣᩈᩥᨶ᩠ᨲᩥ ᨷᩩᩁᩮ ᨷᩩᩁᩥᨾᨩᩣᨲᩥᨿᩴ ᩋᩉᩴ ᩋᨶ᩠ᨲᩮᩣᨩᩣᨲᩣ ᨴᩣᩈᩦ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥᩴ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨠᩔᩣᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᨣᨿᩣᨿᩴ ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩔᩣᩉ”ᨶ᩠ᨲᩥ, ᨣᨿᩣᨶᩣᨾᨠᩮ ᨣᩣᨾᩮ ᩋᨬ᩠ᨬᨲᩁᩔ ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩔ᪨ ᩉᨶ᩠ᨲᩥ ᨶᩥᨷᩣᨲᨾᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᩋᨷ᩠ᨷᨷᩩᨬ᩠ᨬᩣᨲᩥ ᨾᨶ᩠ᨴᨽᩣᨣ᩠ᨿᩣ ᩋᨷᩩᨬ᩠ᨬᩣ᪨ ᩋᩃᨠ᩠ᨡᩥᨠᩣᨲᩥ ᨶᩥᩔᩥᩁᩥᨠᩣ ᨠᩣᩊᨠᨱ᩠ᨱᩦ᪨ ᩁᨩ᩠ᨩᩩᨾᩣᩃᩦᨲᩥ ᨾᩴ ᩅᩥᨴᩩᨶ᩠ᨲᩥ, ᨠᩮᩈᩮ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩣᨠᨯ᩠ᨰᨶᨷᩁᩥᨠᨯ᩠ᨰᨶᨴᩩᨠ᩠ᨡᩮᨶ ᨾᩩᨱ᩠ᨯᨠᩮ ᨠᨲᩮ ᨷᩩᨶᨷᩥ ᨲᨲ᩠ᨳᨾᩮᩅ ᩈᩦᩈᩮ ᨩᨭᩴ ᨻᨶ᩠ᨵᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨮᨷᩥᨲᩁᨩ᩠ᨩᩩᨠᩩᨱ᩠ᨯᩃᨠᩅᩈᩮᨶ “ᩁᨩ᩠ᨩᩩᨾᩣᩃᩦ”ᨲᩥ ᨾᩴ ᨾᨶᩩᩔᩣ ᨩᩣᨶᩥᩴᩈᩩ᪨

ᨷᩢ᪑᪒᪨ ᩅᨵᩣᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᨲᩣᩊᨶᩣᨶᩴ᪨ ᨲᨩ᩠ᨩᨶᩣᨿᩣᨲᩥ ᨽᨿᩈᩴᨲᨩ᩠ᨩᨶᩮᨶ᪨ ᩏᨣ᩠ᨣᨲᩣᨲᩥ ᩏᨣ᩠ᨣᨲᩣᨿ ᨴᩮᩣᨾᨶᩔᨷ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ᪨ ᨠᩩᨭᩉᩣᩁᩥᨿᩣᨲᩥ ᨠᩩᨭᨠᩉᩣᩁᩥᨠᩣ, ᨠᩩᨭᩴ ᩋᩣᩉᩁᨶ᩠ᨲᩦ ᩅᩥᨿ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᩋᨵᩥᨷ᩠ᨷᩣᨿᩮᩣ᪨

ᨷᩢ᪑᪓᪨ ᩅᩥᨷᨳᩮᨲᩥ ᩋᨷᨳᩮ, ᨾᨣ᩠ᨣᨲᩮᩣ ᩋᨷᨠ᩠ᨠᨾᩥᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨠ᩠ᩅᨲ᩠ᨳᩮᩣᨲᩥ ᨠᩮᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᩈᩮᩣᨾᩮᩅ ᩅᩣ ᨷᩥᩅᩮᩣ᪨

ᨷᩢ᪑᪔᪨ ᨴᩊ᩠ᩉᩴ ᨷᩣᩈᩴ ᨠᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣᨶᩣᨲᩥ ᨻᨶ᩠ᨵᨶᨷᩣᩈᩴ ᨳᩥᩁᩴ ᩋᨧ᩠ᨨᩥᨩ᩠ᨩᨶᨠᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ᪨ ᩋᩣᩈᩩᨾ᩠ᨽᩥᨲ᩠ᩅᩣᨶ ᨷᩣᨴᨷᩮᨲᩥ ᩅᩥᨭᨷᩮ ᩃᨣ᩠ᨣᨶᩅᩈᩮᨶ ᨷᩣᨴᨷᩮ ᩁᩩᨠ᩠ᨡᩮ ᩃᨾ᩠ᨻᩥᨲ᩠ᩅᩣ᪨ ᨲᨲᩮᩣ ᨴᩥᩈᩣ ᩅᩥᩃᩮᩣᨠᩮᩈᩥᩴ, ᨠᩮᩣ ᨶᩩ ᨡᩮᩣ ᩅᨶᨾᩔᩥᨲᩮᩣᨲᩥ ᩍᨾᩴ ᩅᨶᩴ ᨷᩅᩥᩈᨶᩅᩈᩮᨶ ᩋᩔᩥᨲᩮᩣ ᨶᩩ ᨡᩮᩣ ᨠᩮᩣᨧᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩥ, ᨿᨲᩮᩣ ᨾᩮ ᨾᩁᨱᨲ᩠ᨲᩣᨱᩮᩣ ᩈᩥᨿᩣᨲᩥ ᩋᨵᩥᨷ᩠ᨷᩣᨿᩮᩣ᪨

ᨷᩢ᪑᪕᪨ ᩈᨻ᩠ᨻᨬ᩠ᨬᩩᨶ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ ᨲᨴᩣ ᨲᩔᩣ ᨲᩣᨴᩥᩈᩮ ᨶᩥᨧ᩠ᨨᨿᩮ ᩋᩈᨲᩥᨷᩥ ᩈᨽᩣᩅᩅᩈᩮᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨲᩔᨲ᩠ᨳᩮᩣ – ᩈᨿᨾᩮᩅ ᩈᨾ᩠ᨾᨴᩮᩅ ᨧ ᩈᨻ᩠ᨻᩔᩣᨷᩥ ᨻᩩᨩ᩠ᨫᩥᨲᨻ᩠ᨻᩔ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᨲ᩠ᨲᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᨬ᩠ᨬᩩᩴ, ᨾᩉᩣᨠᩁᩩᨱᩣᨿᩮᩣᨣᩮᨶ ᩉᩥᨲᩣᨵᩥᨠᩮᨠᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᩈᨻ᩠ᨻᩔᩣᨷᩥ ᩃᩮᩣᨠᩔ ᩑᨠᨶ᩠ᨲᩉᩥᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᩃᩮᩣᨠᩉᩥᨲᩴ, ᩏᨽᨿᩃᩮᩣᨠᩴ ᨾᩩᨶᨶᨲᩮᩣ ᨾᩩᨶᩥᩴ, ᨶᩥᩈᨩ᩠ᨩᩣᩅᩈᩮᨶ ᨠᩥᩃᩮᩈᩣᨽᩥᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩮᩉᩥ ᨵᩮᩣᨲᩣ ᩅᩣᩅᨲᩣᨠᩣᩁᩮᨶ ᨧ ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩴ, ᩋᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩪᨷᨶᩥᨩ᩠ᨫᩣᨶᩮᨶ ᩃᨠ᩠ᨡᨱᩪᨷᨶᩥᨩ᩠ᨫᩣᨶᩮᨶ ᨧ ᨫᩣᨿᨶ᩠ᨲᩴ, ᨻᩮᩣᨵᩥᨾᩪᩃᩮᨿᩮᩅ ᨽᨿᨽᩮᩁᩅᩴ ᩈᨾᨲᩥᨠ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᨠᩩᨲᩮᩣᨧᩥᨷᩥ ᨽᨿᩣᨽᩣᩅᨲᩮᩣ ᩋᨠᩩᨲᩮᩣᨽᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨

ᨷᩢ᪑᪖᪨ ᩈᩴᩅᩮᨣᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᩈᩉᩮᩣᨲ᩠ᨲᨷ᩠ᨷᩴ ᨬᩣᨱᩴ, ᩈᩮᩣ ᨲᩔᩣ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᨴᩔᨶᩮᨶ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᩥ᪨ ᨲᩮᨶᩣᩉ “ᨲᩔᩣ ᨾᩮ ᩋᩉᩩ ᩈᩴᩅᩮᨣᩮᩣ”ᨲᩥ᪨

ᨷᩢ᪑᪗᪨ ᨷᩈᩣᨴᩥᨠᨶ᩠ᨲᩥ ᨷᩈᩣᨴᩣᩅᩉᩴ, ᨴ᩠ᩅᨲ᩠ᨲᩥᩴᩈᨾᩉᩣᨷᩩᩁᩥᩈᩃᨠ᩠ᨡᨱᩋᩈᩦᨲᩥᩋᨶᩩᨻ᩠ᨿᨬ᩠ᨩᨶᨻ᩠ᨿᩣᨾᨷ᩠ᨷᨽᩣᨠᩮᨲᩩᨾᩣᩃᩣᩃᨦ᩠ᨠᨲᩣᨿ ᩈᨾᨶ᩠ᨲᨷᩣᩈᩣᨴᩥᨠᩣᨿ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᩈᩁᩦᩁᩈᩮᩣᨽᩣᨣ᩠ᨣᨷ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᩁᩪᨷᨠᩣᨿᨴᩔᨶᨻ᩠ᨿᩣᩅᨭᩔ ᨩᨶᩔ ᩈᩣᨵᩩᨠᩣᩅᩮᨲᩣ ᨷᩈᩣᨴᩈᩴᩅᨯ᩠ᨰᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨷᩈᩣᨴᨶᩦᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᨴᩈᨻᩃ-ᨧᨲᩩᩅᩮᩈᩣᩁᨩ᩠ᨩᨨᩋᩈᩣᨵᩣᩁᨱᨬᩣᨱ-ᩋᨭ᩠ᨮᩣᩁᩈᩣᩅᩮᨱᩥᨠ-ᨻᩩᨴ᩠ᨵᨵᨾ᩠ᨾᨷ᩠ᨷᨽᩩᨲᩥᩋᨷᩁᩥᨾᩣᨱᨣᩩᨱᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩣᨿ ᨵᨾ᩠ᨾᨠᩣᨿᩈᨾ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᨷᩁᩥᨠ᩠ᨡᨠᨩᨶᩔ ᨷᩈᩦᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᨿᩩᨲ᩠ᨲᩴ, ᨷᩈᩣᨴᩥᨠᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᩅᨶᩣᨲᩥ ᨠᩥᩃᩮᩈᩅᨶᨲᩮᩣ ᩋᨷᨠ᩠ᨠᨾᩥᨲ᩠ᩅᩣ᪨ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᨾᩣᨣᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᨶᩥᨲ᩠ᨳᩥᨱ᩠ᨱᨠᩣᩅᩴ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᨾᩮᩅ ᩏᨷᨣᨲᩴ ᩋᨵᩥᨣᨲᩴ᪨

ຍາຕິນກິຕິເນາຕິ ເຍາ ຈາ ເນາ ຈາ, ປຈຸຣຂເຕາຕິ ອເຕ຺ຖາ

ບ໌໓໐-໓໑ ຍສ຺ຸວຸາສ໌ ຄ຺ຸຕ຺ຕິຍາສ໌ ອກ຺ຸຍກ຺ຸເກາປສາຍ ເກາປິຕຕ຺ວາ ກຸຕ຺ຕິ຺ຕິເຍາ ອກ຺ຸຜລ຺ລາສາກິຣຕິຍາ ຍສາສຣເຕາ ຕເຕາ ໑ຈ ຄາທິກ຺ຸເຕທິ ຽປິຕິອາຣຍຸເລຫິ ອປກ຺ກມິຕ຺ວາ ອິນຍ຺ຸຈ຺ຕ຺ວາ ຄິຕ຺ຖາເສ ຈ ຂຸກາຍຸທອິຕ຺ຕຕາຍ ອຄາທິກ຺ຸຕຍາສເນາ ມິຖຸາກາທເຍາຈສກເຍສ ອິປລ຺ລານຈເສ຺ຕ຺ຕທິ ມິຖຸາຕິຄ຺ຸເຄທິ ກາຍິຕຖ຺ຖເຕາ ເຕນຖຸາ ກພຂສສເຕາ ກພເກຣເຈາ ປເຍາການພອິປເສ຺ຕທິ ອສຸປກຍສີພເຕາ ຈ ເຄສອິປິ ອສານາຄສີພເຕາ ຈ ຄຸຣານເຂາ ຄຸລ຺ລກາຍຕ຺ຖິ ຄຸລ຺ລເກາ ອຍໍ ຂສ຺ຸສາຍາຕິ ຂຸຽ຺ຍິ ປຸປ຺ຸຽ ຂຸຄຸຍ຺ຸຖິ ພຈາຕິ ພຈາ ສາຍ ຽຄຸຍ຺ຸຖເຣ ກອິ ປຸປ຺ຸຽ ຄຸລ຺ລກຂສ຺ຸສ໌, ຄກາອິເຂຈ ກເຈພຸ, ສ ຈາ ກເຈພຸ, ໑ອິ ຕຸາອິນສ຺ຸສ ຽຕ຺ຸຕຍປຸກ຺ກລສ຺ຸສາຕິ ອເຕ຺ຖາ

ບ໌໓໒ ເນາຕຈາກເຕາ ຍຸຖຸທິ ຈາຈາທິ ນລຸາຍ ຈາຈາຍ “ຣຂ຺ຸຍາເລ”ຕິຍໍ ອາລປິຕ຺ວາ ອາຍເສ຺ຕ຺ວາ ນຣໍ ກຖຸ ຕຈາກຕ຺ຸຕິ “ຕຈາ ອາກເຕາ”ຕິອາຂິສາ ຕຈາກໍ ນຍຸານຍຸຄຸ ນຣໍ ກຖຸາຕິ ຍໍ ອເຈາຈ ອກາສີຕິ ເຍາຂສາ

ບ໌໓໑-໓ ຕາທຕ຺ຖິ ຕໍ ອທໍ ກິຣຕ຺ຖິ ຈາອິ ເສລຕ຺ຖິ ສິເຂ຺ານໍ ອຕ຺ວຈຕິຕ຺ຖິ ອຕ຺ວພຸຕ຺ຕິ ນາຕ຺ວ , ໑ກສ຺ຕທິຕໍ ຈາ ຈອິເນາເຈພຸຕາຍ ນຸອິ ອກກ຺ລຸອຕາຍ ນລຸາ ເຈເສພຸາສ໌ ພຸຄຸກາຈກເຣຕ຺ວາ ພຸຄຸ ນຈສີພກາເຈສ ຈກຸ ນຕ຺ຖເນາກາປຕຸຂສຕ຺ຖິ ຄາຕິຕຸນສາອິຈເນສ ຽປຸຂ຺ຸສກສ຺ຸສ ນຕ຺ຖສ຺ຸສາປິ ເນາກສ຺ຸສ ອິເສາຂສ໌ ກິຣ໌ ນຸຕ຺ວາສ ປນສຸຄິຕ຺ວາ ອເທາມິຕ຺ຖິ ນຍຸເສ຺ຕ຺ວາ ນຕ຺ຖເຍຕໍ ຂາສກອິ ອາຂິ ກຕ຺ວາ ຽສຸກ຺ຸກິຕ຺ວາ ເສກ຺ລເຍຸ ອາສີນໍນໍ ອິກາຈສຈເນສ ປຈຕ຺ຕິຕໍ ກກຈເຕາ ອສຸປຸຕ຺ຸຕິກອິ ນສ຺ຸລາຍ ຈຂຕິ ເຕເສຈາທ “ກລ຺ລອິຕ຺ຸຕຸາ ຍໍ ຄາຕ຺ວາ”ຕິອາຂິ

ຕຕ຺ວ ກລ຺ລອິຕ຺ຸຕ຺ຸຖິ ກຍຸສີພອິຕ຺ຸຕໍ, ເທຖຸາ ປຈຕ຺ຕິຕເຂນສາຍ ອສ຺ຸຖິຍາຂີສ໌ ອິຕ຺ຕເຂານາສ໌ ອິກຕຕ຺ວາ ຽປຣິເຂນສາຍ ກາຂສກາຄຸປກຍເສສ ກຍຸກ຺ລຍອິຕ຺ຕໍ, ກາຈສາກຍຸສ຺ຸສ ເຍາກ຺ຸອິຕ຺ຸຕ຺ຸຖິ ອເຕ຺ວາ ເຕເສຈາທ “ປນສ຺ຸ ນຸຄຸຍາສນ”ຕ຺ຸຖິ ຕຕ຺ວ “ປນສ຺ຸ”ຕ຺ຸຖິ ຄຸຍິສາ ອສ຺ຸຖິຍາປກຍຍາທ, “ນຸຄຸຍາສນ”ຕ຺ຸຖິ ຄຸຍິສາ ກາຍສຸຄຸາອິອປກຍເສສ ພຸຄຸອິຕ຺ຸຕໍ ຽຂກ຺ຸອິຕ຺ຸຕຕຸາ ຂສ຺ຸສຕິ ອສຸນາສີຕິ ຂຸຈອິ, ນາຍກ຺ຸນິກາຍ ລຍຸເຂນສາຍ ນທ ຽປິເຍສ ປຈຕ຺ຕິສິຈຕ຺ຕິເຍາ ຽປຂິສີຕິ ອເຕ຺ວາ ເຕເສຈາທ “ຄຸຂໍ ຄຸກ຺ລ”ຕ຺ຸຖິອາຂິ ອສຸນາສິຕາກາຣຂສ຺ຸສເຕຍຸາຕໍ

ບ໌໓໓ ຕຕ຺ວ ຄຸຂໍ ຄຸກ຺ລຕ຺ຖິ ຍໍເຈາຈາຕິ ຄຸຂໍ ຕລຸາຈຂຸ ເຕກຸຍກໍ ລຍຸຂາຕໍ ຄາລກນກາຈຕ຺ວາ ກຸສ຺ຸກໍ ທຸຕ຺ວາ ຕຸຄຸນກາຈຕ຺ວາ ຕຈຕ຺ວາ ຈ ຄຸກ຺ລ ອຣິຍນສຸຕ຺ຖິ ຍພໍອກາສີ ອທໍ ຄຸກ຺ລສ຺ຸສ ນຍຸເຈາຕິ ອທໍ ອາຍຕລຸາອິເກຂາ ຕລຸາ ພຈາຄຸຕ຺ວສ຺ຸສ ຄຸກ຺ລສ຺ຸສ ນຍຸເຈາ ປກເຈາ ຽປຸຕ຺ຖິ ເທຕຸ ນຍຸຂເຍາ ອຣິຍນສຸຕ຺ຖິ ຄຸກ຺ລສິເຣາລາຕິ ຄຸກ຺ລສ຺ຸສ ນຕ຺ຖິກາເຈາ ອນຂ຺ລຕລາຕຸ ສິເຣາລາ ອຣິຍນສຸຕ຺ຖິ ອສຸຄຸພສ຺ຸສ ປຣິຈຂຸສເຕາ ອຂ຺ຂເນາ ສິຕ຺ຖາສກາຍິສິປຂິປຂາກາຈເຕາ ອຍເຕາກເລາ ຍເກ຺ຸາ ອຣິຍນສຸຕ຺ຖິ ຍໍ ອເຈາຈາຕິ ນຍຸເສ຺ຕ຺ວາ

ບ໌໓໔ ກຸນລສ຺ຸສາຕິ ຂຸຈາຂຂາເສ ເຈເສພຸຂຍເສ ເລທສ຺ຸສ, ອປຸຍາຂປຂິປຕ຺ຕິຍາ ຈາ ຍຕ຺ວກປຸຕ຺ຕິຍາ ອສຈຂຸສ຺ຸ ຂຸຈາຂມິ ອທໍ ຂິຕາຕິ ພຈາຄຸຕ຺ຕ ຂຸຈາເຂ ອສຸນິຄຸຍໍ ນິກ຺ລາຕ຺ຕພປິຣິປຸຣິຍາ ນຄຸປຂີເຈເຂສ ອທໍ ປຕິຄຸຕາ ເຕສາທ “ອຂຸາ ອຍຕໍ ນຕ຺ຖິ, ສິຕ຺ຖາສ໌ ປຂຍຄຸຕ”ຕ຺ຖິ, ຄຸຂໍ ຂຸຈາເຂ ປຕິຖຸາສສ຺ຸສ ກາຣລາຈຈສ໌ ຍາ ສິຄຸຕາຍ ຍຣລາກາຈເຕາ ອຍຕໍ, ນຕ຺ຖຄຸກ຺ລຄຸປນຍຕາຍ ນຕ຺ຖິ, ອສິກຕາສ໌

ອນນ຺ຕເຫຕຸຕາຍ ອຈ຺ຈຸຕໍ ນິຕ຺ຖານໍ ປທໍ ອຍ຺ຍາ ອທິຄຈ຺ຉິ, ສາ ອຸກ຺ກໍເສນ ສຕ຺ຕຸ ຂນາເຂ ປຕິຕ຺ຖິຕາ ນາມາຕິ.

໒໓໕. ອຈລ຺ຊິຕາເປຍາຕິ ຈຸລ຺ລກນິ ວຕ຺ຕເຍ ນິຈ຺ຈລປສາທສິເຕນ ກສ຺ມາ? ຍສ຺ມາ ຈສ຺ສເຕ ອເວຈ຺ຈປ຺ປສາທົ, “ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ໂທ ພຄວາ, ສ຺ວາກ຺ຂາໂຕ ພຄວຕາ ທມ຺ໂມ, ສຸປ຺ປຕິປນ຺ໂນ ສງ຺ໂຄ”ຕິ ເອຕມ຺ປິ ສມ຺ມາຈສ຺ສເຕ ອຈລາ ໂຫຕິ ອຈາລນີຍາ. ໂຫຕິ ປເນຕໍ ອເວຈ຺ຈປ຺ປສາທົ ອາຫ “ມູລຊາຕາຍ ສທ຺ທາຍາ”ຕິ. ອຍໍ “ອິຕິປິ ໂສ ພຄວາ ອຣຫ”ນ຺ຕິອາທິນາ (ທີ. ນິ. ໑.໕໓; ມ. ນິ. ໓.໗໗໕; ອ. ນິ. ໗.໑໕) ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ເທ, “ສ຺ວາກ຺ຂາໂຕ ພຄວຕາ ທມ຺ໂມ”ຕິອາທິນາ ຕສ຺ສ ທມ຺ເມ, “ສຸປ຺ປຕິປນ຺ໂນ ພຄວໂຕ ສາວກສງ຺ໂຄ”ຕິອາທິນາ ຕສ຺ສ ສງ຺ເຄ ຈ ສທ຺ທາທິສຍມສຸຕ຺ຕາເນນ ມູເລນ ຊາຕມູລາ ສທ຺ທາ, ຕາຍ ອຍໍ ອເວຈ຺ຈປ຺ປສາໂທຕິ ຈສ຺ສິຕໍ ໂຫຕິ ເອວ ນິຕາ ທຸທ຺ທສ຺ສ ວິປສາຕິ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ທສ຺ສ ປວເຣ ຈາຍາປຊີນາກີຊາຕິຕາຍ ວິປສປຸຕ຺ຕີ.

໒໓໖. ສາທໍ ວຍາມີຕິ ສາ ອຫໍ ທທາ ອຣິຍາຍ ຊາຕິຍາ ຊາຕາຕິ ເນສສຸປປຕ຺ຕິຍາ ອາກຕາ ປຄ຺ຄຣຕິຍາ ຜລຣຕິຍາ ຈ ວຍາມິ, ກາປຄ຺ຄວຣຕິຍາ ກິທ຺ທອາປິ, ມຸຂເຍນາປິ ເວາຊາປິ ອຕ຺ຕານຸຈາຂຍາສີນໍ ອປກຕຕ຺ຕາ ອກຸເຕາຂຍາ ປຄຸປປ຺ຈຕ຺ຕິ ປຄຸສນ຺ຕາຕໍ ປສ຺ສກາເຣ, ນສ຺ສນກາຍນກາເລຸ ສຣີຣສ຺ສ ສຣສ຺ສ ຈ ປຄຸຂາຈາທໍ ກທ຺ທປິນໍ ສນ຺ທາຍ ຈຊຕິ“ປຄຸປາຊຈ”ນ຺ຕິປິ ປທນ຺ຕິ, ອາຊຈໍ ຍາຈຊຈໍ ຍາຈເຊຈ ຊຈຕ຺ຕໍ ປຄຸເນ ປິຈາມີຕິ ອເຕ຺ໂຖ.

໒໓໗. ປຸຍ຺ຍາພິສນ຺ທາຕິ ສເຊຈກສ຺ສ ໂລກິສ຺ສ ປຸຍ຺ຍາພິສນ຺ທາຕິ ອຣິຍານໍ ປຄ຺ຄຜລທ຺ທານໍ ອຣິຍສຍ຺ຍສ຺ສ ອາຄຣາ ປປ຺ປຕ຺ຕິທ຺ທານໍ ທຈາຄຕາ ຍຈາຕິ ຍສ຺ມິ ປຸຍ຺ຍາພິສນ຺ທາ ເສຍໍ ນຸຕ຺ຕນຍເປຈ.

ອຈາຍສ຺ມາ ປທາເປຍາຄ຺ຄສາເນາ ອຕ຺ຕາ ຈ ເຊຈຕາຍ ຈ ປຈຕ຺ຕິຕໍ ຕຼປໍ ຄຈາສລ຺ລາປໍ ປຕຸສ຺ສໂລກໍ ອາຄຕ຺ຕາ ກຄຈເນາ ອາເຣາເຈສີ ກຄຈາ ທປຕ຺ຕໍ ອຊ຺ຊປ຺ປຕ຺ຕີ ຄຕ຺ຕາ ສປ຺ປຕ຺ຕປຣິສາຍ ຂປ຺ປໍ ເຊເສສີ ສາ ເຊສກາ ປທາຊກສ຺ສ ສາຕ຺ຕິກາ ອເທາສີຕິ.

ວຕ຺ຕຸຍາລິວິຍາກວຕ຺ຕນາ ນິຕ຺ຖິຕາ.

ອິຕິ ປຣປຕ຺ຕີປນິຍາ ຕຸຕ຺ຕຄ-ອຕ຺ຖກຖາຍ ວິຍາກວຕ຺ຕສ຺ມິໍ

ທ຺ວາຄສວຕ຺ຕປະຕິປຕ຺ຕິຕສ຺ສ ທຕຸຕ຺ຕສ຺ສ ປຕິຕ຺ຖກຕຄ຺ຄສ຺ສ

ອຕ຺ຕວຕ຺ຕນາ ນິຕ຺ຖິຕາ.

ນິຕ຺ຖິຕາ ຈ ອິຕ຺ຕິວິຍາກວຕ຺ຕນາ.

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

២។ បុរិសវិមានំ

៥។ មហារថវគ្គោ

១។ មណ្ឌូកទេវបុត្តវិមានវណ្ណនា

មហារថវគ្គេ កោ មេ វន្ទតិ បាទានីតិ មណ្ឌូកទេវបុត្តវិមានំ។ តស្ស កា ឧប្បត្តិ? ភគវា ចម្បាយំ វិហរតិ គគ្គរាយ បោក្ខរណិយា តីរេ។ សោ បច្ចូសវេលាយំ ពុទ្ធាចិណ្ណំ មហាករុណាសមាបត្តិំ សមាបជ្ជិត្វា តតោ វុដ្ឋាយ វេនេយ្យពន្ធវេ សត្តេ វោលោកេន្តោ អទ្ទស “អជ្ជ មយិ សាយណ្ហសមយេ ធម្មំ ទេសេន្តេ ឯកោ មណ្ឌូកោ មម សរេ និមិត្តំ គណ្ហន្តោ បរូបក្កមេន មរិត្វា ទេវលោកេ និព្វត្តិត្វា មហតា ទេវបរិវារេន មហាជនស្ស បស្សន្តស្សេវ អាគមិស្សតិ, តត្ថ ពហូនំ ធម្មាភិសមយោ ភវិស្សតី”តិ ទិស្វា បុព្ពណ្ហសមយំ និវាសេត្វា បត្តចីវរមាទាយ មហតា ភិក្ខុសង្ឃេន សទ្ធិំ ចម្បានគរំ បិណ្ឌាយ បវិសិត្វា, ភិក្ខំ សុលភបិណ្ឌបាតំ កត្វា កតភត្តកិច្ចោ វិហារំ បវិសិត្វា ភិក្ខូសុ វត្តំ ទស្សេត្វា, អត្តនោ អត្តនោ ទិវាដ្ឋានំ គតេសុ គន្ធកុដិំ បវិសិត្វា ផលសមាបត្តិសុខេន ទិវសភាគំ ខេបេត្វា, សាយណ្ហសមយេ ចតូសុ បរិសាសុ សន្និបតិតាសុ សុរភិគន្ធកុដិតោ និក្ខមិត្វា តង្ខណានុរូបេន បាដិហារិយេន បោក្ខរណីតីរេ ធម្មសភាមណ្ឌបំ បវិសិត្វា អលង្កតវរពុទ្ធាសនេ និសិន្នោ មនោសិលាតលេ សីហនាទំ នទន្តោ អលម្ពិតកេសរសីហោ វិយ អដ្ឋង្គសមន្នាគតំ ព្រហ្មស្សរំ និច្ឆារេន្តោ អចិន្តេយ្យេន ពុទ្ធានុភាវេន អនុបមាយ ពុទ្ធលីលាយ ធម្មំ ទេសេតុំ អារភិ។

តស្មិំ ខណេ ឯកោ មណ្ឌូកោ បោក្ខរណិតោ អាគន្ត្វា “ធម្មោ ឯសោ វុច្ចតី”តិ ធម្មសញ្ញាយ សរេ និមិត្តំ គណ្ហន្តោ បរិសបរិយន្តេ និបជ្ជិ។ អថេកោ វច្ឆបាលកោ តំ បទេសំ អាគតោ សត្ថារំ ធម្មំ ទេសេន្តំ បរិសញ្ច បរមេន ឧបសមេន ធម្មំ សុណន្តិំ ទិស្វា តគ្គតមានសោ ទណ្ឌមោលុព្ភ តិដ្ឋន្តោ មណ្ឌូកំ អជានន្តោ តស្ស សីសេ សន្និរុម្ភិត្វា អដ្ឋាសិ។ សោ ធម្មសញ្ញាយ បសន្នចិត្តោ តាវទេវ កាលំ កត្វា តាវតិំសភវនេ ទ្វាទសយោជនិកេ កនកវិមានេ និព្វត្តិត្វា សុត្តប្បពុទ្ធោ វិយ តត្ថ អច្ឆរាសង្ឃបរិវុតំ អត្តានំ ទិស្វា “កុតោ នុ ខោ ឥធ អហំ និព្វត្តោ”តិ អាវជ្ជេន្តោ បុរិមជាតិំ ទិស្វា “អហម្បិ នាម ឥធ ឧប្បជ្ជិំ, ឦទិសញ្ច សម្បត្តិំ បដិលភិំ, កិំ នុ ខោ កម្មំ អកាសិ”ន្តិ ឧបធារេន្តោ អញ្ញំ ន អទ្ទស អញ្ញត្រ ភគវតោ សរេ និមិត្តគ្គាហា។ សោ តាវទេវ សហ វិមានេន អាគន្ត្វា វិមានតោ ឱតរិត្វា, មហាជនស្ស បស្សន្តស្សេវ មហតា បរិវារេន មហន្តេន ទិព្វានុភាវេន ឧបសង្កមិត្វា, ភគវតោ បាទេ សិរសា វន្ទិត្វា អញ្ជលិំ បគ្គយ្ហ នមស្សមានោ អដ្ឋាសិ។ អថ នំ ភគវា ជានន្តោវ មហាជនស្ស កម្មផលំ ពុទ្ធានុភាវញ្ច បច្ចក្ខំ កាតុំ –

បុច្ឆិ។

“កោ មេ វន្ទតិ បាទានិ, ឥទ្ធិយា យសសា ជលំ;

ອກິກ຺ເຕ຺ຕ ຈເຕ຺ຕ, ນຕ຺າ ຂຸກາຍນໍ ຂີນາ”ຕີ –

ປຸຈ຺ຉໍ ຕຕ຺ຖ ໂກຕິ ເຂຈຕາກາຍກລ຺ພຕຸສ຺ສາຂີສຸ ໂກ, ກຕເຍາຕິ ອເຕ຺ຖາ ເຍທິ ຍຍ ປິຕາຕີຕິ ປິເຕ ຕ຺ຖິຍາຕິ ຕ຺ຍາຍ ຕ຺ຖິສາຍ ເຂຕິຕ຺ຖິຍາ ຍສສາຕິ ຕ຺ຍິຕາ ຕ຺ຖິເສຕ ປຣິຈາເຣຕ ປຣິເຈ຺ຊເຂຕ ຈ ຂລຕ຺ຕິ ຕິເຊ຺າຕຍາເຕາ ອກິກ຺ເຕ຺ຕາຕິ ອຕິຕິຍ ກເຕ຺ຕ ກຍຕິເຍຕ ສຸຕ຺ເຣຕ ຈເຕ຺ຕາຕິ ຝຕິຈເຕ຺ຕ, ສຣີເຣຈຕ຺ຕິກາຍາຕີ ອເຕ຺ຖາ

ອຂ ເຂຈປຸເຕ຺ຕາ ອຕ຺ເຕາ ປຸຣິຍຊາຕິອາຂີ ອາຕິ ກເຣາເຕ຺ຕາ ຕ຺ຍາຫິ ກາຂາຫິ ຕ຺ຍາການິ –

໘໓໘.

“ຍຕ຺ຫ຺ເກາຫ໌ ປຸເຣ ອາສີ, ສ຺ເຄເກ ຈາຣິເກາຄເຣາ;

ຕຈ ຂຍ຺ຍ ສຸພຕ຺ຕສ຺ສ, ອຈຂີ ຈຊ຺ປິລເກາ

໘໓໙.

“ຍຸຫຸຕ຺ຕິ ຂິຕ຺ຕປສາຂສ຺ສ, ຕ຺ຖິ ປສ຺ສ ຍສຊ຺ຍາ ເຍ;

ອາຕຸກາຈຊ຺ຍາ ເຍ ປສ຺ສ, ຈຕ຺ຕໍ ປສ຺ສ ຊຸຕິຊ຺ຍາ ເຍ

໘໔໐.

“ເຍ ຈ ເຕ ຂີຍຍຕ຺ຖາຕິ, ຂຍ຺ຍ ອເສ຺ສາສຸ ເກາຕຍ;

ປຕ຺ຕາ ເຕ ອຈລຕ຺ຖາຕິ, ຍຕ຺ຖ ກຕ຺ຕາ ຕ ເສາຈເຣ”ຕີ

໘໓໘. ຕຕ຺ຖ ປຸເຣຕິ ປຸຣິຍຊາຕິຍໍ ສ຺ເຄເກຕິ ຕ຺ຖຕໍ ຕຂາ ອຕ຺ເຕາ ສ຺ປຍຕ຺ຕິຕ຺ຖາຕຂສ຺ສຕໍ ສ຺ເຄເກ ຍຕ຺ຫ຺ເກາຕິ ຈເຕຕ ສ຺ຄ຺ຍາຍິກາຂິກສ຺ສ ຈເລ ຍຕ຺ຫ຺ກສ຺ສ ຕິຈຕ຺ຕຕໍ ກຕໍ ເຫາຕີ ກາເຈາ ຈເຣຕ຺ຕິ ຊຕ຺ຕາຕິ ເກາຄເຣາ, ເກາຄເຣາ ຕິຍາຕິ ເກາຄເຣາ, ຍາເສສຕ຺ຖາຕໍ ຈາຣີ ສ຺ຄກໍ ເກາຄເຣາ

ឧតស្សាតិ វារិគោចរោ។ ថលចារីបិ ហិ កោចិ កច្ឆបាទិ អវារិគោចរោបិ ហោតីតិ “វារិគោចរោ”តិ វិសេសេត្វា វុត្តំ។ តវ ធម្មំ សុណន្តស្សាតិ ព្រហ្មស្សរេន ករវីករុតមញ្ជុនា ទេសេន្តស្ស តវ ធម្មំ “ធម្មោ ឯសោ វុច្ចតី”តិ សរេ និមិត្តគ្គាហវសេន សុណន្តស្ស, អនាទរេ ចេតំ សាមិវចនំ វេទិតព្ពំ។ អវធី វច្ឆបាលកោតិ វច្ឆេ រក្ខន្តោ គោបាលទារកោ មម សមីបំ អាគន្ត្វា ទណ្ឌមោលុព្ភិត្វា តិដ្ឋន្តោ មម សីសេ ទណ្ឌំ សន្និរុម្ភិត្វា មំ មារេសិ។

៨៥៩. មុហុត្តំ ចិត្តបសាទស្សាតិ តវ ធម្មេ មុហុត្តមត្តំ ឧប្បន្នស្ស ចិត្តបសាទស្ស ហេតុភូតស្ស ឥទ្ធិន្តិ សមិទ្ធិ, ទិព្វវិភូតិន្តិ អត្ថោ។ យសន្តិ បរិវារំ។ អានុភាវន្តិ កាយវណ្ណិតាទិដ្ឋានុភាវំ។ វណ្ណន្តិ សរីរវណ្ណសម្បត្តិំ។ ជុតិន្តិ ទ្វាទសយោជនានិ ផរណសមត្ថំ បភាវិសេសំ។

៨៦០. យេតិ យេ សត្តា។ ច-សទ្ទោ ព្យតិរេកេ។ តេតិ តេ។ ទីឃមទ្ធានន្តិ ពហុវេលំ។ អស្សោសុន្តិ សុណិំសុ។ គោតមាតិ ភគវន្តំ គោត្តេន អាលបតិ។ អចលដ្ឋានន្តិ និព្ពានំ។ អយញ្ហេត្ថ អត្ថោ – គោតម ភគវា អហំ ចិរ ឋត្តុរមេវ កាលំ អសុណិត្វា យេ បន កតបុញ្ញា ចិរំ កាលំ តវ ធម្មំ អស្សោសុំ សោតុំ លភិំសុ, តេ ទីឃរត្តំ សំសារព្យសនាភិភូតា បុន សត្តា យត្ថ គន្ត្វា ន សោចេយ្យុំ, តំ អសោកំ សស្សតាការេន អចលំ សន្តិបទំ បត្តា ឥធ, ន ទេវំ តស្ស បត្តិយា អន្តរាយោតិ។

អថស្ស ភគវា សម្បត្តបរិសាយ ច ឧបនិស្សយសម្បត្តិំ ឱលោកេត្វា វិត្ថារេន ធម្មំ ទេសេសិ។ ទេសនាបរិយោសានេ សោ ទេវបុត្តោ សោតាបត្តិផលេ បតិដ្ឋហិ, ចតុរាសីតិយា បាណសហស្សានំ ធម្មាភិសមយោ អហោសិ។ ទេវបុត្តោ ភគវន្តំ វន្ទិត្វា តិក្ខត្តុំ បទក្ខិណំ កត្វា ភិក្ខុសង្ឃស្ស ច អញ្ជលិំ កត្វា សហ បរិវារេន ទេវលោកមេវ គតោតិ។

មណ្ឌូកទេវបុត្តវិមានវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

១. រេវតីវិមានវណ្ណនា

ឧដ្ឋេហិ រេវតេ សុបាបធម្មេតិ រេវតីវិមានំ។ តស្ស កា ឧប្បត្តិ? ភគវា ពារាណសិយំ វិហរតិ ឥសិបតនេ មិគទាយេ។ តេន សមយេន ពារាណសិយំ សទ្ធាសម្បន្នស្ស កុលស្ស បុត្តោ នន្ទិយោ នាម ឧបាសកោ អហោសិ សទ្ធោ បសន្នោ ទាយកោ ទានបតិ សង្ឃុបដ្ឋាកោ។ អថស្ស មាតាបិតរោ សម្មុខគេហតោ មាតុលធីតរំ រេវតិំ នាម កញ្ញំ អានេតុកាមា អហេសុំ។ សា បន អស្សទ្ធា អទានសីលា, នន្ទិយោ តំ ន ឥច្ឆិ។ តស្ស មាតា រេវតិំ អាហ “អម្ម, ត្វំ ឥមំ គេហំ អាគន្ត្វា ភិក្ខុសង្ឃស្ស និសីទនដ្ឋានំ ហរិតេន គោមយេន ឧបលិម្បិត្វា អាសនានិ បញ្ញាបេហិ, អាធារកេ ឋបេហិ, ភិក្ខូ អាគតកាលេ វន្ទិត្វា បត្តំ គហេត្វា និសីទាបេត្វា ធមករណេន បានីយំ បរិស្សាវេត្វា ភត្តកាលេ បត្តេ ធោវាហិ, ឯវំ មេ បុត្តស្ស អារាធិកា ភវិស្សសី”តិ។ សា តថា អកាសិ។ អថ នំ “ឱវាទក្ខមា ជាតា”តិ បុត្តស្ស អារោចេត្វា តេន “សាធូ”តិ សម្បដិច្ឆិតេ ទិវសំ ឋបេត្វា អាវាហំ ករិំសុ។

ອຖ ນໍ ນນ຺ທິໂຍ ອາຫ "ສເຈ ພິກ຺ຂຸສງ຺ຆໍ ມາຕາປິຕໂຣ ຈ ເມ ອຸປຏ຺ຐຫິສ຺ສສິ, ເອວໍ ອິມສ຺ມິໍ ເຄເຫ ວສິຕຸໍ ລພິສ຺ສສິ, ອປ຺ປມຕ຺ຕາ ໂຫຫີ"ຕິຯ ສາ "ສາທູ"ຕິ ປຏິສ຺ສຸນິຕ຺ວາ ກຕິປາຫໍ ສທ຺ທາ ວິຍ ຫຸຕ຺ວາ ພຕ຺ຕາຣໍ ອຸປຏ຺ຐຫນ຺ຕີ ເທ຺ວ ປຸຕ຺ເຕ ວິຊາຍິຯ ນນ຺ທິຍສ຺ສ ມາຕາປິຕໂຣ ກາລມກໍສຸຯ ເຄເຫ ສພ຺ພິສ຺ສຣິຍໍ ຕສ຺ສາ ເອວ ອໂຫສິຯ ນນ຺ທິໂຍປິ ມຫາທານປຕິ ຫຸຕ຺ວາ ພິກ຺ຂຸສງ຺ຆສ຺ສ ທານໍ ປຏ຺ຐເປສິ, ກປຓທ຺ທິກາທີນໍປິ ເຄຫທ຺ວາເຣ ປາກວຕ຺ຕໍ ປຏ຺ຐເປສິຯ ໂສ ອປຣພາເຄ ສຕ຺ຖຸ ທມ຺ມເທສນໍ ສຸຕ຺ວາ ອາວາສທາເນ ອານິສໍສໍ ສລ຺ລກ຺ເຂຕ຺ວາ ອິສິປຕເນ ມຫາວິຫາເຣ ຈຕູຫິ ຄພ຺ເພຫິ ປຏິມນ຺ທິຕໍ ຈຕຸສ຺ສາລໍ ກາເຣຕ຺ວາ ມນ຺ຈປີຐາທີນິ ອຕ຺ຖຣາເປຕ຺ວາ ຕໍ ທານໍ ນິຍ຺ຍາເທນ຺ໂຕ ພຸທ຺ທປ຺ປມຸຂສ຺ສ ພິກ຺ຂຸສງ຺ຆສ຺ສ ມຫາທານໍ ທຕ຺ວາ ຕຖາຄຕສ຺ສ ທກ຺ຂິໂນທກໍ ອທາສິ, ສຫ ທກ຺ຂິໂນທກປຕິຏ຺ຐາເນນ ຕາວຕິໍສເທວໂລເກ ອາຍາມໂຕ ຈ ວິຕ຺ຖາຣໂຕ ຈ ສມນ຺ຕາ ທ຺ວາທສໂຍຊນິໂກ ອຸພ຺ເພເທນ ສຕ຺ຕໂຍຊນິໂກ ສຕ຺ຕຣຕນມໂຍ ອຈ຺ຈຣາຄນສມ຺ປນ຺ໂນ ທິພ຺ພປາສາໂທ ອຸຄ຺ຄນ຺ຉິຯ

ອຖາຍສ຺ມາ ມຫາໂມຄ຺ຄລ຺ລາໂນ ເທວຈາຣິກໍ ຈຣນ຺ໂຕ ຕໍ ປາສາທໍ ທິສ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ສນ຺ຕິກໍ ອາຄເຕ ເທວປຸຕ຺ເຕ ປຸຈ຺ຉິ "ກສ຺ສາຍໍ ປາສາໂທ"ຕິ? "ມາຣິສ , ພນ຺ເຕ, ປາສາທສ຺ສ ສາມິໂກ ມນຸສ຺ສໂລເກ ພາຣາຓສິຍໍ ນນ຺ທິໂຍ ນາມ ກຸຏຸມ຺ພິກປຸຕ຺ໂຕ ສງ຺ຆສ຺ສ ອິສິປຕນມຫາວິຫາເຣ ຈຕຸສ຺ສາລໍ ກາເຣສິ, ຕສ຺ສາຍໍ ນິພ຺ພຕ຺ໂຕ ປາສາໂທ"ຕິ ອາຫໍສຸຯ ປາສາເທ ນິພ຺ພຕ຺ຕເທວຈ຺ຉຣາໂຍປິ ເຖຣໍ ທິສ຺ວາ "ພນ຺ເຕ, ມຍໍ ນນ຺ທິຍສ຺ສ ນາມ ອຸປາສກສ຺ສ ປຣິຈາຣິກາ ພວິຕຸໍ ນິພ຺ພຕ຺ຕາ, ຕສ຺ສ ເອວໍ ວເທຖ "ຕຸມ຺ຫາກໍ ປຣິຈາຣິກາ ພວິຕຸໍ ນິພ຺ພຕ຺ຕາ, ເທວຕາໂຍ ຕຍິ ອນາຄເຕ ອຸກ຺ກນ຺ຐິຕາ, ເທວໂລກສມ຺ປຕ຺ຕິ ນາມ ມຕ຺ຕິກາພາຊນໍ ພິນ຺ທິຕ຺ວາ ສຸວນ຺ນພາຊນສ຺ສ ຄຫນໍ ວິຍ, ອິທ ອາຄຈ຺ຉາຫີ"ຕິ ວເທຖ, ຕສ຺ສ ວເທຖາ"ຕິ ອາຫໍສຸຯ ເຖໂຣ "ສາທູ"ຕິ ປຏິສ຺ສຸນິຕ຺ວາ ສຫສາ ເທວໂລກໂຕ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ຈຕຸປຣິສມຊ຺ເຌ ນິສິນ຺ນສ຺ສ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິເກ ປຸຈ຺ຉິ "ນິພ຺ພຕ຺ຕຕິ ນຸ ໂຂ, ພນ຺ເຕ, ກຕປ຺ຸຍ຺ຍານໍ ມນຸສ຺ສໂລເກ ຐິຕານໍເຍວ ທິພ຺ພສມ຺ປຕ຺ຕີ"ຕິ? "ນນຸ ເຕ, ໂມຄ຺ຄລ຺ລານ, ນນ຺ທິຍສ຺ສ ເທວໂລເກ ນິພ຺ພຕ຺ຕາ ທິພ຺ພສມ຺ປຕ຺ຕິ ສາມໍ ທິຏ຺ຐາ, ກສ຺ມາ ມໍ ປຸຈ຺ຉສີ"ຕິ? "ເອວໍ, ພນ຺ເຕ, ນິພ຺ພຕ຺ຕຕີ"ຕິ ຯ ອຖສ຺ສ ສຕ຺ຖາ "ຍຖາ ຈິຣໍ ວິປ຺ປວສິຕ຺ວາ ອາຄຕໍ ປຸຣິສໍ ມິຕ຺ຕາທໂຍ ອພິນນ຺ທນ຺ຕິ, ເອວໍ ກຕປ຺ຸຍ຺ຍໍ ປຸຄ຺ຄລໍ ອິໂຕ ປຣໂລກໍ ຄຕໍ ສການິ ປ຺ຸຍ຺ຍານິ ມາຕາປິຕິຫຕ຺ເຖຫິ ມາຕາປິຕໂຣ ປຏິຄ຺ຄຓ຺ຫນ຺ຕີ"ຕິ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ –

ປັ໙໑ຯ

"ຈິຣປ຺ປວາສິໍ ປຸຣິສໍ, ທູຣໂຕ ໂສຕ຺ຖິມາຄຕໍ;

ຍາຕິມິຕ຺ຕາ ສຸຫຊ຺ຊາ ຈ, ອພິນນ຺ທນ຺ຕິ ອາຄຕໍຯ

ປັ໙໒ຯ

"ຕເຖວ ກຕປ຺ຸຍ຺ຍມ຺ປິ, ອສ຺ມາ ໂລກາ ປຣໍ ຄຕໍ;

ປ຺ຸຍ຺ຍານິ ປຏິຄ຺ຄຓ຺ຫນ຺ຕິ, ປິຍໍ ຍາຕີວ ອາຄຕ"ນ຺ຕິຯ – ຄາຖາ ອພາສິ;

តក្ខិយោ តំ សុត្វា កិយ្យោរោយមត្វាយ ដាតាតិ ដេតិ, បុញ្ញាតិ ពទោតិ, រោ ចហិឌ្ឍាយ ពន្ធន្តា ទេចតិ អាហ “ភទ្ទ, យឃា បដ្ឋបិតំ សដ្ឍុស្ស ដាត់ អតាឆាត់ បិពចត្វញ្ញា ត្វំ អប្បយត្វា បចទេត្វយ្យាមិ”តិ៍ សា “សាធុ”តិ បដិស្សុហិ៍ រោ បចាយពទេតាបិ ឃត្ត ឃត្ត ចាយំ ពទេ្យតិ, តត្ត តត្ត កិក្លុត់ អតាឆាតញ្ញា ឃឆាចិកចំ ដាត់ ដេតិយេច៍ តស្ស អត្វុកម្យាយ ហឺហាយចា ទ្ធុទេតាបិ អាពត្វា ដាត់ សយ្យដិន្នត្តិ៍ ទេចតឹ បត តស្មិំ ពទេត ពតិបិហយេច ដាត់ បចទេត្វត្វា អតាឆាត់ កត្វា ្ហបដ្ឋិត្តិ, កិក្លុតយ្បិ កត្វា ពហាឌពំ ចិលដ្ឋុក្ខុតិឃំ អងាសិ ៍ កិក្លុត់ ក្វត្តដ្ឋាទេត អត្តតា ក្វត្វាចទេសាតិ សិត្វាតិ យន្ធយំសលល្លុមិស្សកាតិ ចលពដ្ឋិកាតិ ច បកិទិត្វា យតុស្សាត់ ដទេស្សតិ “បស្សូឆ សយហាត់ ពយុំ, សន្តោដេយ្យំ តាយ ទុចំ លន្ទេត្តិ”តិ៍

អឆ តក្ខិយោ ទេចាហារពសិទ្ធិ ឃឆាលិកោ អាពត្វា តំ បចត្តិ សុត្វា ទេចតិ ពោហទេតា តឹហទិត្វា ពោហំ បិចិសិ៍ ក្វតិឃជិចទេស ញុទ្ធប្បយុលស្ស កិក្លុសដ្ឍុស្ស យហាដាត់ បចទេត្វត្វា តិច្ចកត្តំ អតាឆកត្វញ្ញា សយុទេច បចទេត្វសិ, អត្តទោ សហាទេយហិ ្ហបតឹតំ ទេចតិ ឈាសន្ធាឥតបទយតាយ ឥទេបសិ៍ រោ អបទេត សយទេយត ពាលំ ពត្វា តាចតិំសកចទេត អត្តទោ ចិយាទេតទេយច តិន្នាត្តិ៍ ទេចតឹ បត សន្នំ ដាត់ បដ្ឋិត្តិត្វា “ន្លទេយសំ ចទេសត យឃ្យាលិកសក្កាទេរា បទិហាឃឹ”តិ កិក្លុសដ្ឍុំ អទេក្កាសត្តឹ បទិកាសត្តឹ ចិចទេតិ៍ អឆ ទេចស្សចទេហា ទេច្ច ឃទេក្កា អាហាទេបសិ “ពន្ធឆ, ភទេហ, ឆាទិវាហសិតពទេទ ្ហទេញ្ញុសឆ “ន្លទេតា សត្តទេយ ជិចទេស ទេចតឹ ឌឹចត្តិទេយច តិទទេឃ បក្លិបឹឃតឹ’តិ”៍ តំ សុត្វា យហាឌទេតា សំទេចពឌាទេតា ក឴តតសិទេតា អទេហាសិ៍

អឆ ទេចតឹ បត បិសាឌំ អកិទ្រហិត្វា ក្ខាទំ ឆទេពត្វា តិសិជិ៍ សត្តទេយ ជិចទេស តស្សា បិបពយុសទេញ្ញាជិទេតត ទេចស្សចទេហត ទេញ្ញា អាហត្វា ឌលិតពបិលទេពសយស្សុកា ចិបិដចិទ្វបតាសិកា បទិហតដាឍា ទេលិហិតក្លា សឌលឆទេសយាតចណ្ណា អតិចិឃ កឃាតពទ្វបិ ទេច្ច ឃក្លា ្ហបពត្វា “្ហទេដ្ឋហិ, ទេចទេត, សុបិបឆទេយុ”តិអាជីតិ ចឥត្តា តាតាឆាហាសុ ពទេហត្វា “យហាឌទេតា បស្សត្វ”តិ សពលតពទេទ ចិចិទេតា ចិចិ បទិក្ខុយាទេបត្វា អាកាសំ អក្ខុពត្វា តាចតិំសកចតំ ទេតត្វា តក្ខិឃស្ស ចិយាត់ សយ្យត្តិញ្ញាស្សា ឥទេស្សត្វា តំ ចិលបត្តិទេយច ្ហស្សឥតិទេឃសឃឹបំ បិទេបសុំ៍ តំ ឃយបុទិសា ្ហស្សឥតិទេឃ លិបិសុ៍ ទេតតាហ –

ប័៩ឲ៍

“្ហទេដ្ឋហិ ទេចទេត សុបិបឆទេយុ, អបិទ្រតក្ខាទេទ អឥាតសិទេល;

ទេតស្សាយ តំ ឃត្ត ឆុតត្តិ ទ្បក្កុតា, សយប្បិតា ទេតទេឃិកា ទ្បទេលតា”តិ៍

តត្ត ្ហទេដ្ឋហិតិ ្ហដ្ឋហ, ត ឥាទេតស បិសាទេឌា តំ តិទេឃកឃទេតា ទក្លិតុំ សទេក្កាតិ, តស្មា ឃឹឈំ ្ហដ្ឋហិត្វា អាពន្ធាហិតិ អទេត្វា៍ ទេចទេតាតិ តំ តាទេយត អាលបតិ៍ សុបិបឆទេយុតិអាជិតា ្ហដ្ឋាតស្ស ពាទលំ ចឥតិ៍ ឃស្មា ត្វំ អទិឃាត់ អទេក្កាសតបទិកាសតាជិតា សុទ្ធុ លិយពបិបឆយុា, ឃស្មា ច អបិទ្រតំ ក្ខាទំ តិទេឃស្ស តច បទេចសតត្វំ, តស្មា ្ហទេដ្ឋហិតិ៍ អឥាតសិទេលតិ ពស្សចិ កិញ្ចិ ត ឥាតសិទេល ពឥទិទេឃ យន្ធទិតិ, ន្លឥយ្បិ

្ជុដ្ឋានស្សេច កោរលាចចត៌ា យស្មា ឌាតនិលិតំ អបច្ឆន្ទិត៌ តច សាយិកសជិសាត៌ ស្មាតិយំ តិចារសា, តាជិសាត៌ បត អឌាតនិលិតំ យច្ឆន្ទិត៌ តិទរយ តិចារសា, តស្មា ្ជុដ្ឋហិ, យុហុត្តយត្តយ្បិ តច ព្លាឆ ឌាតុំ ត ឌស្សាមីតិ អធិប្បាយោយា ឃត្ថ ឆុតត្តិ ឆុក្កតាតិ ឆុក្លកតត្តា ឆុក្កតា ទេតទយិកាតិ តិទរយឆុទេព្លត សយប្បិតា សយក្ខុក្ខតា យស្មិំ តិទរយ ឆុតត្តិ, យាច បិបកយុំ ត ញុត្តិ ទេហាតិ, តាច តិក្លយិតុំ អលកត្តា តិឌ្ឍុតត្តិ, តត្ថ តំ ទេតស្សាយ តយិស្សាយ លិបិស្សាយាតិ យោឌតា

ប័៤៦៍

“ព្លាទេច្ឆច ចត្វាត យយស្ស ឆ្វាតា, ទេត ទេច្ឆ យក្លា ទេលិហិតក្លា ព្រហត្តា;

បទេច្ឆកឆាិហាស្ម កទេហត្វា ទេទចតំ, បក្លាយយុំ ទេឌចកាលស្ស សត្តិទេក”តិ៍ –

ព្លាឌំ សក្ខុតិកោរចចត៌

តត្ថ ព្លាទេច្ឆច ចត្វាតាតិ ព្លាតិ ឲច “្ជុដ្ឋហិ”តិអាជិតា ចត្វា, ចចតសយតត្តទេយចាតិ អទេត្ថា យយស្ស ឆ្វាតាតិ អប្បជិសេចឆតិយតស្ស យយស្ស ទេឡ្ញោ ឆ្វាតសជិសា ទេចស្សចលោត ហិ ទេត ទេបសិតា ៍ តឆា ហិ ទេត តាចតិសកចត៌ តយិស្ម៍ ទេកឌិ “ត យយស្ស ឆ្វាតា”តិ ត-កោទ៌ “យយស្សា”តិ បទេឌត សប្លត្តិត្វា “ទេចស្សចលាស្ស ឆ្វាតា”តិ អត្ថំ ចឌត្តិ, តំ ត យុជ្ជតិ៍ ត ហិ ត យយឆ្វាតាយ ទេចស្សចលាស្ស ឆ្វាតាតិ សិជ្ឈាតិ៍ យឌត្តិ តត្ថ ពាលិ ្ជុបហទត្តិតិ យក្លា៍ ទេលិហិតក្លាតិ ទត្តតយតា៍ យក្លាតជាិក្យាទេតត្តាតិ អតិទេលិហិតាតិ ទេហាត្តិ៍ ព្រហត្តាតិ យហត្តា៍ បទេច្ឆកឆាិហាស្មតិ ឲទេកា ឲកឆាិហាយំ, ព្លាតទេរា ព្លាតទឆាិហាយត្តិ បទេច្ឆកំ ឆាិហាស្ម៍ ទេទចតត្តិ ទេទចតិ៍ ទេទចតាតិបិ តស្សា តាយទេយច៍ តឆា ហិ “ទេទចទេត”តិ ឆុត្តំ៍ បក្លាយយុត្តិ បក្លាទេយស្ម៉, ្ជុបទេតស្មត្តិ អទេត្ថា៍ ទេឌចកាលស្សាតិ តាចតិសកចទេត ទេឌចសជ្ឈស្ស៍

ឲចំ ទេតហិ យទេក្លហិ តាចតិសកចត៌ ទេតត្វា តក្ខុយចិយាតស្ស អចិឆ្មទេទ ឆបិតា ទេទចតិ តំ ស្ទុទិយយណ្ណលសជិសំ អតិចិយ បកស្សទ៌ ជិស្វា –

ប័៤៦៍

“អាជិច្ឆចណ្ណា ទុធិទ៌ បកស្សទ៌, ញុយ្ញុស្មក៌ កញ្ចាតឌាលលត្តិ;

កទេស្សតយាកិណ្ណឌត៌ ចិយាត៌, ស្ទុទិយស្ស ទ៌និទិច ទេខាតយាត៌

ប័៤៤៍

“ភាទឹកលា ចត្ថតសារលិត្តា, ក្ខកេតា ចិយាត់ ក្ខបេសាកឃត្តិ;

ត់ ជិស្សតិ ស្ទរិឃសយាភចណ្ហិ, តេកា តេយាគតិ សក្កបេត្តា ចិយាតេភ”តិ៍ –

តេត ឃតេក្ល ប្សុន្និ៍ តេតបិ តស្សា –

ប័៩លិ៍

“ឥរិទាលាសិឃំ ភត្តិតេឃា ភាយាសិ, ក្ខបិឡសតេកា អយច្ឆ្ទឹ គាភបតិ ចគ្គ្សា;

តស្សតយាកិណ្ហជត់ ចិយាត់, ស្ទរិឃស្ស ទំសឹរិច តេជាតយាត់៍

ប័៩ប៍

“ភាទឹកលា ចត្ថតសារលិត្តា, ក្ខកេតា ចិយាត់ ក្ខបេសាកឃត្តិ;

ត់ ជិស្សតិ ស្ទរិឃសយាភចណ្ហិ, តេសា តេយាគតិ សក្កបេត្តា ចិយាតេភ”តិ៍ –

អាជិក្លិស្ទ៍

ប័៩ប៍ តត្ថ ចត្ថតសារលិត្តាតិ សារក្សេតភ ចត្ថតកេត្ថភ អត្សលិត្តសទឹរា៍ ក្ខកេតា ចិយាភត្តិ ចិយាត់ ក្ខកេតា អតេត្តា តេចច ឥាហិ ច សក្កិតាឌឹហិ ក្ខេបច្ច តេសាកឃត្តិ៍

អឆ តេរចតី –

ប័៩ដ៍

“ភត្តិឃស្សាហ់ ភរិឃា, អកាទិតី សត្តាក្សលស្ស ធ្លស្សរា;

ກຕ຺ຖ ວິມາເນ ຣມິສ຺ສາມິ ຘາຕຫໍ, ນ ປຕ຺ເຕຍ ນິຣຍໍ ຄສ຺ສນາຍາ”ຕິ. –

ອາຫ. ຕຕ຺ຖ ອກາຣິນ຺ຕິ ເກຫສາມິນ຺ຕິ. “ກຣິຍາ ສກາມິນ຺ຕິ”ຕິປິ ປຘນ຺ຕິ, ກຣິຍາ ສຫກາມິນ຺ຕິ ອເຕ຺ຖາ. ສຏ຺ຄກຸລສ຺ສ ຏຸສ຺ສຣາ ກຕ຺ຖຕິ ມມ ກຕ຺ຖ ນຕ຺ຖິຍສ຺ສ ສຏ຺ຄກຸຣຸມ຺ຄິກສ຺ສ ຏຸສ຺ສຣາ ສາມິນ຺ຕີ ອເທາສິ, ຕສ຺ມາ ຏຸຘານິປິ ວິມາເນ ຏຸສ຺ສຣາ ກວິສ຺ສາມີຕິ ອາຫ. ວິມາເນ ຣມິສ຺ສາມິຘາຕຫນ຺ຕິ ເອວໍ ປເລີເກຕຸເມວ ຫິ ຕໍ ເຕ ຕຕ຺ຖ ເນສໍ. ນ ປຕ຺ເຕຍ ນິຣຍໍ ຄສ຺ສນາຍາຕິ ຍໍ ປນ ນິຣຍໍ ມໍ ຕຸເມ຺ຫນຸຕຸກາມາ, ຕໍ ນິຣຍໍ ຄສ຺ສນາຍປິ ນ ປຕ຺ເຕຍ, ກຸເຕາ ປວິສິຕຸນ຺ຕິ ວຘຕີ.

ເອວໍ ວຘນ຺ຕີເມວ “ຕ຺ວໍ ຕໍ ປເຕ຺ຕຫີ ວາ ມາ ວາ, ກິໍ ຕວ ປຕ຺ຕນາຍາ”ຕິ ນິຣຍສມີປໍ ເນຕ຺ວາ –

ປັລິ໐.

“ເອເສາ ເຕ ນິຣເຍາ ສຸປາປຘມ຺ມ, ປຸຎ຺ຎໍ ຕຍາ ອກຕໍ ຂີວເລາເກ;

ນ ຫິ ມຈ຺ຉຣີ ເຣາສເກາ ປາປຘມ຺ໂມ, ສຄ຺ຄູປຄານໍ ລຠຕິ ສຫພ຺ຍຕນ຺”ຕິ. –

ກາຘມາຫໍສຸ. ຕສ຺ສເຕ຺ຖາ – ເອເສາ ຕວ ນິຣເຍາ, ຕຍາ ຊີວເຣຕ຺ຕໍ ມຫາຘຸກ຺ຂໍ ອນຸຘວິຕຸພ຺ພຏ຺ຏາເນາເຕາ. ກສ຺ມາ? ປຸຎ຺ຎໍ ຕຍາ ອກຕໍ ຂີວເລາເກ, ຍສ຺ມາ ມນຸສ຺ສເລາເກ ອປ຺ປມຕ຺ຕກມ຺ປິ ຕຍາ ປຸຎ຺ຎໍ ນາມ ນ ກຕໍ, ເອວໍ ອກຕປຸເຎ຺ຎາ ປນ ທານາທິເສາ ສເຕ຺ຕາ ມຈ຺ຉີ ອຕ຺ຕເນາ ສມ຺ປຕ຺ຕິກິຄ຺ຫນລກ຺ຂເຓນ ມຈ຺ເຉຣນ ສມນ຺ນາຄເຕາ, ປເຣສໍ ເຣາສຸປ຺ປາທເນນ ເຣາສເກາ, ເລາກາຊີຫິ ປາປຘເມ຺ໂມຫິ ສມຄ຺ຄິກາວເຕາ ປາປຘເມ຺ໂມ ສຄ຺ຄູປຄານໍ ເທວານໍ ສຫພ຺ຍໍ ສຫຠາວໍ ນ ລຠຕີຕິ ເຍາເຊຕາ.

ເອວໍ ປນ ວຕ຺ວາ ເຕ ເທ຺ວ ມຫ຺ລາ ຕເທ຺ວວຕ຺ຕຣຄາມິສຸ ຕໍສມີເປ ປນ ເທ຺ວ ນິຣຍປາເລ ນໍສວເກ ນາມ ຄ຺ວນິຣເຍ ປຠ຺ປິປິຕໍ ອາກຜ຺ເຓຕ຺ວາ ປສ຺ສິຕ຺ວາ –

–

ປັລິ໑.

“ກິໍ ນຸ ຄ຺ວຊຕ຺ຖາ ມຸຕ຺ຕຊຕ຺ຖາ, ອສຸຈິ ປຊີຊິສ຺ສຕິ;

ຕຸຄ຺ຄນ຺ຘໍ ກິມິທໍ ມີຬ຺ຫໍ, ກິເມຕໍ ອຸປຘາຍຕີ”ຕິ. –

តំ និរយំ បុច្ឆិ៎

ប័លិ១៎

“ឯស សំសវកោ នាម, គម្ភីរោ សតបោរិសោ;

យត្ថ វស្សសហស្សានិ, តុវំ បច្ចសិ ទេវតេ”តិ៎ –

តស្មិំ កថិតេ តត្ថ អត្តនោ និព្ពត្តិហេតុភូតំ កម្មំ បុច្ឆិ –

ប័លិ២៎

“កិំ នុ កាយេន វាចាយ, មនសា ទុក្កដំ កតំ;

កេន សំសវកោ លទ្ធោ, គម្ភីរោ សតបោរិសោ”តិ៎ – អាហ;

ប័លិ៣៎

“សមណេ ព្រាហ្មណេ ចាបិ, អញ្ញេ ចាបិ វនិព្វកេ;

មុសាវាទេន វញ្ចេសិ, តំ បាបំ បកតំ តយា”តិ៎ –

តស្សា តំ កម្មំ កថេត្វា បុន តេ –

ប័លិ៤៎

“តេន សំសវកោ លទ្ធោ, គម្ភីរោ សតបោរិសោ;

ពនេត្ត ចស្សសហស្សានិ, ឥទំ បច្ចសិ វេទនេ"តិ –

អាហំសុ។ តត្ថ និរយេ កោ តាយាតិ និច្ចកាលំ ទុក្ខបុណ្ណាទិអបាយេសុ និរយេ តាណោ បរិត្តាណោ និរយេ កោ តាយ។

ត ខេមវស្ស ឥសិមាន្ទ និរយេ កាលិកោ ឥទ, អថ តោ ឥត្ថ អនេកានិ ចស្សសហស្សានិ បច្ចិត្វា ខត្តិយានំ ហត្ថបាទាទិច្ឆេទនាទិកោបីតិ ទស្សេត្វា –

១៩២.

"ហត្ថេបិ ឆិន្ទន្តិ អថោបិ បាទេ, កណ្ណេបិ ឆិន្ទន្តិ អថោបិ នាសំ;

អថោបិ កាកោលគណា សមេច្ច, សង្គម្ម ខាទន្តិ វិផន្ទមានំ"ន្តិ –

តត្ថ សង្គម្មការណំ អាហំសុ។ តត្ថ កាកោលគណាតិ កាកសង្ឃា។ តេ កិរស្ស តិក្ខតុណ្ឌយោ សមិទ្ធេ អនេកសតានិ អនេកសហស្សានិ បតិត្វា តាលក្ខន្ធបរិមាណេហិ សុនិសិតគ្គេហិ អយោមុខេហិ មុខតុណ្ឌេហិ ចិន្ទិត្វា ចិន្ទិត្វា ខាទន្តិ, យំសំ កពិតកពិតជ្ជានេ កម្ពុជាទេសេ បួរេតេថ។ តេនាហ "កាកោលគណា សមេច្ច, សង្គម្ម ខាទន្តិ វិផន្ទមាន"ន្តិ។

បុន សា មនុស្សលោកំ បច្ចាគមនាយ មានសានិចរេសេ តំ តំ ចិត្តលបិ។ តេន វុត្តំ –

១៩៣.

"សាធុ ខោ មំ បដិនេថ, កាមាយ ក្រុយសំ ឥតោ;

ទានេន សមចរិយាយ, សំយមេន ទមេន ច;

យំ កត្វា សុខិតា ហោន្តិ, ន ច បច្ឆានុតប្បរេ"តិ។

បុន តិរយបាលា –

១៩៤.

“ᨷᩩᩁᩮ ᨲᩩᩅᩴ ᨸᨾᨩ᩠ᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣ, ᨴᩩᨣ᩠ᨣᨲᩥ ᨸᩁᩥᨸᨧ᩠ᨧᩈᩥ;

ᩈᨠᩴ ᨠᨲᩣᨶᩴ ᨠᨾ᩠ᨾᩣᨶᩴ, ᩅᩥᨸᩣᨠᩴ ᩋᨶᩩᨽᩮᩣᩔᩈᩦ”ᨲᩥ᪨ –

ᩋᩣᩉᩴᩈᩩ᪨ ᨷᩩᨶ ᩈᩣ ᩋᩣᩉ –

᪕᪔᪙᪨

“ᨠᩮᩣ ᨴᩮᩅᩃᩮᩣᨠᨲᩮᩣ ᨾᨶᩩᩔᩃᩮᩣᨠᩴ, ᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣᨶ ᨷᩩᨭ᩠ᨮᩣ ᨾᩮ ᩑᩅᩴ ᩅᨴᩮᨿ᩠ᨿ;

ᨶᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᨲᨴᨱ᩠ᨯᩮᩈᩩ ᨴᨴᩣᨳ ᨴᩣᨶᩴ, ᩋᨧ᩠ᨨᩣᨴᨶᩴ ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨾᨳᨶ᩠ᨶᨸᩣᨶᩴ;

ᨶ ᩉᩥ ᨾᨧ᩠ᨨᩁᩦ ᩁᩮᩣᩈᨠᩮᩣ ᨸᩣᨸᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ, ᩈᨣ᩠ᨣᩪᨸᨣᩣᨶᩴ ᩃᨽᨲᩥ ᩈᩉᨻ᩠ᨿᨲᩴ᪨

᪕᪕᪐᪨

“ᩈᩣᩉᩴ ᨶᩪᨶ ᩍᨲᩮᩣ ᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ, ᨿᩮᩣᨶᩥᩴ ᩃᨴ᩠ᨵᩣᨶ ᨾᩣᨶᩩᩈᩥᩴ;

ᩅᨴᨬ᩠ᨬᩪ ᩈᩦᩃᩈᩴᨿᩩᨲ᩠ᨲᩣ, ᨠᩣᩉᩣᨾᩥ ᨠᩩᩈᩃᩴ ᨻᩉᩩᩴ;

ᨴᩣᨶᩮᨶ ᩈᨾᨧᩁᩥᨿᩣᨿ, ᩈᩴᨿᨾᩮᨶ ᨴᨾᩮᨶ ᨧ᪨

᪕᪕᪑᪨

“ᩋᩣᩁᩣᨾᩣᨶᩥ ᨧ ᩁᩮᩣᨷᩥᩔᩴ, ᨴᩩᨣ᩠ᨣᩮ ᩈᨦ᩠ᨠᨾᩣᨶᩥ ᨧ;

ᨸᨸᨬ᩠ᨧ ᩏᨴᨸᩣᨶᨬ᩠ᨧ, ᩅᩥᨸ᩠ᨸᩈᨶ᩠ᨶᩮᨶ ᨧᩮᨲᩈᩣ᪨

៥៥១។

“ចាតុទ្ទសិំ បញ្ចទសិំ, យា ច បក្ខស្ស អដ្ឋមិំ;

បាដិហារិយបក្ខញ្ច, អដ្ឋង្គសុសមាគតំ។

៥៥២។

“ឧបោសថំ ឧបវសិស្សំ, សទា សីលេសុ សំវុតា;

ន ច ទានេ បមជ្ជិស្សំ, សាមំ ទិដ្ឋមិទំ មយា”តិ។

៥៥៣។

“ឥច្ចេវំ វិប្បលបន្តិំ, ផន្ទមានំ តតោ តតោ;

ខិបិំសុ និរយេ ឃោរេ, ឧទ្ធបាទំ អវំសិរ”ន្តិ។ –

ឥទំ សង្គីតិការវចនំ។ បុន សា –

៥៥៤។

“អហំ បុរេ មច្ឆរិនី អហោសិំ, បរិភាសិកា សមណព្រាហ្មណានំ;

វិតថេន ច សាមិកំ វញ្ចយិត្វា, បច្ឆាយហំ និរយេ ឃោររូបេ”តិ។ –

ឱសានគាថមាហ។ តត្ថ “អហំ បុរេ មច្ឆរិនី”តិ គាថា និរយេ និព្ពត្តាយ វុត្តា, ឥតរា អនិព្ពត្តាយ ឱចាតិ វេទិតព្វា។ សេសំ សុវិញ្ញេយ្យមេវាតិ។

កិញ្ច ទេវតិយា ឃរេក្ខហិ កេហត្វា តឹតកាចំ កកចទោ អាទោទេចស្សុ៎ តំ ឯត្វា កកចា អាឌិទោ បដ្ឋាយ ត្តយំ ចត្តុ កេឆត្វា ឧបរិ ចិត្តាទេត

ឆយុំ ខេនេសនិ, ខេសតាបរិយោសានេត ពហុ សោតាបត្តិផលខ៊ឹតិ បាបុណិសុ៎ កាយខ្មោតំ ទេវតីបដិពន្ធាយ កធាយ ឃេកុឃ្យការទោ

“ទេវតីចិយាត”ក្តិ ខោហរិយតិ, ឃង្ខា បត ទេវតី ចិយាតខេចតា ត ហោតិ, តត្ថិយស្ស បត ខេចបុត្តស្ស

ចិយាតាឌិសយត្តិបដិសំឃុត្តខ្មោតំ, តង្ខា បុរិសចិយាតេខ្វច សក្កហំ អាទោបិតត្តិ ឌដ្ឋព្វា៎

ទេវតីចិយាតចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៎

១៎ លត្តុយាលាចកចិយាតចណ្ណតា

ឃោ ចឌតំ បចទោ យគុខេឃស្វតិ លត្តុយាលាចកចិយាតំ៎ តស្ស កា ឧប្បត្តិ? កកចា សាចត្តិយំ ចិហទតិ ខេតចទេត៎ តេត សយឃេត

សេតញ្ជាយំ អញ្ញាតទស្ស ព្រាហ្មណស្ស កិច្ឆាលទ្ធា បុត្តោ លទ្ធោ តាយ ព្រាហ្មណយាលាទោ អទោហាសិ៎ សោ ចឃប្បត្តោ បិតទោ ទេបសិទោ

ឧក្កដ្ឋ គក្តា ព្រាហ្មណស្ស ខេបាក្កទសាតិស្ស សគ្គិកេ ខេយឆាចិតាឃ អតលសតាឃ ច ត ចិទេទតច យទេគ្គ ចិជ្ជាដ្ឋាតាតិ ច ឧក្កទេហត្វា

ព្រាហ្មណសិខេប្ប តិប្បត្តិ បទេត្តា៎ សោ អាចរិយំ អភិចាទេត្វា “យឃា តុយ្យាកំ សគ្គិកេ សិប្បំ សិក្ខិតំ, កិំ ខោ កទុខក្ខិលំ ខេឃី”តិ អាហ៎

អាចរិយោ “កទុខក្ខិលា តាយ អខេគ្គចាសិកស្ស ចិកចាគុទ្ធបិ, កហាបណសហស្សយាតេតហី”តិ អាហ៎ លត្តុយាលាទោ អាចរិយំ អភិចាទេត្វា

សេតញ្ជំ គក្តា យាតាបិតទោ ចគ្គិត្វា តេហិ អភិតគ្គិយយាទោ កតបដិសគ្គាទោ តយត្តុំ បិតុ អាទោទេចត្វា “ខេឆ ខេយ ឌាតព្ពាឃុត្តកំ, អខេជ្ជច

ឌត្វា អាកយិស្សាឃី”តិ អាហ៎ តំ យាតាបិតទោ “តាត, អជ្ជ ចិការេលិ, ខ្វេ កយិស្សសី”តិ ចត្វា កហាបណេ តឹហរិត្វា កណ្ឌិកំ ពត្វាខេបត្វា

ឌខេបសុ៎ ខោទោ តំ បចត្តិំ ពាត្វា លត្តុយាលាចកស្ស កយគយេក្កុ អញ្ញាតទស្មិំ ចតកហេត តិលឹតា អច្ឆិំសុ “យាលាចំ យាទេត្វា កហាបណេ

កហិស្សាយា”តិ៎

កកចា បច្ឆុសសយេឃ យហាកទុណាសយាបត្តិទោ ចដ្ឋាយ ខេលកំ ខោខេលេកទេគ្គា លត្តុយាលាចកស្ស សទេណាសុ ច សឹខេលសុ ច បតិដ្ឋាតំ,

ខោទេហិ យារិតស្ស ខេចខេលិកេ តិព្ពត្តិ, តទោ សហ ចិយាតេគ អាកតស្ស តត្ថ សគ្គិបតិតបរិសាឃ ច ឆយ្យាកិសយឃំ ឌិស្វា បឆយតទេយច

គក្តា យាលាចកស្ស កយគយេក្កុ អញ្ញាតទស្មិំ ទុក្ខយុខេល តិសឹឌិ៎ យាលាទោ អាចរិយឆគំ កេហត្វា សេតញ្ញទោ ឧក្កដ្ឋាកិយុទោ កណ្ឌទេគ្គា

អគ្គាទាយេក្កុ កកចគ្គិ តិសិគ្គំ ឌិស្វា ឧបសង្កយិត្វា អដ្ឋាសិ៎ “កុហិំ កយិស្សសី”តិ កកចតា ចុទេត្តា “ឧក្កដ្ឋ, ខេភា ខេកាតយ, កយិស្សាយិ យឃ្យំា

អាចរិយស្ស ខេបាក្កទសាតិស្ស កទុខក្ខិលំ ឌាតុ”ក្តិ អាហ៎ អថ កកចា “ឌាតាសិ បត តំ, យាលាច, តឹណិ សទេណាតិ, បញ្ចា សឹលិតី”តិ ចត្វា

តេត “តាហំ ឌាតាយិ, កិយត្តិយាតិ បតេតាតិ កិឌិសាតិ ចា”តិ ចុទេត្តា “ព្ពុឌយីឌិស”ក្តិ សទេណាកយតស្ស សឹលសយាឌាតស្ស ច ផលិតិសំសំ

ចិភាខេចត្វា “ឧក្កណ្ហាហិ តាច, យាលាចក, សទេណាកយតចិឌិ”ក្តិ ចត្វា “សាធុ ឧក្កហិស្សាយិ, កេឆឆ ភទេគ្គ កកចា”តិ តេត ឃាចិទោ តស្ស

ទុចិឃា អគុទ្ធបំ កាធាពត្ថចទេសត សទេណាកយតចិឌិ ឌេស្សទេគ្គា –

ប់ប់៩៎

“ឥឋា ចក្កំ បចទេរា យត្រុឌេរុ, សញ្ញយុត្តិ កកចា ពពកំឆ្នេរា;

បំរកុទា ពាលចិរិយសេកី, តំ សុកតំ សទលាត្តូបុបហិ៍

ប៉ប៉សិ៍

“រាកចិរាកបសេតឌបឱេរាគំ , ឆេយ្យសេព្ពតបហ្យងិក្វលំ;

យឆ្ករយិបំ បក្យលំ សុចិកត្តំ, ឆេយ្យយិបំ សទលាត្តូបុបហិ៍

ប៉ប៉ប៉៍

“ឃត្តូ ន ឌិត្ត យហបៀលយាហុ, នត្នុស៊ុ សុធិស៊ុ បុរិសឃុរេកស៊ុ;

អដ្ឋ ន បុក្កុល ឆេយ្យទុសា ទេ, សដ្ឋយិបំ សទលាត្តូបុបហី”តិ៍ –

តិទេស្សា កាធាទេឃា អការិ៍

ប៉ប៉៩៍ តត្ថ ទេឃាតិ អតិឃយិតចចត់, តស្ស “ត”ត្តិ ញ្ញុយិតា តិឃយត់ ទេចឌិតត្ថា៍ ចកតត្តិ ចកត្តាត់៍ បចទេរាតិ ទេសទ្ធោ, ពធិកាត់ ក្តេត្តូយោ ចាឌិចទេរាតិ អទេត្តូ៍ យត្រុឌេរុតិ ក្លុក្ខដ្ឋតិទេដ្ឋសេរា ឃធា “សត្តូ ទេចយត្រុស្សាត”ត្តិ៍ កកចា បត ទេចយត្រុស្សាតយ្បិ ច្រោហ្ញូតយ្បិ សទេព្ពសយ្បិ សត្តាត់ បចទេរាទេឃច, កកចទេតា ន ចរិយកទេច យត្រុទេស្សស៊ុ ក្លុយ្យត្តូតាឃ ចុត្តំ “យត្រុឌេរុ”តិ៍ ទេតទេតចាហ “សញ្ញយុត្តិ”តិ៍ សញ្ញកុលបុសុតតាឃ សទេញ្ញា, កាឃទេយាទេតឃ្យាឌិហិ សយត្តាកតទេតា អតចទេសសស្ស ន ទេតាឃ្យស្ស យុតតទេតា យុតិ ធាតិ សញ្ញយុតិ៍ កាញ្ញចត្តតាឌិហិ ចត្មុហិ កាទេលាហិ កកចា៍ ចត្មុហិ យទេក្កហិ កាតត្ថស្ស បរិត្ថាឌិបទេកឌស្ស ទេរាត្ញអសចិឆស្ស កិច្ចស្ស កតត្តា តិបៀឌិតត្តា ពតកំឆ្នេរា៍ បំរំ សក្កាឃស្ស បទតិរំ តិត្ថាត់ កទេតា សឃត្តុធារទេលាត អឆិកទេតាតិ បំរកុទា៍ អសឌិទេសត កាឃពទេលត, អតព្ញាសារឆារទេលាត ពាលាពទេលត, ចត្មុត្តិឆសេយ្យបៀឆាតចិរិទេឃត ន សយត្តាកតត្តា ពាលចិរិយសេកី៍ ទេសាកតកយតត្តា, សុត្តរំ ធាត់ កតត្តា, សេយ្យា កតត្តា, សេយ្យា ន កឌិតត្តា សុកទេតា៍ តំ សុកតំ សេយ្យាសេយ្យដ្ឋ សទលាត្តូ សទលាឃ បទាឃលាឃ អបិឃត្កុព្ពចក្ចក្កុព្ពបរិត្តាលាឃ ក្លុបហិ ក្លុបកន្ន, អដ្ឋ បដ្ឋាឃ អហិតតិចត្តទេតត ហិតរំចដ្ឋទេតត “អឃំ ទេយ កកចា សទលំ តាលំ ទេលលំ បទាឃលំ កតិ បងិសទល”ត្តិ កឌ ទេសច, ៤ចំ ឌាតាហិ ចា ញ្ញុស្សុតិ អទេត្តូ៍

ប៉ប៉សិ៑រាគចិរាគត្តិ អរិយមគ្គយាហ៑ ពេតត ហិ អរិយា អតាឌិកាលកាចិតយ្យិ រាគំ ចិររជ្ជត្តិ៑ អតេឌយសោគត្តិ អរិយផលំ៑ តត្យ៊ា ឲឌាឋន្លាតាយ តណ្យាយ អចឋិដ្ឋាតច្ចា សោគតិមិត្តាត់ កិលេឋាត់ ឋត្តសោ បដិប្យស្សមុត្តតោ "អតេឌ៉ អសោគ"ត្តិ ច ចុច្ចតិ៑ ឆឡត្តិ

ឋកាចឆមុំ៑ ឋកាចតោ កតេហតត្តឆម្ពោ ពេហឋ យឌិឌំ យគ្គផលតិត្តាតាតិ, ត បរិយត្តិឆម្ពោ ចិយ បញ្ញាត្តិឆមុចសេត៑ ឆឡត្តិ ចា បរេយតូឆមុំ, តិត្តាតត្តិ អតេ្ថា៑ ឋតេយច្ច ឋមុឃ្យ បច្ចយេហិ កត់ ឋត្លត់, ត ឋត្លតត្តិ អឋត្លតំ៑ តដេច តិត្តាត់៑ តត្តិ ឲត្ត កិត្តិបិ បដិក្វលត្តិ អប្យដិក្វលំ៑ ឋចតចេលិឃំ ក្ខបបរិក្លាហចេលិឃំ បដិបជ្ជតចេលិយត្តិ ឋត្តដាបិ ត្លដ្ឋមេចាតិ យឆុទ៑ ឋត្តញ្ញាតញ្ញាលាឋត្តិស្សយាយ បដិកាតឋយ្យងាយ បចត្តិតត្តា ឃុប្យចត្តិកាចតោ តិបុលាកាចតោ ច បរុលំ៑ ចិកឌិតត្តាស្ស អត្តស្ស ឧត្តាឌិចសេត ក្បសលិឌិចសេត ក្ខេដ្ឋឋាឌិចសេត ច ឃុដ្ឋ ចិកឌតតោ ឃុចិកត្តំ៑ តីហិបិ បដេហិ បរិយត្តិឆមុមេច ចឌតិ៑ ពេតេច ហិស្ស អាបិឆកាលេ ចិយ ចិយេដ្ឋកាលេបិ កេឆត្តស្ស ចិយ ឃុលាត្តស្សាបិ ឋមុពីកាចតោ ក្ខកតោបច្ចក្លតាយ ឥស្សតត្ត "ត្លយ"ត្តិ ចុត្តំ៑ ឆឡត្តិ យឆាចបដិបជ្ជតត្ត អបិយក្វក្លបិតតោ ឆារលាតត្តត ឆមុំ, ត្លជំ ចត្យត្តិឆស្សាបិ ឆមុស្ស ឋាឆារលាចចត់៑ បរិយត្តិឆម្ពោបិ ហិ ឋតេលាឃុ ច ឃីលេឃុ ច បតិដ្ឋាតយត្តាយបិ យឆាចបដិបត្តិយា អបិយក្វក្លបិតតោ ឆារេតិ ឲច៑ ត្លយស្ស ច អត្តស្ស ត្លឥមេច ចិយាត់ ឋាឆកត្តិ ឥដ្ឋត្តា៑ ឋាឆារលាការេច យឆាចុត្តឆមុស្ស បច្ចក្ល កត្វា ឥស្សតត្តា បុត "ត្លយ"ត្តិ អាហ៑

ប៉ប៉ប៉៑យត្វាតិ យឃ្ចិ អរិយឋច្ឈេ៑ ឌិត្តត្តិ បរិច្ចត្តំ អត្តាឌិឌេឃ្យឆមុំ៑ ឌិត្ត យហប្យលត្តិ កាឆាឃុលត្តំ អត្យតាឃិកសេិបេបិ កតោ៑ អច្ចត្តមេច កិលេឋាឃុចិតោ ចិឃុត្តត្តេត ឃុឌីឃុ "សោតាបត្តោ សោតាបត្តិផលឋច្ឆិកិរិយាយ បដិបត្តោ"តិអាឌិតា (អ៑ តិ៑ ប៉៑៩០) ចុត្តេឃុ ចត្យឃុ បុរិឋយុគេឃុ៑ អដ្ឋាតិ យគ្គដ្ឋផលដ្ឋេឃុ ឃុកត្យុឲ អកត្វា ចិឃុំ ចិឃុំ កហលេត អដ្ឋ បុគ្គលិ៑ កាឆាឃុលត្តមេច ចេត្ត "បុគ្គល ឆមុងឋា"តិ រស្សំ កត្វា តិដេ្ឋសោ៑ ឆមុងឋាតិ ចត្យឋច្ចឆមុស្ស តិត្តាតឆមុស្ស ច បច្ចក្លតោ ឥស្សតកា៑ ឌិដ្ឋិឃីលឋាយញ្ញោត ឃំហតការេច ឋឃ្ឃុំ

ឲចំ កាចតា តីហិ កាឆាហិ ឋរលាក្យលាឋគ្គស្សតេត ឋឌ្ឋិ ឋរលាកយតចិឌិមិក្រុតត្ត យាលាចា ចំចំឋរលាក្យលាត្យស្សរលាយុលេត ឋរលាកយតចិឌិតា អត្តតោ ហឌេយ ដបិតកាចំ ចិការចេត្តា តឃ្យា តឃ្យា កាឆាយ អតត្តទ៑ "ឃោ ចឌត់ បចេរា"តិអាឌិតា ចំ ចំ កាចំ បច្ចក្យកាឃិ៑ ឲចំ បច្ចក្យកាឃិត្វា ឌិតស្ស បច្ចា ឃិក្លាបដាតិ ឋទ្យបតោ ផលិតិឃំឋតោ ច ចិការចេត្វា ពេឃំ ឋមាងាតចិឌិ កេឆឃិ៑ សោ តយ្យិ ឃុដ្ឋ ក្ខបឆារេត្វា បឋត្តយាតសោ "ហត្ថាហំ កាចា កយិស្សាមី"តិ ចត្វា រតតត្តយក្យលំ អត្យស្សរេត្តា ចំមេច យគ្គំ បដិបជ្ជិ៑ កាចាបិ "អលំ ត្លយស្ស ឲត្តកំ ក្បឋលំ ដេចលេកក្វបបត្តិយា"តិ ឌេតចតមេច អកយាឃិ៑

យាលាចស្ស បត បឋត្តចិត្តស្ស រតតត្តយក្យលំ ឋល្លក្លាចសេត "ឋរលំ ក្ខេបមី"តិ បចត្តចិត្តប្យាឌតាយ ឋរេលាឃុ ច, កាចតា ចុត្តតយេត បញ្ចាត្ត ឃីលិត់ អធិដ្ឋាតេត ឃីលេឃុ ច បតិដ្ឋិតស្ស ពេតេច តយេត រតតត្តយក្យលោ អត្យស្សរត្តស្សេច កច្ឆត្តស្ស ចោរោ យកេ្ក បរិយដ្ឋិឃុ៑ សោ ពេ អកលាត្វា រតតត្តយក្យលោ អត្យស្សរេត្តាមេច កច្ឆតិ៑ តច្ចាកោ ចោរោ ក្យមត្តទ៑ ក្ខបតិស្សាយ ឌិតោ ចិឋមិតេត ឋរេត ឋហឋាច ចិឌ្ឍិត្វា ឌីចិតក្លយំ បិបេបត្វា កហាបលាកឃ្លិកំ កេហត្វា អត្តតោ ឋហាយេហិ ឋឌ្ឋិ បក្កាមិ៑ យាលាចា បត កាលំ កត្វា តាចតិំឋកចេត តិំឋយោឌតិកេ កតកចិយាតេ ឃុត្តប្យត្យុដ្ឋា ចិយ អច្ឆរាឋហស្សបរិចុតោ ឋឌ្ឋឋកដការាលឡារបដិយឃ្លិតត្តការចា

គិច្ចាតិ, តស្ស ចិយាគស្ស អាកា សាតិរេកានិ ឌឹសតិយោជនានិ ផរិត្វា តិដ្ឋតិ។

អថ យាលាច៌ កាលកតំ ឌិស្វា សេតញ្ញកាយចាសិនោ យត្តុស្សា សេតញ្ញំ កត្វា តស្ស យាតាបិតូនំ វណ្ណកាយចាសិនោ ច វណ្ណំ កត្វា ព្រាហ្មណស្ស បេរិក្ខរសាតិស្ស កនេឆស្មុំ តំ សុត្វា តស្ស យាតាបិតរោ ឌាតិយិត្វា ព្រាហ្មណោ ច បេរិក្ខរសាតិ សបរិចារា អស្សុមុខា រោទយាតា តំ បទេសំ អាកមំសុ, ឈេកុឈ្យេត សេតញ្ញចាសិនោ ច វណ្ណចាសិនោ ច ព្ចក្ខាតក្កលចាសិនោ ច សត្តិបតិំសុ, យហាសយាកយោ អហោសិ។ អថ យាលាចស្ស យាតាបិតរោ យក្កស្ស អចិតូរេ ឌិតកំ សខ្ជេត្វា សរីរកិច្ចំ កាតុំ អារភិំសុ។

អថ ភកចា ឌិន្តេសិ "យឃិ កេត លត្តយាលចោ យំ ចក្ខិតុំ អាកមិស្សតិ, អាកតញ្ចា តំ កតកម្ពុំ កឆារេបន្តោ កយុចលំ បក្ខក្ខំ កាទេត្វា ឆម្ពុំ ឆេសេស្សាមិ, ឲច៌ យហាជនស្ស ឆម្មាភិសយយោ កចិស្សតី"តិ ឌិន្តេត្វា យហតា ភិក្ខុសង្ឃេន សទ្ធិំ តំ បទេសំ វួបកន្តា អញ្ញាតទេស្មិំ រុក្ខមូលេ តិសីឌិ លត្តាណត្តត្ថទំសិនយោ ចិស្សខ្ជេន្តោ។ អថ លត្តយាលចទេចបុត្តោបិ អត្តនោ សម្បត្តិំ បច្ចវេក្ខិត្វា, តស្សា កាទេណំ វួបធារេន្តោ សទេលាកយតញ្ច សីលសយាទាតញ្ច ឌិស្វា, ចិយ្សយជានេតា ភកចតិ សញ្ញាតបសាទពហុយានោ "ព្ចធារតចាយំ កត្វា ភកចន្តញ្ច ភិក្ខុសង្ឈញ្ច ចក្ខិស្សាមិ, រតតត្តឃក្ខេលា ច យហាជនស្ស បិកទេជ កទិស្សាមី"តិ កតញ្ញុតំ តិស្សាយ សកលំ តំ អទញ្ញាបទេសំ ឲកាសេលិកំ កេរោន្តោ, សហ ចិយានេត អាកន្តោ ចិយានតោ ឃួរុឃ្យាយហតា បរិចារេន សទ្ធិំ ឌិស្សយានរួបេ វួបសង្កមិត្វា ភកចតោ បិទេសុ សិរសា តិបតន្តោ អភិចាទេត្វា អញ្ជលិំ បក្កឃ្យាឲកយត្តំ អដ្ឋាសិ។ តំ ឌិស្វា យហាជនោ "កោ ត្ ខោ អយំ ទេចោ ចា ព្រាហ្មា ចា"តិ អច្ឆរិយព្ភុតជានេតា វួបសង្កមិត្វា ភកចន្តំ បរិចារេសិ។ ភកចា ទេតេ កតបុញ្ញកម្ពុំ បិកដំ កាតុំ –

៥៥៩។

"ត ចេចា តបតិ តទេក ស្វុទិយោ, ចន្ទោ ច ត ភាសតិ ត ផុស្សា;

ឃថា អចុលមិទំ យហប្បភាសំ, កោ ត្ តុំ តិឌិចា យហិំ វួបិកា។

៥៦០។

"លិក្ខតិ ទំសី បកន្តទស្ស, សាធិកឌឹសតិយោជនានិ អាកា;

រត្តិមបិ ឃថា ឌិច៌ កទោតិ, បរិសុទ្ធំ ចិមលំ សុភំ ចិយានំ។

៥៦១។

“ᨻᩉᩩᨸᨴᩩᨾᩅᩥᨧᩥᨲᩕᨸᩩᨱ᩠ᨯᩁᩦᨠᩴ, ᩅᩮᩣᨠᩥᨱ᩠ᨱᩴ ᨠᩩᩈᩩᨾᩮᩉᩥ ᨶᩮᨠᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ;

ᩋᩁᨩᩅᩥᩁᨩᩉᩮᨾᨩᩣᩃᨦ᩠ᨠᨲᩴ, ᩋᩣᨠᩣᩈᩮ ᨲᨸᨲᩥ ᨿᨳᩣᨸᩥ ᩈᩪᩁᩥᨿᩮᩣ᪨

᪒᪖᪑᪨

“ᩁᨲ᩠ᨲᨾ᩠ᨻᩁᨸᩦᨲᩅᩣᩈᩈᩣᩉᩥ, ᩋᨣᩁᩩᨸᩥᨿᨦ᩠ᨣᩩᨧᨶ᩠ᨴᨶᩩᩔᨴᩣᩉᩥ;

ᨠᨬ᩠ᨧᨶᨲᨶᩩᩈᨶ᩠ᨶᩥᨽᨲ᩠ᨲᨧᩣᩉᩥ, ᨸᩁᩥᨸᩪᩁᩴ ᨣᨣᨶᩴᩅ ᨲᩣᩁᨠᩣᩉᩥ᪨

᪒᪖᪒᪨

“ᨶᩁᨶᩣᩁᩥᨿᩮᩣ ᨻᩉᩩᨠᩮᨲ᩠ᨳᨶᩮᨠᩅᨱ᩠ᨱᩣ, ᨠᩩᩈᩩᨾᩅᩥᨽᩪᩈᩥᨲᩣᨽᩁᨱᩮᨲ᩠ᨳ ᩈᩩᨾᨶᩣ;

ᩋᨶᩥᩃᨸᨾᩩᨬ᩠ᨧᩥᨲᩣ ᨸᩅᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᩩᩁᨽᩥᩴ, ᨲᨸᨶᩥᨿᩅᩥᨲᨲᩣ ᩈᩩᩅᨱ᩠ᨱᨨᨶ᩠ᨶᩣ᪨

᪒᪖᪓᪨

“ᨠᩥᩔ ᩈᩴᨿᨾᩔ ᩋᨿᩴ ᩅᩥᨸᩣᨠᩮᩣ, ᨠᩮᨶᩣᩈᩥ ᨠᨾ᩠ᨾᨹᩃᩮᨶᩥᨵᩪᨸᨸᨶ᩠ᨶᩣ;

ᨿᨳᩣ ᨧ ᨲᩮ ᩋᨵᩥᨣᨲᨾᩥᨴᩴ ᩅᩥᨾᩣᨶᩴ, ᨲᨴᨶᩩᨸᨴᩴ ᩋᩅᨧᩣᩈᩥ ᩍᨦ᩠ᨥ ᨸᩩᨭ᩠ᨮᩣ”ᨲᩥ᪨ –

ᨲᩴ ᨴᩮᩅᨸᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᨭᩥᨸᩩᨧ᩠ᨨᩥ᪨

᪒᪒᪙᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨲᨸᨲᩦᨲᩥ ᨴᩥᨸ᩠ᨸᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩣᨽᨲᩥ ᩋᩣᨠᩣᩈᩮ᪨ ᨹᩩᩔᩣᨲᩥ ᨹᩩᩔᨲᩣᩁᨠᩣ᪨ ᩋᨲᩩᩃᨲ᩠ᨲᩥ ᩋᨶᩩᨸᨾᩴ, ᩋᨸ᩠ᨸᨾᩣᨱᩴ ᩅᩣ᪨ ᩅᩥᨾᩣᨶᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ – ᨿᨳᩣ ᩅᩥᨾᩣᨶᩴ ᨲᩅ ᩅᩥᨾᩣᨶᩴ ᩋᨶᩩᨸᨾᩴ ᩋᨸ᩠ᨸᨾᩣᨱᩴ ᨸᨽᩔᩁᨽᩣᩅᩮᨶ ᨲᩮᨩᩮᩣ ᩅᩥᨿ ᨾᩉᨸ᩠ᨸᨠᩣᩈᩴ ᩋᩣᨠᩣᩈᩮ ᨴᩥᨸ᩠ᨸᨲᩥ, ᨶ ᨲᨳᩣ ᨲᩣᩁᨠᩁᩪᨸᩣᨶᩥ ᨴᩥᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨲᩥ, ᨶ ᨧᨶ᩠ᨴᩮᩣ, ᨲᩣᨶᩥ ᨲᩣᩅ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨶ᩠ᨲᩩ, ᩈᩣᨸᩥ ᩈᩪᩁᩥᨿᩮᩣ ᨴᩥᨸ᩠ᨸᨲᩥ, ᩅᩥᨧᨠ᩠ᨡᨲᩮᩣ ᨠᩮᩣ ᨶᩩ ᨲ᩠ᩅᩴ ᨴᩮᩅᩃᩮᩣᨠᨲᩮᩣ ᩋᨿᩴ ᨠᩩᨾᩥᨸᨶᩮᩈᩴ ᨸᨠᨲᩮᩣ, ᨲᩴ ᨸᩥᨠᩥᨶᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨿᩔ ᨾᩉᩣᨩᨶᩔ ᨠᨳᩮᩉᩦᨲᩥ᪨

ប័ដ៍០៍លិត្កតីតិ ចិន្តិតតិ, បចត្តិតុំ អធេទត្តា បដិហតតីតិ អតេ្ថា ទសីតិ ទស្សិយោ បកដ្ឋទស្សាតិ ឃុទិយស្ស តស្ស ច ចិយាតស្ស បកា

សយត្តតោ បញ្ចាឋិសតិ ឃោឌតាតិ ឋទិត្វា តិដ្ឋតិ តោតាហ “សាធិកចិសតិឃោឌតាតិ អាកា”តិ ទត្តិយបិ ឃធា ឌិចំ កទោតីតិ អត្ថតោ

បកាឃ អត្ថកាទំ ចិឆយត្តំ ទត្តិកាកយ្យិ ឌិចសកាកំ ចិឃ កទោតិ បរិសយត្តតោ អតេ្តា ចេច ឧហិ ច ឃុទ្ធតាឃ បរិឃុទ្ធិ សញ្ញាសោ

យលិការេចត ចិយលំ ឃុត្កទតាឃ ឃុកំ

ប័ដ៍០៍ឧហុបក្ខុយចិចិ(តបុល្ឋទឹកត្តិ ឧហុចិឆទត្តកយលច្ឆោច ចិចិត្តចណ្ហសេតកយលច្ឆា សេតកយលំ បក្ខុយំ, ទត្តកយលំ បុល្ឋទឹកត្តិ ចឆត្តិ

ចោកិណ្ហ កុឃុយេហីតិ អតេ្ញាហិ ច តាតាចិឆេហិ បុបេ្យហិ សយោកិណ្ហ តេកចិត្តត្តិ យាលិកយ្ចលតាកយ្ចាឌិតាតាចិឆចិចិត្តំ

អទេឌចិទេឌហេយឌាលលត្ថត្ថិ សឃំ អបកតទេឌំ ចិទេឌត តិទេ្កាសេត កញ្ចាតឌាលេត លាឌិតំ

ប័ដ៍០៍ទត្តយ្យទបីតចាឃសាហីតិ ទត្តចត្វាហិ ចេច បីតចត្វាហិ ច ឲកា ហិ ទត្តំ ឌិត្ថចត្តំ តិចាសេត្វា បីតំ ក្ខត្តទិឃំ កទោតិ, អបទា បីតំ

តិចាសេត្វា ទត្តំ ក្ខត្តទិឃំ កទោតិ តំ សន្ធាឃ ចុត្តំ “ទត្តយ្យទបីតចាឃសាហី”តិ អកទុបិយក្កុចត្កត្វស្សឌាហីតិ អកទុកេត្ថត បិឃក្កុយាលិហិ

ចត្កតកេត្ថហិ ច ក្ខស្សឌាហិ, ក្ខស្សត្តឌិត្ថាកទុកត្ថាឌិកាហីតិ អតេ្ថា កញ្ចាតតត្វសត្តិកត្តធាហីតិ កតកសឌិសឃុលុយត្ថចិហិ បរិប្វុទត្តិ តហំ តហំ

ចិចទត្តិហិ សក្កិតិបឃុតាហិ ច បរិបុណ្ណ

ប័ដ៍០៍ឧហុកេត្វាតិ ឧហុកា ឲត្វ អតេកចណ្ហាតិ តាតាទុបិ កុសយចិក្ខុសិតាកទណាតិ ចិសេសតោ ឃុទកិចាឃតត្វ ឌិត្ថាកុឃុយេហិ

អលង្កតឌិត្ថាកទណា ឲត្វាតិ ឲតឃ្ចិ ចិយាតេ ឃុយតាតិ ឃុត្កទយតា បយុឌិតចិត្តា អតិលបយុច្ចិតា បចត្តិ ឃុទកិត្តិ អតិលេត បយុច្ចិតាកត្ថាតំ

បុប្បាតំ ចាឃុតា ចិយុត្តបត្តបុដំ ចិឃ ចិឧត្ថតាឃ ចិកសិតតាឃ ច ឃុកត្តិ បចាឃត្តិ “អតិលបត្វិតា”តិបិ បចត្តិ, ចាតេតត យត្កុ

អាចុឃ្យាតា តេហយយឃបុប្បាតិ អតេ្វា កតកចិទកាឌីហិ ចេលិអាឌីឃុ ឌ្ឋតតតាឃ តបតិឃចិតតា ឃេកុឃ្យេត កញ្ចាតាកទណាហិ

អស្នាឌិតសទឹទតាឃ ឃុចណ្ហលត្ថា តទតាទិឃោតិ ឆេចបុត្តា ឆេចឆឹតទោ ច ឧហុកា ឲត្វ តច ចិយាតេតិ ឆស្សតិ

ប័ដ៍០៍ញុញ្ញាតិ ចោឆតេត្វ តិបិតោ បុឌោតិ បុត្ថិតោ ញុយឃុ យហាឌតឃុ កយ្ចផលបក្ខុកាចាឃាតិ អឆិប្បាយោ

តតោ ឆេចបុទេត្តា ញុយាហិ កាធាហិ ញ្បាកាសិ –

ប័ដ៍៍

“សឃយិឆ បទេ សទេយត្ថ យាលាចេត, សត្វាត្វសាសិ អត្វកយ្យាទេតា;

ពច រពតចរស្ស ឆយ៉ុ ឃុត្វា, ពរិស្សាយឹពិ ច ព្រាចិត្ត លេត្វា៓

ប៉ដ៩៓

“ឌិតចរបចទ៌ ក្ខេបហិ ឃរណ៌, ឆយុន្នាបិ ពេឆច កិក្ខឃញ្ញ៉;

តោពិ បផយ៌ អេចាចហ៌ កេត្ត, បន្លា េព ចចត៌ ពេឆចកាឃិ៓

ប៉ដសិ៓

“យា ច បិលាចឆ៌ ចិចិឆ៌ ចរស្សុ អឃុចិ,

ត ហិ បិេលាឃុ អឃន្នាត៌ អចណ្ហាឃិឃុ ឃប្បន្នា;

តោពិ បផយ៌ អេចាចហ៌ កេត្ត, បន្លា េព ចចត៌ ពេឆចកាឃិ៓

ប៉ដប៉៓

“យា ច បរឌតស្ស រក្ខិពយ្បិ, អាគាពព្ទយយន្នាេឆា អឌិត្ត៌;

តោពិ បផយ៌ អេចាចហ៌ កេត្ត, បន្លា េព ចចត៌ ពេឆចកាឃិ៓

ប៉ដដ៓

“យា ច បរឌតស្ស រក្ខិពាេឃា, បរកទិឃា អកយា អតទិឃេយព៌;

តោពិ បផយ៌ អេចាចហ៌ កេត្ត, បន្លា េព ចចត៌ ពេឆចកាឃិ៓

ដ០០៓

“យា ច ចិតឆំ អញ្ញាឆា អកាលិ, ត ហិ យុសាចាតិ អចណ្ហាឃិសុ សប្យញ្ញា;

ភោតិ បជយំ អចោចហំ កត្តេ, បច្ឆា តេ ចចតិ តឆេចកាសិ។

៥០១។

“ឃេភ ច បុរិសស្ស អបេតិ សញ្ញា, តំ យជ្ជិ បរិចជ្ជឃស្សុ សព្តាំ;

ភោតិ បជយំ អចោចហំ កត្តេ, បច្ឆា តេ ចចតិ តឆេចកាសិ។

៥០២។

“ស្វាហំ ព្គឆ បញ្ចា សិក្ខា ករិត្វា, បដិបជ្ជិត្វា តឆាកតស្ស ឆេយុ;

ក្កេបឆយកយាសិ ចោរយេញ្ញ តេ យំ តត្វ ចសិសុ កោកហេត្យ។

៥០៣។

“ឲត្តកាយិតិ អត្យស្សរាយិ ក្យសលំ, តតោ បរំ ត យេ ចិជ្ជតិ អញ្ញា;

តេភ ស្យចរិតេភ កយ្ទភាហំ, ក្ខប្យេក្ខា តិតិចេស្យ កាយកាយិ។

៥០៤។

“បស្ស ឈលាយុហុត្តសញ្ញាយស្ស, អត្យឆយុប្យដិបត្តិយា ចិបាកំ;

ឌលយិច ឃសសា សយេក្លយាភា, ពាហុកាយំ បិហឃត្តិ ហិតកយ្យា។

៧០៣។

“បស្ស កតិបយាយ ចេតនាយ, សុគតិញ្ញាម្ហិពតោ សុលញ្ញា បត្តោ;

យេ ច តេ សតតំ សុណន្តិ ធម្មំ, មញ្ញេ តេ អមតំ ផុសន្តិ ខេមំ។

៧០៤។

“អប្បម្បិ កតំ មហាវិបាកំ, វិបុលំ ហោតិ តថាគតស្ស ធម្មេ;

បស្ស កតបុញ្ញតាយ ឆត្តោ, ឱភាសេតិ បថវឹ យថាបិ សូរិយោ។

៧០៥។

“កិមិទំ កុសលំ កិមាចរេម, ឥច្ចេកេ ហិ សមេច្ច មន្តយន្តិ;

តេ មយំ បុនរេវ លទ្ធ មានុសត្តំ, បដិបន្នា វិហរេមុ សីលវន្តោ។

៧០៦។

“ពហុការោ អនុកម្បកោ ច សត្ថា, ឥតិ មេ សតិ អគមា ទិវា ទិវស្ស;

សោហំ ឧបគតោម្ហិ សច្ចនាមំ, អនុកម្បស្សុ បុនបិ សុណោម ធម្មំ។

៧០៧។

“យេ ឥធ បជហន្តិ កាមរាគំ, ភវរាគានុសយញ្ច បហាយ មោហំ;

ន ច តេ បុន ឧបេន្តិ គព្ភសេយ្យំ, បរិនិព្ពានគតា ហិ សីតិភូតា”តិ។

ប៉័ង៉ែ៓ ពត្ថ នឃយិឆ បនេឆ នេយក្ខ យាលាេចតាពិ ឰឆ ឰយស្ថិ បនេឆ យហាយេក្ក នឃេយច ក្លបកេពត យាលាេចត ព្រាហ្មលាក្យាេនត នេយក្ខ នយាកត្ថា៓ ឌិជ្ជឆយ៉ិកនយ្យរាឃិកបនេយត្ថហិ នត្តាត់ ឃឆារហយត្យសាយតេពា នត្ថា កកចា, ត្ថំ ឃំ យាលាចំ ឃឆាឆយ៉ំ អត្យសាឃិ អត្យកយ្យាេតា អត្យក្កលាប្បត្តា, ពច រពតចនស្ស អក្ករពតស្ស នយ្យាឃបូឌ្ឍស្ស, ព៌ ឆយ៉ំ ឃ្យត្ថា ឰពិ ឲចំ កនិស្សាយិ ឃឆាត្យឃិដ្ឋំ បដិបឌ្ជិស្សាយីពិ, េនសា លេពត្តា លពត្តតាយេកា យាលាេចា ព្រាចិត្ថ កេឆឃីពិ បឌេឃាឌតា៓

ប៉័ង៉ុ៓ ឲចំ ឃឆាបុត្ថិព៌ កយ៉ំ ការលាេពា ឌេស្សត្វា ឰឌាតិ ព៌ នទ្វបេពា ចិកាកេពា ច ឌេស្សេត្តា នត្ថារា នយាឌបិពកាចំ អត្តតា ច ពត្ថ បន្ថា បពិដ្ឋិពកាចំ ឌេស្យព៌ “ឌិតចរបចរ”ត្តិអាឌិយាហ៓ ពត្ថ េតាពិ បឌយំ អេចាឆហំ កេត្តពិ កេត្ត កកចា “នរលាកយត់ ឌាតាឃី”ពិ ពឃា ចុេពត្តា “េតា”ពិ ត “ឌាតាយី”ពិ បឌយំ អេចាឆំ អហំ៓ បន្ថា េព ចចត់ ពេឆចកាឃិត្តិ បន្ថា ពឃា ចុត្តំ កឆំ បរិចេពត្តេត្តា ពច ចចត់ ពេឆច អកាឃិ បដិបឌ្ជិ, តីលិបិ នរលាតិ ក្លបកន្ថិត្តិ អេត្ថា៓

ប៉័ង៉ល៓ ចិចិឆត្តិ ក្លក្ខាចចំ, អប្បសាចឌ្ជិ យហាសាចឌ្ជក្ខាពិ អេត្ថា៓ យា ចនស្សពិ យា អកាឃិ៓ អឃ្យចិត្តិ កិលេឃសាឃ្យចិយិស្សពាឃ ត ឃ្យចិ៓ បិលោឃ្យ អនញ្ញាពត្តិ បិលាឈាពេពា អចិរព៌៓ ត ហិ អចល្លាឃិស្ខពិ ត ហិ ចល្លាឃត្តិ៓ បច្ចុប្បន្នកាលេពត្ថ ហិ ឰឆំ អតីពកាលចចត់៓ អឆ ចា “អចល្លាឃិស្ខ”ពិ ឲកេឌេឃត នកលស្ស កាលស្ស ក្លបលក្ខលំ, ពស្មា ឃឆា ត ចល្លាឃិស្ខ អតីពយឌ្ឍាត់, ឲចំ ឲពរហិបិ ត ចល្លាឃត្តិ, អតាកេពបិ ត ចល្លាឃិស្សត្តីពិ ចុត្តំ េហាពិ៓

ប៉័ង៉ប៉-២០០៓ បរេឌតស្ស រក្ខិពត្តិ បរបរិក្កហិពចត្ថ៓ េពតាហ “អឌិត្ន”ត្តិ៓ យា អកយាពិ យា អញ្ញាចរិ៓ ចិពឆត្តិ អពឆំ, យ្យសាពិ អេត្ថា៓ អញ្ញាឆាពិ អញ្ញាឆាច, ចិពឆឃញ្ញាំ ឲចំ ចិពឆត្តិ ឌាតេត្តា ឲចំ យា កលីពិ អេត្ថា៓

២០១៓ េឃតាពិ េឃត យឌ្ជេត, ឃឹេពតាពិ អឆិប្បាេឃា៓ អេបតីពិ ចិកន្ថពិ៓ នញ្ញាពិ ឆយ្យនញ្ញា, េលិកនញ្ញា ឲច ចា៓ នញ្ញាត្តិ អតចេឃឃំ, តីឌេពា បដ្ឋាឃាពិ អេត្ថា៓

២០២៓ ស្ថាហត្តិ េនសា ពឌា លពត្តយាលាចក្ខេពា អហំ៓ ឰឆ ឰយស្ថិ យក្កបេឌេឃ, ឰយស្ថិ ចា ពច សាឃេត៓ េពតាហ “ពឆាកពស្ស ឆេយ្យ”ពិ៓ បញ្ចា ឃិក្ខាពិ បញ្ចា ឃីលិតិ៓ កនិត្ថាពិ អាឌិឃិត្វា, អឆិដ្ឋាឃាពិ អេត្ថា៓ េច្ចបឆត្តិ ច្ចិត្ត កាយឃឹយាត់ េចយញ្ញក្ខព៌ បឆំ, ឃឹយត្តទិកបឆត្តិ អេត្ថា៓ េពតិ េព េឆារា៓ ពត្ថាពិ ឃឹយត្តទិកយេក្ក៓ េកាកេហត្ខពិ អាយិឃកិញ្ញាក្ខក្ខតិយិពត្ត៓

២០៣៓ ពេពាពិ ឃឆាចុត្តក្យឃលេពា បរំ ក្លបរិ អញ្ញា ក្យឃលំ ត ចិឌ្ជពិ ត ក្លបលត្ថពិ, ឃយហំ អត្យស្សេឃ្យត្តិ អេត្ថា៓ កាយកាយីពិ ឃឆិន្ថិពកាយក្យលាឃយឌ្ជី៓

໒໐໓. ຕເຫຍຸຫຸຕູສັນຍາຍສຸາຕິ ຕເຫຍຸຫຸຕູຍຕູ ປຈຕູສີລສຸ. ອຕຸຄຍູປຸຈິປຕູຝາຕິ ຍຈາຄິກຕສຸ ຜລສຸ ອຕຸຣູປຄຍູ ປຈິປຊູຍາຕສຸ ກກຈາ ປສຸ, ຕຸຝູາຊູຈາຄຄຍູສຸ ຈາ ອຕຸຣູປິຝ ຄຍູປຈິປຕູຝາ ຈຸຕູຕິຝາເຍເຕຈ ນຣຫາກຍຕສຸ ສີລນຍາຄາຕສຸ ຈາຕິ ອເຕູາ. ຂລຍິຈ ຝນນາຕິ ຖຸຄູຝາ ປຣິຈາຣນຍຸຕູຝາ ຈ ຂລຕູ ຈິຝ. ນເຍກູຍາຕາຕິ ປສຸຕູາ. ຄຫຸກາຕິ ຄຫເຈາ. ປິຫຝຕູີຕິ “ກທໍ ຕຸ ເຫາ ຍຝໍ ໑ຄິນາ ກເຈຝູາຍາ”ຕິ ປເຕູຕູິ. ຫີຕກຍູາຕິ ຍຍ ນຍຸຕູເຕາ ຄິຫີຕເກາກາ.

໒໐໔. ກຕິປຝາຝາຕິ ອປຸຄາຝ. ເຝຕິ ເຝ ກິຕູ ເຈຈ ຊຸປິນກາຄເຝາ ຈ. ຈ-ນເຄູາ ຄຸຕິເຣເກ. ເຕຕິ ຕຈ. ນຕຕຕູິ ຄິຈເນ ຄິຈເນ.

໒໐໕. ຈິປຸລຕູິ ຊຸອາຣຜລໍ ຈິປຸລິຕຸກາຈໍ. ຕຈາກຕສຸ ຄເຍູຕິ ຕຈາກຕສຸ ນານເຕ ຊູຈາຄ ຄຕູາ ກຕຕູິ ເຝາຂຕາ. ໑ຈໍ ອຕຸເຄູນິກຈເນຕ ຈຸຕູເຍຈຕູໍ ອຕູເຄູນິກຈເນຕ ຄເສຸເຕູາ “ປສຸາ”ຕິອາຄິຍາຫ. ຕຕູ ປສຸາຕິ ກກຈຕູິ ຈຄຕິ, ອຕູາຕເຍຈ ຈາ ອຊູາ ຈິຝ ຈ ກຕູາ ຈຄຕິ.

໒໐໖. ກິຍິຄໍກຸນລໍ ກິຍາຈເຣຍາຕິ ກຸນລໍ ຕາເຍຕໍ ກິນກາຈໍ ກີຄິນໍ, ກທໍ ຈາ ຕໍ ອາຈເຣຝູາຍ. ຖຸເຈູເກ ຫິ ນເຍຈູ ຍຕູຝຕູີຕິ ໑ຈເຍເກ ນເຍຈູ ນຍາກຕູາ ປຄຈິ ປຣິຈເຕູຕູາ ຈິຝ ນິເຕຣຸ ຊຸກູິປຕູາ ຈິຝ ຈ ນຸຈຸກູຣໍ ກຕູາ ຍຕູຝຕູິ ຈິຈາເຣຕູິ, ຍຝໍ ປຕ ອກິເຈູເຕຈ ປຸຕປິ ກຸນລໍ ອາຈເຣຝູາຍາຕິ ອຄິປຸາເຍາ. ເຕເຕຈາຫ “ຍຝ”ຕູິອາຄິ.

໒໐໗. ຄຫຸກາເຣາຕິ ຄຫຸປກາເຣາ, ຍຫາຊຸປກາເຣາ ຈາ. ອຕຸກຍຸເກາຕິ ກາຣຸຫິເກາ. ຍ-ກາເຣາ ປຄນຄູິເຣາ. ຖຸຕີຕິ ໑ຈໍ, ກກຈເຕາ ອຕູຕິ ປຈິປຕູາກາຣໍ ນຕູາຝ ຈຄຕິ. ເຍ ນຕີຕິ ຍຝິ ນຕິ ຈິຊູຍາເຕ, ເຈາເຣຫິ ອຈຄິເຕ ໑ຈາຕິ ອເຕູາ. ຄິຈາ ຄິຈສຸາຕິ ຄິຈນສຸປິ ຄິຈາ, ກາລເສຸຈາຕິ ອເຕູາ. ຊູາຫຕູິ ເນາ ຕຕູຍາຫຈກຸເຕາ ອທໍ. ນຈູຕາຍຕູິ “ກກຈາ ອຣທໍ ນຍູານຍູເຄູາ”ຕິອາຄິຕາເຍຫິ ອຈິຕຄຕາຍໍ ກຸຕຕູຕາຍໍ. ອຕຸກຍຸສຸຕິ ອຕຸກູຫາຫິ. ປຸຕປີຕິ ກິເຝູາປິ ນຸເຫາຍຸ, ຕຈ ຄຍູໍ ນຸເຫາຝູາຍເຝຈາຕິ ອເຕູາ.

໑ຈໍ ເຄຈປຸເຕູາ ນຕູາເຍຕໍ ກຕຕູາຕາກາເຈ ຄຕູາ ນຕູ ປຝິຣຸປິນເຕ ຈ ຄຍູສຸຈເຕ ຈ ອຕິຕູິເຍຈ ຄີເປເຕູາ ຈຄຕິ. ກກຈາ ເຄຈປຸຕູສຸ ຈ ຕຕູ ນຕູິປຕິຕປຣິນາຝ ຈ ອຊູາຍຝໍ ຊູເລິເກຕູາ ອຕຸປຸຕູິກທໍ ກເຈນິ. ອຈ ເຕນໍ ອລຸຈິຕູຕໍ ຄາຕູາ ນາຍຸກູິນິກໍ ຄຍູເຄນຕໍ ປກາເນນິ. ເຄນຕາປຣິເຝານາເຕ ເຄຈປຸເຕູາ ເຈຈ ຍາຕາປິຕເຣາ ຈສຸ ເນາຕາປຕູິຜເລ ປຕິຊູຫິຕຸ, ຍຫເຕາ ຈ ຂຕກາຝສຸ ຄຍູາຄິນເຍເຝາ ອເຫານິ.

໒໐໘. ປຄຍຜເລ ປຕິຊູິເຕາ ເຄຈປຸເຕູາ ຊຸປຣິເຍກຸຣຸ ອຕູເຕາ ກຣຸຈິຕູິກາຣໍ, ຕຄຄິກຍສຸ ຈ ຍຫາຄິນໍນຕໍ ຈິກາເຈເຕູາ “ເຝ ຈິຄ ປຂຫຕູິ ກາຍຣາກ”ຕູິ ປຣິເຝານາຕກາຈຍາຫ. ຕສຸເຕູາ – ເຝ ຖຸຄ ຖຸຍສີ ນານເຕ ຄິຕາ ປຂຫຕູິ ອຕຈເນນເຕາ ນຍຸຊູິຕຕູິ ກາຍຣາກໍ, ຕ ຈ ເຕ ປຸຕ ຊຸເປຕູິກຖຸເນຝູໍ ຊູຣຍູກິຝາຕໍ ນໍເຝາຂຕາຕໍ ນຍຸຊູິຕຕູາ. ເຝ ຈ ປຕ ປຫາຝ ເຍາທໍ ນຕູເນາ ນຍຸຊູເຕາຕູາ ກຈຣາກາຕຸນຝຊູາ ປຂຫຕູິ, ເຕ ປຸຕ ຊຸເປຕູິ ກຖຸເນຝູຕູິ ຈຕູຕູເຍຈ ຕຕູິ. ກຍູາ? ປຣິຄິຕູາຕກຕາ ຫິ ສີຕິກຸຕາ, ເຕ ຫິ ຊຸຕູຍປຸຣິນາ

អនុបាទិសេសាយ និព្ពានធាតុយា បរិនិព្ពានំ គតា ឥទំ ពុទ្ធេ ច សត្ថុទេសិតានំ សព្ពបរិញ្ញាហតំ ញត្តិការេន និមិត្តា។

ឥតិ ទេវបុត្តោ អត្តនោ អរិយសោតសមាបន្នភាវំ បវេទេន្តោ អនុបាទិសេសាយ និព្ពានធាតុយា ទេសនាយ ឧដុំ គហេត្វា ភគវន្តំ វន្ទិត្វា បទក្ខិណំ កត្វា ភិក្ខុសង្ឃស្ស អបចិតិំ ទស្សេត្វា មាតាបិតរោ អាបុច្ឆិត្វា ទេវលោកមេវ គតោ, សត្ថាបិ ឧដ្ឋាយាសនា គតោ សទ្ធិំ ភិក្ខុសង្ឃេន។ មាណវស្ស បន មាតាបិតរោ ញាតិគណោ បិក្ករសាតិ សទ្ធា ច មហាទានេ ភគវតា អនុគន្ត្វា វិចរិត្វា។ ភគវា វេទេត្វា គន្ត្វា សន្និបតិតាយ បរិសាយ តំ វិមានំ វិត្ថារតោ កថេសិ។ សា ទេសនា មហាជនស្ស សាត្ថិកា អហោសីតិ។

ឆត្តមាណវកវិមានវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៣។ កក្កដករសទាយកវិមានវណ្ណនា

ឧច្ចមិទំ មណិថូណំ វិមានន្តិ កក្កដករសទាយកវិមានំ។ តស្ស កា ឧប្បត្តិ? ភគវា រាជគហេ វិហរតិ វេឡុវនេ។ តេន សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ អារទ្ធវិបស្សកោ កណ្ណសូលេន បីឡិតោ អកល្លសរីរតាយ វិបស្សនំ ឧស្សុក្កាបេតុំ នាសក្ខិ, វេជ្ជេហិ វុត្តវិធិនា ភេសជ្ជេ កតេបិ រោគោ ន វូបសមិ។ សោ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសិ។ អថស្ស ភគវា “កក្កដករសភោជនំ សប្បាយ”ន្តិ ញត្វា អាហ “គច្ឆ ត្វំ ភិក្ខុ មគធខេត្តេ បិណ្ឌាយ ចរាហី”តិ។

សោ ភិក្ខុ “ទីឃទស្សិនា អទ្ធា កិញ្ចិ ទិដ្ឋំ ភវិស្សតី”តិ ចិន្តេត្វា “សាធុ ភន្តេ”តិ ភគវតោ បដិស្សុណិត្វា ភគវន្តំ វន្ទិត្វា បត្តចីវរមាទាយ មគធខេត្តំ គន្ត្វា អញ្ញតរស្ស ខេត្តបាលស្ស កុដិយា ទ្វារេ បិណ្ឌាយ អដ្ឋាសិ។ សោ ច ខេត្តបាលោ កក្កដករសំ សម្បាទេត្វា ភត្តញ្ច បចិត្វា “ថោកំ វិស្សមិត្វា ភុញ្ជិស្សាមី”តិ និសិន្នោ ថេរំ ទិស្វា បត្តំ គហេត្វា កុដិកាយំ និសីទាបេត្វា កក្កដករសភត្តំ អទាសិ។ ថេរស្ស តំ ភត្តំ ថោកំ ភុត្តស្សេវ កណ្ណសូលំ បដិប្បស្សម្ភិ, ឃដសតេន ន្ហាតោ វិយ អហោសិ។ សោ សប្បាយាហារវសេន ចិត្តផាសុកំ លភិត្វា វិបស្សនាវសេន ចិត្តំ អភិនីហរន្តោ អបរិយោសិតេនេវ ភោជនេ អនវសេសតោ អាសនេ ខេបេត្វា អរហត្តេ បតិដ្ឋាយ ខេត្តបាលំ អាហ “ឧបាសក, តវ បិណ្ឌបាតភោជនេន មយ្ហំ រោគោ វូបសន្តោ, កាយចិត្តំ កល្លំ ជាតំ, ត្វម្បិ ឥមស្ស បុញ្ញស្ស ផលេន វិគតកាយចិត្តទុក្ខោ ភវិស្សសី”តិ វត្វា អនុមោទនំ កត្វា បក្កាមិ។

ខេត្តបាលោ អបរេន សមយេន កាលំ កត្វា តាវតិំសភវនេ ទ្វាទសយោជនិកេ មណិថម្ភេ កនកវិមានេ សត្តសតកូដាគារបដិមណ្ឌិតេ វេឡុរិយមយគព្ភេ និព្ពត្តិ, ទ្វារេ ចស្ស យថូបចិតកម្មសំសូចកោ មុត្តាសិក្កាគតោ សុវណ្ណកក្កដកោ ឱលម្ពមានោ អដ្ឋាសិ។ អថាយស្មា មហាមោគ្គល្លានោ បុព្ពេ វុត្តនយេន តត្ថ គតោ តំ ទិស្វា ឥមាហិ គាថាហិ បុច្ឆិ –

“ឧច្ចមិទំ មណិថូណំ វិមានំ, សមន្តតោ ទ្វាទស យោជនានិ;

កូដាគារា សត្តសតា ឧឡារា, វេឡុរិយថម្ភា រុចកត្ថតា សុភា។

៨១១។

“តត្ថច្ឆសិ បិវសិ ខាទសិ ច, ទិព្វា ច វីណា បវទន្តិ វគ្គុ;

ទិព្វា រសា កាមគុណេត្ថ បញ្ច, នារិយោ ច នច្ចន្តិ សុវណ្ណឆន្នា។

៨១២។

“កេន តេ តាទិសោ វណ្ណោ, កេន តេ ឥធ មិជ្ឈតិ;

ឧប្បជ្ជន្តិ ច តេ ភោគា, យេ កេចិ មនសោ បិយា។

៨១៣។

“បុច្ឆាមិ តំ ទេវ មហានុភាវ, មនុស្សភូតោ កិមកាសិ បុញ្ញំ;

កេនាសិ ឯវំ ជលិតានុភាវោ, វណ្ណោ ច តេ សព្វទិសា បភាសតី”តិ។

សោបិស្ស ព្យាកាសិ, តំ ទស្សេតុំ –

៨១៤។

“សោ ទេវបុត្តោ អត្តមនោ, មោគ្គល្លានេន បុច្ឆិតោ;

ᨸᨬ᩠ᩉᩴ ᨸᩩᨭ᩠ᨮᩣ ᩅᩥᨿᩣᨠᩣᩈᩥ, ᨿᩔ ᨠᨾ᩠ᨾᩔᩥᨴᩴ ᨹᩃ”ᨶ᩠ᨲᩥ – ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ;

᪕᪑᪒᪨

“ᩈᨲᩥᩈᨾᩩᨸ᩠ᨸᩣᨴᨠᩁᩮᩣ, ᨴ᩠ᩅᩣᩁᩮ ᨠᨠ᩠ᨠᨭᨠᩮᩣ ᨮᩥᨲᩮᩣ;

ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩮᩣ ᨩᩣᨲᩁᩪᨸᩔ, ᩈᩮᩣᨽᨲᩥ ᨴᩈᨸᩣᨴᨠᩮᩣ᪨

᪕᪑᪓᪨

“ᨲᩮᨶ ᨾᩮᨲᩣᨴᩥᩈᩮᩣ ᩅᨱ᩠ᨱᩮᩣ, ᨲᩮᨶ ᨾᩮ ᩍᨵ ᨾᩥᨩ᩠ᨫᨲᩥ;

ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩥ ᨧ ᨾᩮ ᨽᩮᩣᨣᩣ, ᨿᩮ ᨠᩮᨧᩥ ᨾᨶᩈᩮᩣ ᨸᩥᨿᩣ᪨

᪕᪑᪔᪨

“ᩋᨠ᩠ᨡᩣᨾᩥ ᨲᩮ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᨾᩉᩣᨶᩩᨽᩣᩅ, ᨾᨶᩩᩔᨽᩪᨲᩣ ᨿᨾᨠᩣᩈᩥ ᨸᩩᨬ᩠ᨬᩴ;

ᨲᩮᨶᨾ᩠ᩉᩥ ᩑᩅᩴ ᨩᩃᩥᨲᩣᨶᩩᨽᩣᩅᩣ, ᩅᨱ᩠ᨱᩮᩣ ᨧ ᨾᩮ ᩈᨻ᩠ᨻᨴᩥᩈᩣ ᨸᨽᩣᩈᨲᩦ”ᨲᩥ᪨

᪕᪑᪐᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩏᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨧ᩠ᨧᩩᨣ᩠ᨣᨲᩴ᪨ ᨾᨱᩥᨳᩪᨱᨶ᩠ᨲᩥ ᨸᨴᩩᨾᩁᩣᨣᩣᨴᩥᨾᨱᩥᨾᨿᨳᨾ᩠ᨽᩴ᪨ ᩈᨾᨶ᩠ᨲᨲᩮᩣᨲᩥ ᨧᨲᩪᩈᩩᨸᩥ ᨸᩔᩮᩈᩩ᪨ ᩁᩩᨧᨠᨲ᩠ᨳᨲᩣᨲᩥ ᨲᩔᩴ ᨲᩔᩴ ᨽᩪᨾᩥᩴ ᩈᩩᩅᨱ᩠ᨱᨹᩃᨠᩮᩉᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᨲᩣ᪨

᪕᪑᪑᪨ ᨸᩥᩅᩈᩥ ᨡᩣᨴᩈᩥ ᨧᩣᨲᩥ ᨠᩣᩃᩮᨶ ᨠᩣᩃᩴ ᩏᨸᨿᩩᨬ᩠ᨩᨾᩣᨶᩴ ᨣᨶ᩠ᨵᨸᩥᨲᩴ ᩈᩩᨵᩣᨽᩮᩣᨩᨶᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᩅᨴᨲᩥ᪨ ᨸᩅᨴᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨸᩅᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨴᩥᨻ᩠ᨻᩣ ᩁᩈᩣ ᨠᩣᨾᨣᩩᨱᩮᨲ᩠ᨳ ᨸᨬ᩠ᨧᩣᨲᩥ ᨴᩥᨻ᩠ᨻᩣ ᩁᩈᩣ ᩋᨶᨸ᩠ᨸᨠᩣ ᨸᨬ᩠ᨧ ᨠᩣᨾᨣᩩᨱᩣ ᩑᨲ᩠ᨳ ᩑᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨲᩅ ᩅᩥᨾᩣᨶᩮ ᩈᨾᩥᨩ᩠ᨫᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᩈᩩᩅᨱ᩠ᨱᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨶᩣᨲᩥ ᩉᩮᨾᩣᨽᩁᨱᩅᩥᨽᩪᩈᩥᨲᩣ᪨

᪕᪑᪓᪨ ᩈᨲᩥᩈᨾᩩᨸ᩠ᨸᩣᨴᨠᩁᩮᩣᨲᩥ ᩈᨲᩩᨸ᩠ᨸᩣᨴᨠᩁᩮᩣ, ᨿᩮᨶ ᨸᩩᨬ᩠ᨬᨠᩁᨱᩮ ᩋᩉᩴ ᨶᩥᨧ᩠ᨧᩈᨲᩥ ᨿᨳᩣ ᩃᨴ᩠ᨵᩣ, ᨲᨲ᩠ᨳ ᩈᨲᩩᨸ᩠ᨸᩣᨴᩔ ᨠᩣᩁᨠᩮᩣ, “ᨠᨠ᩠ᨠᨭᨠᩁᩈᨴᩣᨶᩮᨶ ᩋᩉᩴ ᨲᨳᩣ ᩈᨲᩥ ᩃᨴ᩠ᨵᩣ”ᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᩈᨲᩩᨸ᩠ᨸᩣᨴᩴ ᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩮᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩮᩣ ᨩᩣᨲᩁᩪᨸᩔᩣᨲᩥ ᨩᩣᨲᩁᩪᨸᩮᨶ ᨶᩥᨭ᩠ᨮ

ជាតរូបមយោ។ ឯកមេកស្មិំ បស្សេ បញ្ច បញ្ច កត្វា ទស បាទា ឯតស្សាតិ ទសបាទកោ ទ្វារេ កក្កដកោ ឋិតោ សោភតិ។ សោ ឯវ មម បុញ្ញកម្មំ តាទិសានំ មហេសីនំ វិភាវេតិ, ន ឯត្ថ យថា វត្តព្ពំ អត្ថីតិ អធិប្បាយោ។ តេនាហ “តេន មេតាទិសោ វណ្ណោ”តិអាទិ។ សេសំ វុត្តនយមេវ។

កក្កដករសទាយកវិមានវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៣។ ទ្វារបាលវិមានវណ្ណនា

ឧច្ចមិទំមណិថូណន្តិ ទ្វារបាលវិមានំ។ តស្ស កា ឧប្បត្តិ? ភគវា រាជគហេ វិហរតិ វេឡុវនេ។ តេន ច សមយេន រាជគហេ អញ្ញតរោ ឧបាសកោ ចត្តារិ និច្ចភត្តានិ សង្ឃស្ស ទេតិ។ តស្ស បន គេហំ បរិយន្តេ ឋិតំ ចោរភយេន យេភុយ្យេន បិហិតទ្វារមេវ ហោតិ។ ភិក្ខូ គន្ត្វា កទាចិ ទ្វារស្ស បិហិតត្តា ភត្តំ អលទ្ធាវ បដិគច្ឆន្តិ។ ឧបាសកោ ភរិយំ អាហ “កិំ, ភទ្ទេ, អយ្យានំ សក្កច្ចំ ភិក្ខា ទីយតី”តិ? សា អាហ “ឯកេសុ ទិវសេសុ អយ្យា នាគមិំសូ”តិ។ “កិំ ការណា”ន្តិ? “ទ្វារស្ស បិហិតត្តា មញ្ញេ”តិ។ តំ សុត្វា ឧបាសកោ សំវេគប្បត្តោ ហុត្វា ឯកំ បុរិសំ ទ្វារបាលំ កត្វា ឋបេសិ “ត្វំ អជ្ជតោ បដ្ឋាយ ទ្វារំ រក្ខន្តោ តិដ្ឋ, យទា ច អយ្យា អាគមិស្សន្តិ, តទា តេ បវេសេត្វា បវិដ្ឋានំ តេសំ បត្តបដិគ្គហណអាសនបញ្ញាបនាទិ សព្ពំ យុត្តបយុត្តំ ជានាហី”តិ។ សោ “សាធូ”តិ តថា ករោន្តោ ភិក្ខូនំ សន្តិកេ ធម្មំ សុត្វា ឧប្បន្នសទ្ធោ កម្មផលំ សទ្ទហិត្វា សរណេសុ ច សីលេសុ ច បតិដ្ឋហិ, សក្កច្ចំ ភិក្ខូ ឧបដ្ឋហិ។

អបរភាគេ និច្ចភត្តទាយកោ ឧបាសកោ កាលំ កត្វា យាមេសុ និព្ពត្តិ។ ទ្វារបាលោបិ បន សក្កច្ចំ ភិក្ខូនំ ឧបដ្ឋហិត្វា បរស្ស បរិច្ចាគេ វេយ្យាវច្ចករណេន អនុមោទនេន ច តាវតិំសេសុ ឧប្បជ្ជិ។ តស្ស ទ្វាទសយោជនិកំ កនកវិមានន្តិអាទិ សព្ពំ កក្កដកវិមានេ វុត្តនយេនេវ វេទិតព្ពំ។ បុច្ឆាវិស្សជ្ជនគាថា ឯវមាគតា –

៦១៥។

“ឧច្ចមិទំ មណិថូណំ វិមានំ, សមន្តតោ ទ្វាទស យោជនានិ;

កូដាគារា សត្តសតា ឧឡារា, វេឡុរិយថម្ភា រុចកត្ថតា សុភា។

៦១៦។

“តត្ថច្ឆសិ បិវសិ ខាទសិ ច, ទិព្ពា ច វីណា បវទន្តិ វគ្គូ;

ជិត្តា ឧសា កាយគ្បហេណត្ត បត្ថា, តាទិនយា ឆ តត្ថត្តិ ឫចណ្ហលត្តា៉

ដ១០៉ “នកត នតតាជិនសា ចណ្ហា...នប... ចណ្ហា ឆ នត សត្តាជិសា បកាសតី”តិ៉

ដ១១៉ “នសា នេចបុនត្តា អត្តូយនតា...នប... ឃស្ស កយូស្សិជំ ឋល៉”៉

ដ១១៉

“ជិត្តាំ យយំ ចស្សសហស្សយាឃុ, ចាចាកិកឹតំ យតសា បចត្តិតំ;

ឲត្តាចតា ជស្សតិ បុត្តាកនយូា, ជិនត្តាហិ កានយហិ សយក្តិក្ខនតា៉

ដ១៣៉

“នតត នយតាជិនសា ចណ្ហា...នប...

ចណ្ហា ឆ នយ សត្តាជិសា បកាសតី”តិ៉

ដ១១៉ តត្ត ជិត្តាំ យយំ ចស្សសហស្សយាឃុតិ ឃស្មិំ នេចតិកានយ សឃំ ឫប្បនត្តា, នតសំ តាចតិំសនេចាតំ អាឃុប្បយាណនយច ចឥតិ៉ នតសត្យា យតុស្សាតំ កណតាឃ ចស្សសតំ ឲនកា ទត្តិជិនចា, តាឃ ទត្តិឃា តិំសទត្តិនកា យានសា, នតត យានសត ទ្ធាឥសយាសិនកា សំចច្ឆនទា, នតត សំចច្ឆនទត សហស្សសំចច្ឆទាតិ អាឃុ, តំ យតុស្សាតំ កណតាឃ តិនស្សា ចស្សនកាឌិនឃា សដ្ឋិ ឆ ចស្សសតសហស្សាតិ នហាត្តិ៉ ចាចាកិកឹតត្តិ ចាចាឃ អកិកឹតំ, “អាកច្ឆត្ត អឃ្យា, ត្តាជំ អាសតំ បត្តាត្តំ, ត្តាឆ តិសឹឥចា”តិអាជិតា, “កំ អឃ្យាតំ សទិនស្ស អានទាក្យំ, កំ ចសតដ្ឋាតំ ឋាឬក”ត្តិអាជិតា បឌិសត្ថាទចនសត ឆ ចាចាឃ កចិតយត្តំ៉ យតសា បចត្តិតត្តិ “ត្តានយ អឃ្យា នបសលិ ទ្រាហូចាទិនតា ឆយូចាទិនតា”តិអាជិតា ចិនត្តត បចត្តិតំ បសាឥយត្តំ, ត បត យយ សត្តកំ កិត្ថិ បទិត្ថត្តំ អត្តីតិ ឥនស្សតិ៉ ឲត្តាចតាតិ ឲត្តនកត ឲចំ កចតយនត្តត បសាឥយនត្តតបិ៉ ជស្សតិ បុត្តាកនយូាតិ កតបុនត្តា តាឃ ហុត្វា នេចនលិនក ជស្សតិ ចិទំ បចត្តិស្សតិ, តិដ្ឋនត្តា ឆ ជិនត្តាហិ កានយហិ សយក្តិក្ខនតា តស្មិំ នេចតិកានយ នេចាតំ ចលត្ថាតិឃានយនតច ជិនត្តាហិ បត្ថាហិ កាយគ្បហេណហិ សយក្តិក្ខនតា សយត្តាកនតា ហុត្វា ត្តាត្រ្តិឃាតិ បទិចានទនត្តា ចិហទតីតិ អនត្ថា៉ នសសំ ចុត្តតឃនយច៉

ທ຺ວາຣປາລວິມານວັນ຺ນນາ ນິຏ຺ຐິຕາ.

໙. ປຘມກຣະນີຍວິມານວັນ຺ນນາ

ອພິກ຺ກັນ຺ເຕນ ວັນ຺ເນນາຕິ ກຣະນີຍວິມານັງ. ຕັສ຺ສ ກາ ອຸປ຺ປັຕ຺ຕິ? ພະຄະວາ ສາວັຕ຺ຖິຍັງ ວິຫະຣະຕິ ເຊຕະວະເນ. ເຕນ ສະມະເຍນ ສາວັຕ຺ຖິວາສີ ເອໂກ ອຸປາສະໂກ ຕັສ຺ສາໂຕປກຣະນານິ ກະເຫຕ຺ວາ ອະທິຣະຈະຕິ ກັ຺ຕ຺ວາ ຕັສ຺ສາ ອາກັນ຺ເຕາ ພະຄະວັນ຺ຕັງ ສາວັຕ຺ຖິງ ປິນ຺ດາຍ ປະວິສັນ຺ຕັງ ທິສ຺ວາ ອຸປະສັງ຺ກະມິຕ຺ວາ ວັນ຺ທິຕ຺ວາ ເອວມາຫ “ພັນ຺ເຕ ເກນ ອິຍັຕ຺ຕິກາ”ຕິ. ພະຄະວາ ຕຸນ຺ຫີພາເວນາໂຫສິ. ໂສ ເກນະຈິ ອະທິປັຕ຺ຕິກາເຈ ຍາຕ຺ວາ ອາຫ “ອະທິວາເສຕຸ ເມ, ພັນ຺ເຕ, ພະຄະວາ ພັຕ຺ຕັງ ອັຕ຺ຕະນາຍະ ສ຺ວາຕະນາຍາ”ຕິ. ອະທິວາເສສິ ພະຄະວາ ຕຸນ຺ຫີພາເວນ. ໂສ ພະຄະວັນ຺ຕັງ ອັຕ຺ຕະໂນ ເຄຫັງ ເນຕ຺ວາ ພຸທ຺ທາຣະຫັງ ອາສະນັງ ປັນ຺ຍາເປຕ຺ວາ ຕັຕ຺ຖ ພະຄະວັນ຺ຕັງ ນິສີທາເປຕ຺ວາ ປະນີເຕນ ອັນ຺ນະປາເນນ ສັນ຺ຕັປ຺ເປສິ. ພະຄະວາ ກະຕະພັຕ຺ຕະກິດ຺ໂຈ ຕັສ຺ສ ອະນຸໂມທະນັງ ກັຕ຺ວາ ປັກ຺ກາມິ. ໂສ ອະປະເຣນ ສະມະເຍນ ກາລັງ ກັຕ຺ວາ ຕາວະຕິງ຺ເສຸ ນິພ຺ພັຕ຺ຕິ. ອາຍັສ຺ມາ ມະຫາໂມຄ຺ຄັລ຺ລາໂນ ເທວະຈາຣິກັງ ຈະຣັນ຺ໂຕ ຕັງ ທິສ຺ວາ ຕັສ຺ສ ອະນຸໂຍຄັງ ກະຕ຺ວາ ປັກ຺ກາມິ. ເອວັງ ອະນຸຄັນ຺ຕ຺ວາ ວິມານະວັນ຺ນັງ ເຕນ ວຸຕ຺ຕັງ –

໘໑໙. “ອພິກ຺ກັນ຺ເຕນ ວັນ຺ເນນ...ເປ... ສັພ຺ພາ ຈ ທິສາ ປະພາສະຕີ”ຕິ.

໘໑໘. “ເກນ ເຕຕາທິໂສ ວັນ຺ໂນ...ເປ... ວັນ຺ໂນ ຈ ເຕ ສັພ຺ພະທິສາ ປະພາສະຕີ”ຕິ.

໘໑໐. “ໂສ ເທວະປຸຕ຺ໂຕ ອັຕ຺ຕະມະໂນ...ເປ... ຍັສ຺ສ ກັມ຺ມັສ຺ສິທັງ ຜະລັງ”.

໘໑໑.

“ກຣະນີຍານິ ປຸນ຺ຍານິ, ປັນ຺ທິເຕນ ວິຊານະຕາ;

ສັມ຺ມັຄ຺ຄະເຕສຸ ພຸທ຺ເທສຸ, ຍັຕ຺ຖ ທິນ຺ນັງ ມະຫັປ຺ຜະລັງ.

໘໑໒.

“ອັຕ຺ຖາຍ ວະຕ ເມ ພຸທ຺ໂທ, ອະຣັນ຺ຍາ ກາມະຄາເຕາ;

ຕັຕ຺ຖ ຈິຕ຺ຕັງ ປະສາເທຕ຺ວາ, ຕາວະຕິງ຺ສູປະໂຄ ອະຫັງ.

᪉᪀᪀᪨ “ᨲᩮᨶ ᨾᩮᨲᩣᨴᩥᩈᩮᩣ ᩅᨱ᩠ᨱᩮᩣ…ᨸᩮ… ᩅᨱ᩠ᨱᩮᩣ ᨧ ᨾᩮ ᩈᨻ᩠ᨻᨴᩥᩈᩣ ᨸᨽᩣᩈᨲᩦ”ᨲᩥ᪨

᪉᪀᪁᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨸᨱ᩠ᨯᩥᨲᩮᨶᩣᨲᩥ ᩈᨸ᩠ᨸᨬ᩠ᨬᩮᨶ᪨ ᩅᩥᨩᩣᨶᨲᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᨲᩮᩣ ᩉᩥᨲᩣᩉᩥᨲᩴ ᨩᩣᨶᨶ᩠ᨲᩮᨶ᪨ ᩈᨾ᩠ᨾᨣ᩠ᨣᨲᩮᩈᩪᨲᩥ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᨸᨭᩥᨸᨶ᩠ᨶᩮᩈᩩ, ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩈᩪᨲᩥ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩈᩩ᪨

᪉᪀᪂᪨ ᩋᨲ᩠ᨳᩣᨿᩣᨲᩥ ᩉᩥᨲᩣᨿ, ᩅᩩᨯ᩠ᨰᩥᨿᩣ ᨧ᪨ ᩋᩁᨬ᩠ᨬᩣᨲᩥ ᩅᩥᩉᩣᩁᨲᩮᩣ, ᨩᩮᨲᩅᨶᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᩅᨴᨲᩥ᪨ ᨲᩣᩅᨲᩥᩴᩈᩪᨸᨣᩮᩣᨲᩥ ᨲᩣᩅᨲᩥᩴᩈᨴᩮᩅᨠᩣᨿᩴ, ᨲᩣᩅᨲᩥᩴᩈᨽᩅᨶᩴ ᩅᩣ ᩏᨸᨸᨩ᩠ᨩᨶᩅᩈᩮᨶ ᩏᨸᨣᨲᩮᩣ᪨ ᩈᩮᩈᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᨾᩮᩅ᪨

ᨠᩁᨱᩦᨿᩅᩥᨾᩣᨶᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

᪇᪨ ᨴᩩᨲᩥᨿᨠᩁᨱᩦᨿᩅᩥᨾᩣᨶᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

ᩈᨲ᩠ᨲᨾᩅᩥᨾᩣᨶᩴ ᨨᨭ᩠ᨮᩅᩥᨾᩣᨶᩈᨴᩥᩈᩴ᪨ ᨠᩮᩅᩃᩴ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩏᨸᩣᩈᨠᩮᨶ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᩋᩣᩉᩣᩁᩮᩣ ᨴᩥᨶ᩠ᨶᩮᩣ, ᩍᨵ ᩋᨬ᩠ᨬᨲᩁᩔ ᨳᩮᩁᩔ᪨ ᩈᩮᩈᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᨾᩮᩅ᪨ ᨲᩮᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ –

᪉᪀᪃᪨

“ᩏᨧ᩠ᨧᨾᩥᨴᩴ ᨾᨱᩥᨳᩪᨱᩴ ᩅᩥᨾᩣᨶᩴ, ᩈᨾᨶ᩠ᨲᨲᩮᩣ ᨴ᩠ᩅᩣᨴᩈ ᨿᩮᩣᨩᨶᩣᨶᩥ;

ᨠᩪᨭᩣᨣᩣᩁᩣ ᩈᨲ᩠ᨲᩈᨲᩣ ᩏᩊᩣᩁᩣ, ᩅᩮᩊᩩᩁᩥᨿᨳᨾ᩠ᨽᩣ ᩁᩩᨧᨠᨲ᩠ᨳᨲᩣ ᩈᩩᨽᩣ᪨

᪉᪀᪄᪨

“ᨲᨲ᩠ᨳᨧ᩠ᨨᩈᩥ ᨸᩥᩅᩈᩥ ᨡᩣᨴᩈᩥ ᨧ, ᨴᩥᨻ᩠ᨻᩣ ᨧ ᩅᩦᨱᩣ ᨸᩅᨴᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᨣ᩠ᨣᩪ;

ᨴᩥᨻ᩠ᨻᩣ ᩁᩈᩣ ᨠᩣᨾᨣᩩᨱᩮᨲ᩠ᨳ ᨸᨬ᩠ᨧ, ᨶᩣᩁᩥᨿᩮᩣ ᨧ ᨶᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᩩᩅᨱ᩠ᨱᨨᨶ᩠ᨶᩣ᪨

᪉᪀᪅᪨ “ᨠᩮᨶ ᨲᩮᨲᩣᨴᩥᩈᩮᩣ ᩅᨱ᩠ᨱᩮᩣ…ᨸᩮ… ᩅᨱ᩠ᨱᩮᩣ ᨧ ᨲᩮ ᩈᨻ᩠ᨻᨴᩥᩈᩣ ᨸᨽᩣᩈᨲᩦᨲᩥ᪨

៥២៩។

“សោ ទេវបុត្តោ អត្តមនោ…បេ… យស្ស កម្មស្សិទំ ផលំ”។

៥៣០។

“ករណីយានិ បុញ្ញានិ, បណ្ឌិតេន វិជានតា;

សម្មគ្គតេសុ ពុទ្ធេសុ, យត្ថ ទិន្នំ មហប្ផលំ។

៥៣១។

“អត្ថាយ វត មេ ពុទ្ធោ, អរញ្ញា គាមមាគតោ;

តត្ថ ចិត្តំ បសាទេត្វា, តាវតិំសូបគោ អហំ។

៥៣២។ “តេន មេតាទិសោ វណ្ណោ…បេ… វណ្ណោ ច មេ សព្ពទិសា បភាសតី”តិ។

ទុតិយករណីយវិមានវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៨. បឋមសូចិវិមានវណ្ណនា

ឧច្ចមិទំមណិថូណំ វិមានន្តិ សូចិវិមានំ។ តស្ស កា ឧប្បត្តិ? ភគវា រាជគហេ វិហរតិ វេឡុវនេ។ តេន សមយេន អាយស្មតោ សារិបុត្តស្ស ចីវរកម្មំ កាតព្ពំ ហោតិ, អត្ថោ ច ហោតិ សូចិយា។ សោ រាជគហេ បិណ្ឌាយ ចរន្តោ កម្មារស្ស គេហទ្វារេ អដ្ឋាសិ។ តំ ទិស្វា កម្មារោ អាហ “កេន, ភន្តេ, អត្ថោ”តិ? “ចីវរកម្មំ កាតព្ពំ អត្ថិ, សូចិយា អត្ថោ”តិ។ កម្មារោ បសន្នមានសោ កតបរិយោសិតា ទ្វេ សូចិយោ ទត្វា “បុនបិ, ភន្តេ, សូចិយា អត្ថេ សតិ មម អាចិក្ខេយ្យាថា”តិ វត្វា បញ្ចបតិដ្ឋិតេន វន្ទិ។ ថេរោ តស្ស អនុមោទនំ កត្វា បក្កាមិ។ សោ អបរភាគេ កាលំ កត្វា តាវតិំសេសុ ឧប្បជ្ជិ។ អថ អាយស្មា មហាមោគ្គល្លានោ ទេវចារិកំ ចរន្តោ តំ ទេវបុត្តំ គាថាហិ បុច្ឆិ –

៥៣៣។

“ក្ខយិតំ យលិត្ធលំ ចិយាតំ...បេ...

ចណ្ណោ ច ពេ សត្ថុនិសា បការសតី”តិ៍

៥៣បំ៍ “សោ ចេចបុត្តោ អត្តយតោ...បេ... ឃស្ស ពយូស្សិតំ ឞលំ”៍

៥៣៥៍

“ឃំ ធធាតិ ត ចំ ហោតិ, ឃទ្ទោច ធ្ជោ តទ្ទោច សេយ្យោ;

ស្នធិ ធិត្វា ស្នធិយេច សេយ្យោ៍

៥៣០៍

“តេត យេតានិសោ ចណ្ណោ...បេ...

ចណ្ណោ ច យេ សត្ថុនិសា បការសតី”តិ៍

៥៣៥៍ តត្ត ឃំ ធធាតីតិ ឃានិសំ ចេឃ្យឆយុំ ធធាតិ៍ ត ចំ ហោតីតិ តស្ស តានិសយេច ឞលំ ត ហោតិ៍ អឆ ណោ លេត្តសយ្យត្តិឃា ច ចិត្តសយ្យត្តិឃា ច តតោ ចិបុលតរំ ក្ខ្យអារតរយេច ឞលំ ហោតិ៍ តស្មា ឃទ្ទោច ធ្ជោ តទ្ទោច សេយ្យោតិ ឃំកិទ្ធិចេច ចិជ្ជយាតំ ធ្ជោ ធចេឃ្យ, តទ្ទោច តចេច សេយ្យោ, ឃស្ស ពស្សធិ អតចជ្ជស្ស ចេឃ្យឆយុស្ស ធាតយេច សេយ្យោ, ពស្មា? យឃា ហិ ស្នធិ ធិត្វា ស្នធិយេច សេយ្យោ, ស្នធិធាតយេច យឃ្យោសេឃ្យ ឌាចំ, ឃតោ អឃយីឌិឃី សយ្យត្តិ លទ្ធាតិ អឆិប្បាយោ៍

ស្នធិចិយាតចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៍

៥៍ ទុតិឃស្នធិចិយាតចណ្ណតា

ក្ខយិតំយលិត្ធលត្តិ ទុតិឃស្នធិចិយាតំ៍ តស្ស ពា ក្ខប្បត្តិ? ភគចា រាជគហេ ចិហរតិ ចេឡុចតេ៍ តេត សយយេឃត រាជគហចាសី ឲកោ

តុត្កការេកា ចិហារេបក្លេកា ហុត្វា េចឡ្ហចត៌ េគតា៍ តត្វ អព្ហាតទ៌ កិក្លុ េចឡ្ហចេត គតស្មុចិយា ឌិចទ៌ សិព្ពត្តិ ជិប្ធា ស្មុចិឈេត សឌ្ឌិ ស្មុចិេយា អគាសិ៍ េសសំ សព្ពំ ចុព្វតយេបច៍

ដ៏ះ៍ឲ្យ៍

“ក្ខុមិឝំ យលិឆ្មុលំ ចិយាត៌…េប…

ចេណ្ណា ច េព សព្ពឌិសា បការសតី”តិ៍ – បុន្ធិ;

ដ៏ះ៍ឲ៍

“េសា េគចបុេព្វា អព្ហយេគា…េប… ឃស្ស គយ្ឃិឝំ ចលំ”៍

ដ៏ះ៍លិ៍

“អហំ យតុេស្សុយុ យតុស្សក្ខេតា, បុទិយឌាតិយា យតុស្សេលិេកា៍

ដ៏ះ៍ប៍

“អក្ខុសំ ចិរឌំ កិក្លុ, ចិបុសត្តុយតាចិលំ;

តស្ស អគាសហំ ស្មុចិ, បសេត្តា េសហិ បាណិកិ៍

ដ៏ះ៍ដ៍

“េតត េយតាឌិេសា ចេណ្ណា…េប… ចេណ្ណា ច េយ សព្ពឌិសា បការសតី”តិ៍

តំ សព្ពំ េហដ្ឋា ចុព្វតយេបច៍

ទុតិយវគ្គខិចិយាភចល្លិកា តិដ្ឋិតា៊

១០៊ បធយភាគចិយាភចល្លិកា

វុវុក្កុលត្ថិអភិរុយ្យាភាគត្តិ ភាគចិយាភិ៊ តវ្ស្ស ពា ក្ខប្បត្តិ? កកចា ឃាចត្តិឃំ ចិហទតិ ឧេតចឧេភ៊ ខេតភ ឃយខេឃភ អាឃវ្ពា យហាខេយាក្កុល្លាខេភា ខេហដ្ឋា ចុត្តភខេឃខេភច ឧេចចាទិកំ ចទខេត្តា តាចតិឃកចភិ ក្ខបកខេតា៊ តត្ថ អទ្ធុយ អញ្ញាតទំ ឧេចបុត្តិ ឃញ្ញខេឃតំ យហត្តិ ចិញ្ញាភាកំ អភិរុយ្យាយហខេត្តភ បរិចាខេទភ យហតា ចិញ្ញាត្វកាខេចភ អាពាខេឃភ កច្ឆត្តិ, ឃញ្ញា ចិឃា ចខេត្ថា ចិឃ វ្វុទិខេឃា ចិឃ ច ឌ្ឍកាឃឃយាភិ៊ ចិវ្វា ខេឃភ ខេឃា ឧេចបុខេត្តា ខេតត្វបឃក្កុយិ៊ អឆ ខេឃា ឧេចបុខេត្តា តខេតា ឌ្ឍុរុយ្យាអាឃវ្វត្តិ យហាខេយាក្កុល្លាភិ អភិចាខេចូា អញ្ញូលិ បក្កុយ្យាអដ្ឋាឃិ៊ អឆ ខេឆខេទា –

ដ៍៩១៊

“វុវុក្កុលត្ថិ អភិរុយ្យាភាកំ, អពាចិភិ ឥត្តិ ពលិ យហាឌចិ;

អភិរុយ្យាឌចទំ វុពប្បិតំ, ក្ខឆាកយា ខេចហាឃឃំ អត្តលិខេក្ខា៊

ដ៍៩២៊

“ភាគវ្ស្ស ឥខេត្តវុ ទុខេចវុ តិប្បិតា, អខេឆ្ឋាឥពា បទុយិតិខេឃា វុចុល្លា;

បទុខេយវុ ច តុទិឃកហា បចខ្ពខេទ, ក្ខយា ច ភច្ឆត្តិ យខេភាហទាខេឃា៊

ដ៍៩៣៊

“ឧេចចិន្តិបខេត្តាឃិ យហាត្វកាខេចា, យត្វស្សត្វខេតា កិយពាឃិ បុញ្ញា;

ខេពភាឃិ ឲចិ ឌលិតាត្វកាខេចា, ចខេល្លា ច ខេត ឃញ្ញាចិឃា បកាឃតិ”តិ៊ –

តវ្ស្ស ឃយ្យត្តិកិត្តភយុខេលភ ពតាពយិ បុត្ថិ៊

໒໙໗. ຕຕ຺ຖ ສຸສຸກ຺ກລຄ຺ຄນ຺ຕິ ສຸຊ຺ຊ ເສຕລຄ຺ຄໍ ກິຽ຺ຈາປິ ຕສ຺ສ ຣາກສ຺ສ ຈຕ຺ຕາເຣາ ປາທາ, ຈຕ຺ຕິເກາໍ, ມຸລປ຺ປເທເສາ, ໂຍເກາ ຄຓ຺ຓາ, ຈາລຂີຕິ

ໆຕ຺ຕກໍ ມຸຊ຺ຈິຕ຺ວາ ສເຊ຺ຊາ ກາເຍາ ເສເຕາຈ, ລຊ຺ຈປ຺ເຣເສສ຺ສ ປຕ ສາຕິສໍ ຂຈລຕຣຕາຍ ວຸຕ຺ຕໍ "ສຸສຸກ຺ກລຊ຺ຈ"ນ຺ຕິ. ຕາກນ຺ຕິ ອິຕ຺ຖໍ ຫຕ຺ຕິຕາກໍ

ອກາຈິຕນ຺ຕິ ຄິເຈ຺ຈາເນ , ສຕລລຈຄ຺ຄຕິລກາຂິລຈິເຣາສຈິຣຫິຕນ຺ຕິ ອເຕ຺ຖາ. "ອາຊາຕີຍ"ນ຺ຕິປິ ປິຍ຺ຍຕ຺ຕ, ອາຊາຕີຍລກ຺ຂຓູເປຕນ຺ຕິ ອເຕ຺ຖາ. ຣຕິ຺ຕິ

ຈິປຸລຣຸຈິເຣຕ຺ຕຈຕ຺ຕາ. ຕລິນ຺ຕິ ຕລຈນ຺ຕາ ຍຫາຕລໍ. ຍຫາຊຈນ຺ຕິ ອຕິຊຈໍ ສີ຃ກາຍີ. ປຸຕ ອກິຣຸຍ຺ຫາຕິ ໆຕ຺ຕ ອຕຸຕາສິກເລາເປິ ຣເຊ຺ຊາ,

ອກິຣຸຍ຺ຫາອາເຣາຫຕີຍນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ. ເສສໍ ວຸຕ຺ຕຕຍເຍຈ.

ໆຈໍ ປຕ ເທເວຕ ປຸເຊ຺ຊາ ເຣຈປຸເຕ຺ຕາ ອຕ຺ຕໂຕ ກຕກຍ຺ໍ ກເທເສ຺ຕາ –

໒໙໘.

"ອເຊ຺ຈ ຍຸຕ຺ຕປຸປ຺ຜານິ, ກສ຺ສປສ຺ສ ຍເຫສິເນາ;

ຖູປສ຺ມິ ອກິເຣາເປສິໍ, ປສເນ຺ນາ ເສຫິ ປາຓິຫິ.

໒໙໙.

"ເຕຕ ເຍຕາຂິເສາ ຈເຓ຺ຓາ...ເປ...

ຈເຓ຺ຓາ ຈ ເຍ ສຕ຺ຕຂິສາ ປຄາສຕີ"ຕິ. – ຕ຺ລຍາຫິ ກາຖາຫິ ຍ຺ຍາກາສິ;

ຕສ຺ສເຕ຺ຖາ – ອຫໍ ປຸເຕ຺ຕ ກສ຺ສປສຍ຺ຍາສຍ຺ຍູເທ຺ສສ຺ສ ເຍາຊຕິເກ ກຕກຈ຺ຈຸເປ ຈເຕ຺ເຕາ ມຸຍ຺ຈິຕ຺ວາ ກຊ຺ຈຸເລ ປຕິຕານິ ອເຊ຺ຈ ຍຸຕ຺ຕປຸປ຺ຜານິ ລກິຕ຺ວາ ຕານິ

ກເຫຕ຺ວາ ປຸຊຕຈເສຕ ປສນ຺ຕຈິເຕ຺ຕາ ຫຸຕ຺ວາ ອກິເຣາເປສິ ປູເຊສິໍ.

ອຕີເຕ ກິຣ ກສ຺ສປສຍ຺ຍາສຍ຺ຍູເທ຺ສ ປຣິຄິຍ຺ຍູເຕ ເຍາຊຕິເກ ກຕກຈ຺ຈຸເປ ຈ ການິເຕ ສປຣິຈາເຣາ ກິກີ ກາສິຣາຊາ ຈ ຕາກຣາ ຈ ເຕກຍາ ຈ

ຊາຕປຕາ ຈ ຂິຈເສ ຂິຈເສ ປຸປ຺ຜປູຊໍ ກເຣານ຺ຕິ. ເຕສຸ ຕຈາ ກເຣານ຺ຕສຸ ປຸປ຺ຜານິ ຍຫຄ຺ຄານິ ທຸລ຺ລການິ ຈ ອເຫສຸໍ. ອເຈເກາ ໂປສເກາ

ຍາລິການຣຂີຂໍ ຂິຈຣິຕ຺ວາ ໆກເຍເກຕ ກຫາປເຓຕ ໆກເຍກຍ຺ປຸປ໌ ອລຕເຕ຺ຕາ ອເຊ຺ຈ ກຫາປຓານິ ກເຫຕ຺ວາ ປຸປ຺ຜາຣາຍໍ ກຕ຺ວາ

ຍາລິກາເຣ ອາຫ "ຕ຺ລເຍຫິ ອເຊ຺ຈຫິ ກຫາປເຓຫິ ອເຊ຺ຈ ປຸປ຺ຜານິ ເຣຫີ"ຕິ. "ຕຕ຺ຕເຍ຺ຍາ ປຸປ຺ຜານິ, ສຍ຺ເຣຈ ໂປສເຂາເຣຕ຺ວາ ອຸຈິຄິຕ຺ວາ ຂິເຕ຺ຕາຕີ"ຕິ.

"ອຫໍ ອຸລເລິເກຕ຺ວາ ກຓ຺ຫາຍີ"ຕິ. "ຍຂິ ໆຈໍ, ອາຣາຍໍ ປຈິສິຕ຺ວາ ກເຈສາຫີ"ຕິ. ເສາ ປຈິສິຕ຺ວາ ກເຈສເນ຺ຕາ ປຕິຕານິ ອເຊ຺ຈ ປຸປ຺ຜານິ ລກິຕ຺ວາ

មាលាការំ អាហ “គណ្ហ តាត, កហាបណានី”តិ។ “តវ បុញ្ញេន លទ្ធានិ, តាហំ កហាបណានិ គណ្ហាមី”តិ អាហ។ ឥតរោ “តាហំ មុធា បុប្ផានិ គហេត្វា ភគវតោ បូជំ ករិស្សាមី”តិ កហាបណានិ តស្ស បុរតោ ឋបេត្វា បុប្ផានិ គហេត្វា ចេតិយង្គណំ គន្ត្វា បសន្នចិត្តោ បូជំ អកាសិ។ សោ អបរភាគេ កាលំ កត្វា តាវតិំសេសុ ឧប្បជ្ជិត្វា តត្ថ យាវតាយុកំ ឋត្វា បុនបិ ទេវលោកេ, បុនបិ ទេវលោកេតិ ឯវំ អបរាបរំ ទេវេសុយេវ សំសរន្តោ តស្សេវ កម្មស្ស វិបាកាវសេសេន ឥមស្មិំ ពុទ្ធុប្បាទេ តាវតិំសេសុ ឧប្បជ្ជិ។ តំ សន្ធាយ ហេដ្ឋា វុត្តំ “តត្ថ អទ្ទស អញ្ញតរំ ទេវបុត្ត”ន្តិអាទិ។

តំ បនេតំ បវត្តិំ អាយស្មា មហាមោគ្គល្លានោ មនុស្សលោកំ អាគន្ត្វា ភគវតោ អារោចេសិ។ ភគវា តមត្ថំ អដ្ឋុប្បត្តិំ កត្វា សម្បត្តបរិសាយ វិត្ថារេន ធម្មំ ទេសេសិ។ សា ទេសនា មហាជនស្ស សាត្ថិកា អហោសីតិ។

នាគវិមានវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

១១។ ទុតិយនាគវិមានវណ្ណនា

មហន្តំ នាគំ អភិរុយ្ហាតិ ទុតិយនាគវិមានំ។ តស្ស កា ឧប្បត្តិ? ភគវា រាជគហេ វិហរតិ វេឡុវនេ។ តេន សមយេន រាជគហេ អញ្ញតរោ ឧបាសកោ សទ្ធោ បសន្នោ បញ្ចសុ សីលេសុ បតិដ្ឋិតោ ឧបោសថទិវសេសុ ឧបោសថសីលំ សមាទិយិត្វា បុរេភត្តំ អត្តនោ វិភវានុរូបំ ភិក្ខូនំ ទានានិ ទត្វា សយំ ភុញ្ជិត្វា សុទ្ធវត្ថនិវត្ថោ សុទ្ធុត្តរាសង្គោ បច្ឆាភត្តំ យេភុយ្យេន អដ្ឋ បិនានិ គាហាបេត្វា វិហារំ គន្ត្វា ភិក្ខុសង្ឃស្ស និយ្យាទេត្វា ភគវន្តំ ឧបសង្កមិត្វា ធម្មំ សុណាតិ។ ឯវំ សោ សក្កច្ចំ ទានមយំ សីលមយញ្ច ពហុំ សុចរិតំ ឧបចិនិត្វា ឥតោ ចុតោ តាវតិំសេសុ ឧប្បជ្ជិ។ តស្ស បុញ្ញានុភាវេន សព្ពសេតោ មហន្តោ ទិព្វោ ហត្ថិនាគោ បាតុរហោសិ។ សោ តំ អភិរុយ្ហមហន្តេន បរិវារេន មហន្តេន ទិព្វានុភាវេន កាលេន កាលំ ឧយ្យានកីឡំ គច្ឆតិ។

អថេកទិវសំ កតញ្ញុតាយ ចោទិយមានោ អឌ្ឍរត្តិសមយេ តំ ទិព្វនាគំ អភិរុយ្ហមហតា បរិវារេន “ភគវន្តំ វន្ទិស្សាមី”តិ ទេវលោកតោ អាគន្ត្វា កេវលកប្បំ វេឡុវនំ ឱភាសេត្វា ហត្ថិក្ខន្ធតោ ឱរុយ្ហ ភគវន្តំ ឧបសង្កមិត្វា អភិវាទេត្វា អញ្ជលិំ បគ្គយ្ហ ឯកមន្តំ អដ្ឋាសិ ។ តំ ភគវតោ សមីបេ ឋិតោ អាយស្មា វង្គីសោ ភគវតោ អនុញ្ញាយ ឥមាហិ គាថាហិ បុច្ឆិ –

៨៩ប៉។

“មហន្តំ នាគំ អភិរុយ្ហ, សព្ពសេតំ គជុត្តមំ;

វនា វនំ អនុបរិយាសិ, នារីគណបុរក្ខតោ;

ឱភាសេន្តោ ទិសា សព្វា, ឱសធី វិយ តារកា។

៨៤៨។

“កេន តេតាទិសោ វណ្ណោ...បេ...

វណ្ណោ ច តេ សព្វទិសា បភាសតី”តិ។

តត្ថា បុច្ឆិតោ សោបិ តស្ស គាថាហិ ឯវ ព្យាកាសិ។

៨៩១។

“សោ ទេវបុត្តោ អត្តមនោ, វង្គីសេនេវ បុច្ឆិតោ;

បញ្ហំបុដ្ឋោ វិយាកាសិ, យស្ស កម្មស្សិទំ ផលំ”។

៨៩២។

“អហំ មនុស្សេសុ មនុស្សភូតោ, ឧបាសកោ ចក្ខុមតោ អហោសិំ;

បាណាតិបាតា វិរតោ អហោសិំ, លោកេ អទិន្នំ បរិវជ្ជយិស្សំ។

៨៩៣។

“អមជ្ជបោ នោ ច មុសា អភាណិំ, សកេន ទារេន ច តុដ្ឋោ អហោសិំ;

អន្នញ្ច បានញ្ច បសន្នចិត្តោ, សក្កច្ច ទានំ វិបុលំ អទាសិំ។

ដលិទ។

“តេន មេតាទិសោ វណ្ណោ...បេ...

វណ្ណោ ច មេ សព្ពទិសា បភាសតី”តិ។

តត្ថ អបុព្ពំ នត្ថិ, សេសំ ហេដ្ឋា វុត្តនយមេវ។

ទុតិយនាគវិមានវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

១២. តតិយនាគវិមានវណ្ណនា

កោ នុ ទិព្វេន យានេនាតិ តតិយនាគវិមានំ។ តស្ស កា ឧប្បត្តិ? ភគវា រាជគហេ វិហរតិ វេឡុវនេ កលន្ទកនិវាបេ។ តេន សមយេន តយោ ខីណាសវត្ថេរា គាមកាវាសេ វស្សំ ឧបគន្ត្វា វុត្ថវស្សា បវារេត្វា “ភគវន្តំ វន្ទិស្សាមា”តិ រាជគហំ ឧទ្ទិស្ស គច្ឆន្តា អន្តរាមគ្គេ សាយំ អញ្ញតរស្មិំ គាមកេ មិច្ឆាទិដ្ឋិកព្រាហ្មណស្ស ឧច្ឆុខេត្តសមីបំ គន្ត្វា ឧច្ឆុបាលំ បុច្ឆិំសុ “អាវុសោ, សក្កា អជ្ជ រាជគហំ បាបុណិតុ”ន្តិ។ “ន សក្កា, ភន្តេ, ឥតោ អឌ្ឍយោជនេ រាជគហំ, ឥធេវ វសិត្វា ស្វេ គច្ឆថា”តិ អាហ។ “អត្ថេត្ថ កោចិ វសនយោគ្គោ អាវាសោ”តិ? “នត្ថិ, ភន្តេ, អហំ បន វោ វសនដ្ឋានំ ជានិស្សាមី”តិ។ ថេរា អធិវាសេសុំ។

សោ ឧច្ឆុសុយេវ យថាឋិតេសុ សាខាយដ្ឋិកាហេត ទណ្ឌកានិ ឋបេត្វា ឧច្ឆុបណ្ណេហិ ឆាទេត្វា ហេដ្ឋា បលាលំ អត្ថរិត្វា ឯកស្ស ថេរស្ស អកាសិ, ទុតិយស្ស ថេរស្ស តីហិ ឧច្ឆូហិ ទណ្ឌកាសនំ ឋបេត្វា តិណេន ឆាទេត្វា ហេដ្ឋា ច តិណសន្ថរំ កត្វា អកាសិ, តតិយស្ស អត្តនោ កុដិយំ ឯត្ថ តយោ ទណ្ឌកេ សាខាយោ ច អាហរិត្វា វិវរេន បដិច្ឆាទេន្តោ វិវរកុដិំ កត្វា អកាសិ។ តេ តត្ថ វសិំសុ។ អថ វិភាតាយ រត្តិយា កាលស្សេវ ភត្តំ បចិត្វា ឥត្តកដ្ឋា យុវោលកដ្ឋា ឥត្វា សហ ឧច្ឆុរសេន ភត្តំ អទាសិ។ តេសំ ភុញ្ជិត្វា អនុមោទនំ កត្វា គច្ឆន្តានំ ឯកេកំ ឧច្ឆុំ អទាសិ “បថេយ្យភារោ ភវិស្សតី”តិ។ សោ ថោកំ មគ្គំ ថេរេ អនុគន្ត្វា និវត្តេន្តោ អត្តនោ វេយ្យាវច្ចំ ជាតំ អារព្ភ ឧឡារំ បីតិសោមនស្សំ បដិសំវេទេន្តោ និវត្តិ។

ខេត្តសាមិកោ បន គច្ឆន្តានំ ភិក្ខូនំ បដិបថេន អាគច្ឆន្តោ ភិក្ខូ បុច្ឆិ “កុតោ វោ ឧច្ឆុ លទ្ធា”តិ? “ឧច្ឆុបាលកេន ទិន្នា”តិ។ តំ សុត្វា ព្រាហ្មណោ កុបិតោ អនត្តមនោ តដតដាយមានោ កោធាភិភូតោ តស្ស បិដ្ឋិតោ ឧបធាវិត្វា មុគ្គរេន តំ បហរន្តោ ឯកប្បហារេនេវ ជីវិតា វោរោបេសិ។ សោ អត្តនា កតបុញ្ញកម្មមេវ អនុស្សរន្តោ កាលំ កត្វា សុធម្មាទេវសភាយំ និព្វត្តិ។ តស្ស បុញ្ញានុភាវេន សព្ពសេតោ មហន្តោ ហត្ថិនាគោ និព្វត្តិ។

ដ្ឋបិលកស្ស មរណំ សុត្វា តស្ស មាតាបិតរោ ចេវ ញាតិមិត្តា ច អស្សុមុខា រោទមានា តំ ឋានំ អគមិំសុ, សព្វោ ច កាមវាសិតោ សដ្ឋិបតិស្សុ. តត្រស្ស មាតាបិតរោ សរីរកិច្ចំ កាតុំ អារភិំសុ. តស្មិំ ខណេ សោ ទេវបុត្តោ តំ ជិណ្ណហត្ថិំ អភិរុហិត្វា សព្វតាឡាវចរបរិវុតោ បញ្ចង្គិកេន តុរិយេន បវជ្ជមានេន មហន្តេន បរិវារេន មហតិយា ទេវិទ្ធិយា ទេវលោកតោ អាគន្ត្វា តាយ បរិសាយ ជិស្សមានរូបោ អាកាសេ អដ្ឋាសិ. អថ នំ តត្ថ បណ្ឌិតជាតិកា បុរិសា ឥមាហិ គាថាហិ តេន កតបុញ្ញកម្មំ បុច្ឆិ –

២៥៤.

“កោ នុ ជិណ្ណេន យានេន, សព្វសេតេន ហត្ថិនា;

តុរិយតាឡិតនិគ្ឃោសោ, អន្តលិក្ខេ មហីយតិ.

២៥៥.

“ទេវតា នុសិ គន្ធព្វោ, អទុ សក្កោ បុរិន្ទទោ;

អជានន្តា តំ បុច្ឆាម, កថំ ជានេមុ តំ មយ”ន្តិ.

សោបិស្ស ឥមាហិ គាថាហិ ឯតមត្ថំ ព្យាកាសិ –

២៥៦.

“នាម្ហិ ទេវោ ន គន្ធព្វោ, នាបិ សក្កោ បុរិន្ទទោ;

សុធម្មា នាម យេ ទេវា, តេសំ អញ្ញតរោ អហ”ន្តិ.

២៥៧.

“បុច្ឆាម ទេវំ សុធម្មំ, បុថុំ កត្វាន អញ្ជលិំ;

កិ គច្ឆា យាត្វេស គយ្ហំ, ឃុឆយ្ហំ ក្លបបជ្ជតី”តិ – បុតបិ បុន្ធិ;

ដ៏ប៉០៉

“ក្ឋ្ឆាការេ តិណាការេ, ចត្ឆាការេប្ដា ខេឃា ឌខេឌ;

តិណ្ហំ អញ្ញាតរេ ឌត្វា, ឃុឆយ្ហំ ក្លបបជ្ជតី”តិ៉ – បុតបិ ព្យាកាឃិ;

ដ៏លិ៩៉ តត្ថ ត្យុទិយតាឞ្ពត្តតតិល្លេស្ឈោតិ តាឞ្ពត្តតបញ្ចក្កិតឌិដ្ឋត្យុទិយតិល្លេស្ឈោ អត្តាត៌ ក្លដ្ដិស្ស បចជ្ជយាតឌិដ្ឋត្យុទិយឃខេក្ដា ៉ អត្តលិខេក្ល យហឹយតឹតិ អាកាខេឃ ឆត្វា អាកាឃខេដ្ឋខេតច យហតា បរិចាខេទត ប្អូឌីយតិ៉

ដ៏លិលិ៉ខេឌចតាត្យុឃឹតិ ខេឌចតា ត្យ អឃិ, កិ ត្យ ត្ពំ ខេឌខេចាឃឹតិ អខេត្វា៉ កត្តខេដ្ឋាតិ កត្តញ្ញាកាយិកខេឌខេចា អឃឹតិ អខេត្វា៉ អត្យ ឃខេក្កា បុទិត្តខេឌាតិ ក្លឌាហុ បុខេទ ឌឌាតឹតិ “បុទិត្តខេឌា”តិ ចិឃ្សុខេតា ឃខេក្កា ត្យុឃិ, អឆ ឃខេក្កា ខេឌចទាឌា អឃឹតិ អខេត្វា៉ ៩ត្ថ ច ឃតិបិ ឃក្កាកញ្ញាត៌ ខេឌចភាខេច ខេតឃំ ចិឃុំ កហិតត្តា ខេកាឍលិតដ្ឋតាខេឃត តឌញ្ញាខេឌចចាឌខេកា ខេឌចឃខេក្ដា ឌដ្ឋខេដ្ឋា៉

ដ៏លិប៉៉ អឆ ខេឌចបុខេត្តា “ចិឃ្សជ្ជត៌ តាយ បុឆ្ឋាឃភាខេកត ខេហាតឹ”តិ ខេតហិ បុន្ធិត៌ ខេឌចកញ្ញាឃក្កាភាច៌ បដិក្លិបិត្វា អត្តាត៌ អាចិក្លខេត្តា “តយិក្យ ខេឌខេចា ត កត្តខេដ្ឋា”តិអាឌិយាហ៉ តត្ថ តយិក្យខេឌខេចាតិ តឃា អាឃក្កិខេតា ខេឃា ខេកាចិ ខេឌខេចា ត ខេហាយិ ត កត្តខេដ្ឋា ត ឃខេក្កា, អបិច ខេតា ឃុឆយ្ហា តាយ ខេឃ ខេឌចា, ខេតឃំ អញ្ញាតខេទា អហំ, ឃុឆយ្ហា ខេឌចតា តាយ តាចតិឃខេឌចតិកាយខេឃ្សច អញ្ញាតខេឌចតិកាខេឃា៉ ខេឃា កិទ ក្លឆ្ឃបិខេលិ ខេតឃំ ខេឌចាត៌ ឃយ្យត្តិ ឃុត្វា បខេកច តត្ថ ចិត្តំ បលិឆាយ ឌិខេតាតិ ខេកាចិ ចឌត្តិ៉

ដ៏លិដ៏៉បុត្យុត្តិ យហត្តំ, បរិបុណ្ហំ កត្វាតិ អខេត្វា៉ ឃក្កុក្កិទិយាឌិបតត្វខេញ្យាត៌ ត្យុត្តំ៉

ដ៏ប៉០៉ ឃុឆយ្ហាខេឌចឃាត៌ បុខេដ្ឋា ខេឌចបុខេត្តា កកណ្ហកតិមិត្តំ ចឌខេត្តា ចិយ ឌិដ្ឋយត្តខេយច កខេហត្វា អត្តភា កតបុញ្ញាំ អាចិក្លខេត្តា “ក្ឋ្ឆាការេ”ត្តិ កាឆយាហ៉ តត្ថ តិណ្ហំ អញ្ញាតរេ ឌត្វាតិ យឌិបិ យឃា តឹលិ អការទាតិ ឌិត្វាតិ, តឹឃុ បត អញ្ញាតខេទតាតិ អឃយខេត្វាបិ ឃិជ្ឈាតិ តយក្កាខេហត ខេឌចបុខេត្តា ៩ចយាហ៉ ខេឃឃំ ឃុចិខេញ្ញាឃ្យខេយច៉

៩ច៌ ខេឃា ខេតត បុន្ធិ តយត្ពំ ចិឃ្សខេជ្ជត្វា ទតតត្តឃកុលំ បកាខេឃខេត្តា យាតាបិត្យុហិ ឃដ្ឋិ ឃខេយ្យាឌត៌ កត្វា ខេឌចខេលិកខេយច កខេតា៉ យត្យុស្សា ខេឌចបុត្តឃ្ស ចឌត៌ ឃុត្វា ភកចតិ កិក្លុឃខេឈ្ឆ ឃជ្ជាតបឃាឌតាហុយាភា តាហំ ឌាត្យុបកខេលំ ឃខេជ្ជត្វា ឃកឌាត៌ ប្អូខេទត្វា ខេចឮក្លចត៌ កត្វា

ញុទ្ធប្បមុលស្ស ភិក្ខុសង្ឃស្ស មហាទានំ ទត្វា សត្តុ តំ បចត្តិ អានេទាចយិស្ស៑ សត្វា តំ បុច្ឆាចិស្សជ្ជនំ តនេឆច ចត្វា តនេមច អត្តុំ អដ្ឋប្បត្តិ កត្វា ចិត្តានេត ឆម្ពុំ ឥនេសត្វា នេត សនេណស្ស ច ឃីនេលស្ស ច បតិដ្ឋានេបសិ៑ នេត ច បតិដ្ឋិតសទ្ធា ភកចត្តំ ចត្តិត្វា អត្តនោ កាយំ ឧបកត្តុ ឧច្ឆុបិលស្ស មតដ្ឋានេត ចិហារំ ការេយិស្សតិ៑

តតិយភាគចិយាភចណ្ណភា និដ្ឋិតា៑

១៧៑ ន្ទុញអរធចិយាភចណ្ណភា

ឥញហឆម្ពុនិសារេស្សាតិ ន្ទុញអរធចិយានំ៑ តស្ស កា ឧប្បត្តិ? ភកចតិ បទិតិត្ថុនេត ឆាតុចិកាកំ កត្វា តត្ត តត្ត សត្តុ ន្ទុនេបស្ស បតិដ្ឋាបិយមានេតស្ស មហាកស្សបនេត្តុនេប្បមុនេលស្ស ឆម្ពុំ សក្កាយិត្តុំ ឧច្ចិនិត្វា កហិនេតស្ស សាចនេកស្ស ឃាច ចស្សុបកមតា នេចនេតឃ្យានេបក្ខាឃ អត្តនោ អត្តនោ បទិសាឃ សច្ចិ តត្ត តត្ត ចសនេត្តស្ស អាឃន្តុ មហាកច្ឆាឃនោ បច្ចត្តនេឥនេស អញ្ញាតនេស្ស៊ុ អនេញ្ញាឃតនេត ចិហនេតិ៑ នេតត សមនេឃត អស្សកនេរដ្ឋេ នេបិតលិភកនេរ អស្សករាជា រជ្ជំ ការេតិ, តស្ស នេដ្ឋាឃ នេឆចិឃា បុនេត្តា សុជានេតា ភាម ក្យានេរា នេសាញ្ញអសចស្សុនេក្ខសិនេកា កតិដ្ឋាឃ នេឆចិឃា និចាត្តនេតត បិតរា រដ្ឋនេតា បព្ពាឌិនេតា អនេញ្ញា បចិសិត្វា ចតចនេរក តិស្សាឃ អនេញ្ញា ចសតិ៑ នេសា កិរ កស្សបស្ស ភកចនេតា សាសនេត បព្ពាឌិត្វា ឃីលមនេត្ត បតិដ្ឋិនេតា បុច្ឆុជ្ជភកាលកិរិយំ កត្វា តាចតិំនេសស្ស និព្ពត្តិត្វា តត្ត ឃាចតាយុកំ ឆត្វា អបរាបរំ សុកតិយំនេឃច បទិព្ពមនេត្តា ខ្ញុមស្មិ ញុទ្ធុប្បានេឆ ភកចនេតា អភិសនេម្ពាឆិនេតា តិំសចនេស្ស អស្សកនេរដ្ឋេ អស្សកនេរញ្ញោ អក្កមនេហសិឃា កុច្ឆិស្មិ និព្ពត្តិ, "សុជានេតា"តិស្ស ភាមំ អនេហាសិ៑ នេសា មហនេត្តត បទិចានេរត ចឌ្ឍតិ៑

តស្ស បន យាវទិ កាលកតាឃ រាជា អញ្ញា រាជធីតរំ អក្កមនេហសិដ្ឋានេត ឆនេបសិ៑ សាបិ អបនេរត សមនេឃត បុត្តំ ចិជាយិ៑ តស្សា រាជា បុត្តំ ឌិស្វា បសនេន្នា "ភនេទ្ទ, តឃា ខ្ញុទ្ធិតំ ចរំ កណ្ហាហី"តិ ចរំ អឆាសិ៑ សា កហិតកំ កត្វា ឆនេបត្វា ឃឆា សុជាតកុមានេរា នេសាញ្ញអសចស្សុនេក្ខសិនេកា ជានេតា, តឆា រាជានំ អាហ "នេឆច, ញុនេមត្តុំ មម បុត្តំ ឌិស្វា ញុដ្ឋចិនេត្តហិ ចនេរា ឌិនេន្នា, តំ ខ្ញុឆាតិ នេឆតា"តិ៑ "កណ្ហានេឆហី"តិ ៑ "មយ្ហំបុត្តស្ស រជ្ជំ នេឆតា"តិ៑ "ភស្ស, ចសលិ, មម នេដ្ឋបុនេត្តា នេឆចក្យានេរសឌិនេស សុជាតកុមានេរ ឌិនេត កស្មា ឲចំ ចឆសី"តិ បដិក្ខិបិ៑ នេឆចី បុនប្បុនំ និចាត្តនំ កនេរាត្តិ មតំ អលភិត្វា ឲកឌិចសំ អាហ "នេឆច, ឃឌិ សនេច្ច តិដ្ឋសិ, នេឆហិ ឲចា"តិ៑ រាជា "អត្តបឆានេរត្វា មយា ខ្ញុមិស្សា ចនេរា ឌិនេន្នា, អឃន្ត្តា ឲចំ ចឆតី"តិ ចិប្បដិសារី ហុត្វា សុជាតកុមារំ បនេក្កាសិត្វា តមត្តុំ អានេរាចេត្វា អស្សុតិ បចនេត្តសិ៑ កុមានេរា បិតរំ នេសាចមានំ ឌិស្វា នេឆាមតស្សប្បនេត្តា អស្សុតិ បចនេត្តត្វា "អត្តុជាភាហិ, នេឆច, អហំ អញ្ញាតុ កមិស្សាមី"តិ អាហ៑ តំ សុត្វា រញ្ញោ "អញ្ញា នេត ភកំ មានេបស្សាមិ, តត្តុ ចនេសឃ្យាសី"តិ ចុនេត្តុ កុមានេរា ភ ខ្ញុច្ឆិ៑ "មម សហាឃានំ រាជ្ជុំ សត្តិនេក នេបនេសស្សាមី"តិ ច ចុនេត្តុ តមិ្ប ភាតុជានំ៑ នេកចលំ "នេឆច, អនេញ្ញា កមិស្សាមី"តិ អាហ៑ រាជា បុត្តំ អាលិង្កិត្វា សីនេស ចុម្ពិត្វា "មមច្ចនេមត ខ្ញុឆាកត្តុ រនេជ្ជ បតិដ្ឋហា"តិ ចត្វា ចិស្សនេជ្ជសិ៑

នេសា អនេញ្ញា បចិសិត្វា ចតចនេរក តិស្សាឃ ចសនេន្តា ឲកឌិចសំ មិកចំ កនេតា៑ តស្ស សមណកានេល សហាឃចនេរា ឲនេកា នេឆចបុនេត្តា

ហិតេបិតាឃ យិកទ្ធបេត ចំ បលេរកេន្តា ឆាចិត្វា អាឃម្ពុតោ យហាកច្ឆាឃតស្ស ចសតដ្ឋាតសមីបំ បត្វា អត្តរឆាឃិំ សោ “ឌ្ពយំ យិកំ ឌ្ពឆាតិ កហិស្សាមី”តិ ឡុបឆាចេន្តា ឆេរស្ស ចសតដ្ឋាតំ បត្វា ចំ អបស្សេន្តា ឆាហិ បណ្ណសាលិឃ ឆេទំ តិសិត្តំ ឌិស្វា តស្ស សមីបេ ចាបកោដិំ ឌ្ពលុត្ត អដ្ឋាសិំ ឆេរោ ចំ ឌ្ពលិេកត្វា អាឌិតោ បដ្ឋាឃ សព្ពំ តស្ស បចត្តិំ ឌាត្វា អត្ថុក្កហប្បត្តា អឌាតេន្តា ចិឃ សក្កហំ កេរាតេន្តា –

ងប៉ំ១ំ

“ឥញ្ញហឆម្ពា តិសារស្ស, ឆត្វំ ឌ្ពលុត្ត ហិដ្ឋសិ;

ឈត្តិឃោ ត្វសិ រាឌេញ្ញា, អក្ខ លុដ្ឋា ចេតចេរា”តិំ –

បុន្តិំ ចត្ត ឥញ្ញហឆម្ពាតិ ឥញ្ញហឆត្វំ ឥញ្ញហឆត្វ តាយ ខ្ញុំសហស្សឆាយំ ចុច្ចតិំ ខ្ញុំសហស្សឆាយត្តិ ច ឃស្ស អារោបិតស្ស ឌិឃាឃ ឆាដ្ឋោ លេិហសីសាឌិតំ ការោ ឥណ្ឌុ កេហត្វា ឃាច កណ្ឌុប្បយាណា ឡុក្ខិត្តស្ស បឆចិតោ យុច្ចតិំ តិសារស្សាតិ តិរតិសឃសារស្ស ចិសិដ្ឋសារស្ស រុក្ខស្ស ឆត្វំ, សារតរុក្ខយំ ឆត្វត្តិ អត្វោំ ឌ្ពលុត្តាតិ សត្តិរុម្មិត្វាំ រាឌេញ្ញាតិ រាឌក្យុយារោំ ចេតចេរាតិ ចតចេរាំ

អថ សោ អត្តាតំ អាចិកេរាតេន្តា –

ងប៉ំ១ំ

“អប្បកាឆិបតិស្សាហំ, ករេត្តុ បុេត្តា ចេតចេរា;

តាយំ យេ កិក្ខុ តេ ទ្រ្វាមិ, បុឌារោតា ឌ្ពតិ យំ ចិត្វំ

ងប៉ំ១ំ

“យិកេ កេចសយាតោហំ, ឌ្ពកាហេន្តា ព្រហាចត្វំ;

យិកំ តេត្វាច តាក្ខុក្លិ, តេត្វា ឌិស្វា ឌិតោ អហ”ត្តិំ –

អាហ។ តត្ថ អស្សកាធិបតិស្សាតិ អស្សករដ្ឋាធិបតិនោ អស្សករាជស្ស។ ភិក្ខូតិ ថេរំ អាលបតិ។ មិគេ គវេសមានោតិ មិគសូករាទិកេ គវេសន្តោ, មិគវំ ចរន្តោតិ អត្ថោ។

តំ សុត្វា ថេរោ តេន សទ្ធិំ បដិសន្ថារំ ករោន្តោ –

៦២៣។

“ស្វាគតំ តេ មហាបុញ្ញ, អថោ តេ អទុរាគតំ;

ឯត្តោ ឧទកមាទាយ, បាទេ បក្ខាលយស្សុ តេ។

៦២៤។

“ឧទកម្បិ បានីយំ សីតំ, អាភតំ គិរិគព្ភរា;

រាជបុត្ត តតោ បិត្វា, សន្ថតស្មិំ ឧបាវិសា”តិ – អាហ;

៦២៣។ តត្ថ អទុរាគតន្តិ ទុរាគមនវជ្ជិតំ, មហាបុញ្ញ, តេ ឥធាគមនំ ស្វាគតំ, ន តេ អប្បកម្បិ ទុរាគមនំ អត្ថិ [illegible] បីតិសោមនស្សជននតោតិ អធិប្បាយោ។ “អនុរាគត”ន្តិបិ បាឋោ, ឥធាតិ អាគមនន្តិ អត្ថោ។

៦២៤។ សន្ថតស្មិំ ឧបាវិសាតិ អនន្តរហិតាយ ភូមិយា អតិនីចត្តា អមុកស្មិំ តិណសន្ថារកេ និសីទាតិ។

តតោ រាជក្យមានោ ថេរស្ស បដិសន្ថារំ សម្បដិច្ឆន្តោ អាហ –

៦២៥។

“កល្យាណី វត តេ វាចា, សវនីយា មហាមុនិ;

នេលី អត្ថវតី វគ្គុ, មន្តា អត្ថញ្ច ភាសសិ។

ฉับลิ๋

“กา เต รติ จเต ซิหเรตา, ฐมิติมก จเฉหิ บุเฎา;

ตจ จจตบธิ ติมายยิตฺวา, อตฺฉยฺุปจิ มยาจเรยเม”ติ๋

ฉับ๙๋ ตตฺ กลฺยาณีติ มุตฺรา เมาภตา๋ มจตึยาติ เมาตํ ยุตฺตา๋ เภลิติ ติเตฺฉามา๋ อตฺจตีติ อตฺยุตฺตา ฌิเฎฉยิฺกาฌิตา หิเตต ฎเปตา๋ จกฺติ ยฉุรา๋ ยตฺติ ฆาติตฺวา บฏฺฏาย บริฐฺฐิติตฺวา๋ อตฺตฺติ อตฺเตา อภเปตํ ๑กตฺหิตาจหํ๋

ฉับลิ๋ฐมิติมกาติ ฐมึมุ ติมก อาฆาตึยมฌิม๋ จจตบฉตฺติ จจติ๋ จจตเยจ หิ อตฺาฉิกยมฺุ ฎปิยกาจเตา “จจตบฉ”ตฺติ จุตฺติ๋ อตฺฉยฺุปจิมยาจเรยเมติ ฐฉ เฉจ มยฺุราเย จ อตฺาจหํ มึลิฌิฉยฺุเกาฎฺามํ ปฐิปฏฺายเม๋

ฐจาติ เฉเรา อตฺเภา มยฺาปฐิปตฺติ ตมฺุ อตฺฐิจิกํ จเจตฺตา –

ฉับับ๋

“อหิํมา มฏฺปิลึติ, กฺยารยฺาา รุจฺจติ;

เฉยฺุา จ อติธารา จ, ยฏฺปิภา จ อารติ๋

ฉับฉ๋

“อารติ มยจริยา จ, ฌิหฺมฺจฺ กตฏฺาตา;

ฌิเฎจ ฉเยฺุ ปิมํมา, ฉยฺุา ๑เต ปมํมิยา”ติ๋ – อาห;

ฉับฉ๋ ตตฺ อารติ มยจริยา ธาติ ยธาจุตฺตา จ ปิปฉยฺุเตา อารติ, ปฐิธิรติ กายมยตาฌิมยจริยา จ๋ ฌิหฺมจฺตฺติ ปริยตฺติฌิหฺมจฺ๋ กตฏฺาตาติ ปเรหิ อตฺเภา กตมฺุ ฎปการมฺุ ฆาภภา๋ ปิมํมาติ อตฺการยหิ กฺลปุเตฺหิ ปการเตา

ອາລໍສິຕ຺ວາ໌ ຊຍ຺ຍາ ວຸເຕຕິ ວຸເຕ ຍຆາຕຸຕ຺ວາ ອຫິສາຂິຊຍ຺ຍາ໌ ປລໍສິຍາຕິ ຈິຕ຺ຕຸຫິ ປລໍສິຕ຺ວາ໌

ວຸຕໍ ເຆເທາ ຕສ຺ສ ອຕຸຊ຺ຊຈິກໍ ສຍ຺ຍາປຂິປຕ຺ຕິ ຈຕ຺ວາ ອຄາກຕໍສຄາເຕາເທ ອາຍຸສຖ຺ຖາເຣ ຊ຺ລເລິເກເຕ຺ຕາ “ປຖ຺ຖາຍາສຍຕ຺ຕເຍຈາ”ຕິ ຂິພ຺ວາ ຕໍ ສໍເຈເຊຕ຺ວາ ຄຍ຺ຍທໍ ຕຕ຺ຖ ສຍ຺ຍາປຂິປຕ຺ຕິຍໍ ປຕິຖ຺ຖາເປຕຸ ຖຸຍໍ ກາຈຍາທ –

໕໕໐໌

“ສຕ຺ຕິເກ ຍເທາ ຕຸຍ຺ຍາ ຊ຺ລຸທ ຍາເສຫິ ປຖ຺ຖາຫິ;

ທາຂປຸຕ຺ຕ ຈິຂາກາຫິ, ອຕ຺ຕານໍ ປຣິເຍາຈຍາ”ຕິ໌

ຕຕ຺ຖ ອຕ຺ຕານໍ ປຣິເຍາຈຍາຕິ ອຕ຺ຕານໍ ອປິຍຖຸຖ຺ຖເຕາ ເຍາເຈຫິ໌

ຕເຕາ ກຸຍາເທາ ອຕ຺ຕເກາ ຍຸຕ຺ຕິຍາ ຊ຺ລປິຍໍ ປຸຊ຺ຊເຕ຺ຕາ ອາທ –

໕໕໑໌

“ກຕຍໍ ຂ຺ວາທໍ ຂກປຄໍ ກຕ຺ຕາ, ກໍ ກຍ຺ຍ ກິຖ຺ຖາ ເປາທິໍ;

ກາຍ ຈາ ປກ ຈິຂ຺ຂາຍ, ກເຈຍ຺ຍ ອຂທາຍເທາ”ຕິ໌

ຕຕ຺ຖ ກຕຍໍ ຂ຺ວາທຕ຺ຕິ ກຕຍໍ ສຸ ອທໍ, ກຕຍໍ ຕ຺ວຕິ ອເຕ຺ຖາ໌ ກໍ ກຍ຺ຍ ກິຖ຺ຖາ ເປາທິສຕ຺ຕິ ກຕ຺ວາຕິ ຈຈກເສເສາ໌ ເປາທິສຕ຺ຕິ ປຸທິສກິຈ຺ຈໍ໌

ຕເຕາ ເຆເທາ ຕສ຺ສ ຊຍ຺ຍ ເຂເສຕໍ ຖ຺ລຍາ ກາຈາເຍາ ອເຈາຈ –

໕໕໒໌

“ກ ຈິຂ຺ຂເຕ ເສາ ປເຂເສາ, ກຍ຺ຍ ຈິຂ຺ຂາ ຈ ເປາທິໍ;

យត្ថ គន្ត្វា ភវេ មច្ចោ, រាជបុត្តាជរាមរោ។

៨៨១។

“មហទ្ធនា មហាភោគា, រដ្ឋវន្តោបិ ខត្តិយា;

បហូតធនធញ្ញាសេ, តេបិ នោ អជរាមរា។

៨៨២។

“យទិ តេ សុតា អន្ធកវេណ្ហុបុត្តា, សូរា វីរា វិក្កន្តប្បហារិនោ;

តេបិ អាយុក្ខយំ បត្តា, វិទ្ធស្តា សស្សតីសមា។

៨៨៣។

“ខត្តិយា ព្រាហ្មណា វេស្សា, សុទ្ទា ចណ្ឌាលបុក្កុសា;

ឯតេ ចញ្ញេ ច ជាតិយា, តេបិ នោ អជរាមរា។

៨៨៤។

“យេ មន្តំ បរិវត្តេន្តិ, ឆឡង្គំ ព្រហ្មចិន្តិតំ;

ឯតេ ចញ្ញេ ច វិជ្ជាយ, តេបិ នោ អជរាមរា។

៨៨៥។

“ឥសយោ ចាបិ យេ សន្តា, សញ្ញតត្តា តបស្សិនោ;

សរីរំ តេបិ កាលេន, វិជហន្តិ តបស្សិនោ។

៨៨០។

“កាចិតត្តាបិ អរហន្តា, កតកិច្ចា អនាសវា;

និក្ខិបន្តិ ឥមំ ទេហំ, បុញ្ញបាបបរិក្ខយា”តិ។

៨៨១។ តត្ថ យត្ថ គន្ត្វាតិ យំ បទេសំ គន្ត្វា កម្មំ ចិណ្ណំ បើរិសញ្ញា កាយបយោគេន ឥតរបយោគេន ច ឧបគន្ត្វា បីឡិត្វា ករេយ្យ អជរាមរោតិ អត្ថោ។

៨៨២។ ហេដ្ឋិមកោដិយា កោដិសតាទិបរិមាណំ និទហិត្វា ឋបិតំ មហន្តំ ធនំ ឯតេសន្តិ មហទ្ធនា។ កុម្ភាទិកហាបណបរិច្ឆេទោ មហន្តោ ភោគោ ឯតេសន្តិ មហាភោគា។ រជ្ជវន្តោតិ រជ្ជសាមិកា, អនេកយោជនបរិមាណំ រដ្ឋំ បសាសន្តាតិ អធិប្បាយោ។ ខត្តិយាតិ ខត្តិយជាតិកា។ បហូតធនធញ្ញាសេតិ មហាធនធញ្ញសន្និចយា, អត្តនោ បរិសាយ ច សព្វទា និច្ចុបភោគធនធញ្ញសន្និចយា។ តេបិ នោ អជរាមរាតិ ជរាមរណធម្មា ឯវ, មហទ្ធនតាទីហិបិ តេសំ ឧបរិ និបតន្តំ ជរាមរណំ និវត្តេតុំ ន សក្កោន្តីតិ អត្ថោ។

៨៨៣។ អគ្គកុលបុត្តាតិ អគ្គកុលស្ស បុត្តាតិ បញ្ញាតា។ សូរាតិ សត្តិមន្តោ។ វីរាតិ វីរិយវន្តោ។ វិក្កន្តប្បហារិនោតិ សូរវីរភាវេនេវ បដិសត្តូនំ វិក្កម្ម បសយ្ហបហរណសីលា។ វិស្សុតាតិ វិញ្ញាតា។ សស្សតីសមាតិ កាលបរិយាយ សស្សតីហិ ចន្ទសូរិយាទីហិ សមានា, តេបិ អចិរកាលបច្ចត្តក្ខយាតិ អត្ថោ។

៨៨៤។ ជាតិមាតិ អត្តនោ ជាតិមា, វិសិដ្ឋតរា បន ជាតិបិ តេសំ ជរាមរណំ និវត្តេតុំ ន សក្កោតីតិ អត្ថោ។

៨៨៥។ មន្តាតិ វេទំ។ ឆឡង្គន្តិ កប្បព្យាករណនិរុត្តិសិក្ខាឆន្ទោជោតិសត្ថសង្ខាតេហិ ឆហិ អង្គេហិ ឆឡង្គំ។ ព្រហ្មចិន្តិតន្តិ ព្រាហ្មណេហិ អដ្ឋកាទីហិ ចិន្តិតំ បញ្ញាចក្ខុនា ទិដ្ឋំ។

៨៨៦។ សន្តាតិ ឧបសន្តកាយវចីកម្មន្តា។ សញ្ញតត្តាតិ សញ្ញតចិត្តា។ តបស្សិនោតិ តបនិស្សិតា។

ឥទានិ កុមារោ អត្តនោ គន្តុំ ចេន្តោ –

៩៩៩។

“សុភាសិតា អត្ថវតី, គាថាយោ តេ មហាមុនិ;

និជ្ឈត្តាម្ហិ សុភដ្ឋេន, ត្វញ្ច មេ សរណំ ភវា”តិ។ –

អាហ។ តត្ថ និជ្ឈត្តាម្ហីតិ និជ្ឈាបិតោ ថេម្មាជសញ្ញាយ សញ្ញត្តិកតោ អយ្យាសុភដ្ឋេនាតិ សុដ្ឋុ ភាសិតេន។

តតោ ថេរោ តំ អនុសាសន្តោ ឥមំ គាថំ អភាសិ –

១០០០។

“មា មំ ត្វំ សរណំ គច្ឆ, តមេវ សរណំ វជ;

សក្យបុត្តំ មហាវីរំ, យមហំ សរណំ គតោ”តិ។

តតោ រាជកុមារោ អាហ –

១០០១។

“កតរស្មិំ សោ ជនបទេ, សត្ថា តុម្ហាក មារិស;

អហម្បិ ទដ្ឋុំ គច្ឆិស្សំ, ជិនំ អប្បដិបុគ្គល”ន្តិ។

បុន ថេរោ អាហ –

១០០២។

“ᨷᩩᩁᨲ᩠ᨳᩥᨾᨾ᩠ᩉᩥ ᨩᨶᨷᨴᩮ, ᩒᨠ᩠ᨠᩣᨠᨠᩩᩃᩈᨾ᩠ᨽᩅᩮᩣ;

ᨲᨲ᩠ᨳᩣᩈᩥ ᨷᩩᩁᩥᩈᩣᨩᨬ᩠ᨬᩮᩣ, ᩈᩮᩣ ᨧ ᨡᩮᩣ ᨷᩁᩥᨶᩥᨻ᩠ᨻᩩᨲᩮᩣ”ᨲᩥ᪨

ᨲᨲ᩠ᨳ ᨳᩮᩁᩮᨶ ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᨷᨴᩮᩈᨲᩮᩣ ᨾᨩ᩠ᨫᩥᨾᨴᩮᩈᩔ ᨷᩣᨧᩦᨶᨴᩥᩈᩣᨽᩣᨣᨲ᩠ᨲᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ “ᨷᩩᩁᨲ᩠ᨳᩥᨾᨾ᩠ᩉᩥ ᨩᨶᨷᨴᩮ”ᨲᩥ᪨

ᩑᩅᩴ ᩈᩮᩣ ᩁᩣᨩᨷᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨳᩮᩁᩔ ᨵᨾ᩠ᨾᨴᩮᩈᨶᩴ ᩈᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᩈᨶ᩠ᨶᨾᩣᨶᩈᩮᩣ ᩈᩁᨱᩮᩈᩩ ᨧ ᩈᩦᩃᩮᩈᩩ ᨧ ᨷᨲᩥᨭ᩠ᨮᩉᩥ᪨ ᨲᩮᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ –

᪁᪀᪀᪆᪨

“ᩈᨧᩮ ᩉᩥ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᩮᨿ᩠ᨿ, ᩈᨲ᩠ᨳᩣ ᨲᩩᨾ᩠ᩉᩣᨠ ᨿᩣᨴᩥᩈ;

ᨿᩮᩣᨩᨶᩣᨶᩥ ᩈᩉᩔᩣᨶᩥ, ᨣᨧ᩠ᨨᩮᨿ᩠ᨿᩴ ᨷᨿᩥᩁᩩᨷᩣᩈᩥᨲᩩᩴ᪨

᪁᪀᪀᪇᪨

“ᨿᨲᩮᩣ ᨧ ᨡᩮᩣ ᨷᩁᩥᨶᩥᨻ᩠ᨻᩩᨲᩮᩣ, ᩈᨲ᩠ᨳᩣ ᨲᩩᨾ᩠ᩉᩣᨠ ᨿᩣᨴᩥᩈ;

ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩩᨲᨾ᩠ᨷᩥ ᨾᩉᩣᩅᩦᩁᩴ, ᨣᨧ᩠ᨨᩣᨾᩥ ᩈᩁᨱᩴ ᩋᩉᩴ᪨

᪁᪀᪀᪈᪨

“ᩏᨷᩮᨾᩥ ᩈᩁᨱᩴ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩴ, ᨵᨾ᩠ᨾᨬ᩠ᨧᩣᨷᩥ ᩋᨶᩩᨲ᩠ᨲᩁᩴ;

ᩈᨦ᩠ᨥᨬ᩠ᨧ ᨶᩁᨴᩮᩅᩔ, ᨣᨧ᩠ᨨᩣᨾᩥ ᩈᩁᨱᩴ ᩋᩉᩴ᪨

᪁᪀᪀᪉᪨

“ᨷᩣᨱᩣᨲᩥᨷᩣᨲᩣ ᩅᩥᩁᨾᩣᨾᩥ ᨡᩥᨷ᩠ᨷᩴ, ᩃᩮᩣᨠᩮ ᩋᨴᩥᨶ᩠ᨶᩴ ᨷᩁᩥᩅᨩ᩠ᨩᨿᩣᨾᩥ;

អមច្ចេបិ តេ ច បុត្តា ភណាមិ, សចេក ជានេត ច ហោមិ ពុទ្ធា”តិ។

ឯវំ បន តំ សរណេសុ ច សីលេសុ ច បតិដ្ឋិតំ ថេរោ ឯវមាហ “រាជកុមារ, តុយ្ហាកំ អនុញ្ញាតាចារេន អទេត្វា តត្ថ, ត ទិនំ តវ ជីវិតំ, បញ្ចមាសព្ភន្តរេ ឯវ កាលំ ករិស្សសិ, តស្មា តវ បិតុ សន្តិកមេវ គន្ត្វា នានាវិធានិ បុញ្ញានិ កត្វា សគ្គបរាយណោ ភវេយ្យាសី”តិ វត្វា អត្តនោ សន្តិកេ ធាតុយោ ទត្វា វិសជ្ជេសិ។ សោ គន្ត្វា “អហំ, ភន្តេ, តុយ្ហំ វចនេន ធាតុយោ គហេត្វា គមិស្សាមិ, តុម្ហេហិបិ មយ្ហំ អនុគ្គហាយ តត្ថ អាគន្តព្ព”ន្តិ វត្វា ថេរស្ស អភិវាទនំ ចិន្តេត្វា វន្ទិត្វា បទក្ខិណំ កត្វា បិតុ សកំ គន្ត្វា ឯកេនេវ បវិសិត្វា អត្តនោ អាគតការណំ រញ្ញោ និវេទេសិ។

តំ សុត្វា រាជា សបរិវារោ បច្ចុគ្គន្ត្វា កុមារំ អាលិង្គិត្វា អន្តេបុរំ នេត្វា អភិសិញ្ចិតុកាមោ អហោសិ។ កុមារោ “ទេវ, មយ្ហំ អប្បកំ អាយុ, ឥតោ ចតុត្ថេ មាសានំ អច្ចយេន មរណំ ភវិស្សតិ, កិំ មេ រជ្ជេន, តុម្ហេ បដិស្សាយ បុញ្ញមេវ ករិស្សាមី”តិ វត្វា ថេរស្ស គុណំ រតនត្តយស្ស ច អានុភាវំ បវេទេសិ។ តំ សុត្វា រាជា សំវេគប្បត្តោ រតនត្តយេ ច ថេរេ ច បសន្នមានសោ មហន្តំ វិហារំ ការេត្វា មហាភិក្ខុសង្ឃស្ស សន្តិកេ ទត្វា បដិច្ឆាបេសិ។ ថេរោបិ រាជានំ មហាជនញ្ច អនុគ្គណ្ហន្តោ អាគមិ។ រាជា ច សបរិវារោ ទ្វារតោរណំ បច្ចុគ្គមនំ កត្វា ថេរំ វិហារំ បវេសេត្វា ចតូហិ បច្ចយេហិ សក្កច្ចំ ឧបដ្ឋហន្តោ សរណេសុ ច សីលេសុ ច បតិដ្ឋហិ។ កុមារោ ច សីលានិ សមាទិយិត្វា ថេរំ និច្ចំ ថេរេន សក្កច្ចំ ឧបដ្ឋហន្តោ នានានិ ទានានិ ទទន្តោ ធម្មំ សុណន្តោ ចតុត្ថេ មាសានំ អច្ចយេន កាលំ កត្វា តាវតិំសភវនេ និព្ពត្តិ។ តស្ស បុញ្ញានុភាវេន សត្តរតនបដិមណ្ឌិតោ សត្តយោជនប្បមាណោ រថោ ឧប្បជ្ជិ, អនេកានិ ចស្ស អច្ឆរាសហស្សានិ បរិវារា អហេសុំ។

រាជា កុមារស្ស សរីរសក្ការំ កត្វា កិញ្ចិសង្ឃស្ស ច មហាទានំ បវត្តេត្វា ថេរិយស្ស ធាតុំ អការេសិ, តត្ថ មហាជនោ សន្និបតិ, ថេរោបិ សបរិវារោ តំ បទេសំ ឧបគច្ឆិ។ អថ ទេវបុត្តោ អត្តនោ គតគុណសម្បត្តិំ ទស្សេតុកាមោ កតញ្ញុតាយ “គន្ត្វា ថេរំ វន្ទិស្សាមិ, សាសនគុណេ ច បកាសេ ករិស្សាមី”តិ ចិន្តេត្វា ទិព្ពរថំ អារុយ្ហ មហតា បរិវារេន ទិស្សមានរូបេហិ អាគន្ត្វា រថា ឱរុយ្ហ ថេរស្ស បាទេ វន្ទិត្វា បិតរា សទ្ធិំ បដិសន្ថារំ កត្វា ថេរំ បយិរុបាសមានោ អញ្ជលិំ បគ្គយ្ហ អដ្ឋាសិ។ តំ ថេរោ គាថាហិ បុច្ឆិ –

១០០.

“សហស្សរំសីវ យថាមហប្បភោ, ទិសំ យថា ភាតិ នភេ អនុក្កមំ;

តថប្បការោ តវយំ មហារថោ, សមន្តតោ យោជនសត្តមាយតោ។

១០០៧។

“សុវណ្ណបដ្ដេហិ សមន្តមោត្ថដេ, ធុរស្ស យុត្តាហិ មណីហិ ចិត្តិតោ;

លេខា សុវណ្ណស្ស ច រូបិយស្ស ច, សោភន្តិ វេឡុរិយមយា សុនិម្មិតា។

១០០៨។

“សីសញ្ចិទំ វេឡុរិយស្ស និម្មិតំ, យុគញ្ចិទំ លោហិតកាយ ចិត្តិតំ;

យុត្តា សុវណ្ណស្ស ច រូបិយស្ស ច, សោភន្តិ អស្សា ច ឥមេ មនោជវា។

១០១០។

“សោ តិដ្ឋសិ ហេមរថេ អធិដ្ឋិតោ, ទេវានមិន្ទោវ សហស្សវាហនោ;

បុច្ឆាមិ តាហំ យសវន្ត កោវិទំ, កថំ តយា លទ្ធោ អយំ ធញអារោ”តិ។

១០០៦។ តត្ថ សហស្សរំសីតិ សុរិយោ។ សោ ហិ អនេកសហស្សរំសិយុត្តតាយ “សហស្សរំសី”តិ វុច្ចតិ។ យថាមហប្បភោតិ អត្តនោ មហត្តស្ស អនុរូបប្បភោ។ យថា ហិ មហន្តេន សុរិយមណ្ឌលេន សទិសំ ជោតិមណ្ឌលំ នត្ថិ, ឯវំ បភាយបិ។ តថា ហិ តំ ឯកស្មិំ ខណេ តីសុ មហាទីបេសុ អាលោកំ ផរន្តិ តិដ្ឋតិ។ ឥទំ យថា ភាតិ តេន អនុក្កមន្តិ តេន អាការេន យថេវ ឥទំ អនុក្កមន្តោ គច្ឆន្តោ យថា ឯត បការេន ភាតិ ឥន្ទតិ ជោតតិ។ តថាបការោតិ តាទិសាការោ។ តវាយន្តិ តវ អយំ។

១០០៧។ សុវណ្ណបដ្ដេហីតិ សុវណ្ណមយេហិ បដ្ដេហិ។ សមន្តមោត្ថដេ សមន្តតោ ឆាទិតោ។ ធុរស្សាតិ ធុរោ អស្ស, រថស្ស ធុរោតិ ច ឦសាមូលំ វទតិ។ លេខាតិ វេឡុរិយមយា មាលាកម្មលតាកម្មាទិលេខា។ តានិ សុវណ្ណបដ្ដេសុ ច រជតបដ្ដេសុ ច និស្សយាតត្តា វុត្តំ “សុវណ្ណស្ស ច រូបិយស្ស ចា”តិ។ សោភន្តីតិ រថំ សោភយន្តិ។

១០០៨។ សីសន្តិ រថគ្គសីសំ។ វេឡុរិយស្ស និម្មិតន្តិ វេឡុរិយេន និម្មិតំ, វេឡុរិយមយន្តិ អត្ថោ។ លោហិតកាយាតិ លោហិតកមណិកា, ឯត កេចិ រត្តមណិកា វា។ យុត្តាតិ យោជិតា, អថ វា យោត្តា សុវណ្ណស្ស ច រូបិយស្ស ចាតិ សុវណ្ណមយា ច

ຣູປິຍມຍາ ຈ ເຍາຕ຺ຕາ, ສຕ຺ຕລິກາຕິ ອເຕ຺ຖາ.

໑໐໑໐. ອສີ຺ຖີເຕາຕິ ອຕ຺ຕເຕາ ເຄປິຕ຺ຖິຍາ ສກລຍິເຄ ຊາເຕ ອຄິກປິຕ຺ວາ ຄິເຕາ. ສຫສ຺ສຈາທເຕາຕິ ສຫສ຺ສຍຸຕ຺ຕຈາທເຕາ, ສຫສ຺ສອາຂາເຄີຍຍຸຕ຺ຕຣເຊາ ເຄຈາຕຍິເຕ຺ຕາ ຍຊາຕິ ອຊິປ຺ປາເຍາ. ຍສຈຕ຺ຕາຕິ ອາລປຕິ, ຍສສ຺ສີຕິ ອເຕ຺ຖາ. ເກາຈິເຄຕ຺ຕິ ກຸສລເກາໂລຈຕ຺ຕິ, ຣຊາເຣາທເຕ ຈາ ເລກິ. ອຍໍ ຽຈ຺ຈອາເຣາຕິ ອຍໍ ຽຈ຺ຈອາເຣາ ຍທເຕ຺ຕາ ຍເສາຕິ ອຊິປ຺ປາເຍາ.

໑ຈໍ ເຊເຣຕ ປຸເຕ຺ຖາ ເຄປຸເຕ຺ຕາ ຕ຺ລຍາທິ ກາຊາທິ ຕ຺ຍາກາສິ –

໑໐໑໑.

“ສຸຂາເຕາ ຄາຍທໍ ກເຕ຺ຕ, ຣາຂປຸເຕ຺ຕາ ປຸເຣ ອທໍ;

ຕ຺ວຊ຺ຊາ ຍໍ ອຄຸກຍ຺ຍາຍ, ສຕ຺ຕາຍສ຺ມິ ຄິເຈສຍິ.

໑໐໑໒.

“ໂຄລາຍຸກຊ຺ຊາ ຍໍ ຊາຕ຺ວາ, ສຣີຣໍ ປີເຄາສິ ສຕ຺ຖເຄາ;

ຕ຺ລຍໍ ສຸຂາຕ ປຸເຂທິ, ຕໍ ເຕ ອຕ຺ວາຍ ເທທິຕິ.

໑໐໑໓.

“ຕາທໍ ກເຕ຺ຕທິ ຍາເລທິ, ປຸຂຍິຕ຺ວາ ສຍຸຍ຺ຍເຕາ;

ປທາຍ ຍາຄຸສໍ ເຄທໍ, ຽປປເຕ຺ຕາຍິ຺ປ຺ຄຄ຺ຄຕິ.

໑໐໑໔.

“ຄຕ຺ເຄ ຈ ຈເຄ ຣເຍຸ, ຄາຄາຂິຂາກໂລາຍຸເຕ;

រយាបិ តច្ចាំពេហិ, អច្ឆរាហិ ប្ុរក្ខតោ”តិ៎

១០១១-១៎ តត្ថ សទ្ទីរត្តី សទ្ទីរឆាតំ៎ ហេហិតីតិ កចិស្សតិ៎ សម្ពុរជ្ឈតោតិ សម្ពុរជ្ឈទត្វា, ឃុត្តប្បឃុទេត្វាតិ អទេត្ថ៎

៤ចំ ឌេចបុទត្វា ឆេទេត បុច្ឆិតមត្តំ កឆេត្វា ឆេនំ ចត្តិត្វា បឌក្ខិណំ កត្វា បិតនំ អាបុច្ឆិត្វា រឆំ អារុយ្ហាឌេចលេកេមេច កតោ៎ ឆេទោបិ

តមត្តំ អដ្ឋប្បត្តិំ កត្វា សម្ពត្តបរិសាយ ចិត្វារេត ឆម្ពកឆំ កឆេសិ៎ សា ឆម្ពកឆា មហាឌតស្ស សាតិ្តកា អហោសិ៎ អឆ ឆេទោ តំ សត្ថា

អត្តតា ច តេត ច កឆិតតិឃាមេតេច សត្តីតិកាលេ ឆម្ពសត្តាហកាតំ អារោរោចសិ, តេ ច តំ តឆា សក្កហំ អារោរោបសុត្តិ៎

ធ្ងូអរឆចិយាតចណ្ហតា តិដ្ឋិតា៎

១៣៎ យហារឆចិយាតចណ្ហតា

សហស្សយុត្តំ ហឃចាហតំ សុកត្តិ យហារឆចិយាតំ៎ តស្ស កា ប្ហប្បត្តិ? កកចា សាចត្តិឃំ ចិហរតិ ឌេតចតេ៎ តេត ច សមេឃេត អាឃច្ចុា

យហាយោក្កលោតា ហេដ្ឋា ចុត្តតឃេត ឌេចចាទិកំ ចរត្តោ តាចតិសកចតេ កោបិលស្ស តាយ ឌេចបុត្តស្ស អត្តតោ ចិយាតតោ

តិក្ខមិត្វា សហស្សយុត្តំ យហត្តំ ជិត្តរចំ អកិរុយ្ហាយហត្តេត បរិចារេត យហតិឃា ឌេចិទ្ធិឃា ប្ហយ្យាតកីឡអតត្តំ កច្ឆត្តស្ស អចិច្ឆេរ

បិតាុរហោសិ៎ តំ ជិស្វា ឌេចបុទត្វា សន្ទោតការចតហុយាតោ សហសា រឆតោ ឲ្យុរុយ្ហុ្ហបសក្កមិត្វា បញ្ចបតិដ្ឋិតេត ចត្តិត្វា អញ្ចលិ សិរសិ

បក្កយ្ហាអដ្ឋាសិ៎

តស្សិទំ បុព្ពកម្មំ – សោ កិរ ចិបស្សិ កកចត្តិ សុចណ្ណយាលិឃ បុឌេត្វា “ព្ពុមស្ស បុព្ពាស្ស អាតុកាវេចត យហិាកេច កេច សោចណ្ណយឃា

ហ្ករច្ឆឌយាលិ តិព្ពត្តតុ”តិ កតបណិធាតាឃ អតេកកេប្បសុ សុកតីសុមេច សំសរត្តិឃា កស្សបស្ស កកចតោ កាលេ កិកិស្ស កាសិរព្ពោ

អក្កមហេសិឃា កុច្ឆិមិ្ហតិព្ពត្តាឃ ឃចាបណិធាតំ សុចណ្ណយាលិលិកេត “ហ្ករច្ឆឌយាលិ”តិ លទ្ធតាយាឃ ឌេចកព្ពាសជិសាឃ រាជធីតាឃ

អាចរិមេឃា កោបិលេលិ តាយ ព្រាហ្មណោ ហុត្វា សសាចកសឈ្ឈស្ស កស្សបស្ស កកចតោ អសជិសគាតាជឹតិ យហាគាតាតិ បចទេត្តត្វា

ព្ពត្រ្តិឃាតំ អបរិបក្កកាវេចត អត្តាតំ រាជធីតរញ្ចា ហ្កដ្ឋិស្ស សត្ត្វារា ឌេសិតំ ឆម្មំ សុត្វាបិ ចិរេសំ តិព្ពាទេត្តំ អសក្កោទេត្តា

បុចុជ្ជតកាលកិរិឃមេច កត្វា ឃច្ចុបចិតបុព្ពាតុកាវេចត តាចតិសេសុ ឃោជតសតិកេ កតកចិយាតេ តិព្ពត្តិ,

អតេកកោដិអច្ឆរាបរិចារេរា អហោសិ, សត្តរតតមមឃា ចស្ស សហស្សយុទត្វា សុចិកត្តកិត្តិចិចិទេត្វា សិតិទ្ធមឆុរតិល្លោសា អត្តតោ

បកាសមុឌមេត អចហសទេត្តា ចិឃ ជិចក្ករមណ្ឌលំ ជិទេត្តា អាជព្ពារឆោ តិព្ពត្តិ៎

សោ តត្ថ ឃាចតាយុកំ ជិត្តសម្បត្តិំ អតុកចិត្វា អបរាបរំ ឌេចចសុមេច សំសរទេត្តា ព្ពុមស្មិំ ពុទ្ធុប្បាឌេ តស្សេច កម្ពស្ស ចិបាកាចសេសេត

ยถาวุตฺตสมฺปตฺติวิภโว โคปาโล เอว นาม เทวปุตฺโต หุตฺวา ตาวตึสภวเน นิพฺพตฺติ. ตํ สนฺธาย วุตฺตํ “เตน จ สมเยน อายสฺมา มหาโมคฺคลฺลาโน...เป... อญฺชลึ สิรสิ ปคฺคยฺหอฏฺฐาสี”ติ.

เอวํ ปน อุปสงฺกมิตฺวา ฐิตํ ตํ เทวปุตฺตํ อายสฺมา มหาโมคฺคลฺลาโน อิมาหิ คาถาหิ ปุจฺฉิ –

๑๐๑๓.

“สหสฺสยุตฺตํ หยวาหนํ รถํ, อารุยฺหิมํ สนฺทนํ เนกจิตฺตํ;

อุยฺยานภูมึ อภิโต อนุกฺกมํ, ปุรินฺทโท ภูตปตีว วาสโว.

๑๐๑๔.

“โสวณฺณมยา เต รถกุพฺพรา อุโภ, ผเลหิ อํเสหิ อตีว สงฺคตา;

สุชาตคุมฺพา นรวีรนิฏฺฐิตา, วิโรจติ ปณฺณรเสว จนฺโท.

๑๐๑๕.

“สุวณฺณชาลาวตโต รโถ อยํ, พหูหิ นานารตเนหิ จิตฺติโต;

สุนนฺทิโฆโส จ สุภสฺสโร จ, วิโรจตี จามรหตฺถพาหุภิ.

๑๐๑๖.

“อิมา จ นาภฺโย มนสาภินิมฺมิตา, รถสฺส ปาทนฺตรมชฺฌภูสิตา;

อิมา จ นาภฺโย สตราชิจิตฺติตา, สเตรตา วิชฺชุริวปฺปภาสเร.

໑໐໑໙.

“ອເນກຈິຕ຺ຕາວຕເຕາ ຣເຖາ ອຍັ, ປຸຕ຺ຕ ຈ ເຕຍີ ຈ ສຫສ຺ສິເກາ;

ເຕສັ ສເທາ ສຸຍ຺ຍຕິ ວຄ຺ຄຸຣູເປາ, ປຍ຺ຈງ຺ຄິກັ ຕູຣິຍມິວປ຺ປວາທິຕັ.

໑໐໒໐.

“ສິຣສ຺ມິ ຈິຕ຺ຕັ ຍທິຈ຺ຉກປ຺ປິຕັ, ສທາ ຊິນຸທ຺ທິ ຣຸຊິຣັ ປກປ຺ປັ;

ສຸວຓ຺ຓຣາຊີຫິ ອຕີວ ສງ຺ຄຕັ, ເວຬຸຣິຍຣາຊີວ ອຕີວ ໂສພຕິ.

໑໐໒໑.

“ພຸເຍ ຈ ຈາຕຸທ຺ທິ ຍທິຈ຺ຉກປ຺ປິຕາ, ອາເຣາຫກມ຺ພູ ສຸຊິຕາ ພຣຫ຺ມປຍາ;

ພຣຫາ ຍຫ຺ຕາ ພລິໂນ ຍຫາຊວາ, ຍໂຕ ຕທຍ຺ຍາຍ ຕໂຕ ຈ ສິງ຺ສເຣ.

໑໐໒໒.

“ພຸເຍ ຈ ສເຕ຺ຕ ສຫິຕາ ຈຕຸກ຺ກຍາ, ຍໂຕ ຕທຍ຺ຍາຍ ຕໂຕ ຈ ສິງ຺ສເຣ;

ສຍັ ຈຫຕ຺ຕີ ຍຸສ຺ສາ ອຕຸລ຺ລຕາ, ອາເຍາຊຍາໂຕ ຕຸຣກາໂຕຍຸຕ຺ຕຍາ.

໑໐໒໓.

“ສຸຕຕ຺ຕິ ຈກ຺ຕ຺ຕິ ປຕຕ຺ຕິ ຈພ຺ພເຣ, ອທຸຄ຺ຄຕຕ຺ຕາ ສຸກເຕ ປິຍອຕ຺ຕເຕ;

ເຕສັ ສເທາ ສຸຍ຺ຍຕິ ວຄ຺ຄຸຣູເປາ, ປຍ຺ຈງ຺ຄິກັ ຕູຣິຍມິວປ຺ປວາທິຕັ.

១០៦៣៑

“រមស្ស ឈោរសា អបិច្ឆអត្ថតាភ ច, ញុរស្ស តារេកា អភិហិសតាយ ច;

ឈោរសា ស៊ុចក្កុ សយិតស្ស ស៊ុឃ្យតិ, កត្ត្ឋាតុរិយាតិ ចិចិព្រសំចេភ៑

១០៦៣៊៑

“ររេឆ ជិតាតា យិកាយត្កលេៃចភា, អាច្ឆអារបយ្យាហសិតា បិឈំចកា;

ចេច្ឆ្លុរិយឌាលៃចតតា តត្ដ្ឋចា, សេកចេ កត្ត្ឋាស៊ុរក្កប៊ុខិតា៑

១០៦៩៑

“តា រត្តរត្តួរបឹតចាសសា, ចិសាលេភត្តា អភិរត្តលេៃចភា;

ក្យលេ ស៊ុឌាតា ស៊ុតត្ន ស៊ុចិយិព្យា, ររេឆ ជិតា បញ្ចាលិកា ក្លបដ្ឋិតា៑

១០៦ល៍៑

“តា កប្ត្ឋុកេឃ្នុរឆរា ស៊ុចាសសា, ស៊ុយន្តឹ្ឋយា ក្លារុឆត្នបបត្កា;

ចក្ខក្កុលិយោ ស៊ុយុតា ស៊ុគស្ស្យតា, ររេឆ ជិតា បញ្ចាលិកា ក្លបដ្ឋិតា៑

១០៦ប៉៑

“អត្ថ្ញា ស៊ុចេហ៊ឹ ស៊ុស៊ុ យិស្សេកសិយោ, សយំ ចិកត្តាហិ បកស្សរាហិ ច;

អត្ថតា តា តច យាភេស រតា, រថេ ឋិតា បញ្ជលិកា ឧបដ្ឋិតា។

១០៦៩។

“អារេចញ្ញតិយោ បក្ខុបុប្បលឆ្នា, អលង្កតា ចន្ទនសារវាសិតា;

អត្ថតា តា តច យាភេស រតា, រថេ ឋិតា បញ្ជលិកា ឧបដ្ឋិតា។

១០៧០។

“តា យាលិតិយោ បក្ខុបុប្បលឆ្នា, អលង្កតា ចន្ទនសារវាសិតា;

អត្ថតា តា តច យាភេស រតា, រថេ ឋិតា បញ្ជលិកា ឧបដ្ឋិតា។

១០៧១។

“ការេណុស្ស វេ យាតិ បិយង្គុតាតិ, ហន្ត្វាស្ស បិដស្ស តថេច សីសេ;

ឆ្នការសយន្តិ ធស សន្ទេសា ឋិសា, អត្ថុន្ទំ សារថិលោច កាលុយា។

១០៧២។

“ចាតស្ស ទេលោភ ច សព្យាកព្បិតា, ក្ខេដស្ស យាលិ អបិយ្យអន្តតាតិ ច;

យុញ្ជាត្តិ ឈោរំ ទុចិទំ សុចិ សុកំ, សន្ទេហិ ចិត្តាហិ សុតន្តទ្ធបំ។

១០៧៣។

“ឧយ្យានក្ខុយ្យា ច ទុចទ្ធតោ ឋិតា, រថា ច សាកា ឥទ្ធិយាតិ ច សនេរា;

តយេច េចចិត្ត បេយាគឃន្តិ, ចិណា ឃឆា េបិក្លូរបត្តនាហុកិ៍។

១០៦៣។

“ញ្ចយាសុ ចិណាសុ ពាហ្វសុ ចក្ក្វសុ, យត្រូញ្ញាទ្វបិសុ ហគេឃរិតំ បិតិ;

បចន្ទ្ឋយាគាសុ អតឹច អឆ្ឋរា, កយត្តិ ពញ្ញា បក្មេយសុ សិក្លិតា។

១០៦៤។

“ឃគា ច កីតានិ ច ចាឌិតានិ ច, តត្ថានិ ចិយានិ សេយត្តិ ឲ្យកេតា;

អេចតូ តត្ថត្តិ អេចតូ អឆ្ឋរា, ញាកាសឃត្តិ ក្ខេកតា ចរិត្តិឃោ។

១០៦៥។

“ននា យោគសិ ត្វរិយកាលាប្យេចាគេតា, យហឹឃយាតោ ចឌ្ឌិទាចុគេចាទិច;

ញ្ចយាសុ ចិណាសុ ពាហ្វសុ ចក្ក្វសុ, យត្រូញ្ញាទ្វបិសុ ហគេឃរិតំ បិតិ។

១០៦៦។

“កិំ ត្តុ ប្យេរ កយ្លយកាសិ អត្តតា, យត្រ្យ្យក្ខេតា បុរិយាឃ ឌាតិឃា;

ក្ខេបិសធំ កំ ចា តុធំ ក្ខបិចសិ, កំ ឆយ្លចរិឃំ ចតយាគិទោចឃំ។

១០៦៧។

“តឃីដយប្យស្ស ពតស្ស ពយ្ទុតោ, បុរេន្តា ស្វចិណ្ហស្ស ប្តុរេបរិសឆស្ស ចា;

ញ្ញទ្ធាត្យកាចោ ចិប្បុលេរិ អឃំ តេច, ឃំ ឧចេបស្ល្ឈអកិរទោចេរ ក្យសំ។

១០១៧។

“ងាតស្ស តេ ញ្ញជំ ឞលំ, អចោ ឞឹលស្ស ចា បត;

អចោ អញ្ជូលិកយ្ទុស្ស, តំ ឃេ អក្លាហិ ប្តុន្និតោ”តិ។

១០១៨។ តត្ថ ឞហស្សឃុត្តន្តិ ឞហស្សេត ឃុត្តំ, ឞហស្សំ ចា ឃុត្តំ ឃោខិតំ ឲតស្មិន្តិ ឞហស្សឃុត្តំ។ កស្ស បតេតំ ឞហស្សន្តិ? “ហឃចាហត”ន្តិ អតត្ថេរំ ចុន្ទ្វាតត្វា ហឃាតន្តិ អឃយេត្វា ចិញ្ញាឃតេច។ ហឃា ចាហតំ ឲតស្សាតិ ហឃចាហតំ។ កេចិ បត “ឞហស្សឃុត្តហឃចាហត”ន្តិ អត្យតាឞិកលេបំ ឲកយេច ឞឃាឞបជំ កត្វា ចណ្ណេន្តិ, ឲតស្មិំ បក្ខេ ហឃចាហតំ ចិឃ ចាហតន្តិ អត្វោ ឃុជ្ជតិ។ ហឃចាហតឞហស្សឃុត្តំ ឃុត្តហឃចាហតឞហស្សន្តិ ហិ អត្វោ។ អបរេ បត “ឞហស្សឃុត្តន្តិ ឞហស្សជិន្ទ្ធាឌញ្ញាឃុត្ត”ន្តិ ចឌន្តិ។ ឞត្តតន្តិ រថំ។ តេកចិត្តន្តិ អតេកចិត្តំ តាតាចិឆចិចិត្តចត្តំ។ ប្តឃ្យាតក្យូមំ អកិតោតិ ប្តឃ្យាតក្យូមឃា ឞមឹបំ។ “អកិតោ”តិ ហិ បជំ អបេក្ខិត្វា ឞាមិអត្ថេ ឲតំ ប្តបយោកចចតំ។ កេចិ បត “ប្តឃ្យាតក្យូស្យា”តិបិ បឌន្តិ, តេ ឞជ្ជតឃស្សិ អត្យបឆារេត្វា បឌន្តិ។ អត្យក្កមន្តិ កន្នេត្វា បុរិត្ថេឆោ ក្យតបតឹច ចាឞតោ ចិរោទាចឞិតិ ឞម្ពន្ធោ។

១០១៩។ សោចណ្ណឃឃាតិ ស្វចណ្ណឃឃា។ តេតិ តេច។ ទឆក្យញ្ញទ្រា ប្តុរេកាតិ ទឆស្ស ប្តុរេកាស្វ បេស្សុស្វ ចេជិកា។ ឃោ ហិ ទឆស្ស សោកតត្វេត្វោច ប្តុបរិ ជំតាតំ ក្យត្តត្វេត្វា ប្តុរេកាស្វ បេស្សុស្វ ចេជិកាការេត បរិក្ខេបេរិ កឹឃតិ, តស្ស បុរិយការេក ប្តុរេកាស្វ បេស្សុស្វ ឃាច ទឆឹឞា, តាច ហេត្វហិ កហលាឃោក្កោ ទឆស្ស អចឃចចិសេសោ, ញ្ញឆ សោ ឲច ក្យញ្ញទ្រាតិ អធិប្បេតោ។ តេតេចាហ “ប្តុរេកា”តិ។ អញ្ញាត្វ បត ទឆឹឞា ក្យញ្ញទ្រាតិ ចុន្ទ្វតិ។ ឞលេហឹតិ ទត្នបត្វក្ខស្ស ឌក្ខលចាឃកេឌេហិ ខ្វឹហិ ឞលេហិ, បរិឃត្តាចេត្វ ឞលិតិ ចុត្តា។ អំសេហឹតិ ក្យញ្ញទ្រឞលេ បតិជ្ជិតេហិ ហេជ្ជិយអំសេហិ។ អតឹច ឞជ្កតាតិ អតិចិឃ ស្វជ្ជ ឞជ្កតា ស្វឞស្សិតា តិន្តិចទា។ ញ្ញឌត្វា ឞិប្បិចិទចិតេ កិត្តិឃទឆេ លក្ខឃាតចិសេសំ តត្វ អារោបេត្វា ចុត្តំ។ សោ បត អបេរិទិឞតាឃ អកិត្តិឃោ ឞឃំឌាតោ កេតចិ អឈជិតោឃេច។ ស្វឌាតក្យញ្ញាតិ ស្វឞល្តិតឆក្ខឞឃុភាឃា។ ឃេ ហិ ចេជិកាឃ តិទក្តាំ ជិតា ស្វឞល្តិតឈឌកាជិអចឃចចិសេឞចក្កោ ឆក្ខឞឃុភាឃា, តេសំ ចសេតេចំ ចុត្តំ “ស្វឌាតក្យញ្ញា”តិ។ តទចឹទតិជ្ជិតាតិ ឞិប្បាចទិឃេហិ តិជ្ជាបិតឞជិឞា។ ឞិប្បាចទិឃា ហិ អត្តតោ ឞទឹរលេជំ អចិត្តេត្វា ចឹទិឃតាលេត ឞិប្បស្ស ស្វជ្ជ ចិចារលតោ តទេស្វ ចឹទិឃចក្កោតិ ញ្ញឆ “តទចឹទា”តិ ចុត្តា។ តទចឹទាតិ ចា ឆេចប្បត្តស្ស អាលបតំ។ តិជ្ជិតាតិ បរិឃោឞិតា បរិប្បុណ្ណសោកាតិឞឃា។ “តទចឹទតិឃ្ឲិតា”តិ ចា បាឋោ, តទេស្វ ឆិតិឞឃ្យក្ខេហិ តិឃ្ឲិតឞជិឞាតិ អត្វោ។ ឲចំចិឆក្យញ្ញទ្រតាឃ អឃំ តេច ទឆោ ចិរោទតិ។ កិំ ចិឃ? បក្ខទសេច ចក្ខោ, ស្វក្កបក្ខេ បក្ខទឞិឃំ បរិប្បុណ្ណកាលេ ចក្ខិឃា ចិឃ។

១០១៤៉ ស្ចណ្ណខាលចៃតេតាតិ សុចណ្ណខាលេកហិ អចតេតា លាឌិតោ៉ “សុចណ្ណខាលចិតេតា”តិបិ បាឋោ, កចន្ធិតោតិ អេត្ថា៉ ពាហុហិតិ អេតេកហិ៉ តាតារតេតហិតិ បគុយរាកបុប្បរាកាឌិតាតាចិឆរតេតហិ៉ សុតត្ថិឈោសោតិ សុដ្ឋ តត្ថិតត្ថឈោសោ, សចតឹយឆុទតិត្ថាធោតិ អេត្ថា៉ សុតត្ថិឈោសោតិ ចា សុដ្ឋ កតតត្ថិឈោសោ, តត្ថតាឌិតំ ឥស្សាតាឌិសុ បចត្តិតសាឆុកាសេដ្ឋាឌិចេសេត កតបេយាឆតិត្ថាធោតិ អេត្ថា, “កាលេត កាលំ អាសិចាឆតចេសេត សុដ្ឋ បឃុត្តតត្ថិឈោសោ”តិ ច ចឆត្តិ៉ សុកម្បរោតិ សុដ្ឋ អតិចិយ ឍ្ចកាសតសការចោ, តត្ថ ចា បចត្តយាតាតំ ឆេចតាតំ សោកតេត ពិតចាឌិតប្បេត សុកម្បេរា៉ ចាយរទហត្តពិហុគិតិ ចាយរទហត្តឃុត្តពិហិតិ ឍ្ចតា ចិតា ច ឥឌយាត ចាយរកលិសេហិ ឆេចតាតំ កុឌេហិ, តធាក្នុតាហិ ឆេចតាហិ ចា ចិរោចតិ៉

១០១៥៉ តារគ្បាតិ រធចក្កាតំ តាគិឈោ៉ យតសាតិតិបិតាតិ “ឍ្ចយ ច្រាឌិសា ទោហត្ថ”តិ ចិចត្តត តិបិតាសឌិសា៉ រធស្សបាឌត្តរបន្តរុសិតាតិ រធស្ស បាឌាតំ រធចក្កាតំ អេត្ថត តេយិតា តាតារតតសបន្ទលេត អរាតំ ទេចបន្តត ច បល្លិតា៉ សតរាឌិចិត្តិតាតិ អេតេកចណ្ណាហិ អេតេកសតាហិ រាឌិហិ លេលាហិ ចិត្តិតា ចិចិត្តកាចំ កតា៉ សតេរតា ចិត្តទិចាតិ សតេរតសក្លាតចិត្តិលតា ចិយ បកាសេរ ចិទ្ធាតត្តិ៉

១០១៦៉ អេតេកចិត្តាចតេតាតិ អេតេកហិ យាលិកឃុឌិចិចត្តហិ អចតេតា សយោកិណ្ណា៉ “អេតេកចិត្តាចិតេតា”តិបិ បឆត្តិ, សោឈេច អេត្ថា, កាធាសុលត្ថ បត ឌិឈកលា៉ បុត្ត ច តេយិ ចាតិ បុត្តុលតេយិ ច, ឲេកា ច-ការេរា តិបិតយត្តា៉ សហស្សរំសិកាតិ អេតេកសហស្សរំសិកា៉ “សហស្សរំសិឈោ”តិបិ បាឡេក៉ អបេរ បត “តតា រំសិឈោ”តិ ច បឆត្តិ, តត្ថ តតាតិ អឌិឃឆត្តុល្លកា ចិយ ឍ្ចលាតា តេយិប្បេឈា៉ សហស្សរំសិឈោតិ ស្វុទិឃបល្លំ ចិយ ចិប្បទត្តកិទលខាលិ៉ តេសត្តិ ឍ្ចលឍ្ចយាតកិក្កិលិកខាលិតំ តេយិប្បេឈាតំ៉

១០១៧៉ សិទឌ្ឌិត្តិ សិរេស, រធស្ស សិរេសតិ អេត្ថា៉ សិរេរា ចា អប្បិ រេធ៉ ចិត្តត្តិ ចិចិត្តា៉ យលិចត្ថកប្បិតត្តិ យលិឃយល្លលិតុចិច្ឆិ ចត្ថយល្លលេឌិសេត យលិតា អតុចិច្ឆិ៉ ទុចិទំ បកម្បេត្តិ ឍ្ចយិតា តស្ស ចត្ថយល្លលេឌិសតំឈេច ចិការេចតិ, សេកា ចិសុឆ្ណត្តិ ឍ្ចយិតា បតស្ស ចត្ថយល្លលេតាបិ ចិរេសំ ឥស្សាតិ៉ សុចណ្ណរាឌិហិតិ អត្តរត្តរា ចដ្ឋាកាេរត បល្លិតាហិ សុចណ្ណលេលាហិ៉ សក្កតត្តិ សហិតំ៉ ចេឡុរិយរាឌិចាតិ អត្តរត្តរា សុចណ្ណរាឌិហិ លចិតយលិយល្លលត្តា ចេឡុរិយរាឌិហិ ចិយ សោកតិ៉ “ចេឡុរិយរាឌិហិ”តិ ច បឆត្តិ៉

១០១៨៉ ចាឡច្រាតិ ចាឡអចត្តោ សយុត្តចាឡអសិតោ, អស្ស សត្ថាឃ ចឆតិ៉ “ចាឌិ”តិ ចា បាឋោ៉ យលិចត្ថកប្បិតាតិ ចាយរោលឍ្ចត្ថាតេសុ យលិឃចត្ថកាតុចិឆ្ណា៉ អាររាហកញ្ញតិ ក្រួស្រ ចេច តឆត្ថុសបរិលាហា ច, អាររាហបរិលាហសយុត្តាតិ អេត្ថា៉ សុឌចាតិ សុត្ថរឌចា ឌចចត្តោ យហាឌចា, សោកតកតិកាតិ អេត្ថា៉ ច្រាហ្មុយាតិ ច្រាហា ចិយ បយិតិតត្ថា, អត្តេតា បយាលេតា អសិកា ចិយ បញ្ញាឃត្តាតិ អេត្ថា៉ ច្រាហាតិ ចុដ្ឋា បចដ្ឋសត្តឌ្ឋបចុដ្ឋា៉ យហត្តាតិ យហាតុកាចា យហិឌ្ឋិកា៉ ពាលិតោតិ សទិរពាលេត ច ក្រួស្សាហពាលេត ច ពលចត្តោ៉ យហាឌចាតិ សិឈេចកា៉ យេតា តចញ្ញាឃាតិ តច ចិត្តំ ពាត្វា៉ តេធចាតិ ចិត្តាតុសុបយេច៉ សិសេទតិ សំសយេរ, បចត្តេទតិ អេត្ថា៉

១០១២។ ព្ពេមតិ យថាវុត្តអស្ស សន្ធាយាហ។ សេដ្ឋតិ សហស្សមត្តាបិ។ សហិតាតិ សមាគនតាយ សមាគមតាយ ច កតិយំ សហិតា, អញ្ញមញ្ញំ អត្ថតានិក្កមតាតិ អត្ថោ។ ចតូហិ បទេហិ កមតិ គច្ឆតីតិ ចតុក្កមា។ សមំ វហតីតិ “សហិតា”តិ បទេន វុត្តមេវត្ថំ បកាសេតុំ ករោតិ។ យុគ្គាតិ យុគ្គវាហា, កស្រា អាជានីយាតិ អត្ថោ។ តេនាហ “អត្ធតា”តិ, សិន្ធវហិតា លោភំ អករោន្តាតិ អត្ថោ។ អារោហយាតាតិ បរោហយាតា, អលង្ករតាយ អញ្ញមញ្ញំ រថិកានីតស្សា ចតុំ បវេទយន្តាតិ អត្ថោ។

១០១៣។ វុត្តីតិ ថាមរសាទំ កោសរសាទំ ថាលនិស្សា ទិវុត្តិំ។ ចក្កីតិ កាទិ បទេ បជំ និក្ខិបន្តា ចក្កេនេន កមេនេន គច្ឆតិ។ បតតីតិ កាទិ បតតតិ, លង្ឃតីតិ អត្ថោ។ “ប្លវតី”តិ ច កេចិ បឋន្តិ, សោភេយវត្ថោ។ អត្ថុតតាតិ កម្ពុសិបក្ខិកា សុកេត សុវណ្ណ និម្មិតេ ទុក្កលយលោនិអស្សាលង្ការេ អភិរូហតត្ថា អនិកំ រូហតត្ថា។ តេសន្តិ តេសំ បិឡ្ឋអត្ថតានំ។

១០១៤។ រថស្ស ឃោសោតិ យថាវុត្តោ រថនិគ្ឃោសោ។ អបិឡ្ឋអត្ថតាន ចាតិ អ-ការោ និបាតមត្តំ ។ បិឡ្ឋអត្ថតានំ អាភរណានំ អបិឡ្ឋអត្ថតន្តិ ច អាភរណបរិយាយោតិ ចា វទន្តិ, រថស្សានំ អាភរណានញ្ច ឃោសោតិ អត្ថោ។ ទុរស្សតានេកាតិ ទុរក្ខានំ ទុរនិបាតសទ្ទោ។ កិញ្ចាបិ អស្សា អាកាសេន គច្ឆន្តិ, យសុរស្ស បន ទុរនិបាតសទ្ទស្ស រូបលទ្ធិហេតុភូតេន កម្មុនា តេសំ ទុរនិក្ខេប ទុរនិក្ខេប បដិឃោសោ លព្ភតីតិ វទន្តិ។ អភិហិំសនាយ ចាតិ អស្សានំ អនិកហិំសនេន ច, អត្តនត្តនា អស្សេហិ បវត្តិតហេសនេន ចាតិ អត្ថោ។ “អភិហេសនាយ ចា”តិ កេចិ បឋន្តិ។ សមិតស្សាតិ សមុទិតស្ស និដ្ឋានស្ស ឃោសោ ច សុវគ្គុ សុមធុរំ សុយ្យតិ។ កំ វិយាតិ អាហ “កណ្ហាតូរិយានិ វិចិត្រសំវទនេ”តិ, វិត្រលតាវនេ កណ្ហានេចបុត្តានំ បញ្ចង្គិកតូរិយានិ វិយ។ តូរិយសទ្ទសម្ពោ ហិ សទ្ទោ “តូរិយានី”តិ វុត្តោ និស្សយវោហារេន។ “កណ្ហាតូរិយាន ច វិចិត្រសំវទនេ”តិ ច បាឋោ, “តូរិយានញ្ច”ន្តិ អត្ថោ។ សោ ឯវត្ថោ ឃោសោតប្ពោ។ អបរេ “កណ្ហាតូរិយានិ វិចិត្របវនេ”តិ បឋន្តិ។

១០១៥។ រថេ ឋិតាតាតិ រថេ ឋិតា ទុតា។ វិករថ្កលេវតាតិ វិកណ្ហាបិកានំ វិយ យុគ្គសិតិន្ធនិទ្ធិតិបាតា។ អាឡ្ឋអារបយាតិ ឋាបលសង្កតបទុយា, គោបទុយាតិ អត្ថោ។ ហសិតាតិ បហសិតា, បហំសិតមុខាតិ អត្ថោ ។ បិយំវទាតិ បិយវាទិនីយោ។ វេឡុរិយជាលវិតតាតិ វេឡុរិយមណិមយេន ជាលេន ឆាទិតសរីរា។ តនុឆវាតិ សុខុមច្ឆវិយោ។ សនេវាតិ សនា ខុវ សន្តកាលមេវ។ កណ្ហាសុរក្ខបូជិតាតិ កណ្ហានេវតាហិ ចេវ អបរាហិ ច អក្ខនេវតាហិ លទ្ធបូជា។

១០១៦។ តា រត្តរត្តម្ពរបីតវាសសាតិ រត្តីយុទ្ធាបិ ច រត្តបីតវត្ថា ច។ អភិរត្តលោវនាតិ វិសេសតោ រត្តរាជីហិ រូបសោភិតនយនា។ កុលេ សុជាតាតិ និទ្ធវកុលេ សុជាតា វិសិដ្ឋនេវនិកាយេ សម្ភវា។ សុតនូតិ សុន្ទរសរីរា។ សុចិម្ហិតាតិ សុន្ទរិតការណា។

១០១៧។ តា កម្ពុកាយូរធរាតិ សុវណ្ណមយកាយូរធរា។ សុមជ្ឈិមាតិ វិលគ្គមជ្ឈា។ រូបលក្ខណូបបន្នាតិ សមុត្តរូបលក្ខណា, កទលិក្ខន្ធសទិសូរុ សេស សមុក្កសទិសតា ច។ វគ្គុលិយោតិ អភិរុច្ចនោ វគ្គុលិយោ។ សុមុខាតិ សុន្ទរមុខា, បមុទិតមុខា វា។ សុទស្សនាតិ ទស្សនីយា។

᪑᪐᪑᪕᪨ ᩋᨬ᩠ᨬᩣᨲᩥ ᨬᨲ᩠ᩅᩣ᪨ ᩈᩩᩅᩮᨱᩦᨲᩥ ᩈᩩᩅᨱ᩠ᨱᩁᨩᨲᩅᩮᨱᩥᨿᩮᩣ᪨ ᩈᩩᩈᩩᨲᩥ ᨴᩩᩉᩣ᪨ ᨿᩥᩈ᩠ᩈᩩᩁᩮᨠᩈᩥᨿᩮᩣᨲᩥ ᩁᨲ᩠ᨲᨾᩣᩃᩥᨠᩮᩉᩥ ᨿᩥᩈ᩠ᩈᩥᨲᩁᩮᨠᩈᩅᩩᨭ᩠ᨮᩥᨿᩮᩣ᪨ ᨠᩥᩴ?
ᨶᨿᩴ ᩅᩥᨠᨲ᩠ᨲᩣᩉᩥ ᨷᨠ᩠ᨡᩁᩣᩉᩥ ᨧᩣᨲᩥ, ᨶᨿᩴ ᩋᨬ᩠ᨬᩣᨿᨬ᩠ᨬᩣᨶᩮᩉᩥ ᨶᩣᨶᩣᩅᩥᨠᨲ᩠ᨲᩥᩅᩮᩈᩮᨶ ᩅᩥᨠᨲ᩠ᨲᩣᩉᩥ ᩈᩩᩅᨱ᩠ᨱᩉᩦᩁᩣᨴᩥᨾᨱᩥᨲᩣᩉᩥ ᨷᩃ᩠ᩃᨦ᩠ᨠᩉᩥᩋᩣᨴᩮᨿᩣ ᩅᩥᨿ
ᨷᨠ᩠ᨡᩁᩣᩉᩥ ᩁᨲ᩠ᨲᩅᨯ᩠ᨰᩦᩉᩥ ᨿᩥᩈ᩠ᩈᩥᨲᩁᩮᨠᩈᩥᨿᩮᩣᨲᩥ ᨿᩮᩣᨩᨶᩣ᪨ ᩋᨲ᩠ᨳᨬ᩠ᨬᩣᨲᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᨠᩩᩈᩃᨠᩥᩁᩥᨿᩣ᪨ ᨲᩣᨲᩥ ᩋᨭ᩠ᨮᩁᩮᨿᩣ᪨

᪑᪐᪑᪖᪨ ᨧᨶ᩠ᨴᨶᩈᩣᩁᩮᩅᩣᩈᩥᨲᩣᨲᩥ ᩈᩣᩁᨽᩪᨲᩮᨶ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᨧᨶ᩠ᨴᨶᩮᨶ ᩅᩥᩃᩥᨲ᩠ᨲᩣ ᩅᩥᨽᩪᩈᩥᨲᩣ᪨

᪑᪐᪑᪗᪨ ᨠᩮᨿᩪᩁᩅᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨠᩣ ᨣᩦᩅᩪᨷᨠᩉᨲ᩠ᨳᩪᨷᨠᨷᩣᨴᩪᨷᨠᩈᩦᩈᩪᨷᨠᩣᨴᩥᩋᩣᨽᩁᨱᩣᨶᩥ ᨵᩮᩁᨿ᩠ᨿᩩᩴ᪨ ᨲᩩᩁᩥᨿᨲ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨠᩮᨿᩪᩁᩮ ᨿᩣᨲᩥ ᨷᩥᩊᨶ᩠ᨵᨶᩣᨶᩥ, ᩮᨲᩉᩥ
ᨽᩪᨠᩣᨿᨲ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨿᩮᩣᨩᨶᩣ᪨ ᩑᨲᩴ ᩮᩅᩮᩅᩈᩩᨷᩥ᪨ ᩋᨬ᩠ᨬᨾᨬ᩠ᨬᨿᨲ᩠ᨲᩥ ᩋᨽᩥᩁᩪᨷᨽᨲ᩠ᨲᩣ, “ᩋᨬ᩠ᨬᨾᨬ᩠ᨬ”ᨶ᩠ᨲᩥᨷᩥ ᨷᩣᨮᩮᩣ, ᩈᩮᩣᨿᩮᩅᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᩈᩣᩁᨱᩦᨠᩣᨲᩥ ᩈᩁᨱᩦᨠᩣᩃᩥᨠᩣ᪨
ᨠᩣᩊᩥᨿᩣᨲᩥ ᩈᩩᩁᩥᨿᩮᩣ᪨ ᩈᩮᩣ ᩉᩥ ᩋᨬ᩠ᨬᩣᨶᩮᨠᩅᩥᩁᩮᩣᨵᩮᨶ ᨶᩈᩥᨷᩥ ᨶᩥᩈᩣ ᩈᩩᨧ᩠ᨨ ᨽᩪᨠᩣᩈᨲᩥ᪨

᪑᪐᪑᪘᪨ ᩅᩣᨲᩔ ᩅᩮᨣᩮᨶ ᩅᩣᨲᩥ ᨿᨲ᩠ᨳᨬ᩠ᨬᩣᨣᨶ᩠ᨵᨷᩉᩣᩁᩥ ᩈᩩᨣᨶ᩠ᨵᨷᩉᩣᩁᩥᨶᩣ ᨠᩮᩁᩣᨲᩮᨶ ᨽᩪᨷᩉᩁᩮᨲᩮᨶ ᩅᩥᨿ ᩅᩣᨿᩮᨲᩮᨶ ᩅᩣᨲᩔ ᩅᩮᨣᩮᨶ
ᩁᨩᩮᩣᩁᨩ᩠ᨩᩅᩮᨣᩮᨶ ᨧ᪨ ᨿᩩᨬ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩅᩥᩈ᩠ᩈᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩁᩩᩅᩥᩁᨶ᩠ᨲᩥ ᨷᨬ᩠ᨧᩥᨠᨦ᩠ᨣᨲᩪᩁᩥᨿᩣᨶᩥ ᩅᩥᨿ ᨽᩪᨷᩁᩪᨷᩁᩥ ᩁᩩᩅᩥᨲᩣᨿᨠᩴ᪨ ᩈᩩᩅᩥᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᩩᨴ᩠ᨵᩴ ᩋᩈᩴᩈᨭ᩠ᨮᩴ᪨ ᩈᩩᨠᨲ᩠ᨲᩥ ᨿᨲᨬ᩠ᨬᩣ
ᩈᩮᨭ᩠ᨮᩣᩉᩥ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩪᩉᩥ ᩈᩩᨲᨬ᩠ᨬᩪᩁᩪᨷᨲ᩠ᨲᩥ ᩈᩮᨭ᩠ᨮᩣᩉᩥᨷᩥ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩪᨩᩣᨲᩥᨠᩮᩉᩥ ᨣᨶ᩠ᨵᨻ᩠ᨻᩈᨿᨬ᩠ᨬᩪᩉᩥ ᩈᩮᩣᨲᨻ᩠ᨻᩴ ᩈᩅᨶᩦᨿᩴ ᨽᩪᨲᩣᨿᩈᨠᩣᩅᩴ ᩅᩮᩃᩣᨿᩴ ᨿᩩᨬ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨿᩮᩣᨩᨶᩣ᪨

᪑᪐᪑᪙᪨ ᨽᩪᨠᩕᩣᨲᩮᩈᩩ ᨾᩩᨲ᩠ᨲᩣᨲᩥ ᨽᩪᨠᩕᩣᨲᩮᩈᩩ ᨿᩥᨯᩴ᪨ ᨶᩩᩅᨯ᩠ᨰᨲᩣᨲᩥ ᨶᩥᩉᩥ ᩋᨯ᩠ᨰᨷᩮᩔᩉᩥ᪨ “ᨶᩩᨠᩮᨲᩣ ᨧ ᨹᩥᨲᩣ”ᨲᩥᨷᩥ ᨷᨮᨶ᩠ᨲᩥ, ᩈᩮᩣᨿᩮᩅᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᩁᨳᩣᨲᩥ ᩁᨳᩮ᪨
ᨽᩣᨠᩣᨲᩥ ᨽᩣᨣᩮ᪨ ᨽᩪᨷᩮᨿᩣᨣᩮᩅ ᩉᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨷᨬ᩠ᨧᨲ᩠ᨲᩅᨧᨶᩴ᪨ ᨶᩮᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩁᨳᨽᩣᨣᨲᩪᩁᩥᨿᩣᨶᩥ ᨷᨭᩥᨧ᩠ᨧ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᩮᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨹᩮᩅᩥᨠ᩠ᨡᩣᨲᩥ ᨹᩮᩅᨷᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᩣᩃᨷᨲᩥ᪨
ᩅᩥᩃᩣ ᨿᨳᩣ ᩮᨷᩥᩃ᩠ᩃᨷᨲ᩠ᨲᨮᩥᨠᩣᨿᩦᨲᩥ ᨿᨳᩣ ᩅᩥᩃᩣ ᨶᨴᩮᨹᩮᨧ ᨿᩮᩣᨩᩥᨲᩮᩉᩥ ᨹᩮᩣᩃᩥᨷᨲ᩠ᨲᨮᩥᨠᩣᨹᩮᩃ᩠ᩃᩉᩥ ᨲᩴᨲᩴᨿᩩᨴ᩠ᨵᨲᩣᨲ᩠ᨳᩩᨷᩴ ᩋᩅᨭ᩠ᨮᩮᩉᩥ ᩅᩣᨴᩥᨿᨿᩣᨲᩣ
ᩈᩩᩊᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᨲᩴ ᨷᩮᨿᩣᨹᩮᨲᩥ, ᩑᩅᩴ ᨲᩴ ᩁᨳᩣᨹᩮᨿᩣ ᩋᨲ᩠ᨲᩮᨶᩮᩣ ᩈᩁᩮᨶ ᨷᩮᨿᩣᨹᨿᨲ᩠ᨲᩥ᪨ ᩈᩩᩈᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲᨠᩣᩁᩮᩅᨶ ᩮᨷᩥᩃ᩠ᩃᨠᩣᩅᩥ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᨠᩣᩅᩥ ᨷᨲ᩠ᨲᩮᩉᩥ
ᩅᩥᩃᩣᩅᩣᩉᨠᩔ ᩉᨲ᩠ᨳᩮᩉᩥ ᨷᩅᩣᨴᩥᨲᩣ ᩅᩥᩃᩣ ᨿᨳᩣ ᨿᩉᩣᨯᩴ ᨷᩮᨿᩣᨹᩮᨲᩥ, ᩑᩅᩴ ᨲᩴ ᩁᨳᩣᨹᩮᨿᩣ ᩋᨲ᩠ᨲᩮᨶᩮᩣ ᩈᩁᩮᨶ ᨷᩮᨿᩣᨹᨿᨲ᩠ᨲᩦᨲᩥ᪨

᪑᪐᪒᪐᪨ ᨷᨿᩣᩈᩩ ᩅᩥᩃᩣᩈᩩᨲᩥ ᨠᩣᨧᩣᨿ ᩋᨿᩴ ᩈᩁᩮᨷ᩠ᨷᩁᩮᩣᨲᩣ – ᨷᨿᩣᩈᩩ ᨽᩩᩁᩣᨠᩣᩁᩮᨶᨷ᩠ᨷᩅᨲ᩠ᨲᨲᩥᩈᩴᩈᩣᩁᩮᩈᨿᨶᩮᨶᨠᩣᩈᩩ ᨻᩉᩪᩈᩩ ᩅᩥᩃᩣᩈᩩ
ᨶᩥᩈᩥᩉ᩠ᩅᩮᩅᩈᩁᩔᩁᩅᩣᨿ ᨧᨠ᩠ᨠᩣᩈᩩ ᨲᩮᨲᩣ ᨬᨧ ᨿᨲᨬ᩠ᨬᩪᩁᩪᨷᩣᩈᩩ ᩉᩈᩮᨿᩥᨲᩴ ᩉᩈᨿᨦ᩠ᨠᩥᩴ ᩉᩈᨿᩉᩣᩁᩦᨶᩥ ᨻᩦᨲᩥ ᨻᩦᨲᩥᨶᩥᨿᩥᨲ᩠ᨲᩣ ᨷᨧᨶ᩠ᨴᨿᩣᨲᩣᩈᩩ
ᨷᩅᩣᨴᩥᨿᩣᨲᩣᩈᩩ ᩋᨭ᩠ᨮᩁᩣ ᨹᩮᩅᨠᨬ᩠ᨬᩣ ᨻᩦᨲᩥᩅᩮᨣᨠ᩠ᨠᩥᨲ᩠ᨲᨲᩣᨿ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩣ ᩈᩩᩈᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲᨲᩣᨿ ᨧ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᨷᨹᩩᩁᨿᩈᩩ ᨠᨿᨲ᩠ᨲᩥ ᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᨹᩈ᩠ᩈᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᩈᨭ᩠ᨮᩣᩁᨲ᩠ᨲᩥ᪨

᪑᪐᪒᪑᪨ ᨷᨿᩣᨲᩦᨲᩥ ᨷᨧᩴ ᨷᨴᩮᨭ᩠ᨮᨠᩴ ᩮᨿᩣᨩᨲᩴ “ᨷᨿᩣᨲᩥ ᨠᩦᨲᩣᨲᩥ, ᨷᨿᩣᨲᩥ ᩅᩣᨴᩥᨲᩣᨲᩥ, ᨷᨿᩣᨲᩥ ᨶᨧ᩠ᨧᩣᨲᩥ ᨧᩣ”ᨲᩥ᪨ ᨶᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᨬᩣᩉᩮᨲᩣᨲᩥ ᨬᩣᩉᨬ᩠ᨬᩥ
ᨶᨿᩁᨶᩣᨲᩥ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩋᨳ ᩅᩣ ᨶᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᨬᩣᩉᩮᨲᩣᨲᩥ ᨬᩣᩉᩮᨲᩣ ᨬᩣᩉᨬ᩠ᨬᩥᨶᨿᩣᨲᩥ ᨶᨿᩁᨶᩣᨲᩥ ᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ, ᨲᨲ᩠ᨳᩥᨿ᩠ᨿᩮ ᨠᩦᨲᩈ᩠ᩈᩁᩮᨶ, ᨠᩦᨲᩈ᩠ᩈᩁᨬ᩠ᨬᩣ ᨲᨲ᩠ᨳᩥᨿ᩠ᨿᩁᩮᨶ
ᨶᩥᩈᨶ᩠ᨶᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᨶᨧ᩠ᨧᩮᨶ ᨿᨳᩣᨶᩥᨠᩮᨲ ᩉᩈ᩠ᩈᩣᨶᩥᩁᩮᩈ ᩋᨷᩁᩥᩉᩣᨿᨷᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᨶᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᨶᨿᩣᨶᨲ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᩋᨭ᩠ᨮᩁᩣ
ᨽᩪᨠᩣᩈᨿᨲ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᨠᩦᨲᩣᨴᩦᨶᩥ ᨶᨿᩁᨶᩮ ᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᩋᨳ ᩋᨬ᩠ᨬᩣ ᨬᩣᩉᨶᩣ ᩋᨭ᩠ᨮᩁᩣ ᨬᩪᨲᩮ ᨬᩪᨲᩈ᩠ᩈᩥ ᨲᨳ ᩁᩮᨳ ᨲᨶ᩠ᨲᩥ, ᩋᨳ ᩋᨬ᩠ᨬᩣ ᩅᨲ᩠ᨲᩥᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ
ᨽᩪᨲᩮᩈᩥᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᨷᨿ᩠ᨿᨶ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨶᩥᩁᩥᨶᩣᨠᩣᩁᩮᨶ ᩁᩮᨳ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᨠᩁᨱᨽᩪᨠᩣᩁᩮᨶ ᨶ ᨬᩪᨲᩮ ᨬᩪᨲᩈ᩠ᩈᩥ ᨷᩁᩮᨿ ᨽᩪᨠᩁᩮᨲᩣ ᨽᩮᩣᩈᩩ ᨷᩁᩴᩈᩩ ᨴᩮᩈᩥ

ᨴᩥᩈᩣ ᨠᩮᩅᩃᩴ ᩒᨽᩣᩈᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩥᨩ᩠ᨩᩮᩣᨲᨿᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨

᪁᪀᪂᪆᪨ ᩈᩮᩣᨲᩥ ᩈᩮᩣ ᨲ᩠ᩅᩴ ᩑᩅᩴᨽᩪᨲᩮᩣ᪨ ᨲᩩᩁᩥᨿᨣᨱᨷ᩠ᨷᨻᩮᩣᨵᨶᩮᩣᨲᩥ ᨶᩥᨧ᩠ᨧᨲᩩᩁᩥᨿᩈᨴ᩠ᨴᩮᨶ ᨠᨲᨷᨭᩥᨻᩮᩣᨵᩮᩣ᪨ ᨾᩉᩦᨿᨾᩣᨶᩮᩣᨲᩥ ᨷᩪᨩᩥᨿᨾᩣᨶᩮᩣ᪨ ᩅᨩᩥᩁᩣᩅᩩᨵᩮᩣᩁᩥᩅᩣᨲᩥ ᩈᨠ᩠ᨠᩮᩣ ᩅᩥᨿ᪨

᪁᪀᪂᪇᪨ ᩁᩪᨷᩥᨿᨾᨿᩴ ᨠᩥᩴ ᩅᩣ ᨲᩩᩅᩴ ᩁᩪᨷᩥᨿᨾᨿᩦᨲᩥ ᩋᨬ᩠ᨬᩮᩉᩥᨷᩥ ᩁᩪᨷᩥᨿᨾᨿᩮᩣ ᩁᩪᨷᩥᨿᨾᨿᩦᨿᨲᩥ, ᨲ᩠ᩅᩴ ᨠᩥᩴ ᩅᩣ ᨠᩥᨶ᩠ᨶᩩ ᨡᩮᩣ ᩁᩪᨷᩥᨿᨾᨿᩴ ᩁᩪᨷᩥᨿᨾᨿᩦᨲᩥ ᨷᩩᨧ᩠ᨨᨲᩥ᪨ ᨯᨿ᩠ᩉᨶ᩠ᨲᩥ ᨴᩣᨶᩣᨴᩥᨷᩩᨬ᩠ᨬᨷᨭᩥᨷᨲ᩠ᨲᩥ᪨ ᩅᨲ᩠ᨲᩥ ᩅᨲ᩠ᨲᨾᩣᨶᩣᨶᩴ᪨ ᩋᨽᩥᩁᩮᩣᨧᩈᩦᨲᩥ ᩋᨽᩥᩁᩮᩣᨧᩈᩥ, ᩁᩩᨧᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᨽᩣᩈᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ “ᩋᨽᩥᩁᩮᩣᨧᩈᩦ”ᨲᩥᨷᩥ ᨷᩣᨮᩮᩣ, ᩈᩮᩣᨽᩈᩥ ᩋᨲᩥᩅᩥᩁᩮᩣᨧᩈᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨

᪁᪀᪂᪈᪨ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᨲ᩠ᨲᩥ ᨷᩥᨷᩥᨲᨾᨲ᩠ᨲᩴ, ᨷᩩᨬ᩠ᨬᩴ ᩅᩣ ᨹᩃᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨵᩥᨷ᩠ᨷᩣᨿᩮᩣ᪨ ᩋᨽᩥᩁᩮᩣᨧᩈᩮᨲᩥ ᩋᨽᩥᨽᩅᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩥᩁᩮᩣᨧᩈᩥ᪨

ᩑᩅᩴ ᨾᩉᩣᨳᩮᩁᩮᨶ ᨷᩩᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᨴᩮᩅᨷᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨲᨾᨲ᩠ᨳᩴ ᩋᩣᨧᩥᨠ᩠ᨡᩥ᪨ ᨲᩮᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ –

᪁᪀᪃᪀᪨

“ᩈᩮᩣ ᨴᩮᩅᨷᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᨲ᩠ᨲᨾᨶᩮᩣ, ᨾᩮᩣᨣ᩠ᨣᩃ᩠ᩃᩣᨶᩮᨶ ᨷᩩᨧ᩠ᨨᩥᨲᩮᩣ;

ᨷᨬ᩠ᩉᩴ ᨷᩩᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᩅᩥᨿᩣᨠᩣᩈᩥ, ᨿᩔ ᨠᨾ᩠ᨾᩔᩥᨴᩴ ᨹᩃ”ᨶ᩠ᨲᩥ᪨

᪁᪀᪃᪁᪨

“ᨩᩥᨲᩥᨶ᩠ᨴ᩠ᩁᩥᨿᩴ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᨾᨶᩮᩣᨾᨶᩥᨠ᩠ᨠᨾᩴ, ᨶᩁᩩᨲ᩠ᨲᨾᩴ ᨠᩔᨷᨾᨣ᩠ᨣᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩴ;

ᩋᩅᩣᨷᩩᩁᨶ᩠ᨲᩴ ᩋᨾᨲᩔ ᨴ᩠ᩅᩣᩁᩴ, ᨴᩮᩅᩣᨲᩥᨴᩮᩅᩴ ᩈᨲᨷᩩᨬ᩠ᨬᩃᨠ᩠ᨡᨱᩴ᪨

᪁᪀᪃᪂᪨

“ᨲᨾᨴ᩠ᨴᩈᩴ ᨠᩩᨬ᩠ᨩᩁᨾᩮᩣᨥᨲᩥᨱ᩠ᨱᩴ, ᩈᩩᩅᨱ᩠ᨱᩈᩥᨦ᩠ᨣᩦᨶᨴᨻᩥᨾ᩠ᨻᩈᩣᨴᩥᩈᩴ;

ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣᨶ ᨲᩴ ᩃᩥᨷ᩠ᨿᨾ᩠ᩉᩥ ᩈᩩᨡᩦᨾᨲᩮᩣ, ᨲᩮᨾᩅ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣᨶ ᩈᩩᨠᩣᩈᩥᨲᨴ᩠ᨵᩴ᪨

᪑᪐᪓᪒᪨

“ᨲᨾᨲ᩠ᨳᨷᩥᨲᩴ ᩋᨧ᩠ᨨᩣᨷᩥ ᨮᩦᨧᨶ᩼, ᩈᩩᨮᩥᩴ ᨷᨱᩦᨲᩴ ᩁᩈᩈᩣ ᨶᩮᨷᨲᩴ;

ᨷᩩᨷ᩠ᨿᩣᨠᩥᨠᩥᨱ᩠ᨱᩥᨾ᩠ᨿᩈᩮᨣ ᨲᩥᨧᩮᩈᩮᨲ, ᨷᨲᩥᨭᩛᩮᨷᩈᩥᩴ ᩈ ᩋᩈᨦ᩠ᨡ᩠ᨿᩣᨲᩈᩮᩣ᪨

᪑᪐᪓᪓᪨

“ᨲᨾᨲ᩠ᨳᨷᩥᨶᩮᨲ ᨧ ᨮᩦᨧᩮᩁᨲ ᨧ, ᩃᩮᨬ᩠ᨩᨲ ᨠᩮᩣᨬ᩠ᨩᨲ ᨧ ᩈᩣᨿᩮᨲᨲ ᨧ;

ᩈᨲ᩠ᨲᨷ᩠ᨿᨿᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨴ᩠ᩅᩥᨷᨴᩣᨶᨾᩩᨲ᩠ᨲᨾᩴ, ᩈᩮᩣ ᩈᨠ᩠ᨠᩈᩮᩣ ᨴᩮᩅᨷᩩᩁᩮ ᩁᨾᩣᨾᩉᩴ᪨

᪑᪐᪓᪔᪨

“ᩏᩮᨲᨲ᩠ᨳᨷᩥᩮᨿᨲ ᨭᩣᨾᩴ ᨲᩥᩁᨠ᩠ᨠᨬ᩠ᨩᩋᩴ, ᨿᨬ᩠ᨬᩣ ᨿᨭ᩠ᨮᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩥᨷᩥᨵᩴ ᩅᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩴ;

ᨷᩉᩣᨿᩉᩴ ᨾᩣᨶᩩᩈᨠᩴ ᩈᨾᩩᩔᨿᩴ, ᨭᨲ᩠ᨳᩪᨷᩮᨾᩣ ᨴᩮᩅᨷᩩᩁᩮ ᩁᨾᩣᨾᩉᩴ᪨

᪑᪐᪓᪕᪨

“ᩋᩣᨿᩩᨬ᩠ᨧ ᩅᨱ᩠ᨱᨬ᩠ᨧ ᩈᩩᨡᩴ ᨻᩃᨬ᩠ᨧ, ᨷᨱᩦᨲᩁᩪᨷᩴ ᩋᨽᩥᨠᨦ᩠ᨡᨲᩣ ᨾᩩᨶᩥ;

ᩋᨶ᩠ᨶᨬ᩠ᨧ ᨷᩣᨶᨬ᩠ᨧ ᨴᨴᩣᩉᩥ ᩈᩩᩈᨦ᩠ᨡᨲᩴ, ᨷᨲᩥᨭᩛᩮᨷᨲᨻ᩠ᨻᨾᩈᨦ᩠ᨡ᩠ᨿᩣᨲᩮᩈᩩ᪨

᪑᪐᪓᪖᪨

“ᨶᨿᩥᨾᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩃᩮᩣᨠᩮ ᨷᩁᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩅᩣ ᨷᨶ, ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᨶ ᩈᩮᨭᩛᩮᩣ ᩅ ᩈᨾᩮᩣ ᩅ ᩅᩥᨩ᩠ᨩᨲᩥ;

អាហុនេយ្យានំ បរមាហុតិ ភវតោ, បុញ្ញក្ខេត្តានំ ចបុលប្បលេសិក”ន្តិ។

១០៣៨។ តត្ថ ឧតិត្រិយន្តិ យតន្តដ្ឋានំ ញត្រិយានំ ទោឌ៏ម្ហលេយេច អក្ខយក្ខេត ឧតត្តា តិត្ថិសេចតកាចស្ស ពតត្តា ឧតិត្រិយំ។ អភិញ្ញេយ្យាឌីតំ អភិញ្ញេយ្យាឌិកាចតោ អតចសេយសតោ អភិសម្ពុទ្ធត្តា ញុទ្ធំ។ បុរិបុណ្ណចិទិយតាយ អនោយតិក្កមំ ចតុរក្ខសមត្ថាគតស្ស ចិទិយស្ស ចតុត្តិឌសមុប្បឌាតស្ស ច បរិទិប្ទុទិយាតិ អនេត្វា។ តទុត្តមត្តិ តទានំ ស្វត្តមំ ន្ទិបត្តមំ។ ពស្សបត្តិ កកចត្តិ ពោតេត្តត ចឌតិ។ អចាបុទត្តិ អយតស្ស ន្ទុាទត្តិ ពោលាកយតស្ស កកចតោ សាសតត្តទឌាតតោ បកុតិ បិហិតំ តិត្ថាតយហាតកទស្ស ន្ទុាទំ អទិយមគ្គំ ចិចទត្តំ។ ឌេចាតិឌេចត្តិ សត្ថេសម្បិ ឌេចានំ អតិឌេចំ។ សតបុញ្ញលក្ខណត្តិ អនេកសតបុញ្ញចនេត តិត្ថត្តយហាបុទិសលក្ខណំ។

១០៣៧។ ញុញ្ញទត្តិ កិលេសបឌិសត្តិមុទ្ធតេត ញុញ្ញទសឌិសំ, យហាតាគត្តិ អនេត្វា។ ចតុត្តំ ឧលឈានំ សំសារយេហាឈស្ស តទិតត្តា ឧលឈតិណ្ណំ។ សុចណ្ណសិក្ខិតឌពិម្ពសាឌិសត្តិ សិក្ខិសុចណ្ណឌម្ពតឌសុចណ្ណរូបសឌិសំ, ពញ្ញតសត្តិកត្តចត្តិ អនេត្វា។ ឌិស្វាត តំ លិប្បយហុំ សុចិយតោតិ តំ ពស្សបសម្មាសម្ពុទ្ធំ ឌិស្វា លិប្បំ តាចឌេច “សម្មាសម្ពុទ្ធោ កកចា”តិ បសាឌចនេត កិលេសមលិបកយតេត សុចិយតោ ចិសុទ្ធយតោ អហោសិ, តញ្ញ តោ តនេច ឌិស្វាត តំ ឌិស្វា ទុច។ សុកាសិតឌ្ឍត្តិ ឌម្មុទ្ធំ។

១០៣៦។ តយត្តបិតត្តិ តបិ្យកចតិ អត្តញ្ញ បិតញ្ញ។ អចចាបិ ចិចទត្តិ អច ចិចទម្បិ។ ទសសា ស្វេបតត្តិ ទនេត ស្វេបតំ សាក្ខទសំ, ស្វេញ្ញអាទត្តិ អនេត្វា។ បុប្បាកិកិណ្ណមិត្ថិ ពត្ថិតេហិ ច អកត្ថិពេហិ ច បុបេហ្វហិ ឧលម្ពុតចនេត សត្ថទលចនេត ច អភិកិណ្ណេ។ បតិដ្ឋេបសិត្តិ បឌិបិឌេសិ អឌាសិ។ អសក្កយាតសោតិ ពត្ថិ អលក្ខចិត្តា សោ អហត្ថិ យោឌតា។

១០៣៣។ សក្កសោតិ អបរាបទូបបត្តិចនេត សក្កេ សក្កេ, តត្ថាបិ ច ឌេចបុទេ សុឌស្សតយហាតកទេ។ ទយាមីតិ កិញ្ញអាមិ យោឌាមិ។

១០៣៤។ ទុតេតត្បិយេតាតិ ពោបិលចោហុលាកាលេ សសាចកសដ្ឋស្ស ពស្សបកកចតោ យឌា អសឌិសឌានំ អឌាសិ, ទុតេត ស្វេបិយេត។ ញ្ញមំ តិទក្កញ្ញអំ យញ្ញ យឌិត្វា តិចិឌំ ចិសុទ្ធត្តិ អតាចដន្ទុាទតាយ មុត្តចាគតាយ ច តិទក្កញ្ញអំ, តីសុបិ កាលេសុ តីហិ ន្ទុាទេហិ ពទលាកាទាបតាតុស្សទលចិឌីហិ សម្បត្តតាយ តិចិឌំ, តត្ថ សំកិលេសាកាទេច ចិសុទ្ធំ អបរិមិតឌតបរិច្ចាកការេច យហាចាគតាយ យញ្ញ យឌិត្វា, យហាឌានំ ឌត្វាតិ អនេត្វា។ តំ បត ឌានំ ចិទកតម្បិ ទេត្តចត្តុចិត្តានំ ស្វេញ្ញអាទតាយ អត្តទត្តទា អតុស្សទេលាត អត្តនោ បិពដំ អាសត្តំ បច្ចក្ខំ ចិយ ស្វេបដ្ឋិតំ ពទេហត្វា អាហ “ញ្ញម”ន្តិ។

១០៣៩។ ទុចំ ឌេចបុទេត្តា អត្តតា ពតពមុំ ចេឌស្ស ពទេឆត្វា ញ្ញឌានំ តាឌិសាយ សម្បត្តិយា បទេបិ បតិដ្ឋាបេតុកាមតំ តឆាកទេត ច ស្វេត្តមំ អត្តនោ បសាឌពាហុល្លំ បចេឌេត្តា “អាយុញ្ញ ចណ្ណញ្ញា”តិអាឌិតា កាឆាទ្វយមាហ។ តត្ថ អភិពន្តតាតិ ញ្ញឌ្ធទេត្តត។ មុតីតិ ឆេទំ អាលបតិ។

១០៣. ឥមស្មិំ លោកេតិ ទេវបុត្តោ អត្តនោ បច្ចក្ខតំ លោកំ វទតិ។ បរស្មិន្តិ ឥតោ អញ្ញស្មិំ។ ឧភយេន សព្ពេបិ សទេវកេ លោកេ ទស្សេតិ។ សមោ ច វិជ្ជតីតិ សេដ្ឋោ តាវ តិដ្ឋតុ, សមោ ឯវ ន វិជ្ជតីតិ អត្ថោ។ អាហុនេយ្យានំ បរមាហុតិំ គតោតិ ឥមស្មិំ លោកេ យត្តកា អាហុនេយ្យា នាម, តេសុ សព្ពេសុ បរមាហុតិំ បរមំ អាហុនេយ្យភាវំ គតោ។ “ទក្ខិណេយ្យានំ បរមគ្គតំ គតោ”តិ វា បាឋោ, តត្ថ បរមគ្គតន្តិ បរមំ អគ្គភាវំ, អគ្គទក្ខិណេយ្យភាវន្តិ អត្ថោ។ កស្មាតិ អាហ “បុញ្ញត្ថិកានំ វិបុលផលេសិន”ន្តិ, បុញ្ញេន អត្ថិកានំ វិបុលំ មហន្តំ បុញ្ញផលំ ឥច្ឆន្តានំ, តថាភូតោ ច លោកស្ស បុញ្ញក្ខេត្តន្តិ ទស្សេតិ។ កេចិ បន “អាហុនេយ្យានំ បរមគ្គតំ គតោ”តិ បឋន្តិ, សោយេវត្ថោ។

ឯវំ កថេន្តមេវ តំ ទេវតា កល្លចិត្តំ មុទុចិត្តំ វិនីវរណចិត្តំ ឧទគ្គចិត្តំ បសន្នចិត្តំ ញត្វា សច្ចានិ បកាសេសិ។ សោ សច្ចបរិយោសានេ សោតាបត្តិផលេ បតិដ្ឋហិ។ អថ ទេវតា មនុស្សលោកំ អាគន្ត្វា ភគវតោ តមត្ថំ អត្តនោ ច ទេវបុត្តស្ស ច កថិតនិយាមេនេវ អារោចេសិ។ សត្ថា តំ អត្ថុប្បត្តិំ កត្វា សម្បត្តបរិសាយ ធម្មំ ទេសេសិ។ សា ទេសនា មហាជនស្ស សាត្ថិកា អហោសីតិ។

មហារថវិមានវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

ឥតិ បរមត្ថទីបនិយា ខុទ្ទកដ្ឋកថាយ វិមានវត្ថុស្មិំ

បុរិសវត្ថុបដិមណ្ឌិតស្ស បញ្ចមស្ស មហារថវគ្គស្ស

អត្ថវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៦. បាយាសិវគ្គោ

១. បឋមអគារិយវិមានវណ្ណនា

យថា វនំ ចិត្តលតំ បភាសតីតិ អគារិយវិមានំ។ តស្ស កា ឧប្បត្តិ? ភគវា រាជគហេ វិហរតិ វេឡុវនេ។ តេន សមយេន រាជគហេ ឯកំ កុលំ ឧភតោបសន្នំ ហោតិ សីលាចារសម្បន្នំ ឱបានភូតំ ភិក្ខូនំ ភិក្ខុនីនំ។ តេ ឧភោ ជយម្បតិកា រតនត្តយំ ឧទ្ទិស្ស យាវជីវំ បុញ្ញានិ កត្វា តតោ ចុតា តាវតិំសេសុ និព្ពត្តិំសុ, តេសំ ទ្វាទសយោជនិកំ កនកវិមានំ និព្ពត្តិ។ តេ តត្ថ ទិព្ពសម្បត្តិំ អនុភវន្តិ។ អថាយស្មា មហាមោគ្គល្លានោតិអាទិ ហេដ្ឋា វុត្តនយេនេវ វេទិតព្ពំ។

១០៣៧៍

“ឃធា ចត់ ចិត្តលព់ បកាសតិ, ក្តឃ្យាតសេដ្ឋិ ពិតសាតយុត្តយំ;

ពន្ទុបយំ ព្យឃ្សមិគំ ចិយាត់, ឌ្ឋកាសឃំ ពិដ្ឋតិ អត្តលិតេក្លា៍

១០៣៨៍

“តេចិទ្ធិបតេត្តានិ យហាត្យការចេា, យត្យុស្សក្នុតោ កិយកានិ បុត្តាំ;

តកតានិ ខុចំ ឌលិពាត្យការចេា, ចតេណ្ហា ច តេព សន្តាឌិសា បកាសតី”តិ៍ –

តេឆតេរា បុដ្ឋិ៍

១០៤០៍

“តេសា តេចបុតេត្តា អត្តយតេតា, តេយាក្កុល្លាតេតត បុដ្ឋិតេពា;

បញ៉ាបុតេដ្ឋា ចិឃាកានិ, ឃស្ស កយ្ឍស្សិគំ ចលំ”៍

១០៤១៍

“អហដ្ឋា កទិឃា ច យត្យុស្សតេលិតេក, ឌ្ឋបិតក្នុតា ឈតេយាចសិយ្យា

អត្ថដ្ឋា បិតដ្ឋា បសត្ថចិត្តា, សក្កដ្ឋ ឥាត់ ចិបុលំ អតេយ្យា

១០៤២៍

“តេពត តេយពាឌិតេសា ចតេណ្ហា…តេប…

ចណ្ឌោ ច មេ សត្ថុនិយា បកាសតី”តិ៍ –

អត្តតោ សយុត្តិ ញ្ញាកានិ៍ កាឆានុបិ អបុដ្ឋាំ តត្ថិ៍

បឋមអការិយចិយាតចណ្ឌតា និដ្ឋិតា៍

២៍ ទុតិយអការិយចិយាតចណ្ឌតា

យថាចតំ ចិត្តលតត្តិ ទុតិយអការិយចិយាតំ៍ ឲត្តាបិ អដ្ឋុប្បត្តិ អភត្តុទសនិសាច៍

១០៣៧៍

“យថា ចតំ ចិត្តលតំ បកាសតិ, ក្ឃ្យាតសេដ្ឋំ តិឥសាតយុត្តយំ;

តទ្ធបយំ តុឃ្យុមិតំ ចិយាតំ, ញ្ចកាសឃំ តិដ្ឋតិ អត្តលិទេក្ខ៍

១០៣៨៍

“ទេចិទ្ធិបទេត្តានិ យហាត្រុកាទេចា,

យត្រុស្សក្ខុទេតា កិយកានិ បុដ្ឋាំ;

ទេកភានិ ឲចំ ឌលិតាត្រុកាទេចា,

ចណ្ឌោ ច តេ សត្ថុនិយា បកាសតី”តិ៍ – បុដ្ឋិ;

១០៣៩៍

“សោ ទេវបុត្តោ អត្តមនោ…បេ… យស្ស កម្មស្សិទំ ផលំ”។

១០៣៧។

“អហញ្ច ភរិយា ច មនុស្សលោកេ, ឧបាសកា ចក្ខុមតោ អហុម្ហា

អន្នញ្ច បានញ្ច បសន្នចិត្តា, សក្កច្ច ទានំ វិបុលំ អទម្ហា

១០៣៨។

“តេន មេតាទិសោ វណ្ណោ…បេ…

វណ្ណោ ច មេ សព្ពទិសា បភាសតី”តិ។ –

អត្តនោ សម្បត្តិំ ព្យាកាសិ។ គាថាសុបិ អបុព្ពំ នត្ថិ។

ទុតិយអគារិយវិមានវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៤។ ផលទាយកវិមានវណ្ណនា

ឧច្ចមិទំមណិថូណន្តិ ផលទាយកវិមានំ។ តស្ស កា ឧប្បត្តិ? ភគវា រាជគហេ វិហរតិ វេឡុវនេ។ តេន សមយេន រញ្ញោ ពិម្ពិសារស្ស អកាលេ អម្ពផលានិ បរិភុញ្ជិតុំ ទោហឡោ ឧប្បជ្ជិ។ សោ អារាមបាលំ អាហ – “មយ្ហំ, ភណេ, អម្ពផលេសុ ទោហឡោ ឧប្បន្នោ, តស្មា អម្ពានិ មេ អានេត្វា ទេហី”តិ។ “ទេវ, នត្ថិ អម្ពេសុ អម្ពផលំ, អបិចាហំ តថា ករោមិ, សចេ ទេវោ កតិបាហំ កាលំ អាគមេតិ, យថា អម្ពា ន ចិរស្សេវ ផលំ គណ្ហិស្សន្តី”តិ។ “សាធុ, ភណេ, តថា ករោហី”តិ។ អារាមបាលោ អារាមំ គន្ត្វា អម្ពរុក្ខមូលេសុ បំសុំ អបនេត្វា តាជិតំ បំសុំ អាកិរិ, តាជិតបន្តំ ឧទកំ អាសិញ្ចិ, យថា ន ចិរស្សេវ អម្ពរុក្ខា សញ្ជាតបត្តា អហេសុំ។ អថ តំ បំសុំ អបនេត្វា ខារុសកកសដមិស្សកំ បាកតិកំ បំសុំ អាកិរិត្វា សានុកំ ឧទកំ អទាសិ។ តទា អម្ពរុក្ខា ន ចិរស្សេវ កោរកិតា បល្លវិតា កុដុមលកជាតា ហុត្វា បុប្ផិំសុ, អថ សលាដុកជាតា ហុត្វា ផលានិ គណ្ហិំសុ។ តេស្វេកស្មិំ អម្ពរុក្ខេ បឋមតរំ ចត្តារិ ផលានិ មនោសិលាចុណ្ណបិញ្ជរវណ្ណានិ សម្បន្នគន្ធរសានិ បរិណតានិ អហេសុំ។

សោ តានិ គហេត្វា “រញ្ញោ ទស្សាមី”តិ គច្ឆន្តោ អន្តរាមគ្គេ អាយស្មន្តំ មហាមោគ្គល្លានំ បិណ្ឌាយ ចរន្តំ ទិស្វា ចិន្តេសិ “ឥមានិ អម្ពានិ

អគ្គផលក្ខតាតិ ឥមស្ស អយ្យស្ស ទស្សាមិ , កាមំ មំ រាជា ហនតុ វា បព្ពាជេតុ វា, រញ្ញោ ហិ ទិន្នេ ទិដ្ឋធម្មេ ឋានមត្តំ អប្បមត្តកំ ផលំ, អយ្យស្ស ទិន្នេ បន ទិដ្ឋធម្មិកម្បិ សម្បរាយិកម្បិ អបរិមាណំ ផលំ ភវិស្សតី”តិ។ ឯវំ បន ចិន្តេត្វា តានិ ផលានិ ថេរស្ស ទត្វា រាជានំ ឧបសង្កមិត្វា រញ្ញោ តមត្ថំ អារោចេសិ។ តំ សុត្វា រាជា រាជបុរិសេ អាណាបេសិ “វីមំសថ តាត, កេន, មយ្ហំ អាហា”តិ។ ថេរោ បន តានិ ផលានិ ភគវតោ ឧបនាមេសិ។ ភគវា តេសុ ឯកំ សារិបុត្តត្ថេរស្ស, ឯកំ មហាមោគ្គល្លានត្ថេរស្ស, ឯកំ មហាកស្សបត្ថេរស្ស ទត្វា ឯកំ អត្តនា បរិភុញ្ជិ។ បុរិសា តំ បវត្តិំ រញ្ញោ អារោចេសុំ។

រាជា តំ សុត្វា “ធីរោ វតាយំ បុរិសោ, យោ អត្តនោ ជីវិតម្បិ បរិច្ចជិត្វា បុញ្ញបសុតោ អហោសិ, អត្តនោ បរិស្សយញ្ច ឋានកតមេវ អកាសី”តិ តុដ្ឋចិត្តោ តស្ស ឯកំ គាមវរំ វត្ថាលង្ការានិ ច ទត្វា “យំ តយា កេន អម្ពផលទានេន បុញ្ញំ បសុតំ, តតោ មេ បត្តិំ ទេហី”តិ អាហ។ សោ “ទេមិ, ទេវ, យថារុចិំ បត្តិំ គណ្ហាហី”តិ អទាសិ។ អារាមបាលោ អបរភាគេ កាលំ កត្វា តាវតិំសេសុ ឧប្បជ្ជិ , តស្ស សោឡសយោជនិកំ កនកវិមានំ និព្ពត្តិ សព្ពរតនកូដាគារបដិមណ្ឌិតំ។ តំ ទិស្វា អាយស្មា មហាមោគ្គល្លានោ បុច្ឆិ –

១០៩០។

“ឧច្ចមិទំ មណិថូណំ វិមានំ, សមន្តតោ សោឡសយោជនានិ;

កូដាគារា សត្តសតា ឧឡារា, វេឡុរិយថម្ភា រុចកត្ថតា សុភា។

១០៩១។

“តត្ថច្ឆសិ បិវសិ ខាទសិ ច, ទិព្ពា ច វីណា បវទន្តិ វគ្គុំ;

អដ្ឋដ្ឋកា សិក្ខិតា សាធុរូបា, ទិព្ពា ច កញ្ញា តិទសចរា ឧឡារា;

នច្ចន្តិ គាយន្តិ បមោទយន្តិ។

១០៩២។

“ទេវិទ្ធិបត្តោសិ មហានុភាវោ…បេ…

ຕຓ຺ຫາ ຈ ເຕ ສຍ຺ຊນິສາ ບກາສຕີ”ຕິ.

໑໐໙໒.

“ເສາ ເທວປຸເຕ຺ຕາ ອຕ຺ຕມເນາ...ເປ... ຍສ຺ສ ກຍຸສ຺ສິງ ຜລໍ”.

໑໐໙໓.

“ຜລຄາມີ ຜລໍ ວິປຸລໍ ລຠຕິ, ທທມຸຊ຺ຊຸຄເຕສຸ ປສນ຺ນມານເສາ;

ເສາ ຫິ ປເມາທຕິ ສກ຺ກເຕາ ຕິທິເວ, ອນຸເຠາຕິ ຈ ປຸຍ຺ຍຜລໍ ວິປຸລໍ.

໑໐໙໔.

“ຕເຈຈາຫໍ ມຫາຍຸຕ຺ຕິ, ອຄາມິ ຈຕຸເທວາ ຜເລ.

໑໐໙໕.

“ຕສ຺ມາ ຫິ ຜລໍ ອລເມວ ທາຕຸໍ, ກິຈ຺ຈໍ ມຕຸເມສ຺ສຕ ສຸລຕ຺ຕິມເກຕ;

ນິສ຺ສາຕິ ຈາ ປຕ຺ຕມຕາ ສຸລາຕິ, ມຕຸສ຺ສເສາກຄ຺ຄຕມິຈ຺ຈຕາ ຈາ.

໑໐໙໖.

“ເຕຕ ເປຕາພິເສາ ຕຓ຺ຫາ...ເປ...

ຕຓ຺ຫາ ຈ ເປ ສຍ຺ຊນິສາ ບກາສຕີ”ຕິ. – ເສາປິສ຺ສ ພ຺ຍາກາສິ;

໑໐໙໗. ຕຕ຺ຖ ອຏ຺ຐກາຕິ ຯເກກສິ ກຸຊີກາເຣ ອຏ຺ຐກາ ຈຕຸສຊ຺ຊິປຣິຍາຫາ. ສາຄຸຣຸປິຕິ ຣຸປສຍ຺ຕ຺ຕິຍາ ຈ ສີລາຈາຣສຍ຺ຕ຺ຕິຍາ ຈ

សិក្ខាបយត្តិឃា ច ឞុត្តូរសកាចា៎ ជិដ្ឋា ច ពញ្ញាតិ ឥខចដ្ឋរាឥឃា៎ តិឥសចរាតិ តិឥសេឞុ ឞុលាចារា ឞុលចិហាទិតិឥឃា៎ ក្ខុឞរាតិ ក្ខុឞរាទចិកចា៎

១០៩៦៎ឆលទាឃិតិ អត្ថតា អប្បឆលឞ្ឋ ជិត្តូតា អត្ថាតំ សត្ថាឃ ចឥតិ៎ ឆលត្តិ បុញ្ញាឆល៎ ចិបុលត្តិ យហត្តិ លកតិ យតុឞ្សឥលាិពេ បតិដ្ឋិតោតិ អឥិប្បាឥឃា៎ ឥឥត្តិ ឥឥន្តោ ឥាគហេតុ៎ ក្ខេុពេតុតិ ក្ខេុបជិបត្តេឞុ៎ សក្កាតោតិ ក្ខុបឞ្ជុគចឥសគ សក្កិ ពេតា, ឥត្វាបិ តិជិឥច ឥាចតិសកចឥត អត្តុឥកាតិ ច បុញ្ញាឆលំ ចិបុលំ ឃចាហំ, ខុចំ អឥញ្ញាបីតិ អត្ថោ៎

១០៩៩៎ឥឞ្វាតិ ឃឞ្វា ចព្វត្តំ ឆលិតំ ឥាគយត្ថគ ទ្រុជិឞី សយត្តិ អឥិពេតា, ឥឞ្វា៎ អលឥយច ឃុត្តឥយច៎ តិគ្ខត្តិ សត្ថពាលំ៎ ជិដ្ឋាតិតិ ឥខចឥលាិពបទិឃាបត្តាតិ៎ យតុឞ្សឥសាកក្កឥត្តិ យតុឥឞ្សឞុ ឞុកកាចិ៎ ឥសសំ ចុត្តគឃឥយច៎

ឆលទាឃកចិយាតចណ្ណកា និដ្ឋិតា៎

៣៎ បចនិយាបឞ្យឃតាឃកចិយាតចណ្ណកា

ចត្ថ្វា ឃចា ចិកឥចលិហឥព ឥកតិ ក្ខុបឞ្យឃតាឃកចិយាតំ៎ ឥឞ្ស ពា ក្ខុបត្តិ? កកចា ទាឌកេហ ចិហទតិ ឥចឞ្ឍចឥត៎ ឥតគ សយឥឃគ អញ្ញាតឥរា កិច្ច កាយពាចាឥស ចឞ្សំ ចសិត្វា ចុត្តចឥឞ្សា បចាឥទត្វា កកចត្តិ ចត្តិតំ ទាឌកហំ កដ្ឋត្ថា អត្តទាយក្កេ សាឃំ អញ្ញាតទំ កាយំ បចិសិត្វា ចសតដ្ឋាតំ បទិឥឃសត្ថា អញ្ញាតទំ ក្ខុបិសកំ ជិស្វា បុឆ្ឆិ – "ក្ខុបិសក, ព្ថយប្ពិ កាឥយ អត្ថិ កិញ្ចិ បឋ្ឋជិតាតំ ចសតឥឃាក្កដ្ឋាត"ត្តិ៎ ក្ខុបិសពោ បសត្តជិត្ថោ ពហំ កត្វា កទិឃាឃ សដ្ឋិ យត្តត្វា ឥចឥឞ្ស ចសតឥឃាក្កំ ឥាតំ បទិឞ្ឋិត្តិត្វា ឥត្វ អាសតំ បញ្ញាបេត្វា បិឥឥាឥកំ បិឥបីឆំ ក្ខុបដ្ឋបេត្វា ឥចទំ បចឥសត្វា ឥប្បិ បិឥឥ ឥឆាចឥត្ត បជីបំ ក្ខុជ្ជាលេត្វា យឥហ្វា បត្ថុទលាតិ បញ្ញាបេត្វា អឥាសិ៎ ឞ្វាតតាឃ ច តិយត្តត្វា ឥចឥឞ្ស ឥុតិឃជិចឥស កោឥឌត្វា បិតកព្វាឃ ព្យុអបិណ្ណត្វា ឥត្វា ឥចទំ កឥដ្ឋិ អត្ថុកត្វា តិចត្តិ៎ ឥសា អបរឥគ សយឥឃគ សហ កទិឃាឃ ពាលំ កត្វា ឥាចតិសកចឥត ត្វាឥសឥឃាឌតិពេ ពតកចិយាឥគ តិដ្ឋាត្តិ៎ តំ អាឃឞ្វា យហាឥយាក្កល្លាឥតា ខ្ជិហិ កាថាហិ បជិបុឆ្ឆិ –

១០៩ង៎

"ចត្ថ្វា ឃចា ចិកឥចលិហឥព ឥកឥ, ឍុកាឃសំ កច្ឆតិ អត្ថលិក្ខេ;

ឥត្ថុបយំ ឥុឃ្យុសិជំ ចិយាតំ, ឍុកាឃសំ តិដ្ឋតិ អត្ថលិក្ខេ៎

១០សិ៍០៍

“េខចិទ្លិបេត្តានិ យហាត្ការេចា, យត្ស្សក្ទេតា កិយកានិ បុឡ្ហា;

េកភានិ ៦ចំ ឌលិតាត្ការេចា, ចេណ្ហា ច េត សឡ្ហឌិេសា បការសតី”តិ៍

េសា េខចបុេត្តា ឡ្ហយាហិ កាឆាហិ ឡ្យាកានិ –

១០សិ៍១៍

“េសា េខចបុេត្តា អត្តយេភា…េប… ឃស្ស កយុស្សិធំ ចសំ”៍

១០សិ៍២៍

“អហន្ទោ កទិឃា ច យត្ស្សេលិេក, ក្លបស្សឃំ អេទហេតា អឌេយ្យា

អត្ថញ្ញា បិតញ្ញា បសត្ថចិត្តា, សក្កញ្ញ ឌាតំ ចិបុសំ អឌេយ្យា

១០សិ៍៣៍

“េតត េយតាឌិេសា ចេណ្ហា…េប… ចេណ្ហា ច េយ សឡ្ហឌិេសា បការសតី”តិ៍

តត្ថ កាឆាសុ ឃំ ចត្តត្ថំ, តំ េហដ្ឋា ចុត្តតឃេយច;

បឌេទ៍យាបស្សឃឌាឃកចិយាតចណ្ហតា តិដ្ឋិតា៍

៣៍ ទុតិទិឃាបស្សឃឌាឃកចិយាតចណ្ហតា

ឃ្ទុទិេឃាឃឆា ចិកាតចលិហេក តេកតិ ទុតិទិឃាបស្សឃឌាឃកចិយាតំ៍ តស្ស កា ក្លប្បត្តិ? កកចា ទាឌកេហ ចិហទេតិ េចញ្ញចេតា៍ េតត

សយេឃត សម្ពុហុលិ ហិក្លុ កាយកាចាេស ចស្សំ ចសិត្វា ភកចត្តិ ឌស្សតាឃ ទាឌកឋំ ၷក្ដិស្ស កច្ឆត្តា សាឃំ អឡ្ណាតទំ កាយំ សយ្យាបុលិស្ៈ

េសសំ អភត្តុទចិយាភសឌិសេយចៈ

១០លិរ៉ៈ

“ស្វុទិេឃា ឃឆា ចិកតចលិហេក ភេភ…េប…៍

(ឃឆា បុទិយចិយាភំ, តឆា ចិត្វាេទតឡ្ជុំ;)

១០លិដ៍ៈ

“ចេណ្ហា ច េយ សឡ្ជុឌិសា បភាសតី”តិៈ

តត្ថ កាឆាស្បិ អបុឡ្ជុំ ភត្ថិ;

ក្តិទិឃាបស្សឃឌាឃកចិយាភចណ្ហភា ភិឌ្ដិតាៈ

៩ៈ ហិក្លាឌាឃកចិយាភចណ្ហភា

ၷច្ចិយិឌំ យលិធ្វលំ ចិយាភត្តិ ហិក្លាឌាឃកចិយាភំៈ តស្ស កា ၷបុត្តិ? ភកចា ទាឌកេហ ចិហទតិ េចឡ្ជៈចេភៈ េតភ សយេឃត អឡ្ណាតេទា ហិក្លុ អឌ្ឍាភយក្កបឌិបេត្ថា អឡ្ណាតទំ កាយំ បិណ្ឌាឃ បចិេដ្ឋា ទុកស្ស ឈទឌ្ឍាេទ អដ្ឋាសិៈ តត្ថ អឡ្ណាតេទា បុទិេសា េឆាតហត្ថបិេឌា “កុឡ្ជុស្សាឃី”តិ ភិសិេត្ថា េភាឌភំ ၷបេភត្វា បិតិឃា បក្លិេត្ត តំ ហិក្លុ ឌិស្វា បិតិឃា ភត្តុំ តស្ស ហិក្លុេភា បេត្ត អាកិទេត្តា េតភ “ទុកេឌសេយច េឌហិ”តិ ចុេត្តាបិ សឡ្ជុេយច អាកិទិៈ េសា ហិក្លុ អត្ថុេយាឌភំ ចត្វា បក្កាយិៈ េសា បុទិេសា “ឈាតឡ្ណត្តាស្ស ហិក្លុេភា យឃា អកុឡ្ជុត្វា ភត្តុំ ឌិត្ថ”ត្តិ អត្ថុស្សទេត្តា ၷឡ្ជុអាទំ បីតិេសាយតស្សំ បឌិលភិៈ េសា អបទភាេក កាលំ កត្វា តាចតិំេសស្ប ក្វាឌសេឃាឌតិេក កភកចិយាេភ ភិឡ្ជុត្តិៈ តំ អាឃស្មា យហាេយាក្កលាភេត្វេទា េឌចចាទិកំ ចទេត្តា យហតិឃា េឌចិឌ្ឍិឃា ចិេទាចយាភំ ឌិស្វា ត្វុយាហិ កាឆាហិ បឌិបុច្ឆិ –

១០ប៉េ១ៈ

“ឧច្ចមិទំ មណិថូណំ វិមានំ, សមន្តតោ ទ្វាទស យោជនានិ;

កូដាគារា សត្តសតា ឧឡារា, វេឡុរិយថម្ភា រុចកត្ថតា សុភា។

១០៤៦។

“ទេវិទ្ធិបត្តោសិ មហានុភាវោ…បេ…

វណ្ណោ ច តេ សព្ពទិសា បភាសតី”តិ។

សោបិ តស្ស ឥមាហិ គាថាហិ ព្យាកាសិ –

១០៤៧។

“សោ ទេវបុត្តោ អត្តមនោ…បេ… យស្ស កម្មស្សិទំ ផលំ”។

១០៤៨។

“អហំ មនុស្សេសុ មនុស្សភូតោ, ទិស្វាន ភិក្ខុំ តសិតំ កិលន្តំ;

ឯកាហំ ភិក្ខុំ បដិបាទយិស្សំ, សមង្គិ ភត្តេន តទា អកាសិំ។

១០៤៩។

“តេន មេតាទិសោ វណ្ណោ…បេ… វណ្ណោ ច មេ សព្ពទិសា បភាសតី”តិ។

១០៤៨។ តត្ថ ឯកាហំ ភិក្ខុន្តិ ឯកំ អហំ ភិក្ខុមត្តំ, ឯកំ ភត្តវឌ្ឍិតកន្តិ អត្ថោ។ បដិបាទយិស្សន្តិ បដិបាទេសិំ អទាសិំ។ សមង្គិ ភត្តេនាតិ ភត្តេន សមង្គិភូតំ, លទ្ធភិក្ខន្តិ អត្ថោ។ ឯវំ មហាថេរោ តេន ទេវបុត្តេន អត្តនោ សុចរិតកម្មេ បកាសិតេ សបរិវារស្ស តស្ស ធម្មំ ទេសេត្វា មនុស្សលោកមាគតោ, តំ បវត្តិំ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស កថេសិ។ សត្ថា តំ អដ្ឋុប្បត្តិំ កត្វា សម្បត្តមហាជនស្ស ធម្មំ ទេសេសិ។ សា ទេសនា

ᨾᩉᩣᨩᨶᩔ ᩈᩣᨲ᩠ᨳᩥᨠᩣ ᩋᩉᩮᩣᩈᩦᨲᩥ᪨

ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩣᨴᩤᨿᨠᩅᩥᨾᩣᨶᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

᪕᪨ ᨿᩅᨸᩣᩃᨠᩅᩥᨾᩣᨶᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

ᩏᨧ᩠ᨧᨾᩥᨴᩴ ᨾᨱᩥᨳᩪᨱᩴ ᩅᩥᨾᩣᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᨿᩅᨸᩣᩃᨠᩅᩥᨾᩣᨶᩴ᪨ ᨲᩔ ᨠᩣ ᩏᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥ? ᨽᨣᩅᩣ ᩁᩣᨩᨣᩉᩮ ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ ᩅᩮᩊᩩᩅᨶᩮ᪨ ᨲᩮᨶ ᩈᨾᨿᩮᨶ ᩁᩣᨩᨣᩉᩮ ᩋᨬ᩠ᨬᨲᩁᩮᩣ ᨴᩩᨣ᩠ᨣᨲᨴᩣᩁᨠᩮᩣ ᨿᩅᨡᩮᨲ᩠ᨲᩴ ᩁᨠ᩠ᨡᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᩑᨠᨴᩥᩅᩈᩴ ᨸᩣᨲᩁᩣᩈᨲ᩠ᨳᩣᨿ ᨠᩩᨾ᩠ᨾᩣᩈᩴ ᩃᨽᩥᨲ᩠ᩅᩣ “ᨡᩮᨲ᩠ᨲᩴ ᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ ᨽᩩᨬ᩠ᨩᩥᩔᩣᨾᩦ”ᨲᩥ ᨲᩴ ᨠᩩᨾ᩠ᨾᩣᩈᩴ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨿᩅᨡᩮᨲ᩠ᨲᩴ ᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ ᩁᩩᨠ᩠ᨡᨾᩪᩃᩮ ᨶᩥᩈᩦᨴᩥ᪨ ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨡᨱᩮ ᩋᨬ᩠ᨬᨲᩁᩮᩣ ᨡᩦᨱᩣᩈᩅᨲ᩠ᨳᩮᩁᩮᩣ ᨾᨣ᩠ᨣᨸ᩠ᨸᨭᩥᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᩏᨸᨠᨭ᩠ᨮᩮ ᨠᩣᩃᩮ ᨲᩴ ᨮᩣᨶᩴ ᨸᨲ᩠ᩅᩣ ᨿᩅᨸᩣᩃᨠᩮᨶ ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩁᩩᨠ᩠ᨡᨾᩪᩃᩴ ᩏᨸᩈᨦ᩠ᨠᨾᩥ᪨ ᨿᩅᨸᩣᩃᨠᩮᩣ ᩅᩮᩃᩴ ᩒᩃᩮᩣᨠᩮᨲ᩠ᩅᩣ “ᨠᨧ᩠ᨧᩥ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᩋᩣᩉᩣᩁᩮᩣ ᩃᨴ᩠ᨵᩮᩣ”ᨲᩥ ᩋᩣᩉ᪨ ᨳᩮᩁᩮᩣ ᨲᩩᨱ᩠ᩉᩦ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᩋᩃᨴ᩠ᨵᨽᩣᩅᩴ ᨬᨲ᩠ᩅᩣ “ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᩏᨸᨠᨭ᩠ᨮᩣ ᩅᩮᩃᩣ, ᨸᩥᨱ᩠ᨯᩣᨿ ᨧᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨽᩩᨬ᩠ᨩᩥᨲᩩᩴ ᨶ ᩈᨠ᩠ᨠᩣ, ᨾᨿ᩠ᩉᩴ ᩋᨶᩩᨠᨾ᩠ᨸᩣᨿ ᩍᨾᩴ ᨠᩩᨾ᩠ᨾᩣᩈᩴ ᨸᨭᩥᨣ᩠ᨣᨱ᩠ᩉᨳᩣ”ᨲᩥ ᩅᨲ᩠ᩅᩣ ᨳᩮᩁᩔ ᨲᩴ ᨠᩩᨾ᩠ᨾᩣᩈᩴ ᩋᨴᩣᩈᩥ᪨ ᨳᩮᩁᩮᩣ ᨲᩴ ᩋᨶᩩᨠᨾ᩠ᨸᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨲᩔ ᨸᩔᨶ᩠ᨲᩔᩮᩅ ᨲᩴ ᨸᩁᩥᨽᩩᨬ᩠ᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨶᩩᨾᩮᩣᨴᨶᩴ ᩅᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᨠ᩠ᨠᩣᨾᩥ᪨ ᩈᩮᩣᨸᩥ ᨴᩣᩁᨠᩮᩣ “ᩈᩩᨴᩥᨶ᩠ᨶᩴ ᩅᨲ ᨾᨿᩣ ᩎᨴᩥᩈᩔ ᨠᩩᨾ᩠ᨾᩣᩈᨴᩤᨶᩴ ᨴᨴᨶ᩠ᨲᩮᨶᩣ”ᨲᩥ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᩈᩣᨴᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨸᩁᨽᩣᨣᩮ ᨠᩣᩃᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩣᩅᨲᩥᩴᩈᨽᩅᨶᩮ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᩮᨶᩮᩅ ᩅᩥᨾᩣᨶᩮ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩥ᪨ ᨲᩴ ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨾᩉᩣᨾᩮᩣᨣ᩠ᨣᩃ᩠ᩃᩣᨶᨲ᩠ᨳᩮᩁᩮᩣ ᩍᨾᩣᩉᩥ ᨣᩣᨳᩣᩉᩥ ᨸᨭᩥᨸᩩᨧ᩠ᨨᩥ –

᪁᪀᪄᪈᪨

“ᩏᨧ᩠ᨧᨾᩥᨴᩴ ᨾᨱᩥᨳᩪᨱᩴ ᩅᩥᨾᩣᨶᩴ…ᨸᩮ…

ᩅᨱ᩠ᨱᩮᩣ ᨧ ᨲᩮ ᩈᨻ᩠ᨻᨴᩥᩈᩣ ᨸᨽᩣᩈᨲᩦ”ᨲᩥ᪨

ᩈᩮᩣᨸᩥ ᨲᩔ ᩍᨾᩣᩉᩥ ᨣᩣᨳᩣᩉᩥ ᨻ᩠ᨿᩣᨠᩣᩈᩥ –

᪁᪀᪄᪉᪨ “ᩈᩮᩣ ᨴᩮᩅᨸᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᨲ᩠ᨲᨾᨶᩮᩣ…ᨸᩮ… ᨿᩔ ᨠᨾ᩠ᨾᩔᩥᨴᩴ ᨹᩃᩴ”᪨

᪁᪀᪅᪀᪨

“ᩋᩉᩴ ᨾᨶᩩᩔᩮᩈᩩ ᨾᨶᩩᩔᨽᩪᨲᩮᩣ, ᩋᩉᩮᩣᩈᩥᩴ ᨿᩅᨸᩣᩃᨠᩮᩣ;

អទ្ទសំ វិរជំ ភិក្ខុំ, វិប្បសន្នមនាវិលំ។

១០៥៨។

“តស្ស អទាសហំ ភាគំ, បសន្នា សេហិ បាណិហិ;

កុម្មាសបិណ្ឌិំ ទត្វាន, មោទាមិ នន្ទនេ វនេ។

១០៥៩។

“តេន មេតាទិសោ វណ្ណោ…បេ…

វណ្ណោ ច មេ សព្ពទិសា បភាសតី”តិ។

តត្ថ គាថាសុបិ អបុព្ពំ នត្ថិ។

យវបាលកវិមានវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៨។ បឋមកុណ្ឌលីវិមានវណ្ណនា

អលង្កតោមល្យធរោ សុវត្ថោតិ កុណ្ឌលីវិមានំ។ តស្ស កា ឧប្បត្តិ? ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ។ តេន សមយេន ទ្វេ អគ្គសាវកា សបរិវារា កាសីសុ ចារិកំ ចរន្តា សូរិយត្ថង្គមនវេលាយំ អញ្ញតរំ វិហារំ បាបុណិំសុ។ តំ បវត្តិំ សុត្វា តស្ស វិហារស្ស គោចរគាមេ អញ្ញតរោ ឧបាសកោ ថេរេ ឧបសង្កមិត្វា វន្ទិត្វា បាទធោវនំ បាទព្ភញ្ជនតេលំ មញ្ចបីឋំ បច្ចត្ថរណំ បទីបិយញ្ច ឧបនេត្វា ស្វាតនាយ ច និមន្តេត្វា ទុតិយទិវសេ មហាទានំ បវត្តេសិ, ថេរា តស្ស អនុមោទនំ វត្វា បក្កមិំសុ។ សោ អបរេន សមយេន កាលំ កត្វា តាវតិំសេសុ ទ្វាទសយោជនិកេ កនកវិមានេ និព្ពត្តិ។ តំ អាយស្មា មហាមោគ្គល្លានត្ថេរោ ឥមាហិ គាថាហិ បដិបុច្ឆិ –

១០៦០។

“អលង្កតោ មល្យធរោ សុវត្ថោ, សុកុណ្ឌលី កប្បិតកេសមស្សុ;

អាមុត្តហត្ថាភរណោ យសស្សី, ទិព្វេ វិមានម្ហិ យថាបិ ចន្ទិមា។

១០៧៣។

“ទិព្វា ច វីណា បវទន្តិ វគ្គូ, អដ្ឋដ្ឋកា សិក្ខិតា សាធុរូបា;

ទិព្វា ច កញ្ញា តិទសចរា ឧឡារា, នច្ចន្តិ គាយន្តិ បមោទយន្តិ។

១០៧៤។

“ទេវិទ្ធិបត្តោសិ មហានុភាវោ...បេ...

វណ្ណោ ច តេ សព្វទិសា បភាសតី”តិ។

សោបិ តស្ស ទ្វយាហិ គាថាហិ ព្យាកាសិ –

១០៧៥។ “សោ ទេវបុត្តោ អត្តមនោ...បេ... យស្ស កម្មស្សិទំ ផលំ”។

១០៧៦។

“អហំ មនុស្សេសុ មនុស្សភូតោ, ទិស្វាន សមណេ សីលវន្តេ;

សម្បន្នវិជ្ជាចរណេ យសស្សី, ពហុស្សុតេ តណ្ហក្ខយូបបន្នេ;

អន្នញ្ច បានញ្ច បសន្នចិត្តោ, សក្កច្ច ទានំ វិបុលំ អទាសិំ។

១០៧៧។

“តេន មេតាទិសោ វណ្ណោ...បេ...

វណ្ណោ ច មេ សព្វទិសា បភាសតី”តិ។

១០៦៣។ តត្ថ សុកុណ្ឌលីតិ សុន្ទរេហិ កុណ្ឌលេហិ អលង្កតកណ្ណោ។ “សកុណ្ឌលី”តិបិ បាឋោ, សទិសំ កុណ្ឌលំ សកុណ្ឌលំ, តំ អស្ស អត្ថីតិ សកុណ្ឌលី, យុត្តកុណ្ឌលី អញ្ញមញ្ញញ្ច តុយុញ្ចា អនុច្ឆវិកកុណ្ឌលីតិ អត្ថោ។ កប្បិតកេសមស្សូតិ សម្មាកប្បិតកេសមស្សុ។ អាមុត្តហត្ថាភរណោតិ បដិមុក្កអង្គុលិយាទិហត្ថាភរណោ។

១០៦៤។ តណ្ហក្ខយូបបន្នេតិ តណ្ហក្ខយំ អរហត្តំ, និព្វានមេវ វា ឧបគតេ, អធិគតវន្តេតិ អត្ថោ។ សេសំ វុត្តនយមេវ។

បឋមកុណ្ឌលីវិមានវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៦។ ទុតិយកុណ្ឌលីវិមានវណ្ណនា

អលង្កតោ មល្យធរោ សុវត្ថោតិ ទុតិយកុណ្ឌលីវិមានំ។ តស្ស កា ឧប្បត្តិ? ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ។ តេន សមយេន ទ្វេ អគ្គសាវកា កាសីសុ ជនបទចារិកំ ចរន្តាតិអាទិ សព្វំ អនន្តរសទិសមេវ។

១១០១។

“អលង្កតោ មល្យធរោ សុវត្ថោ, សុកុណ្ឌលី កប្បិតកេសមស្សុ;

អាមុត្តហត្ថាភរណោ យសស្សី, ទិព្វេ វិមានម្ហិ យថាបិ ចន្ទិមា។

១១០២។

“ទិព្វា ច វីណា បវទន្តិ វគ្គូ;

អដ្ឋដ្ឋកា សិក្ខិតា សាធុរូបា;

ទិព្វា ច កញ្ញា តិទសចរា ឧឡារា, នច្ចន្តិ គាយន្តិ បមោទយន្តិ។

១១០២។

“ទេវិទ្ធិបត្តាសិ មហានុភាវេ...បេ...

វណ្ណោ ច តេ សព្វទិសា បកាសតី”តិ។ – បុច្ឆិ;

១១០៣។

“សោ ទេវបុត្តោ អត្តមនោ...បេ... យស្ស កម្មស្សិទំ ផលំ”។

១១០៤។

“អហំ មនុស្សេសុ មនុស្សភូតោ, ទិស្វាន សមណេ សាធុរូបេ;

សម្បន្នវិជ្ជាចរណេ យសស្សី, ពហុស្សុតេ សីលវន្តេ បសន្នេ;

អន្នញ្ច បានញ្ច បសន្នចិត្តោ, សក្កច្ច ទានំ វិបុលំ អទាសិំ។

១១០៥។

“តេន មេតាទិសោ វណ្ណោ...បេ...

វណ្ណោ ច មេ សព្វទិសា បកាសតី”តិ។

គាថាសុបិ អបុព្វំ នត្ថិ។

ទុតិយកុណ្ឌលីវិមានវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

១០៑ (វត្តុរ) បំឃានិចិយានចណ្ណតា

ឃា ខេចរាជស្ស សភា សុធម្មាតិ វត្តុរចិយានំ៑ តស្ស កា វុប្បត្តិ? ភគចតិ បរិតិព្វុខេព ឆាត្យចិភាខេក ច គខេព តត្ថ តត្ថ ធ្មុខេបសុ បតិដ្ឋាបិឃយាខេតសុ ឆយុចិតឃំ សង្គាឃិតុំ វុដ្ឋិតិត្វា គហិខេពសុ យហាគស្សបប្យុខេលសុ យហាខេឆខេរសុ ឃាច ចស្សុបគយតា អខេព្ញាសុ ច ខេឆខេរសុ អត្តខេតា អត្តខេតា បរិសាឃ សទ្ធិំ តត្ថ តត្ថ ចសខេត្តសុ អាឃស្មា ក្យារកស្សខេបរិ បច្ចាហិ កិក្ខុសខេពហិ សទ្ធិំ ខេសតព្យតគាទំ គត្ថា និសបិចខេត ចសិ៑ អឆ បំឃានិ រាជខេព្ញា ខេឆរស្ស តត្ថ ចសតភាចំ សុត្វា យហតា ឌតគាខេឃត បរិចុខេពា តំ វុបសង្គយិត្វា បដិសន្ថារំ គត្វា និសិខេត្ត អត្តខេតា ជិដ្ឋិគតំ បខេចខេឆសិ៑ អឆ តំ ខេឆខេរា ចត្តិយសុរិឃុឆាហរណាឌីហិ បខេរលិកស្ស អត្ថិភាចំ បភាខេសខេត្វា អខេតគចិហិតខេហតុបយាលដ្គតំ ជិដ្ឋិគឃ្ហិចិតិខេចឆតំ តាតាតយចិចិត្តំ បំឃានិសុត្តំ (ឌី៑ និ៑ ១៑៣០៩ អាឆខេឃា) ខេឆខេសត្វា តំ ជិដ្ឋិសយ្យគាឃំ បតិដ្ឋាខេបសិ៑

ខេសា ចិសុទ្ធជិដ្ឋិខេកា ហុត្វា សយណ(ព្រាហ្មណាកបណទ្ធិកាឌីតំ ឆាតំ ខេឆខេត្វា អតុព្យអារខ្យាសយតាឃ ល្ហុំ អឆានិ ឃាសឆ្នាឆតយត្តំ គណាឌគំ ខាលក្តុតិឃំ សាណានិ ច ចត្ថានិ៑ ឲចំ បត អសក្កច្ចឆាតំ ឌត្វា គាឃស្ស ខេភឆា ហីតគាឃំ វុបបន្តិ ចាតុយហារាខិកាតំ សហព្យតំ៑ តស្ស បត កិច្ចាកិច្ចេសុ ឃុត្តប្បឃុខេត្តា វត្តុខេរា តាយ យាណខេចា អខេហានិ ឆាខេត ព្យាចខេដិ៑ ខេសា សក្កច្ចឆាតំ ឌត្វា តាចតឹសគាឃំ វុបបខេន្តា, តស្ស ឆ្វាឆសខេយាឌតិកំ ចិយានំ តិព្វត្តិ៑ ខេសា គតព្ញាតំ ចិភាខេចខេត្វា សហ ចិយាខេតត ក្យារកស្សបខេត្វទំ វុបសង្គយិត្វា ចិយាខេតខេពា ឌ្រុរុឃ្យា បច្ចាបតិដ្ឋិខេពត ចត្តិត្វា អញ្ជលិ បគ្គយ្ហអដ្ឋាសិ៑ តំ ខេឆខេរា –

១១០ប័៑

“ឃា ខេចរាជស្ស សភា សុធម្មា, ឃត្ថច្ឆន្តិ ខេចសង្ឃា សយគ្គា;

តធូបយំ តុយ្ហមិឌំ ចិយានំ, ឌ្រុភាសយំ តិដ្ឋតិ អន្តលិក្ខេ៑

១១០ឆ័៑

“ខេចិទ្ធិបត្តោនិ យហាតុភាខេចា...ខេប...

ចណ្ណោ ច ខេព សព្វឌិសា បភាសតី”តិ៑ – គាឆាហិ បដិបុច្ឆិ;

១១០។

“សោ ទេវបុត្តោ អត្តមនោ…បេ… យស្ស កម្មស្សិទំ ផលំ”។

១១១។

“អហំ មនុស្សេសុ មនុស្សភូតោ, រញ្ញោ បាយាសិស្ស អហោសិំ មាណវោ;

លទ្ធា ធនំ សំវិភាគំ អកាសិំ, បិយា ច មេ សីលវន្តោ អហេសុំ;

អន្នញ្ច បានញ្ច បសន្នចិត្តោ, សក្កច្ច ទានំ វិបុលំ អទាសិំ។

១១២។

“តេន មេតាទិសោ វណ្ណោ…បេ…

វណ្ណោ ច មេ សព្ពទិសា បភាសតី”តិ។ –

សោ ទេវបុត្តោ តស្ស ឥមាហិ គាថាហិ ព្យាកាសិ។

១០០បី។ តត្ថ ទេវរាជស្សាតិ សក្កស្ស។ សភា សុធម្មាតិ ឯវំនាមកំ សន្ថាគារំ។ យត្ថាតិ យស្សំ សភាយំ។ អច្ឆតីតិ និសីទតិ។ ទេវសង្ឃោតិ តាវតិំសទេវកាយោ។ សមគ្គោតិ សហិតោ សន្និបតិតោ។

១១១។ បាយាសិស្សអហោសិំ មាណវោតិ បាយាសិរាជញ្ញស្ស កិច្ចាកិច្ចករោ តរុណតាយ មាណវោ, នាមេន បន ឧត្តរោ នាម អហោសិំ។ សំវិភាគំ អកាសិន្តិ អហមេវ អនុញ្ញត្វា យថាលទ្ធំ ធនំ ទានមុខេន បរិច្ចជនវសេន សំវិភជនំ អកាសិំ។ អន្នញ្ច បានញ្ច បរិច្ចជន្តោតិ វចនសេសោ។ អថ វា ទានំ វិបុលំ អទាសិំ។ កថំ? សក្កច្ចំ។ កិំ តំ? អន្នញ្ច បានញ្ចាតិ យោជេតព្ពំ។

(ឧត្តរ) បាយាសិវិមានវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

ឥតិ បរមត្ថទីបនិយា ខុទ្ទក-អដ្ឋកថាយ វិមានវត្ថុស្មិំ

ទសវត្ថុបដិមណ្ឌិតស្ស ឆដ្ឋស្ស បាយាសិវគ្គស្ស

អត្ថវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៧។ សុនិក្ខិត្តវិមានវគ្គោ

១។ ចិត្តលតាវិមានវណ្ណនា

យថាវនំ ចិត្តលតំ បភាសតីតិ ចិត្តលតាវិមានំ។ តស្ស កា ឧប្បត្តិ? ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ។ តេន សមយេន សាវត្ថិយំ អញ្ញតរោ ឧបាសកោ ទលិទ្ទោ អប្បភោគោ បរេសំ កម្មំ កត្វា ជីវតិ។ សោ សទ្ធោ បសន្នោ ជិណ្ណេ វុឌ្ឍេ មាតាបិតរោ បោសេន្តោ “ឥត្ថិយោ នាម បតិកុលេ ឋិតា ឥស្សរិយំ ករោន្តិ, សស្សុសសុរានំ មនាបចារិនិយោ ទុល្លភា”តិ មាតាបិតូនំ ចិត្តទុក្ខ បរិហរន្តោ ទារបរិគ្គហំ អកត្វា សយមេវ តេ ឧបដ្ឋហតិ, សីលានិ រក្ខតិ, ឧបោសថំ ឧបវសតិ , យថាវិភវំ ទានានិ ទេតិ។ សោ អបរភាគេ កាលំ កត្វា តាវតិំសេសុ ទ្វាទសយោជនិកេ វិមានេ និព្វត្តិ។ តំ អាយស្មា មហាមោគ្គល្លានោ ហេដ្ឋា វុត្តនយេន គន្ត្វា កតកម្មំ ឥមាហិ គាថាហិ បដិបុច្ឆិ –

១១៣។

“យថា វនំ ចិត្តលតំ បភាសតិ, ឧយ្យានសេដ្ឋំ តិទសានមុត្តមំ;

តថូបមំ តុយ្ហមិទំ វិមានំ, ឱភាសយំ តិដ្ឋតិ អន្តលិក្ខេ។

១១៤។

“ទេវិទ្ធិបត្តោសិ មហានុភាវោ…បេ…

វណ្ណោ ច តេ សព្ពទិសា បភាសតី”តិ។

១១១៧។

“សោ ទេវបុត្តោ អត្តមនោ...បេ... យស្ស កម្មស្សិទំ ផលំ”។

១១១៨។

“អហំ មនុស្សេសុ មនុស្សភូតោ, ទលិទ្ទោ អតាណោ កបណោ កម្មករោ អហោសិំ;

ជិណ្ណេ ច មាតាបិតរោ អភរិំ, បិយា ច មេ សីលវន្តោ អហេសុំ;

អន្នញ្ច បានញ្ច បសន្នចិត្តោ, សក្កច្ច ទានំ វិបុលំ អទាសិំ។

១១១៩។

“តេន មេតាទិសោ វណ្ណោ...បេ...វណ្ណោ ច មេ សព្ពទិសា បភាសតី”តិ។ –

សោបិ តស្ស ព្យាកាសិ។ សេសំ វុត្តនយេវ។

ចិត្តលតាវិមានវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៧។ នន្ទនវិមានវណ្ណនា

យថា វនំ នន្ទនំ បភាសតីតិ នន្ទនវិមានំ។ តស្ស កា ឧប្បត្តិ? ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ។ តេន សមយេន សាវត្ថិយំ អញ្ញតរោ ឧបាសកោតិអាទិ សព្ពំ អនន្តរវិមានសទិសំ។ អយំ បន ទារបរិគ្គហំ កត្វា មាតាបិតរោ បោសេសីតិ អយមេវ វិសេសោ។

១១២០។

យថា វនំ នន្ទនំ បភាសតិ, ឧយ្យានសេដ្ឋំ តិទសានមុត្តមំ;

តថូបមំ តុយ្ហមិទំ វិមានំ, ឱភាសយំ តិដ្ឋតិ អន្តលិក្ខេ។

១១២១។

“ទេវិទ្ធិបត្តាសិ មហានុភាវេ...បេ...វណ្ណោ ច តេ សព្វទិសា បភាសតីតិ។

១១២២។

“សា ទេវតា អត្តមនា...បេ... យស្ស កម្មស្សិទំ ផលំ”។

១១២៣។

“អហំ មនុស្សេសុ មនុស្សភូតោ, ទលិទ្ទោ អតាណោ កបណោ កម្មករោ អហោសិំ;

ជិណ្ណេ ច មាតាបិតរោ អភរឹ, បិយា ច មេ សីលវន្តោ អហេសុំ;

អន្នញ្ច បានញ្ច បវេច្ឆិត្វា, សក្កច្ច ទានំ វិបុលំ អទាសិំ។

១១២៤។

“តេន មេតាទិសោ វណ្ណោ...បេ...វណ្ណោ ច មេ សព្វទិសា បភាសតី”តិ –

គាថាហិ ព្យាកាសិ។ តត្ថ គាថាសុបិ អបុព្ពំ នត្ថិ។

នន្ទនវិមានវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៣។ មណិថូណវិមានវណ្ណនា

ឧច្ចមិទំមណិថូណំ វិមានន្តិ មណិថូណវិមានំ។ តស្ស កា ឧប្បត្តិ? ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ។ តេន សមយេន សម្ពហុលា ថេរា ភិក្ខូ

អរញ្ញាយតនេ វិហរន្តិ។ តេសំ គាមំ បិណ្ឌាយ គមនមគ្គេ ឯកោ ឧបាសកោ វិសមំ សមំ ករោតិ, កណ្ដកេ នីហរតិ, គច្ឆគុម្ពេ អបនេតិ, ឧទកកាលេ មាតិកាសុ សេតុំ ពន្ធតិ, វិវនដ្ឋានេសុ ទាយាទុក្លេ ទោបេតិ, ជលាសយេសុ មត្តិកំ ឧទ្ធរិត្វា តេ បុថុលគម្ភីរេ ករោតិ, តិត្ថេ សម្បាទេតិ, យថាវិភវំ ទានំ ទេតិ, សីលំ រក្ខតិ។ សោ អបរភាគេ កាលំ កត្វា តាវតិំសេសុ ទ្វាទសយោជនិកេ កនកវិមានេ និព្វត្តិ។ តំ អាយស្មា មហាមោគ្គល្លានត្ថេរោ ឧបសង្កមិត្វា ឥមាហិ គាថាហិ បដិបុច្ឆិ –

១១៩៤។

“ឧច្ចមិទំ មណិថូណំ វិមានំ, សមន្តតោ ទ្វាទស យោជនានិ;

កូដាគារា សត្តសតា ឧឡារា, វេឡុរិយថម្ភា រុចកត្ថតា សុភា។

១១៩៥។

“តត្ថច្ឆសិ បិវសិ ខាទសិ ច, ទិព្វា ច វីណា បវទន្តិ វគ្គូ;

ទិព្វា រសា កាមគុណេត្ថ បញ្ច, នារិយោ ច នច្ចន្តិ សុវណ្ណឆន្នា។

១១៩៦។

“កេន តេតាទិសោ វណ្ណោ…បេ…វណ្ណោ ច តេ សព្ពទិសា បភាសតី”តិ។

សោបិ តស្ស គាថាហិ ព្យាកាសិ –

១១៩៧។

“សោ ទេវបុត្តោ អត្តមនោ…បេ… យស្ស កម្មស្សិទំ ផលំ”។

១១៩៨។

“អហំ មនុស្សេសុ មនុស្សភូតោ, វិវនេ បថេ សង្កមនំ អកាសិំ;

អារាមរុក្ខានិ ច រោបយិស្សំ, បិយា ច មេ សីលវន្តា អហេសុំ;

អន្នញ្ច បានញ្ច បសន្នចិត្តោ, សក្កច្ច ទានំ វិបុលំ អទាសិំ។

១១៦២។

“តេន មេតាទិសោ វណ្ណោ…បេ…វណ្ណោ ច មេ សព្វទិសា បភាសតី”តិ។

១១៦៣។ តត្ថ វិវនេតិ អរញ្ញេ។ អារាមរុក្ខានិ ចាតិ អារាមភូតេ រុក្ខេ, អារាមំ កត្វា តត្ថ រុក្ខេ រោបេសិន្តិ អត្ថោ។ សេសំ សព្វំ វុត្តនយមេវ។

មណិថូណវិមានវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៤។ សុវណ្ណវិមានវណ្ណនា

សោណ្ណមយេ បព្ពតស្មិន្តិ សុវណ្ណវិមានំ។ តស្ស កា ឧប្បត្តិ? ភគវា អន្ធកវិន្ទេ វិហរតិ។ តេន សមយេន អញ្ញតរោ ឧបាសកោ សទ្ធោ បសន្នោ វិភវសម្បន្នោ តស្ស គាមស្ស អវិទូរេ អញ្ញតរស្មិំ មុណ្ឌកបព្ពតេ សព្ពាការសម្បន្នំ ភគវតោ វសនានុច្ឆវិកំ គន្ធកុដិំ ការេត្វា តត្ថ ភគវន្តំ វសាបេន្តោ សក្កច្ចំ ឧបដ្ឋហិ, សយញ្ច និច្ចសីលេ បតិដ្ឋិតោ សុវិសុទ្ធសីលសំវរោ ហុត្វា កាលំ កត្វា តាវតិំសភវនេ និព្ពត្តិ។ តស្ស កម្មានុភាវសំវត្តនិកំ នានារតនរំសិជាលសមុជ្ជលំ វិចិត្តវេទិកាបរិក្ខិត្តំ វិវិធវិបុលាលង្ការោបសោភិតំ សុវិភត្តភិត្តិថម្ភសោបានំ អារាមរមណីយកំ កញ្ចនបព្ពតមុទ្ធនិ វិមានំ ឧប្បជ្ជិ។ តំ អាយស្មា មហាមោគ្គល្លានោ ទេវចារិកំ ចរន្តោ ទិស្វា ឥមាហិ គាថាហិ បដិបុច្ឆិ –

១១៦៤។

“សោណ្ណមយេ បព្ពតស្មិំ, វិមានំ សព្វតោបភំ;

ហេមជាលបដិច្ឆន្នំ, កិង្កិណិជាលកប្បិតំ។

១១២៣។

“អដ្ឋំសា សុកតា ថម្ភា, សព្វេ វេឡុរិយាមយា;

ឯកេកាយ អំសិយា, រតនា សត្ត និម្មិតា។

១១២៤។

“វេឡុរិយសុវណ្ណស្ស, ផលិកា រូបិយស្ស ច;

មសារគល្លមុត្តាហិ, លោហិតង្កមណីហិ ច។

១១២៥។

“ចិត្រា មនោរមា ភូមិ, ន យត្ថុទ្ធតី រជោ;

គោបានសីគណា បីតា, កូដំ ធារេន្តិ និម្មិតា។

១១២៦។

“សោបានានិ ច ចត្តារិ, និម្មិតា ចតុរោ ទិសា;

នានារតនគព្ភេហិ, អាទិច្ចោវ វិរោចតិ។

១១២៧។

“វេទិយា ចតស្សោ តត្ថ, វិភត្តា ភាគសោ មិតា;

ຊຕ຺ລ຺ລຍາຕາ ອາກຕ຺ຕິ, ສຍຕ຺ຕາ ຈຕຸເຣາ ທິສາຯ

໑໑໓໐ຯ

“ຕສ຺ມິໍ ຈິຍາເຕ ປຈເຣ, ເຣຈປຸເຕ຺ຕາ ຍຫປຸເກາ;

ອຕິເຣາຈສິ ຈເຕ຺ຕາຕ, ຊຣຍເຕ຺ຕາຈ ກາຫຸຍາຯ

໑໑໓໑ຯ

“ຣາຕສ຺ສ ເຕ ຕຸຣໍ ພລໍ, ອເຈາ ສີລສ຺ສ ຈາ ປຕ;

ອເຈາ ອຊ຺ຊລິກຍຸສ຺ສ, ຕໍ ເຍ ອກ຺ລາຫິ ປຸຈ຺ຈິເຕາ”ຕິຯ

ເສາປິສ຺ສ ຕຸຍາຫິ ກາຈາຫິ ຕຸຍາກາສິ –

໑໑໓໒ຯ “ເສາ ເຣຈປຸເຕ຺ຕາ ອຕ຺ຕຍເຕາ...ເປ... ຍສ຺ສ ກຍຸສ຺ສິຕໍ ພລໍ”ຯ

໑໑໓໒ຯ

“ອຫໍ ອຕ຺ຕກຈິຕ຺ຕສ຺ມິ, ຕຸຕ຺ສ຺ສາຕິຈ຺ຈາຕ຺ຕເຕາ;

ຈິຫາເຣ ສຕ຺ຕ ກາເຣສິ, ປສເຕ຺ຕາ ເສຫິ ປິລິກິຯ

໑໑໓໓ຯ

“ຕຕ຺ຕ ກຕ຺ຕຍາ ຍາລຍາ, ປຈ຺ຈຍາ ຈິເລປຕໍ;

ຈິຫາເຣ ສຕ຺ຕ ອຣາສິ, ຈິປຍສເຕ຺ຕ ເຈຕສາ;

ᨲᩮᨶ ᨾᨿ᩠ᩉᩣᨷ᩠ᨷᩣᨶᩴ ᩃᨴ᩠ᨵᩴ, ᩅᩈᩴ ᩅᨲ᩠ᨲᩮᨾᩥ ᨶᨶ᩠ᨴᨶᩮ᪨

᪑᪑᪓᪕᪨

“ᨶᨶ᩠ᨴᨶᩮ ᨧ ᩅᨶᩮ ᩁᨾ᩠ᨾᩮ, ᨶᩣᨶᩣᨴᩥᨩᨣᨱᩣᨿᩩᨲᩮ;

ᩁᨾᩣᨾᩥ ᨶᨧ᩠ᨧᨣᩦᨲᩮᩉᩥ, ᩋᨧ᩠ᨨᩁᩣᩉᩥ ᨷᩩᩁᨠ᩠ᨡᨲᩮᩣ”ᨲᩥ᪨

᪑᪑᪒᪓᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩈᨻ᩠ᨻᨲᩮᩣᨷᨽᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᨻ᩠ᨻᨽᩣᨣᩮᩉᩥ ᨷᨽᩣᩈᨶ᩠ᨲᩴ ᨷᨽᩣᨿᩩᨲ᩠ᨲᨠᩴ᪨ ᨠᩥᩘᨠᩥᨱᩥᨠᨩᩣᩃᨠᨷ᩠ᨷᩥᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᨠᨷ᩠ᨷᩥᨲᨠᩥᩘᨠᩥᨱᩥᨠᨩᩣᩃᩴ᪨

᪑᪑᪒᪕᪨ ᩈᨻ᩠ᨻᩮ ᩅᩮᩊᩩᩁᩥᨿᩣᨾᨿᩣᨲᩥ ᩈᨻ᩠ᨻᩮ ᨳᨾ᩠ᨽᩣ ᩅᩮᩊᩩᩁᩥᨿᨾᨿᩣ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨷᨶ ᩑᨠᩮᨠᩣᨿ ᩋᩴᩈᩥᨿᩣᨲᩥ ᩋᨭ᩠ᨮᩴᩈᩮᩈᩩ ᨨᩊᩴᩈᩮᩈᩩ ᩑᨠᩮᨠᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩋᩴᩈᨽᩣᨣᩮ᪨ ᩁᨲᨶᩣ ᩈᨲ᩠ᨲ ᨶᩥᨾ᩠ᨾᩥᨲᩣᨲᩥ ᩈᨲ᩠ᨲᩁᨲᨶᨶᩥᨾ᩠ᨾᩥᨲᩣ, ᩑᨠᩮᨠᩮᩣ ᩋᩴᩈᩮᩣ ᩈᨲ᩠ᨲᩁᨲᨶᨾᨿᩮᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨

᪑᪑᪒᪖᪨ “ᩅᩮᩊᩩᩁᩥᨿᩈᩩᩅᨱ᩠ᨱᩔᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨶᩣ ᨶᩣᨶᩣᩁᨲᨶᩣᨶᩥ ᨴᩔᩮᨲᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩅᩮᩊᩩᩁᩥᨿᩈᩩᩅᨱ᩠ᨱᩔᩣᨲᩥ ᩅᩮᩊᩩᩁᩥᨿᩮᨶ ᨧ ᩈᩩᩅᨱ᩠ᨱᩮᨶ ᨧ ᨶᩥᨾ᩠ᨾᩥᨲᩣ, ᨧᩥᨲᩕᩣᨲᩥ ᨧᩣ ᨿᩮᩣᨩᨶᩣ᪨ ᨠᩁᨱᨲ᩠ᨳᩮ ᩉᩥ ᩍᨴᩴ ᩈᩣᨾᩥᩅᨧᨶᩴ᪨ ᨹᩃᩥᨠᩣ ᩁᩪᨷᩥᨿᩔ ᨧᩣᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳᩣᨷᩥ ᩑᩈᩮᩅ ᨶᨿᩮᩣ᪨ ᨾᩈᩣᩁᨣᩃ᩠ᩃᨾᩩᨲ᩠ᨲᩣᩉᩦᨲᩥ ᨠᨻᩁᨾᨿᩦᩉᩥ᪨ ᩃᩮᩣᩉᩥᨲᨦ᩠ᨠᨾᨿᩦᩉᩥ ᨧᩣᨲᩥ ᩁᨲ᩠ᨲᨾᨿᩦᩉᩥ᪨

᪑᪑᪒᪗᪨ ᨶ ᨲᨲ᩠ᨳᨲ᩠ᨳᩥ ᩁᨩᩮᩣᨲᩥ ᨾᨿᩥᨾᨿᨠ᩠ᨡᩥᨠᨲ᩠ᨲᩣ ᨶ ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩅᩥᨾᩣᨶᩮ ᩁᨩᩮᩣ ᩁᩪᩉᨲᩥ᪨ ᨣᩮᩣᨷᩣᨶᩈᩦᨣᨱᩣᨲᩥ ᨣᩮᩣᨷᩣᨶᩈᩦᩈᨾᩪᩉᩣ᪨ ᨷᩦᨲᩣᨲᩥ ᨷᩦᨲᩅᨱ᩠ᨱᩣ, ᩈᩩᩅᨱ᩠ᨱᨾᨿᩣ ᨧᩮᩅ ᨷᩩᩔᩁᩣᨣᩣᨴᩥᨾᨿᩣ ᨧᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨠᩪᨭᩴ ᨵᩣᩁᩮᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩈᨲ᩠ᨲᩁᨲᨶᨾᨿᩴ ᨠᨱ᩠ᨱᩥᨠᩴ ᨵᩣᩁᩮᨶ᩠ᨲᩥ᪨

᪑᪑᪒᪘-᪙᪨ ᨶᩣᨶᩣᩁᨲᨶᨠᩪᨭᩮᩉᩦᨲᩥ ᨶᩣᨶᩣᩁᨲᨶᨾᨿᩮᩉᩥ ᨠᩪᨭᩮᩉᩥ᪨ ᩅᩮᨴᩥᨿᩣᨲᩥ ᩅᩮᨴᩥᨠᩣ᪨ ᨧᨲᩔᩮᩣᨲᩥ ᨧᨲᩩᩈᩩ ᨴᩥᩈᩣᩈᩩ ᨧᨲᩔᩮᩣ᪨ ᨲᩮᨶᩣᩉ “ᩈᨾᨶ᩠ᨲᩣ ᨧᨲᩩᩁᩮᩣ ᨴᩥᩈᩣ”ᨲᩥ᪨

᪑᪑᪓᪐᪨ ᨾᩉᨷ᩠ᨷᨽᩮᩣᨲᩥ ᨾᩉᩣᨩᩩᨲᩥᨠᩮᩣ᪨ ᩏᨴᨿᨶ᩠ᨲᩮᩣᨲᩥ ᩏᨣ᩠ᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩮᩣ᪨ ᨽᩣᨱᩩᨾᩣᨲᩥ ᩋᩣᨴᩥᨧ᩠ᨧᩮᩣ᪨

᪑᪑᪓᪒᪨ ᩈᩮᩉᩥ ᨷᩣᩃᩥᨠᩦᨲᩥ ᨠᩣᨿᩈᩣᨴᩴ ᨷᩩᨭ᩠ᨮᩣ ᨷᩈᩅᨶ᩠ᨲᩣ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨷᩣᩃᩦᩉᩥ ᨲᩴ ᨲᩴ ᨠᩥᨧ᩠ᨧᩴ ᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩣ ᩅᩥᩉᩣᩁᩴ ᩈᨻ᩠ᨻ ᨠᩣᩁᩮᩈᩥᨶ᩠ᨲᩥ ᨿᩮᩣᨩᨶᩣ᪨ ᩋᨳ ᩅᩣ ᩈᩮᩉᩥ ᨷᩣᩃᩥᨠᩦᨲᩥ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩋᨭ᩠ᨮᨠᨳᩥᨠᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨣᨶ᩠ᨵᩣ ᨾᩣᩃᩣ ᨷᨭᩣᨠᩣ ᩅᩥᩃᩮᨷᨶᩣ ᨷᩪᨩᩣᩅᩈᩮᨶ᪨ ᨿᨳᩣ ᨠᩥᩴ? ᩅᩥᩉᩣᩁᩮ ᩅᩥᨷ᩠ᨷᩈᨶ᩠ᨶᩮᨶ ᨧᩮᨲᩈᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᨲᩮᩣ ᩋᨠᩣᩈᩥᩴ ᨷᩩᨷ᩠ᨹᩥᩴ ᨶᩥᨿ᩠ᨿᩣᨲᩮᩈᩥᩴ ᨧᩣᨲᩥ ᩑᩅᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᨿᩮᩣᨩᨶᩣ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣ᪨

១០៣៣. ទេវតាតិ ទេវេ ឃនាចុទេត្តត បុញ្ញាកម្មេត ការលក្ខទេត. យឃន្តិ យឃា. ព្ចងត្តិ ព្ចង៑ បុញ្ញាផល៑, ព្ចង៑ ចា ងិន្តា អាឌិបទេឃៀ. ទេតាហ “ចង៉ ចទេត្តឃឹ”តិ.

១០៣៤. តត្ថទេតតិ តត្ថិឃា ងិន្តាឃយិន្ទឃា ក្លប្បញ្ញត្ថុធទេត ព្ចយស្មិ ទេងចទេលិទេក, ពត្តាបិ ចិទេឃឃទេពា តត្ថទេត ចទេត ទេយ្ស, ឲចំ ទយលីទេឃ ព្ចយស្មិ តត្ថទេត ចទេត ទយាឃឹតិ ទេឃាឌតា. ទេឃង៉ ចុត្តតឃទេយច.

ឲចំ ទេងចពាឃ អត្តទេតា បុញ្ញាកទេម្ម អាចិកទេព ទេឆទេទា ឃបទិចារស្ស ពស្ស ទេងចបុត្តស្ស ឆយ៉ំ ទេងទេឃត្វា កកចទេពា ពយត្តំ តិទេចទេងសិ. កកចា ពំ អដ្ឋប្បត្តិំ កត្វា ឃយ្យត្តបទិឃាឃ ឆយ៉ំ ទេងទេឃសិ. ឃា ទេងឃតា យហាឌតស្ស ឃាត្តិកា អទេហាឃឹតិ.

ឃុចណ្ណវិបាកចណ្ណកា តិដ្ឋិតា.

៥. អប្បវិបាកចណ្ណកា

ក្ខុយិធំយលិក្ខលត្តិ អប្បវិបាកំ. ពស្ស កា ក្លប្បត្តិ? កកចា ទាឌកទេហ ចិហទតិ ទេចញ្ញុចទេត. ទេពត ឃយទេឃត ទាឌកទេហ អញ្ញាពទេទា ក្ខក្កពបុទិទេឃា បទេទង៉ កត្តទេចពតកទេពា ហុត្វា អប្បចតំ ទក្ខតិ. ទេឃា ឲកឌិចង៉ អាឃឃុត្តិ ឃាទិបុត្តំ កិយប្បយទេឃ ឃ្ទិឃាពបឃត្តទេត្ត ក្លហ្វចាលិកាតិប្បឹញព្ចទេព ចិប្បត្ថុយាតយទឹចិឌាលចិត្តទេព ក្ខយិប្បទេងទេឃ ពស្ស អប្បាទាយស្ស អចិត្ថទេត យទេក្កត ទេឃងាកទេពត កទេត្តត កច្ឆត្តិ ងិត្វា ឃញ្ញាពការទេចពហុយាទេតា ក្លបឃង្កយិត្វា ឲចយាហ “យហា អឃំ, កទេត្ត, ឈយុបទិញអាទេហា, អតិចិឃ បទិស្សត្តទ្វទេបិ ចិឃ ងិស្សតិ, ឃាធុ, កទេត្ត, អទេឃ្យា ព្ចយំ អប្បាទាយំ បចិឃិត្វា យុហុត្តំ ចិស្សយិត្វា អឌ្ឍាតបទិស្សយំ បដិចិទេតាទេងត្វា កច្ឆឆ អត្តុកយៀ ក្លបិងាឃា”តិ. ទេឆទេទា ចិទេឃឃទេពា ពស្ស ចិត្តប្បឃាង៑ បទិត្ថាទេហពុការទេយា ពំ អាទាយំ បចិឃិត្វា អញ្ញាពទេស្ស អប្បាទក្កស្ស យុទេល តិឃីឌិ.

បុត ទេឃា បុទិទេឃា អាហ “ឃទេច, កទេត្ត, តក្កាឃិពុកាយត្ត, អហំ ព្ចទេពា ក្ខបទេពា ក្លងកំ ក្លឆ្ចទិត្វា ពុទេយតក្កាទេបស្សាយិ, បាតឹឃត្ថា ងស្សាយឹ”តិ. ទេឆទេទាបិ អឌិចាទេឃសិ ពុលឹតការទេចត. ទេឃា ក្ខបទេពា ក្លងកំ ក្លឆ្ចទិត្វា បទិស្សាទេចត្វា ទេឆទំ តក្កាទេបសិ, តក្កាទេបត្វា ច ហត្តបិទេង ទេឆាចិត្វា តិឃិត្តស្ស បាតឹឃំ ក្លបទេតសិ. ទេឆទេទា បាតឹឃំ បិចិត្វា បដិប្បស្សឆ្ចទទេឆា ពស្ស បុទិឃស្ស ក្លងកងាទេត ទេចច តក្កាទេត ច អត្តុទេយាងតំ ចត្វា បក្កាយិ. អឆ ទេឃា បុទិទេឃា “ឈយ្យាកិពត្តស្ស ចព ទេឆទស្ស ឈយុបទិញអាហំ បដិប្បស្សុយ្យទេឃិ, ពាហុំ ចព យឃា បុញ្ញា បឃុព”ត្តិ ក្លញអាទបឹពិទេឃាយតស្សំ បដិឃំទេចទេងសិ. ទេឃា អបទកាទេក កាល៑ កត្វា ពាចពិទេឃឃ្យ ក្លប្បជ្ជិ. ពំ អាឃឃ្វា យហាទេយាក្កល្លាទេតា ក្លបឃង្កយិត្វា ព្ចយាហិ កាឆាហិ កពបុញ្ញា បុច្ឆិ.

“ក្ខយិធំ យហិត្វលំ ចិយាគំ, សយត្តុតោ ក្ខាគស តឃាឌតាតិ;

ក្បូជៃការា សត្តុសតា ក្ខ្សអារា, តចញ្ញ្ចុទិឃឆម្ពា ទ្វួចកត្តួតា ស្វុកា៍

១១៤៨៍

“តតត្ថ្លសិ បិចសិ ឈាគសិ ច, ជិត្តា ច ចឹណា បចគត្តិ ចក្បុ;

ជិត្តា រសា កាយក្យុតេលត្ត បប្តា, តាទិតឃា ច តត្ថតិ ស្ចុលាលត្កា៍

១១៤៩៍

“តកត តេតាជិតសា ចណ្ណោ…តប…

ចណ្ណោ ច តេ សត្តជិសា បភាសតិ”តិ៍

១១៥០៍

“តសា តគចបុត្តោ អត្តយតភា…តប…

ឃស្ស៊ុ កមុស្សិធំ ថល់”៍

១១៥១៍

“កិយ្យាតំ បន្ឋិរេយ យាតេស, បតបត្តុ ជិចក្កុតេរ;

បតេនំ កតតកា តបិតេសា, អប្តារាយយសិត្តាតិ៍

១១៣៧។

“អថ តេភាកយា ភិក្ខូ, សារិបុត្តាតិ វិស្សុតា;

កិលន្តរូបិ កាយេន, អកិលន្តាច ចេតសា។

១១៣៨។

“តញ្ញា ជិច្ឆាន អាយត្តំ, អនេចាធំ អប្បមិញ្ញានោ;

សាធុ តំ ករេត្ត ត្យាបេយ្យំ, ឃំ យយស្ស ស្វាចតំ។

១១៣៩។

“តស្ស យេ អត្ថកាយព្យាឃ, តិក្ខិបិ បត្តជីចនំ;

តិឃឹជិ ទ្វក្ខុមូលស្មិំ, លាឃាឃ ឡកឆីចនោ។

១១៣៣។

“តញ្ញា អនេច្ឆត ចារិតា, បសន្តយាតសោ តនោ;

ត្យាបឃឹ ទ្វក្ខុមូលស្មិំ, លាឃាឃ ឡកឆីចនំ។

១១៣៤។

“អនេប្បា ច សិនេត្តា សយនោ ច ត្យាបិនេតា,

យឃា ច ឬត្ថា បស្វតំ អតប្យកំ;

ຝຸຕິ ເສາ ປີຕິຍາ ກາຍໍ, ສຕ຺ຖາ ຜຣຕິ ອຕ຺ຕເນາ

໑໑໓ລິ

“ຕເຕຈ ໂອຕ຺ຕເກ ກເຍ຺, ອກາສີ ຕາຍ ຊາຕິຍາ;

ປຫາຍ ຍາຕຸສໍ ເຕຫໍ, ຮູປເປຕ຺ຕາຍິ ຣະຕ຺ຕຕໍ

໑໑໓ປ໌

“ຕຕ຺ເຕ ຈ ຈເຕ ຣເຍ຺, ຕາຕາຊິຂກາຄາຍຸເຕ;

ຣຍາຍິ ຕຕ຺ຈກີເຕຫິ, ອຕ຺ຈຣາຫິ ປຸຣຄ຺ຄເຕາ”ຕິ –

ເສາປິ ຕສ຺ສ ຝຸຍາຫິ ກາຈາຫິ ຍຸຍາການິ

໑໑໓໑ ຕຕ຺ຖ ກິຍຸເຕ ປຕ຺ຈເຍ ຍາເສຕິ ອາສາຍຸຫິຍາເສ ປຕປເຕ຺ຕຕິ ອຕິຈິຍ ຊິປຍຸເຕ຺ຕ, ສຕ຺ຕເສາ ຮູຄຍຸຈິສ຺ສເຊຕ຺ຕຕິ ອເຕ຺ຖາ ຊິຈຕ຺ຕເຣຕິ ຊິຈາກເຣ, ອຍເຍຈ ຈາ ປິເຜາ ອສິຕ຺ຈາຕີຕິ ສິຕ຺ຈາຕິ, -ກາເຣາ ຄິປິຕຍຕ຺ຕໍ, ສິຕ຺ຈາຕິ ອຕ຺ຕາຣຸຄ຺ຄຸເລຍຸ ຊຸຈໍ ຂລເສກໍ ກເຣາຕີຕິ ອເຕ຺ຖາ “ອສິຕ຺ຈາຈາ”ຕິ ຈ ປິເຜາ, ສິຕ຺ຈິຕ຺ຖາຕິ ອເຕ຺ຖາ “ອສິຕ຺ຈາຫ”ຕ຺ຕິ ຈ ປເຜຕ຺ຕິ, ປເຣສໍ ກຕເກາ ເປິເສາ ຫຸຕ຺ຖາ ຕຄາ ອຕ຺ຕາຣາຍໍ ອສິຕ຺ຈິ ອຫຕ຺ຕິ ອເຕ຺ຖາ

໑໑໓໒ ເຕຕາຕິ ເຍຕ ຊິສາກາເຣກ ເສາ ອຕ຺ຕາຣາເຍາ, ເຕຕ ອກຍາ ອກຕ຺ຈິ ອກິລເຕ຺ຕາຈ ເຈຕສາຕິ ເຈເຕາຍຸຄ຺ຄສ຺ສ ຍເຕ຺ຄເຕຈ ປຫີຕຕ຺ຕາ ເຈຕສາ ອກິລເຕ຺ຕາປິ ສຍາເຕາ ກິລຕ຺ຕຸຣເປິ ກາເຍຕ ເຕຕ ຍເຕ຺ຄຕ ອກຍາຕິ ເຍາຊຕາ

໑໑໓໒-໓ ອເຈາຈໍ ອຫໍ ຕຄາ ອຕ຺ຕສິຕ຺ຈາເກາ ຫຸຕ຺ຖາຕິ ເຍາຊຕາ ໂອກຊີຈເຣາຕິ ຕຸຍິຕຸການເຍາຕິ ອຊິປຍາເຍາ

໑໑໓໙ ຝຸຕີຕິ ໂອຈໍ “ອເຕ຺ຕາ ຈ ສິເຕ຺ຕາ, ສຍເຄາ ຈ ຕຸປິເຕາ, ຍຍາ ຈ ປຸຕ຺ຕາ ປສຸຕໍ ອຕປຍຸກໍ, ໂອເກເຕຈ ປເຍາເກຕ ຕິຈິເຜາປິ ອເຕ຺ຖາ ສາຊິເຕາ”ຕິ ຝູຍິຕາກາເຣຕ ປຈຕ຺ຕາຍ ປີຕິຍາ ເສາ ປຸຣິເສາ ອຕ຺ຕເນາ ສຕ຺ຖາ ກາຍໍ ຜຣຕິ, ຄິຣຕ຺ຕຣໍ ຜຸຊໍ ກເຣາຕີຕິ ເຍາຊຕາ ອຕີຕເຕ຺ຖ

ខេចាំ ចត្តុយាគចេតំ, ឋទីតិ អទេត្វា៝

១០វ៉ល៊ិ៝ តេខេច ឲត្តុក៌ា កយ្ជុត្តិ ចាំ ឲត្តុក៌ា ឲចំ បិតឹឃជាគយត្តុក៌ា កយុំ អកាឃិ, តាឃ តឃ្សុំ ឌាតិឃំ អឡ្ជាា គាត្យុឃ្សុទាឃឹតិ អឌិប្យាខេឃា៝ ខេតឃំ ចុត្តុគឃខេឃច៝

អឃ្ជុចិយាគចណ្ហុគា គិដ្ចិតា៝

៩៝ ខេកាបិលចិយាគចណ្ហុគា

ជិប្ជាគខេចំ បជិបុឆ្ធិ ភិក្ខុតិ ខេកាបិលចិយាគំ៝ តឃ្សុ កា ក្សប្យត្តិ? កកចា ទាឌកេហ ចិហទតិ ខេចញ្ចុខេគ៝ ខេតគ ឃឃខេឃគ ទាឌកហចាឃឹ អឡ្ជាតខេទា ខេកាបិលខេកា បិតទាឃត្វាឃ បិខេលិតិកាឃ បុជចាឆ្ល ក្យុង៉ាឃំ កខេហត្វា គកខេទតា គិក្ខុយិត្វា កាចឹគំ ចខេលជ្ជាគក្សុំ ខេកាចខេក្សុយិ ឃយ្យាបុលិ៝ ចាំ អាឃឃ្ជា យហាខេយាក្កុល្លាខេគា "អឃំ ឡាជាខេគច កាលំ កទិឃ្សុតិ, យឃ្ឃុត្តា ក្យុង៉ាឃំ ជត្វា តាចតិខេឃឃុ ក្សប្យុជ្ជិឃ្សុតី"តិ ច ជាត្វា តឃ្សុ ឃឹបំ អកយាឃិ៝ ខេឃា ខេចលំ ឡុខេលិខេកត្វា ខេឆខេឃ្សុ ក្យុង៉ាឃំ ជាត្យុកាខេយា អខេហាឃិ៝ ខេតគ ច ឃឃខេឃគ កាចិខេឃា យាឃខេក្ខុត្តុំ បចឹឃត្តិ៝ អឆ ខេឃា ខេកាបិខេលិ ចិខេត្តុឃិ "កិំ គុ ខេលា ខេឆខេឃ្សុ ក្យុង៉ាឃំ ជខេជឃ្យំ, ក្សជាហុ កាចិខេឃា យាឃខេក្ខុត្តុខេតា គឹហខេឃ្យ"ត្តិ៝ អឆឃ្សុ ឲតជខេហាឃិ "យាឃឃាយិកា យំ ឃំ ឡាឆ្ឆត្តិ, ចាំ កខេទាត្តុ, ខេឆខេឃ បគ កខេត ក្យុង៉ាឃជាគត្តុខេទាខេឃា ខេយ ឃិឃា, ហត្ថាហំ បជយំ អឃ្យុឃ្សុ ក្យុង៉ាឃំ ជឃ្យុាយី"តិ ចាំ ខេឆខេឃ្សុ ក្សបខេគឃិ៝ បជិក្កុខេហឃិ ខេឆខេទា អគ្យុកយ្យំ ក្សបិជាឃ៝

អឆ គំ កាចិខេឃា គិចខេត្តុតុំ បទិឃ្សុឃំ អខេគាខេលិខេកត្វា ខេចខេកគ ក្សបឆាចត្តិ បិខេជគ ឋុខេដ្ឋា អាឃឹចិខេឃា ជំឃិ៝ ខេឆខេទាបិ ចាំ អគ្យុកយ្យាខេគា ចាំ ក្យុង៉ាឃំ បទិក្សុខ្ជិតុំ អាទភិ៝ ខេកាបិលខេកាបិ កាចិខេឃា គិចខេត្តុត្វា អាកខេតា ខេឆទំ ក្យុង៉ាឃំ បទិក្សុខ្ជាត្តិ ជិប្ជា បឃត្តុចិខេត្តា ក្សឡ្យុអាទំ បឹតិខេឃាយគឃ្សុំ បជិឃំខេចខេជខេត្តា គិឃឹជិ៝ តាចខេជចឃ្សុ ឃកលឃទីទំ ចិឃំ អខេឡ្យាត្វុទិ៝ យុហុត្តុខេយច ខេចខេក យុឆ្លុបខេត្តុ កាលយកាឃិ, កាលកខេតា ច តាចតិខេឃឃុ ក្វាជឃខេឃាឌគិខេក កគកចិយាខេគ គិឡ្ជុត្តិ៝ ចាំ អាឃឃ្ជា យហាខេយាក្កុល្លាខេគា ជិប្ជា ឡាយាហិ កាឆាហិ បជិបុឆ្ធិ –

១០វ៉ជ៝

"ជិប្ជាគ ខេជចំ បជិបុឆ្ធិ ភិក្ខុ, ក្សខេច្ឆុ ចិយាគយិញ្ជិខេដ្ចិតិខេក;

អាយុត្តុហត្វាក្សខេលា ឃឃឃ្សុំ, ជិខេឡ្ជុ ចិយាគយិញ្ជឃឆាបិ ចត្តុិយា៝

១១៩០៝

“អលង្កតោ មល្យធរោ សុវត្ថោ, សុកុណ្ឌលី កប្បិតកេសមស្សុ;

អាមុត្តហត្ថាភរណោ យសស្សី, ទិព្វេ វិមានម្ហិ យថាបិ ចន្ទិមា។

១១៩៥។

“ទិព្វា ច វីណា បវទន្តិ វគ្គូ; អដ្ឋដ្ឋកា សិក្ខិតា សាធុរូបា;

ទិព្វា ច កញ្ញា តិទសចរា ឧឡារា, នច្ចន្តិ គាយន្តិ បមោទយន្តិ។

១១៩៦។

“ទេវិទ្ធិបត្តោសិ មហានុភាវោ...បេ...

វណ្ណោ ច តេ សព្វទិសា បភាសតី”តិ។

សោបិ តស្ស ព្យាកាសិ –

១១៩៧។ “សោ ទេវបុត្តោ អត្តមនោ...បេ...យស្ស កម្មស្សិទំ ផលំ”។

១១៩៨។

“អហំ មនុស្សេសុ មនុស្សភូតោ, សង្គម្ម រក្ខិស្សំ បរេសំ ធេនុយោ;

តតោ ច អាគា សមណោ មមន្តិកេ, គាវោ ច មាសេ អគមំសុ ខាទិតុំ។

១១៩៩។

“ន្វយន្ទ កិច្ចំ វ្កយញ្ចា កាទិឃំ, ត្ថរេច្ចចឋំ ភន្តេ ឋនា ចិចិត្តឃិំ;

ឋេឋា ច សញ្ញា បដិលទ្ធ ឃោតិសោ, ‘ឥនាយិ ភន្តេ’ឋិ លិបិ អភន្តកិ៍

១១៩៩៍

“សោ យាសលេត្តំ ត្យទិឋោ អចាសទិ៍, បុទា អឃំ ភញ្ជាឋិ ឃស្សិជំ ឆតំ;

ឋេឋា ច កណេ្យា វ្ករេកា យហាចិសោ, អឆំសិ បិនេឆ ត្យទិឋស្ស យេ សេឋា៍

១១៩ល៏៍

“ស្វាឋំ អេដ្ធាយិប្រក្សេក្លភ បឹញត្តេឋា, ភិក្ខុ ច ឋំ សាយំ យុញ្ចិត្វាភត្តកិ;

អហាសិ ក្យខ្ញាសំ យយាត្យកយ្យឃា, ឋេឋា ក្សេឋា កាលកេឋាយិប្រនេចឋា៍

១១៩ប័៍

“ឋេឆច កយ្ញុំ ក្យសល៌ កឋំ យឃា, ស្យលញ្ចា កយ្ញុំ អត្យេភាយិ អត្ថភា;

ឋឃា ហិ ភន្តេ អត្យកយ្យិឋោ ក្យសំ, កឋញ្ញាឋាឃ អភិចាឆឃាយិ ឋំ៍

១១៩ង៍

“សេឆចេក លេវិកេ សយារេក ច, អញ្ញោ យុតិ ភត្តិ ឋឃាត្យកយ្យេកា;

ឋឃា ហិ ភន្តេ អត្យកយ្យិឋោ ក្យសំ, កឋញ្ញាឋាឃ អភិចាឆឃាយិ ឋំ៍

១១ល៏០៍

“ឥមស្មិំ លោកេ បរស្មិំ វា បន, អញ្ញោ មុនី នត្ថិ តយានុកម្បកោ;

តយា ហិ ភន្តេ អនុកម្បិតា មយំ, កតញ្ញុតាយ អភិវាទយាម ត”ន្តិ។

អថាយស្មា មហាមោគ្គល្លានោ អត្តនា ច ទេវតាយ ច កថិតកថាមេវ តំ ភគវតោ អារោចេសិ។ សត្ថា តមត្ថំ បច្ចក្ខការិត្វា តំ អដ្ឋុប្បត្តិំ កត្វា សម្បត្តបរិសាយ ធម្មំ ទេសេសិ “ទិស្វាន ទេវំ បដិបុច្ឆិ ភិក្ខូ”តិអាទិមាហ។

១០៨៩។ តត្ថ ទេវន្តិ កោបិលទេវបុត្តំ។ ភិក្ខូតិ អាយស្មន្តំ មហាមោគ្គល្លានំ សន្ធាយ សត្ថា វទតិ។ សោ ហិ សព្ពសោ ភិន្នកិលេសតាយ ភិក្ខុ។ វិមានស្ស ពហុកាលំ ចិរដ្ឋាយិតាយ កប្បដ្ឋិតិកតាយ ឯវ ច “ចិរដ្ឋិតិកេ”តិ វុត្តំ, “ចិរដ្ឋិតិក”ន្តិបិ កេចិ បឋន្តិ។ តស្មិំ “ទេវ”ន្តិ ឥមិនា សម្ពន្ធិតព្ពំ។ សោបិ ហិ សដ្ឋិសតសហស្សាធិកា តិស្សោ វស្សកោដិយោ តត្ថ អវដ្ឋានតោ “ចិរដ្ឋិតិកេ”តិ វត្តព្ពតំ លភតិ។ យថាបិ ចន្ទិមាតិ យថា ចន្ទិមា ទេវបុត្តោ នក្ខត្តតារកាហិ កិរណជាលសមុជ្ជលេ អត្តនោ ទិព្វេ វិមានេ វិរោចតិ, ឯវំ វិរោចមានន្តិ វចនសេសោ។

១០៩០។ អលង្កតោតិអាទិ តស្ស ទេវបុត្តស្ស ថេរេន បុច្ឆិតាការទស្សនំ, តំ ហេដ្ឋា វុត្តត្ថមេវ។

១០៩១។ សង្គម្មាតិ សង្គមេត្វា, សង្គម្មាតិ វា សង្គហេត្វា។ ហេត្វត្ថោបិ ហិ ឥធ អន្តោគធោ, ពហូ ឯកតោ ហុត្វាតិ អត្ថោ។ អាគាតិ អាគច្ឆិំ។ យានេហិ យានវស្សាតិ។

១០៩២។ ឧទយន្តាតិ ឧទយំ អជ្ជ ឯតរហិ កិញ្ចិ កាលន្តរំ ឧភយត្ថា កាមយន្តិ វុត្តវេយ្យាវច្ចស្ស បរិយាយវចនំ។ សង្ខាតន្តិ ធម្មសង្ខាតំ។ ទេវតាហ “ថេរោតិ(?) ថេរោ”តិ បដិលទ្ធាតិ បដិលភិត្វា។ សិប្បិន្តិ បត្តិក្ខាហាបទាវេន ហត្ថេ សិប្បិំ អនត្តកន្តិ តត្តកំ ព្យាមំ បក្ខិបិត្វា ពន្ធិត្វា ជបិតំ បិលោតិកំ។ អ-ការោ ចេត្ថ និបាតមត្តំ។

១០៩៣។ សោតិ សោ អហំ។ ឧរិទោតិ ឧរិទោ សម្មទេត្តា អចាវសិទ្ធិ ឧបកន្តិ, បាទិនិ វា។ បុរា អយំ កប្បោតិ យស្មិំ ធតន្តិ យស្ស ទេវត្តនាមិកស្ស ឥធំ យានសស្ស ធតំ, តំ អយំ កោកណោ កប្បោតិ បុរា តស្ស កប្បនតោ, អាយន្ធនតោ បុរេតរមេវាតិ អត្ថោ។ តនោតីតិ តត្ថ ឧរិតស្ស វេ សនោតិ សម្មទត្តស្ស វេ សមានស្ស, សហសា កមនេន មគ្គេ គណ្ហាមិ អនោលោកេត្វា គតស្សាតិ អធិប្បាយោ។

១០៩៤។ អនប្បយិម្ហស្សេវ បីឡិតោតិ តេន អាសីវិសំសេន អនប្បំ អប្បំ ឧបទ្ទុតោ មហន្តេន ទុក្ខេន កន្តោ។ អហាសីតិ អញ្ញាសិ, បរិក្ខឡីតិ អត្ថោ។ តតោ ឥតោ កាលកតោយិម្ហ ជាតោតិ តតោ មនុស្សត្តភាវតោ ឥតោ មរណកាលប្បត្តិយា, តត្ថ វា

អាឃុសង្ខារស្ស ខេបតសង្ខាតស្ស កាលស្ស កតត្តា កាលកតា, តទតត្តរមេច ច អយិ្ជខេចតា ខេចត្តភាចប្បត្តិឃា ខេចតា ហោយឹតិ អខ្ថា។

១១៩៨។ តឃាតិ តឃា សទិសោ អញ្ញោ យុតិ ខេយាគេឃ្យកុលឃុខេត្តា ឪសិ ភត្តិ៍ តឃាតិ ចា តិស្សខេក្ក ឪង៌ កនលចចត៌ ខេសង៌ ចុត្តភឃខេយច។

ខេកាឋិលចិយាភចណ្ណតា តិដ្ឋិតា។

លិ៍ កណ្ឌកចិយាភចណ្ណតា

បុណ្ណយាខេសឃឆា ចខេគ្គាតិ កណ្ឌកចិយាត៌ តស្ស កា ឧប្បត្តិ? ភកចា សាចត្ថិឃំ ចិហរតិ ខេជតចខេត៍ ខេតភ ច សមខេឃភ អាឃស្មា យហាខេយាគ្គល្លាខេភា ខេហដ្ឋា ចុត្តភខេឃខេភច ខេទចចារិកំ ចរខេគ្គា តាចតិំសភចត់ កខេតា។ តស្មិំ ចខេល កណ្ឌខេកា ខេទចបុខេត្តា សកភចខេតា តិក្ខមិត្វា ឧទ្ទឃាត៌ អភិរុហិត្វា យហខេគ្គភ បរិចាខេរភ យហតិឃា ខេទចិឌ្ឍិឃា ឧឃ្យាត៌ កន្ឋខេគ្គា អាឃស្មន្តំ យហាខេយាគ្គល្លាត៌ ឌិស្វា សញ្ជាតការចពហុយាខេភា សហសា ឃាភខេតា ឲ្យរុឃ្យាខេឆទំ ឧបសង្កមិត្វា បញ្ចបតិដ្ឋិខេតភ ចន្ទិត្វា សិរស្មិំ អញ្ជលិំ បគ្គឃ្យអដ្ឋាសិ។ អថ ត៌ ខេឆខេរា –

១១លិ១។

“បុណ្ណយាខេស ឃឆា ចខេគ្គា, តក្ខត្តបរិចារិខេតា;

សមន្តា អតុបរិឃាតិ, តារកាធិបតី សសី។

១១លិ២។

“តថូបមំ ឪង៌ ឲ្យមំ ព្រិខេដ្ឋា ខេទចបុរមុត្តម;

អតិខេរាចតិ ចណ្ណុភ, ឧទឃខេគ្គាច រំសិមា។

១១លិ៣។

“វេឡុរិយសុវណ្ណស្ស, ផលិកា រូបិយស្ស ច;

មសារគល្លមុត្តាហិ, លោហិតង្គមណីហិ ច។

១១៦៣។

“ចិត្រា មនោរមា ភូមិ, វេឡុរិយស្ស សន្ថតា;

កូដាគារា សុភា រម្មា, បាសាទោ តេ សុមាបិតោ។

១១៦៤។

“រម្មា ច តេ បោក្ខរណី, បុថុលោមនិសេវិតា;

អច្ឆោទកា វិប្បសន្នា, សោណ្ណវាលុកសន្ថតា។

១១៦៥។

“នានាបទុមសញ្ឆន្នា, បុណ្ឌរីកសមោតតា;

សុរភី សម្បវាយន្តិ, មនុញ្ញា មាលុតេរិតា។

១១៦៦។

“តស្សា តេ ឧភតោ បស្សេ, វនគុម្ពា សុមាបិតា;

ឧបេតា បុប្ផរុក្ខេហិ, ផលរុក្ខេហិ ចូភយំ។

១១៤៨។

“សោវណ្ណបីឋេ បល្លង្កេ, មុទុកេ គោនកត្ថតេ;

និសិន្នោ ទេវរាជាវ, ឧបតិដ្ឋន្តិ អច្ឆរា។

១១៤៩។

“សព្វាភរណសញ្ឆន្នា, នានាមាលាវិភូសិតា;

រមេន្តិ តំ មហិទ្ធិកំ, វសវត្តីវ មោទសិ។

១១៥០។

“ភេរិសង្ខមុទិង្គេហិ, វីណាហិ បណវេហិ ច;

រមសិ រតិសម្បន្នោ, នច្ចគីតេ សុវាទិតេ។

១១៥១។

“ទិដ្ឋា តេ វិវិធា រូបា, ទិដ្ឋា សទ្ទា អថោ រសា;

គន្ធា ច តេ អឃាយិតា, ផោដ្ឋព្វា ច មនោរមា។

១១៥២។

“តស្មិំ វិមានេ បវរេ, ទេវបុត្ត មហប្បភោ;

អតិរោចសិ វណ្ណេន, ឧទយន្តោវ ភាណុមា។

១១៥៦`

“ទានស្ស តេ ឥទំ ផលំ, អថោ សីលស្ស វា បន;

អថោ អញ្ជលិកម្មស្ស, តំ មេ អក្ខាហិ បុច្ឆិតោ”តិ` –

អធិការសម្បត្តិកិត្តនមុខេន កតកម្មំ បុច្ឆិ`

១១៥៧`

“សោ ទេវបុត្តោ អត្តមនោ, មោគ្គល្លានេន បុច្ឆិតោ;

បញ្ហាបុដ្ឋោ វិយាកាសិ, យស្ស កម្មស្សិទំ ផលំ”`

១១៥៨`

“អហំ កបិលវត្ថុស្មិំ, សាកិយានំ បុរុត្តមេ;

សុទ្ធោទនស្ស បុត្តស្ស, កណ្ឋកោ សហជោ អហំ`

១១៥៩`

“យទា សោ អឌ្ឍរត្តាយំ, ពោធាយ អភិនិក្ខមិ;

សោ មំ មុទូហិ បាណីហិ, ជាលិតម្ពនខេហិ ច`

១១៥៤`

“សត្ថិ អាកោដយិត្វាន, ចហ សម្មាតិ ចត្រាចិ;

‘អហំ លោកេ តារយិស្សំ, បត្តោ សម្ពោធិមុត្តមំ’។

១១៨៨។

“តំ មេ គិរំ សុណន្តស្ស, ហាសោ មេ វិបុលោ អហុ;

ឧទគ្គចិត្តោ សុមនោ, អភិសឹសិំ តទា អហំ។

១១៨៩។

“អភិទ្ទុញហត្ថា យំ ញាត្វា, សញ្ញបុត្តំ មហាឃសំ;

ឧទគ្គចិត្តោ មុទិតោ, ចហិស្សំ បុរិសុត្តមំ។

១១៩០។

“បទេសំ ចិខិតំ គន្ត្វា, ឧក្កតស្មិំ និចាគេទ;

យមំ លក្ខញ្ញា ឧហាយ, អភេបេក្ខា ទេសា អបក្កមិ។

១១៩១។

“តស្ស តព្ពភេឧ បិទេទ, ខិចាឃ បរិលោហិសំ;

គន្ធត្ថញ្ញា មហាចីរំ, ទុទយាតោ ឧទិក្ខិសំ។

១១៩២។

“អទស្សេតតហំ តស្ស, សញ្ញបុត្តស្ស សិរិមតោ;

អលត្ថំ ករុកាតាតិំ, ខិប្បំ មេ មរណំ អហុ។

១១៥៦។

“តស្ស ច អាតុរាការេន, ចិរាតិ អាចរាយិតំ;

សព្ពកាយពុរេណាបេតំ, ហេហោ ហេចបុរិមិត្ថា។

១១៥៧។

“ឃញ្ញា ចេ អហុចា ហាមេរា, សក្តិ សុត្វាន ទៅឆិឃា;

មេតេច ពុសលម្ពលេន, ថុសិស្សំ អាសចក្ខុយំ។

១១៥៨។

“សចេ ហិ ករេត្វា ពន្ធេឃ្យាសិ, សត្វេ ញាទ្ធស្ស សត្ថិកោ;

យថាបិ តំ ចចតេន, សិរសា ចន្ទាសិ ចត្តតិ។

១១៥៩។

“អហម្បិ ឥទ្ធិំ ពន្ធិស្សំ, ឌិតំ អប្បដិបុគ្គលំ;

ទុល្លភំ ឥស្សតំ ហោតិ, លោកនាថាន តាទិន”ន្តិ។ –

ᩈᩮᩣᨸᩥ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩣ ᨠᨲᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᨠᨳᩮᩈᩥ᩺ ᩋᨿᨬ᩠ᨧ ᩋᨶᨶ᩠ᨲᩁᩮ ᩋᨲ᩠ᨲᨽᩣᩅᩮ ᩋᨾ᩠ᩉᩣᨠᩴ ᨻᩮᩣᨵᩥᩈᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᩈᩉᨩᩣᨲᩣ ᨠᨬ᩠ᨬᨠᩣ ᩋᩔᩁᩣᨩᩣ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ᩺ ᩈᩮᩣ ᩋᨽᩥᨶᩥᨠ᩠ᨡᨾᨶᨴᩥᩅᩈᩮ ᩋᨽᩥᩁᩪᩊ᩠ᩉᩮᩣ ᨲᩮᨶᩮᩅ ᩁᨲ᩠ᨲᩥᨽᩣᨣᩮᨶ ᨲᩥᩴᩈ ᨿᩮᩣᨩᨶᩣᨶᩥ ᨾᩉᩣᨸᩩᩁᩥᩈᩴ ᩋᨲᩥᨠ᩠ᨠᨾᩣᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨶᩮᩣᨾᩣᨶᨴᩦᨲᩦᩁᩴ ᩈᨾ᩠ᨸᩣᨸᩮᩈᩥ᩺ ᩋᨳ ᩈᩮᩣ ᨾᩉᩣᩈᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᩅᩥᩔᨩ᩠ᨩᩥᨿᨾᩣᨶᩮᩣ ᨧᨦ᩠ᨠᨾᩉᩣᨾᩪᩃᩮ ᨸᨲᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨾ᩠ᨷᩩᨴ᩠ᨵᩣᨶᩥ ᨠᩮᩣᨷᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᨬ᩠ᨨᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᩮᨲ᩠ᨲᩮᩉᩥ ᨸᩔᩥ ᨠᨸᩥᩃᩅᨲ᩠ᨳᩩᩴ ᩅᩥᨵᩥᩔ ᩅᩥᨿᩮᩣᨣᨴᩩᨠ᩠ᨡᩮᨶ ᩉᨴᨿᩮᨶ ᨾᩉᩣᨸᩩᩁᩥᩈᩔ ᨸᩥᨭ᩠ᨮᩮ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨩᩥᩅ᩠ᩉᩣᨿ ᩃᩮᩉᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩈᩣᨴᩈᩮᩣᨾ᩠ᨾᩣᨶᩥ ᩋᨠ᩠ᨡᩦᨶᩥ ᩅᩥᨾ᩠ᨾᩥᩃᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨾᩣᨶ ᨴᩔᨶᨸᨳᩴ ᩋᨲᩥᨠ᩠ᨠᨾᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨴᩔᨶᩪᨸᨧᩣᩁᩴ ᨸᨶ ᩋᨲᩥᨠ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᩮ ᩃᩮᩣᨠᨶᩣᨳᩮ “ᩍᨴᩣᨶᩥᨴᩣᨶᩥ ᨶᩣᨾ ᩃᩮᩣᨠᨣ᩠ᨣᨶᩣᨾᨠᩴ ᨾᩉᩣᨸᩩᩁᩥᩈᩴ ᩋᩉᩴ ᨶᩉᩥ, ᩈᨷ᩠ᨻᩴ ᨶᨲ ᨾᩮ ᩈᩩᨡᩥᨲᩴ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ”ᨲᩥ ᨸᩈᨶ᩠ᨶᨾᩣᨶᩈᩮᩣ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩩᨶ ᩅᩥᩁᩣᨣᩴ ᩈᩉᩥᨲᩩᩴ ᩈᩮᩣᨾᩔ ᨶᩈᩮᨶ ᩅᩥᩈᩮᩣᨠᨲ᩠ᨳᩴ ᩋᩈᩉᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨠᩣᩅᩥᨲᩥᨿᩣ ᩅᩥᨴᩣᩃᩥᨲᩉᨴᨿᩮᩣ ᨶᩈᩮᨶ ᨨᨯ᩠ᨯᩩᨲᩣᨿ ᩈᩮᩣᨴᩥᨿᨾᩣᨶᩮᩣ ᨠᩣᩃᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩣᩅᨲᩥᩴᩈᨽᩅᨶᩮ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩥ᩺ ᨲᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ “ᨸᩩᨬ᩠ᨬᩣᨿᩮᩈ ᨿᨳᩣ ᨧᨶ᩠ᨴᩮᩣ...ᨸᩮ... ᩋᩉᩴ ᨠᨸᩥᩃᩅᨲ᩠ᨳᩩᩈ᩠ᨾᩥ”ᨶ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ᩺

᪑᪑᪕᪑᩺ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨸᩩᨬ᩠ᨬᩣᨿᩮᩈᨲᩥ ᨸᩩᨬ᩠ᨬᩣᨿᩈᩥᩴ ᨸᩩᨠ᩠ᨡᨸᨠ᩠ᨡᩮ ᨸᨬ᩠ᨧᨴᩈᩥᨿᩴ᩺ ᨲᩣᩁᨠᩣᨵᩥᨸᨲᩦᨲᩥ ᨲᩣᩁᨠᩣᨶᩴ ᩋᨵᩥᨸᨲᩥ᩺ ᩈᩈᩦᨲᩥ ᩈᩈᩃᨬ᩠ᨨᨶᩮᩣ᩺ “ᨲᩣᩁᨠᩣᨵᩥᨸ ᨶᩥᩔᨲᩦ”ᨲᩥ ᨠᨲ᩠ᨳᨧᩥ ᨸᨮᨶ᩠ᨲᩥ, ᨲᩔ ᨲᩣᩁᨠᩣᨵᩥᨸᩮᩣᨲᩥ ᩋᩅᩥᨽᨲ᩠ᨲᩥᨠᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩈᩮᩣ, ᨲᩣᩁᨠᩣᨶᩴ ᩋᨵᩥᨸᩮᩣ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᩥᩔᨲᩥ ᩋᨶᩩᨸᩁᩥᨿᩣᨲᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᨿᩮᩣᨩᩮᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ᩺

᪑᪑᪕᪒᩺ ᨶᩥᨿ᩠ᨿᩴ ᩁᩮᨧᨸᩩᩁᨸᩥᩴᨧᩣᨲᩥ ᩁᩮᨧᨸᩩᩁᩮ ᨸᩦᩊᩥᨲᩴ ᨶᩥᨿ᩠ᨿᩴ᩺ ᨿᨳᩣ ᨾᨶᩩᩔᩣᨶᩴ ᨽᩣᩈᩮᨲᩮᩣ ᩁᩮᨧᨸᩩᩁᩴ ᩅᩁᩣᨻᩴ, ᩍᨴᩴ ᩁᩮᨧᨸᩩᩁᩮᨲᩮᩣ ᨧᩣᨸᩥ ᨻᩃᩴ ᨲᨧ ᩅᩥᨾᩣᨶᩴ ᩅᩁᩣᨻᨲ᩠ᨳ ᨶᩥᩔᨲᩥ᩺ ᨲᩮᨶᩣᩉ “ᩋᨲᩥᩁᩮᩣᨧᨲᩥ ᨧᨱ᩠ᨱᩮᨶ, ᩅᩁᨽᩮᩣᨲ᩠ᨲᩣᨧ ᩁᩴᩈᩥᨿᩣ”ᨲᩥ, ᩅᩁᨠᩣᨲ᩠ᨲᩣ ᩈᩩᩁᩥᨿᩣ ᩅᩥᨿᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᩺

᪑᪑᪕᪓᩺ ᨧᨲᩩᩁᩣᩈᩦᨲᩥᩈᩉᩔᩣᨶᩦᨲᩥ ᨧᨲᩩᩁᩣᩈᩦᨲᩥᩈᩉᩔᩮᩉᩥ ᨻᩉᩩᨠᩮ ᨧ ᨻᩃᩴ ᨾᨿᩴ ᩅᩥᨾᩣᨶᩣᨶᩥ ᨧᨲᩩᩁᩮᩈᩩ ᨿᩮᩣᨩᨶᩣ᩺ ᨷᩃᩥᨠᩣᨲᩥ ᨷᩃᩥᨠᨾ᩠ᨾᨠᩣ᩺

᪑᪑᪕᪔᩺ ᩈᩮᩣᨲᨠ᩠ᨠᨲᩦᨲᩥ ᩈᩮᩣᨲᨠ᩠ᨠᨲᩥᨿᩣ᩺

᪑᪑᪕᪕-᪖᩺ ᨲᩔᩣᨲᩥ ᨲᩔᩣ ᩈᩮᩣᨲᨠ᩠ᨠᨲᩥᨿᩣ᩺ ᨧᨲᩩᨻ᩠ᨻᩥᨵᩣᨲᩥ ᨴᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩥ ᨸᩩᨸ᩠ᨹᨸᩪᨩᩮᩉᩥ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᨧᨶᨲᩥ᩺ ᩁᩮᨧᨶᩣᨠᩣᩁᩣᨲᩥ ᩈᨠ᩠ᨠ ᨶᩥᨿᩴ᩺ ᩁᩩᨷᩥᨲᨲ᩠ᨳᩦᨲᩥ ᩁᩩᨷᨲ᩠ᨳᩣᨶᩴ ᨠᩁᩮᩣᨲ᩠ᨲᩥ᩺

᪑᪑᪕᪗᩺ ᩈᨻ᩠ᨻᩣᨽᩁᨱᩈᨬ᩠ᨨᨶ᩠ᨶᩣᨲᩥ ᩈᨻ᩠ᨻᩮᩉᩥ ᩋᩃᨦ᩠ᨠᩣᩁᩮᩉᩥ ᨸᨭᩥᨧ᩠ᨨᩣᨴᩥᨲᩣ, ᩈᨻ᩠ᨻᩮᩣ ᩅᩥᨽᩪᩈᩥᨲᩈᩁᩦᩁᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᩺ ᨧᩈᩅᨲ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨧᩈᩅᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᩁᩮᨧᨶᩣᩁᩣ ᩅᩥᨿ᩺

᪑᪑᪖᪐᩺ ᨠᩮᩈᩩᨠᨸ᩠ᨸᨾᩉᩥᨠ᩠ᨠᩣᩉᩦᨲᩥ ᩃᩥᨦ᩠ᨣᩅᩥᨸᩃ᩠ᩃᩣᩈᩮᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ, ᨠᩮᩈᩩᩉᩥ ᨧ ᨾᨧ᩠ᨨᩮᩉᩥ ᨧ ᨾᩉᩥᨠᩣᩉᩥ ᨧᩣᨲᩥ ᨿᩮᩣᨩᩮᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ᩺ ᩁᨲᩥᨾᨩ᩠ᨫᨲ᩠ᨲᩣᨲᩥ ᩅᩥᨶ᩠ᨴᩣᨿ ᩁᨲᩥᨿᩣ ᨾᨩ᩠ᨫᩮ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᨲ᩠ᨲᩮᩣ᩺ ᨠᨱ᩠ᨭᨠᩮᨲᩮ ᨸᩩᨷ᩠ᨻᩣᨩᩣᨲᩮᨲᩥ ᨠᨱ᩠ᨭᨠᩮᩣ ᨧ ᨠᩮᨲᩮ ᨧ ᨸᩩᨷ᩠ᨻᩮ ᨩᩣᨲᩮᨲᩥ ᨧ, ᨠᨱ᩠ᨭᨠᩮᨲ ᨧ ᨠᩣᨿᩮᨲ ᨧ ᨸᩩᨷ᩠ᨻᩮ ᨩᩣᨲᩮᨲ ᨧ ᩉᩮᨲᩩᨷ᩠ᨷᩮᩣᨲᩮ᩺ ᨶᩥᨾᩥᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨳᩮ ᩉᩥ ᩍᨴᩴ ᨽᩩᨾ᩠ᨾᩴ, ᨸᨧ᩠ᨧᨲ᩠ᨲᩮᨲᩥ ᨧᩣ ᨧᨶᨠᨶᩈᩮᩣ᩺

១១៥៤។ ឆិត្វា តេ ចិចិឆា រូបីតិ តេភូមកបរិយាបន្នា នានប្បការា ទុក្ខចិន្តាមយ្យា រូបិ ពុទ្ធិអធិប្បេតា មនោធិប្បេតា បតោរយា ចិន្តិតន្តិ កិរិយាបទំ អានេតព្វំ មយាខេតព្វំ។ ឆិត្វា សន្តាតិអាទីសុបិ ឯសេវ នយោ។

១១៥៥។ កណ្ឌកោ សហជោ អហន្តិ ឯត្ថ អហន្តិ និបាតមត្តំ។ "អហុ"ន្តិ កេចិ បឋន្តិ, កណ្ឌកោ នាម អស្សរាជា មហាសត្តេន សហ ឯកទិវសេយេវ ជាតោ ជាតត្តា សហជោ អហោសីតិ អត្ថោ។

១១៥៦។ អឌ្ឍរត្តាយន្តិ អឌ្ឍរត្តិយំ, មជ្ឈិមយាមសមយេតិ អត្ថោ។ ទោសាយ មភិនិក្ខមីតិ ម-ការោ បទសន្ធិករោ, អភិនិក្ខមនត្ថំ មហាភិនិក្ខមនំ និក្ខមីតិ អត្ថោ។ មុទុហិ បាណីហីតិ មុទុតលំ មហាបុរិសលក្ខណំ ជតិ។ ជាលិតម្ពតលេហីតិ ជាលវន្តេហិ អភិលោហិតតលេហិ។ ឯតេន ជាលហត្ថំ មហាបុរិសលក្ខណំ តម្ពតលំ អត្តញ្ញាតត្តំ ទស្សេតិ។

១១៥៧។ សត្ថិ នាម ឧរុ, តេន បន សត្ថិនោ អាសន្នដ្ឋានត្តា ឆារុប្បេខេសោ "សត្ថិ"ន្តិ វុត្តា។ អាកោដយិត្វានាតិ អប្បោដេត្វា។ "ចល សម្មា"តិ ចោទេតិ "សម្ម កណ្ឌក, អជ្ជេករត្តិំ មំ វហ, មំ និស្សាយ ពុទ្ធោ ហុត្វា"តិ ច ករោសិ។ ចលតេ បន បទសាដំ តទា មហាសត្តេន ទស្សិតំ ចរន្តោ "អហំ លោកំ តារយិស្សំ, បត្វា សម្ពោធិមុត្តម"ន្តិ អាហ។ តេន "អហំ ឧត្តមំ អត្តានំ សម្មាសម្ពោធិំ បត្វា អធិកេន ហុត្វា សទេវកំ លោកំ សំសារមហោឃតោ តារយិស្សាមិ, តស្មា តយិទំ កាយតំ ឃរិក្ខិតិ ចិន្តេតព្វាមិ"តិ កាយតេ បទសាដតស្ស អត្តនោ ការណំ ទស្សេតិ។

១១៥៨-៩។ ហារេសាតិ តុដ្ឋិ។ ចិបុលោតិ មហា។ ឧត្តមអាភោ។ អភិសីសិន្តិ អាសិសិ ឋាត្វា សមុដ្ឋិ។ អភិរុយ្ហិត្វា មំ ធាត្វា, សញ្ញបុត្តំ មហាយសន្តិ បត្ថេចិបុលយសំ សញ្ញរាជបុត្តំ មហាសត្តំ មំ អភិរុយ្ហាតិ និក្ខ ជាតិត្វា ចហិស្សន្តិ តេសិ។

១១៦០-៦១។ បរេរសន្តិ បរទោន្តំ។ ចិជិតន្តិ ទេសំ បរទ្ជំ ឧច្ចហាយាតិ ចិស្សជ្ជិត្វា។ អបក្កមីតិ អបក្កមិតំ អាទរំ "បរិច្ចាជី"តិ ច បជន្តិ។ បរិលេហិសន្តិ បរិតោ លេហិ។ ឧជិក្កិសន្តិ ឧជលោកេសិ។

១១៦២-៦៣។ ករូកានិលន្តិ ករូកំ ធានុហំ អានិលំ, មរណន្តិកំ ទុក្ខន្តិ អត្ថោ។ តតោហ "លិបុំ មេ មរណំ អហុ"តិ។ សោ ហិ អនេកាសុ ជាតីសុ មហាសត្តេន ឯកហេតុកោ ហុត្វា អាគតោ, តស្មា ចិនោយាកេហិ សហិតុំ នាសក្កិ, "សម្មាសម្ពោធិំ អធិគន្តុំ និក្ខន្តោ"តិ បន សុត្វា តិរោយិសំ ឧត្តមអានំ បីតិសោមនស្សញ្ចា ឧប្បជ្ជិ, តេន មរណាគន្តុំ តាចតិំសេសុ និព្វត្តិ, ឧត្តមអារោ ទស្ស ជិន្តាសម្បត្តិយោ បិតុរទេហស៊ិ។ តេន វុត្តំ "តស្សេវ អាត្វាទេតា"តិ, ជាតកាតស្ស បរាមយមបុញ្ញស្ស ផលេន។ ទេវចា ទេវបុរមិទ្ធាតិ តាចតិំសកវនេ សព្ពា ទេវរាជា ចិយ។

១១៦៤។ មង្គលេ អហុវា ហារេសា, សង្គំ សុត្វាន ទោរិធិយាតិ "បត្វា សម្ពោធិមុត្តម"ន្តិ បវចនំ ទោរិធិសង្គំ សុត្វា តទា មយ្ហំ ហារេសា អហុ, ឃំ ហារេសស្ស ករណំ សុស្សំ, តេនេវ កុសលមូលេន តេនេវ កុសលចិត្តេន ផុសិស្សន្តិ ផុសិស្សាមិ បិបុលិស្សាមិ។

១១៥៨. ឯវំ ទេវបុត្តោ យថាធិគតាយ អភិគតាយ គុណសម្បត្តិយា ការណភូតំ អត្តនោ កុសលកម្មំ កថេន្តោ ឥទានិ អត្តនា ភគវតោ សន្តិកំ កត្តុកាមោបិ បុរេតរំ ទេវេន សត្ថុ ចត្តំ ទេវទេន្តោ "សទេ"តិ អាហ។ តត្ថ សទេ កទេខ្សាមីតិ យទិ អបិស្សំ។ "សទេ កស្សី"តិ អាធិ បដត្តិ, សោ ឯវទេវ្វា យថាបិ តំ ចទតេតាតិ ត អាចល់ តច សការេចតេច, អថ តោ យថាបិ ចទតេត ភគវន្តំ ចន្ទាសីតិ ចទេយ្យាសិ, យថាបិ សិរសា ចន្ទតត្តិ យោជនា។

១១៥៩. យទិបិ ភាតិ ចក្ខុត្ថា ទេសេយិ, ទេសេត្វា ឯច បភ ត ពិន្ទាមីតិ ទស្សេន្តោ អាហ "អហម្បិ ទដ្ឋុំ គច្ឆិស្សំ, ជិនំ អប្បដិបុគ្គល"ន្តិ។ ភយតេ បភ ទព្វហតទំ ការណំ ទស្សេតុំ "ទុល្លភំ ទស្សនំ ហោតិ, លោកនាថាន តាទិន"ន្តិ អាហ។

១១៦០.

"សោ កតញ្ញូ កតវេទី, សត្ថារំ ឧបសង្កមិំ;

សុត្វា គិរំ ចក្ខុមតោ, ធម្មចក្ខុំ វិសោធយិំ។

១១៦១.

"វិសោធេត្វា ទិដ្ឋិគតំ, វិចិកិច្ឆំ វតានិ ច;

វន្ទិត្វា សត្ថុនោ បាទេ, តត្ថេវន្តរធាយថា"តិ។ –

ឥមា ទ្វេ គាថា សង្គីតិការេហិ ឋបិតា។

១១៦០. តត្ថ សុត្វា គិរំ ចក្ខុមតោតិ បញ្ចហិ ចក្ខូហិ ចក្ខុមតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស វចនំ សុត្វា។ ធម្មចក្ខុន្តិ សោតាបត្តិមគ្គំ។ វិសោធយិន្តិ អធិគច្ឆិំ។ អធិគមោយេវ ហិ តស្ស វិសោធនំ។

១១៦១. វិសោធេត្វា ទិដ្ឋិគតន្តិ ទិដ្ឋិគតំ សមុច្ឆេទវសេន វិចិកិច្ឆំ វតានិ ចាតិ សោឡសវត្ថុកំ អដ្ឋវត្ថុកញ្ច វិចិកិច្ឆញ្ច "សីលព្ពតេហិ សុទ្ធី"តិ បវត្តកសីលព្ពតបរាមាសេ ច វិសោធយិន្តិ យោជនា។ តត្ថ ហិ សហ បរិយាយេហិ វជា បវត្តា បរាមាសា "វតានី"តិ វុត្តា។ សេសំ វុត្តនយមេវ។

ពណ្ឌកចិយាតចណ្ណកា តិដ្ឋិតា។

ប័។ អនេតពចណ្ណចិយាតចណ្ណកា

អនេតពចណ្ណិ ឌរនេសាពតាសតត្តិ អនេតពចណ្ណចិយាត៌។ ពស្ស ពា ក្ខប្បត្តិ? កពចា សាចត្តិ៍ឃំ ចិហរតិ ឌេតចនេត។ ទេតត សយនេឃត អាឃុទ្ធា យហារនេយាក្កុលានេតា ទេហដ្ឋា ចុត្តតនេឃត ឌេចចាទិពំ ចរនេត្តា តាចតិសកចតំ អពយាសិ។ អឆ តំ អនេតពចនេណ្ណា ឌេចបុនេត្តា ជិដ្ឋា សញ្ញាតពារទេចពាហ្យានេតា ក្ខបសក្កុមិត្វា អញ្ញាលិំ បក្កឃ្យអដ្ឋាសិ។ នេឆនេរា –

១១៩៩។

“អនេតពចណ្ណិ ឌរនេសាពតាសតំ, ចិយាតយារុឃ្យអនេតពចិត្តំ;

បរិចារិនេតា អច្ឆរាសក្កនេលាត, សុតិមុិនេតា ក្វតបតឹច នេយាឌសិ។

១២០០។

“សយស្សនេយា តត្តិ ពុនេតា បត្តុនេរា, ឃនេសត បុនេញ្ញាត ច ឮដ្ឋិឃា ច;

សនេគ្គា ច នេឌចា ពិឌសពណា សនេយច្ឆុ, ពំ ពំ តយស្សត្តិ សសិច នេឌចា;

ឮយា ច នេត អច្ឆរានេឃា សយត្តនេតា, តច្ចត្តិ ពាឃត្តិ បនេយាឌឃត្តិ។

១២០១។

“នេឌចិដ្ឋិបនេត្តាសិ យហាត្វភារនេចា,

យត្វស្សភ្ជនេតា ពិយពាសិ បុញ្ញាំ;

កេភាសិ ឲ្យចំ ជលិតាត្យការេចា,

ចណ្ហោ ច តេ សន្តឌិសា បការសតី”តិ៍ –

អឌិកាតសយ្យត្តិកិត្តភយុលេភ កាតាកយ្ហំ បុច្ឆិ៍ តំ ឌេឃ្យតំ –

១១០១៍ “សោ ឌេចបុត្តោ អត្តយតោ…បេ…ឃស្ស កាយស្មិំ ឋល”ន្តិ៍ –

ចុត្ត៍ ៍ សោបិ –

១១០១៍

“អហំ ភទន្តេ អហុចាសិ បុត្តេ, សុមេឆតាយស្ស ឌិតស្ស សាចកោ;

បុត្តុជ្ជតោ អតត្យបៅឆោហយស្មិំ, សោ សត្ត ចស្សាតិ បរិន្តឌិស្សហំ៍

១១០៣៍

“សោហំ សុមេឆស្ស ឌិតស្ស សត្ថុតោ, បរិតិន្តាតស្សោឈតិណ្ហស្ស តាឌិតោ;

តតត្ថយំ តេហយឌាលេភ លត្ថុំ, ចត្តិត្វា ឆ្មបស្មិំ យតំ បសាឌយិ៍

១១០៥៍

“ត យាសិ ឌាតំ ត ច យត្តិ ឌាតំ, បជេ ច តោ តត្ត សយាឌបេសិ;

ប្ពូជេឆ តំ ប្ពូជតិឃស្ស ឌាតំ, ឲ្យចំ កិវ សក្កុយិតោ កយិស្សឆ៍

១១០៩៍

“តេនេវ កម្មំ កុសលំ កតំ មយា,

សុលទ្ធា ជិណ្ណំ អនុភោមិ អត្តនា;

មោទាមហំ តិទសគណស្ស មជ្ឈេ

ន តស្ស បុញ្ញស្ស ផលម្បិ អញ្ញា”ន្តិ។ – កថេសិ;

ឥតោ កិរ តិំសកប្បសហស្សេ សុមេធោ នាម សម្មាសម្ពុទ្ធោ លោកេ ឧប្បជ្ជិត្វា សទេវកំ លោកំ ឱភាសំ កត្វា កតពុទ្ធកិច្ចោ បរិនិព្ពុតោ, តស្មិញ្ហិ ច ភគវតោ ធាតុំ គហេត្វា ចេតិយេ កតេ អញ្ញតរោ បុរិសោ សត្ថុ សាសនេ បព្ពជិត្វា សត្ត វស្សានិ ព្រហ្មចរិយំ ចរិត្វា អនវដ្ឋិតចិត្តតាយ កុក្កុច្ចកោ ហុត្វា ឧប្បន្នំ ឧប្បន្នតោ ច សំវេគពហុលតាយ ធម្មច្ឆន្ទតាយ ច ចេតិយង្គណេ សម្មជ្ជនបរិភណ្ឌាទីនិ ករោន្តោ និច្ចសីលឧបោសថសីលានិ រក្ខន្តោ ធម្មំ សុណន្តោ អញ្ញា ច បុញ្ញកិរិយាយ សមាទបេន្តោ ចិរំ។ សោ អាយុបរិយោសានេ កាលកតោ តាវតិំសេសុ និព្ពត្តិ។ សោ បុញ្ញកម្មស្ស ឧឡារភាវេន មហេសក្ខោ មហានុភាវោ សក្កាទីហិ ទេវតាហិ សក្កតបូជិតោ ហុត្វា តត្ថ យាវតាយុកំ ឋត្វា តតោ ចុតោ អបរាបរំ ទេវមនុស្សេសុ សំសរន្តោ ឥមស្មិំ ពុទ្ធុប្បាទេ តស្សេវ កម្មស្ស វិបាកាវសេសេន តាវតិំសេសុ និព្ពត្តិ, “អនេកវណ្ណោ”តិ នំ ទេវតា សញ្ជានិំសុ។ តំ សន្ធាយ វុត្តំ “អថ នំ អនេកវណ្ណោ ទេវបុត្តោ...បេ... ន តស្ស បុញ្ញស្ស ផលម្បិ អញ្ញន្តិ កថេសី”តិ។

១១៩៩។ តត្ថ អនេកវណ្ណន្តិ នីលបីតាទិវសេន វិវិធវណ្ណតាយ អនន្តរូបិយាតាទីនំ វិវិធសណ្ឋានតាយ ច នានាវិធវណ្ណំ។ ទរសោកនាសនន្តិ សីតលភាវេន ទរថបរិឡាហានំ វិនោទនតោ មនុញ្ញតាយ ទស្សនីយតាយ ច សោកស្ស អនោកាសតោ ទរសោកនាសនំ។ អនេកចិត្តន្តិ នានាវិធចិត្តរូបំ។ សុភិមិតោ ក្វចបតីចាតិ តាវតិំសកាយិកោបិ ឧឡារទិព្ពភោគតាយ សុភិមិតទេវរាជា វិយ មោទសិ តុស្សសិ អភិរមសិ។

១២០០។ សមស្សសោតិ សមេយា ឧទ ហុត្វា សមេយា, និដ្ឋរិយាយេន សមិទ្ធោ ទេវ ចូឡិតត្តិ, កុតោ បន ភោន ការណេន ឧត្តរិ អធិកោ ភោ នាម សិយា។ ភោន បន សមោ ឧត្តរិតរោ ចាតិ អាហ “យសេន បុញ្ញេន ច ឥទ្ធិយា ចា”តិ។ តត្ថ យសេនាតិ បរិវារេន។ ឥទ្ធិយាតិ អានុភាវេន។ យសេនាតិ វា ឥស្សរិយេន, ឥទ្ធិយាតិ ទេវិទ្ធិយា។ យសេនាតិ វា វិភវសម្បត្តិយា, ឥទ្ធិយាតិ សមិទ្ធិ តស្ស កាយគុណស្ស ឥជ្ឈនេន។ យសេនាតិ វា កិត្តិឃោសេន, ឥទ្ធិយាតិ សមិទ្ធិយា។ បុញ្ញេនាតិ តត្ថ តត្ថ ចុតានន្តរំ បុញ្ញផលេន, បុញ្ញកម្មុនា វា។

“សេដ្ឋោ ច ទេវា”តិ សាមញ្ញតោ គហិតម្បិ “តិទសគណា”តិ ពុទ្ធិយា វិសេសេត្វា វុត្តំ។ ឧក្កដ្ឋស្ស បវេកំ និបដ្ឋានំ ករោន្តាបិ បមុទិតា

ត ពនេទាត្តិ , ត ឲចនេយតយ្ស ៎ ឲតយ្ស បត បយុឪតាបិ ពនេទាត្តិនេឃចាតិ ឌនេយ្សតុំ “សនេយច្ចា”តិ ចុត្តា៉ តំ តត្តិ តំ ត្វ៉ សសិច នេឌចាតិ ឃឆា

តាយ ឋុក្កបក្លូបិឌីបឌិឃំ ឌិឃ្សយាត់ សសិ ចត្ថ៏ យតុឃ្សា នេឌចា ច អាឌនេឌាតា តយឃ្សត្តិ, ឲចំ តំ សនេត្លាបិ តិឌសកលា តយឃ្សត្តិតិ អនេត្វា៉

១១០៦៉កឌនេត្តតិ នេឆទំ ការចេពហុយានេតត សយុគាចនេតិ៉ អហុចាសិត្តិ អនេហាឃិ៉ បុនេត្តតិ បុរិយឌាតិឃំ៉ ឋុនេយឆតាយឃ្ស ឌិតឃ្ស សាចនេកាតិ

ឋុនេយនេឆាតិ ឲចំ បិពកឌតាយឃ្ស សយ្វាសឡ្លៃឃ្ស សាសនេត បត្តាឌិតកានេចត សាចនេកា៉ បុឆ្មូនេតាតិ អតទិនេឃា៉ តត្វាបិ សច្ចាត់

អតុនេពាឆេយត្តឃ្សាបិ អការេចត អតតុនេពាឆេនេឆា៉ នេសា សត្ត ចឃ្សាតិ បទិត្តាឌិឃ្សហត្តិ នេសា អហំ សត្ត សំចច្ឆទាតិ បត្តាឌ្ឋាក្យលយនេត្តត ឋិចទិ,

ក្តត្តទិយតុឃ្សឆយ្វុំ តាឆិកច្ឆិត្តិ អឆិប្បានេឃា៉

១១០៣៉ទតតុច្ចឃត្តិ យលិកតកាឌិទតនេតហិ ក្ចិតំ ក្ឃ្សិតទតតនេចតិឃំ៉ នេហយឌានេលត លតត្តិ សយត្តនេតា ក្បទិ ច កញ្ចាតឌានេលត

បឌិច្ឆាឌិតំ៉ ចត្ថិត្វាតិ បញ្ចាបតិឌ្ឋិនេតត តត្វ តត្វ បលាយំ កត្វា៉ ឆ្មុបឃ្សិ យតំ បសាឌឃិត្តិ “សត្តាញ្ញាក្យលាឆិឌ្ឋាតាឃ ចត ឆាតុឃា អឃំ

ឆ្មុនេបិ”តិ ឆ្មុបឃ្សិ ឌិតុំ បសានេឌសិ៉

១១០៥៉ត យាសិ ឌាតត្តិ នេយ យឃា ពតំ ឌាត់ តាសិ តានេហាសិ៉ កឃ្វា បត? ត ច នេយតិ្វ ឌាតុត្តិ នេយ យយ បទិក្កហក្មតំ ឌាត់ ឌាតុំ ត អតិ្វ, ត

កិច្ចិ នេឌឃ្យចត្វ ឋិឌ្ឋតិ, បនេទ ច នេលា សនេត្ត តត្វ ឌានេត សយាឌនេបសិ៉ “បនេទសញ្ចា តត្វ សយាឌនេបសិ”ត្តិ ច បឆត្តិ, តត្វ បនេទសត្តិ

ក្បនេឃាកនេត្វ សាយិចចត់ ឌដ្ឋត្តា ៎ ប្មុនេឌឆ តត្តិអាឌិ សយាឌបតាការឌឃ្សត់, តំ ឆាតុត្តិ នេឃាឌតា៉ ឲចំ កិទាតិ កិទ-សនេក្ខា អតុឃ្សចនេត្វា៉

១១០៩៉ត តឃ្ស បុត្តាឃ្ស លឃយ្សិ អត្លាត្តិ តឃ្ស តឌា ឋុនេយឆំ កកចត្តិក្ថិឃ្ស កតឃ្ស បុត្តាកយ្វឃ្ស បទិក្លូឃំ តាឆិកច្ឆិ, តនេឃ្សច កយ្វឃ្ស

ឋិបិពាចនេសសំ បច្ចតុនេកាឃីតិ ឌនេឃ្សតិ៉ ឃំ បនេតត្វ ត ចុត្តំ, តំ នេហដ្ឋា ចុត្តតឃត្តា ឋុចិនេត្តាឃ្សនេយចាតិ ឌដ្ឋត្តា៉

អនេតកចល្លាឌិយាតចល្លាតា តិដ្ឋិតា៉

៥៉ យដ្ឋក្យល្លលិឌិយាតចល្លាតា

អលក្កនេតាយដ្ឋក្យល្លលិតិ យដ្ឋក្យល្លលិឌិយាត់៉ តឃ្ស កា ក្បុត្តិ? កកចា សាចតិ្វឃំ ឌិហទតិ នេឌតចនេត៉ នេតត សយនេឃត សាចតិ្វចាឃិ ឲនេកា

ទ្រាហ្វនេលា អនេត្ថា យហត្ថនេតា យហានេកានេកា អឃ្សនេត្ថា អប្បសនេត្កា យិច្ឆាឌិដ្ឋិនេកា កឃ្សចិ កិច្ចិ ត នេឌតិ, អឌាតនេតា ឲច “អឌិត្មុបុត្តនេកា”តិ

បត្តាឃិត្វ៉ នេសា យិច្ឆាឌិដ្ឋិកានេចត ច លុក្ខកានេចត ច តឆាកតំ ចា តឆាកតសាចកំ ចា ឌដ្ឋុយ្សិ ត ត្វច្ឆតិ៉ យដ្ឋក្យល្លលំ តាយ អត្តនេតា

បុត្តញ្ចា សិក្លូនេបសិ “តាត , តឃា សយនេលា នេកាតនេយា តឃ្ស សាចកា ច ត ក្បសក្កយិតត្តា ត ឌដ្ឋត្តា”តិ៉ នេសាបិ តឆា អកាសិ៉ អឆឃ្ស

បុនេត្តា កិលិនេតា អនេហាសិ, ទ្រាហ្វនេលា ឆតក្លូឃកនេឃត នេកសដ្ឋំ ត កានេទសិ, នេទានេក បត ចឌ្ឋិនេតច នេចនេដ្ឋ បនេក្កាសិត្វា ឌនេឃ្សសិ៉ នេចដ្ឋា

តឃ្ស សទិទំ ឡូនេលិនេកត្វា “អនេតកិនេច្ឆា”តិ តំ ឌាត្វា អបក្កយិឝុ៉ ទ្រាហ្វនេលា “បុនេត្ត អត្មុត្តនេទ យនេត តិហទលំ ក្មុក្លូ”ត្តិ បុត្តំ ឌាហិក្វានេទនេកាដ្ឋនេក

តិបញ្ហារេបសិ៍

ករចា ទេត្តិយា បង្ហូររេបរេឃ យេហាកទ្រហាររយាបត្តិរេតា ចុដ្ឋាឃ រេលិក៌ រេចារេលិរេករេត្តា អដ្ឋុរ យដ្ឋកុហ្លលិយាហាចំ ឈឹហាឃុក៌ តេងេហេច ចេចតឆយុំ, តិរេឃសំចត្តតិកញ្ចាឃ្យ ពយុំ ករេតាកាសំ៍ “សរេច បតាហំ តេត្ត ពយិឃ្យាយិ, រេសា យឃិ ចិត្តំ បរសាទេត្វា រេឌចរេលិរេក តិន្នាត្តិត្វា បិតាទំ អាឡាអាហរេត រេទាឥយាតំ ថ្លបកត្វា សំរេចរេឌឃ្យតិ, ឲចំ រេសា ច តឃ្យ បិតា ច យយ សត្តិក៌ អាកយិឃ្យតិ, យេហាឌតការេឃា សត្តិបតិឃ្យតិ តេត្ត យឃា ឆរេយុ រេឆសិរេត យេហាឆយុាកិរេយរេឃា កចិឃ្យតី”តិ ឲចំ បត ខាត្វា បុន្នាហាឃយំ តិចារេសត្វា បត្តឌីចរេយាឥាឃ យេហតា កិក្ខុរេញ្ឈូត សដ្ឋិ សាចត្តិ បិណ្ឌាឃ បចិដ្ឋោ យដ្ឋកុហ្លលិយាហាចឃ្យ បិតុ រេកហរេយឹរេប ឥត្វា លន្នាហាតុដ្ឋទំសិរេឃា ចិឃ្យរេដ្ឋសិ៍ តា ខិស្វា យាហារេចា “កិរេយត”ត្តិ ព្ទរេតា ចិរេតា ច ចិរេលិរេករេត្តា អដ្ឋុរ ករចត្តិ ឥត្តិ ក្យត្តិ សត្តិត្រ្កិយំ ដ្ឋត្តិសាឃ យេហាបុទិរេលក្ខរេហាហិ អឃីតិយា អនុព្យញ្ជរេតហិ ព្យាមប្បកាឃ រេកតុយាលិឃ ច ចិរេញ្ជាតយាត៌ អនុបយាឃ តុដ្ឋសិរិយា អចិរេត្តរេឃ្យូត តុដ្ឋានុការេចត ចិរេទាចយាត៍ ខិស្វា តឃ្យ ឲតេងហាសិ “តុរេដ្ឋា តុ រេលា ករចា ព្ទឆានុប្បរេត្តា, ឃឃ្យាយំ ទ្វបរេយប្បគា អត្តរេតា រេតឌសា ឃ្វទិឃយុិ អកិកចតិ, ពត្តការេចត ចត្តិយំ, ថ្លបសត្តការេចត សរេន្តបិ សយហាប្រោហុរេហា, ថ្លបសរេយត តាឃ ឲរេត្តច កចិតត្តំ, អឃរេយច ច យរេញ្ញា ព្ទយុិ រេលិរេក អក្កបុក្ករេលិ, យរេយច ច អនុកយ្យាឃ ព្ទឆានុប្បរេត្តា”តិ តុដ្ឋារេយុហាឃ បីតិយា តិរេត្តទំ ចុងសិរេទា អតប្បក៌ បីតិរេសាយតឃ្យំ បដឹសំរេចរេឥរេត្តា បរសត្តចិរេត្តា អញ្ជលិ បក្កឃ្យាតិបដ្ឋិ៍ តំ ខិស្វា ករចា “អលំ ព្ទយឃ្យ ឲត្តរេកត សក្កបបត្តិយា”តិ បក្កាយិ៍

រេសាបិ តំ បីតិរេសាយតឃ្យំ អចិឌហរេត្តាច កាលំ កត្វា តាចតិរេសឃុ ដ្ឋាឥសរេឃាឌតិរេក ចិយារេត តិន្នត្តិ៍ បិតា បតឃ្យ សទីរេសក្កាទំ ករិត្វា ទុតិឃឌិចរេស បង្ហូររេចលិឃំ អាឡាអាហតំ កត្វា “ហា ហា យដ្ឋកុហ្លលិ, ហា ហា យដ្ឋកុហ្លលី”តិ បទិរេឌចយារេតា អាឡាអាហតំ អនុបទិក្កយរេត្តា រេទាឥតិ៍ រេឌចបុរេត្តា អត្តរេតា ចិកចសយ្យត្តិ ឌ្គរេលិរេកត្វា “កុរេតា តុ រេលា អហំ ព្ទឆាករេតា កិញ្ចា ពយុំ កត្វា”តិ ថ្លបឆាររេទរេត្តា អត្តរេតា បុទិយត្តកាចំ ខាត្វា តេត្ត ច យទហាការេល ករចតិ បចត្តិតំ ចិត្តប្បសាឌំ យរេតាហទំ អញ្ជលិកទហាយត្តំ ខិស្វា “អរេហា យេហានុភាចា តុដ្ឋា ករចរេត្តា”តិ សាតិសយំ តឆាករេត សញ្ជាតប្បសាឌខាហុយារេតា “អខិត្តបុន្នាកប្រោហុរេហា តុ រេលា កិ ករេទាតី”តិ ថ្លបឆាររេទរេត្តា អាឡាអាហរេត រេទាឥយាតំ ខិស្វា “អយំ យឃ្យាបុរេន្តា រេកសញ្ជូយត្តយុិ អកត្វា ព្ទឥាតិ តិរេទត្តក៌ អាឡាអាហរេត រេទាឥតិ, ហត្ថ តំ សំរេចរេឌត្វា កុសរេល បតិដ្ឋោរេបឃ្យាយី”តិ រេឌចរេលិករេតា អាកត្វា យដ្ឋកុហ្លលិទ្វរេបត រេទាឥយារេតា “ហា ហា ចត្ថ, ហា ហា ឃ្វទិឃា”តិ ខាហា បក្កឃ្យាកត្ថរេត្តា បិតុ សយឹរេប អដ្ឋាសិ៍ អច តំ ប្រោហុរេណា “អយំ យដ្ឋកុហ្លលី អាករេតា”តិ ចិរេត្តត្វា កាឆាឃ អជ្ឈុកាសិ –

១១០លិ៍

“អលង្កតរេតា យដ្ឋកុហ្លលី, យាលឆារី ហរិចត្ថនុឃ្យរេឥា;

ខាហា បក្កឃ្យាកត្ថសិ, ចតយរេញ្ញក៏ ទុក្ខិរេតា តុច”ត្តិ៍

តត្ថ អលង្កតោតិ វិភូសិតោ។ មដ្ឋកុណ្ឌលីតិ សរីរប្បទេសស្ស អសំសត្តំ មាលិលតាទយោ អនេសិត្វា មដ្ឋាការេនេវ កតកុណ្ឌលោ។ អថ វា មដ្ឋកុណ្ឌលីតិ វិសុទ្ធកុណ្ឌលោ, តាបេត្វា ជាតិហិង្គុលិកាយ មជ្ជិត្វា ធោវិត្វា សូករលោមេន មជ្ជិតកុណ្ឌលោតិ អត្ថោ។ មាលធារីតិ មាលំ ធារេន្តោ, បិឡន្ធិតមាលោតិ អត្ថោ។ ហរិចន្ទនុស្សទោតិ រត្តចន្ទនេន សព្ពសោ អនុលិត្តគត្តោ។ កិន្តិ បុច្ឆាវចនំ។ ទុក្ខិតោតិ ទុក្ខប្បត្តោ។ កិំទុក្ខិតោតិ វា ឯកមេវ បទំ, កេន ទុក្ខេន ទុក្ខិតោតិ អត្ថោ។

អថ តំ ទេវបុត្តោ អាហ –

១១០៨។

“សោវណ្ណមយោ បភស្សរោ, ឧប្បន្នោ រថបញ្ជរោ មម;

តស្ស ចក្កយុគំ ន វិន្ទាមិ, តេន ទុក្ខេន ជហាមិ ជីវិត”ន្តិ។

អថ តំ ព្រាហ្មណោ អាហ –

១១០៩។

“សោវណ្ណមយំ មណិមយំ, លោហិតកមយំ អថ រូបិយមយំ;

អាចិក្ខ មេ ភទ្ទមាណវ, ចក្កយុគំ បដិបាទយាមិ តេ”តិ។

តំ សុត្វា មាណវោ “អយំ បុត្តស្ស ភេសជ្ជំ អកត្វា បុត្តបតិរូបកំ ទិស្វា រោទន្តោ ‘សុវណ្ណាទិមយំ រថចក្កំ ករោមី’តិ វទតិ, ហោតុ និគ្គណ្ហិស្សាមិ ន”ន្តិ ចិន្តេត្វា “កីវ មហន្តំ មេ ចក្កយុគំ ករិស្សសី”តិ វត្វា “យាវ មហន្តំ អាកង្ខសី”តិ វុត្តោ “ចន្ទិមសូរិយេហិ មេ អត្ថោ, តេ មេ ទេហី”តិ យាចន្តោ –

១១១០។

“សោ មាណវោ តស្ស បាវទិ, ចន្ទសូរិយា ឧភយេត្ថ ទិស្សរេ;

សោវណ្ណមយោ រថោ មម, តេន ចក្កយុគេន សោភតី”តិ។

អថ នំ ព្រាហ្មណោ អាហ –

១២១១។

“ពាលោ ខោ ត្វំ អសិ មាណវ, យោ ត្វំ បត្ថយសេ អបត្ថិយំ;

មញ្ញាមិ ត្វំ មរិស្សសិ, ន ហិ ត្វំ លច្ឆសិ ចន្ទសូរិយេ”តិ។

អថ នំ មាណវោ “កិំ បន បញ្ញាយមានស្សត្ថាយ រោទន្តោ ពាលោ ហោតិ, ឧទាហុ អបញ្ញាយមានស្សា”តិ វត្វា –

១២១២។

“គមនាគមនម្បិ ទិស្សតិ, វណ្ណធាតុ ឧភយត្ថ វីថិយា;

បេតោ កាលកតោ ន ទិស្សតិ, កោ និធ កន្ទតំ ពាល្យតរោ”តិ។

តំ សុត្វា ព្រាហ្មណោ “យុត្តំ ឯស វទតី”តិ សល្លក្ខេត្វា –

១២១៣។

“សច្ចំ ខោ វទេសិ មាណវ, អហមេវ កន្ទតំ ពាល្យតរោ;

ចន្ទំ វិយ ទារកោ រុទំ, បេតំ កាលកតាភិបត្ថយិ”ន្តិ –

វត្វា តស្ស កថាយ និស្សោកោ ហុត្វា មាណវស្ស ថុតិំ ករោន្តោ ទ្វេ គាថា អភាសិ –

១២១៤។

“ᩋᩣᨴᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩅᨲ ᨾᩴ ᩈᨶ᩠ᨲᩴ, ᨥᨲᩈᩥᨲ᩠ᨲᩴᩅ ᨸᩣᩅᨠᩴ;

ᩅᩣᩁᩥᨶᩣ ᩅᩥᨿ ᩒᩈᩥᨬ᩠ᨧᩴ, ᩈᨻ᩠ᨻᩴ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨸᨿᩮ ᨴᩁᩴ᪨

᪑᪒᪓᪨

“ᩋᨻ᩠ᨻᩉᩦ ᩅᨲ ᨾᩮ ᩈᩃ᩠ᩃᩴ, ᩈᩮᩣᨠᩴ ᩉᨴᨿᨶᩥᩔᩥᨲᩴ;

ᨿᩮᩣ ᨾᩮ ᩈᩮᩣᨠᨸᩁᩮᨲᩔ, ᨸᩩᨲ᩠ᨲᩈᩮᩣᨠᩴ ᩋᨸᩣᨶᩩᨴᩥ᪨

᪑᪒᪔᪨

“ᩈ᩠ᩅᩣᩉᩴ ᩋᨻ᩠ᨻᩪᩊ᩠ᩉᩈᩃ᩠ᩃᩮᩣᩈ᩠ᨾᩥ, ᩈᩦᨲᩥᨽᩪᨲᩮᩣᩈ᩠ᨾᩥ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩩᨲᩮᩣ;

ᨶ ᩈᩮᩣᨧᩣᨾᩥ ᨶ ᩁᩮᩣᨴᩣᨾᩥ, ᨲᩅ ᩈᩩᨲ᩠ᩅᩣᨶ ᨾᩣᨱᩅ”ᨲᩥ᪨

᪑᪒᪕-᪑᪐᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩁᩮᨷᨸᨬ᩠ᨬᩪᩁᩮᩣᨲᩥ ᩁᩮᨷ᩠ᨻᨸᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨶ ᩅᩥᨠ᩠ᨡᩣᨿᩦᨲᩥ ᨶ ᩃᨠ᩠ᨡᩣᨿᩥ᪨ ᨠᨭ᩠ᨮᨾᩣᨱᩅᩣᨲᩥ ᩋᩣᩃᨸᨲᩥ᪨ ᨸᨭᩥᨸᩥᨴᨿᩣᨿᩦᨲᩥ ᩈᨿ᩠ᨿᩣᨴᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨴᨴᩣᨿᩥ, ᨿᩣ ᩅᨠ᩠ᨠᩩᨿᩩᨣᩣᨠᩣᩁᩮᩅᨶ ᨩᩦᩅᩥᨲᩴ ᨩᩉᩥᨲᩥ ᩋᨵᩥᨸ᩠ᨸᩣᨿᩮᩣ᪨ ᨴᨠ᩠ᨡᩥᨱᩮᨿ᩠ᨿᨲ᩠ᨳ ᨴᩥᩔᨲᩮᨲᩥ ᨴᨠ᩠ᨡᩥᨱᩮᨠᩣᨸᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᩅᨠ᩠ᨡᩩᨴ᩠ᨴᩥᨿᩣ ᩋᩣᨠᩣᩁᩮᨶ ᨴᩥᩔᨲ᩠ᨳᩴ᪨ ᨿ-ᨠᩣᩁᩮᩣ ᨸᨴᩈᨶ᩠ᨵᩥᨠᩁᩮᩣ, ᨴᨠ᩠ᨡᩥᨱᩮᨿ᩠ᨿ ᩑᨲ᩠ᨳᩣᨲᩥ ᩅᩣ ᨸᨴᩅᩥᨽᩣᨣᩮᩣ᪨

᪑᪒᪖᪨ ᨠᩣᨿᨴᩣᨠᩣᨿᨴᨲ᩠ᨳᩥ ᨴᩥᩅᩮᩈᩮ ᨴᩥᩅᩮᩈᩮ ᨩᩣᨠᩣᨿᨴᩥᨠ᩠ᨠᩣᨿᨴᩅᩮᩈᩮᨶ ᩅᨠ᩠ᨡᩩᨴ᩠ᨴᩥᨿᩣᨶᩴ ᨠᩣᨿᨴᩴ ᩋᩣᨠᩣᨿᨴᨬ᩠ᨬᩣ ᨴᩥᩔᨲᩥ᪨ “ᨠᩣᨿᩮᨴᩣᨠᩣᨿᨴ”ᨶ᩠ᨲᩥᨸᩥ ᨸᩣᨮᩮᩣ, ᨴᨠ᩠ᨡᩥᨱᨿᨴᩴ ᨩᩣᨠᩣᨿᨴᨬ᩠ᨬᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᩅᨱ᩠ᨱᨵᩣᨲᩩᨲᩥ ᩈᩦᨲᩥᨽᩣᩅᨸ᩠ᨸᩥᩈᩥᨭ᩠ᨮᩣ ᨸᨲ᩠ᨲᨠᩣᩅᨠᩣᨿᩈᩣ, ᨴᩥᩃ᩠ᩃᨠᩣᩅᨸ᩠ᨸᩥᩈᩥᨭ᩠ᨮᩣ ᨲᩥᩃᨠᩣᩅᨠᩣᨿᩈᩣ ᨧ ᩅᨱ᩠ᨱᨶᩥᨠᩣ᪨ ᨴᨠ᩠ᨡᩥᨱᩮᨿ᩠ᨿᨲ᩠ᨳᩣᨲᩥ ᩅᨠ᩠ᨡᩩᨴ᩠ᨴᩥᨿᩮ ᨩᩣᨲᩥ ᨠ᩠ᩅᨧᩥᨸᩥ ᩅᨱ᩠ᨱᨵᩣᨲᩩ ᨴᩥᩔᨲᩦᨲᩥ ᨿᩮᩣᨩᨶᩣ᪨ ᨾᩥᨧ᩠ᨨᩣᨲᩥ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᨶᨾᩥᨧ᩠ᨨᩣᨿ ᩋᩣᨠᩣᩁᩮᨶ, ᨶᩣᨠᨾᩥᨧ᩠ᨨᩣᨴᩥᨾᩥᨧ᩠ᨨᩣᨿ ᩅᩣ᪨ “ᨴᨠ᩠ᨡᩥᨱᩮᨿ᩠ᨿᨲ᩠ᨳᩣ”ᨲᩥᨸᩥ ᨸᩣᨮᩮᩣ, ᨴᨠ᩠ᨡᩥᨱᩮᨿ᩠ᨿ ᩑᨲ᩠ᨳᩣᨲᩥ ᨸᨴᩅᩥᨽᩣᨣᩮᩣ᪨ ᨴᩦᨿᨲᩮᩁᩮᩣᨲᩥ ᨴᩦᩃᨲᩮᩁᩮᩣ ᩋᨲᩥᩅᩥᨿᩮᨶ ᨴᩦᩁᩮᩃᩦ᪨

᪑᪒᪗᪨ ᨷᩮᨲᩴ ᨸᨶ ᨠᨳᩴ ᩈᩩᨲ᩠ᩅᩣ “ᩋᩃᩘ᩠ᨠᨲᩮᩣ ᨾᨭ᩠ᨮᨠᩩᨱ᩠ᨯᩃᩦ ᩅᨶᨾᨩ᩠ᨫᩮ ᨠᩥᩴ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩥᨲᩮᩣ ᨲᩩᩅ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᨸᨭᩥᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᩋᨭ᩠ᨮᩣᩈᩥ᪨ ᩋᨳ ᨴᩮᩅᨸᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨾᨭ᩠ᨮᨠᩩᨱ᩠ᨯᩃᩦᩁᩪᨸᩴ ᨸᨭᩥᩈᩴᩉᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨴᩥᨻ᩠ᨻᩁᩪᨸᩮᨶᩮᩅ ᩋᨭ᩠ᨮᩣᩈᩥ᪨ ᨻ᩠ᨿᩣᩉᨾᨱᩮᩣ ᨸᨶ ᨲᩴ ᩋᨶᩮᩣᩃᩮᩣᨠᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨾᩣᨱᩅᩔ ᩅᩮᩣᩉᩣᩁᩮᨶᩮᩅ ᩅᩮᩣᩉᩁᨶ᩠ᨲᩮᩣ “ᩈᨧ᩠ᨧᩴ ᨶᩮᩣ ᩅᨴᩮᩈᩥ ᨾᩣᨱᩅ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨾᩣᩉ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩅᨲ᩠ᨲᩴ ᩅᩥᨿ ᨴᩣᩁᨠᩮᩣ ᩁᩩᨴᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᨽᩥᨸᨲ᩠ᨳᨿᩴ ᩁᩩᨴᨶ᩠ᨲᩮᩣ

ងារកោ ចិឃាតិ អត្វោ៍ កាលកតាកិបត្វយិត្តិ កាលកតំ អកិបត្វយិ៍ “អកិបត្វយ”ត្តិបិ បិធោ៍

១១៣-៥៍ អាឪិត្តត្តិ សោកក្កិតា អាឪិត្តំ៍ តិដ្ឋាបយេ ឪរត្តិ តិដ្ឋាបយិ ឪរធំ សោកបរិឡអាឋំ៍ អដ្ឋាហិតិ ក្ខុទ្ទិ៍

អឆ ព្រាហ្មណោ សោកំ ចិតោឪត្វា អត្តតោ ក្ខបឪសាឃកំ ឪិដ្ឋាន្វបេត ឪិតំ ឪិស្វា “កោ តាយ ត្វ”ត្តិ បុច្ឆន្តោ –

១១៤៍

“ឪេចតា ត្យសិ កន្ត្ឋេដ្ឋា, អក្យ សេក្កា បុរិត្តេឪា;

កោ ចា ត្វំ កស្ស ចា បុត្តោ, កធំ ឪាតេយ្យ តំ យឃ”ត្តិ៍ –

អាហ៍ សោបិ តស្ស –

១១៥៍

“ឃដ្ឋា កត្តសិ ឃដ្ឋា ទោឪសិ, បុត្តំ អាឡអាហតេ សឃំ ឪហិត្វា;

ស្វាហំ ក្យសល់ ករិត្វា កឡំ, តិឪសាតំ សហឡ្យតំ កតោ”តិ៍ –

អត្តាតំ កឆេសិ៍ តត្វ ឃដ្ឋា កត្តសិ ឃដ្ឋា ទោឪសីតិ ឃំ តច បុត្តំ យដ្ឋក្យឡ្ឋលិ ក្ខុដ្ឋស្ស ទោឪសិ, អស្សុតិ យុដ្ឋាសិ៍

អឆ តំ ព្រាហ្មណោ អាហ –

១១៦៍

“អប្បំ ចា ពាហុំ ចា តាឌ្ឍសាយ, ឪាតំ ឪឪត្តស្ស សេក អការេ;

ក្ខុបេសិឆកឡំ ចា តាឪិសំ, កោត កយេឫត កតោសិ ឪេចលោក”ត្តិ៍

តត្ថ “ស្វេបិលសច្ឆកម្មំ ច តាទិសំ កាទ្ធសាយា”តិ យោជនា។

អថ នំ យាហេចា អាហ –

១១១០។

“អាពាធិកោហំ ទុក្ខិតោ គិលានោ, អាតុររូបោ បរិយេសកេ តិទេចសេត;

ញត្វា ចិកិច្ឆកេ ចិតិណ្ហកង្គ, អទ្ធក្ខិ សុគតំ អនោមបញ្ញំ។

១១១១។

“ស្វាហំ មុទិតមនោ បសន្នចិត្តោ, អញ្ជលិំ អការឹ តថាគតស្ស;

តាហំ កុសលំ ករិត្វាន កម្មំ, តិទសានំ សហព្យតំ គតោ”តិ។

១១១០-១១។ តត្ថ អាពាធិកោតិ អាពាធសមង្គី។ ទុក្ខិតោតិ តេនេវ អាពាធិកភាវេន ជាតទុក្ខោ។ គិលានោតិ គិលានភាវេនាតិ អត្ថោ។ អាតុររូបោតិ ទុក្ខវេទនាភិតុន្នកាយោ។ ចិកិច្ឆកន្តិ ចិកិច្ឆការិនំ។ ចិតិណ្ហកង្គន្តិ សព្ពសោ សំសយានំ សមុច្ឆិន្ទនតោ តិណ្ហចិកិច្ឆំ។ អនោមបញ្ញន្តិ បរិបុណ្ណបញ្ញំ, សព្ពញ្ញុន្តិ អត្ថោ។ អកាសិន្តិ អកាសឹ។ តាហន្តិ តំ អហំ។

ឯវំ ថេរោ ករុណាយេវ អាតុរស្ស សកលសរីរំ បីតិយា បរិបូរំ។ សោ តំ បីតិំ បវេទេន្តោ –

១១១២។

“អច្ឆរិយំ វត អព្ភុតំ វត,

អញ្ជលិកម្មស្ស អយំ ឦទិសោ វិបាកោ;

អហម្បិ យុឌិតយតោ បសត្តជិតេត្វា,

អជ្ជេច ញុទ្ធំ ឞរណំ ចជាមី”តិ៍ – អាហ;

តត្ថ អតកិលញ្ញ្យបត្តិតាយ អច្ឆន្ទំ បហរិត្វា ឃោរុក្កិ អច្ឆរិយំ, អក្ខតបុព្ពតាយ អញ្ញុតំ៍ ក្ខរោយតបិ ចិយញ្ញាចហតំយេច ឧស្សេត្វា “អហម្បិ យុឌិតយតោ បសត្តជិតេត្វា, អជ្ជេច ញុទ្ធំ ឞរណំ ចជាមី”តិ អាហ៍

អឆ តំ ឧេចបុតេ្វា ឞរណាកយេត ឞីលឞមាឌានេត ច គិឃោរឌេត្តា –

១១១១៍

“អជ្ជេច ញុទ្ធំ ឞរណំ ចជាហិ, ឆម្ពញ្ញា ឞញ្ឈញ្ញា បសត្តជិតេត្វា;

តថេច ឞិក្ខាយ បឌានិ បញ្ចា, អចណ្ឌុផុល្លានិ ឞមាឌិយស្សុ៍

១១១៣៍

“បិណាតិបិតា ចិរមស្សុ តិបុំ, លេវិកេ អជិត្តំ បរិចជ្ជយស្សុ;

អមជ្ជបេយំ ច មុឞា ភណាហិ, ឞកេន ឌារេន ច ហោហិ ញុដ្ឋោ”តិ៍ –

កាថាទ្វយមាហ៍

១១១១៍ តត្ថ តថេចាតិ យថា បសត្តជិតេត្វា “ឞម្មាឞម្ពុទ្ធោ កកចា”តិ ញុទ្ធំ ឞរណំ ចជេឞិ, តថេច “ស្វាក្ខាតោ ឆម្មោ, ឞុបដិបន្នោ ឞង្ឃោ”តិ បសត្តជិតេត្វា ឆម្ពញ្ញា ឞញ្ឈញ្ញា ឞរណំ ចជាហិ៍ យថា ចា បសត្តជិតេត្វា រតនត្តយំ ឞរណំ ចជេឞិ, តថេច “អយំ ឲកំឞតោ ឌិដ្ឋេច ឆម្មេ អភិឞម្បរាយញ្ញា ហិតឞុខាចហោ”តិ បសត្តជិតេត្វា ឞិក្ខាយ អជិឞីលឞិក្ខាយ បឌានិ កោដ្ឋាសភូតានិ អជិចិត្តអជិបញ្ញាឞិក្ខាយ ចា ឞ្តបិយភូតានិ បញ្ចឞីលានិ អចិកោបភតោ ច អឞំកិលិស្សតតោ ច អចណ្ឌុផុល្លានិ ឞមាឌិយស្សុ, ឞមាឌាយ ចត្តស្សូតិ អត្ថោ៍

ឲចំ ឧេចបុត្តេ ឞរណាកយេត ឞីលឞមាឌានេត ច គិឃោរឌិតោ ច្រាហ្មណោ តស្ស ចចតំ ឞិរឞា ឞម្បដិច្ឆន្តោ –

១២២៦។

“អត្ថកាមោសិ មេ យក្ខ, ហិតកាមោសិ ទេវតេ;

ករោមិ តុយ្ហំ វចនំ, ត្វំសិ អាចរិយោ មមា”តិ។ –

គាថំ វត្វា តត្ថ បតិដ្ឋហន្តោ –

១២២៧។

“ឧបេមិ សរណំ ពុទ្ធំ, ធម្មញ្ចាបិ អនុត្តរំ;

សង្ឃញ្ច នរទេវស្ស, គច្ឆាមិ សរណំ អហំ។

១២២៨។

“បាណាតិបាតា វិរមាមិ ខិប្បំ, លោកេ អទិន្នំ បរិវជ្ជយាមិ;

អមជ្ជបោ នោ ច មុសា ភណាមិ, សកេន ទារេន ច ហោមិ តុដ្ឋោ”តិ។ –

គាថាទ្វយមាហ។ តម្បិ សុវិញ្ញេយ្យមេវ។

តតោ ទេវបុត្តោ “កតំ មយា ព្រាហ្មណស្ស កត្តព្ពយុត្តកំ, ស្វេទានិ សយមេវ ភគវន្តំ ឧបសង្កមិស្សតី”តិ តត្ថេវ អន្តរធាយិ។ ព្រាហ្មណោបិ សោ ភគវតិ សញ្ជាតបសាទពហុមានោ ទេវតាយ ច ចោទិយមានោ “សយំ គោតមំ ឧបសង្កមិស្សាមី”តិ វិហារាភិមុខោ គច្ឆតិ។ តំ ទិស្វា មហាជនោ “អយំ ព្រាហ្មណោ ឯត្តកំ កាលំ តថាគតំ អនុបសង្កមិត្វា អជ្ជ បុត្តសោកេន ឧបសង្កមតិ, កីទិសី នុ ខោ ធម្មទេសនា ភវិស្សតី”តិ តំ អនុពន្ធិ។

ព្រាហ្មណោ ភគវន្តំ ឧបសង្កមិត្វា បដិសន្ថារំ កត្វា ឯវមាហ “សក្កា នុ ខោ ភោ គោតម កិញ្ចិ ទានំ អទត្វា សីលំ វា អរក្ខិត្វា កេវលំ

ព្យេយញ្ញ បយោគយេត្តក សេក្កេ តិដ្ឋតិត្យ”ត្តិ៑ “តត្យ, (ទ្រាហូលា, អជ្ជ បក្ខូសេចលិយំ យដ្ឋក្យល្លលិតា ខេចបុទ្ធោក អត្ថសោ ខេចសេលិក្វបបត្តិការលំ ព្យឃ៉ាពឆិក”ត្តិ ភកចា អសេចាច៑ តស្មិំ លសេលា យដ្ឋក្យល្លលីខេចបុទ្ធោ សហ ចិយាសេតត អាកត្តូ ជិស្សយាតទ្វេបិ ចិយាតសេតា ឌ្លូរុឃ្យាភកចត្ត អកិចាខេត្វា អញ្ញលិ បក្កឃ្យាឲកយត្ត អដ្ឋាសិ៑ អឆ ភកចា តស្សំ បរិសតិ សេតត ខេចបុទ្ធោក កតសុចទិតំ កសេឆ្វា បរិសាឃ ចិត្តកលូតំ ញាត្វា សាយុក្កិសិកំ ឆម្មខេសតំ អកាសិ៑ ខេសតាបរិសេឃាសាសេត ខេចបុទ្ធោ ច (ទ្រាហូលោ ច សត្តិបតិតបរិសា ចាតិ ចព្យរាសីតិឃា បិលាសហស្សាតំ ឆម្មាភិសយសេឃា អសេហាសីតិ៑

យដ្ឋក្យល្លលិចិយាតចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៑

១០៑ សេរីសកចិយាតចណ្ណតា

ស្មុលោឆយក្កស្ស ច ចាលិខាត ចាតិ សេរីសកចិយាតំ៑ តស្ស កា ឧប្បត្តិ? ភកចតិ បរិតិព្វុសេត អាឃស្មា ក្យយាទេកស្សេបិ បច្ឆាហិ កិក្កូសេតហិ សទ្ធិំ សេឧតព្យតកាទំ សយ្យេត្តា៑ តត្ថ បិឃាសិរាជញ្ញា អត្ថសោ សត្តិកំ ឧបកតំ ចិបរីតក្កាហសេតា ចិសេចខេត្វា សម្មាខស្សេត បតិដ្ឋាសេបសិ៑ សោ តសេតា បដ្ឋាយ បុញ្ញាបសុសេតា ហុត្វា សយលា(ទ្រាហូលាតំ ខាតំ ខេត្តោ តត្ថ អកតបរិចឃតាឃ អសក្កច្ចំ ខាតំ ខត្វា អបរកាសេក កាលំ កត្វា ចាព្យយហារាឌិកភចសេត សុញ្ញោ សេរីសសេកា ចិយាសេត តិដ្ឋតិ៑

អតីសេត កិរ កស្សបស្ស ភកចសេតា កាសេល ឲសេកា លីលាសចខព្វសេរា អញ្ញតរស្មិំ កាសេយ បិណ្ឌាឃ ចរិត្វា ពហិកាសេយ ខេចសិកំ ឲកស្មិំ បខេសេ កត្តកិច្ចំ អកាសិ៑ តំ ជិស្វា ឲសេកា សេកាបិលសេកា “អសេឃ្យា ស្មុរិឃាតសេបត កិលយតី”តិ បសត្តចិសេត្តា ចព្វហិ សិរីសឆម្ពសេហិ សាលាយល្លបំ កត្វា អខាសិ, យល្លបស្ស សមីបេ សិរីសរុក្ខំ សេរាសេបសីតិ ច ចខត្តិ៑ សោ កាលំ កត្វា សេតសេច បុញ្ញកម្មេត ចាព្យយហារាឌិសេកាសុ តិដ្ឋតិ, តស្ស បុរិមកម្មស្ស ស្មុចកំ ចិយាតក្វារេ សិរីសចតំ តិដ្ឋតិ ចណ្ណកន្ធសម្បេត្តហិ បុសេប្យហិ សត្តកាលំ ឧបសោភយាតំ, សេតត តំ ចិយាតំ “សេរីសក”ត្តិ បញ្ញាឃិត្ថ៑ សោ ច ខេចបុទ្ធោ ឲកំ ព្យដ្ឋត្តំ ខេសេចសុ សេច យត្សេស្សសុ ច សំសេត្តោ ព្វយស្មិំ ព្យដ្ឋប្បាសេខ ឃសខព្វសេស្ស ចព្វសុ ចិយលិងីសុ កិហិសហាសេឃសុ កចយ្យតិ តាយ ហុត្វា ភកចសេតា ឆម្មខេសតាឃ អសេហត្ថ បតិដ្ឋិសេតា បុញ្ញាចិណ្ណចសេសត តំ សុញ្ញាចិយាតំ ជិស្វា អភិញ្ញា ជិចាចិហារំ កច្ឆតិ៑

សេសា អបរកាសេក បិឃាសិខេចបុត្តំ តត្ថ ជិស្វា “សេកាសិ ត្វំ, អាចុសេសា”តិ បុច្ឆិត្វា សេតត “អហំ, ភសេត្ត, បិឃាសិរាជខេញ្ញា ព្វឆ្វបបសេត្តា”តិ ចុសេត្ត “តត្យ ត្វំ មិច្ឆាឌិដ្ឋិសេកា ចិបរីតខស្សេតា កថមិទ្ធបបសេត្តា”តិ អាហ៑ អឆ តំ បិឃាសិខេចបុទ្ធោ “អសេឃ្យតមិព្រក្យយាទេកស្សបសេព្វសេរត មិច្ឆាខស្សតសេតា ចិសេចចិសេតា, បុញ្ញកិរិឃាតំ អសក្កច្ចការិតាឃ បត សុសេញ្ញា ចិយាសេត តិដ្ឋសេត្តា៑ សាច្ញ, ភសេត្ត, មត្សស្សលោកំ កតកាសេល មម បរិជតស្ស អាសេរាសេចឆ ‘បិឃាសិរាជខេញ្ញា អសក្កច្ចំ ខាតំ ខត្វា សុញ្ញំ សេរីសកចិយាតំ ឧបបសេត្តា, ព្យេយ្យបត សក្កច្ចំ បុញ្ញាតិ កត្វា តព្វបបត្តិឃា ចិត្តំ បលិខហថា”តិ៑ ខេសេរា តស្សាត្យកយ្យាឃ តថា អកាសិ៑ សេតបិ ខេសេស្ស ចចតំ សុត្វា តថា ចិត្តំ បលិឆាឃ បុញ្ញាតិ កត្វា សេរីសសេកា ចិយាសេត តិដ្ឋតិតិសុ៑ សេរីសកខេចបុត្តំ បត ខេស្សចលាយហារាខា មរុក្ខមិយំ លាឃ្ញកាទហិសេត មសេក្កេ មក្កបដិបត្តាតំ

មនុស្សានំ អមនុស្សបរិពន្ធ មោចនត្ថំ មគ្គារក្ខំ ទស្សេសិ។

អថ អបរេន សមយេន អង្គមគធវាសិនោ វាណិជា សកដសហស្សំ ភណ្ឌស្ស បូរេត្វា សិន្ធុសោវីរទេសំ គច្ឆន្តា មរុកន្តារេ ទិវា សូរិយសន្តាបភយេន មគ្គំ អប្បដិបជ្ជិត្វា រត្តិំ នក្ខត្តសញ្ញាយ មគ្គំ បដិបជ្ជន្តា តេន មគ្គមូឡ្ហា ហុត្វា អញ្ញំ ទិសំ អគមំសុ។ តេសំ អន្តរេ ឧទកំ សុបិនកោ អហោសិ សព្វេ បរិសន្តា បិបាសាភិភូតា អនាថា ហុត្វា មរណភយតជ្ជិតា សព្វេ អាចរិយស្ស បាទមូលេ ចិត្តំ បសាទេត្វា បគេវ ឧត្តរិំ ទេវតាយ អាយាចិំសុ។ តំ អត្តនោ អនុកម្បាយ សេរិស្សកទេវបុត្តោ សហ វិមានេន អត្តានំ ទស្សេសិ។ ទស្សេត្វា ច បន “កស្មា តុម្ហេ ឥមំ មរុកន្តារំ បដិបន្នា”តិ បុច្ឆិ។ តេ ចស្ស តត្ថ អត្តនោ អាគមនការណំ កថេសុំ, តេន ទេវបុត្តស្ស វាណិជានញ្ច វចនបដិវចនកថា ហោតិ។ អាទិតោ បន ទ្វេ គាថា តាសំ សម្ពន្ធទស្សនត្ថំ សង្គីតិការេហិ ឋបិតា –

១១១៥។

“សុណោថ យក្ខស្ស ច វាណិជាន ច, សមាគមោ យត្ថ តទា អហោសិ;

យថា កថំ ឥតរិតរេន ចាបិ, សុភាសិតំ តញ្ច សុណាថ សព្វេ។

១១១៦។

“យោ សោ អហុ រាជា បាយាសិ នាម, ភុម្មានំ សហព្យគតោ យសស្សី;

សោ មោទមានោវ សកេ វិមានេ, អមានុសោ មានុសេ អជ្ឈភាសី”តិ។

១១១៥-៦។ តត្ថ សុណោថាតិ សវនាណត្តិវចនំ។ យំ យំ ឧបមាទិ កថាយ, តំ សុណោថាតិ។ យក្ខស្សាតិ ទេវស្ស។ ទេវោ ហិ មនុស្សានំ ឧបការានុបការកាលេ “យក្ខោ”តិ វុច្ចតិ។ អបិច សក្កោបិ ចត្តារោ មហារាជានោបិ វេស្សវណបារិសជ្ជាបិ បុរិសោបិ “យក្ខោ”តិ វុច្ចតិ។ តថា ហិ “អតិថិ មេ ឯសោ អយំ យក្ខោ បមត្តោ វិហរតិ, យំនូនាហំ ឥមំ យក្ខំ សំវេជេយ្យ”ន្តិអាទីសុ (ម॰ និ॰ ១॰ ១៦១) សក្កោ “យក្ខោ”តិ វុត្តោ។ “ចត្តារោ យក្ខា មក្កហត្ថា”តិអាទីសុ មហារាជានោ។ “សន្តិ ហិ, ភន្តេ, ឧឡារា យក្ខា ភគវតោ អប្បសន្នា”តិអាទីសុ (ទី॰ និ॰ ៣॰ ២៧៦) វេស្សវណបារិសជ្ជា។ “ឧត្តមោ យក្ខស្ស សុទ្ធី”តិអាទីសុ (សុ॰ និ॰ ៤៧៨) បុរិសោ។ ឥធ បន វេស្សវណបារិសជ្ជោ អធិប្បេតោ។ វាណិជាន ចាតិ គាថាពន្ធសុខត្ថំ អនុនាសិកលោបំ កត្វា វុត្តំ។ សមាគមោតិ សមាគមនំ។ យត្ថាតិ យស្មិំ វណ្ណុបថេ។ តទាតិ តស្មិំ មគ្គមូឡ្ហា ហុត្វា ភមនកាលេ។ ឥតរិតរេន ចាបីតិ ឥតរីតរេនាបិ, ឯកំ យថាតិ ឥមិនា ឯវាវេឌិតត្ថំ អយមេត្ថ អត្ថោ – សេរិស្សកទេវបុត្តស្ស វាណិជានញ្ច តទា យត្ថ សមាគមោ អហោសិ, តំ សុណោថ, យថា ចាបិ តេហិ អញ្ញមញ្ញំ

សុការិតំ សុលបិតំ កចំ បចត្តិតំ, តព្វា សេដ្ឋា ជូហិតចិត្តា សុណាថាតិ។ កុម្មាភត្តិ កុម្មុនេចាតិ។

ព្កទាតិ យក្ខស្ស បុច្ឆាកាថានេយា ហោន្តិ –

១២៣០។

“ចេក្ក អនេជ្ជោ អយត្ថស្សង្គានេត, កត្វានេវ អបេយ្យាឌេក អប្យកេក្ល;

សុទ្រក្កេយ ចណ្ហុបចស្ស យេឡ្យ ចក្កឹកយា តង្គយតា យត្ថស្សា។

១២៣១។

“ភយិឆ ឲលិ ម្បុលយយា ច សត្តិ, ង្ហបិទាភិ ភត្តិ ក្យុនេតាឆ កនេក្លា;

អញ្ញត្រ បំស្មុហិ ច ចាលុកាហិ ច, តត្តាហិ ង្ហញ្យាហិ ច ទានុណាហិ ច។

១២៣២។

“ង្កុឌ្ឍក្កល់ តត្តយិចំ កបិល់, អភាយឋំ បនេលិនេកភ ត្យល្យំ;

លុឌ្គាភយាចាឋយិឌំ បុនាណំ, ក្សុយិប្យនេទនេឋា អភិឋត្តន្ទុនេបិ។

១២៣៣។

“អច ព្យេយ្យកោភ ចេណ្ហុត, កិយាឋយាភា ព្កយំ បនេទឋញ្យា;

អត្យុបចិដ្ឋា ឋហឋា ឋនេយដ្ឋ, នេលិកា កយា អច ចា ឋយ្យម្បញ្ញហា”តិ។

១២៣០។ តត្ថ ចេក្កតិ ឋំឋយដ្ឋានេភ។ យត្ថ បចិដ្ឋាភិ “ជីវិស្សាម នុ ខោ, មរិស្សាម នុ ខោ”តិ ជីវិតេ ឋំឋនេយា ហោតិ, តាទិនេឋ អនេឡ្ឋា។

ᩋᨾᨶᩩᩔᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮᨲᩥ ᩋᨾᨶᩩᩔᩣᨶᩴ ᨸᩥᩈᩣᨧᩣᨴᩦᨶᩴ ᩈᨬ᩠ᨧᩁᨱᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮ, ᨾᨶᩩᩔᩣᨶᩴ ᨧ ᩋᨣᩮᩣᨧᩁᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮ᪨ ᨠᨶ᩠ᨲᩣᩁᩮᨲᩥ ᨶᩥᩁᩩᨴᨠᩮ ᩍᩁᩥᨱᩮ, ᨠᩴ ᨲᩣᩁᩮᨶ᩠ᨲᩥ ᨶᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨲᩥ ᩉᩥ ᨠᨶ᩠ᨲᩣᩁᩮᩣ, ᨸᨳᩴ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩁᩥᨲᨻ᩠ᨻᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ᪨ ᨲᩮᨶᩣᩉ “ᩋᨸ᩠ᨸᩮᩣᨴᨠᩮ”ᨲᩥ᪨ ᩋᨸ᩠ᨸ-ᩈᨴ᩠ᨴᩮᩣ ᩉᩮᨲ᩠ᨳ ᩋᨽᩣᩅᨲ᩠ᨳᩮᩣ “ᩋᨸ᩠ᨸᩥᨧ᩠ᨨᩣ ᩋᨸ᩠ᨸᨠᩥᩃᩮᩈᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ (ᩋ᪨ ᨶᩥ᪨ ᨸ᪨ ᪑᪓; ᨠᨳᩣᩅ᪨ ᪓᪓᪙) ᩅᩥᨿ᪨ ᩅᨱ᩠ᨱᩩᨸᨳᩔ ᨾᨩ᩠ᨫᩮᨲᩥ ᩅᩣᩃᩩᨠᩣᨠᨶ᩠ᨲᩣᩁᨾᨩ᩠ᨫᩮᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨧᨦ᩠ᨠᨿᩣᨲᩥ ᨧᨦ᩠ᨠᩉᩥ ᨠᩦᨲᩣ᪨ ᨧᨦ᩠ᨠᩉᩥ ᨠᩉᩴ ᩅᩮᨴᩥᩈᨶ᩠ᨲᩥ “ᨧᨦ᩠ᨠᨿᩣ”ᨲᩥ ᩅᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩮ ᨣᩣᨳᩣᩈᩩᨡᨲ᩠ᨳᩴ ᩈᩣᨶᩩᨶᩣᩈᩥᨠᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ “ᨧᨦ᩠ᨠᨿᩣ”ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᩍᨴᩴ ᩅᩣᩃᩩᨠᩣᨠᨶ᩠ᨲᩣᩁᨸᩅᩮᩈᨶᨲᩮᩣ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᩮ ᨲᩮᩈᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨶᨭ᩠ᨮᨾᨶᩣᨲᩥ ᨾᨣ᩠ᨣᩈᨲᩥᩅᩥᨷ᩠ᨸᩅᩣᩈᩮᨶ ᨶᨭ᩠ᨮᨾᩣᨶᩈᩣ, ᨾᨣ᩠ᨣᨾᩪᩊ᩠ᩉᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨾᨶᩩᩔᩣᨲᩥ ᨲᩮᩈᩴ ᩋᩣᩃᨸᨶᩴ᪨

᪑᪑᪓᪑᪨ ᩍᨵᩣᨲᩥ ᩍᨾᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨾᩁᩩᨠᨶ᩠ᨲᩣᩁᩮ᪨ ᨹᩃᩦᨲᩥ ᩋᨾ᩠ᨻᨩᨾ᩠ᨻᩩᨲᩣᩃᨶᩣᩊᩥᨠᩮᩁᩣᨴᩦᨹᩃᩥᨶᩮᩣ ᨶ ᩈᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨿᩮᩣᨩᨶᩣ᪨ ᨾᩪᩃᨾᨿᩣ ᩅᩣᨲᩥ ᨾᩪᩃᩥᨶᩮᩣ ᩅᩣ ᨾᩪᩃᨾᨿᩣ, ᩅᩃ᩠ᩃᩥᨠᨶ᩠ᨴᩣᨴᩦᨶᩥ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᩅᨴᨲᩥ᪨ ᨽᩮᩣᨩᨶᩴ ᨶᨲ᩠ᨳᩦᨲᩥ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩣᨸᩥ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩥ ᨽᨠ᩠ᨡᩴ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ, ᨽᩮᩣᨩᨶᩴ ᨧ ᩍᨴ᩠ᨵᩴ, ᩋᨣ᩠ᨣᩥᩔ ᩍᨶ᩠ᨵᨶᨾᨲ᩠ᨲᨾ᩠ᨸᩥ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ, ᨠᩩᨲᩮᩣ ᨸᨶ ᨠᩣᩁᨱᩮᨶ ᩍᨵ ᨾᩁᩩᨠᨶ᩠ᨲᩣᩁᩮ ᨽᨠ᩠ᨡᩣ ᩈᩥᨿᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨿᩴ ᨸᨶ ᩋᨲ᩠ᨳᩥ ᨲᨲ᩠ᨳ, ᨲᩴ ᨴᩔᩮᨲᩩᩴ “ᩋᨬ᩠ᨬᨲᩕ ᨸᩴᩈᩩᩉᩦ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨

᪑᪑᪓᪒᪨ ᩏᨩ᩠ᨩᨦ᩠ᨣᩃᨶ᩠ᨲᩥ ᨩᨦ᩠ᨣᩃᩴ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ ᩃᩪᨡᨵᩪᩈᩁᩮᩣ ᩋᨶᩪᨴᨠᩮᩣ ᨽᩪᨾᩥᨸ᩠ᨸᨴᩮᩈᩮᩣ, ᨲᩴ ᨸᨶ ᨮᩣᨶᩴ ᨩᨦ᩠ᨣᩃᨲᩮᩣᨸᩥ ᩏᨠ᩠ᨠᩴᩈᩮᨶ ᨩᨦ᩠ᨣᩃᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᩏᨩ᩠ᨩᨦ᩠ᨣᩃ”ᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨲᩮᨶᩣᩉ “ᨶᩥᨲ᩠ᨲᩥᨱᩴ ᨠᨸᩥᩃ”ᨶ᩠ᨲᩥ, ᨶᩥᨲ᩠ᨲᩥᨱᩴ ᩋᨲᩥᨾᩣᨲ᩠ᨲᨠᨸᩥᩃᩅᨱ᩠ᨱᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨣᩣᨳᩣᩈᩩᨡᨲ᩠ᨳᩴ ᩈᩣᨶᩩᨶᩣᩈᩥᨠᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ, ᨶᩥᨲ᩠ᨲᩥᨱᩴ ᨧᩮᩅ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩴ᪨ ᩋᨶᩣᨿᩈᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᩣᨿᩮᩣ ᩈᩩᨡᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨶᩣᨿᩴ, ᨲᨲᩮᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩥ ᨩᩦᩅᩥᨲᩴ ᩈᩥᨿᨲᩥ ᩅᩥᨶᩣᩈᩮᨲᩦᨲᩥ ᩋᨶᩣᨿᩈᩴ᪨ ᩋᨳ ᩅᩣ ᨶ ᩋᩣᨿᩈᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨶᩣᨿᩈᩴ᪨ ᨸᩁᩃᩮᩣᨠᨲᩣᨲᩥ ᨶᩁᨠᩮ ᨲᩥᩁᨧ᩠ᨨᩣᨶᨿᩮᩣᨶᩥᩴ ᩏᨠ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᨲᩣᨿ ᨸᩁᨠ᩠ᨡᨲᩮᩣ ᨸᨭᩥᩈᨲ᩠ᨲᩩᨠ᩠ᨡᨲᩮᩣ ᩃᩮᩣᨠᩮᩣᨲᩥ ᩅᩥᩈᩮᩈᨲᩮᩣ “ᨸᩁᩃᩮᩣᨠᩮᩣ”ᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ, ᩈᨾᨶ᩠ᨲᨲᩮᩣ ᩋᨶᩣᨿᩣᨾᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᩣᨿᩈᨬ᩠ᨬᩣ, ᩍᨴᩴ ᨸᨶ ᨶᨣᩁᩣᨴᩦᨲᩮᩣ ᩋᨶᩣᨿᩈᩴ, ᨾᩉᨲᩮᩣ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩔ ᩈᨾ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣᨶᨲᩣᨿ ᨸᩁᩃᩮᩣᨠᩈᨴᩥᩈᨶ᩠ᨲᩥ ᨴᩔᩮᨲᩥ, “ᩋᨶᩣᨿᩈ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᨧ ᨠᩮᨧᩥ ᨸᨮᨶ᩠ᨲᩥ, ᩈᩩᨡᩔ ᩋᨸ᩠ᨸᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣᨶᨽᩪᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᩃᩩᨴ᩠ᨴᩣᨶᨾᩣᩅᩣᩈᨾᩥᨴᩴ ᨸᩩᩁᩣᨱᨶ᩠ᨲᩥ ᩍᨴᩴ ᨮᩣᨶᩴ ᨧᩥᩁᨠᩣᩃᨲᩮᩣ ᨸᨭ᩠ᨮᩣᨿ ᩃᩩᨴ᩠ᨴᩣᨶᩴ ᨴᩣᩁᩩᨱᩣᨶᩴ ᨸᩥᩈᩣᨧᩣᨴᩦᨶᩴ ᩋᩣᩅᩣᩈᨽᩪᨲᩴ᪨ ᩋᨽᩥᩈᨾ᩠ᨸᩁᩣᨿᩮᨲᩥ “ᩅᨧᩴ ᩃᩩᨴ᩠ᨴᩮᩣ ᨥᩮᩣᩁᩣᨠᩣᩁᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩩ”ᨲᩥ ᨸᩁᩥᨴᩮᩅᨶ᩠ᨲᩥ ᩍᨾᩦᩉᩥ ᩈᨾ᩠ᨸᨲᩥᨲᩈᨴᩥᩈᩮᩣ, ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩈᨾ᩠ᨸᩁᩣᨿᩴ ᩅᩥᨿᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨

᪑᪑᪓᪓᪨ ᨠᩮᨶ ᩅᨱ᩠ᨱᩮᨶᩣᨲᩥ ᨠᩮᨶ ᨠᩣᩁᨱᩮᨶ᪨ ᨠᩥᨾᨲ᩠ᨳᩴ ᩈᨾᩣᨣᨲᩣᨲᩥ ᨠᩥᩴ ᨸᨧ᩠ᨧᩣᩈᩦᩈᨶ᩠ᨲᩣ᪨ ᩉᩦᨲᩥ ᨶᩥᨸᩣᨲᨾᨲ᩠ᨲᩴ᪨ “ᨸᨴᩮᩈᨾᩥᨾ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᨧ ᨸᨮᨶ᩠ᨲᩥ, ᩍᨾᩴ ᨶᩣᨾ ᨸᨴᩮᩈᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᩈᩉᩈᩣ ᩈᨾᩮᨧ᩠ᨧᩣᨲᩥ ᩈᩉᩈᩣ ᩋᩣᨴᩦᨶᩅᩴ ᩋᩅᩥᨧᩣᩁᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨾ᩠ᨸᩣᨸᩩᨱᨶ ᩋᨶᩩᨸᩅᩥᨭ᩠ᨮᩣ ᩈᨾ᩠ᨸᩅᩥᨭ᩠ᨮᩣ᪨ ᩃᩮᩣᨽᩣ ᨽᨿᩣ ᩋᨳ ᩅᩣ ᨠᩮᨶᨧᩥ ᩋᨶᨲ᩠ᨳᨠᩣᩁᨠᩮᨶ ᨸᩃᩮᩣᨽᩥᨲᩣ ᩃᩮᩣᨽᨲᩮᩣ ᨠᩮᨶᨧᩥ ᩋᨾᨶᩩᩔᩣᨴᩥᨶᩣ ᨸᩁᩥᨸᩦᩊᩥᨲᩣ ᨽᨿᩣ ᩅᩣ᪨ ᩋᨳ ᩅᩣ ᩈᨾ᩠ᨾᩪᩊ᩠ᩉᩣᨲᩥ ᨾᨣ᩠ᨣᩅᩥᨷ᩠ᨸᨶᨭ᩠ᨮᩣ ᩍᨾᩴ ᨸᨴᩮᩈᩴ ᩋᨶᩩᨸᩅᩥᨭ᩠ᨮᩣᨲᩥ ᨿᩮᩣᨩᨶᩣ᪨

ᩍᨴᩣᨶᩥ ᩅᩣᨱᩥᨩᩣ ᩋᩣᩉᩴᩈᩩ –

᪑᪑᪓᪔᪨

“យកឆេសុ អដ្ឋេសុ ច យត្វចាហា, អាទរេាបឃិត្វា បលិឃំ បុត្តិ;

តេ ឃាយសេ និក្ខុសោចិរក្ខុយិ, ឆតត្តិកា ក្ខេឃំ បត្តឃាភា។

១១១៦។

“ឌិចា បិបិរិង់ភឆិចាឃយត្តា, ឃោក្កាត្យកយព្ញា ឃយេក្ខយាភា;

ឲតេត ចេកេត អាឃាយ ឃឋ្លេ, រត្តិ យក្កំ បដិបត្តា ចិកាលេ។

១១១៧។

“តេ ក្យបឃាតា អបរក្ខយក្កា, អត្តាក្យលិ ចិប្យតដ្ឋា អរណ្ណោ;

ឃុក្កុយេ ចណ្ហុបឆស្ស យណ្ណេ ឌិរ ត ឌាភាយ បព្វឡហចិត្តា។

១១១៨។

“ឡាចេព្វា ឌិឃ្វាត អឌិដ្ឋបុត្តិ, ចិយាតឃេដ្ឋព្វា តចេព្វា ឃព្វ;

តត្តត្តរិ ឌិចិតយាឃយាភា, ឌិឃ្វា បតិតា ឃុយភា ក្ខេក្កា”តិ។

១១១៥។ តត្ថ យកឆេសុ អដ្ឋេសុ ច យត្វចាហាតិ យកឆរេដ្ឋ ច អដ្ឋរេដ្ឋ ច ឌាតា រ៉ចន្ទ្វា ពាតិចារិតោ ឃរត្វ ឃត្វស្ស ច ចាហភកា ឃត្វកា ចេច ឃត្វឃាយិកា ច។ បលិឃន្តិ កណ្ឌុ។ តេតិ តេ យឃំ។ ឃាយសេតិ កដ្ឋាយ។ និក្ខុសោចិរក្ខុយិន្តិ និក្ខុឆេរ៉ សោចិរឆេឃព្វា។ ក្ខេឃន្តិ អាគិរ៉រ៉ អតិរេកលិក៉។

១១១៦។ អភិនិចាឃយត្តាតិ អនិចាឃេត្យ អឃព្វោត្តា។ ឃោក្កាត្យកយត្តិ កោណាឌិត៉ ឃត្តាត៉ អត្យក្កហ៉។ ឲតេត ចេកេភាតិ ឡយិភា ឌចេត, ឃេត តច ឌស្សភតោ បុឋ្លេ អាឃាយ អាកាតយ្យារត្តិ យក្កំ បដិបត្តាតិ រត្តិឃំ យក្កំ បដិបត្តា។ ចិកាលេតិ អកាលេ អចេលិឃំ។

១១៦៩។ ឧប្យយាតាតិ ឧទ្ធំ បយាតា អបេត គតា, តតោ ឯវ អបរទ្ធយក្កា។ អទ្ធាកុលិតិ អទ្ធា វិយ អាកុលិ, យក្ខាគតមយត្វស្ស បញ្ញាចក្ខុតោ អការេចត អទ្ធា, តតោ ឯវ អាកុលិ, វិប្បតដ្ឋា ច យក្ខមនុញ្ញហតាយ។ ជិមត្តិ គត្តញ្ញជិមំ, មស្សំ ជិមាយំ និត្ថុនោចិររេជោ, តំ ជិមំ បម្ពុញ្ញហចិត្តាតិ ជិមាមំមយម្ពុញ្ញហចិត្តា។

១១៧០។ តចញ្ញាតិ តុចញ្ញា។ យក្កាតិ អាលបនំ។ តតុត្តរិ ជីវិតយាមយាគាតិ យោ “ព្ទេតា បរិ អយ្យានំ ជីវិតំ គត្វា”តិ ជីវិតមំមយោ ដ្ឋប្យេត្តា, ព្ទជាគិ តតោ ដ្ឋត្តរិយ្យិ ជីវិតំ អាមីមគ្គា។ ជិដ្ឋាតិ ជស្សគេហតុ។ បតីតាតិ បហដ្ឋា។ មុមគាតិ មោមគស្សប្យត្តា។ ដ្ឋជក្កាតិ ដ្ឋជក្កាយ បីតិយា ដ្ឋជក្កចិត្តា។

ឯវំ ពាហិរេហិ អត្តនោ បច្ចត្តិយា បកាសិតាយ បុន ទេវបុត្តោ ទ្វីហិ គាថាហិ បុច្ឆិ –

១១៧១។

“បារំ សមុទ្ទស្ស ញមញ្ញ វណ្ណុំ, វេត្តាវរំ សង្កបញ្ញ មក្កំ;

គជិយោ បន បញ្ញាគញ្ញ ទុក្កា, បុច្ឆិស្សា កច្ឆ គោគតោ។

១១៧២។

“បណ្ណត្តិយាគ ចិជិតំ បរេរំ, វេរន្តោ យាតុមោ វេបណ្ណយាគា;

យំ វោ សុតំ វា អជ វាបិ ជិដ្ឋំ, អធន្ធរកំ តំ វោ សុណោយ តាតា”តិ។

តស្សត្ថោ – បារំ សមុទ្ទស្សាតិ សមុទ្ទស្ស បរតីរំ, ញមញ្ញ ព្រហ្មជិមំ, វណ្ណុំ វណ្ណបត់ វេត្តលតា ជាត្តិត្វា អាវទិតព្ពតោ វេត្តាវរំ មក្កំ, សង្កោ តាលុកោ កោរេដ្ឋត្វា គត្តព្ពតោ សង្កបត់ មក្កំ, គជិយោ បន វត្តកាកាជិកា, បញ្ញាគញ្ញ ចិមមប្យេជមាតិ ឯវំ ទុក្កា បុច្ឆិស្សា កោគតិមិត្តុំ កច្ឆ, ឯវំ កច្ឆន្តា ច បណ្ណត្តិយាគ បណ្ណត្តិត្វា អនុបវិសិត្វា, បរេរំ រាជុនំ ចិជិតំ តត្ថ វេរន្តោ ចិជេមវាមិកោ យានុស្ស វេបណ្ណយាគា កច្ឆ, ឯវំក្ខុតេហិ វោ តុមេហិ យំ សុតំ វា អជ វា ជិដ្ឋំ វា អធន្ធរកំ អច្ឆរិយំ, តំ វោ សត្តិកោ តាតា ពាហិរា សុណោយាតិ អត្តនោ ចិយាគស្ស អច្ឆរិយកាវំ តេហិ កថាបេតុកាមោ បុច្ឆតិ។

ឯវំ ទេវបុត្តេន បុដ្ឋា ពាហិរា អាហំសុ –

២១៣០៍

“ឡ្កេតាបិ អនេឆ្លនេតទំ ក្យាស, ភ ភោ ឃ្យុតំ ចា អឆ ចាបិ ឌិដ្ឋំ;

អតឹតយាត្យសកនេយច សដ្ឋុំ, ឌិស្វា ភ តប្យាយ អនេភាយចល្លិ៍

២១៣១៍

“ចេហាឃសំ ចេបិក្លូនេឡ្ហា សចត្តិ, បហ្វតយល្យា ធាហុបុស្លឹកា;

ក្យា ឌិនេយ ភិក្ខុចល្វបបត្វា, អតឹច គក្ដា ឃ្យុនកិ បចាឃត្តិ៍

២១៣២៍

“ចេឡ្យ្ហាទិឃឆ្យ្កា សតយុឃ្សិតានេស, ឃិលិបចាឡ្យអឃ្ស ច អាឃតំសា;

យសារគល្លា សហនេលិហិតក្ជា, ឆយ្កា ឡ្កនេយ នេឌាតិនសាយឃានេស៍

២១៣៣៍

“សហឃ្សឆយុំ្ក អត្យលិត្យកាចំ, នេតឃ្វបទិ សាឆ្យយិឆំ ចិយាតំ;

នតភត្តទំ គត្យាភនេចឌិយិឃ្សំ, តបតឹឃបនេ្ចហិ ច សាឆ្យលត្កា៍

២១៣៤៍

“ឌនេឡ្ហាភឆ្យត្តតួយិឆំ ឃ្យុយនេ្ជា, បិសាឆនេសាបិភចល្វបបនេត្កា;

ឥឡោហា ច ចក្ខុ ច សុសង្គហោ ច, អបិច តិក្ខក្លាតលយោ យត្ថុទ្ធោ។

១២៣៧។

“រតនត្តរម្ហិ ពាហុអត្ថបិតំ, បរិចារិកោ អច្ឆរាសង្គលោត;

យុវជអាលម្ពរតួរិយឃោសេដ្ឋោ, អភិចត្តិតោយសិ ចុតិចិត្តកាយ។

១២៣៨។

“រសា រយាគសិ តារិកាហប្បទោឡេគា, ចិយាតបិសាគចទេរ យគោរទេយ;

អចិត្តិរយោ សព្ពាកុល្ហុបបត្ថោ, រាខា យធា ទេចស្សចទេហា តឡព្ពត្យា។

១២៣៩។

“គេទេចា ត្យ អាសិ ក្ខគចាសិ យគេក្លា,

ក្ខគាហុ គេចិទេក្លា យត្យស្សក្លុរោតា;

បុច្ឆត្តិ តំ ចាលិខា សព្វចាហា,

អាចិក្ខ គោកា តាយ តុចំសិ យគេក្លា”តិ។

១២៣០-១។ តត្ថ កុមារាតិ បឋមចទេយ ឋិតត្វា គេចបុត្តំ អាលបតិ។ សព្ពត្តិ គេចបុត្តំ តស្ស ចិយាតបជិពាគ្គន្ធា សត្តាយ ចគតិ។ ទេបិក្ខុរេញ្ញាតិ ទេបិក្ខុរលិទេយា។ សតឫស្សិតាទេសតិ សតរេតុរេព្ពឆា។ សិលិបចាឡុអស្សាតិ សិលិយ បចាឡុអស្ស ច, សិលិយយា បចាឡុអយយាតិ អទេត្វា។ អាយតំសាតិ ឌីឃំសា។ អឆ ចា អាយតា ហុត្វា អដ្ឋេសាឡុអសង្គត្តិសាគំអំសចទេត្វា។

១២៣១។ទេតស្សុបរិតិ ទេតសំ ឆម្មាតំ ក្ខបរិ។ សាគុយិគត្តិ សុត្តុំ ព្ពគំ តច ចិយាតំ។ រេតាតត្តរត្តិ រេតាតត្តរចត្តំ, កិត្តិឆម្មុទេសាបិតាឌីសុ តាតាចិទេឆហិ

អញ្ញេហិ រតនេហិ យុត្តា។ កញ្ចនវេទិមិស្សន្តិ សុវណ្ណមយាយ វេទិកាយ សហិតំ បរិក្ខិត្តំ។ តបនីយបដ្ដេហិ ច សាឡុលន្តិ តបនីយមយេហិ អនេករតនមយេហិ ច លគ្គនេហិ តត្ថ តត្ថ សុដ្ឋុ លាឡិតំ។

១៦៣។ ឧព្វេធា ... ពតំ តច វិមានំ ឯកមេកស្ស ... សុមេធា បិសាទសោបានផលកបមេតាតិ តស្ស ច សោ សោ បទេសោ សុមេធា សុដ្ឋុ មជ្ឈេតោ, តេហិ តេហិ អនេកបិសាទេហិ សោបានបន្តេហិ រមណីយេហិ ផលកេហិ ច យុត្តោ។ ឧទ្ទោតាតិ ធីរោ។ ចក្កតិ អភិទ្ទេបិ សមុគ្គតោ។ សុសង្គតោតិ សុដ្ឋុ សង្គតាចមយោ អញ្ញមញ្ញានុរូបវិសាទាចមយោ។ អតីច តិដ្ឋាតតយោតិ បកស្សការចេបិ អតិចិយ ឧទ្ទេសិកតក្កយោ។ មនុញ្ញាតិ មនោរមោ។

១៦៤។ រតនត្តរស្មិន្តិ រតនមយេ, រតនក្ខេត ចា សារក្ខេត ចិមានស្ស អព្ភន្តរេ។ ឥតុអគ្គិបិតន្តិ បេមលំ បត្តំ អគ្គា បិតគ្គា ចិដ្ឋតិ, សុបលព្ភតីតិ អធិប្បាយោ។ មុនេអាលម្ពនតូរិយឃោសេនាតិ មុទិង្គានំ អាលម្ពនានំ អចសិដ្ឋតូរិយានគ្គ្ឃ សង្ខេហិ តិច្ឆយោសិតោ អភិចត្ថិតោសីតិ តមស្សិតោ, ឧទាមិតោ ចា អសិ។ តេនាហ “ឥទ្ធិចត្តតាយា”តិ។

១៦៥។ អចិន្តិយោតិ អចិន្តេយ្យានុភាវោ។ តត្ថប្បកាសាតិ ឧចំនាមតេ កិត្តអគ្គនោត មចា វេលប្បចលោ មហារាជា, ឧចំ ត្វំ មោធសីតិ យោជនា។

១៦៦។ អាសីតិ អសិ ភចសិ។ ចេចិន្តោតិ សក្កោ ចេចរាជា។ មនុស្សភូតោតិ មនុស្សេសុ ភូតោ មនុស្សជាតិកោ។ យសក្កាតិ ចេចានំភាចំ បុរិស្ឋាបិ យក្ខភាចំ អាសង្កន្តា ចទន្តិ។

ព្ពដាតិ សោ ចេចបុត្តោ អត្តានំ ឧាតាបេន្តោ –

១៦៧។

“សោវីរកោ នាម អហមិហ្មសក្កោ, កត្តារិយោ ចណ្ឌបចិព្វុតោត្តា;

ព្ពមំ បទេសំ អភិបាលយាមិ, ចចតកទោ ចេស្សចណស្ស ទញ្ញោ”តិ –

អាហ។ តត្ថ អហមិហ្មសក្កោតិ អហំ យសក្កោ អមិហ្មកត្តារិយោតិ អាទក្កហត្ថំ កត្តារេ តិយុត្តោ។ ហុត្តាតិ កោបកោ។ តេនាហ “អភិបាលយាមី”តិ។

ឥច្ចាតិ វាណិជា តស្ស កម្មានីតិ បុច្ឆន្តា អាហំសុ –

១៥៤៨។

“អធិច្ចលទ្ធំ បរិណាមជំ តេ, សយំកតំ ឧទាហុ ទេវេហិ ទិន្នំ;

បុច្ឆន្តិ តំ វាណិជា សត្ថវាហា, កថំ តយា លទ្ធមិទំ វិមាន”ន្តិ។

តត្ថ អធិច្ចលទ្ធន្តិ អធិច្ចសមុប្បត្តិកំ, យទិច្ឆកំ លទ្ធន្តិ អត្ថោ។ បរិណាមជំ តេតិ និយតិសង្គតិភាវបរិណតំ, កាលបរិណតំ វា។ សយំកតន្តិ តយា សយមេវ កតំ, ទេវិទ្ធិយា តយា សយមេវ និព្វត្តិតន្តិ អត្ថោ។ ឧទាហុ ទេវេហិ ទិន្នន្តិ តយា អារាធិតេហិ ទេវេហិ បសាទវសេន និព្វត្តំ។

ឥច្ចាតិ ឯវំ បុដ្ឋោ ចតុរោបិ បការេ បដិក្ខិបិត្វា បុញ្ញមេវ អបទិសន្តោ –

១៥៤០។

“នាធិច្ចលទ្ធំ ន បរិណាមជំ មេ, ន សយំកតំ ន ហិ ទេវេហិ ទិន្នំ;

សកេហិ កម្មេហិ អបាបកេហិ, បុញ្ញេហិ មេ លទ្ធមិទំ វិមាន”ន្តិ –

គាថមាហ។

តំ សុត្វា វាណិជា បុន “នាធិច្ចលទ្ធ”ន្តិ គាថាយំ បុញ្ញាធិកមេវ តេ ចតុរោ បការេ អារោបេត្វា បុញ្ញស្ស ច សរូបំ បុច្ឆិំសុ –

១៥៤៦។

“កិំ តេ វតំ កិំ បន ព្រហ្មចរិយំ, កិស្ស សុចិណ្ណស្ស អយំ វិបាកោ;

បុច្ឆន្តិ តំ វាណិជា សត្ថវាហា, កថំ តយា លទ្ធមិទំ វិមាន”ន្តិ។

តត្ថ វតន្តិ វតសមាទានំ។ ព្រហ្មចរិយន្តិ សេដ្ឋចរិយំ។

បុន ទេវបុត្តោ តេ បដិក្ខិបិត្វា អត្តានំ យថូបចិតំ បុញ្ញញ្ច ទស្សេន្តោ –

១២៣៦។

“យំ បាយាសីតិ អហុ រាជញ្ញោ, រជ្ជំ យទា ការយិ កោសលានំ;

នត្ថិកទិដ្ឋី កទរិយោ បាបធម្មោ, ឧច្ឆេទវាទី ច តទា អហោសិំ។

១២៣៧។

“សមណោ ច ខោ អាសិ កុមារកស្សបោ, ពហុស្សុតោ ចិត្តកថី ឧឡារោ;

សោ មេ តទា ធម្មកថំ អភាសិ, ទិដ្ឋិវិសូកានិ វិនោទយី មេ។

១២៣៨។

“តាហំ តស្ស ធម្មកថំ សុណិត្វា, ឧបាសកត្តំ បដិវេទយិស្សំ;

បាណាតិបាតា វិរតោ អហោសិំ, លោកេ អទិន្នំ បរិវជ្ជយិស្សំ;

អមជ្ជបោ នោ ច មុសា អភាណិំ, សកេន ទារេន ច អហោសិ តុដ្ឋោ។

១២៣៩។

“តំ មេ វតំ តំ បន ព្រហ្មចរិយំ, តស្ស សុចិណ្ណស្ស អយំ វិបាកោ;

តេហេវ កម្មេហិ អបាបកេហិ, បុញ្ញេហិ មេ លទ្ធមិទំ វិមាន”ន្តិ។ –

អាហ។ តំ សុវិញ្ញេយ្យមេវ។

អថ វាលិកា ទេវបុត្តំ វិមានទ្វារស្ស បច្ចុគ្គតោ ទិស្វា កម្មផលំ សទ្ទហិត្វា អត្តនោ កម្មផលេ សទ្ធំ បវេទេន្តោ –

១២៥៧។

“សច្ចំ កិរាហំសុ នរា សបញ្ញា, អនញ្ញថា វចនំ បណ្ឌិតានំ;

យហិំ យហិំ គច្ឆតិ បុញ្ញកម្មោ, តហិំ តហិំ មោទតិ កាមកាមី។

១២៥៨។

“យហិំ យហិំ សោកបរិទ្ទវោ ច, វធោ ច ពន្ធោ ច បរិក្កិលេសោ;

តហិំ តហិំ គច្ឆតិ បាបកម្មោ, ន មុច្ចតិ ទុគ្គតិយា កទាចី”តិ។ –

គាថាទ្វយំ អភាសិ។ តត្ថ សោកបរិទ្ទវោតិ សោកោ ច បរិទេវោ ច។ បរិក្កិលេសោតិ វុត្តា អត្ថុប្បត្តិ។

ឯវំ តេសុ កថេន្តេសុយេវ វិមានទ្វារេ និរយរុក្ខេនា បរិបាកេន យុត្តបាត្ថា បរិបក្កា និបាទិកា បតិ, តេន ទេវបុត្តោ សបរិជនោ ទោមនស្សប្បត្តោ អហោសិ។ តំ ទិស្វា វាលិកា –

១២៥៩។

“សមុទ្ទហទយេបិច ជនោ អហោសិ, អស្មិំ មុហុត្តេ កលលីកតោវ;

ជនស្សិមស្ស តុយ្ហញ្ច កុមារ, អប្បច្ចយោ កេន នុ ខោ អហោសី”តិ។ –

កាឆយាហំសុ។ តត្ថ ឧបុទ្ធញ្ញហន្ទេបិចាតិ ឧសាគចេឧត ឧត្តុឧសា ឲ្ញហឧការេចា ចិយ។ ដេតោតិ ឌេចឌេតោ។ អស្មិំ ឲ្យហុទេត្តតិ ព្ទុយស្មិំ ឲ្យហុត្តយទេត្ត។ កលលឹកទេតាតិ កលលំ ចិយ កទេតា, កលលតិស្សិទ្ទិតាឌកឹក្ខទេតា ចិយ អាចិទេលាតិ អធិប្បាយោ។ ឌតស្សិយស្ស តុឃុញ្ញាតិ ព្ទុយស្ស តច បរិឌតស្ស តុឃុញ្ញោ។ អប្បគ្ឃេយាតិ ទោយតស្ស។

ត់ សុត្វា ទេចបុទេត្តា –

១៩៨៩។

“ព្ទុទេយ ឆ និទ្រីឧចតា តាតា, ជិន្នា កន្ធា សុទ្រឹ ឧយ្យចត្តិ;

ទេត ឧយ្យចាឃត្តិ ព្ទុយំ ចិយាត់, ជិចា ឆ ទទេត្តា ឆ តយំ តិហត្វា។

១៩៩០។

“ព្ទុទេយឧញ្ញា ទេលា ចស្សឧតគ្ឃទេឃត, និបាឌិកា ឋលតិ ឲកទេយកា;

យាត្យស្សក់ ចស្សឧត់ អតឹត់, ឃឌទេក្កា កាឃយិព្ទុញ្ញស្ទុបបទេត្ត។

១៩៩១។

“ជិត្វាគហំ ចស្សឧតាតិ បញ្ញា,

អស្មិំ ចិយាទេត ជត្វាត តាតា;

អាឃុក្ខឃា បុញ្ញាក្ខឃា ឆចិស្សំ,

ទេតទេតច ឧសាទេកត បយុទ្ធិទេតាស្មិំ”តិ។ – អាហ;

១៩៨៩។ តត្ថ និទ្រីឧចតាតិ និទ្រីឧចិបិតទេតា។ តាតាតិ ចាលិទេឌ អាលបតិ។ ព្ទុទេយ តុយគ្រាំ យឃុញ្ញា បគ្គក្ខត្តា ជិន្នា កន្ធា សុទ្រឹ អតិចិយ

ᩈᩩᨠ᩠ᨡᩣᨿᩮᨧ ᩈᨿᨶ᩠ᨲᩮᨲᩣ ᨸᨧᨶ᩠ᨲᩥ ᨸᨧᩣᨿᨶ᩠ᨲᩥ᩺ ᨲᩮ ᨩᩥᨱ᩠ᨱᩣ ᨣᨶ᩠ᨵᩣ ᩋᩉᩴ ᨧᩣᨿᨶ᩠ᨲᩣ ᨷᩃᩴ ᨧᩥᨿᩣᨶᩴ ᩈᨿ᩠ᨿᨧᩣᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᨿᩮᩣᨴᩮᨧ ᨣᨶ᩠ᨵᩴ ᨠᩣᩉᩣᩁᨸᨶ᩠ᨲᩥ, ᨶ ᨠᩮᨧᩃᩴ ᩈᨿ᩠ᨿᨧᩣᨿᨶᨿᩮᨧ, ᩋᨳ ᩈᩮᩣ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨸᨠᩣᨿ ᨲᨿᩥᨿᩥ ᨶᩥᩉᨶ᩠ᨲᩥ᩺ ᨲᩮᨶᩣᩉ “ᨩᩦᩅᩣ ᨧ ᩁᨲ᩠ᨲᩣ ᨧ ᨲᨿᩴ ᨶᩥᩉᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ”ᨲᩥ᩺

᪑᪑᪙᪐-᪙᪑᩺ ᨷᩃᨿᩈᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᩦᩁᩦᩈᩣᨶᩴ᩺ ᨸᩥᨸᩥᩃᩥᨠᩣᨲᩥ ᨹᩃᨠᩩᨯ᩠ᨯᩥᩃᩥᨠᩣ᩺ ᨹᩃᨲᩦᨲᩥ ᨷᨶ᩠ᨵᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨧᩃᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨿᩩᨴ᩠ᨵᨲᩥ, ᨷᩩᨯ᩠ᨰᨠᩮᨶ ᨧᩣ ᨷᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩥᩈ᩠ᩈᨲᩥ᩺ ᨿᩣᨲᩩᩈ᩠ᩈᨠᩴ ᨧᩈ᩠ᩈᩈᨲᩴ ᩋᨲᩦᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᨿᨳᩣ ᨧᩈ᩠ᩈᩈᨲᩈ᩠ᩈ ᩋᨯ᩠ᨰᩮᨿᨶ ᨷᩃᨿᩈ᩠ᩈ ᩈᩦᩁᩦᩈᩈ᩠ᩈ ᨸᩥᨸᩥᩃᩥᨠᩣ ᨹᩃᨲᩥ, ᩋᨿᨬ᩠ᩉᩥ ᨹᩃᩥᨲᩣ, ᨲᨳᩣ ᨿᨾ᩠ᩉᩣᨿᩣᨲᩩᩈ᩠ᩈᨠᩴ ᨧᩈ᩠ᩈᩈᨲᩴ ᩋᨲᩦᨲᩴ᩺ ᨿᨴᩮᨠᩮ ᨿᩮᨲᩣ ᨷᨯ᩠ᨰᩣᨿ, ᨠᩣᨿᨸ᩠ᨸᨠᩣᩈ ᨷᩃᨿᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨴᩮᨧᨶᩥᨠᩣᨿᩮ ᨴᩩᨷᨷᨶ᩠ᨲᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩮᨲ᩠ᩅᩣ᩺ ᨿᨸ᩠ᨸᨬ᩠ᨬᩣ ᨴᩮᨧᨠᩃᨶᩣᨿ ᨸᨬ᩠ᨬᩣ ᨧᩈ᩠ᩈᩈᨲᩣᨶᩥ ᩋᩣᨿᩩ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨡᩦᨿᨲᩥ ᨿᩮ ᩋᩣᨿᩩᨲᩥ ᩈᩮᩣᨠᨧᩮᩈᨶ ᩈᨿ᩠ᨿᩩᨲ᩠ᨲᩮᩉᩣᨲᩥ ᨴᩮᩈ᩠ᩈᨲᩥ᩺ ᨲᩮᨶᩣᩉ “ᨩᩥᨶ᩠ᨶᩣᨶᩴ ᨧᩈ᩠ᩈᩈᨲᩣᨶᩥ ᨸᨬ᩠ᨬᩣ...ᨸᩮ... ᨲᩮᨶᩮᩅ ᩈᩮᩣᨠᩮᨶ ᨸᨿ᩠ᨿᩩᨴ᩠ᨵᩮᨲᩣᨾ᩠ᩉᩥ”ᨲᩥ᩺

ᩋᨳ ᨶᩴ ᨧᩣᩉᩥᨡᩣ ᩈᨿ᩠ᨿᩣᩈᩮᨶ᩠ᨲᩣ –

᪑᪑᪙᪒᩺

“ᨠᨧ᩠ᨧᩥ ᨶᩩ ᩈᩮᩣᨴᩮᨿ᩠ᨿ ᨲᨧᩣᨧᩥᨶᩮᩣ ᩈᩮᩣ, ᩃᨴ᩠ᨵᩣ ᨧᩥᨿᩣᨶᩴ ᩋᨲᩩᩃᩴ ᨧᩥᩁᩣᨿ;

ᨿᩮ ᨧᩣᨸᩥ ᨶᩮᩣ ᨷᩃᨲ᩠ᨲᩁᩩᨸᨸᨶ᩠ᨶᩣ, ᨲᩮ ᨶᩩᨶ ᩈᩮᩣᨴᩮᨿ᩠ᨿ ᨸᩁᩥᨲ᩠ᨲᨸᩩᨬ᩠ᨬᩣ”ᨲᩥ᩺ –

ᩋᩣᩉᩴᩈᩩ᩺ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨿᩣᨧᩥᩈᩮᩉᩥ ᩋᨸ᩠ᨸᩣᨿᩩᨠᩮᩉᩥ ᨿᨴᨲᩴ ᨷᨧᩥᨴ᩠ᨵ ᩈᩮᩣᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ ᩈᩥᨿᩣ, ᨲᩣᨧᩥᩈᩮᩣ ᨷᨶ ᩋᩉᩴ ᨩᩥᨱ᩠ᨱᩣᨲᩩᨠᩣᨧᩈᨿ᩠ᨿᨶ᩠ᨲᩣ
ᨶᨴᩩᨲᩥᨧᩈ᩠ᩈᩈᨲᩈᩉᩈ᩠ᩈᩣᨿᩩᨠᩣ ᨠᨧ᩠ᨧᩥ ᨶᩩ ᩈᩮᩣᨴᩮᨿ᩠ᨿ, ᨶ ᩈᩮᩣᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᨿᩮᨧᩣᨲᩥ ᩋᨵᩥᨸ᩠ᨸᩣᨿᩮᩣ᩺

ᨴᩮᨧᨸᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᨲᨲ᩠ᨳᨠᩮᨶᩮᩅ ᩈᨿ᩠ᨿᩣᩈᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩮᩈᩴ ᨧᨶᩴ ᩈᨿ᩠ᨿᨯ᩠ᨰᨶ᩠ᨲᩣ ᨲᩮᩈᨬ᩠ᨬᩣ ᨴᩩᨷᨴᩮᩈᩴ ᨴᩮᨶ᩠ᨲᩣ –

᪑᪑᪙᪓᩺

“ᩋᨲ᩠ᨳᩥᨧᩥ ᨷᩩᨧᨶᩦᨿᨬ᩠ᨬᩣ ᨿᩮᨲᩴ, ᨠᩴ ᨿᩴ ᨲᩩᨿ᩠ᩉᩮᨸᨿ᩠ᨿᨧᩣᨶᩴ ᨧᨴᩮᨳ;

ᨲᩩᨿ᩠ᩉᩮ ᩈᩮᩣ ᨲᩣᨲᩣ ᨿᨾᩣᨲᩩᨠᩩᨲ᩠ᨲᩣ, ᨿᨾᩥᨴ᩠ᨵᩴ ᨲᩮᨶ ᨷᩁᩮᩃᨳ ᩈᩮᩣᨲ᩠ᨳᩥ”ᨶ᩠ᨲᩥ᩺ –

ᨠᩣᨳᨿᩣᩉ᩺ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩋᨲ᩠ᨳᩥᨧᩥᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩥᨧᩥᨠᩴ, ᨲᩩᨿ᩠ᩉᩣᨠᩮᨶ ᨲᩴ ᨿᩩᨲ᩠ᨲᩁᩪᨸᩴ᩺ ᨷᩩᨧᨶᩦᨿᨬ᩠ᨬᩣ ᨿᩮᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᨿᩮ ᨿᨾᩥᨴ᩠ᨵᩴ ᨲᩩᨿ᩠ᩉᩮᨲ᩠ᨳᩥ ᨷᩩᨧᨶᩦᨿᩴ ᨷᩩᨧᩣᨴᩮᨶᩮᨶ ᨧᨲ᩠ᨳᨲᩩᨿᩮᨲᩴ᩺

ᨿᩴ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ, ᨾᩴ ᨾᨿ᩠ᩉᩴ ᨲᩩᨾ᩠ᩉᩮ “ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩥ ᨶ ᩈᩣᨵᩮᨿ᩠ᨿ”ᨶ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨶᩣ ᨸᩮᨿ᩠ᨿᩅᨩ᩠ᨩᩴ ᨸᩥᨿᩅᨧᨶᩴ ᩅᨴᩮᨳ᩺ ᨿᩴ ᩅᩣ ᨸᩮᨿ᩠ᨿᩅᨩ᩠ᨩᩣᨿ ᩅᨧᨶᩴ ᨠᨳᩮᨳ, ᨲᩴ ᨲᩩᨾ᩠ᩉᩣᨠᨾᩮᩅ ᩋᨲ᩠ᨳᩅᩥᨠᨲ᩠ᨲᩥ ᨿᩮᩣᨩᨶᩣ᩺ ᩋᨳ ᩅᩣ ᨿᩴ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨲᩩᨾ᩠ᩉᩮ ᨸᩮᨿ᩠ᨿᩅᨩ᩠ᨩᩴ ᩅᨴᩮᨳ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩅᩥᨠᩴ ᨡᩮᩅᩃᩥᨿᨬ᩠ᨬᩣ ᨡᩮᩅᩃᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ ᨡᩮᩅᩣᨴᩣᨲ᩠ᨳᩴ ᨠᩣᨲᨻ᩠ᨻᩣ ᨶᩮ ᨾᨿᩣ ᨠᨲᩴ, ᨠᩥᩴ ᨸᨶ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩋᩣᩉ “ᨲᩩᨾ᩠ᩉᩮ ᨴᩮᩅᩣ ᨲᩣᨲᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ᩺ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨾᨿᩣᨲ᩠ᨿᨲ᩠ᨲᩣᨲᩥ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᩋᨾᨲ᩠ᨿᩔᨸᩁᩥᨠ᩠ᨡᩮᩉ ᨾᩁᨠ᩠ᨲᩣᩁᩮ ᨿᩣᩅ ᨠᨲ᩠ᨲᩣᩁᩣᨴᩦᨠ᩠ᨠᨾᩣ ᨾᨿᩣ ᩋᨲ᩠ᨿᨲ᩠ᨲᩣ ᩁᨠ᩠ᨡᩥᨲᩣ, ᨿᩮᨶᩥᨭ᩠ᨮᩴ ᨿᨳᩣᩁᩩᨧᩥᨲᩮᨶ, ᩈᩮᩣᨲ᩠ᨳᩥ ᩃᩮᨾᩮᨶ, ᨸᩃᩮᨳ ᨣᨭ᩠ᨳᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᩺

ᩋᨳ ᩅᩣᩉᩥᨡᩣ ᨠᨲᨬ᩠ᨬᩪᨽᩣᩅᩴ ᨸᨠᩣᩈᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ –

᪁᪂᪄᪃᩺

“ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨾᨿᩴ ᨶᩥᨣ᩠ᨣᩮᩣᩈᩣᩅᩥᩁᩩᨴ᩠ᨵᩴ, ᨨᨶ᩠ᨲᩥᨠᩣ ᨠᩩᨱ᩠ᨯᩴ ᨸᨲ᩠ᨲᨿᩣᨶᩣ;

ᨿᨳᩣᨸᨿᩮᩣᨣᩣ ᨸᩁᩥᨸᩩᨱ᩠ᨱᨧᩣᨣᩣ, ᨠᩣᩉᩣᨾ ᩈᩮᩅᩥᩈᨾᩉᩴ ᨠᩩᨬ᩠ᨩᩋᩣᩁᨲ᩠ᨲᩥ᩺ –

ᨣᩣᨳᨾᩣᩉᩴᩈᩩ᩺ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨿᨳᩣᨸᨿᩮᩣᨣᩣᨲᩥ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣᨲᩥ ᨠᨲᨸᨭᩥᨬ᩠ᨬᩣᨲ᩠ᨿᨸᨸᨿᩮᩣᨣᩣ᩺ ᨸᩁᩥᨸᩩᨱ᩠ᨱᨧᩣᨣᩣᨲᩥ ᩈᨾᨲ᩠ᨲᨧᩣᨣᩣ, ᨠᩩᨬ᩠ᨩᩋᩣᩁᩔ ᨾᩉᩔ ᨸᩁᩥᨿᨲ᩠ᨲᨸᩁᩥᨧ᩠ᨧᩣᨣᩣ᩺ ᨾᩉᨲ᩠ᨲᩥ ᨠᩩᩔᨧᨸᩩᨬ᩠ᨬᩴ᩺

ᨸᩩᨶ ᨴᩮᩅᨸᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨾᩉᩣᨠᩁᩩᨱᩴ ᨸᨭᩥᨠ᩠ᨡᩥᨸᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨠᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩣᩈᩩ ᨧ ᨶᩮᩣ ᨲᩴ ᨿᩮᩣᨩᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ –

᪁᪂᪄᪃ᩢ᩺

“ᨾᩣ ᨴᩮᩅ ᩈᩮᩅᩥᩈᨾᩉᩴ ᩋᨠᨲ᩠ᨳ, ᩈᨻ᩠ᨻᩮ ᨴᩮᩣ ᨣᨧ᩠ᨨᩥᩔᨲᩥ ᨿᩴ ᩅᨴᩮᨳ;

ᨸᩥᨸᩥᨶ᩠ᨲᩥ ᨠᨾ᩠ᨾᩣᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩥᩅᨩ᩠ᨩᨿᩣᨳ, ᨨᨾ᩠ᨾᩣᨲ᩠ᨿᨿᩮᩣᨣᩣᨴ᩠ᨶ ᩋᨵᩥᨭ᩠ᨮᩉᩣᨳᩣ”ᨲᩥ᩺ –

ᨣᩣᨳᨾᩣᩉ᩺ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨿᩴ ᩅᨴᩮᨳᩣᨲᩥ ᨿᩴ ᨲᩩᨾ᩠ᩉᩮ ᩃᩮᨾᩮᨶ ᨶᩥᨣ᩠ᨣᩮᩣᩈᩣᩅᩥᩁᩮᩣᨵᨸᨲ᩠ᨲᩥ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨧ ᩅᩥᨸᩩᩃᩴ ᨠᩩᨱ᩠ᨯᩴ ᩃᩥᨠᩴ ᨸᨲ᩠ᨳᩣᩈᩥᩈᨶ᩠ᨲᩣ “ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨾᨿ”ᨶ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨾᩣᩉ᩺ ᩈᨻ᩠ᨻᩴ ᨲᩴ ᨴᩮᩣ ᨲᩩᨾ᩠ᩉᩣᨠᩴ ᨲᨳᩮᩅ ᨣᨧ᩠ᨨᩥᩔᨲᩥ, ᨲᨲ᩠ᨳ ᨶᩥᨠ᩠ᨠᨦ᩠ᨡᩣ ᩉᩮᩣᨳ, ᨲᩩᨾ᩠ᩉᩮ ᨸᨶ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣ ᨸᨮᩣᨿ ᨸᩥᨸᩥᨶ᩠ᨲᩥ ᨠᨾ᩠ᨾᩣᨶ᩠ᨲᩥ ᨸᩥᨴᩣᨲᩥᨸᩥᨲᩣᨴᩦᨶᩥ ᩅᩥᩅᨩ᩠ᨩᨿᩣᨳ ᨸᩁᩥᩅᨩ᩠ᨩᩮᨳ᩺ ᨨᨾ᩠ᨾᩣᨲ᩠ᨿᨿᩮᩣᨣᨶ᩠ᨲᩥ ᨴᩣᨶᩣᨴᩥᨸᩩᨬ᩠ᨬᨠᨾ᩠ᨾᩔ ᩋᨲ᩠ᨿᨿᩩᨬ᩠ᨩᨶᩴ᩺ ᩋᨵᩥᨭ᩠ᨮᩉᩣᨳᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨿᨶᩥᨠ᩠ᨡᨾᨳ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩴ ᩈᩮᩅᩥᩈᨠᨾ᩠ᨾᩉᨲ᩠ᨲᩥ ᩅᨴᩮᨿ᩠ᨿᩣᨲᩥ᩺

ᨿᩴ ᨸᨶ ᨠᩩᨸᩥᩈᨠᩴ ᩋᨲ᩠ᨿᨠ᩠ᨠᨾ᩠ᨾᨾᨲ᩠ᨲᩣ ᨴᩮᩅᩈᩴ ᩁᨠ᩠ᨡᩣᨶᩁᩩᨱᩴ ᨠᨲᩥᨠᩣᩁᨿᩣ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ, ᨲᩔ ᨣᩩᨱᩴ ᨠᩥᩁᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩴ ᨴᩮᩅᩈᩴ ᨠᩩᨬ᩠ᨩᩥᩈᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣ ᨠᩣᨳᩣᩁᨿᩣ ᩋᩣᩉ –

᪑᪒᪖᪖᪨

“ᩏᨸᩣᩈᨠᩮᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩥ ᩍᨾᨾ᩠ᩉᩥ ᩁᨭ᩠ᨮᩮ, ᨻᩉᩩᩔᩩᨲᩮᩣ ᩈᩦᩃᩅᨲᩪᨸᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ;

ᩈᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᨧ ᨧᩣᨣᩦ ᨧ ᩈᩩᨸᩮᩈᩃᩮᩣ ᨧ, ᩅᩥᨧᨠ᩠ᨡᨱᩮᩣ ᩈᨶ᩠ᨲᩩᩈᩥᨲᩮᩣ ᨾᩩᨲᩦᨾᩣ᪨

᪑᪒᪖᪗᪨

“ᩈᨬ᩠ᨬᩣᨶᨾᩣᨶᩮᩣ ᨶ ᨾᩩᩈᩣ ᨽᨱᩮᨿ᩠ᨿ, ᨸᩣᨱᩣᨲᩥᨸᩣᨲᩣᨿ ᨶ ᨧᩮᨲᨿᩮᨿ᩠ᨿ;

ᩅᩮᨽᩪᨲᩥᨠᩴ ᨸᩮᩈᩩᨱᩴ ᨶᩮᩣ ᨠᩁᩮᨿ᩠ᨿ, ᩈᨱ᩠ᩉᨬ᩠ᨧ ᩅᩣᨧᩴ ᩈᨡᩥᩃᩴ ᨽᨱᩮᨿ᩠ᨿ᪨

᪑᪒᪖᪘᪨

“ᩈᨣᩤᩁᩅᩮᩣ ᩈᨸ᩠ᨸᨲᩥᩔᩮᩣ ᩅᩥᨶᩦᨲᩮᩣ, ᩋᨸᩣᨸᨠᩮᩣ ᩋᨵᩥᩈᩦᩃᩮ ᩅᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ;

ᩈᩮᩣ ᨾᩣᨲᩁᩴ ᨸᩥᨲᩁᨬ᩠ᨧᩣᨸᩥ ᨩᨶ᩠ᨲᩩ, ᨵᨾ᩠ᨾᩮᨶ ᨸᩮᩣᩈᩮᨲᩥ ᩋᩁᩥᨿᩅᩩᨲ᩠ᨲᩥ᪨

᪑᪒᪖᪙᪨

“ᨾᨬ᩠ᨬᩮ ᩈᩮᩣ ᨾᩣᨲᩣᨸᩥᨲᩪᨶᩴ ᨠᩣᩁᨱᩣ, ᨽᩮᩣᨣᩣᨶᩥ ᨸᩁᩥᨿᩮᩈᨲᩥ ᨶ ᩋᨲ᩠ᨲᩉᩮᨲᩩ;

ᨾᩣᨲᩣᨸᩥᨲᩪᨶᨬ᩠ᨧ ᨿᩮᩣ ᩋᨧ᩠ᨧᨿᩮᨶ, ᨶᩮᨠ᩠ᨡᨾ᩠ᨾᨸᩮᩣᨱᩮᩣ ᨧᩁᩥᩔᨲᩥ ᨻᩕᩉ᩠ᨾᨧᩁᩥᨿᩴ᪨

᪑᪒᪗᪐᪨

“ᩏᨩ᩠ᨩᩪ ᩋᩅᨬ᩠ᨧᩮᩣ ᩋᩈᨮᩮᩣ ᩋᨾᩣᨿᩮᩣ, ᨶ ᩃᩮᩈᨠᨸ᩠ᨸᩮᨶ ᨧ ᩅᩮᩣᩉᩁᩮᨿ᩠ᨿ;

សោ តាទិសោ សុកតកម្មការី, ធម្មេ ឋិតោ កិត្តិ លភេថ ទុក្ខ។

១៥៧១។

“តំការណា បិតុកតោយិ អត្តនា, តស្មា ធម្មំ បស្សេថ ចាលិខានេ;

អញ្ញត្រ ទេតិហ កស្មឹ ករេថ, អគ្គាកុលិ ចិប្បន្ធា អរេញ្ញា;

តំ លិប្បយានេនន លហុំ បរេន, សុលោ ហេច សប្បុរិសេន សង្គយា”តិ។

១៥៦៦។ តត្ថ សេដ្ឋិតិ សត្តសមុទ្ទេ។ ចិទន្តលោតិ តត្ថ តត្ថ កត្តព្ពតាយ កុសលោ។ សត្តុសិតោតិ សត្តុដ្ឋោ។ យុត្តីយាតិ កម្មស្សកតទាភាណាទិនា ឥធលោកបរលោកហិតានំ យុត្តតោ យុត្តិយា។

១៥៦៧។ សញ្ញាតយានេនា ន មុសា ករោយ្យាតិ សម្មានមុសា ន ការេសយ្យ។ ទេក្ខតិកន្តិ សហិតានំ ចិនាភាចការណោតា “ទេក្ខតិក”ន្តិ លទ្ធនាមំ បិសុណំ, នោ ករេយ្យ ន ចរេយ្យ។

១៥៦៨។ សប្បតិស្សោតិ បតិស្សយោ ករុដ្ឋានិយេសុ និចាតចុត្តិកត្តា នោរត្តំ, សហ បតិស្សនាតិ សប្បតិស្សោ។ អធិសីលេតិ ឧបិសទេកន រក្ខិតព្ពអធិសីលសិក្ខាយ។ អរិយវុត្តីតិ បរិសុទ្ធវុត្តិ។

១៥៦៩។ នេក្ខម្មុបេនិណោតិ និព្ពាននិន្នោ។ ចរិស្សតិ ព្រហ្មចរិយន្តិ បញ្ញាញ្ញ សាសនព្រហ្មចរិយំ ចរិស្សតិ។

១៥៧០។ លេសកបេយ្យនាតិ កប្បិយលេសេន។ ន ច ចោហរេយ្យាតិ មាយាសាថេយ្យចេសេន ចននំ ន និប្ផាទេយ្យ។ ធម្មេ ឋិតោ កិត្តិ លភេថ ទុក្ខន្តិ ឲចំ ចុត្តនយេន ធម្មេ ឋិតោ ធម្មចារី សមចារី កិត្តិ ពោន បការេន ទុក្ខ លភេថ បិបុលោយ្យ។

១៥៧១។ តំការណាតិ តន្និមិត្តំ តស្ស ឧបិសកស្ស ហេតុ។ បិតុកតោយិ អត្តនាតិ សមនេច តុម្ហាកំ អហំ បិតុរេហាសិំ។ “អត្តាន”ន្តិបិ បាឋោ, មម អត្តានំ តុម្ហាកំ បិតុកាសីន្តិ អត្ថោ។ តស្មាតិ យស្មា អហំ ធម្មំ អបចាយមានោ តំ រក្ខន្តោ តុម្ហេហិ រក្ខាមិ, តស្មា ធម្មំ បស្សេថ ធម្មមេវ ចរិតព្ពំ កត្វា ឱលោកេថ។ អញ្ញត្រ ទេតិហ កស្មឹ ករេថាតិ ទេន ឧបិសកេន បិនា ទេ អាគតា, ទ្វាយស្មឹ មនុស្សាគេ អនាថា អប្បដិសរណា កស្មឹ ករេយ្យាថ។ លិប្បយានេនាតិ ឲចំ លិប្បន្តេន ចម្មន្តេន បីតអន្តេន។ លហុន្តិ សុការំ។ បរេនាតិ អធិកំ, អន្តេន ចា។ តស្មា សុលោ ហេច សប្បុរិសេន សង្គយាតិ។ សោ ហិ ពន្ធិសោរេន្ត និចិន្ដោ ពោនចិ កិញ្ចិ ចុត្តាបិ ន បដិប្បទតីតិ អធិប្បាយោ។

ຯຸຕັ ນາຍຊ຺ຊາເຕາ ກິຕ຺ຕິຕັ ນຣ຺ຖເຕາ ຂາຕຸກາຍາ ຈາລິຂາ –

໑໑໔໑.

“ກິ ຄາຍ ເນາ ກິຈ຺ຈາ ກເຣາຕິ ກຍ຺ຍໍ,

ກິ ຄາຍເສຍ຺ຍໍ ກິ ປຄ ຕສ຺ສ ເກາຕ຺ຕິ;

ຍພຍ຺ຍິ ຄັ ຮຸງກາຍຍ຺ຍພກ຺ລ, ພສ຺ສາຄຸກຍ຺ຍາພ ຊ຺ລສາກເຕານິ;

ລິກາ ທິ ຕສ຺ສ ພສ຺ສ ຕຸຈັ ປິເທຫີ”ຕິ. –

ກາຜຍາທັສຸ. ຕຕ຺ຖ ກິ ຄາຍ ເນາຕິ ຄາຍເຕາ ເນາ ຂຄ຺ຕ ນເຕ຺ຕາ ເກາ ຄາຍ. ກິຈ຺ຈາ ກເຣາຕິ ກຍ຺ຕ຺ຕິ ກນິຈລິຊ຺ຂາຂີສຸ ກີຂີນັ ກຍ຺ຍໍ ກເຣາຕິ. ກິຄາຍເສຍ຺ຍຕ຺ຕິ ຍາຕາປິຕຸທິ ກຕັ ປຄ “ຕິເສ຺ສາ ຜຸເສ຺ສາ”ຕິອາຂີສຸ ຕສ຺ສ ກິ ຄາຍເສຍ຺ຍໍ, “ກກ຺ກເຈາ ກາຣຄ຺ຂາເຂາ”ຕິອາຂີສຸ ກິ ຈາ ຕສ຺ສ ເກາຕ຺ຕິ. ພສ຺ສ ຕຸຈັ ປິເທຫີຕິ ພໍ ຕຸຈັ ປິພາພສິ.

ຊ຺ລສາຄິ ເສຈປຸເຕ຺ຕາ ຕັ ຄາຍເກາຕ຺ຕາຂິຈເນຄ ຂເສ຺ສເຕ຺ຕາ –

໑໑໔໑.

“ເພາ ກປ຺ເກາ ນຍ຺ກຈຄາຍເສເຍ຺ຍາ,

ຊ຺ປິນເກາ ເກາຊ຺ຈຜລຸປຂີຈີ;

ຂາຄາຜ ຄັ ຕຸຍ຺ຍາກັ ເປນິເພາ ເນາ,

ຍາ ເທາ ຄັ ທີຍ຺ຊ຺ລຕ຺ຖ ນຸເປນເລິ ເນາ”ຕິ. –

អាហ៑ តត្ថ កប្បកោតិ ត្យាបិតោ៑ នម្កុចតាយឆេឃ្យាតិ នម្កុចោតិ ឲចិតានយា៑ កោដ្ឋផលុ្របឌ៏ឌិតិ កោដ្ឋញ្ញា ផលញ្ញា ក្តបតិឃ្សាយ ឌិចតកោ៑ តត្ថ កោដ្ឋិ តាយ អាត្យអកាឌិបណ្តាបតត្ថំ កោមាឌិតំ ក្តុល្លិលតមាឈតំ៑ របមិយោ របមតការកោ ចេឃ្យាចដ្ឋកទោ៑

ញុតាតិ ចាលិខា តំ មញ្ញាតិត្វា អាហំសុ –

១៧លិ៓៑

“ខាតាយនេ ឃំ ត្វំ បចនេសិ យក្ខ, ត ទោ តំ ខាតាយ ន ឲឌិនោតិ;

យឃម្បិ តំ ប្តុខឃិឃ្សាយ យក្ខ, សុត្វាត ឲ្យុំឃ្យាចចតំ ក្តុឰអាន”ត្តិ៑

តត្ថ ខាតាយនេតិ ឃំ ត្វំ ចនេសិ, តំ យឃំ នទ្វុបតោ ខាតាយ៑ ឲឌិនោតិ ក្យុលតោ បត ឃឆា តឃា កិត្តិតំ, ឲចំ ឲឌិនោតិ តំ ត ទោ ខាតាយ, ឃឆា តំ អចិក្ខុសុតោតិ អឆិប្យាយោ៑

ញុតាតិ ខេចបុទ្តោ ទេ អត្ថតោ ចិយាតំ អានោទបេត្វា អត្យុនានតត្ថំ –

១៧លិ៓៑

“ឃេ កោឌិ ញុយស្តិ នទេត្ថ យត្យុឃ្សា, ឌហទា យហត្ថា អឆចាបិ យញ្ញិយា;

នខ្តេច ទេ អាលឃ្ជុត្តុ ចិយាតំ, បឃ្សុត្តុ បុញ្ញាតំ ផលំ កឌេរឹយា”តិ៑ –

កាឆយាហ ៑ តត្ថ យហត្ថាតិ ចុដ្ឋា៑ អាលឃ្ជុត្តុតិ អានោទហត្តុ៑ កឌេរឹយាតិ យដ្ឋរឹតោ អឌាតឃឹលិ៑

ញុតាតិ បរឹយោឃាឃាតេ ៧ កាឆា ឆយ្ដុនក្ខាហកោហិ ចុត្វា –

១៧លិ៩៑

“ទេ តត្ថ នខ្តេច អហំ បុទេតិ, តំ កប្យកំ តត្ថ បុទក្តុត្វា;

សច្ចេន តេ អាលជ្ជិំសុ ចិយាភិំ, យសក្កសានិ ចិឃ ចាសចស្សុ.

១២៤៧.

“តេ តត្ថ សច្ចេន អហំ បុរេតិ, រូបិសកត្តំ បដិចេទឃិំសុ;

បិឡាតិបិតា ចិរតា អហេសុំ, លេខេ អធិដ្ឋំ បរិចជ្ជឃិំសុ;

អជ្ជបិ តោ ច យុសា កហិំសុ, សកេត ទាសេត ច អហេសុំ តុដ្ឋា.

១២៤៨.

“តេ តត្ថ សច្ចេន អហំ បុរេតិ, រូបិសកត្តំ បដិចេទឃិត្វា;

បក្កាយិ សទ្ធា អត្ថយោទយាតោ, ឃក្លិន្ទិយា អត្ថយតា បុតប្បុតំ.

១២៤៩.

“កត្វាន តេ ភិក្ខុសោធិរក្ខមិំ, ឆតត្តិកា រុក្ខមំ បត្តឃាតា;

ឃដាបនឃោកា បរិបុណ្ណលិកា, បក្ខាគយុំ បិដលិបុត្តយក្លតំ.

១២៥០.

“កត្វាន តេ សញ្ញុំ សោត្តិចេត្តា, បុតេត្តហិ ទាសេហិ សមក្កិក្ខតា;

អាភត្តិ ចិត្តា សុយភា បតីតា, អគ៌សុ សេរីសមហំ រូញអានិ;

ននទឹសកំ នេព បរិនេចហ៍ យាបឃិឞ៉

១៧ប័៨

“ឲពាឌិសា សប្បុរិសាត នេសចតា, យហត្តិ៍កា ឆយ្ហុ៍ហាត នេសចតា;

ឲកឞ្ស អព្ហាឃ ឞ្ពីសកឞ្ស, សន្តេដ្ឋ ស្សព្ហា ស្វលិតា អនេហស្វ”ត្តិ៍

១៧លិ៍៩ ពព្ទ អហំ បុនេទតិ អហំ បុរិយំ អហំ បុរិយត្តិ អហយហំកទាតិ អនេព្ទ “នេព ពព្ទ សន្តេដ្ឋចា”តិ ចព្ទា បុត “សន្តេដ្ឋ នេព”តិ ចចត់ “សន្តេដ្ឋ នេព ឃចា ចិយាតឞ្ស អាទុហនេត ឞ្ប្ចុក្ខឌាពា អនេហស្វុំ, ពចា សន្តេដ្ឋ ពំ អាទុហិស្វ, ត កឞ្សចិ អាទុហនេត អត្តទានេយា អនេហាឞឹ”តិ ឌឞ្សតព្ទំ ចុត្តំ យសក្កសាទ៌ ចិឃ ចាឞចឞ្សាតិ “យសក្កសាទ”ត្តិ ច ពាចតិសកចត់ ចុទ្ធតិ, សត្តំ ចា នេឌចកចត់, ព្ទឌ បត សក្កកចត់ នេចឌិពត្តំ នេពតាហ “យសក្កសាទ៌ ចិឃ ចាឞចឞ្សា”តិ

១៧លិ៍លិ៍-ប័ អឆ នេព ចាលិ៍ឌា ចិយាត់ បឞ្សិព្ទា បសត្តចិព្ទា ពឞ្ស នេឌចបុព្ទឞ្ស ឰចានេឌ ឌព្ទា សននេលាស្វ ច ឞឹនេលស្វ ច បតិដ្ឋាឃ ពឞ្ស អាតុកានេចត នេសាព្ទិ៍តា ព្ទទ្ធិ៍ពំ នេឌសំ អកយំស្វ នេពត ចុត្តំ “នេព ពព្ទ សន្តេដ្ឋចា”តិអាឌិ៍ ពព្ទ អតុយនេពា បក្កាយិ សនេព្ទា ឃក្លិ៍ឌ្ឌិយា បុតប្បុត់ អតុយេាឌយានេតាតិ នេយាឌតា នេពត បត អតុយនេពាតិ? ឃនេក្លតាតិ បិកនេបិឃយនេព្ទា

១៧លិ៍ឆ័ ឃចាបនេយាកាតិ ឃចាអវ្ឃ្លាឃយំ កពបនេយាកា បរិបុណ្ណលិកាតិ សយិឌ្ឍលិកា អក្លពត្តិ អតុបឌ្វុំ បិឌលិបុព្ទំ អក្លពត្តិ ចា អតាឌាលិ៍ឆំ អតុប្បិីឮអំ, អតត្តទានេយតាតិ អនេព្ទា

១៧ប័០ សឈ្ងុត្តិ សកំ នេកហំ នេសាព្ទិ៍ចនេត្តាតិ នេសាព្ទិ៍កានេចត ឃុព្ទា នេលយិនេតា អាតត្តិ៍តិអាឌិ៍ហិ ចទ្វហិ បនេឌហិ នេសាយតឞ្សិពកាចនេយច ចឌតិ នេសទឹសកំ នេព បរិនេចហ៍ យាបឃិឞ្ហតិ កពឡ្សាតាឃ ឌព្ទា បឌិឞ្សចនេយាចតព្ទ្ទុ នេឌចបុព្ទឞ្ស តានេយត នេសទឹសកំ តាយ បរិនេឆ្ឆចនេសត នេចលិ៍ឃនេពា នេបក្លិពត្ថនេពា បរិនេចហ៍ បិសាឌក្ញុបិកានេរត្តិ៍ដ្ឋាតាឌិសយ្យត្តិ បិកានេបរិក្លិពព្ទំ ដ្ឋានេកាឌ្ឋកឃុព្ទំ អាចាសំ អកំស្វ

១៧ប័៨ ឲពាឌិសាតិ ឲឌឹឞឹ, ឲចំ អតព្ទុបឌិញាហិតិ អព្ទុសាឌិកា ច យហត្តិ៍កាតិ យហាបនេយាឌតា យហាតិសំសា ឆយ្ហុ៍ហាតត្តិ អចិបទឹពក្បុហាត់ ឲកឞ្ស សព្ទឞ្ស ហិពព្ទំ សន្តេដ្ឋ សព្ហា សនេព្ទ ឲច នេព សព្ទុបរិឃាបត្តា សព្ហា, ស្វលិតា ស្វលប្បព្ទា នេលយប្បព្ទា អនេហស្វុំ

សយ្ហុនេចា បត ឞ្ពីសនេកា បិឃាសិឞ្ស នេឌចបុព្ទឞ្ស នេពសព្ហា ចាលិ៍ឌាត់ ចចតបឌិចចតចនេសត បចព្ទំ កាចាពាត្តិ ស្វពតិឃានេយតេច ឞ្ពុក្ខនេហព្ទ្ធា នេឆទាត់ អានេទានេចឞិ៍ បិឃាសិនេឌចបុនេព្ទា អាឃយ្ហុនេពា សយ្ហុនេព្ទិ៍ឞ្ស កនេឆឞិីតិ អបនេទ ពំ ឃសនេព្ទ៍បប្បុមុលា យហានេធរា

ဒုတိယသင်္ဂီတိယံ သင်္ဂဟံ အာရောပေသုံ. သမ္ပတ္တော ပန ဥပါသကော မာတာပိတုန္နံ အစ္စယေန ပဗ္ဗဇိတွာ အရဟတ္တေ ပတိဋ္ဌာသိ.

သေရီသကဝိမာနဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ.

၁၁. သုနိက္ခိတ္တဝိမာနဝဏ္ဏနာ

ဥစ္စမိဒံ မဏိထူဏံ ဝိမာနန္တိ သုနိက္ခိတ္တဝိမာနံ. တဿ ကာ ဥပ္ပတ္တိ? ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ. တေန သမယေန အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယေနေဝ ဒေဝစာရိကံ စရန္တော တာဝတိံသဘဝနံ ဥပဂတော. တသ္မိဉ္စ ခဏေ အညတရော ဒေဝပုတ္တော အတ္တနော ဝိမာနဒွါရေ ဌိတော အာယသ္မန္တံ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနံ ဒိသွာ သဉ္ဇာတဂါရဝဗဟုမာနော ဥပသင်္ကမိတွာ ပဉ္စပတိဋ္ဌိတေန ဝန္ဒိတွာ အဉ္ဇလိံ ပဂ္ဂယှ အဋ္ဌာသိ.

သော ကိရ အတီတေ ကဿပဿ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေ ပရိနိဗ္ဗုတေ တဿ သရီရဓာတုယော ပတိဋ္ဌပေတွာ ယောဇနိကေ ကနကထူပေ စ ကတေ စတဿော ပရိသာ ကာလေန ကာလံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဂန္ဓပုပ္ဖာဒီဟိ စေတိယေ ပူဇံ ကရောန္တိ, တတ္ထ အညတရော ဥပါသကော အညေသု ပုပ္ဖပူဇံ ကတွာ ဂတေသု တေဟိ ပူဇိတဋ္ဌာနေ ဒုန္နိက္ခိတ္တာနိ ပုပ္ဖာနိ ဒိသွာ တတ္ထေဝ တာနိ သမ္မဒေဝ ဌပေန္တော သန္နိဝေသဝသေန ဒဿနီယံ ပါသာဒိကံ ဝိစိတ္တဝိသေသယုတ္တံ ပုပ္ဖပူဇံ အကာသိ. ကတွာ စ ပန ဧတံ အာရမ္မဏံ ကလျာဏတ္တာ သတ္ထု ဂုဏေ အနုဿရိတွာ ပသန္နစိတ္တော တံ ပုညံ ဟဒယေ ဌပေသိ.

သော အပရဘာဂေ ကာလံ ကတွာ တဿေဝ ကမ္မဿ အာနုဘာဝေန တာဝတိံသဘဝနေ ဒွါဒသယောဇနိကေ ကနကဝိမာနေ နိဗ္ဗတ္တိ, မဟာနုဘာဝေါ မဟာ စဿ ပရိဝါရော အဟောသိ. တံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ “တသ္မိဉ္စ ခဏေ အညတရော ဒေဝပုတ္တော…ပေ… အဋ္ဌာသီ”တိ. အထ နံ အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော ယထာလဒ္ဓသမ္ပတ္တိကိတ္တနမုခေန ကတသုစရိတကမ္မံ ဒွီဟိ ဂါထာဟိ ပုစ္ဆိ –

၁၂၈၅.

“ဥစ္စမိဒံ မဏိထူဏံ ဝိမာနံ, သမန္တတော ဒွါဒသယောဇနာနိ;

ကူဋာဂါရာ သတ္တသတာ ဥဠာရာ, ဝေဠုရိယထမ္ဘာ ရုစကတ္ထတာ သုဘာ.

၁၂၈၆.

“တတ္ထစ္ဆသိ ပိဝသိ ခါဒသိ စ, ဒိဗ္ဗာ စ ဝီဏာ ပဝဒန္တိ ဝဂ္ဂုံ;

ឋិត្វា ទសា កាយព្យេហត្ថ បត្ថា, ភាទិយោ ច ភន្តិ សុវណ្ណវត្តា។

១២៨៤។

“កេន តេតាទិសោ វណ្ណោ, កេន តេ ឥធ មិជ្ឈតិ;

ឧប្បជ្ជន្តិ ច តេ ភោគា, យេ កេចិ មនសោ បិយា។

១២៨៥។

“បុច្ឆាមិ តំ ទេវ មហានុភាវ, មនុស្សភូតោ កិមកាសិ បុញ្ញំ;

កេនាសិ ឯវំ ជលិតានុភាវោ, វណ្ណោ ច តេ សព្ពទិសា បភាសតី”តិ។

សោបិ តស្ស អត្តនោ កតកម្មំ ទ្វយាហិ គាថាហិ កថេសិ។ តំ ទស្សេន្តា សង្គីតិការា អាហំសុ –

១២៨៦។

“សោ ទេវបុត្តោ អត្តមនោ, មោគ្គល្លានេន បុច្ឆិតោ;

បញ្ហំ បុដ្ឋោ វិយាកាសិ, យស្ស កម្មស្សិទំ ផលំ”។

១២៨៧។

“ភត្តិក្ខិត្តំ មាលំ សុតិក្ខិបិត្វា, បតិដ្ឋបេត្វា សុគតស្ស ថូបេ;

មហិទ្ធិកោ ចម្ហិ មហានុភាវោ, ទិព្ពេហិ កាមេហិ សមង្គិភូតោ។

១២៥៥។

“តេន មេតាទិសោ វណ្ណោ, តេន មេ ឥធ មិជ្ឈតិ;

ឧប្បជ្ជន្តិ ច មេ ភោគា, យេ កេចិ មនសោ បិយា។

១២៥៦។

“អក្ខាមិ តេ ភិក្ខុ មហានុភាវ, មនុស្សភូតោ យមហំ អកាសិំ;

តេនម្ហិ ឯវំ ជលិតានុភាវោ, វណ្ណោ ច មេ សព្ពទិសា បភាសតី”តិ។

១២៥៧។ តត្ថ ទុន្និក្ខិត្តំ មាលន្តិ ចេតិយេ បុប្ផាធារដ្ឋានេ និរន្តរដ្ឋបនាទិនា រចនាវិសេសេន អដ្ឋបេត្វា យថានិក្ខិត្តតាយ ន សុដ្ឋុ និក្ខិត្តំ, វាតេន វា បហរិត្វា ទុន្និក្ខិត្តំ បុប្ផំ។ សុនិក្ខិបិត្វាតិ សុដ្ឋុ និក្ខិបិត្វា រចនាវិសេសេន ទស្សនីយំ បាសាទិកំ កត្វា និក្ខិបិយ។ បតិដ្ឋបេត្វាតិ វិភត្តិវិសេសាទិវសេន បុប្ផំ បតិដ្ឋាបេត្វា។ តំ វា បុប្ផំ និក្ខិបន្តោ សត្ថុ ចេតិយំ ឧទ្ទិស្ស មម សន្តានេ កុសលចិត្តំ បតិដ្ឋាបេត្វាតិ ឯវំ ឯត្ថ អត្ថោ ទដ្ឋព្វោ។ សេសំ វុត្តនយមេវ។

ឯវំ ទេវបុត្តេន អត្តនោ សុចរិតកម្មេ បកាសិតេ ថេរោ តស្ស ធម្មំ ទេសេត្វា អាគន្ត្វា ភគវតោ តមត្ថំ និវេទេសិ។ ភគវា តំ អដ្ឋុប្បត្តឹ កត្វា សម្បត្តមហាជនស្ស ធម្មំ ទេសេសិ។ ទេសនា មហាជនស្ស សាត្ថិកា អហោសីតិ។

សុនិក្ខិត្តវិមានវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

ឥតិ បរមត្ថទីបនិយា ខុទ្ទក-អដ្ឋកថាយ វិមានវត្ថុស្មិំ

ឯកាទសវត្ថុបដិមណ្ឌិតស្ស សត្តមស្ស

សុនិក្ខិត្តវគ្គស្ស អត្ថវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

និដ្ឋិតា ច បុរិសវិមានវណ្ណនា។

និគមនកថា

ឯត្តាវតា ច –

ទេវតានំ វិយាគានំ-ឋយ្យត្តិំ តស្ស ការណំ;

បការឋឃត្តិ ឋត្តានំ, ឋទ្ធេលោកហិតាវហា

អប្បកាគយ្បិ ការានំ, ឃា ចិភាវេតិ ទេឋតា;

ក្តួអារបលតំ ចិត្ត-វេទត្តឋយ្យត្តិឃោគវេតា

ឃំ កថាវត្ថុក្សលិ, ឋុបរិន្នាតាវត្ថុកា;

ចិយាគវត្ថុទ្ធេច្ឆេច, ឋក្កាឃិំឋុ យទេហឋឃោ

តស្ស អត្ថំ បការេឋតុំ, វេបិរាណដ្ឋកថាគឃំ;

ឋត្តិស្សាឃ ឋយារទ្ធា, អត្ថឋំវណ្ណតា យឃា

ឃា តត្ថ បរមត្ថានំ, តត្ថ តត្ថ ឃថារហំ;

បការឋគា បរមត្ថ-ទីបនី គាម គាមតោ

ឋម្បត្តា បរិនិដ្ឋានំ, អគាកុលចិនិច្ឆឃា;

ឋា ឋត្តរឋយត្តាឃ, បាឡិយា ភាណវាររតោ

ឥតិ តំ សង្ខរោន្តេន, យំ តំ អធិគតំ មយា;

បុញ្ញំ តស្សានុភាវេន, លោកនាថស្ស សាសនំ.

ឱគាហេត្វា វិសុទ្ធាយ, សីលាទិបដិបត្តិយា;

សព្ពេបិ ទេហិនោ ហោន្តុ, វិមុត្តិរសភាគិនោ.

ចិរំ តិដ្ឋតុ លោកស្មិំ, សម្មាសម្ពុទ្ធសាសនំ;

តស្មិំ សគារវា និច្ចំ, ហោន្តុ សព្ពេបិ បាណិនោ.

សម្មា វស្សតុ កាលេន, ទេវោបិ ជគតីបតិ;

សទ្ធម្មនិរតោ លោកំ, ធម្មេនេវ បសាសតូតិ.

ឥតិ ពទរតិត្ថវិហារវាសិនា អាចរិយធម្មបាលេន

កតាយ

បរមត្ថទីបនិយា ខុទ្ទក-អដ្ឋកថាយ

វិមានវត្ថុអត្ថវណ្ណនា និដ្ឋិតា.

វិមានវត្ថុ-អដ្ឋកថា សមត្តា.